ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

တတိယတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁ ကောဇာ ၁၃၂၉ ခရစ် ၁၉၆၇

၂၁၂၇၈

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂနိဿယ

တတိယတွဲ

မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၁ ကောဇာ ၁၃၂၉ ခရစ် ၁၉၆၇

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက် — ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ (ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပဋိဝိသောဓက သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်) ဦးလှမောင် M.A.,M.S.,B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၇၇၉/၀၅၂၂) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

(တတိယတွဲ)

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	၁၂-ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသ (၁-၈)	
	အဘိညာကထာ	
၁။	လောကီအဘိညာဉ်ကို ပြည့်စုံအောင် ပွါးများအားထုတ်သင့်ပုံနှင့် အဘိညာဉ် ပြည့်စုံခြင်းသည် ပင်လျှင် သမာဓိဘာဝနာ၏ အာနိသင်တို့ကို ရခြင်း မြဲမြံခြင်းစသော အကျိုးတရား ဖြစ်နိုင်ပုံ	၁
၂။	လောကီအဘိညာဉ် အပြားငါးပါးတို့ကို ထင်ရှားအောင် သရုပ်ထုတ်၍ ပြဆိုခြင်း။	၂
၃။	စတုတ္ထဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်သည် တယောက်ထည်း ဖြစ်သော်လည်း အရာအထောင်ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်ရပုံ	၃
၄။	ကသိုဏ်း ၈-ပါးတို့၌ အကြိမ်အရာ အကြိမ်အထောင် အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားခြင်းသည် ကသိဏာနုလောမမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၄
၅။	ဩဒါတကသိုဏ်းမှစ၍ ပထဝီကသိုဏ်းသို့ တိုင်အောင် အပြန်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်းသည် ကသိဏပဋိလောမမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံနှင့် ကသိုဏ်းရှစ်ပါးကို အပြန်အလှန် အကြိမ်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အရာ အကြိမ်အထောင် ပွါးများခြင်းသည်လည်း ကသိဏာနုလောမ ပဋိလောမမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၇
၆။	ပဌမဈာန်မှစ၍ နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်တိုင်အောင် အစဉ်အားဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ဝင်စားခြင်းသည် ဈာနာနုလောမမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်းမည်ပုံ	၇
၇။	နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်မှ ပဌမဈာန်သို့တိုင်အောင် အဖန်ဖန် ဝင်စားခြင်းသည်လည်း ဈာနပဋိလောမမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံနှင့် ပဌမဈာန်မှ နေဝသညာနာသညာ-ယတနဈာန် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်မှ ပဌမဈာန်သို့တိုင်အောင် အပြန်အလှန် အဖန်ဖန် ဝင်စားခြင်းသည် ဈာနာနုလောမ ပဋိလောမ မည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ။	၇
၈။	ကသိုဏ်းကို မခုန်ကျော်ပဲ ဈာန်ကိုသာ တခုခြား ခုန်ကျော်ခြင်းသည် ဈာနုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆
၉။	ဈာန်ကို မခုန်မူ၍ ကသိုဏ်းကိုသာလျှင် တခုခြား ခုန်ခြင်းသည် ကသိဏုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆
၁၀။	ဈာန်ကိုဇွင်း ကသိုဏ်းကိုဇွင်း ခုန်ခြင်းသည် ဈာန ကသိဏုက္ကန္တိကမည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆
၁၁။	ပထဝီကသိုဏ်းနှင့် ပဌမဈာန်ကို ဝင်စား၍ ပဌမ ဈာန်မှ ကြွင်းသော ရူပါဝစရ ဈာန်ကိုလည်း ဝင်စားခြင်းသည် (အင်္ဂသင်္ကန္တိက) အင်္ဂါကို လွန်သော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂။	အလုံးစုံသော ကသိုဏ်းရှစ်ပါးတို့၌ စျာန်တပါးကိုသာ ဝင်စားခြင်းသည် (အာရမ္မဏသင်္ကန္တိက) အာရုံကို ပြောင်းသော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၄
၁၃။	တပေါင်းတည်း ဝင်စားခြင်းဖြင့် အင်္ဂါကိုရင်း အာရုံကိုရင်း ပြောင်းရွှေခြင်းသည် (အင်္ဂါရမ္မဏ-သင်္ကန္တိက) အင်္ဂါအာရုံကို ပြောင်းရွှေခြင်းရှိသော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၄
၁၄။	ပဌမစျာန်သည် အင်္ဂါ ၅-ပါးရှိ၏ ဒုတိယစျာန်သည် အင်္ဂါ ၃-ပါးရှိ၏ တတိယစျာန်သည် အင်္ဂါ ၂-ပါးရှိ၏ စသည်ဖြင့် စျာန်အင်္ဂါမျှကိုသာ မှတ်ခြင်းသည် (အင်္ဂဝဝတ္ထာပန) မည်သော စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း မည်ပုံ	၄
၁၅။	ဤစျာန်သည် ပထဝီကသိုဏ်း အာရုံရှိ၏ စသည်ဖြင့် အာရုံကိုသာ ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသည် (အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပန) မည်သောစိတ်ကို ဆုံးမခြင်းမည်ပုံနှင့် အင်္ဂါအာရုံ တပေါင်းတည်း မှတ်ခြင်းကို ကေဆရာတို့ နှစ်သက်သော်လည်း အဋ္ဌကထာတို့၌ မလာသောကြောင့် ဘာဝနာ၏ အကြောင်း မဖြစ်နိုင်ပုံ	၄
၁၆။	ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တဆယ့်လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် စိတ်ကို မဆုံးမနိုင်သေးပဲ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်နိုင်သောအကြောင်း မရှိပုံ	၈
၁၇။	ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်အား ကသိုဏ်းပရိကံသော်လည်း ဝန်လေး၏ ကသိုဏ်းပရိကံထင်ရှားသော်လည်း နိမိတ်စသည်ဖြစ်ဘို့ရန် ဝန်လေး၏ နိမိတ်စသည် ဖြစ်သော်လည်း စျာန်ရဘို့ရန်	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဝန်လေး၏ ဈာန်ရသော်လည်း တဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် စိတ်ကို ဆုံးမနိုင်ခဲ့ပုံ တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်ခဲ့ပုံ အလိုရှိတိုင်း ဈာန်ကို ဝင်စားနိုင်ခဲ့ပုံ	၈
၁၈။	အလိုရှိတိုင်းဈာန်ဝင်စားနိုင်သော ခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း သုတပါးတို့၏ ဘေးရန်ကို ကာကွယ်ဘို့ ဝန်လေးပုံ	၁၀
၁၉။	ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဂ္ဂသာဝက အရှင်မြတ်တို့အား ဘာဝနာအစဉ်နှင့် ကင်း၍သော်လည်း အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်ပုံ	၁၀
၂၀။	လက်ကောက် လက်ကြုပ်စသည်ကို ပြုလိုသော ရွှေပန်းတိမ်သည်သည် မီးဖြင့်မှုတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ရွှေကို နူးညံ့အောင် အမှုတ်ခန်အောင် ပြုသကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ၁၄·ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် စိတ်ကိုဆုံးမ၍ အဓိပတိလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးဖြင့်၎င်း ဝသီဘော် ၅·ပါးဖြင့်၎င်း နူးညံ့အောင်ပြု၍ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကိုရရှိအောင် အားထုတ်သင့်ပုံ	၁၁
၂၁။	သော သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ အနင်္ဂဏေ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်နှင့် အဆုံးအဖြတ်များ....	၁၁
	ဣဒ္ဓိကထာ	
၂၂။	ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ ဟူသောပုဒ်၌ ဣဒ္ဓိ၏အနက်များနှင့် ဣဒ္ဓိ ၁၀·ပါး သရုပ်	၁၆
၂၃။	ဣဒ္ဓိဆယ်ပါးတို့တွင် တယောက်တည်းဖြစ်လျက် အရာအထောင်ဖြစ်လို၏ဟု မိဋ္ဌာန်သောအစွမ်းဖြင့် ပြီးစီးသော ဣဒ္ဓိသည် အဓိဋ္ဌာနာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၁၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၄။	မိမိ၏ပြကတေ့သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်၍ သူငယ်၏သဏ္ဌာန်ကို ပြခြင်းစသော အထူးထူး အထွေထွေ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ပြုပြင်ဖန်ဆင်း ခြင်းသည် ဝိကုဗ္ဗနာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၁၉
၂၅။	ဤခန္ဓာကိုယ်မှ တပါးသော တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းသည် မနောမယာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၁၉
၂၆။	အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အဟုန်ရှိသော ဣဒ္ဓိသည် ဉာဏဝိပ္ဖါရာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို အရှင်ဗာက္ကုလထေရ် သံကိစ္စထေရ်ဘူတပါလသတို့သားတို့၏ ဝတ္ထုများ ဖြင့် ပြဆိုခြင်း	၁၉
၂၇။	ထိုထို ဈာန်၌သမာဓိ တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော အထူးသည် သမာဓိဝိပ္ဖါရာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို ရှင် မောဂ္ဂလ္လာန် ရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ် သဉ္ဇီဝထေရ် စသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၂
၂၈။	စက်ဆုပ်အပ်သော အာရုံတို့၌ မစက်ဆုပ်သော အမှတ်ရှိလျက် နေခြင်းသည် အရိယာတို့၏ ဥစ္စာ ဖြစ်သော အရိယာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၂၆
၂၉။	ငှက်စသော သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကင်ပြန်ခြင်း ကိစ္စသည် ကမ္မဝိပါကဇာ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၂၇
၃၀။	စကြဝတေးမင်းတို့၏ ကောင်းကင်ပြန်သွားခြင်း စသော တန်ခိုးသည် ပုညဝတော ဣဒ္ဓိမည်ပုံကို ဇောတိကသူဌေးဝတ္ထု စသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း....	၂၈
၃၁။	ဝိဇ္ဇာဓိုရ် စသည်တို့၏ ကောင်းကင်ပြန်သွားခြင်း စသော တန်ခိုးသည် ဝိဇ္ဇာမယ ဣဒ္ဓိမည်ပုံ	၃၀
၃၂။	လိုတိုင်း ပြည့်စုံခြင်းသည် ဣဒ္ဓိမည်ပုံနှင့် ဣဒ္ဓိ ၁၀-ပါးတို့တွင် ဣဒ္ဓိဝိဓာယ-ပုဒ်၌ အဓိဋ္ဌာနာ ဣဒ္ဓိ သံာလာသော်လည်း ဝိကုဗ္ဗနာ ဣဒ္ဓိ မနောမယာ ဣဒ္ဓိတို့ကိုလည်း အလိုရှိအပ်ပုံ	၃၁

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၃၃။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်နှင့် ဣဒ္ဓိဝိဓ-အဘိညာဉ်ဖြစ်ပုံ ၃၁

၃၄။ ဈာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဆန္ဒစသော ရှစ်ပါးသောအကြောင်း တဆယ့်ခြောက်ပါးသော မူလတို့ကို ပြည့်စုံအောင်ပြု၍ ဉာဏ်ဖြင့်ဆောက်တည်မှသာ ဣဒ္ဓိနှင့်ပြည့်စုံနိုင်ပုံ.... .... ၃၃

၃၅။ ဣဒ္ဓိကိုပြည့်စုံစေသော အကြောင်းတို့တွင် "စတဿော ဘူမိယော" ဟူသောပါဠိဖြင့် ဈာန်လေးပါးကို ယူရပုံနှင့် "စတ္တာရော ပါဒါ" ဟူသော ပါဠိဖြင့်ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ယူရပုံ ၃၃

၃၆။ "အဋ္ဌ ပဒါနိတိ" ဟူသောပါဠိဖြင့် ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ ဝီရိယနှင့်သမာဓိ စိတ္တနှင့်သမာဓိ ဝီမံသနှင့်သမာဓိ ဟူသော လေးစုံရှစ်ပါး တရားများကို ယူရပုံ ၃၇

၃၇။ "သောဠသ မူလာနိ" ဟူသောပါဠိဖြင့် ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံ၍ တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်း မရှိသော စိတ်သည် လူပျင်းကြောင့် မတုန်လှုပ်နိုင်ခြင်း စသော တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ကို ယူရပုံ ၃၈

၃၈။ ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိ၏ ဘူမိ, ပါဒ, ပဒ, မူလဖြစ်သော တရားတို့ကို ပြည့်စုံအောင်ပြု၍ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားရာမှ ထပြီးလျှင် အရာသော ကိုယ် အထောင်သောကိုယ် ဖြစ်လို၏ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရပုံ ၃၉

၃၉။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌ ပကတိယာ ဧကော ဗဟုကံ အာဝဇ္ဇတိ စသော စကား၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပုံ ၄၁

၄၀။ စူဠပန္ထကမထေရ်၏ဝတ္ထု အနက်အဓိပ္ပါယ်အကျယ် ၄၂

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

၄၁။ ဖန်ဆင်းတတ်သော တန်ခိုးရှင်သည် မိမိအဓိဋ္ဌာန်သည်အတိုင်း ဖန်ဆင်းနိုင်ပုံ ၄၇

၄၂။ ဟင်းလင်းဖွင့်ပြလိုက ပြနိုင်၍ နံရံနှင့်ကွယ်သလို ကွယ်လိုကလည်း ဖုံးကွယ်နိုင်သော "အာဝိဘာဝကရဏ" "တိရောဘာဝကရဏ" တန်ခိုးဖန်ဆင်းနည်းကို ပြခြင်း.... .... ၄၉

၄၃။ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်း တန်ခိုးပြတော်မူပုံ ၅၀

၄၄။ ပါကဋပါဋိဟာရိယနှင့် အာဝိဘာဝ, အပါကဋပါဋိဟာရိယနှင့် တိရောဘာဝ တန်ခိုးနှစ်မျိုးတို့ကို ရောနှောယှဉ်တွဲ၍ ပြပုံ ၅၈

၄၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သာဝကတို့နှင့် မတူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုသာ ပြတော်မူပုံနှင့် အပါကဋပါဋိဟာရိယ၌ တန်ခိုးသာထင်ရှားသော်လည်း တန်ခိုးပြသူ မထင်ရှားပုံကို မဟာကသုတ် ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း ၅၉

၄၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ ကိုယ်တော်ကို ပျောက်ကွယ်စေပြီးလျှင် အသံကိုသာ ကြားရစေတော်မူပုံ ၆၀

၄၇။ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပါကာရံ စသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့် ၆၁

၄၈။ အာကာသကသိုဏ်း ဝင်စားခြင်းသည် ဘာအကျိုး ရှိသနည်းဟူသော တိပိဋက စူဠာဘယထေရ်၏ အမေးပြဿနာကို ရဟန်းတို့က ပါဠိတော်လာအတိုင်း ဖြေကြား လျှောက်ထားပုံ ၆၂

၄၉။ အာကာသကသိုဏ်း သမာပတ်ကို ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် (တိရောကုဋ္ဋ) တိုက်နံရံတဖက်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	(တိရောပါကာရ) တံတိုင်းတဖက် စသည်တို့ကို မငြိမတွယ်ပဲ သွားလာနိုင်ပုံ	၆၃
၅၀။	တန်ခိုးဖြင့်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ခရီးအကြား၌ အဓိဋ္ဌာန်၍ တောင် သစ်ပင် စသည်တခုခု နေသော် တဖန်ထပ်မံ၍ အဓိဋ္ဌာန်ရမည်လော ဟူသော အမေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျနစွာ ဖြေဆို ထားပုံ	၆၃
၅၁။	မြေ၌ငုတ်ခြင်း, ကောင်းကင်သို့ ပြန်တက်ခြင်း စသော တန်ခိုးစျာန်ကို ပြုလိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွါးများလေ့လာရမည့် ကသိုဏ်းနှင့် ပြုလုပ်ရပုံ နည်းမျိုးစုံတို့ကို ပါဠိတော် လာသည့်အတိုင်း ပြဆိုပုံ	၆၄
၅၂။	တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရေကို မြေဖြစ်စေသတည်း ဟု အဓိဋ္ဌာန်၍ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ပြုနိုင်ပုံ	၆၄
၅၃။	ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ခွေဖြင့်ငှက်ကဲ့ သို့ငှင်း သွားလာနေထိုင်ရန် ကျင့်ကြံ အားထုတ် နည်းနှင့်တကွ အားထုတ်ရမည့် ကသိုဏ်းကို ပြဆိုခြင်း	၆၇
၅၄။	ကောင်းကင်၌ သွားလိုသော ရဟန်းသည် ဥတု ကြောင့်ဖြစ်သော တောင် သစ်ပင် စသည်တို့ကို မြင်နိုင်ရန် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရရှိသင့်ပုံ	၆၀
၅၅။	လ-နေတို့၏ ယူဇနာ လေးသောင်းနှစ်ထောင် အထက်၌ သွားခြင်း, သုံးကျွန်းလုံးတို့၌ တပြိုင် နက် အလင်းကိုပြုခြင်းကြောင့် တန်ခိုးကြီးမားသည်၏အဖြစ်ကို ပြဆိုခြင်း	၆၉
၅၆။	သမာပတ်ရှစ်ပါး လေ့လာပြီးသော ဝသီဘော် ရှိသော တန်ခိုးရှင်သည် ကြီးမားသည့် လ-နေ တို့ကို ကိုင်တွယ်သုံးသပ်နိုင်ပုံ	၇၀

ဦးရေ　　အကြောင်းအရာ　　စာမျက်နှာ

နန္ဒောပနန္ဒဒမနကထာ

၅၇။ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးမင်းကို ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်သည် တန်ခိုးဖြင့် ဆုံးမတော်မူပုံ ၇၁

၅၈။ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လ-နေတို့ကို သုံးသပ်နိုင်ရုံသာမဟုတ်သေးပဲ ခြေပွတ်အိုးခြမ်း စသည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်၍ထားနိုင်ပုံ ၇၈

၅၉။ တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဝေးကို အနီး, အနီးကို အဝေး၊ အများကို အနည်း, အနည်းကို အများ ဖြစ်အောင် ပြုနိုင်ခြင်း, အဆင်း အသံကိုလည်း ကြားနိုင်ခြင်း စသည်ကို ပြဆိုပုံ ၇၉

၆၀။ မြတ်စွာဘုရား ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် စူဠသမုဒ္ဒမထေရ်, တိဿဒတ္တထေရ်တို့သည် အဝေးကို အနီး ဖြစ်အောင် တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူပုံ ၈၁

၆၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် အနီးကိုလည်း အဝေး ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ အင်္ဂုလိမာလကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူပုံ ၈၃

၆၂။ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်သည် အများကို အနည်းဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းတော်မူပုံ ၈၃

၆၃။ ဣလ္လိသသူဌေးဝတ္ထု၌ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်သည် အနည်းကို အများပြုတော်မူ၍ ရှင်မဟာကဿပမထေရ်သည် ကာကဝလ္လိယဝတ္ထု၌ တယောက်စာဆွမ်းကို အလှူခံ၍ ဘုရားရှင်၏ လက်တော်၌ လှူဒါန်းလျှင် ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းအများ လောက်ငှအောင် အနည်းကို အများပြုတော်မူပုံ ၈၃

၆၄။ 'တန်ခိုးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနည်းကိုအများ အများကိုအနည်း ပြုနိုင်ရုံသာမက အကောင်းကို

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	မကောင်း မကောင်းကိုလည်း အကောင်း ဖြစ်အောင် အလိုရှိတိုင်းပြုနိုင်ပုံ	၈၄
၆၅။	ဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာ ကာယဝသေန စိတ္တံ ပရိဏာမေတိ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်	၈၅
၆၆။	ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိနှင့် မနောမယိဒ္ဓိ တန်ခိုးနှစ်ပါးတို့၏ ထူးခြားပုံ	၈၉

၁၃-အဘိညာနိဒ္ဒေသ (၃၇-၁၀)

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆၇။	နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသောကြောင့်ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ် မည်ပုံနှင့် ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ-မာနုသိကာယ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့်	၉၃
၆၈။	ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လိုက်နာကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်နည်းကို ပြဆိုပုံ	၉၅
၆၉။	ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ရပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ပါဒကစျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်း နိမိတ်ထိရောက်ရာ အတွင်းရှိ အသံဟူသမျှကို စျာန်မဝင်စားပဲ ကြားနိုင်ပုံ	၉၇

စေတောပရိယညာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၀။	သူတပါးတို့၏ စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိစွမ်းနိုင်သော ညာဏ်သည် စေတောပရိယညာဏ် မည်ပုံ	၉၈
၇၁။	ဒိဗ္ဗသောတညာဏ်သည် စေတောပရိယညာဏ်၏ အခြေခံပရိကံ ဖြစ်သောကြောင့် စေတောပရိယ ညာဏ်ကို ဖြစ်စေလိုသော ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ်ရှင် ရဟန်း သည် အရောင်အလင်းကို ပွါးစေပြီးလျှင် ဒိဗ္ဗစက္ခု	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဖြင့် သူတထူး၏ နှလုံးသားကိုမှီသော သွေးအဆင်းကို အဖန်ဖန်ရှု၍ စိတ်ကိုရှာမှီးအပ်ပုံ	၉၉
၇၂။	အရူပဘုံ၌ သူတပါးတို့၏ စိတ်ကို သိလိုသောသူသည် သူတထူး၏ နှလုံးသားနှင့် ဇလန္ဒြေဖောက်ပြန်ခြင်းကို မကြည့်ပဲ အမှတ်မရှိပ ဥစ္စဝေါကာရဘုံမှ စိတ်ကို ဆင်ခြင်၍ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော စိတ်အစဉ်ကို သိနိုင်ပုံ	၁၀၀
၇၃။	ရာဂနှင့်ယှဉ်သောစိတ်, မယှဉ်သောစိတ်, ဒေါသနှင့်ယှဉ်သောစိတ်, မယှဉ်သောစိတ် စသည်တို့ကို အသေးစိတ် ဖွင့်ပြပုံ	၁၀၁

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၄။	ရှေးဘဝက မှီဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော ခန္ဓာကိုယ်အစဉ်ကို အောက်မေ့တတ်သော သတိနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်မည်ပုံနှင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသဟူသော ပုဒ်ကို အကျယ်ချဲ့၍ ပြခြင်း	၁၀၂
၇၅။	အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿတိ ပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့် တိတ္ထိ,ပကတိသာဝက, မဟာသာဝက, အဂ္ဂသာဝက, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ဘုရားရှင် ဤခြောက်ဦးတို့သာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၀၄
၇၆။	ခြောက်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သာသနာပတိတ္ထိတို့သည် ဝိပဿနာ ပညာအားနည်းသောကြောင့် ကမ္ဘာလေးဆယ်သာ အောက်မေ့နိုင်၍ ထို့ထက်အလွန်မအောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၀၅
၇၇။	ပကတိသာဝကတို့သည် ကမ္ဘာအရာ, ကမ္ဘာအထောင်ကိုရင်း ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သည် ကမ္ဘာတသိန်းတို့ကိုရင်း အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးတို့သည် တသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကိုရင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကိုရင်း ပညာအားကောင်းသောကြောင့် အောက်မေ့နိုင်ပုံနှင့် ဘုရားရှင်တို့အား ဤမျှသာ ဝင်စားနိုင်၏ဟု ကာလအပိုင်းအခြား မရှိပုံ	၁၀၅
၇၈။	တိတ္ထိတို့သည် ခန္ဓာအစဉ်ကို မလွှတ်မူ၍ အောက်မေ့နိုင်ပုံ ပကတိသာဝက, မဟာသာဝကတို့သည် ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့်ရင်း စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ရင်း ပြောင်းကာပြောင်းကာ အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၀၆
၇၉။	ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဂ္ဂသာဝကနှစ်ဦးတို့အား ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စမရှိပဲ စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့်သာ အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၀၆
၈၀။	ဘုရားရှင်တို့အား ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စသည်ရင်း စုတိပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တခုသောဘဝမှ တခုသောဘဝသို့ ပြောင်းခြင်း ကိစ္စသည်ရင်း မရှိပဲ အလိုရှိသော အရာကို ထင်ထင်ရှားရှား အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၀၇
၈၁။	တိတ္ထိတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပိုးစုံးကြူး အရောင်နှင့်တူပုံ ပကတိသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပကတိဆီမီးရောင်နှင့်တူပုံ မဟာသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် မီးရှူးတံဆောင် အရောင်နှင့်တူပုံ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါးတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်သောက်ရှူးကြယ်ရောင်နှင့်တူပုံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် လရောင်နှင့်တူပုံ ဘုရားရှင်တို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည်ကား ရောင်ခြည်တထောင်ဖြင့် တန်းဆာ	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဆင်အပ်သော နေ့ဝန်းနှင့်တူပုံ (တောင်ဝှေး တံတား ဥပမာတို့ဖြင့်လည်း ပြသေး၏) ၁၀၈

၈၂။ ဤဥဒ္ဒိသာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုသာလိုအပ်ပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစဖြစ်သော ရဟန်းသည် ဆိပ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တခုသောအာရုံ၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာထားပြီးလျှင် အစဉ်အတိုင်း ဈာန်လေးပါးကို ဝင်စားရာမှထ၍ အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သောထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ၁၀၉

၈၃။ ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်ပြီးနောက် နေရာခင်းခြင်း ကျောင်းသို့ဝင်ခြင်း သပိတ်သက်န်း သိုမှီးခြင်းစသော ပြန်သောအစဉ်အားဖြင့် အလုံးစုံသော ညဥ့်နေ့တို့ပတ်လုံး ပြုအပ်သော ကိစ္စကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ဤမျှသောကိစ္စသည် ပြကတေ့သော စိတ်အားလည်း ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ပရိကံဖြစ်သော သမာဓိစိတ်အား အလွန်ထင်ရှားပုံ ၁၀၉

၈၄။ ကိစ္စအပေါင်းတွင် တစုံတခုသောကိစ္စမှ မထင်ရှားသည်ဖြစ်အံ့ ပါဒကဈာန်ကို တဖန်ဝင်စားရာမှထပြီး ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ၁၁၀

၈၅။ ပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားကာမျှဖြင့် အမိုက်တိုက်၌ ဆီမီးကို ညှိထွန်းသောအခါ ထင်ရှားသကဲ့သို့ ထင်ရှားနိုင်ပုံ ၁၁၀

၈၆။ ဤပြန်သောအစဉ်ဖြင့် ရက်, လ, နှစ် တိုင်အောင် ပြုအပ်သော ကိစ္စကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ ၁၁၀

၈၇။ ဤဘဝ၌ မိမိ၏ ပဋိသန္ဓေရှိသလောက် ဆင်ခြင်၍ အနန္တရဖြစ်သော ရှေးဘဝကစုတိ၌ မိမိအာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကြောင်းတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရုပ်ကို ဆင်ခြင်သင့်ပုံ	၁၁၀
၈၈။	အဘိညာဉ် ဘာဝနာကို လေ့လာဆင်ခြင်ခြင်း ရှိသော ပညာရှိရဟန်းသည် ပဉ္စမတကြိမ်ဖြင့်သာ ပဋိသန္ဓေကိုခွါ၍ စုတိခဏ၌ နာမ်ရုပ်ကို အာရုံပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပုံ	၁၁၁
၈၉။	အားသုတ်အံ့ဟု နောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းမှစ၍ ဤဘဝပဋိသန္ဓေအထိ အာရုံပြုသောဉာဏ်မှာ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ် မဟုတ်ပဲ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်၏ ပရိကံသမာဓိနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်သာဖြစ်ကြောင်းပြဆိုသော ဧကေဆရာတို့၏ အယူမသင့်မြတ်ပုံ	၁၁၂
၉၀။	ပညာနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်နိုင်ခဲသော်လည်း ငါသည် ပဋိသန္ဓေကိုခွါ၍ စုတိ၌ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရုပ်ကို အာရုံပြုဘို့မတတ်နိုင်”ဟု ဝန်မချသင့်ပဲ ပါဒကဈာန်ကိုသာ အဖန်ဖန်ဝင်စားရာမှထ၍ ဆင်ခြင်သင့်ကြောင်းကို (ထင်းခွဲယောကျ်ား ဥပမာ ဆံရိတ်ရဟန်း ဥပမာစသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုပုံ	၁၁၂
၉၁။	စင်စစ်မှာမူ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ရဟန်းအား ဤဘဝ ပဋိသန္ဓေကို လွန်ပြီးနောက် စုတိခဏ၌ ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်ကို အာရုံပြုခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၁၃
၉၂။	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်ချုပ်ပြီးနောက် နာမ်ရုပ်တရားကိုပင် ထပ်မံ၍ အာရုံပြုသော ရဟန်းအား လေးကြိမ်, ငါးကြိမ် ဇောစောပုံ	၁၁၃
၉၃။	ရှေးဇောတို့သည် ပရိကံအမည်ရသော ကာမာဝစရဇောဖြစ်၍ နောက်ဆုံးဇောကား ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော အပ္ပနာစိတ်ဖြစ်ပုံ	၁၁၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉၄။	အပ္ပနာစိတ်နှင့် အတူတကွဖြစ်သော ရဟန်းအား ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၁၃
၉၅။	ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် များစွာသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ	၁၁၃
၉၆။	ကေမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်	၁၁၃
၉၇။	သံဝဋ္ဋကပ် ဝိဝဋ္ဋကပ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြဆိုခြင်း	၁၁၄
၉၈။	သံဝဋ္ဋကပ်ဖြင့် သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်ကိုယူ၍ ဝိဝဋ္ဋဖြင့် ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်ကိုပါ ယူအပ်ပုံ	၁၁၄
၉၉။	သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ စသော ပါဠိတော်ဖြင့် ပျက်ခြင်း သုံးပါး ပျက်ရာအပိုင်းအခြား သုံးပါးတို့ကို ဝေဖန်၍ ပြဆိုခြင်း	၁၁၄
၁၀၀။	ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ ဟူသောပါဠိဖြင့် ခေတ်သုံးပါးကို ပြဆိုခြင်း	၁၁၅
၁၀၁။	ဇာတိခေတ်သည် စကြဝဠာတသောင်း အပိုင်းအခြားရှိ၍ အာဏာခေတ်က ကုဋေတသိန်းရှိပြီးလျှင် ယင်းအာဏာခေတ်၌ ရတနသုတ် စသော ပရိတ်တရားတို့၏ အာနုဘော်ပြန့်နှံ့၍ တည်ပုံ	၁၁၅
၁၀၂။	ဝိသယခေတ်၏ အပိုင်းအခြားမရှိပုံနှင့် ခေတ်သုံးပါးတို့တွင် အာဏာခေတ်ပျက်လျှင် ဇာတိခေတ်ပါပျက်၍ တည်သောအခါတွင်လည်း အတူတကွ တည်ရှိကြပုံ	၁၁၅
၁၀၃။	အာဏာခေတ်ကမ္ဘာ၏ မီး, ရေ, လေတို့ဖြင့် ပျက်တည်ပြီးနောက် လူ့သမိုင်းအရ ပြဿနာကြီးများက အစဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ပြခြင်း	၁၁၅

ဦးရေ　　အကြောင်းအရာ　　စာမျက်နှာ

၁၀၄။ ကမ္ဘာဦး လူတို့တောင်းပန်သောအခါ "ဘုရား အလောင်းသည် မဟာသမ္မတ ခတ္တိယ ရာဇာ ဟု အမည်သုံးပါးတို့ဖြင့် ထင်ရှားပုံ ၁၂၈

၁၀၅။ လူ့ရွာ လောကဝယ် အံ့ဖွယ် အကြောင်းအရာ ဟူသမျှ၌ ဘုရားလောင်းသာ လက်ဦးအစ ဖြစ်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကို အစပြု၍ ခတ္တိယ ဗြာဟ္မဏစသော အမျိုးလေးပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ.... ၁၂၉

၁၀၆။ အကုသိုလ်မူလ တရားသုံးပါးကြောင့် လောကကြီး ပျက်စီးရပုံ ၁၃၄

၁၀၇။ ရာဂထူပြောသောအခါ မီးဖြင့် ဒေါသထူပြော သောအခါ ရေဖြင့် မောဟထူပြောသောအခါ လေဖြင့် ကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးနိုင်ပုံ ၁၃၄

၁၀၈။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ရသောရဟန်းသည် များစွာ သော သံဝဋ္ဋ ဝိဝဋ္ဋ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ်ကမ္ဘာတို့ကို အောက်မေ့နိုင်ပုံ ၁၃၅

၁၀၉။ အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော စသော ပါဠိတော်ပုဒ်များ၏ အသေးစိတ် အဖွင့် ၁၃၅

စုတူပပါတဉာဏကထာ

၁၁၀။ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေကိုသိသောဉာဏ်သည် စုတူပပါတဉာဏ်ဖြစ်၍ ထိုဉာဏ်အတွက် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ် ဖြစ်လာရပုံ ၁၃၈

၁၁၁။ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ စသော ပုဒ်တို့၏ အစိတ်အစိတ် အဖွင့် ၁၃၈

၁၁၂။ စဝမာနေ စသောပုဒ်တို့ဖြင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ယူပြီးလျှင် ယထာကမ္မူပဂသတ္တေ ပဇာနာတိ ဟူသော ဝါကျဖြင့် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်ကို ယူအပ်ပုံ ၁၄၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၃။	ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် နှင့် ကင်း၍မဖြစ်နိုင် အနာဂတံသဉာဏ်သည်လည်း ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ သီးခြားမဖြစ်နိုင်ပုံ	၁၄၃
၁၁၄။	ကာယဒွါရ,ဝစီဒွါရ,မနောဒွါရမှဖြစ်သောအကျင့်ပျက်များသည် ကာယဒုစရိုက်,ဝစီဒုစရိုက်,မနောဒုစရိုက်မည်ပုံ	၁၄၄
၁၁၅။	အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များကို စွပ်စွဲသောသူသည် အရိယာဖြစ်မှန်း သိသိ-မသိသိ အရိယူပဝါဒကံ ထိုက်သည်သာဖြစ်၍ ဝန်လေးသော ပဉ္စာနန္တရိယကံနှင့် တူပုံကို အကြောင်းဝတ္ထုနှင့်တကွ ပြဆိုခြင်း	၁၄၄
၁၁၆။	အရိယူပဝါဒကံထိုက်သူများ၏ ကုစားပုံ အစီအရင်	၁၄၆
၁၁၇။	**ဝစီဒုစ္စရိတ သဒ္ဒါဖြင့်**အရိယူပဝါဒကံ **မနောဒုစ္စရိတ သဒ္ဒါဖြင့်** မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံကို ယူပြီးဖြစ်သော်လည်း ယင်းကံနှစ်ပါးတို့ အပြစ်ကြီးကြောင်းကို အသင့်ယုတ္တိနှင့် ထပ်မံ၍ပြဆိုပုံ	၁၄၉
၁၁၈။	ကာယဿ ဘေဒါ ပရမ္မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ စသောပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့်	၁၅၀
၁၁၉။	ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းစ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘိညာဉ်၏ အခြေခံ စတုတ္ထစျာန်ကို ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သို့ စေလွှတ်၍ တေဇောကသိုဏ်း,ဩဒါတကသိုဏ်း, အာလောကကသိုဏ်းတို့တွင် တပါးပါး သော ကသိုဏ်းကို ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၏ နီးသော အကြောင်းဖြစ်အောင် ပြုနိုင်သော်လည်း အပ္ပနာကို မဖြစ်စေအပ်ပုံ	၁၅၂
၁၂၀။	အပ္ပနာကိုဖြစ်စေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ပါဒကစျာန်၏ အာရုံဖြစ်၍ ပရိကံ၏ မှီရာမဖြစ်နိုင်ပုံ	၁၅၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၁။	ကသိုဏ်း(၃)ပါးတို့တွင် အာလောကကသိုဏ်းကို ချီးမွမ်းထိုက်ပုံ အာလောက ကသိုဏ်းကိုငင်း, အာလောကကသိုဏ်းမှ တပါးပါးသော ကသိုဏ်းကိုငင်း ကသိဏနိဒ္ဒေသဝယ် ဥပစာရစျာန်၌သာ တည်၍ ပွါးစေအပ်ပုံ	၁၅၃
၁၂၂။	ကသိုဏ်းရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွါးသောအရပ်၏ အတွင်း၌တည်သော ရူပါရုံကိုသာ ရှုအပ်ပုံနှင့် အပ၌တည်သော ရူပါရုံကိုရှုလျှင် ပရိကံ၏ ဝါရကို လွန်ခြင်းကြောင့် အရောင်အလင်းကွယ်ပျောက်၍ အတွင်းရူပါရုံလည်း မထင်မြင်နိုင်ပုံ	၁၅၃
၁၂၃။	မထင်သောရဟန်းအား ပါဒကစျာန်ကို အဖန်ဖန် ပွါးပြီး ထိုစျာန်မှထ၍ အရောင်အလင်းကို ဖြစ်စေအပ်ပုံ	၁၅၄
၁၂၄။	အရောင် မြဲမြံသောအခါ "မည်သည့်အရပ်၌ အရောင်ဖြစ်စေ"ဟု ပိုင်းခြားလျှင် ထိုပိုင်းခြားသောအရပ်၌ အရောင်အလင်းဖြစ်ပုံကို **မြက်မီးရှူး ဥပမာ**ဖြင့်ဖွင့်ပြခြင်း	၁၅၄
၁၂၅။	ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံပြုလျှင် မံသစက္ခုဖြင့် မမြင်နိုင်သော နံရံ,တောင်,တံတိုင်း တဖက်၌တည်သော ရူပါရုံများကိုငင်း စကြဝဠာတပါး၌တည်သော ရူပါရုံများကိုငင်း မံသစက္ခုမှာ ထင်မြင်သကဲ့သို့ ထင်မြင်နိုင်ပုံ	၁၅၅
၁၂၆။	ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သာ ရူပါရုံကို မြင်စွမ်းနိုင်၍ "အာဝဇ္ဇန်းပရိကံ" ဟူသော ပုဗ္ဗဘာဂစိတ်တို့သည် ရူပါရုံကို မမြင်စွမ်းနိုင်ပုံ	၁၅၆
၁၂၇။	ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား စျာန်ရှုးဖြစ်အောင် အန္တရာယ်ပြုတတ်၍ ရူပါရုံကို မြင်သောအခါ မမေ့မလျော့ ဖြစ်သင့်ပုံ	၁၅၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၈။	ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ ဖြစ်စဉ်ကို ရှေးနည်းအတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ, ရှေး အာဝဇ္ဇန်းစိတ်များ ကာမာဝစရမည်ပုံ, နောက်၌ ရူပါရုံကိုမြင်၍ အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သောစိတ်သည် ရူပါဝစရမည်ပုံ ထိုအတ္ထသာဓကေ စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သောဉာဏ်ကို 'စုတူပပါတဉာဏ်' ဟုရင်း "ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်" ဟုရင်း ဆိုအပ်ပုံ	၁၅၆
	ပကိဏ္ဏကကထာ	
၁၂၉။	အဘိညာဏ်ခုနစ်ပါး၌ ခွဲခြားဝေဖန်ရန် စကားပျိုး	၁၅၇
၁၃၀။	အာရမ္မဏတိက်လေးပါးကို ဟောပြီးနောက် ထို အာရုံတို့၌ အဘိညာဏ်ခုနစ်ပါး ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူခြင်း	၁၅၇
၁၃၁။	ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံ ခုနစ်ပါး၌ဖြစ်ပုံ	၁၅၈
၁၃၂။	ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည် ကာမ ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံလေးပါး၌ ဖြစ်ပုံ	၁၆၀
၁၃၃။	စေတောပရိယ အဘိညာဉ်သည် "ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ မဂ် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဗဟိဒ္ဓ" ဟူသော အာရုံရှစ်ပါး၌ ဖြစ်ပုံ	၁၆၀
၁၃၄။	မဂ်ဖိုလ်ကိုသိရာ၌ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်စိတ်,ဖိုလ်စိတ်ကိုမသိနိုင် ဤနည်းဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်တိုင်အောင် မသိနိုင်ပုံကို ဆောင်၍သိအပ်ပုံ	၁၆၀
၁၃၅။	ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကား အလုံးစုံသော အရိယာတို့၏ စိတ်ကို သိနိုင်၍ အထက် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့က အောက်သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏ စိတ်တို့ကို သိရှိနိုင်ပုံ	၁၆၀

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၃၆။	မဂ်ကိုအာရုံပြုသောအခါ မဂ်အာရုံရှိ၍ အတိတ် ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ရှင်း, အနာဂတ် ခုနစ်ရက် အတွင်း၌ရှင်း သူတပါးတို့၏စိတ်ကို သိသောအခါ အတိတ်အာရုံ, အနာဂတ်အာရုံရှိပုံ	၁၆၁
၁၃၇။	ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါး ပြားပုံနှင့် ခဏသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သော တရားကို ခဏပစ္စုပ္ပန်ခေါ်၍ ရုပ်၏ တခုသော သန္တတိဝါရ, နှစ်ခုသော သန္တတိဝါရ၌ အကျုံးဝင်သော တရားကို သန္တတိပစ္စုပ္ပန် ခေါ်ပုံများကို မဇ္ဈိမနိကာယ်တတ် ဆရာတို့ အလို အတိုင်း ဖွင့်ပြပုံ	၁၆၁
၁၃၈။	သံယုတ္တနိကာယ်ဆောင် ဆရာတို့ အလိုမူကား ရူပသန္တတိ, အရူပသန္တတိ နှစ်ပါးကိုသာ သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန် ခေါ်အပ်ပုံ	၁၆၂
၁၃၉။	ပဋိသန္ဓေစုတိဖြင့် ပိုင်းခြား၍ တဘဝလုံး၌အကျုံး ဝင်သော တရားအပေါင်းကို "အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်" ဟု ခေါ်အပ်ပုံ	၁၆၃
၁၄၀။	ပစ္စုပ္ပန်သုံးပါးတွင် ခဏပစ္စုပ္ပန်သည် စေတော ပရိယဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်ကြောင်း အဘယဂိရိ ကျောင်းနေ ကေစိဆရာတို့ဆိုသော်လည်း ထို အယူမသင့်ကြောင်းယုတ္တိပြ၍ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ပယ်မြစ်ပုံ	၁၆၄
၁၄၁။	**စေတောပရိယအဘိညာဉ်သည်** အဒ္ဓါ၏ အစွမ်း ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိပုံနှင့် သူတပါးစိတ်ကို အာရုံ ပြုသောအခါ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိပုံ	၁၆၄
၁၄၂။	ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် **ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လော- ကုတ္တရာ မဂ် အတိတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ပညတ်** ဟူသော အာရုံရှစ်ပါး၌ ဖြစ်၍ အမြဲအားဖြင့် အတိတ်အာရုံရှိပုံ	၁၆၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၄၃။ စေတောပရိယဉာဏ် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်တို့သည် အတိတ်အာရုံရှိသော်လည်း စေတောပရိယဉာဏ်သည် ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်ပြီးသော စိတ်မှတပါးသောခန္ဓာကိုဂင်း ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမျိုးစသည်ကိုဂင်း မသိနိုင်ပုံ ၁၆၆

၁၄၄။ အတိတ် ခန္ဓာတို့သည်ဂင်း, ခန္ဓာနှင့် စပ်သော အမည် အနွယ် စသည်တို့သည်ဂင်း ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သော တရားမရှိပုံ ၁၆၇

၁၄၅။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် မိမိခန္ဓာကို အောက်မေ့သောအခါ အဇ္ဈတ္တအာရုံရှိ၍ သူတပါး ခန္ဓာကို အောက်မေ့သောအခါ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိပုံ ၁၆၇

၁၄၆။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည် ကာမ ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ-ဟူသော အာရုံလေးပါးသာဖြစ်၍ အနာဂတံသဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ မဂ် အနာဂတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ပညတ် ဟူသော အာရုံရှစ်ပါးတို့၌ ဖြစ်ပုံ ၁၆၈

၁၄၇။ စေတောပရိယဉာဏ်သည် အနာဂတ်အာရုံရှိသော်လည်း လာလတ္တံ့ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌သာ အာရုံရှိ၍ စိတ်မှတပါး ရူပက္ခန္ဓာကိုဂင်း ခန္ဓာနှင့် စပ်သော အမည်အနွယ် စသည်ကိုဂင်း မသိနိုင်ပုံ ၁၆၉

၁၄၈။ အနာဂတံသ ဉာဏ်သည် အနာဂတ်ကာလ၌ အာရုံမဟုတ်သော တရားမရှိသောကြောင့် "ငါသည် ဤမည်သောဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိသောအခါ အဇ္ဈတ္တအာရုံရှိပြီးလျှင် "ဤသူသည် ဤမည်သောဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု သိသောအခါ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိပုံ အမည် အနွယ်စသည်ကို သိသောအခါ ပညတ်အာရုံ ရှိပုံ ၁၆၉

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၄၉။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်သည် ကာမ မဟဂ္ဂုတ် အတိတ် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ဟူသော အာရုံငါးပါး တို့၌ ဖြစ်ပုံ ၁၆၉

၁၄-ခန္ဓနိဒ္ဒေသ

ပညာကထာ

၁၅၀။ စိတ်ကို အဦးအစ ပဓာနပြု၍ သမာဓိဘာဝနာကို ပွါးပြီးသောရဟန်းသည် ဒေသနာက္ကမ ပဋိပတ္တိက္ကမအားဖြင့် ပညာဘာဝနာကို ပွါးစေရန် စကားပျိုး ၁၇၁

၁၅၁။ ကာ ပညာ-ဟူသော ပုစ္ဆာ၌ ပညာသည် ကုသိုလ် စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိသော်လည်း ဤပညာဘာဝနာအရာ၌ ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပဿနာပညာကိုသာ အလိုရှိအပ်ပုံ ၁၇၂

၁၅၂။ ပညာ-ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်နှင့်သညာ ဝိညာဉ် ပညာတို့၏ ကွဲပြားပုံကို ရှင်းလင်းအောင် ဖွင့်ပြခြင်း ၁၇၂

၁၅၃။ ပညာ၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၁၇၆

ပညာဘေဒကထာ

၁၅၄။ ကတိဝိဓာ ပညာ-ဟူသော အမေးပုစ္ဆာ၏အဖြေ ဝိသဇ္ဇနာ ၁၇၇

၁၅၅။ ပညာသည် ကေဝိဓကောဋ္ဌာသအားဖြင့် တပါး သာ ရှိသော်လည်း ဒုဝိဓကောဋ္ဌာသအားဖြင့် လောကီပညာ, လောကုတ္တရာပညာ စသော အားဖြင့် နှစ်ပါးစီ ရှိကြပုံ ၁၇၈

၁၅၆။ တိကဒ္ဓ သူတပါးညွှန်ပြသောနည်းကို မကြားနာပဲ အကြောင်းဥပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	စိန္တာမယပညာ, သုတပါး ညွှန်ကြားအပ်သော နည်းဖြင့်ပြီးသော သုတမယပညာ, သုတပါး ညွှန်ပြသောနည်းကို ကြားဘူးသည် ဖြစ်စေ မကြားဘူးသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော ဘာဝနာမယပညာ စသောအားဖြင့် သုံးပါးစီ ရှိပုံ	၁၇၉
၁၅၇။	စတုက္က၌ ဒုက္ခသစ္စာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ဉာဏ်, ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောဉာဏ်, ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောဉာဏ်, ဒုက္ခ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသောဉာဏ် စသောအားဖြင့် လေးပါးစီ ရှိပုံ	၁၈၃
၁၅၈။	ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနှင့် အဓိဂမော ပရိယတ္တိသဝန ပရိပုစ္ဆာ ပုဗ္ဗယောဂေါ စသော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်	၁၈၃

ပညာဘူမိ-မူလ-သရီရဝဝတ္ထာန

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၅၉။	ဝိပဿနာပညာ၏ ဘူမိ, မူလ, သရီရမည်သော တရားတို့ကိုအကျဉ်းပြခြင်း	၁၉၃

ရူပက္ခန္ဓကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၀။	ခန္ဓာငါးပါးတွင် အချမ်းအပူစသော အကြောင်း တို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော တရားအပေါင်းကို ဉာဏ်ဖြင့် တခုတည်းပြု၍ (ရူပက္ခန္ဓာ) "ရုပ်အစု"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ	၁၉၄
၁၆၁။	ရူပက္ခန္ဓာသည် ရုပ္ပနလက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာ ရှိသော်လည်း ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် (၂) ပါးပြားပုံ	၁၉၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၂။	ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်တို့တွင် ဘူတရုပ် (၄)ပါး ပြား၍ ဘူတရုပ် (၄)ပါးလုံးတို့သည် မိမိမှ ကြွင်းသော ဓာတ်(၃)ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိပုံ	၁၉၆
၁၆၃။	ဥပါဒါရုပ်(၂၄)ပါးတို့တွင် ပသာဒရုပ်ငါးပါးတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၁၉၆
၁၆၄။	စက္ခုသည် တေဇောလွန်သောဘုတ်တို့ကို သော- တ ဃာန ဇိဝှါတို့သည် ဝါယော ပထဝီ အာပေါ လွန်သောဘုတ်တို့ကို ကာယသည် ခပ်သိမ်းသော ဘုတ်တို့ကို ကြည်စေနိုင်၏ ဟူသော ကေစိ အပရေဆရာတို့၏ အယူများ	၁၉၉
၁၆၅။	ကေစိအပရေ အယူပွေသောဆရာတို့၏ စကား သည် သာသနာတော်၌ခိုင်ခန့်သော ထုတ်ဆောင် စရာ သာဓကမရှိ၍ မသင့်လျော်ပုံနှင့် ပသာဒရုပ် ငါးပါးတို့သည် ထူးသောအကြောင်း မရှိသော် လည်း "အချင်းချင်းမတူ"ဟူသော စကားကို ယူအပ်ပုံ	၁၉၉
၁၆၆။	စက္ခုစသည်တို့၏ အထူးကား ဘုတ်ထူးသော ကြောင့်မဖြစ် ကံထူးသောကြောင့်သာ ၎င်းတို့၏ အထူးဖြစ်ရပုံ	၂၀၃
၁၆၇။	ပသာဒရုပ်ငါးခုတို့တွင် စက္ခုသောတတို့သည် မိမိ သို့မရောက်သော အာရုံကိုယူတတ်၍ ဃာန ဇိဝှါ ကာယတို့သည် မိမိသို့ရောက်သော အာရုံကိုမှ ယူတတ်ပုံကို အကြောင်းနှင့်တကွ ပြဆိုခြင်း	၂၀၄
၁၆၈။	ညိုသောမျက်မွေး မျက်တောင်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြွမ်းပြီးလျှင် မျက်နက်ဝန်း မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်၍ ကြာညိုပွင့်ချပ်နှင့်တူသော အသား စိုင်တို့ကို "မျက်လုံး"ဟု ခေါ်ပုံ	၂၀၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၉။	စက္ခုပသာဒသည် မျက်နက်ဝန်း၏ အလယ်၌ ပမာဏအားဖြင့် သန်းဦးခေါင်း ပမာဏအရပ်၌ ဖြစ်၍ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ထိုက်သည်အား လျော်စွာ ဝတ္ထု, ဒွါရ အဖြစ်ကို ပြီးစေလျက် တည်ရှိပုံ	၂၀၅
၁၇၀။	သောတပသာဒသည် "သသမ္ဘာရသောတ" ဟု ဆိုအပ်သော နားပေါက်၏အတွင်းဝယ် စိုပြည် နုပျို၍ နီသောအမွေးတို့ဖြင့် စီရရီရောက်ပြီးလျှင် လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိရာအရပ်၌ တည်ရှိပုံ	၂၀၇
၁၇၁။	ဃာနပသာဒသည် နှာခေါင်းတွင်းဝယ် ဆိတ်ခွါ သဏ္ဌာန်ရှိသောအရပ်၌ တည်ရှိ၍ ဇိဝှါပသာဒ ရုပ်သည် လျှာလယ်အထက်ဝယ် အလယ်က ဖြစ်သော ကြာရွက်၏ အဖျားပိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော အရပ်၌ တည်ရှိပုံ	၂၀ဂ
၁၇၂။	ဤကိုယ်၌ ကမ္မဇတေဇော၏ တည်ရာကိုရင်း ဆံဖျား အမွေးဖျား ခြေသည်း လက်သည်းဖျား ခြောက်သွေ့သော အရေဖျားကိုရင်း ချန်ထား၍ ဥပါဒိန္နကရုပ်ရှိရာ အလုံးစုံသော အရပ်ဝယ် ကာယပသာဒသည် ဝါဂွမ်းလွှာ၌ဖြစ်သော ဆီ ကဲ့သို့ တည်ရှိပုံ	၂၀ဂ
၁၇၃။	မြွေ, မိကျောင်း, ငှက်,အိမ်ခွေး, မြေခွေးတို့သည် တောင်ပို့ခေါင်း, ရေနက်ဝှမ်းရာ, ကောင်းကင်, ရွာတွင်းသုသာန် ဟူသော မိမိတို့ကျက်စားရာ အရပ်သို့ ညွတ်သောစိတ်ရှိသကဲ့သို့ စက္ခုစသော ပသာဒရုပ် ငါးပါးတို့သည်လည်း ရူပါရုံစသော မိမိအာရုံသို့သာ ညွတ်တတ်ပုံ	၂၀ဂ
၁၇၄။	ရူပ သဒ္ဒ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ပုရိသိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဟဒယဝတ္ထုတို့၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန် နှင့် အဓိပ္ပါယ်ကိုဖွင့်ပြခြင်း	၂၀၉

ဦးရေ　အကြောင်းအရာ　စာမျက်နှာ

၁၇၅။ စိတ်ဖြစ်ကြောင်း ရှိသော ဝါယောဓာတ်၏ ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေခြင်း ကောင်းစွာ တည်စေခြင်း လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စအား ကျေးဇူးပြုတတ်သောဝါယောလွန်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်တို့၏ အခြင်းအရာအထူးကို ကာယဝိညတ်ခေါ် ပုံနှင့် ၎င်း၏ရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၂၁၆
၁၇၆။ **"တိဿော ဖုဿော"** ဟု ဝစီအထူးကို ဖြစ်စေပြီးလျှင် စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းအား သဟကာရီ ကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပထဝီဓာတ်လွန်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်တို့၏ အခြင်းအရာထူးကို ဝစီဝိညတ်ခေါ် ပုံနှင့် ၎င်း၏ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၂၁၈
၁၇၇။ အာကာသဓာတု ရူပဿလဟုတာ ရူပဿမုဒုတာ ရူပဿကမ္မညတာ ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၂၂၀
၁၇၈။ ရူပဿလဟုတာ ရူပဿမုဒုတာ ရူပဿကမ္မညတာ မည်ပုံနှင့် ရူပဿဥပစယော ရူပဿသန္တတိ ပုဒ် ၂ ပါးတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၂၂၄
၁၇၉။ ရုပ်အာယတန (၁၁)ပါးတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်ကို အာစယဟူ၍ ဆိုအပ်ပုံ ထိုအာစယဟု ဟောအပ်သော ဥပါဒ်သည်ပင် **ရူပဿဥပစယ သန္တတိမည်ပုံ** ၂၂၇
၁၈၀။ အင်္ဂကထာ၌ ရှေးဦးအစဖြစ်ခြင်းသည် **အာစယ** ရှေးဦးအစ၌ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်၎င်း **ဥပစယ မည်ပုံနှင့်** အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည် **သန္တတိမည်ပုံကို** မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌ တူးအပ်သော လက်ယက်တွင်းယေ် ဥပမာ စသည်တို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း ၂၂၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၈၁။	ဇရတာ အနိစ္စတာ အာဟာရ ပုဒ်တို့၏လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များနှင့် ၎င်းပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်များ	၂၃၀
၁၈၂။	ဤဆိုအပ်ပြီးသော ရုပ် (၂၈) ပါးတို့သည် ပါဠိတော်၌ လာသောရုပ်တို့မည်ပုံ	၂၃၂
၁၈၃။	အဋ္ဌကထာ၌ကား ဗလရုပ် သမ္ဘဝရုပ် ဇာတိရုပ် ရောဂရုပ်တို့နှင့် အချို့သော အဘယဂိရိဝါသီ မထေရ်တို့၏ အလို မိဒ္ဓရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ ၎င်းမိဒ္ဓရုပ်ကို ပယ်မြစ်အပ်ပုံ	၂၃၃
၁၈၄။	(၂၈)ပါးသော ရုပ်အလုံးစုံသည် လောဘစသော ဟိတ်မဟုတ်ခြင်း သမ္ပယုတ်ဟိတ်မရှိခြင်း ဟိတ်နှင့် မယှဉ်ခြင်း ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်ခြင်း အစရှိသော နည်းဖြင့် တပါးအဖို့ရှိပုံ	၂၃၄
၁၈၅။	အဇ္ဈတ္တိကရုပ် ဗာဟိရရုပ် အစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ပါးအဖို့ရှိပုံ	၂၃၄
၁၈၆။	စက္ခုအစရှိသော ငါးပါးသော ရုပ်တို့သည် အတ္တဘောကို စွဲ၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဇ္ဈတ္တိကရုပ် မည်ပုံနှင့် အဇ္ဈတ္တိကမှ ကြွင်းသော (၂၃) ပါးသော ရုပ်တို့သည် ဗာဟိရရုပ်မည်ပုံ	၂၃၄
၁၈၇။	အလုံးစုံသော ရုပ်တို့သည် သနိဒဿနတိက် ကမ္မဇတိက် အစရှိသော တိက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ	၂၃၆
၁၈၈။	ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္က ရူပရူပါဒိစတုက္က ဝတ္ထာဒိစတုက္က တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း လေးပါး ပြားပုံ အကျယ်ကို ပြဆိုခြင်း	၂၃၇
၁၈၉။	ဧကဇရုပ် ဒွိဇရုပ် တိဇရုပ် စတုဇရုပ် နကုတောစိဇာတရုပ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ငါးပါးပြားပုံ	၂၃၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ

၁၉၀။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင် အလုံးစုံသောအာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟုရင်း အာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော တရားသဘောကို သညာက္ခန္ဓာဟုရင်း အားထုတ် ကြောင့်ကြ ဗျာပါရသို့ ရောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟုရင်း သညာသိခြင်းမှ ထူးသော အာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟုရင်း ခေါ်အပ်ပုံ ၂၄၀

၁၉၁။ ဝိညာဏ်သည် ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်း သဘောလက္ခဏာ တပါးသာ ရှိသော်လည်း ဇာတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ ၂၄၂

၁၉၂။ ကုသိုလ်သည် ဘူမိဘေဒအားဖြင့် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စသောအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ ၂၄၂

၁၉၃။ သူတပါးတို့က မတိုက်တွန်းပဲ ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် အသင်္ခါရိက မည်ပုံ ထိုမှ ပြန်သောအားဖြင့် သသင်္ခါရိကကိုလည်း သိအပ်ပုံ ၂၄၂

၁၉၄။ ရူပါဝစရကုသိုလ်သည် စျာန်အင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့် ငါးပါးပြားပုံ ၂၄၅

၁၉၅။ အရူပါဝစရကုသိုလ်သည် လေးပါးသော အာရုပ္ပစျာန်တို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ ၂၄၅

၁၉၆။ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်သည် ဘုံအားဖြင့် ကာမဘုံ တပါးသာဖြစ်၍ မူလအားဖြင့် လောဘမူ ဒေါသမူ မောဟမူဟူ၍ (၃)ပါး ပြားပုံ ၂၄၆

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၉၇။	ထိုသုံးပါးတွင် လောဘမူစိတ် ရှစ်ပါးပြားပုံကို အကျယ်ဖွင့်ပြခြင်း	၂၄၆
၁၉၈။	ဒေါသမူစိတ်သည် ဒေါမနဿသဟဂတ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တ အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိကဟူ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၁၉၉။	မောဟမူစိတ်သည် ဥပေက္ခာသဟဂတ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တအားဖြင့် နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၀။	အဗျာကတ စိတ်သည် ဇာတိဘေဒ အားဖြင့် ဝိပါက်အဗျာကတ ကိရိယာအဗျာကတဟူ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၁။	ဝိပါက်သည် ဘုံအားဖြင့် ကာမဝိပါက် ရူပဝိပါက် အရူပဝိပါက် လောကုတ္တရာဝိပါက်အားဖြင့် လေးပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၂။	ကာမာဝစရသည် ကုသလဝိပါက် အကုသလဝိပါက် ဟူ၍ရင်း ကုသလဝိပါက် သည်လည်း အဟိတ်ကုသလဝိပါက် သဟိတ်ကုသလဝိပါက် ဟူ၍ရင်း နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၈
၂၀၃။	လောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်မှကင်းသောကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် အဟိတ်မည်၍ ယင်းအဟိတ်ကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် စက္ခုဝိညာဉ်စသောအားဖြင့် ရှစ်ပါးပြားပုံ	၂၄၉
၂၀၄။	စက္ခုဝိညာဉ်စသော ပုဒ်တို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၄၉
၂၀၅။	ရှစ်ပါးသောအဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် မြဲသော အာရုံ မမြဲသော အာရုံရှိ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ သုခဝေဒနာ သောမနဿ ဝေဒနာတို့၏အပြားအားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ	၂၅၁
၂၀၆။	အလောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် သဟိတ်ဝိပါက်မည်၍ ထို သဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် ကာမာဝစရကုသိုလ် ကဲ့သို့ သောမနဿ အစရှိသောအားဖြင့် ရှစ်ပါး ပြားရပုံ	၂၅၁
၂၀၇။	အဟိတ်ကုသလဝိပါက်တို့သည် ဣဋ္ဌာရုံ ဣဋ္ဌ-မဇ္ဈတ္တာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့ကို အာရုံပြု၍ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် သုခသဟဂုတ် သောမ-နဿသဟဂုတ်အားဖြင့် သုံးပါးပြားပုံ	၂၅၂
၂၀၈။	ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် ရူပါဝစရကုသိုလ် ကဲ့သို့ ငါးပါးပြားရပုံနှင့် ထို့အတူ အရူပဝိပါက် ဝိညာဉ် လောကုတ္တရာဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့သည် လည်း ၄-ပါးစီပြားရပုံ	၂၅၃
၂၀၉။	ကိရိယာဝိညာဉ်သည် ဘူမိဘေဒအားဖြင့် ကာမာ-ဝစရကိရိယာဝိညာဉ် ရူပါဝစရကိရိယာဝိညာဉ် အရူပါဝစရကိရိယာ ဝိညာဉ်အားဖြင့် သုံးပါး ပြားပုံ	၂၅၄
၂၁၀။	မနောဝိညာဏဓာတ်သည် သေက္ခ အသေက္ခ ပုထုဇဉ်တို့အား ဆက်ဆံသော မနောဝိညာဏ ဓာတ် တပါးသောသူတို့နှင့် မဆက်ဆံ အသေက္ခ တို့နှင့်သာလျှင် အာဝေဏိကဖြစ်သော မနော-ဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍ နှစ်ပါးပြားပုံ	၂၅၄
၂၁၁။	ကုသိုလ်စိတ် ၂၁-အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ဝိပါက်စိတ် ၃၆-ကိရိယာစိတ် ၂၀-တို့၏အစွမ်းဖြင့် (၈၉)ပါး	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သောစိတ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေစသော တဆယ့်
လေးပါးသော အကြောင်းကိစ္စတို့ကြောင့်ဖြစ်ပုံ ၂၅၆

၂၁၂။ ဘဝင်အစဉ် ဖြစ်လတ်သော် သတ္တဝါတို့အား စက္ခု
စသော ဣန္ဒြေတို့သည် ရူပါရုံစသော အာရုံကိုယူ
ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပုံ ၂၅၇

၂၁၃။ စက္ခုပသာဒအား ရူပါရုံထင်သောအခါ ရုပ်ကိုစွဲ၍
စက္ခုပသာဒအား ထိပါးခြင်းဖြစ်နိုင်ပုံနှင့် ထိခိုက်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဘဝင်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပုံ ၂၅၇

၂၁၄။ ဘဝင်ချုပ်သောအခါ အာဝဇ္ဇန်း ကိစ္စကို ပြီးစေ
လျက် ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၂၅၇

၂၁၅။ သောတဒွါရစသည်တို့ကိုလည်း နည်းမှီး၍ သိအပ်
ပုံ ၂၅၇

၂၁၆။ မနောဒွါရ၌ ခြောက်ပါးသော အာရုံထင်သော
အခါ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက် ဥပေက္ခာ
သဟဂုတ်ဖြစ်သော အဟိတ်ကြိယာ မနော-
ဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၂၅၇

၂၁၇။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ဒဿနကိစ္စကို ပြီး
စေလျက် စက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထုရှိသော
စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၂၅၇

၂၁၈။ သောတဒွါရစသည်တို့၌ သဝနစသော ကိစ္စကို
ပြီးစေကုန်လျက် သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ
ဝိညာဉ်စိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၂၅၈

၂၁၉။ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် ဣဋ္ဌ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံတို့၌ကုသ-
လဝိပါက်တို့ဖြစ်ပြီးလျှင် အနိဋ္ဌ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ-
ရုံ၌ အကုသလဝိပါက်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ ၂၅၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၂၀။	စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဖြစ်၍ ချုပ်သောအခါ စက္ခုဝိညာဉ်အား လျှောက်ပတ်သော မနောဓာတ် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ အာရုံကိုသာ ခံလင့် သကဲ့သို့ ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်ဖြစ်ပြီးလျှင် အကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ အကုသလ ဝိပါက် မနောဓာတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၂၁။	ဝိပါက်မနောဓာတ်ဖြစ်၍ ချုပ်သောအခါ၌လည်း ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် အကုသိုလ်၏ အကျိုး ဖြစ်သော အဟိတ်ဝိပါက် မနောဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပုံ	၂၅၉
၂၂၂။	ဝုဋ္ဌော၏ အခြားမဲ့၌ မဟန္တာရုံဖြစ်အံ့ ဝုဋ္ဌော သည် မှတ်အပ်ပြီးသောအာရုံ၌ တဆယ့်နှစ်ပါး သော အကုသိုလ်ဇော စသည်တို့တွင် တပါးပါး ၏ အစွမ်းဖြင့် ခြောက်ကြိမ်, ခုနစ်ကြိမ်သော ဇောတို့ ဇောနိုင်ပုံ	၂၆၀
၂၂၃။	မနောဒွါရ၌ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့ဝယ် ကာမဇော တခုယုတ်သုံးဆယ် ဂေါတြဘူ ဝေါဒါန် ပရိကံ၏ အထက်၌ ရူပါဝစရကုသိုလ် ကြိယာဇော တဆယ် အရူပကုသိုလ် ကြိယာ ဇော ရှစ်ခု လောကုတ္တရာဇော ရှစ်ခုဟူသော ငါးဆယ့်ငါးပါးသော ဇောတို့တွင် တခုခုသော ဇောသည် ဇောနိုင်ပုံ	၂၆၀
၂၂၄။	ပဉ္စဒွါရ၌ အတိမဟန္တာရုံသည် မနောဒွါရ၌ ထင်သောအခါ ကာမာဝစရ သတ္တဝါတို့အား ကာမဇောအဆုံး၌ ကာမတဒါရုံ တခု ဖြစ်နိုင်ပုံ	၂၆၁
၂၂၅။	တဒါရုံအဆုံး၌ ဘဝင်ဖြစ်၍ ဘဝင်ပြတ်သောအခါ အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ဝီထိစိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၂၆၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

၂၂၆။ စိတ်အစဉ်သည် ဘဝင်၏ အခြားမဲ့၌ အာဝဇ္ဇန်း,
အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌ ဒဿနကိစ္စတပ်သော
စိတ်စသည်တို့သည် စိတ္တနိယာမ၏ အစွမ်းဖြင့်သာ
တခုသောဘဝ၌ ဘဝင်ကုန်သည်အထိ ဖြစ်နိုင်ပုံ ၂၆၂

၂၂၇။ ဘဝင်စိတ်ကိုပင် ထိုထိုဘဝမှ ရွေ့တတ်သော
ကြောင့် "စုတိ" ဟုဆိုအပ်ပုံနှင့် ထိုစုတိစိတ်သည်
လည်း တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သာ ရှိပုံ ၂၆၂

၂၂၈။ စုတိမှပဋိသန္ဓေ, ပဋိသန္ဓေမှဘဝင် ဤသို့ချည်း
နှင်နှင်အားဖြင့် သုံးပါးသောဘဝ ငါးပါးသော
ဂတိ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ကိုးပါးသော
သတ္တာဝါသတို့၌ တတုံလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော
သတ္တဝါတို့အား မပြတ်မစဲ ထပ်တလဲလဲ စိတ်
အစဉ်ဖြစ်ပုံနှင့် ရဟန္တာဖြစ်မှသာ သံသရာစက်
ပြတ်နိုင်ပုံ ၂၆၃

ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာ

၂၂၉။ အာရုံ၏ အရသာကိုခံစားသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် မှတ်အပ်သောတရားသည် ဝေဒနာ
မည်ပုံ ၂၆၃

၂၃၀။ ထိုဝေဒနာသည် ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဟူသော
မိမိ၏ အသီးဉစ္စာ သဘာဝလက္ခဏာအားဖြင့်
တပါးသာရှိသော်လည်း ဇာတိအစွမ်းအားဖြင့်
ကုသိုလ်ဝေဒနာ အကုသိုလ်ဝေဒနာ အဗျာကတ
ဝေဒနာဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ ၂၆၄

၂၃၁။ ကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော
ဝေဒနာသည် သုခဝေဒနာမည်၍ အကုသလ-

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဒုက္ခဝေဒနာမည်ပုံ	၂၆၄
၂၃၂။	သုခ ဒုက္ခ သောမနဿ ဒေါမနဿ ဥပေက္ခာ-ဝေဒနာတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန် များ	၂၆၅
	သညာက္ခန္ဓကထာ	
၂၃၃။	နီလစသည် အပြားရှိသောအာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသောတရားသည် သညာမည်ပုံ	၂၆၇
၂၃၄။	သညာသည် အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းဟူသော သဘောအားဖြင့် တပါးသာဖြစ်သော်လည်း ဇာတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ်သညာ အကုသိုလ်သညာ အဗျာကတသညာဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ	၂၆၇
	သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ	
၂၃၅။	အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာဟူသည် အပေါင်းအစု ပြုခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားဖြစ်၍ ထိုတရားကိုပင် သင်္ခါရဟူ၍ ခေါ်ဆိုရပုံ	၂၆၈
၂၃၆။	သင်္ခါရတို့သည် လက္ခဏာအားဖြင့် တပါးသာ ဖြစ်သော်လည်း ဇာတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ် သင်္ခါရ အကုသိုလ်သင်္ခါရ အဗျာကတသင်္ခါရ ဟူ၍ သုံးပါးပြားပုံ	၂၆၈
၂၃၇။	ဖဿ ဝေဒနာ ဝီရိယ ဇီဝိတ သမာဓိစသော သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတရားတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၂၇၀

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

အဘိဓာဒိဝိဘာဂကထာ

၂၃၈။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓ စသော အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကို ရုပ္ပန လက္ခဏာတခု၌ တပေါင်းတည်းပြု၍ "ရုပ်အစု" ဟု ခေါ်ဆိုရပုံ ၃၀၄

၂၃၉။ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် စသည်ဖြင့် ပြားသော အလုံးစုံသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကိုလည်း ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် တဆက်တည်းချုံး၍ "ဝိညာဉ်အစု" ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၅

၂၄၀။ ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် ရုပ်သည် အဒ္ဓါ သန္တတိ သမယ ခဏတို့၏ အစွမ်းဖြင့် အတိတ်မည်သကဲ့သို့ ထိုလေးပါးသောအဖို့ဖြင့် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် မည်ပုံ ၃၀၆

၂၄၁။ အဒ္ဓါ၏ အစွမ်း သန္တတိ၏ အစွမ်း သမယ၏ အစွမ်း ခဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရုပ်တို့သည် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် မည်ပုံ ၃၀၆

၂၄၂။ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်အောက် သုဒဿီဗြဟ္မာတို့၏ရုပ်သည် ယုတ်ညံ့၏ ထိုသုဒဿီဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်သည်ပင် သုဒဿာဗြဟ္မာတို့၏ရုပ်ထက် မြတ်ပုံ ဤသို့အားဖြင့် ငရဲ သတ္တဝါတို့တိုင်အောင်အယုတ် အမြတ်ကို သိအပ်ပုံ ၃၀၈

၂၄၃။ တဒေကဇ္ဈံ အဘိသံယူဟိတွာ အဘိသင်္ခိပိတွာ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် အလုံးစုံသောရုပ်ကို ရုပ္ပနလက္ခဏာ ဟူသောအဖို့တစု၌ ပညာဖြင့်အစုပြု၍ "ရူပက္ခန္ဓာ" ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၀၉

၂၄၄။ ရုပ်ကိုပြသကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်တို့၌လည်း ဝေဒ-ယိတလက္ခဏာစသော အစုသို့ရောက်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်မည်ပုံ ၃၀၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၄၅။	ဩဠာရိကသုခုမတို့၏အပြားကို ဝိဘင်းပါဠိတော်၌လာသော ဇာတ် သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကီ လောကုတ္တရာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်ပုံ....	၃၁၁
၂၄၆။	ဒုက္ခဝေဒနာသည် သာယာအပ်သောသဘော မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသောကြောင့်၎င်း ချောက်ချားခြင်းကို ပြုတတ်သောကြောင့်၎င်း ထိတ်လန့်ဖွယ်ရှိသောကြောင့်၎င်း နှိပ်စက်လွှမ်းမိုးတတ်သောကြောင့်၎င်း သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့အောက် ယုတ်ညံ့ပုံ	၃၁၂
၂၄၇။	သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် ငြိမ်းချမ်းသာယာဖွယ်သော သဘော စသည်တို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာထက် သိမ်မွေ့ပုံ	၃၁၂
၂၄၈။	သုခ ဒုက္ခတို့သည် တုန်လှုပ်ခြင်း မငြိမ်သက်ခြင်း သဘောစသည်တို့ကြောင့် အဒုက္ခမသုခဝေဒနာထက် ယုတ်ပြီးလျှင် ယင်း အဒုက္ခမသုခဝေဒနာသည်လည်း ဒုက္ခဝေဒနာ သုခဝေဒနာတို့ထက် သိမ်မွေ့ပုံ	၃၁၃
၂၄၉။	သမာပတ် မဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝေဒနာသည် အထူးထူးသော အာရုံ၌ ပျံ့လွင့်သောကြောင့် သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝေဒနာအောက် ယုတ်ညံ့ပုံ	၃၁၃
၂၅၀။	အကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် အဗျာကတဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်မွေ့သော်လည်း သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကိယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဩဠာရိကမည်ပုံနှင့် အယုတ်အမြတ် အနီးအဝေးကိုလည်း သိအပ်ပုံ	၃၁၄

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၂၅၁။ ကမတော-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဥပ္ပတ္တိက္ကမ ဖြစ်စဉ်, ပဟာနက္ကမ ပယ်စဉ်, ပဋိပတ္တိက္ကမ ကျင့်စဉ်, ဘူမိက္ကမ ဘုံစဉ်, ဒေသနာက္ကမ ဒေသနာအစဉ် အားဖြင့် အစဉ်များစွာရှိပုံ ၃၁၉

၂၅၂။ ခန္ဓာတို့ကို "သာသဝဥပါဒါန်" ဟု အထူးမပြုသော အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူပြီး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ် ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် အထူးပြု၍ ဟောတော်မူပုံ ၃၂၀

၂၅၃။ ဘုရားရှင်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို ထူးသော အဖို့အားဖြင့် တပါးတည်း ပေါင်းစု၍ ယူခြင်းစသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ငါးပါးထက် မယုတ်မလွန်သော ခန္ဓာတို့ကို ဟောတော်မူပုံ ၃၂၂

၂၅၄။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာသည် လူနာစရပ်နှင့်တူပုံ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာသည် အနာရောဂါနှင့်တူပုံ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာသည် သလိပ်သည်းခြေ လေစသောအနာ ဖြစ်ကြောင်း ဥပမာရှိပုံ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓာသည် မလျောက်ပတ်သော ဥတုဘောဇဉ်စသည်ကို မှီဝဲသည်နှင့်တူပုံ ၃၂၄

၂၅၅။ သင်္ခေပအားဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်းကို သတ်အံ့မူးမူး ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့်တူပုံ ၃၂၅

၂၅၆။ ဘာရသုတ်ဖြင့် လေးလံသောဝန်နှင့်တူပုံ ခဇ္ဇနိယဒေသနာ၏ အစွမ်းဖြင့် စားအံ့မူးမူး ဘီလူးဥပါယ်နှင့်တူပုံ ယမသုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် အနိစ္စ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အဖြစ် ဒုက္ခအဖြစ် အနတ္တအဖြစ် သင်္ခတ၏အဖြစ် သူသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပုံ	၄၂၆
၂၅၇။	ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တွင် ရုပ်ကို ရေမြှုပ်ကဲ့သို့ရင်း သညာကို တံလှပ်ကဲ့သို့ရင်း သင်္ခါရတို့ကို ငှက်ပျောတုံးကဲ့သို့ရင်း ဝိညာဉ်ကို မျက်လှည့်ပြသော အရုပ်ကဲ့သို့ရင်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ	၄၂၆
၂၅၈။	ဝေဒနာကို ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခတို့မှ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒုက္ခ, သညာ သင်္ခါရတို့ကို ပြုပြင်စီရင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ် အာဏာ မပိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အနတ္တ, ဝိညာဉ်ကို ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် "အနိစ္စ"ဟု မှတ်အပ်ပုံ	၄၂၆
၂၅၉။	သင်္ခေပ ဝိတ္ထာရနှစ်ပါးတို့ဖြင့် ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား လိုအပ် တောင့်တအပ်သော အကျိုးများပြီးနိုင်ပုံ	၄၂၇
၂၆၀။	ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို "မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော ရန်သူနှင့် တူ၏"ဟု ရှုသော ယောဂီသည် ခန္ဓာတို့ကြောင့် မဆင်းရဲ မပင်ပန်းရပုံ	၄၂၇
၂၆၁။	ရူပက္ခန္ဓာစသည်တို့ကို "ရေမြှုပ်ဆိုင် စသည်နှင့် တူ၏"ဟု ရှုသော ယောဂီသည် အနှစ်မဲ့သော ခန္ဓာငါးပါးတို့အား အနှစ်ရှိသော တရားဟု ရှုလေ့မရှိပုံ	၄၂၇
၂၆၂။	အဇ္ဈတ္တိကရုပ်ကိုအသုဘအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည် ကဗဠီကာရ အာဟာရကို ပိုင်းခြား၍ သိပုံနှင့် အသုဘဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တိကရုပ်၌ သုဘ	

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

ပျူ၍ အမှတ်များသော သညာဝိပလ္လာသ စိတ္တ-ဝိပလ္လာသ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်ပုံ ၄၂၇

၂၆၃။ ဝေဒနာကို ဒုက္ခအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည် ဖဿာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, ဒုက္ခကို "သုခ"ဟု အမှတ်များသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, ဘဝေါဃကို ကူးခပ်နိုင်ခြင်း ဘဝယောဂနှင့် မယှဉ်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ ၄၂၇

၂၆၄။ သညာ သင်္ခါရတို့ကို အနတ္တအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည် မနောသဉ္စေတနာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, အတ္တမဟုတ်သည်၌ "အတ္တ"ဟု အမှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်နိုင်ခြင်း, ဒိဋ္ဌောဃကို ကူးခပ်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ ၄၂၈

၂၆၅။ ဝိညာဉ်ကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုသော ယောဂီသည် ဝိညာဏာဟာရကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, အနိစ္စသညာ၌ "နိစ္စ"ဟု အမှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို ပယ်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်နိုင်ပုံ ၄၂၈

၂၆၆။ ရူပါယတန။ပ။ ရသာယတနတို့သည် ဝိသဘာဂ-ပစ္စယစသည် အပြားအားဖြင့် အပိုင်းအခြားမရှိ ပြား၍ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနသည် ပထဝီ တေဇော ဝါယောဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် (၃)ပါး ဘေဒ စသော ပစ္စယအားဖြင့် များသော အပြားရှိပုံ ၄၃၉

၂၆၇။ ဓမ္မာယတနသည် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့၏ သဘာဝဘေဒ နာနတ္တဘေဒ အားဖြင့် များသောအပြားရှိပုံ ၄၃၉

၂၆၈။ အာယတန (၁၂) ပါးတို့ကို မလာသောအားဖြင့်ရင်း မထွက်သော အားဖြင့်ရင်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ.... ၄၃၉

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၆၉။	အဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးကို မြဲသည်၏ အဖြစ် တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ် ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ် အတ္တမှုဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လူမရှိသော ရွာကဲ့သို့ ရှုအပ်ပုံ	၃၄၁
၂၇၀။	ဗာဟိရာယတန အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို လွှမ်းစွာ သတ်တတ် ညှင်းဆဲတတ်သောကြောင့် ရွာကို လုယက်ဖျက်ဆီးတတ်သော မောင်သောင်းကျန်းစသော ဥပမာများကဲ့သို့ ရှုအပ်ပုံ	၃၄၂
	ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ	
၂၇၁။	ဓာတ် (၁၈) ပါးတို့၏ ဝစနတ္ထ လက္ခဏာစသော အဆုံးအဖြတ်တို့ကို သိအပ်ပုံ	၃၄၃
၂၇၂။	စက္ခု ရူပ စက္ခုဝိညာဏပုဒ်တို့၏ ဝိသေသဝစနတ္ထများနှင့် သာမညဝစနတ္ထများ	၃၄၃
၂၇၃။	တိတ္ထိတို့၏ အတ္တမည်သည် သဘောအားဖြင့် မရှိသကဲ့သို့ စက္ခုစသော သဘောတို့သည် မုချရှိပုံနှင့် မိမိသဘောကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဓာတ်မည်ပုံ	၃၄၄
၂၇၄။	ဓာတ်တဆယ့်ရှစ်ပါးတို့၏ လက္ခဏာ စသည်တို့ကို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူသောနည်းဖြင့် သိရှိအပ်ပုံ	၃၄၆
၂၇၅။	ကမတော-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ကမလေးပါးတို့တွင် ဒေသနာက္ကမသာသင့်ပုံ စက္ခုရူပဓာတ် နှစ်ပါးအပေါင်းသည် စက္ခုဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်ပုံ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးမည်ပုံ သောတဓာတ် သောတဝိညာဏဓာတ်စသည်တို့၌လည်း ဤအတိုင်း သိအပ်ပုံ	၃၄၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၁၅-အာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသ

အာယတနဝိတ္ထာရကထာ

၂၇၆။ အာယတန (၁၂)ပါးရှိ၍ အာယတန (၁၂)ပါး တို့၌ သဒ္ဒတ္ထလက္ခဏာစသော အဆုံးအဖြတ်ကို သိအပ်ပုံ ၃၂၉

၂၇၇။ စက္ခု သောတ။ ပ။ ဓမ္မပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ် အဖွင့် ၃၂၉

၂၇၈။ သာမညအားဖြင့် စိတ် စေတသိက်တို့၏ မိမိကိစ္စကို အားထုတ်ရာဖြစ်သောကြောင့်၎င်း စိတ် စေတ- သိက် တရားတို့ကိုချဲ့တတ် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဝဋ္ဋဒုက္ခကိုဆောင်တတ်သောကြောင့်၎င်း အာယ- တနမည်ပုံ ၃၃၂

၂၇၉။ နေရာဌာနဟူသော အနက် ပြွမ်းရာတည်ရာ ဟူ သောအနက် စုဝေးရာအရပ်ဟူသောအနက် ဖြစ် ရာ ဒေသဟူသောအနက် အကြောင်းဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း အာယတနမည်ပုံ ၃၃၂

၂၈၀။ စက္ခုစသည်တို့၏ လက္ခဏာတို့ကို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် သိအပ်ပုံ ၃၃၆

၂၈၁။ ခြောက်ပါးသောဝိညာဏကာယတို့၏ဖြစ်ရာ ဒွါရ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သား ခြင်း ကြောင့် "ဓမ္မာယတန"ဟု မဆိုပဲ "ဒွါဒသာ- ယတနာနိ"ဟု ဟောတော်မူပုံ ၃၃၆

၂၈၂။ ကမတော-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် အာယတနကထာ၌ ဥပ္ပတ္တိက္ကမ စသည်တို့တွင် ဒေသနာက္ကမသာ သင့်လျော်ပုံ ၃၃၇

၂၈၃။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့တွင် သနိဒဿနသပ္ပဋိဃ ဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသောကြောင့်

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

စက္ခာယတနသည် အသင်ရှားဆုံး ဖြစ်ရကား
စက္ခာယတနကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၍
ထိုနောင်မှ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံ
စသည်လျှင် အာရုံရှိသော သောတာယတန
စသည်တို့ကို ဟောတော်မူပုံ ၄၄၇

၂၀၄။ အာယတန (၁၂)ပါးတို့သည် အကျဉ်းအားဖြင့်
နာမ်နှင့်ရုပ်သာဖြစ်၍ အကျယ်အားဖြင့် ဝေဖန်
သော် စက္ခာယတနသည် ဇာတ်၏အစွမ်းဖြင့်
စက္ခာယတနသာ ဖြစ်သော်လည်း ပစ္စယဘေဒ
ဂတိဘေဒ နိကာယဘေဒ ပုဂ္ဂလဘေဒအားဖြင့်
ကား အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိပုံ ၄၄၈

၂၀၅။ မနာယတနသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဝိပါက်
ကြိယာ စသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့် (၈၉)ပါး
(၁၂၁)ပါးပြား၍ စက္ခုစသောဝတ္ထုတို့၏အပြား
ဒုက္ခပဋိပဒါစသော ပဋိပဒါတို့၏အပြားအားဖြင့်
ကား အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိပုံ ၄၄၉

၂၀၆။ တာဝတာတိ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပရမတ္ထအားဖြင့်
ထင်ရှားသော အလုံးစုံသောဓာတ်တို့သည်(၁၈)
ပါးသော ဓာတ်တို့အတွင်း ဝင်သောကြောင့်
ဓာတ် (၁၈)ပါး အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်သာ
ဟောတော်မူပုံ ၄၅၆

၂၀၇။ ရူပဓာတ်သည်ပင် အာဘာဓာတ်မည်၍ သုဘ
ဓာတ်သည် ရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်
သောကြောင့် ရူပဓာတ်စသည်နှင့် စပ်ပုံ ... ၄၅၇

၂၀၈။ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော တက္က ဝိတက္က မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ
သည် ကာမဓာတ်မည်ပုံ တနည်းအားဖြင့်လည်း
(၁၈)ပါးသောဓာတ်တို့သည် ကာမဓာတ်မည်ပုံ ၄၅၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၀၉။	အောက်အဝီစိ အထက် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အတွင်း၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာ စသော သဘောတရားတို့ကို "ကာမဓာတ်"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၄၀
၂၁၀။	နေက္ခမ္မဓာတ်သည် ဝိတက်အဖို့၌ ဓမ္မဓာတ်ဖြစ်၍ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ဒါနမယပုညကြိယ သီလမယပုညကြိယ ပဗ္ဗဇ္ဇကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ကို ရသည်တိုင်အောင် အလုံးစုံသော အနဝဇ္ဇဓမ္မတို့သည်လည်း နေက္ခမ္မဓာတ်မည်ပုံ	၃၄၀
၂၁၁။	ဟီန ပဏီတ မဇ္ဈိမဓာတ်မည်ပုံကို ပြဆိုခြင်း	၃၄၉
၂၁၂။	ပထဝီ တေဇော ဝါယောဓာတ်တို့သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၍ အာပေါနှင့် အာကာသဓာတ်တို့က ဓမ္မဓာတ်မည်ပြီးလျှင် ဝိညာဏဓာတ်သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသောအားဖြင့် (၇)ပါးပြားပုံ....	၃၄၉
၂၁၃။	ဓာတ်(၁၇)ပါးတို့သည်၎င်း ဓမ္မဓာတ်တစိတ်သည် ၎င်း သင်္ခတဓာတ်မည်၍ ဓမ္မဓာတ်တစိတ်သည်ပင် အသင်္ခတဓာတ် စသည်မည်ပုံ	၃၄၉
၂၁၄။	အာရုံကို သိခြင်းသဘောရှိသောဝိညာဉ်၌ "ဇီဝ" ဟု မှားသောအယူရှိသူတို့၏ ဝိပလ္လာသသညာကို ပယ်ခွါ နုတ်ပစ်ခြင်း အကျိုးငှါ (၁၈) ပါးသော ဓာတ်တို့ကိုသာ ဟောအပ်ပုံ	၃၅၀
၂၁၅။	မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူသော ခဏပင် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံး၌ "အဝိဇ္ဇာ" ဟူသော အမှောင် ပျောက်ကင်းသွားအောင် သင်္ခေပဝိတ္ထာရနည်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပုံ	၃၅၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၉၆။	သန်တော-ဟူသောပါဠိဖြင့် စက္ခုဓာတ်။ပ။ ရသ ဓာတ်တို့ကို ဇာတ်အားဖြင့် ''တခုသော ဓမ္မ''ဟု သာ ရေတွက်ရပုံ	၃၅၁
၂၉၇။	ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကို (၃)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်, စက္ခု-ဝိညာဏဓာတ်။ပ။ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့ကို (၂)ပါးသော ဓမ္မဖြင့်, မနောဓာတ်ကို (၃)ပါး သော ဓမ္မဖြင့်, ဓမ္မဓာတ်ကို (၂၀)သော ဓမ္မဖြင့်, မနောဝိညာဏဓာတ်ကို (၇၆)ပါးသော ဓမ္မတို့ ဖြင့် အသီးအသီး ရေတွက်အပ်ပုံ	၃၅၁
၂၉၈။	ပစ္စယပုဒ်ဖြင့် စက္ခုဓာတ်သည် စက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်အား (၆)ပစ္စည်း, ရူပဓာတ်သည် စက္ခု-ဝိညာဏဓာတ်အား (၄)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ သောတဝိညာဏဓာတ် စ သည် တို့ အား လည်း သောတဓာတ် သဒ္ဒစသည်တို့က ထို အတိုင်း ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
၂၉၉။	ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့အား အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော မနောဓာတ်တို့က အနန္တရစသော(၅)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ	၃၅၂
၃၀၀။	ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့သည်လည်း သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း မနောဓာတ်အား (၅) ပစ္စည်း, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း မနောဓာတ်သည် သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ် အား, သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည် ဝုဋ္ဌော မနောဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့အား ထို (၅) ပစ္စည်းတို့ဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုပုံ....	၃၅၂
၃၀၁။	ဇဝန မနောဝိညာဏဓာတ်သည် အနန္တရ ဇဝန-မနောဝိညာဏဓာတ်အား ''အနန္တရ သမနန္တရ	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

နတ္ထိ ဝိဂတ အနန္တရူပနိဿ အာသေဝန”ဟူသော (၆)ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ.... .... ၃၅၂

၃၀၂။ မနောဒွါရ၌ ဘဝင် မနောဝိညာဏဓာတ်သည် အာဝဇ္ဇန်း မနောဝိညာဏဓာတ်အား, အာဝဇ္ဇန်း မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်း ဇဝန မနော-ဝိညာဏဓာတ်အား ရှေး (၅) ပစ္စည်း တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၍ ဓမ္မဓာတ်သည် ဝိညာဏဓာတ် (၇) ပါးတို့အား သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ ၃၅၃

၃၀၃။ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ အာလောက မနသိကာရ တို့ကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဉ် စိတ်ဖြစ်ပုံ ထို့အတူ သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မနောဝိညာဉ် စိတ်တို့ဖြစ်ပုံ ၃၅၄

၃၀၄။ အလုံးစုံသင်္ခတ ဖြစ်သော ဓာတ်တို့ကို လွန်လေပြီးသောအခွန့် လာလတ့ံသောအခွန့်တို့၌ သဘောမှဆိတ်သော အားဖြင့်ငှင်း ဓုဝ သုဘ သုခ အတ္တ အဖြစ်မှ ဆိတ်သော အားဖြင့်ငှင်း ရှုမှတ်အပ်ပုံ ၃၅၄

၃၀၅။ အထူးအားဖြင့် (၁၈) ပါးသော ဓာတ်တို့တွင် စက္ခုဓာတ်ကို စည်မျက်နှာကဲ့သို့ငှင်း ရူပဓာတ်ကို စည်လက်ခတ်ကဲ့သို့ငှင်း စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို စည်သံကဲ့သို့ငှင်း အသီးသီးသော ဥပမာတို့ဖြင့် ရှုမှတ်အပ်ပုံ ၃၅၄

၃၀၆။ မနောဓာတ်ကို စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့၏ ရှေ့သွားနောက်လိုက်ဟု ရှုအပ်ပုံနှင့် ဓမ္မဓာတ်၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို မြားငြောင့် တံကျင်ကဲ့သို့ငှင်း သညာသင်္ခါရတို့ကို ကိုယ်လုံးပြည့်သော ရောဂါ သည်တို့ကဲ့သို့ငှင်း ရှုအပ်ပုံ ၃၅၅

ဦးရေ　　အကြောင်းအရာ　　စာမျက်နှာ

၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသ

ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာ

၃၀၇။ ဣန္ဒြေ (၂၂) ပါးတို့၌ အနက် လက္ခဏာ အစဉ် ဘေဒ အဘေဒ ကိစ္စ ဖြစ်ရာဘုံအားဖြင့် သိအပ်ပုံ　　၃၅၈

၃၀၈။ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ (၃) ပါးတို့တွင် ရှေးဦးဆုံး ဣန္ဒြေကို နိဗ္ဗာန်နှင့် သစ္စာ (၄) ပါးကို သိအောင်ပြုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သောကြောင့် "အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ .. ..　　၃၅၈

၃၀၉။ နှစ်ခုမြောက်သော ဣန္ဒြေကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ သိခြင်းကြောင့် "အညိန္ဒြေ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံနှင့် သုံးခုမြောက် ဣန္ဒြေကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် "အညာတာဝိန္ဒြေ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ ....　　၃၅၉

၃၁၀။ ဣန္ဒြိယတ္ထ ဣန္ဒြေ၏ အနက်များနှင့် ပညိန္ဒြေစသော ဣန္ဒြေလေးပါးတို့ကို တရားကိုယ်အားဖြင့် အမေ့ာဟကို ကောက်ယူရပုံ ....　　၃၅၉

၃၁၁။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မတို့ကို ပိုင်းခြားသိခြင်း အရိယာဘုံကို ရခြင်းကြောင့် အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခုန္ဒြေ စသည်တို့ကို ရှေးဦးစွာ ဒေသနာက္ကမအားဖြင့် ဟောရပုံ ... .　　၃၆၃

၃၁၂။ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် "ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ"ဟု နှစ်ပါးပြား၍ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့၌ ကွဲပြားခြင်း မရှိပုံ ....　　၃၆၄

၃၁၃။ "စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ (ပ) ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော"ဟု ဟောတော်မူသော

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကြောင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်းဖြင့် မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည် စက္ခုန္ဒြေ စသည်တို့၏ ကိစ္စ မည်ပုံ	၃၆၅
၃၁၄။	စက္ခုန္ဒြေ။ပ။ ဒေါမနဿိန္ဒြေ စသည်တို့သည် ကာမတရား, မနိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့သည် ဘုံ(၄)ပါး၌ အကျုံးဝင်သောတရား, သောမနဿိန္ဒြေသည် ဘုံ(၃)ပါး၌ အကျုံးဝင်သော တရားများဖြစ်၍ နောက်ဆုံး ဣန္ဒြေ (၃)ပါးတို့က လောကုတ္တရာတရား၌ အကျုံးဝင်ပုံ	၃၆၇
၃၁၅။	သံဝေဂများသော ရဟန်းသည် ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလ၌တည်လျက် ဣန္ဒြေတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိပြီးလျှင် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပုံ	၃၆၇

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ

၃၁၆။	အရိယသစ္စာဒေသနာ၌ ခွဲခြမ်းဝေဖန်သော အားဖြင့် အဆုံးအဖြတ် စသည်ကို သိအပ်ပုံ	၃၆၈
၃၁၇။	ဒုက္ခသစ္စာကို နှိပ်စက်ညှင်းဆဲခြင်းသဘော အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်သော သဘော ပူးပေါင်းစေခြင်းသဘော ဇရာမရဏ တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်သော သဘောလေးပါး တို့ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၆၉
၃၁၈။	သမုဒယသစ္စာကို ဒုက္ခဖြစ်စေခြင်း ဒုက္ခကို ညွန်ပြသကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း သံသရာဒုက္ခနှင့် ယှဉ်စေခြင်း မဂ်ရဖို့ရာ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း သဘောတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ပုံ	၃၇၀
၃၁၉။	နိရောဓသစ္စာကို သတ္တဝါတို့၏ဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော သဘော သမုဒယမှ ဆိတ်သော	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သဘော အကြောင်းတရားတို့ မပြုပြင်အပ်သော သဘော ပျက်စီးခြင်းကင်းသော သဘောတို့ဖြင့် ဝေဖန်အပ်ပုံ ၃၇၀

၃၂၀။ မဂ္ဂသစ္စာကို သံသရာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းသဘော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းသဘော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းသဘော သစ္စာကိုမြင်ခြင်း၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အစိုးတရပြုတတ်သော သဘောတို့ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်အပ်ပုံ ၃၇၀

၃၂၁။ ဒုက္ခ ဒုက္ခသမုဒယ ဒုက္ခနိရောဓ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ ပုဒ်တို့၏ အစိတ်အပေါင်း ဝစနတ္ထများ ၃၇၂

၃၂၂။ ဘုရားအစရှိသောအရိယာတို့သည် (၄)ပါးသော သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိသောကြောင့် "အရိယသစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၇၇

၃၂၃။ သစ္စာ(၄)ချက်၏ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၃၇၈

၃၂၄။ သစ္စာ၏သဘောဟူသည် မျက်လှည့်ကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းမှုမရှိပဲ မီး၏ ပူလောင်ခြင်းသဘောကဲ့သို့ မချွတ်မယွင်း မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော အနက်သဘောရှိပုံ ၃၈၀

၃၂၅။ မနှိပ်စက်သော ဒုက္ခမရှိ ဒုက္ခမှတပါး နှိပ်စက်တတ်သော သစ္စာတရားမရှိ၍ ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်မြဲခြင်း ဗာဓက၌လည်း ဒုက္ခအဖြစ်မြဲသောကြောင့် ဒုက္ခကို"သစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၈၁

၃၂၆။ တဏှာကိုကြဉ်၍ တပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဒုက္ခမဖြစ်သောကြောင့် တဏှာကို "သစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၈၁

ဦးရေ		စာမျက်နှာ
၃၂၇။	နိဗ္ဗာန်မှတပါး ပူပန်ခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးရာ သင်္ခါရတရားတို့၏ ချုပ်ရာမရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို "သစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၀၁
၃၂၈။	မဂ်မှတပါး သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းတရားမရှိသောကြောင့် မဂ်ကိုလည်း "သစ္စာ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ	၃၀၁
၃၂၉။	သစ္စာ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရအနက်များကို ထုတ်ပြခြင်း....	၃၀၂
၃၃၀။	သစ္စာ (၄)ပါးမှ တပါးသောသစ္စာများ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း သစ္စာ (၄) ပါး တို့တွင် တပါးပါးသောသစ္စာကို မပယ်အပ်သောကြောင့်၎င်း အယုတ်အလွန်မရှိပဲ သစ္စာ (၄) ပါးကိုသာ ဟောတော်မူပုံ....	၃၀၄
၃၃၁။	သစ္စာ (၄) ပါး တို့တွင် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသောကြောင့်၎င်း သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့်၎င်း ဒုက္ခသစ္စာကိုသာ ဒေသနာက္ကမအားဖြင့် ရှေးဦးစွာဟောရပုံ	၃၀၇
၃၃၂။	ဒုက္ခ၏ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ သမုဒယသစ္စာကို, အကြောင်းချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား ချုပ်ပုံကို သိစေခြင်းငှါ နိရောဓသစ္စာကို, ယင်းနိရောဓသစ္စာကို ရခြင်းသိခြင်းငှါ အဆုံး၌ မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောတော်မူပုံ	၃၀၇
၃၃၃။	ဤသစ္စနိဒ္ဒေသဝယ် ဒုက္ခနိဒ္ဒေသ၌ (၁၂) ပါး သမုဒယနိဒ္ဒေသ၌ (၃) ပါး နိရောဓနိဒ္ဒေသ၌ (၃)ပါး မဂ္ဂနိဒ္ဒေသ၌ (၈)ပါးတို့၏ အဆုံးအဖြတ်ကို သိအပ်ပုံ	၃၀၈

ဦးရေ စာမျက်နှာ

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ

ဇာတိနိဒ္ဒေသ

၃၃၄။ ဇာတိသဒ္ဒါ၏ အနက်များနှင့် ဇာတိသည် ပဋိသန္ဓေမှ မွေးဖွားသည်တိုင်အောင် ခန္ဓာတို့၌ ဖြစ်သင့်သော်လည်း မုချအားဖြင့် ထိုထိုဘဝတို့၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ ပဌမဆုံး ခန္ဓာသည်သာ ဇာတိမည်ပုံ ၃၈၈

၃၃၅။ ဇာတိ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၃၉၁

၃၃၆။ တပါးမကများစွာကုန်သော ဆင်းရဲတို့၏တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိကို ဒုက္ခခေါ် ရပုံနှင့် ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခ ပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခ အပ္ပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခ ပရိယာယဒုက္ခ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခ အားဖြင့် များပြားလှပုံ ၃၉၁

၃၃၇။ ဒုက္ခဝေဒနာ သဘောအားဖြင့်၎င်း ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိ၍ "ဒုက္ခ"ဟု ရအပ်သော အမည် ရှိသောကြောင့်၎င်း "ဒုက္ခဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ၃၉၁

၃၃၈။ သုခဝေဒနာ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးလတ်သော် စေတသိကဒုက္ခ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခမည်ပုံနှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်၎င်း သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာမှ ကြွင်းသော ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်း တရားတို့သည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခမည်ပုံ ၃၉၂

၃၃၉။ သွားကိုက်ခြင်း, နားကိုက်ခြင်း, ရာဂကြောင့် ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်စိတ်ကိုမှီ၍

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဖြစ်သော အနာကို မေးမြန်းမှ သိအပ်သော ကြောင့်ရင်း ညှင်းဆဲနှိပ်စက်သော ပယောဂ မထင်ရှားသောကြောင့်ရင်း ပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခမည်ပုံ....	၃၉၂
၃၄၀။	သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောကံကြမ္မာ ညှင်းဆဲခြင်းစသည် ကြောင့်ဖြစ်သော အနာကို မမေးမြန်းပဲ သိအပ် သောကြောင့်ရင်း ညှင်းဆဲခြင်း ပယောဂ ထင် ရှားသောကြောင့်ရင်း အပ္ပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခမည်ပုံ	၃၉၃
၃၄၁။	ဇာတိပိ ဒုက္ခာ ဇရာပိ ဒုက္ခာ စသည်ဖြင့်လာသော အလုံးစုံသည်လည်း ထိုထိုဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ် သောကြောင့်"ပရိယာယဒုက္ခ"မည်ပုံနှင့် ဒုက္ခဒုက္ခ ကို "နိပ္ပရိယာယဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၃၉၃
၃၄၂။	အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ရခြင်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရ ခြင်း ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်း မွေးဖွားခြင်း ဖွားပြီးခြင်း မိမိ့သို့လ သူတပါးလို့လလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသော ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကဒုက္ခ ဂဗ္ဘပရိဟရဏ- မူလကဒုက္ခ ဂဗ္ဘဝိပတ္တိမူလကဒုက္ခ ဝိဇာယနမူလ- ကဒုက္ခ ဗဟိနိက္ခမနမူလကဒုက္ခ အတ္တူပက္ကမ- မူလကဒုက္ခ ပရူပက္ကမမူလကဒုက္ခပုဒ်တို့၏ အဖွင့် များ	၃၉၄

ဇရာနိဒ္ဒေသ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၄၃။	ဇရာ(၂)ပါးရှိပုံနှင့် ဇရာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် များ	၄၀၀
၃၄၄။	သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်၍ ဆင်းရဲ၏တည်ရာ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဇရာကို "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၄၀၀

ဦးရေ | အကြောင်းအရာ | စာမျက်နှာ

မရဏနိဒ္ဒေသ

၃၄၅။ မရဏမှ ဒုက္ခ-ဖြင့် ခဏိကမရဏကိုမယူပဲ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒမရဏကိုသာ ကောက်ယူရပုံ ၄၀၂

၃၄၆။ မရဏ၏လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များနှင့် ဆင်းရဲ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် မရဏကိုလည်း "ဒုက္ခ"ဟုဆိုအပ်ပုံ ၄၀၃

သောကနိဒ္ဒေသ

၃၄၇။ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း စသည်သည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော တရားသည် သောကမည်ပုံ ဆင်းရဲ၏တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် သောကကိုလည်း "ဒုက္ခ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံနှင့် သောက၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၄

ပရိဒေဝ

၃၄၈။ စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အချည်းနှီးငိုကြွေးမြည်တမ်းသော အသံသည် ပရိဒေဝမည်ပုံ သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် ပရိဒေဝကိုလည်း "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံနှင့် ပရိဒေဝ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၆

ဒုက္ခ

၃၄၉။ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲသည် ကာယိကဒုက္ခမည်ပုံ စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သောကြောင့်လည်း ကာယိကဒုက္ခကို "ဒုက္ခ" ဟု ဆိုအပ်ပုံနှင့် ကာယိကဒုက္ခ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၇

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ဒေါမနဿ

၃၅၀။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲသည် ဒေါမနဿမည်ပုံ ကာယိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သောကြောင့် ဒေါမနဿကို "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဒေါမနဿ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၇

ဥပါယာသ

၃၅၁။ လွန်ကဲသော စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ဒေါသသည် ဥပါယာသမည်ပုံ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် လောင်စေတတ်သော အကြောင်း စသည်ကြောင့် ဥပါယာသကိုလည်း "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဥပါယာသ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၀၈

အပ္ပိယသမ္ပယောဂ

၃၅၂။ စိတ်ကို မပွါးစေတတ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့် အတူယှဉ်တွဲ၍ နေရခြင်းသည် အပ္ပိယသမ္ပယောဂ မည်ပုံ ဆင်းရဲ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်လည်း "ဒုက္ခ"ဟု ခေါ်အပ်ပုံ အပ္ပိယသမ္ပယောဂ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၁၀

ပိယဝိပ္ပယောဂ

၃၅၃။ စိတ်ကို ပွါးစေတတ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်း သဘောသည် ပိယဝိပ္ပယောဂ မည်ပုံ သောကဒုက္ခအကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ပိယဝိပ္ပယောဂ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၁၁

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ဣစ္ဆိတလာဘ	
၃၅၄။	"ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း စသော သဘောတရားတို့သည် ငါတို့အား မဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ"ဟု တောင့်တ မရအကောင်းသော သဘောကိုပင် "ယံ ပိစ္ဆံ န လဘတိ တံပိ ဒုက္ခံ"ဟု ဟောတော်မူပုံ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်"ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ ဣစ္ဆာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ	၄၁၂
	ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓ	
၃၅၅။	ဘုရားမြတ်စွာသည် ဇာတိစသော ဆင်းရဲကို ဟောတော်မူသော်လည်း အလုံးစုံသော ဆင်းရဲသည် ဉပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုထား၍ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အကျဉ်းအားဖြင့် ဉပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကိုသာ "ဒုက္ခ"ဟု ဆိုအပ်ပုံ	၄၁၄
	သမုဒယနိဒ္ဒေသကထာ	
၃၅၆။	"ယာယံ တဏှာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒီရာဂေန သဟဂတာ တတြ တတြ အဘိနန္ဒိနီ သေယျထိဒံ" ဟူသော ပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်	၄၁၆
၃၅၇။	သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌ တဏှာ(၃)ပါးကို ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေခြင်းသဘော၌ တခုတည်းသော အဖြစ်သို့ ဆောင်တတ်သောကြောင့် "ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ"ဟု ဟောတော်မူပုံ....	၄၁၉
	နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာ	
၃၅၈။	ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသ၌ အကြောင်းသမုဒယ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးဒုက္ခသည် ချုပ်ရ၏ တပါး	

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

သော အကြောင်းကြောင့် မချုပ်သောကြောင့် သမုဒယချုပ်ခြင်းကို "တဿေဝ ဒုက္ခဿ နိရောဓောတိ"ဟု မဟောမူ၍ "တဿာယေဝ တဏှာယာတိ"ဟု ဟောတော်မူရပုံ ၄၁၉

၃၅၉။ တဿာယေဝ တဏှာယ စသော ပုဒ်တို့၏ အသေးစိတ်အဖွင့်နှင့် နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ ၄၂၀

နိဗ္ဗာနကထာ

၃၆၀။ မရအပ် မသိအပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်မရှိ ဥပမာသော်ကား လောက၌ "ယုန်ချို လိပ်မွေး ပုဇွန်သွေးတို့ မရှိသကဲ့သို့တည်း"ဟူသော စောဒကဆရာတို့၏စကားကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ညင်းပယ်ပြီးလျှင် ကောင်းမြတ်သောအကျင့် သင့်သောအကြောင်းများဖြင့် အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရအပ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရှိပုံကိုကျနစွာ ဖြေရှင်းထားခြင်း ၄၂၄

၃၆၁။ အရဟတ္တဖိုလ်သည်လည်း ကုန်ခြင်း ခယသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့၏ ကုန်ခြင်းကို "နိဗ္ဗာန်"ဟု မဆိုအပ်ပုံ ၄၂၆

၃၆၂။ ကုန်ခြင်း၏ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဥပနိဿယမည်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို"ခယ"ဟု ဇမ္ဗုခါဒကသုတ်၌ ရှင်သာရိပုတြာဟောတော်မူ၍ နိဗ္ဗာန်ကို အလွန် နူးညံ့သိမ်မွေ့သောကြောင့် သရုပ်ထုတ်၍ မပြပုံ ၄၂၈

၃၆၃။ နိဗ္ဗာန်သည် အရိယာမဂ်သည် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားသာဖြစ်၍

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အရိယာမဂ်သည် ဖြစ်စေအပ်သောတရား မဟုတ်သောကြောင့် အမွန်အစမရှိ အိုခြင်း သေခြင်းလည်းမရှိ မြဲမြံပုံ	၄၂၉
၃၆၄။	ခန္ဓာငါးပါး ကြွင်းသောနိဗ္ဗာန်သည် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်၍ အကြွင်းမရှိသောနိဗ္ဗာန်သည် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်ပုံ	၄၃၀
၃၆၅။	လောကုတ္တရာဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သောကြောင့်၎င်း ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်သော ကြောင့်၎င်း နိဗ္ဗာန်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပုံ	၄၃၁

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၆၆။	အဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တတ်သော ပညာစက္ခုသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်ပုံနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်များ	၄၃၂
၃၆၇။	ကာမသင်္ကပ္ပစသော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို အကြွင်းမဲ့ သတ်ဖြတ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုတက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်သည် သမ္မာသင်္ကပ္ပမည်ပုံ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ	၄၃၂
၃၆၈။	သမ္မာသင်္ကပ္ပနှင့်ယှဉ်၍ ဝစီ ဒုစရိုက်ကို အကြွင်းမဲ့ သတ်တတ်သော မိစ္ဆာဝါစာမှ ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းတရားသည် သမ္မာဝါစာမည်ပုံ သမ္မာဝါစာ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ	၄၃၃
၃၆၉။	မိစ္ဆာကမ္မန္တကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးလျှင် ပါဏာတိပါတစသော ကာယဒုစရိုက်တို့မှ ကြဉ်ကြောင်းတရားသည် သမ္မာကမ္မန္တမည်ပုံ သမ္မာကမ္မန္တ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ	၄၃၃

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

၃၇၀။ အံ့ဖွယ်ပြုခြင်း စသည်ကိုဖြတ်၍ မိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်ကြောင်း တရားသည် သမ္မာအာဇီဝမည်ပုံ သမ္မာအာဇီဝ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၃၄

၃၇၁။ ပျင်းရိခြင်းကို ဖြတ်တတ်သော အားထုတ်ခြင်း လုံ့လအာရမ္ဘသည် သမ္မာဝါယာမမည်ပုံ သမ္မာ-ဝါယာမ၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်များ ၄၃၅

၃၇၂။ မေ့လျော့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားသည် သမ္မာ-သတိမည်ပုံ မိစ္ဆာသမာဓိကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ဧကဂ္ဂတာ စေတသိက်သည် သမ္မာသမာဓိမည်ပုံ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိတို့၏ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စု-ပဋ္ဌာန်များ ၄၃၅

၃၇၃။ အနုဗောဓဉာဏ် ပဋိဝေဓဉာဏ်တို့၏ ထူးခြားချက်များနှင့် ဒုက္ခသစ္စာကို သိသောဉာဏ်သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို၊ သမုဒယဉာဏ်သည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို၊ နိရောဓဉာဏ်သည် သဿတဒိဋ္ဌိကို၊ မဂ္ဂဉာဏ်သည် အကြိယဒိဋ္ဌိကို တားမြစ်နိုင်ပုံ ၄၃၆

၃၇၄။ အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့သည် ဒုက္ခသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာ ဝိစရိုက်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ နိရောဓသစ္စာသည် တပါးတည်းဖြစ်၍ တစုံတခု သော တရားနှင့် မရောနှောပုံ ၄၃၇

၃၇၅။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပဓာနပြုသဖြင့် ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် ပညိန္ဒြေ ပညာဗိုလ် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့သည် သမ္မာ-သင်္ကပ္ပကို ညွှန်းသဖြင့် နေက္ခမ္မဝိတက် အဗျာ-ပါဒဝိတက် အဝိဟိံသဝိတက်တို့သည် သမ္မာဝါစာ ကို ညွှန်းသဖြင့် ဝစီသုစရိုက် (၄) ပါးတို့သည်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	သမ္မာအာဇီဝကို ပဓာနပြုသဖြင့် အပ္ပိစ္ဆတာဂုဏ် သန္တုဋ္ဌိတာဂုဏ်တို့သည် မဂ္ဂသစ္စာ၌ အတွင်းဝင်ပုံ	၄၃၈
၃၇၆။	ဒုက္ခသစ္စာကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကဲ့သို့ရှင်း သမုဒယသစ္စာကို ဝန်ကိုထမ်းယူခြင်းကဲ့သို့ရှင်း နိရောဓသစ္စာကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ချခြင်းကဲ့သို့ရှင်း မဂ္ဂသစ္စာကို ဝန်ကိုချခြင်း၏ အကြောင်းကဲ့သို့ရှင်း မှတ်သင့်ပုံ	၄၃၉
၃၇၇။	ဒုက္ခသာမည်၍ အရိယသစ္စာ မမည်သောတရား အရိယသစ္စာသာမည်၍ ဒုက္ခမမည်သောတရား ဒုက္ခလည်းမည် အရိယသစ္စာလည်း မည်သော တရား ဒုက္ခလည်းမမည် အရိယသစ္စာလည်းမမည်သော တရားတို့ကို သိအပ်ပုံ သမုဒယသစ္စာစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းဖြင့် သိမှတ်အပ်ပုံ	၄၄၀
၃၇၈။	မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြဉ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် (၂၉) ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် (၃၇)ခုတို့သည် သင်္ခါရဒုက္ခဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသာမည်၍ အရိယသစ္စာမမည်ပုံ နိဗ္ဗာန်သည် အရိယသစ္စာသာမည်၍ ဒုက္ခမမည်နိုင်ပုံ တဏှာကြဉ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (၅)ပါး အပေါင်းသည် ဒုက္ခလည်းမည် အရိယသစ္စာလည်း မည်ပုံ မဂ်နှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်ရှင်း သာမညဖိုလ်တို့သည်ရှင်း ဒုက္ခလည်းမမည် အရိယသစ္စာလည်းမမည်ပုံ ကြွင်းသော သစ္စာတို့၌လည်း ဤနည်းဖြင့်ဆောင်၍ သိရှိနိုင်ပုံ	၄၄၁
၃၇၉။	ပရမတ္ထအားဖြင့် အလုံးစုံသော သစ္စာတို့သည် ခံစားတတ်သူ ပြုလုပ်တတ်သူ ငြိမ်းတတ်သူ သွားတတ်သူမရှိခြင်းကြောင့် ဗာဟိရကဒိဋ္ဌိတို့ ကြံဆအပ်သော ခံစားတတ်သူစသည်တို့မှ ဆိတ်သုံးပုံ	၄၄၂

ဦးရေ အကြောင်းအရာ စာမျက်နှာ

ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၃၀၀။ အလုံးစုံသော ဒုက္ခသည် သံသရာ၌ မပြတ်ဖြစ်ခြင်း သဘောအားဖြင့် တပါးသာရှိသော်လည်း ရုပ်နာမ်အားဖြင့်(၂)ပါး ကာမရူပအရူပဟူသော ဉပပတ္တိအားဖြင့် (၃)ပါး အာဟာရဘေဒအားဖြင့် (၄)ပါး ခန္ဓာဘေဒအားဖြင့် (၅)ပါးရှိပုံ ၄၄၃

၃၀၁။ သမုဒယသည်လည်း ဒုက္ခကိုဖြစ်စေသော သဘောအားဖြင့် (၁)ပါး ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်အားဖြင့် (၂)ပါး ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ အားဖြင့် (၃)ပါး မဂ်(၄)ပါးသည် ပယ်သော အားဖြင့် (၄)ပါး ရူပါရုံ၌တပ်သော တဏှာ စသော အပြားအားဖြင့် (၅)ပါး တဏှာဘေဒ အားဖြင့် (၆)ပါး ပြားပုံ ၄၄၄

၃၀၂။ နိရောဓသည် အသင်္ခတဓာတ်အားဖြင့် တပါးသာ ရှိသော်လည်း သဉပါဒိသေသ အနုပါဒိ- သေသ အားဖြင့် (၂)ပါး ဘဝသုံးပါး ငြိမ်းရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် (၃)ပါး မဂ်၏အစွမ်းဖြင့် (၄)ပါး ရူပါဘိနန္ဒနစသောအားဖြင့် (၅)ပါး တဏှာကာ- ယကုန်ရာ စသောအားဖြင့် (၆)ပါး ပြားပုံ ၄၄၄

၃၀၃။ မဂ္ဂသည် ဘာဝေတဗ္ဗအားဖြင့် (၁)ပါး သမထ ဝိပဿနာအားဖြင့်(၂)ပါး သီလက္ခန္ဓ,သမာဓိက္ခန္ဓ, ပညာက္ခန္ဓအားဖြင့် (၃)ပါး ပြားပုံ ၄၄၅

၃၀၄။ သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝတရား (၃)ပါးတို့ကို သီလက္ခန္ဓဖြင့် သမ္မာဝါယမ, သမ္မာ- သတိ, သမ္မာသမာဓိတို့ကို သမာဓိက္ခန္ဓဖြင့်,သမ္မာ- ဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပတို့ကို ပညာက္ခန္ဓဖြင့် ရေတွက်အပ် ပုံ ၄၄၅

ဦးရေ   အကြောင်းအရာ   စာမျက်နှာ

၃၈၅။ သဘာဂ, ဝိသဘာဂတော ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အရိယ-
ယသစ္စာတရားတို့ကို သဘာဂ, ဝိသဘာဂ အဖြစ်
ဖြင့် ခွဲခြားဝေဖန်ပုံ ၄၅၀

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ

တတိယတွဲ

မှတ်သားဖွယ်ရာ မာတိကာ

ပြီး၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ

(တတိယတွဲ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁၂-ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသ (၁-ဂ)

အဘိညာကထာ

၃၆၅။ ဣဒါနိ၊ ဥဒ္ဓ။ ယာသံ လောကိကာဘိညာနံ၊ အကြင် လောကီ အဘိညာဉ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အယံ သမာဓိဘာဝနာ၊ ဤ သမာဓိဘာဝနာကို။ အဘိညာနိသံသာတိ၊ အဘိညာဉ်ဟူသော အာနိသင် ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တာ အဘိညာ၊ ထို အဘိညာဉ်တို့ကို။ သမ္ပာဒေတုံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ ပထဝီကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့၌။ အဓိဂတစတုတ္ထဇ္ဈာနေန၊ ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထစျာန် ရှိသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ယောဂေါ၊ လုံ့လကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ပယောဇဉ်အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ အားထုတ်သည် ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုယောဂီအား၊ ဝါ၊ ၏။ သာ သမာဓိဘာဝနာ၊ သည်။ အဓိဂတာနိ-သံသာ စေဝ၊ ရအပ်သော အဘိညာဉ်ဟူသော အာနိသင် ရှိသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ထိရတရာ စ၊ အလွန်မြဲမြံသည်လည်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ အဓိဂတာနိသံသာယ၊ ရအပ်သော အာနိသင်ရှိသော။ ထိရတရာယ၊ အလွန်မြဲမြံသော။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သုခေနေဝ၊ လွယ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပညာဘာဝနံ၊ ပညာဘာဝနာကို။ သမ္ပာဒေဿတိ၊ ပြည့်စုံစေလတ္တံ့။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ အဘိညာဉ်ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အပတ်တကုတ် အားထုတ်သင့်သည်၏ အဖြစ်, အဘိညာဉ်ပြည့်စုံကလည်း သမာဓိဘာဝနာ၏အာနိသင်ကို ရခြင်း, ထိရတရတာဖြစ်ခြင်း, လွယ်သဖြင့်သာလျှင် ပညာဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း

အကျိုး တိုးတက်ပွါးစီးခြင်း)ကြောင့်။ (ပညာဘာဝနာသ ယ၊ နာ၏။ ဩကာသေ၊ အခွင့်အလှည့်သည်။ သမ္ပတ္တေပိ၊ ရောက်သော်လည်း။) တာဝ၊ စွာ။ အဘိညာကထံ၊ အဘိညာဉ်ကို ဆိုရာဆိုကြောင်း ဖြစ်သော စကားကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ အာရဘိဿာမ၊ အားထုတ်ကုန်အံ့[၁]။

ဟိ၊ ရှေးဝါကျ၏ ပြီးကြောင်း သမတ္ထနကို ဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ ပဋိညာဉ်ကို အကျယ်ချဲ့အံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဓိဂတစတုတ္ထဇ္ဈာန-သမာဓိနံ၊ ရအပ်ပြီးသော စတုတ္ထစျာန် သမာဓိရှိကုန်သော။ ကုလပုတ္တာနံ၊ အာစာရကုလပုတ္တတို့အား။ သမာဓိဘာဝနာနိသံသဒဿနတ္ထဉ္စ၊ သမာဓိဘာဝနာ၏ အာနိသင်ဖြစ်သော အဘိညာဉ်ကို ပြတော်မူခြင်းငှါလည်း။ ဥတ္တရုတ္တရိပဏီတပဏီတဓမ္မဒေသနတ္ထဉ္စ၊ နောက်နောက် ဖြစ်သော မွန်မြတ် မွန်မြတ်သောဓမ္မကို ဟောတော်မူခြင်းငှါလည်း။ သော ဧဝံ။ပ။ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်လည်း။ ဒိဗ္ဗသောတ-ဓာတုဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်လည်း။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ စေတော-ပရိယအဘိညာဉ်လည်း။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ-

---

၁-ဆရာကား သီလသမာဓိနှစ်ပါးကို ပြလတ်ပြီဆို၏၊ ယခုအခါ အဘယ်ကို အားထုတ်လတ့်နည်း-အမေးကို ဖြေခြင်းငှါ ဣဒါနိ အဘိညာကထံ အာရဘိဿာမ-ပါဠ်ကို မိန့်သော်။ ဆရာကား အဘိညာဉ်စကားကို အားထုတ်အံ့ ဆို၏၊ သမာဓိ၏ အခြားမဲ့၌ ပညာဘာဝနာ၏ အခွင့်ရောက်ပြီ မဟုတ်လော၊ ကမ (အစဉ်) ဆန့်၏ မဟုတ်လော—ကြောင့် တာဝ-မိန့်သော်၊ ရောက်သော်လည်း ရောက်စေကာမူ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်အံ့ ဟူလိုသော်။ ဆရာကား ပညာဘာဝနာကို ဆိုကား ဆိုအံ့၊ မဆိုမီ ပဌမအဘိညာကထာကို အားထုတ်ဦးအံ့ ဆို၏၊ ဆိုသင့်သောအကြောင်း စိုးစိမျှလေက အစဉ်ပျက်၍ ကမောက္ကမ မဆိုလေကောင်း၊ ၎င်းဒေါသ မလွတ်-ကြောင့် အဘိညာ သမ္ပာဒေတုံ ယသ္မာ။ပ။ ကာတဗ္ဗော၊ တသ္မာ-မိန့်သော်။ အဘိညာဉ်ဆို၏၊ လောကုတ္တရာလော၊ အရောပင်လော-ကြောင့် ယာသံ လောကိကာဘိညာနံ ဝသေန။ပ။ ဝုတ္တာ၊ တာ-မိန့်သော်။ အဘိညာ သမ္ပာ-ဒေတုံ ယောဂေါ ကာတဗ္ဗော-ဆို၏၊ ယောဂကရဏကြောင့် ပယောဇနဝိသေသ မရှိကလည်း နိရတ္ထကသာ-ကြောင့်။ ဧဝဉှိ။ပ။ ထိရတရာ စ-မိန့်သော်။ အာနိသံသလာဘ ထိရတရတာ ဖြစ်စေကာမူ လိုရင်း ပညာဘာဝနာအား ကျေးဇူးမပြုလေက အရာမကျ ဌာနဝိရောဓိ မလွတ်-ကြောင့် သော အဓိဂတာနိသံသာယ။ပ။ ပညာဘာဝနံ သမ္ပာ-ဒေဿတိ၊ တသ္မာ-မိန့်သော်။ အဘိညာဉ်ကို ပြည့်စုံစေက သမာဓိဘာဝနာ၏ အာနိ-သံသလာဘလည်း ဖြစ်၏၊ ထိရတရတာလည်း ဖြစ်၏၊ လွယ်သဖြင့်လည်း ပညာဘာဝနာ ပြည့်စုံ၏။ ထိုကြောင့် သမာဓိ၏ အနန္တရ၌ ပညာဘာဝနာ၏ အခွင့်အရာ ရောက်သော်လည်း ထို၏ ရှေးဦးစွာ အဘိညာကထာကို အားထုတ်လတ်အံ့ ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

အဘိညာဥ်ရင်း။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ စုတူပပါတေ၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကို၊ ဝါ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဥ္စ၊ ကုန်သော။ လောကိကာဘိညာ၊ လောကီအဘိညာဥ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

[သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို စတုတ္ထဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကို။ သမာဟိတေ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်လတ်ပြီးသော်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်လတ်ပြီးသော်။ ပရိယောဒါတေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်လတ်ပြီးသော်။ အနင်္ဂဏေ၊ ကိလေသာ မရှိလတ်ပြီးသော်။ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်ပြီးသော်။ မုဒုဘူတေ၊ နူးညံ့သောအဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ကမ္မနိယေ၊ အဘိညာဥ်တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ ခံ့လတ်ပြီးသော်။ ဌိတေ၊ မြဲမြံစွာတည်လတ်ပြီးသော်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ၊ မတုန်မလှုပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဥ်အလို့ငှါ။ စိတ္တံ၊ ဘာဝနာစိတ်ကို။ အဘိနီဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ အဘိနိန္နာမေတိ၊ ရှေးရှုညွှတ်စေ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အနေကဝိဟိတံ၊ များသော အပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဥ်ကို။ ပစ္စနုဘောတိ၊ ခံစား၏။ ဧကောပိ၊ တယောက်တည်းသာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဗဟုဓာ၊ အရာအထောင် များသောအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။]

[၂] တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော အဘိညာဥ်တို့တွင်။ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတီတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိ ဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်းကြိယာကို[၁]၊ ဝါ၊ တန်ခိုးနှင့် ပကတိအဆင်းကို စွန့်ခြင်းကိရိယာကို[၂]။ ကာတုကာမေန၊ ပြုခြင်းငှါလိုသော။ အာဒိကမ္မိကေန၊ အစအမှု၌ယှဉ်သော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ဩဒါတကသိဏပရိယန္တေသု၊ ဩဒါတကသိုဏ်းအဆုံးရှိကုန်သော။

၁-ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိသည် အသီးမဟုတ်လော-ဤ၌လည်း သာမန် မဟုတ်လော-ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနန္တိ ဣဒ္ဓိသင်္ခါတံ ပကတိဝဏ္ဏဇဟနကြိယံ၊ ဣဒံ ဣဒ္ဓိသု ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယာ ပဓာနတာယ ဝုတ္တံ။ ဋီ ၂၊ ၂။ (ပြည်)၊

၂-ဝိကုဗ္ဗနကို အသီးယူကောင်းအံ့လောဟူမူ-ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနဥ္စာတိ ဧဝံ ဝါ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိကုဗ္ဗနဿ ဝိသုံ ဂဟဏံ ဝုတ္တကာရဏေနေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဋီ ၂၊ ၂။ (ပြည်)

အဠသု ကသိဏေသု၊ တို့တွင်။ (ဧကေကသ္မိံ၊ တခုတခုသောကသိုဏ်း၌။) အဠ အဠ သမာပတ္တိယော၊ ရှစ်ပါးရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေ-တွာ၊ ၍။

ကသိဏာနုလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်သင့်အားဖြင့်၎င်း။ ကသိဏပဋိလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်ပြန်သော အားဖြင့်၎င်း။ ကသိဏာနုလောမပဋိလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနာနုလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အစဉ်သင့်အားဖြင့်၎င်း။ ဈာနပဋိလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အစဉ်ပြန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနာ-နုလောမပဋိလောမတော၊ ဈာန်တို့၏ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနုက္ကန္တိကတော၊ အစဉ်အတိုင်းသော ဈာန်ကိုခုန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ကသိဏုက္ကန္တိကတော၊ အစဉ်အတိုင်းသော ကသိုဏ်းကိုခုန်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဈာနကသိဏုက္ကန္တိကတော၊ ဈာန်ကသိုဏ်းကို ခုန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂသင်္ကန္တိတော၊ အင်္ဂါကို လွန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏ-သင်္ကန္တိတော၊ အာရုံကို လွန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိတော၊ အင်္ဂါအာရုံကို လွန်သောအားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂဝဝတ္ထာပနတော၊ အင်္ဂါကို မှတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပနတော၊ အာရုံကို မှတ်သော အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ စုဒ္ဒသဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤတဆဲ့ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒမေတဗ္ဗံ၊ ဆုံးမအပ်၏။

၃၆၆။ တတ္ထ၊ ဤတဆဲ့လေးပါးတို့တွင်။ ကသိဏာနုလောမံ၊ မဟူသည်။ ကတမံ ပန၊ အဘယ်နည်း။ပ။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပနံ၊ အာရုံကို မှတ်ခြင်းသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ သည်ကား။ (ပုစ္ဆာ၊ တည်း။) ဣဓ-သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ဈာနံ၊ (လေးပါးသောဈာန်, တပါးပါးသော) ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ တတော-ပစ္ဆာ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်း၌ ဝင်စားသောဈာန်မှထပြီး နောက်ကာလ၌။ အာပေါကသိဏေ၊ ၌။ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အဠသု ကသိဏေသု၊ တို့၌။ သတက္ခတ္တုမ္ပိ၊ ၎င်း။ သဟဿက္ခတ္တုမ္ပိ၊ ၎င်း။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်းသည်။ ကသိဏာနုလောမံ နာမ၊ ကသိဏာ-နုလောမ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းမည်၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဩဒါတကသိဏတော၊ ကသိုဏ်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဋိလောမက္ကမေန၊ ပဋိလောမအစဉ်အားဖြင့်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ကသိဏပဋိလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။)

ပထဝီကသိဏတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ဩဒါတကသိဏာ၊ ဩဒါတကသိုဏ်းတိုင်အောင်။ ဩဒါတကသိဏတော၊ မှ။ ယာဝ ပထဝီကသိဏာ၊ ပထဝီကသိုဏ်းတိုင်အောင်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုလောမပဋိလောမဝသေန၊ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ အကြိမ်တရာ အကြိမ်တထောင်တိုင်အောင် အဖန်တလဲလဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ကသိဏာနုလောမပဋိလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဋိပါဋိယာ၊ အားဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနာနုလောမံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

နေဝသညာနာသညာယတနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနပဋိလောမံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။)

ပဌမဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ အောင်။ နေဝသညာနာသညာယတနတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍လည်း။ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ အောင်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုလောမပဋိလောမဝသေန၊ အားဖြင့်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဈာနာနုလောမပဋိလောမံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ပါး။ ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ-ပထဝီကသိဏေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ တတိယံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော-ပစ္ဆာ၊ ထိုတတိယဈာန်မှထသည့်နောက်ကာလ၌။ တဒေဝ-ပထဝီကသိဏမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဥဂ္ဃါဋေတွာ၊ ခွါ၍။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတော၊ ထို(ပထဝီကသိုဏ်းကို

ခွါ၍ ရအပ်သော ကောင်းကင်၌ဖြစ်စေအပ်သော) အာကာသာနဉ္စာ-ယတနသမာပတ်မှ။ (ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။) [၃] အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ သမာ-ပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ကသိဏံ၊ ကသိုဏ်းကို။ အနုက္ကမိတွာ၊ မခုန်မူ၍။ ဈာနဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဧကန္တရိကဘာဝေန၊ တခုအခြား ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥက္ကမနံ၊ ခုန်ခြင်းသည်။ ဈာနုက္ကန္တိကံ နာမ၊ ဈာန်ကိုသာခုန်သည်မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။) ဧဝံ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အာပေါကသိဏာဒိမူလိကာ၊ အာပေါကသိုဏ်းစသည်လျှင် မူလ ရှိသော။ ယောဇနာပိ၊ ကိုလည်း။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ (ပန-ကျေသည်) ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တဖန်။ တဒေဝ၊ ထိုပဌမဈာန်ကိုပင်လျှင်။ တေဇောကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) တတော၊ မှ။ နီလ-ကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) တတော၊ မှ။ လောဟိတကသိဏေ၊ ၌။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဈာနံ၊ ကို။ အနုက္ကမိတွာ၊ မခုန်မူ၍။ ကသိဏဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဧကန္တရိက-ဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ကမနံ၊ သည်။ ကသိဏုက္ကန္တိကံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။)

ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တတော၊ မှ။ တေဇောကသိဏေ၊ ၌။ တတိယံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) နီလကသိဏံ၊ ကို။ ဥဂ္ဃါဋေတွာ၊ ၍။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) လောဟိတကသိဏတော၊ ကသိုဏ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မှ။ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ ဈာနဿ စေဝ၊ ကိုငှင်း။ ကသိဏဿ စ၊ ကိုငှင်း။ ဥက္ကမနံ၊ သည်။ ဈာနကသိဏုက္ကန္တိကံ နာမ၊ မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပန၊ ပါး။ ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုပထဝီကသိုဏ်း၌ပင်။ ဣတရေသမ္ပိ၊ ပဌမဈာန်မှကြွင်းသော ရူပါဝစရ ဈာန်တို့ကိုလည်း။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ အင်္ဂသင်္ကန္တိကံ နာမ၊ အင်္ဂါကို လွန်သည်မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပထဝီကသိဏေ၊ ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ တဒေဝ၊ ထိုပဌမဈာန်ကိုပင်လျှင်။ အာပေါကသိဏေ၊ ၌။ပ။ တဒေဝ၊ လျှင်။

ဩဒါတကသိဏော၊ ဌ်။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗကသိဏေသု၊ တို့၌။ ကေသောဝ ဈာနဿ၊ ကိုသာလျှင်။ သမာပဇ္ဇနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏသင်္ကန္တိကံ နာမ၊ အာရုံကို ပြောင်းသည် မည်သော။ (စိတ္တဒမနံ၊ မည်၏။)

ပထဝီကသိဏေ၊ ဌ်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အာပေါ-ကသိဏေ၊ ဌ်။ ဒုတိယံ၊ ကို။ တေဇောကသိဏေ၊ ဌ်။ တတိယံ၊ ကို။ ဝါယောကသိဏေ၊ ဌ်။ စတုတ္ထံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။) နီလကသိဏံ၊ ကို။ ဥဂ္ဃါဋေတွာ၊ ၍။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ ပီတကသိဏတော၊ မှ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ကို။ လောဟိတကသိဏတော၊ မှ။ အာကိဉ္စညာ-ယတနံ၊ ကို။ ဩဒါတကသိဏတော၊ မှ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ကို။ (သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေန္တရိကဝသေန၊ တပေါင်းတည်း အင်္ဂါ, အာရုံတပါးရှိသော ဝင်စားခြင်းအားဖြင့်။ အင်္ဂါနဉ္စ၊ တို့ကိုရင်း။ အာရမ္မဏာနဉ္စ၊ တို့ကိုရင်း။ သင်္ကမနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်[၁]။ အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ကန္တိကံ နာမ၊ အင်္ဂါ, အာရုံကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း ရှိသော။ (စိတ္တဒမနံ၊ ၏။)

ပန၊ တပါး။ ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ ပဉ္စင်္ဂိကံ၊ အင်္ဂါငါးပါးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ၍။ ဒုတိယံ၊ သည်။ တိဝင်္ဂိကံ၊ ၏။ တတိယံ၊ သည်။ ဒုဝင်္ဂိကံ၊ ၏။ စတုတ္ထံ၊ သည်။ တထာ-ဒုဝင်္ဂိကံ၊ ၏။ အာကာသာနဉ္စာ-ယတနံ၊ သည်။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ သည်။ ဒုဝင်္ဂိကံ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဈာနင်္ဂမတ္တဿေဝ၊ ဈာန်အင်္ဂါမျှကိုသာလျှင်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ မှတ်ခြင်းသည်။ အင်္ဂဝဝတ္ထာပနံ နာမ၊ ပနမည်သော။ (စိတ္တဒမနံ နာမ၊ မည်၏။)

တထာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤဈာန်သည်။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိုဏ်း လျှင် အာရုံရှိ၏။ပ။ ဣဒံ၊ သည်။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

၁-ဤ၌ အန္တရ-သဒ္ဒါ အညတ္ထ-တည်း။ အန္တရမေဝ အန္တရိကံ၊ ကေဇ္ဈံ အန္တရိကံ တေသ္မိန္တိ ကေန္တရိကံ၊ ဈာန်ဝင်စားခြင်းရသတည်း။ အင်္ဂါတို့၏ရင်း, အာရုံ၏ရင်း တပေါင်းတည်း တပါးအားဖြင့် အထူးဖြစ်သကဲ့သို့ သမာပဇ္ဇနအားဖြင့်လည်း အထူးဖြစ်၏။ ထိုအထူးသည်ကား အောက်ဖြစ်ကုန်သော အာရုံ,အင်္ဂါတို့ကို လွန်သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကေန္တရိကဝသေန အင်္ဂါနဉ္စ အာရမ္မဏာနဉ္စ သင်္ကမနံ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

အာရမ္မဏမတ္တသော၀၊ ကိုသာလျှင်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပနံ နာမ၊ သော။ (စိတ္တာဒမနံ၊ ၏။) [၄] အင်္ဂါရမ္မဏဝဝတ္ထာပနမ္ပိ၊ အင်္ဂါအာရုံတို့ကို တပေါင်းတည်းမှတ်ခြင်းကိုလည်း။ ကေ၊ ကေဆရာတို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ အနာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဒ္ဓါ၊ စင်စစ်။ တံ၊ ထို အင်္ဂါ,အာရုံတို့ကို တပေါင်းတည်း မှတ်ခြင်းသည်။ ဘာဝနာမုခံ၊ ဘာဝနာ၏ အကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၃၆၇။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမေဟိ စုဒ္ဒသဟိ ဒ္မာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အပရိဒမေတွာ၊ မဆုံးမမူ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ အဘာဝိတဘာဝနော၊ ပွါးစေဘူးသော ဘာဝနာမရှိသော၊ ဝါ၊ ဈာန်အဘိညာဉ်တို့၌ ပြုဘူးသော အဓိကာရမရှိသော။ အာဒိကမ္မိကော၊ လူရိုင်းလက်သစ်သာ ဖြစ်သေးသော၊ ဝါ၊ အစဖြစ်သော ဘာဝနာအမှုရှိသော။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်သော ပကတိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း ကြိယာကို။ (ယေန၊ အကြင်အကြောင်းဖြင့်။) သမ္ပာဒေဿတိ၊ ပြည့်စုံစေလတ့်။ ဣတိ ဧတံ ဌာနံ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ အာဒိကမ္မိကဿ၊ အား။ ကသိဏပရိကမ္မမ္ပိ၊ ကသိုဏ်းပရိကံသော်လည်း။ ဘာရော၊ ဝန်လေး၏၊ ဝါ၊ ခဲ၏။ သတေသု ဝါ၊ အရာသော သူတို့တွင်ရင်း။ သဟဿေသု ဝါ၊ အထောင်သော သူတို့တွင်ရင်း။ ဧကော၀၊ တယောက်သောသူသာလျှင်။ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ ကတကသိဏပရိကမ္မဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကသိုဏ်းပရိကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ထင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိမိတ္တုပ္ပါဒနံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဘာရော၊ ၏။ပ။ နိမိတ္တေ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်သည် ရှိသော်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုရင်း။ (ဘာဝနဥ္စ၊ ဘာဝနာကိုရင်း။) ဝဍ္ဎေတွာ၊ ၍။ အပ္ပနာဓိဂမော၊ အပ္ပနာကိုရခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ဈာန်ကို ရခြင်းသည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ အဓိဂတပ္ပနဿ၊ ရပြီးသော ဈာန်ရှိသော သူအား။ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တပရိဒမနံ၊ သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဒမိတစိတ္တဿာပိ၊ ဆုံးမအပ်ပြီး သောစိတ် ရှိသသူအားလည်း။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ နာမ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းမည် သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ ဝိကုဗ္ဗနပ္ပတ္တဿာပိ၊ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနသို့ ရောက်သော

သူအားသော်လည်း။ ခိပ္ပနိသန္တိဘာဝေါ နာမ၊ လျင်စွာ (ဈာန်စကျွဖြင့် ပထဝီကသိဏစသော ဈာနာရမ္မဏကို) ရှုခြင်းရှိသောသူ၏အဖြစ်မည်သည် ဝါ၊ လျင်စွာဈာန်ဝင်စားနိုင်သောသူ၏အဖြစ်မည်သည်။ ပ။ ခိပ္ပနိသန္တိ၊ လျင်စွာ (ဈာန်စကျွဖြင့် ပထဝီကသိဏာဒိဈာနာရမ္မဏကို) ရှုခြင်းရှိသည် ဝါ၊ ရှုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့ ၁။ ထေရမ္ဗတ္ထလေ၊ မဟာမဟိန္ဒစသော မဟာထေရ်တို့ သက်ရာသရက်ပင်ရောက်သော ကုန်း၌။ မဟာရောဟဏဂုတ္တတ္ထေရဿ၊ ထေရ်အား။ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ၊ သူနာ ပြုစုခြင်းငှါ။ အာဂတေသု၊ ထိုထိုအရပ်မှ ကြွလာကုန်သော။ တိံသမတ္တေသု ဤဒ္ဓိမန္တသဟဿေသု၊ တန်ခိုးရှိသည့်ထေရ်သုံးသောင်းတို့တွင်။ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ပဉ္စင်းဖြစ်သည်မှ။ အဋ္ဌဝဿိကော၊ ရှစ်ဝါသာရှိသော။ ရက္ခိတတ္ထေရော ဝိယ၊ ထေရ်ကျော်ကဲ့သို့တည်း။ တဿ၊ ထိုရက္ခိတထေရ်ကျော်၏။ အာနုဘာဝေါ၊ ကို။ ပထဝီကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တောယေဝ၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုရက္ခိတထေရ်၏။ တံ အာနုဘာဝံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ထေရော၊ မဟာရောဟဏဂုတ္တထေရ်သည်။ အာဝုသော၊ တို့။ ရက္ခိတော၊ ရှင်ရက္ခိတသည်။ သစေ နာဘဝိဿ၊ အကယ်၍မရှိချေသည်ဖြစ် အံ့။ (ဤမေ၊ ဤအရှင်တို့သည်။) နာဂရာဇာနံ၊ ဆည်းကပ်လှာပေသော နဂါးမင်းကို။ ရက္ခိတုံ၊ ဂဠုန်ဘေးမှစောင့်ခြင်းငှါ။ နာသက္ခိံသု၊ မတတ်နိုင်ခဲ့ကုန်။ ဤတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသောငါတို့သည်။ ဂရဟပ္ပတ္တာ၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်။ အဿာမ၊ ဖြစ်ရချေကုန်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ပွဲတွေ့ပြီးရကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ဂဟေတွာ၊ မပြတ်လက်စွဲဆောင်ယူ၍။ ဝိစရိတဗ္ဗံ၊ လှည့်လည်စကောင်းသော။ အာဝုဓံ နာမ၊ လက်နက်မည်သည် ကို။ မလံ၊ အညစ်အကြေးကို။ သောဓေတွာဝ၊ သုတ်သင်၍သာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဝိစရိတုံ၊ သွားခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတီတိ၊ သင့်သည်အရှင်တို့ ဟူ။ အာဟ၊ ဆုံးမတော်မူ၏။ တေ တိံသသဟဿာပိ ဘိက္ခူ၊ ထိုသုံး သောင်းသော ဤဒ္ဓိမန္တရဟန်းတို့သည်လည်း။ ထေရဿ၊ မဟာထေရ်၏။ ဩဝါဒေ၊ အဆုံးအမ၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ လက်လည်စွာလှ လိုတိုင်းရသည့် ခိပ္ပနိသန္တိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁-မူရင်းအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌မူ ဤ ဟိ-ပုဒ်မရှိ၊ သျာမူ၌ လည်း ဟိ-မရှိ၊ ရှိရန်လည်းမလို။ (ဆ-သံ-သော)

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခိပ္ပနိသန္တိယာ၊ ခိပ္ပနိသန္တိသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ၊ ဥပဒ္ဒဝေါကို ငြိမ်းစေသောအားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာတည်ရာ၏အဖြစ်သည်။ ဘာရော၊ ၏။ ပ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂိရိဘဏ္ဍဝါဟနပူဇာယ၊ စေတိယတောင်ကို အစပြု၍ သိန်းသိုဠ်ကျွန်းအလုံး၌ရှင်း, သမုဒ္ဒရာ၌ တယူဇနာတိုင်အောင်ရှင်း ကြီးစွာသောဆီမီးပူဇော်ရာ၌၊ ဝါ၊ ပူဇော်ခြင်းသည်။ ဝတ္တမာနာယ၊ သောင်းသဲစည်ပင်ဖြစ်လတ်ကျင်သော်။ မာရေန၊ မာရ်မင်းသည်။ အင်္ဂါရဝဿေ၊ မီးကျီးမိုးကို။ ပဝတ္တိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော်။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ပထဝိံ၊ (မာရ်မင်းဖြစ်စေအပ်သော မီးကျီးမိုးသည် မီးဖွားမျှဖြင့်လည်း လူတို့ကို မကျမရောက် ကာနိုင်စေလောက်သော) မြေကြီးကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ အင်္ဂါရဝဿပရိတ္တာယကော၊ မီးကျီးမိုးကို စောင့်ရှောက်ကာကွယ်နိုင်သော။ ထေရော ဝိယ၊ မထေရ်ကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ပုဂ္ဂိုလ်အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဗလဝပုဗ္ဗယောဂါနံ၊ အားကြီးသောရှေး၌ အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သော။ (ဝါ၊ ဂရုတရဥပနိဿယ ရှိတော်မူကုန်သော။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ စသည်တို့၏ ဟေတုဘူတမဟာဘိနီဟာရ ရှိတော်မူကုန်သော။) ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓအဂ္ဂသာဝကာဒီနံ၊ သာဝက အစရှိကုန်သော အရှင်မြတ်တို့အား။ ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ပကာရရှိသော။ ဘာဝနာနုက္ကမေန၊ (စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း ဟူသော) ဘာဝနာအစဉ်နှင့်။ (ဘာဝနာနုက္ကမော ယထာဝုတ္တစိတ္တပရိဒမနံ၊ ၎င်း။) ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ အရဟတ္တပဋိလာဘဝသေနေဝ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဣဒဥ္စ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဤတန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းသည်၎င်း။ [၅] အညေ ပဋိသမ္ဘိဒါဒိဘေဒါ ဂုဏာ စ၊ ဂုဏ်တို့သည်၎င်း။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို(သို့ပုဗ္ဗဟေတု ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့အားသာလျှင် ယထာဝုတ္တဘာဝနာနုက္ကမကို ကြဉ်၍ အဘိညာဉ် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်) ကြောင့်။ ပိဠန္ဓနဝိကတိံ၊ လက်ကောက်လက်ကြပ် စသောတန်ဆာအထူးကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုလိုသော။ သုဝဏ္ဏကာရော၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်သည်။ (ဒုတိယက္ခရာ ထ-နှင့် ထိမ်-ဟုရေး။ တနေ့ ဆယ်ကြိမ်၊ တင်းမတိမ်၊ ပန်းထိမ်သူခိုးညစ်။) အဂ္ဂိဓမနာဒီဟိ၊ မီးဖြင့်မှုတ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏံ၊ ကို။ မုဒုံ၊ နူးညံ့သည်ကို။ ကမ္မညံ၊ အမှု၌ ခံ့သည်ကို။

ကတွာဝ၊ ပြု၍သာလျှင်။ ကရောတိ ယထာ၊ ပြုသကဲ့သို့ရင်း။ ဘာဇန-ဝိကတိံ၊ အိုးခွက်အထူးကို။ ကတ္တုကာမော၊ သော။ ကုမ္ဘကာရော၊ သည်။ မတ္တိကံ၊ မြေကို။ သုပရိမဒ္ဒိတံ၊ ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင် နယ်အပ်သည်ကို။ မုဒုံ၊ ကို။ ကတွာဝ၊ ၍သာလျှင်။ ကရောတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့ရင်း။ ဧဝ-မေဝ၊ တူ။ အာဒိကမ္မိကေန၊ သည်။ ဣမေဟိ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒမေတွာ၊ ၍။ ဆန္ဒသီသ။ပ။ သမာပဇ္ဇနဝသေန စေဝ၊ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒကို ခေါင်းတည် အမှူးကြီးရှေ့သွားပြု၍ ဝင်စားခြင်း, စိတ်ကိုခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း, ဝီရိယကို ခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း, ဝီမံသကိုခေါင်းပြု၍ ဝင်စားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ အာဝဇ္ဇနာဒိဝသီဘာဝ-ဝသေန စ၊ အာဝဇ္ဇနဝသီဘော် အစရှိသော ငါးပါးသော ဝသီဘော်၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ မုဒုံ၊ ကို။ ကမ္မညံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း အမှု၌ ခံ့သည် ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်အလို့ငှါ။ ယောဂေါ၊ ဘာဝနာလုံ့လကို။ ကရဏီယော၊ ပြုသင့်၏။ ပန၊ ပါး။ ပုဗ္ဗဟေတု-သမ္ပန္နေန၊ အားကောင်းသော ရှေးဆုတောင်း အကြောင်း ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကသိဏေသု၊ တို့၌။ စတုတ္ထဇ္ဈာနမတ္တေ၊ စတုတ္ထဈာန်မျှ၌။ စိဏ္ဏဝသိနာပိ၊ လေ့လာသော ဝသီဘော် ရှိသည်ဖြစ်၍သော်လည်း။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ပန၊ စကားလက်စပြတ်ကိုဆက်၍ဆိုအံ့။ ယထာ-ယေန ပကာရေန၊ အကြင်ပကာရဖြင့်။ ဝါ၊ ယေန-ဝိဓိနာ၊ အကြင် အစီရင်ဖြင့်။ ဧတ္ထ-ဧတသ္မိံ ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ ဣဒ္ဓိဝိဓကိုပြီးစေရာ၌။ ယောဂေါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ တံ ဝိဓိံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သော ဧဝံ။ပ။ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

၃၆၀။ တတြ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓကိုပြီးစေရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတံ့သည် ကား။ ပါဠိနယာနုသာရေနေဝ၊ ပါဠိတော် ဂတိကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် သာလျှင်၊ ဝါ၊ ပါဠ်ဖွင့်အစဉ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ အဆုံးအဖြတ် စကားတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ သောတိ၊ ကား။ အဓိဂတ-စတုတ္ထဇ္ဈာနော၊ ရအပ်ပြီးသောစတုတ္ထဈာန်ရှိသော။ သော ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝန္တိ တော၊ ဧံ-ဟူသော ဤပုဒ်သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနက္ကမနိဒဿနံ၊ စတုတ္ထ ဈာန်, ထိုစတုတ္ထဈာန်ကို ရခြင်းအစဉ်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပုဒ်တည်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဓိဂမာဒိနာ၊ ပဌမဈာန်ကိုရခြင်း အစရှိသော။ ဣမိနာ ကမေန၊

ဤသို့သောအစဉ်ဖြင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဟိတေတိ၊ ကား။ ဣမိနာ-ဤဒိသေန၊ ဤသို့ (အောက်စျာန်သုံးပါးရခြင်း အစဉ်အားဖြင့်ပြီးသော) သဘောရှိသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ စိတ္တေ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကို။ (ပါဠိတော်-မှယူ) သမာဟိတေ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာထားအပ်လတ်ပြီးသော်။ စိတ္တေတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရစိတ္တေ၊ ကို၊ ဝါ၊ သည်။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပရိသုဒ္ဓေတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိဘာဝေန၊ ဥပေက္ခာ-သည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်လတ်ပြီးသော်။ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ-ယေဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ပရိယောဒါ-တေ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြူစင်လတ်ပြီးသော်။ ပဘဿရေ၊ ပြိုးပြိုးပျက်အရောင်ရှိလတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခါဒီနံ၊ သုခ, သောမနဿ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း ဒေါသ၏အကြောင်းတို့ကို။ (တနည်း) ပစ္စယာနံ၊ ရာဂ၏အကြောင်း ဒေါသ၏အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခါဒီနံ၊ သုခ။ပ။နဿတို့ကို။ ဃာတေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာန်အလိုပယ်သတ်သဖြင့်[၁]။ ဝိဟ-တရာဂါဒိအင်္ဂဏတ္တာ၊ ဖျောက်အပ်ခွါအပ်ပြီးသော ရာဂဒေါသဟူသောကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနင်္ဂဏေ၊ ရာဂဒေါသဟူသောကိလေသာမရှိလတ်ပြီးသော်။ အနင်္ဂဏတ္တာယေဝ၊ ရာဂဒေါသဟူသောကိလေသာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကင်းလတ်ပြီးသော်။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ အင်္ဂဏေန၊ ရာဂဒေါသစသော ကိလေသာသည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပက္ကိ-လိဿတိ၊ ပူပန်စေအပ်နှိပ်စက်အပ်၏။ သုဘာဝိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာပွါးစေအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုဒုဘူတေ၊ နူးညံ့စွာဖြစ်၍ ဖြစ်လတ်ပြီးသော်။ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တေ၊ ဝသီဘော်သို့ရောက်လတ်သော်၊ ဝါ၊ အာဝဇ္ဇန-စသား ငါးပါးအပြားဖြင့်ရှင်း စုဒ္ဒသဝိဓစိတ္တပရိဒမနဖြင့်ရှင်း အလိုသို့လိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်လတ်သော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝသေ၊ အလို၌။ ဝတ္တမာနံ၊ တည်သော။

၁-သုခါဒီနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယာနံ၊ တို့ကို။ ပေးသည်ကိုဆင်ခြင်။ (ပြည်)

(တနည်း) ဝဏ္ဏော၊ သို့။ ဝတ္တမာနံ၊ လိုက်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ မုဒုတိ၊ နူးညံ့ပြီး ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မုဒုတ္တာယေဝ၊ နူးညံ့ပြီး အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင်။ ကမ္မနိယေ ကမ္မက္ခမေ၊ ဝိကုဗ္ဗနစသော တန်ခိုးအမှု၌ ခံ့လတ်ပြီးသော်။ ကမ္မယောဂ္ဂေ၊ ဝိကုဗ္ဗနစသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းအမှုအား လျောက်ပတ်လတ်ပြီးသော်။ ဇာတေ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စင်စစ်။ သုဓန္တံ၊ ကောင်းစွာ ကြည်ပြီးဦးပြီးသော။ သုဝဏ္ဏံ ဇာဝ၊ ကဲ့သို့။ မုဒု၊ နူးညံ့သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကမ္မနိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ ဥဘယမ္ပိ၊ ထိုမုဒုတာ ကမ္မနိယတာ နှစ်ပါးသည်လည်း။ သုဘာဝိတတ္တာယေဝ၊ ကြောင့်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇာတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သုဘာဝိတတ္တာ မုဒုဘူတေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။) ယထာဟ၊ ကား။ နာဟံ၊ ပ။ စိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဇာဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ ပွါးစေအပ်သည်ရှိသော်။ ဗဟုလီကတံ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာလေ့လာအပ်သည်ရှိသော်။ မုဒု စ၊ နူးညံ့ သည်ရင်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ အမှု၌ခံ့သည်ရင်း။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ (ဤသို့ လိုက်၍ပေး) ဧဝံ၊ တူ။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ ဘာဝိတံ၊ သော်။ ဗဟုလီ-ကတံ၊ သော်။ မုဒု စ၊ သည်ရင်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ (သဗ္ဗညုတဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဩလောကေန္တောပိ၊ ကြည့်ရှုသော်လည်း။ တံ-တာဒိသံ၊ ထိုသို့ စိတ်ကဲ့သို့ မုဒုကမ္မနိယဖြစ်စကောင်းသော။) အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တခုမျှသော သဘာဝဓမ္မကိုလည်း။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။]

ဧတေသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝါဒီသု၊ ဤပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌။ ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဌိတေ၊ ပရိသုဒ္ဓဘာဝစသည်တို့၌ တည်လတ်ပြီးသော်။ ဌိတတ္တာ-ယေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ အစလေ နိရိဉ္ဇနေ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းလတ်ပြီး သော်။ ဇာတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ မုဒုကမ္မည-ဘာဝေန၊ မုဒုကမ္မညအဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တနော ဝသေ၊ မိမိအလို၌။ ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဌိတေ၊ မိမိအလို၌တည်လတ်ပြီးသော်။ သဒ္ဓါဒီဟိ၊ သဒ္ဓါစသော တရားတို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းဆည်းအပ် ထောက်ပံ့အပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်။ အာနေဥပ္ပတ္တော၊ မတုန်လှုပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်လတ်ပြီးသော်။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သဒ္ဓါတရားသည် သိမ်းဆည်းအပ်သော၊ ဝါ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဿဒ္ဓိယေန၊ သဒ္ဓါတရား၏ရန်ဖက် မသဒ္ဓါခြင်းကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ဝီရိယသည် သိမ်းဆည်းအပ်ထောက်ပံ့အပ်သော။ (စိတ္တံ၊ သည်။) ကောသဇ္ဇေန၊ ပျင်းရိခြင်းကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ သတိပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သတိသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ သမာဓိပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သမာဓိသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဥဒ္ဓစ္စကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ [၆] ပညာပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပညာသည် ထောက်ပံ့အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ ဩဘာသဂတံ၊ ဉာဏ်ဟူသော အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိလေသန္ဓကာရေန၊ ကိလေသာဟူသော အမိုက်မှောင်ကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ လှုပ်။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤသဒ္ဓါဝီရိယစသား ခြောက်ပါးသော မမှတို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အာနေဥပ္ပတ္တံ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယာနံ၊ အဘိညာဉ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ၊ ငှါ။ အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ ဓုတ္ဒဝိဓစသော အကျိုးသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှါခံ့သည်၊ ဝါ၊ အကျိုးသို့ရှေးရှုပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ သမာဟိတေ၊ သော်။ နီဝရဏဒူရီဘာဝေန၊ နီဝရဏတို့၏ ဝေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိသုဒ္ဓေ၊ သော်။ ဝိတက္ကာဒိသမတိက္ကမေန၊ ဝိတက်ဝိစာရပီတိသုခတို့ကို ကောင်းစွာလွန်သဖြင့်။ ပရိယောဒါတေ၊ သော်။ ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ (ဈာန်ရခြင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်ထိုက်ကုန်သော ဟူလို) (ပါပကာနံ လာမကာနံ၊ ကုန်သော။) ဣစ္ဆာဝစရာနံ၊ ယုတ်မာသော အလိုအားဖြင့် သက်ဝင်ကုန်သော မာန,မာယာ,သာဌေယျ စသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊

မရှိသဖြင့်။ အနင်္ဂဏော၊ မလအသုစိဖြစ်သော အကုသိုလ်ကင်းလတ်သော်။ အဘိဇ္ဈာဒီနံ၊ အဘိဇ္ဈာ,မာန,မာယာ, သာဌေယျ အစရှိကုန်သော။ စိတ္တဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဥပက္ကိလေသာနံ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ် ပူပန်စေတတ်သော တရားတို့၏။ ဝိဂမေန၊ ကင်းသဖြင့်။ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော အကုသိုလ် ကင်းလတ်သော်။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ အနင်္ဂဏသုတ္တ ဝတ္ထသုတ္တာနုသာရေန၊ ဝတ္ထသုတ်ကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။ ဝသိပ္ပတ္တိယာ၊ ဝသီဘော်သို့ ရောက်သဖြင့်[၂]။ မုဒုဘူတေ၊ လိုတိုင်းရအောင် နူးညံ့စွာဖြစ်လတ်သော်။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝူပဂမနေန၊ ဣဒ္ဓိ၏ အခြေအမြစ် ပဒဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်။ ကမ္မနိယေ၊ ဝိကုဗ္ဗနစသော တန်ခိုးအမှု၌ ခံ့လတ်ပြီးသော်။ ဘာဝနာပါရိပူရိယာ၊ (ဤထက်အလွန် ပြုအပ်သော ဘာဝနာကိစ္စမရှိ

၁-အဘိဇ္ဈာဒီနံ-၌ အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့်လည်း ယခင် မာနမာယာသာဌေယျ-စသည်ကို သင်္ဂြိုဟ်။ ဤ၌ အဘိဇ္ဈာလည်း ပဋမစျာန်ဖြင့် မခွါအပ်သော အဝိက္ခမ္ဘနေယျတည်း။ မာနမာယာ-စသည်တို့လည်း တဒေကဋ္ဌတို့တည်း။ ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ-ဟူသော ဝိသေသန၏ လိုက်သောကြောင့်တည်း၊ ဝိက္ခမ္ဘနေယျ-မကျန်ပြီလော၊ ဝိက္ခမ္ဘနေယျာ ပန နီဝရဏဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ (ဋီ ၂၊ ၉)။ အဘယ့်ကြောင့်ကား ပဋမစျာန်ဖြင့် အဝိက္ခမ္ဘနေယျတို့သည် ဤစတုတ္ထစျာန် ကင်းကုန်သနည်း? သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကုသလာနံ ပဋိပက္ခာတိ သလ္လေခပ္ပဋိပတ္တိဝသေန ဝေ ဝုတ္တံ၊ ဈာနဿ အပရာမဋ္ဌဘာဝဒဿနတော-(ဋီ ၂၊ ၉)။ အကြင်ဆရာတို့သည်ကား ဤပုဒ်တို့တွင် ဣစ္ဆာဝစရာနံ အဘိဇ္ဈာဒီနံ-ဟူသော ဤပုဒ် တို့ဖြင့် ကောပ, အပစ္စယ, ကာမရာဂ, ဗျာပါဒ-စသည်တို့ကို ယူအပ်ကုန်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် ဈာနပဋိလာဘပစ္စယာနံ-ဟူသော ပါဠိကိုပယ်၍ ဈာနပဋိလာဘပစ္စနီကာနန္တိ ပါဌော-ဟု ဆိုကုန်သည်ဟု ဋီကာ၌ မိန့်ပြီး၍ ထိုဆရာတို့စကားကို မနှစ်သက် ပယ်လို၍ တံ တေသံ မတိမတ္တံ-ဟူပြီး၍ ထိုမတိမတ္တအကြောင်းကို တထာပါဠိဿ အဘာဝတော ဈာနပဋိလာဘပစ္စနီကာ စ နီဝရဏာ စေဝ တဒေကဋ္ဌာ စ တေသံ ဒူရီဘာဝံ ဝတွာ ပုန အဘာဝဝိဂမစောဒနာယ အယုတ္တမာနတ္တာ (ဋီ ၂၊ ၉) ဟု မိန့်သော်။ ဩဋ္ဌာရိကပါပဓမ္မ တို့၏သာလျှင် ထိုသုတ်တို့၌ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဤသို့ဆရာဆိုအပ်သော သုခုမ အနက်ကို အနင်္ဂဏသုတ်, ဝတ္ထသုတ်တို့၌ မရကောင်းသည်မဟုတ်လော ဟူမူ-သစ္စမေတံ ဣဓ ပန အဓိဂတစတုတ္ထဇ္ဈာနဿ ဝသေန ဝုတ္တတ္တာ သုခုမာယေဝ တေ ဂဟိတာ (ဋီ ၂၊ ၉)။ ယင်းသို့ မညီမတူသော် ထိုထိုကိုပင် မညွန်သင့်ပြီ။ အင်္ဂဏူပက္ကိလေသတာသာမညေန ပနေတ္ထ သုတ္တာနံ အပဒိသနံ။ တထာ ဟိ သုတ္တာနုသာရေနာတိ ဝုတ္တံ၊ န ပန သုတ္တဝသေနာတိ။ အဝဿဌေတမေဝံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ အဓိဂတဇ္ဈာနာနမ္ပိ ကေသဉ္စိ ဣစ္ဆာဝစရာနံ ပဝတ္တိသမ္ဘာဝတော (ဋီ ၂၊ ၉)။ (ပြည်)

၂-ဘာဝ-ကျေသည်။ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တိယာ-ဟူသော်လည်း ရှေးပါဠိဟောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟု အောက်၌ လာသည်။ (ပြည်)

သဖြင့်) အဘိနီဟာရက္ခမဘာဝနာ၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏီတဘာဝူပဂမနေန၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်, ရောင့်ရဲခြင်းကို မပြုတတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ၊ မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဌိတေ၊ ကြံ့ကြံ့မြဲစွာ တည်လတ်ပြီးသော်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်၊ (ဌိတေ၊ တည်သည်ရှိသော်။) အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ဌိတေ၊ သော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာသစ္ဆိကိရိယာယ၊ ၏။ ပါဒကံ၊ အခြေသည်။ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ၊ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ဤသည်ကား။ (အပရော၊ သော။ နယော၊ တည်း။)

ဒသဣဒ္ဓိကထာ

၃၆၉။ ဣဒ္ဓိ။ ပ။ တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠ်၌။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံခြင်း ပြီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ နိပ္ဖတ္တိအတ္ထေန၊ ပြီးခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်။ စ၊ တနည်း။ ပဋိလာဘဋ္ဌေန၊ ရခြင်းရောက်ခြင်းဟူသောအနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရအပ်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ ယံ-ဓမ္မဇာတံ၊ သည်၊ ဝါ၊ ကို။ နိပ္ဖဇ္ဇတိ၊ ပြီး၏။ စ၊ တနည်း။ ပဋိလဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ တံ၊ ထိုပြီးသောတရား ရအပ် ရောက်အပ်သောတရားကို။ ဣဇ္ဈတီတိ၊ ပြည့်စုံ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကာမံ၊ ဝတ္ထုကာမကို။ ကာမယ-မာနဿ၊ တောင့်တသော။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါအား။ တံ-ကာမိတံ ဝတ္ထု၊ ထိုလိုအပ် တောင့်တအပ်သော ဝတ္ထုကာမသည်။ စေ သမိဇ္ဈတိ၊ အကယ်၍ ပြည့်စုံအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နေက္ခမ္မံ၊ (ရဟန်းအဖြစ်ကို အစပြု၍ ဈာန်မဂ်တိုင်အောင်သော) နေက္ခမ္မသည်။

၁-ဣဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈတီတိ ဣဒ္ဓိ။ ဣဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံတတ်၏-ပေး။ ပြည့်စုံ၏ဟူသည် ပြီးသည် ရအပ် ရောက်အပ်သည်ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် အတ္ထော-မဟူ၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဟူသည်။ (ပြည်)

ကုဗ္ဗတိ၊ ပြည့်စုံတတ်၏၊ ဝါ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ ကုတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုဒ္ဒိ၊ မည်၏။ ပဋိဟရတိ၊ မိမိ၏ ဆန့်ကျင့်ဖက်ကို ပယ်တတ် ဖျောက်တတ်၏။ ကုတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ မည်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကုဗ္ဗတိ၊ ၏၊ ဝါ၊ ရအပ် ရောက်အပ်၏။ ကုတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုဒ္ဒိ၊ ၏။ ပဋိဟရတိ၊ ၏။ ကုတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဋိဟာရိယံ၊ ၏။ ကုတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ၏။)

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ (ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ကုဗ္ဗနဋ္ဌေန၊ ပြည့်စုံတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကုဗ္ဗနဋ္ဌေန-နိပ္ဖဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ကုဒ္ဒိ၊ ၏။ တော်၊ ဤ ကုဒ္ဒိဟူသော အမည်သည်။ ဥပါယသမ္ပဒါယ၊ ပြည့်စုံသောအကြောင်း၏၊ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့် အားထုတ်အပ်သော အကြောင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဥပါယသမ္ပဒါ၊ သည်။ ကုဗ္ဗတိ ပသဝေတိ၊ အကျိုးကိုပွါးစေတတ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိပ္ပေတဖလပ္ပသဝနတော၊ လိုအပ်သောအကျိုးကို ပွါးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ အယံ ခေါ။ ပ။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[စိတ္တော၊ သော။ အယံ ခေါ ဂဟပတိ၊ သည်။ သီလဝါ၊ အာစာရ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကလျာဏဓမ္မော၊ (ဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထ တရားဟူသော) အကျင့်ကောင်းရှိ၏။ (တနည်း) သီလဝါ၊ ပြည့်စုံသော သီလရှိ၏။ ကလျာဏဓမ္မော၊ (သီလမှကြွင်းသော ပုညကိရိယာဝတ္ထု ဟူသော) အကျင့်ကောင်းရှိ၏။ (အဟံ၊ သည်။) အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌။ စက္ကဝတ္တီရာဇာ၊ သည်။ အဿံ၊ ဖြစ်လို၏။ ကုတိ၊ သို့။ သစေ ပဏိဒဟိဿတိ၊ တောင့်တငြားအံ့။ သီလဝတော၊ သီလပြည့်စုံ သော။ တဿ၊ ၏။ စေတောပဏိဓိ၊ စိတ်၏ တောင့်တခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုဇ္ဈိဿတိ၊ ပြည့်စုံလတံ့။]

အပရော၊ သော။ နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ တောယ၊ ဤသဘော တရားဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကုဗ္ဗန္တိ-ဝဍ္ဎန္တိ၊ ကြီးပွါးတိုးတက်ကုန်၏။ ကုတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ကြီးပွါး တိုးတက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ ဓမ္မ-ဇာတိ၊ သည်။ ကုဒ္ဒိ၊ ၏။ ကုဗ္ဗန္တိတိ၊ ကား။ ကုဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ၊ ကြီးပွါးတိုးတက်

ကုန်သည်။ ဥက္ကံသာဂတာ၊ လွန်ကဲ ထူးမြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ သာ-ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဒသဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတိ ဣဒ္ဓိယောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိ-ယော၊ တို့သည်။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးတို့သည်။ (ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။) ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ ကို။ ကတမာ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ [ဒသ ဣဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [၇] အဓိဋ္ဌာနာ၊ များသည်၏အဖြစ် စသည်ကို ဓိဋ္ဌာန်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုး၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ အထူးထူးသောအရုပ်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝိကုဗ္ဗနာ ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ မနောမယာ၊ စျာန်စိတ်ကြောင့် ပြီးသောကိုယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဉာဏဝိပ္ဖါရာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်၏ ပျံ့ ခြင်းအဟုန်အဟိန် (အရှိန်)၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ သမာဓိဝိပ္ဖါရာ၊ သမာဓိ၏ ပျံ့ခြင်းအဟုန် အဟိန်၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ အရိယာ၊ အရိယာတို့၏သာ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ကမ္မဝိပါ-ကဇာ၊ အမှတ်မဲ့သော ကံ၏အကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ပုည-ဝတော၊ လွန်ကဲသောဘုန်းရှိသောသူ၏။ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ဝိဇ္ဇာမယာ၊ အာထဗ္ဗဏ ကျမ်းလာ ဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုကိစ္စ၌။ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ၊ အသင့် ဥပါယ, ဉာယအားဖြင့်အားထုတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးပြည့်စုံသော သဘော ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဒသ၊ တို့သည်။ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)]

၃၇၀။ တတ္ထ၊ ထို ဣဒ္ဓိဆယ်ပါးတို့တွင်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုသဘော အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ (ပရိကံဟု ဆိုအပ်သော အာဘောဂဖြင့်)ဆင်ခြင်၏။ သတံ ဝါ၊ ကိုယ်အရာကို၎င်း။ သဟဿံ ဝါ၊ အထောင်ကို၎င်း။ သတသဟဿံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဗဟုကော၊ ကိုယ်အများသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာ-တိ၊ အဓိဋ္ဌာန်၏၊ ဝါ၊ အကြင်အကြင် လိုအပ်သော ဗဟုကဉ္စ တည်၏။ ဧဝံ-ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဖန်၍။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ် သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ အဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ နိပ္ဖန္နတ္တာ၊ ပြီးသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

၃၇၁။ ဧဝံ၊ ထိုအဘိညာလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ မိမိ၏ ပြကတေ့သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ ဝိဇဟိတွာ၊ ၍။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သူငယ်သဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဆင်သဏ္ဌာန်, နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ပ။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူး အထွေထွေ များသော။ သေနာဗျူဟံ ဝါ၊ စစ်သည်အပေါင်းကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ အာဂတာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇဟနဝိကာရဝသေန၊ မိမိ၏ ပြကတေ့သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုစွန့်ခြင်း (ရှေးရှိသော သူငယ်၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် အစရှိသော) ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိကုဗ္ဗနာ၊ အထူးထူးအထွေထွေ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်းပြုပြင်ခြင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

၃၇၂။ ဣမံ သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤကရဇကာယမှ။ ရူပိံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသောရုပ်ရှိသော။ မနောမယံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အညံ၊ သော။ ကာယံ၊ ဣဒ္ဓိမယကာယကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ သရီရဗ္ဘန္တရေ၊ ကိုယ်၏အတွင်း၌။ အညဿေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ မနောမယဿ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော။ သရီရဿ၊ ကိုယ်၏။ နိပ္ဖတ္တိဝသေန၊ ပြီးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ မနောမယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ ၏။

၃၇၃။ ပန၊ တပါး။ ဉာဏုပ္ပတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေးဝိပဿနာခဏ၌ရင်း၊ ဝါ၊ အန္တိမဘဝိကပဋိသန္ဓေမှစ၍ ရှေး၌ရင်း။ ပစ္ဆာ ဝါ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် နောက်ကာလ၌ရင်း။ တံခဏေ ဝါ၊ ထိုအရဟတ္တမဂ်ဖြစ်သော ခဏ၌ရင်း။ ဉာဏာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တော၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဉာဏဝိပ္ဖါရာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အဟုန်အဟိန်ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏[၁]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနိစ္စာနုပဿနာယ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-နေ၏ထွက်ရာ့အရပ်၌ ထက်ဝန်းကျင်မှလျှင် အလင်းကိုပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ပြီးသော အခြင်းခပ်သိမ်း ပယ်အပ်သည့်ကိုပယ်ခြင်း ပွါးစေအပ်သည်ကို ပွါးစေခြင်း၏ ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံခြင်းမှာ ဆိုအပ်

[အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟုအဖန်တလဲလဲရှုသော ဗလဝဝိပဿနာဖြင့်။ နိစ္စသညာယ၊ နိစ္စသညာကို။ ပဇဟာနဋ္ဌော၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉာဏဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဇဟာနဋ္ဌော၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာဏဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာယသ္မတော ဗာက္ကုလဿ၊ အရှင်ဗာက္ကုလထေရ်အား။ ဉာဏဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဗာကုလဟူသည်လည်း အတူပင်) ။ပ။]

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသောမထေရ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အာယသ္မာ ဗာက္ကုလော၊ သည်။ ဒဟရော၀၊ ငယ်စဉ်ကသာလျှင်။ မင်္ဂလဒိဝသေ၊ အမည်မင်္ဂလာနေ့၌။ နဒိယာ၊ ၌။ နှာပိယမာနော၊ ရေချိုးစေလတ်သော်။ ဓာတိယာ၊ အထိန်း၏။ ပမာဒေန၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ သောတေ၊ မြစ်ရေအယဉ်၌။ ပတိတော၊ ကျခဲ့၏။ တမေနံ၊ ထိုသူငယ်ကို။ မစ္ဆော၊ သည်။ ဂိလိတွာ၊ မျို၍။ ဗာရာဏသိတိတ္ထံ၊ ဗာရာဏသီမြစ်ဆိပ်သို့။ အဂမာသိ၊ သွားလေ၏။ တတြ၊ ထိုဗာရာဏသီပြည်၌။ တံ၊ ထိုငါးကို။ မစ္ဆဗန္ဓော၊ တံငါသည်သည်။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်း၍။ သေဋ္ဌိဘရိယာယ၊ သေဌ္ဌေးမအား။ ဝိက္ကိဏိ၊ ရောင်း၏။ သာ၊ ထိုသေဌ္ဌေးမသည်။ မစ္ဆေ၊ ငါး၌။ သိနေဟံ၊ ချစ်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အဟမေ၀၊ ငါသည်ပင်လျှင်။ နံ၊ ထိုငါးကို။ ပစိဿာမိ၊ ချက်အံ့။ ဣတိ မနသိကတွာ၊ ၍။ ဖာလေန္တီ၊ ခွဲသည်ရှိသော်။ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ၊ ငါးဝမ်း၌။ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗံ ဝိယ၊ ရွှေရုပ်ကဲ့သို့သော။ ဒါရကံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ မေ၊ သည်။ ပုတ္တော၊ ကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ၊ ၌။ အရောဂဘာဝေါ၊ ရောဂါမရှိသောအဖြစ်သည်။ ပစ္ဆိမဘဝိကဿ၊ ပစ္ဆိမဘဝိကဖြစ်သော။ အာယသ္မတော ဗာက္ကုလဿ၊ ၏။ [ဂ] တေန အတ္တဘာဝေန၊ ထိုအတ္တဘောဖြင့်။ ပဋိလဘိတဗ္ဗအရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာနုဘာဝေန၊ ရအပ်လတံ့သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အာနုဘော်အားဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဉာဏ-

---

သော အထူးဟူလို။ ဝတ္ထုဤသို့မလာတကားဟူမူ— ဝတ္ထုနိ ပန အနန္တရာယတာဝသေန အာဂတာနိ၊ ဋီ ၂၊ ၁၁။ ထိုကိုသာဓက အာဂုံပါဠိဖြင့် ပြီးစေခြင်းငှါ ဝုတ္တဉ္စေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝိပ္ပါရာ၊ သော။. ဏ္ဍဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ပန၊ ဤမျှသခေပဖြင့် အမိပ္ပေတတ္ထ ပြီးပြွားသော်လည်း။ ဝတ္ထု၊ ကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ ဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ သံကိစ္စတ္ထေရဿ၊ ထေရ်သည်။ ဂဗ္ဘဂတဿေဝ၊ မယ်တော် ဝမ်း၌တည်စဉ်ပင်လျှင်။ မာတာ၊ သည်။ ကာလမကာသိ၊ လွန်ခဲ့၏။ တဿာ၊ ထိုအမိကို။ စိတကံ၊ ထင်းပုံသို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ သူလေဟိ၊ တံရှူးဝါးတို့ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိတွာ၊ ထိုး၍။ ဈာပိယမာနာယ၊ သင်္ဂြိုဟ် အပ်သည်ရှိသော်။ ဒါရကော၊ သည်။ သူလကောဋိယာ၊ တံရှူးစွန်းဖြင့်။ အက္ခိကူဋ္ဌေ၊ မျက်ထောင့်၌။ ပဟာရံ၊ ခတ်မိခြင်းကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့အသံပြုသောကြောင့်။ ဒါရကော၊ သည်။ ဇီဝတီတိ၊ ရှင်သေး၏ဟု။ နံ၊ ထိုအမိအလောင်းကို။ ဩတာရေတွာ၊ ချ၍။ ကုစ္ဆိံ၊ အမိဝမ်းကို။ ဖာလေတွာ၊ ခွဲ၍။ ဒါရကံ၊ ကို။ အယျိကာယ၊ အဖွားအား။ အဒံသု၊ ပေးကုန်၏။ သော ဒါရကော၊ သည်။ တာယ၊ ထိုအဖွားသည်။ ပဋိဇဂ္ဂိတော၊ လုပ်ကျွေးမွေးမြူအပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝုဒ္ဓိံ၊ (ကြီးပြောင်စက်မြောက်) လောက်လားသော အရွယ်သို့။ အနွာယ၊ ရောက်၍။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရှင်ပြု၍။ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်တကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ (အရှင်ဗာက္ကုလ- ထေရ်ဝတ္ထု၌) ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်လျှင်။ ဒါရုစိတကာယ၊ ထင်းပုံ ထက်၌။ အရောဂဘာဝေါ၊ သည်။ အာယသ္မတော သံကိစ္စဿ၊ ၏။ ဉာဏဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။

ပန၊ ပါး။ ဘူတပါလဒါရကဿ၊ ၏။ ပိတာ၊ သည်။ ရာဇဂဟေ၊ ပြည်၌။ ဒလိဒ္ဒမနုဿော၊ ဆင်းရဲသောသူတည်း။ သော၊ ထိုဆင်းရဲသည်။ ဒါရုနံ၊ ထင်းတို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ သကဋေန၊ ဖြင့်။ အဋဝိံ၊ ထင်းတောသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဒါရုဘာရံ၊ ထင်းဝန်ကို။ ကတွာ၊ လှည်း၌တင်၍။ သာယံ၊ ၌။ နဂရဒွါရသမီပံ၊ သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။ အထ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုဆင်းရဲ၏။ ဂေါဏာ၊ တို့သည်။ ယုဂံ၊ ထမ်းပိုးကို။ ဩဿဇ္ဇိတွာ၊ စွန့်ကုန်၍။ နဂရံ၊ သို့။ ပဝိသိံသု၊ ဝင်လေကုန်၏။ သော၊ ထိုလှည်းသမားသည်။ သကဋ- မူလေ၊ လှည်းအနီး၌။ ပုတ္တကံ၊ သားငယ်ကို။ နိသီဒါပေတွာ၊ စောင့်နေ စေ၍။ ဂေါဏာနံ၊ တို့၏။ အနုပဒံ၊ ခြေရာအစဉ်ခံလျက်။ ဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်လတ်သော်။ နဂရမေဝ၊ မြို့သို့သာလျှင်။ ပါဝိသိ၊ ဝင်၏။ တဿ၊

ထိုလှည်းသမားသည်။ အနိက္ခန္တသေဝ၊ မြို့မှမထွက်မီလျှင်။ ဒွါရံ၊ ကို။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်အပ်ခဲ့၏။ ဝါဠယက္ခာနုစရိတေ၊ ကြမ်းတမ်းသောဘီလူးတို့ သွားလာကျက်စားရာဖြစ်သော။ ဗဟိနဂရေပိ၊ မြို့ပ၌လည်း။ တိယာမ-ရတ္တိံ၊ လုံး။ ဒါရကဿ၊ ၏။ အရောဂဘာဝေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်လျှင်။ ဉာဏဝိပ္ဖါရ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ဝတ္ထု ပန၊ ကိုကား။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

၃၇၄။ သမာဓိတော၊ ပဌမစျာန်အစရှိသော သမာဓိမှ။ ပုဗ္ဗေ ဝါ၊ ရှေးဥပစာရခဏ၌ရင်း။ ပစ္ဆာ ဝါ၊ နောက်သမာပတ် လေ့ကျက်သည်၏ အဆုံး၌ရင်း။ တံခဏေ ဝါ၊ ထိုသမာပတ်ဝင်စားစဉ်ခဏ၌ရင်း။ သမထာနု-ဘာဝနိဗ္ဗတ္တော၊ ထိုထိုစျာန်၌ သမာဓိတန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ သမာဓိဝိပ္ဖါရ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ပဌမဇ္ဈာနေန။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော။ ဇော၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပဌမဇ္ဈာနေန၊ ဖြင့်။ နီဝရဏာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ပြည့်စုံခြင်းသည်။ သမာဓိဝိပ္ဖါရ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ပ။ နေဝသညာ။ပ။ တ္တိယာ၊ ဖြင့်။ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ၊ ကို။ ပဟာနဋ္ဌေ၊ သည်။ ဣဇ္ဈတိ ၏။ ဣတိ၊ သည်။ သမာဓိဝိပ္ဖါရ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ပ။]

တတ္ထ၊ ထိုမထေရ်တို့တွင်။ ယဒါ၊ ၌။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကပေါတကန္ဒရာယံ၊ ကပေါတကန္ဒရမည်သော တော ကျောင်း၌။ ဝိဟရတော၊ သီတင်းသုံးတော်မူသော။ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ၊ ၏။ ဇုဏှာယ၊ လရောင်ရှိသော။ ရတ္တိယာ၊ ၌။ နဝေါရောပိတေဟိ၊ ချသစ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကေသေဟိ၊ ဆံတို့ဖြင့်။ (ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏ၌ ကရဏဝစနတည်း။) အဗ္ဗောကာသေ၊ လွင်တီး ခေါင်၌။ နိသိန္နဿ၊ နေတော်မူစဉ်။ ဧကော၊ သော။ ဒုဋ္ဌယက္ခော၊ ဘီလူးကြမ်းသည်။ သဟာယကေန ယက္ခေန၊ ခင်ပွန်းဖြစ်သော ဘီလူး သည်။ ဝါရိယမာနောပိ၊ တားမြစ်အပ်သော်လည်း။ သီသေ၊ မဏိတော်၌။ ပဟာရံ၊ ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ခြင်းကို။ အဒါသိ၊ ပေး၏။ ယဿ၊ ယင်း ပုတ်ခတ်ခြင်း၏။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ [၉] ဂဇ္ဇိတော၊ ထစ်ကြိုးသော။ မေဃဿ၊ မိုး၏။ သဒ္ဒေါ ဝိယ၊ အသံကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ၏။ တဒါ

၌။ ထေရော၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်သည်။ တဿ၊ ထိုဘီလူး၏။ ပဟာရဏာသမယေ၊ ပုတ်ခတ်သောအခါ၌။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ အပ္ပေသိ၊ ဝင်စား၏။ အထ၊ ထိုသို့ဝင်စားလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာအား။ တေန ပဟာရေန၊ ထိုပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်။ ကောစိ အာဗာဓော၊ တစုံတရာကျင်နာခြင်းသည်။ န အဟောသိ၊ မဖြစ်လေ။ အယံ၊ ဤသို့ကျင်နာတစိ မရှိသောအဖြစ်သည်။ တဿ အာယသ္မတော၊ ၏။ သမာဓိဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဝတ္ထု ပန၊ ကား။ ဥဒါနေ၊ ဥဒါန်း၌။ အာဂတမေဝ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ သဉ္ဇီဝတ္ထေရံ၊ (ကကုသန်ဘုရားမြတ်စွာ၏ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝက) သဉ္ဇီဝထေရ်ကို။ နိရောဓသမာပန္နံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုဝင်စားတော်မူသည်ကို၊ ဝါ၊ ဝင်စားနေသော။ သဉ္ဇီဝတ္ထေရံ၊ ကို။ ကာလကတောတိ သလ္လက္ခေတွာ၊ သေပြီမှတ်၍။ ဂေါပါလကာဒယော၊ နွားကျောင်းအစရှိသောသူတို့သည်။ တိဏကဋ္ဌဂေါမယာနိ၊ မြက်ထင်းနွားချေးစသည်တို့ကို။ သံကဍ္ဎိတွာ၊ ရုံးစု၍။ အဂ္ဂိံ အဒံသု၊ မီးတိုက်ကုန်၏။ ထေရဿ၊ ၏။ စီဝရေ၊ ၌။ အံသုမတ္တမ္ပိ၊ ချည်မျှင်မျှကိုလည်း။ န ဈာယိတ္ထ၊ မလောင်လေ။ (သရီရေ ကာ ကထာ-ဟူလို။) အဿ အာယသ္မတော သဉ္ဇီဝဿ၊ ၏။ အယံ၊ ဤနိရောဓသမာပတ်၌ မီးဘေးရန်မရှိသောအဖြစ်သည်။ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တိဝသေန၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တသမထာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သောသမာဓိ၏ အာနုဘော်အားဖြင့် ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဝတ္ထု ပန၊ ကား။ သုတ္တေ၊ ၌။ အာဂတမေဝ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရော၊ သည်။ ပကတိယာဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ သမာပတ္တိဗဟုလော၊ သမာပတ် ဝင်စားများသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော-အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ အညတရသ္မိံ အရညေ၊ အမှတ်မရှိသောတော၌။ ရတ္တိံ၊ ၌။ သမာပတ္တိံ၊ ကို။ အပ္ပေတွာ၊ ဝင်စား၍။ နိသီဒိ၊ ၏။ ပဉ္စသတာ စောရာ၊ ခိုးသားငါးရာတို့သည်။ ဘဏ္ဍကံ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို။ ထေနေတွာ၊ ခိုး၍။ ဂစ္ဆန္တာ၊ သွားကြကုန်လတ်သော်။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ အမှာကံ၊ တို့၏။ အနုပထံ၊ ခရီးနောက်ထပ်။

အာဂစ္ဆန္တာ၊ လိုက်ကုန်သောသူတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဿမိတုကာမာ၊ အပင်အပန်းဖြေလိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဘဏ္ဍကံ၊ ကို။ သြရောပယမာနာ၊ ချလိုကုန်သည်ဖြစ်၍။ အယံ၊ ဤမှို့မှို့သည်။ ခါဏုကော၊ သစ်ငုတ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနာ၊ အောက်မေ့ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ထေရဿ၊ ၏။ ဥပရိ ဧဝ၊ အပေါ်၌သာလျှင်။ သဗ္ဗဘဏ္ဍကာနိ၊ အလုံးစုံသော ဥစ္စာထုပ်တို့ကို။ ဌပေသုံ၊ ထားကုန်၏။ ဝိဿမိတွာ၊ အပင်အပန်းဖြေ၍။ ဂစ္ဆန္တာနံ၊ သွားလိုကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုခိုးသားငါးရာတို့၏။ ပဌမံ ဌပိတဘဏ္ဍကဿ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာထားအပ်သော ဥစ္စာထုပ်ကို။ ဂဟဏကာလေ၊ နောက်ဆုံးယူသောကာလ၌။ ကာလပရိစ္ဆေဒ-ဝသေန၊ (ဤမျှကာလရောက်သော် သမာပတ်မှထအံ့ဟု မဝင်စားမီရှေးအဖို့၌ ပြုအပ်သော) ကာလအပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ ထေရော၊ သည်။ ဝုဋ္ဌာသိ၊ သမာပတ်မှထ၏။ တေ၊ ထိုခိုးသားငါးရာတို့သည်။ ထေရဿ၊ ၏။ စလနာကာရံ၊ လှုပ်သော အခြင်းအရာကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘီတာ၊ ကြောက်ကုန်ရကား။ ဝိရဝိံသု၊ မြည်တမ်းကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဥပါသကာ၊ ဒကာတို့။ မာ ဘာယိတ္ထ၊ မကြောက်ကုန်လင့်။ အဟံ၊ ကား။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တေ၊ ထိုခိုးသားငါးရာတို့သည်။ အာဂန္တွာ၊ ၍။ ဝန္ဒိတွာ၊ ၍။ ထေရဂတေန၊ မထေရ်၌ဖြစ်သော။ ပသာဒေန၊ ဖြင့်။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိံသု၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဝတ္ထု၌။ ပဉ္စဟိ ဘဏ္ဍကသတေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဇ္ဈောတ္ထဋဿ၊ ဖိအပ်သော။ ထေရဿ၊ ၏။ အယံ အာဗာဓာဘာဝေါ၊ ဤသို့ တစိကျင်နာခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ပ။

ပန၊ ပါး။ ဥတ္တရာ ဥပါသိကာ၊ ဥတ္တရာမည်သော ဒကာမသည်။ ပုဏ္ဏက-သေဋ္ဌိဿ၊ ၏။ ဓီတာ၊ သမီးတည်း။ သိရိမာ နာမ၊ မည်သော။ ဂဏိကာ၊ ပြည်ကြီးကံကျေးမသည်။ ဣဿာပကတာ၊ ငြူစူခြင်း နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍။ တတ္တတေလကဋာဟံ၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော ဆီအိုးကင်းကို။ တဿာ၊ ထို ဥတ္တရာ ဒကာမ၏။ သီသေ၊ ၌။ အာသိဉ္စိ၊ လောင်း၏။ ဥတ္တရာ၊ သည်။ တံ-ခဏညေဝ၊ လျှင်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာစျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ၏။ တေလံ၊ သည်။ ပေါက္ခရပတ္တတော၊ ကြာဖက်မှ။ ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ၊ သို့။ ဝိဝဋ္ဋမာနံ အဂ-

မာသိ၊ လျှော့ကျသွား၏။ အယံ၊ ဤကျိုက်ကျိုက်ဆူ ဆိပူသွန်းလျက်
တချက်ပူလောင်မရှိသောအဖြစ်သည်။ အဿာ၊ ၏။ပ။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

သာမာဝတီ နာမ၊ တီမည်သော။ ဥတေနဿ၊ ဥတိန်မည်သော။
ရညော၊ ၏။ (ပဗ္ဗတဥတုအရုဏုဂ္ဂမနသူရိယဥတုကိုယူလျက် မျက်နှာ
မြင်၍ ဥတေနတွင်ရကား ပဌမအက္ခရာနှင့်လိုသည်၊ ဥဒေန-ဟု တတိယ
အက္ခရာမလို။) အဂ္ဂမဟေသီ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) မာဂဏ္ဍိယ-
ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓီတာယ၊ ၏။ (ဓီတုယာ-ရှိသင့်၏)
အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပတ္ထယမာနော၊ တောင့်တသည်ဖြစ်၍။ (အတ္တ-
နော ဓီတာယ-ပင်ဆိုသော်လည်း အဘရင်းမဟုတ်၊ အဘရင်း အမိရင်း
ကား ကျွတ်လေပြီ။) တဿာ၊ သာမာဝတီ၏။ ဝီဏာယ၊ စောင်းခွက်၌။
[၁၀] အာသီဝိသံ၊ မြွေဟောက်ကို။ ပက္ခိပါပေတွာ၊ သွတ်စေ၍။ ရာဇာနံ၊
ကို။ အာဟ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ သာမာဝတီ၊ သည်။ တံ၊ အရှင်
မင်းကြီးကို။ မာရေတုကာမာ၊ သတ်လိုသည်ဖြစ်၍။ ဝီဏာယ၊ စောင်းဖြင့်။
အာသီဝိသံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပရိဟရတိ၊ သွားရာဆောင်၏။ ဣတိ၊
သို့။ အာဟ၊ ၏။ ရာဇာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုမြွေကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ကုပိတော၊
အမျက်ထွက်လတ်၍။ သာမာဝတိံ၊ ကို။ ဝဓိဿာမိတိ၊ သတ်အံ့ဟု။ ဓနုံ၊
ကို။ အာရောပေတွာ၊ ၍။ ဝိသပီတံ၊ အဆိပ်လူးသော။ ခုရပ္ပံ၊ စင်းသွား
တပ်သောမြားကို။ သန္နယှိ၊ ဖွဲ့၏။ သာမာဝတီ၊ သည်။ သပရိဝါရာ၊
ငါးရာအခြံအရံနှင့်တကွ။ ရာဇာနံ၊ ကို။ မေတ္တာယ၊ ဩဓိသက မေတ္တာ
သမာပတ်ဖြင့်။ ဖရိ၊ နှံ့စေ၏။ ရာဇာ၊ သည်။ သရံ၊ ကို။ ခိပိတုံ၊ ပစ်လွှတ်
ခြင်းငှါ။ နေဝ သက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဩရောပေတုံ၊
ချခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဝေဓမာနော၊
ဆတ်ဆတ်တုန်လှုပ်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ မင်းမြတ်
ဆတ်ဆတ်တုန်သောကြောင့်။ နံ၊ ထိုမင်းကို။ ဒေဝီ၊ သည်။ မဟာရာဇ၊
ကြီး။ ကိလမသိ ကိံတိ၊ ပင်ပန်းတော်မူချေသလောဟု။ အာဟ၊ ၏။
(ဒေဝီ၊ ရှင်မိဘုရား။) အာမ ကိလမာမိတိ၊ ဩော် ပင်ပန်းပြီဟု။ ဝုတ္တေ၊
သော်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ပင်ပန်းတော်မူတပြီးကား။ ဓနုံ၊ လေးကို။
ဩရောပေဟိ၊ ချတော်မူလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ သရော၊
သည်။ ရညော၊ ၏။ ပါဒမူလေယေဝ၊ ဌာလျှင်။ ပတိ၊ ကျ၏။ တတော၊

ထိုနောက်မှ။ နံ၊ ထိုမင်းကြီးကို။ ဒေဝိ၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ အပ္ပဒုဋ္ဌဿ၊ အပြစ်ကင်းသည်ဖြစ်၍ မပြစ်မှားကောင်းသောသူအား။ နပ္ပဒုဿိတဗ္ဗန္တိ၊ မပြစ်မှားသင့်ဟု။ ဩဝဒိ၊ ဆုံးမ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ရညော၊ ၏။ သရံ၊ ကို။ မုဉ္စိတုံ၊ လွှတ်ခြင်းငှါ။ အဝိသဟနဘာဝေါ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်။ သာမာဝတိယာ၊ သော။ ဥပါသိကာယ၊ ၏။ သမာဓိဝိပ္ဖါရာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။

၃၇၅။ ပန၊ ပါး။ ပဋိက္ကူလာဒီသု၊ ပဋိက္ကူလစသော အာရုံတို့၌။ အပ္ပဋိက္ကူလသညိဝိဟာရာဒိကာ၊ မစက်ဆုပ်သော အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍-နေခြင်းအစရှိသည်ကား။ အရိယာ၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ သမ္ပဇာနောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[အရိယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ဣဓ သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဋိက္ကူလေ၊ ပဋိက္ကူလအာရုံ၌။ အပ္ပဋိက္ကူလသညီ၊ အပ္ပဋိက္ကူလသညာ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျံ၊ နေလို၏။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ အာကင်္ခတိ၊ အကယ်၍ တောင့်တသည်ဖြစ်အံ့။ တတ္ထ ပဋိက္ကူလာ-ရမ္မဏေ၊ ၌။ အပ္ပဋိက္ကူလသညီ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ပ။ တတ္ထ၊ ပဋိက္ကူလအပ္ပဋိက္ကူလ အပြားရှိသောအာရုံ၌။ ဥပေက္ခကော၊ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာဖြင့် လျစ်လျူရှု၍။ သတော၊ သတိပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ ပညာအဆင်အခြင်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။]

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ၊ ဤစိတ်ကို အစိုးရသောအဖြစ်ကို။ စေတောဝ-သိပ္ပတ္တာနံ၊ စိတ်၏ဝသီဘော်သို့ ရောက်ကုန်သော။ အရိယာနံယေဝ၊ ရဟန္တာ အရိယာမြတ်တို့အားသာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ အရိယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓီတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ တေယ၊ ထိုအရိယဣဒ္ဓိနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ခီဏာသဝေါ၊ အာသဝေါကုန်ပြီးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဋိက္ကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော။ အနိဋ္ဌေ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အနိဋ္ဌ ဝတ္ထု၌။ မေတ္တာဖရဏံ ဝါ၊ မေတ္တာနှံ့စေခြင်းကိုငင်း။ ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ဓာတ်အစုသာဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကိုငင်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ အပ္ပဋိက္ကူလသညီ၊ ပဋိက္ကူလဟု အမှတ်မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အပ္ပဋိက္ကူလေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်

သော။ ဝုဋ္ဌေ့ဝတ္ထုသို့ ၊ ၌။ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊ အသုဘအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကိုရင်း။ အနိစ္စန္တိ၊ အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တဝိပရိဏာမဓမ္မသာဟု[၁]။ မနသိကာရံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ပဋိက္ကူလသညီ၊ ပဋိက္ကူလအမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ပဋိက္ကူလာပ္ပဋိက္ကူလေသု၊ အနိဋ္ဌဣဋ္ဌဖြစ်သောဝတ္ထုတို့၌။ တဒေဝ မေတ္တာဖရဏံ၊ ထိုမေတ္တာနှံ့စေခြင်းကိုရင်း။ တဒေဝ ဓာတုမနသိကာရံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ အပ္ပဋိက္ကူလသညီ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ အပ္ပဋိက္ကူလပ္ပဋိက္ကူလေသု စ၊ ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌဝတ္ထုတို့၌လည်း။ တဒေဝ အသုဘဖရဏံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ တဒေဝ အနိစ္စန္တိ မနသိကာရံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ပဋိက္ကူလသညီ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ပန၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်၊ ဝါ၊ ပသာဒစက္ခုဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ သုမနော၊ ဝမ်းသာသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ဆဠင်္ဂုပေက္ခံ၊ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာဟု အမည်ရသောတတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာကို။ (အဘယ့်ကြောင့် အမည်ရသနည်း? ဆသု ဒွါရေသု ပဝတ္တိယာ၊ ဋီ ၂၊ ၁၄။) ပဝတ္တယမာနော၊ ဖြစ်စေလျက်။ ပဋိက္ကူလေ စ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌ရင်း။ အပ္ပဋိက္ကူလေ စ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌ရင်း။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသော သောမနဿ-ဒေါမနဿကို။ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်နင်းကြဉ်ဖယ်၍။ သတော၊ ၍။ သမ္ပဇာနော၊ ၍။ ဥပေက္ခကော၊ လျစ်လျူရှုလျက်။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ ကထံ။ပ။ နယေန၊ ဖြင့်။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ဝိဘတ္တော၊ ဝေဖန်အပ်၏။ (ထိုပါဠိ၌ဓာတုသော ဝါ၊ ဓာတ်အားဖြင့်မူလည်း။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ကောင်းစွာဆောင်၏-ဟု ပေး။) အယံ၊ ကို။ စေတောဝသိပ္ပတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ အရိယာနံယေဝ၊ တို့အားသာလျှင်။ သမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ အရိယာ ဣဒ္ဓီတိ၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[၁၁] ၃၇၆။ ပန၊ ပါး။ ပက္ခိအာဒီနံ၊ ငှက် အစရှိသည်တို့၏။ ဝေဟာ-သဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်း စသောကိစ္စသည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ ဣဒ္ဓီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၁-အနိစ္စန္တိ အာဒိအတ္ထော ဣတိ-သဒ္ဒေါ (ဋီ ၂၊ ၁၃)။ (ပြည်)

[ကတမာ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ နည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပက္ခီနံ၊ တို့၏ရင်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏ရင်း။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့၏ရင်း။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ (ယံ အာကာသဂမနာဒိ၊ အကြင် ကောင်းကင် ပျံသွားခြင်း အစရှိသည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤကောင်းကင်ပျံသွားခြင်း အစရှိသည်သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။]

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤငှက်စသော သတ္တဝါတို့တွင်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ပက္ခီနံ၊ ငှက်တို့၏။ ဈာနံ ဝါ၊ အဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ပဥ္စမဈာန်ကိုရင်း။ ဝိပဿနံ ဝါ၊ ဥပ္ပေက္ခါပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိပဿနာ ကိုရင်း။ ဝိနာဧဝ၊ ကြဉ်၍သာလျှင်။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗေသံ ဒေဝါနံ၊ တို့၏ရင်း။ ပဌမကပ္ပိကာနံ၊ ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာ-နဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ပိယင်္ကရမာတာ၊ ပိယင်္ကရ၏ အမိဖြစ်သော။ ယက္ခိနီ၊ ရင်း။ ဥတ္တရမာတာ၊ သော။ ဖုဿမိတ္တာ၊ မည်သော။ ဓမ္မဂုတ္တာ၊ မည်သော။ ယက္ခိနီ၊ ရင်း။ ဣတိ ဧဝမာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဧကစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဝိနိ-ပါတိကာနံ၊ ကတို့၏။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂမနံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကဇာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၃၇၇။ ပန၊ ပါး။ စက္ကဝတ္တိအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝေဟာသဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်းအစရှိသော တန်ခိုးသည်။ ပုညဝတော၊ ဘုန်းကြီး သောသူ၏။ ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ပုညဝတော၊ ၏။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ စက္ကဝတ္တိ၊ စကြာ-ရတနာကိုလည်စေတတ်သော။ ရာဇာ၊ သည်။ စတုရင်္ဂိနိယာ၊ အင်္ဂါ လေးပါးရှိသော။ သေနာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အန္တမသော၊ အယုတ် အားဖြင့်။ အဿဗန္ဓဂေါဗန္ဓပုရိသေ၊ မြင်းထိန်းနွားထိန်းတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍ ။ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်၌၊ ဝါ၊ ကောင်းကင်တိုင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ဝေဟာသန္တိ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ၊ အစ္စန္တသံယောဂေ ဝါ။ ရင်း) ဇောတိကဿ ဂဟပတိဿ၊ ဇောတိကသူဌေး၏။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ (လိုက်)

ပုညဝတော၊ ၏။ ကလ္လဒ္ဒိ၊ ၏။ ဇင်္ဂလိကဿ ဂဟပတိဿ၊ ၏။ ကလ္လဒ္ဒိ၊ သည်။ ပုညဝတော၊ ၏။ ကလ္လဒ္ဒိ၊ ၏။ပ။ ပဉ္စန္နံ၊ ငါးဦးကုန်သော။ မဟာပုညာနံ၊ ဘုန်းကြီးသော သူတို့၏။ ကလ္လဒ္ဒိ၊ သည်။ ပုညဝတော၊ ၏။ ကလ္လဒ္ဒိ၊ ၏။]

ပန၊ မှတ်သားရုံသာ လက္ခဏာကို ဆိုအံ့။ သခေပတော၊ အကျဉ်းချုံးသောအားဖြင့်။ ပုညသမ္ဘာရေ၊ ကောင်းမှုဟူသော အကြောင်းသည်။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ခြင်းသို့။ ဂတေ၊ ရောက်လတ်သော်။ ကလ္လဒ္ဓနကဝိသေသော၊ ပြီးစီးပြည့်စုံသော အထူးသည်။ ပုညဝတော၊ ၏။ ကလ္လဒ္ဒိ၊ ၏။

စ၊ အကျဉ်းအမြွက်မျှ ပြဆိုအံ့။ တွေ၊ ဤ သေဋ္ဌေးတို့တွင်။ ဇောတိကဿ ဂဟပတိဿ၊ ၏။ ပထဝိံ ၊ ကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခွဲ၍။ မဏိပါသာဒေါ၊ ပတ္တမြားပြာသာဒ်သည်။ ဥဋ္ဌဟိ၊ ပေါက်၏။ စတုသဋ္ဌိ စ ကပ္ပရုက္ခာ၊ ပဒေသာ ခြောက်ဆဲ့လေးပင်တို့သည်လည်း။ ဥဋ္ဌဟိံသု၊ ကုန်၏။ အဿ၊ ထို ဇောတိကသေဋ္ဌေး၏။ ကလ္လတိ အယံ၊ ဤသို့မြေကိုဖောက်၍ ပတ္တမြားပြာသာဒ် ပဒေသာပင် ပေါက်ခြင်းသည်။ ပုညဝတော ကလ္လဒ္ဒိ၊ ၏။ ဇင်္ဂလိကဿ၊ အား။ အသီတိဟတ္ထော၊ သော။ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော၊ ရွှေတောင်သည်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်၏။ ဃောသိတဿ၊ ၏။ သတ္တသု ဌာနေသု၊ တို့၌။ မာရဏတ္ထာယ၊ သေစိမ့်သောငှါ။ ဥပက္ကမေ၊ လုံ့လကို။ ကတေပိ၊ သော်လည်း။ အရောဂဘာဝေါ၊ ကျင်နာခြင်းမျှ မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ပ။ မေဏ္ဍကဿ၊ ၏။ ဧကသီတာမတ္တေ၊ တခုသော ထွန်ကြောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ ၌[၁]။ သတ္တရတနမယာနံ၊ ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့် ပြီးကုန်သော။ မေဏ္ဍကာနံ၊ ဆိတ်ရုပ်တို့၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ပ။ မဟာပုညာ နာမ၊ ဘုန်းကြီးသောသူတို့မည်သည်ကား။ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ၏။ ဘရိယာ၊ သော။ စန္ဒပဒုမသိရီ၊ ၎င်း။ပ။ ပုတ္တော၊ သော။ ဓနဉ္စယသေဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ သုဏိသာ၊ သော။ သုမနဒေဝီ၊ ၎င်း။ ပုဏ္ဏော နာမ၊ သော။ ဒါသော၊ ၎င်း။ ကလ္လတိ ကလ္လမေ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ တေသု၊ ထိုမဟာပုညငါးဦးတို့တွင်။ သေဋ္ဌိဿ၊ ၏။ သီသံန္ဟာတဿ၊ ခေါင်းဆေးပြီးသော်။ အာကာသံ၊ သို့။ ဥလ္လောကနကာလေ၊ မျှော်ကြည့်သောကာလ၌။ အဍ္ဍတေဠသကောဋ္ဌသတာနိ၊ တထောင့်နှစ်ရာ့ငါးဆယ် ကျီတို့သည်။ (သဟဿာနိ ရှိမူ တသောင်းနှစ်ထောင့်ငါးရာကျီတို့သည်-ပေး)။ အာကာသတော၊ မှ။

၁-ဧတ္ထ သီတာ နာမ ကသနဝသေန နင်္ဂလဿ ဂတမဂ္ဂေါ။ ဋီ ၂၊ ၁၅။ ဧကကရီသမတ္တေ-ရှိမူ တပယ်သော။ ပဒေသေ၊ ၌-ပေး။ (ပြည်)

ရတ္တာသာလီနံ၊ နီသောသလေးတို့ဖြင့်။ ပူရေန္တိ၊ ပြည့်ကုန်၏။ ဘရိယာယ၊ သေဋ္ဌေးကတော်သည်။ နာဋ္ဌကောဒနမတ္တမ္ပိ၊ တကွန်းစားချက်မျှသော ထမင်းကိုလည်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိကေ၊ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသူ အလုံးတို့ကို။ ပရိဝိသမာနာယ၊ လုပ်ကျွေးလတ်သော်။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းသည်။ န ခီယတိ၊ မကုန်နိုင်။ ပုတ္တဿ၊ သားမေနဋ္ဌယသေဋ္ဌေးသည်။ သဟဿတ္ထဝိကံ၊ ဥစ္စာထောင်ထုပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဒေန္တဿ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ ကဟာပဏာ၊ တို့သည်။ န ခီယန္တိ၊ ကုန်။ သုဏိသာယ၊ ချွေးမသည်။ [၁၂] ကေံ ဝီဟိတုမ္ဗံ၊ စပါးပြည့်သောပြည်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိကာနမ္ပိ၊ တို့အားလည်း။ ဘာဇယ-မာနာယ၊ ဝေလတ်သော်။ ဓညံ၊ သည်။ န ခီယတိ၊ မကုန်နိုင်။ ဧကေနဂံ-လေန၊ တခုသောထွန်ဖြင့်။ ကဿတော၊ ထွန်သော။ ဒါသဿ၊ ပုဏ္ဏာမည်သောကျွန်၏။ ဣတော၊ ဤလက်ျာမှ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ကြောင်းတို့ရင်း။ ဣတော၊ ဤလက်ဝဲမှ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ကြောင်းတို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဒသမဂ္ဂါ၊ တဆဲ့လေးခုသော ထွန်ကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ဤအံ့ဖွယ်သည်။ နေသံ၊ ထိုမဟာပုညငါးဦးတို့၏။ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ၊ ၏။

၃၇၈။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိဇ္ဇာမယာဒီနံ၊ ဝိဇ္ဇာမိုရ်ရှိစသည်တို့၏။ ဝေဟာ-သဂမနာဒိကာ၊ ကောင်းကင်ပျံသွားခြင်းစသော တန်ခိုးသည်။ ဝိဇ္ဇာမယာ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ကတမာ။ပ။ ဒဿေတိတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဝိဇ္ဇာမရော၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇံ၊ ဂန္ဓာရီစသော ဝိဇ္ဇာကို၊ ဝါ၊ မန္တရားကို။ ပရိဇပိတွာ၊ မန္တရားရွတ်သော အစဉ်ဖြင့်ရွတ်၍။ ဝေဟာသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အာကာသေ၊ အာကာသဟုဆိုအပ်သော။ အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ (တဗ္ဗာဝတာဝိသေသနတည်း) ဟတ္ထိမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒဿေန္တိ၊ ပြကုန်၏။ပ။ ဝိဝိဓံ၊ သော။ သေနာဗျူဟမ္ပိ၊ ရဲမက်အပေါင်း ကိုလည်း။ ဒဿေန္တိ၊ ကုန်၏။]

၃၇၉။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ တေန တေန၊ ထိုထိုသော။ သမ္မာပယောဂေန၊ အသင့်ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းကြောင့်[၁]။ တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊

၁-အကြောင်အခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သည်ရှိသော် လိုအပ်သောအကျိုး၏ ပြီးခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော အသင့်ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်းဖြင့်ဟူလို။ (ပြည်)

ထိုထိုအလိုရှိအပ် ပြီးစေအပ်သောဓမ္မ၏[၁]။ ကင္လျှနံ၊ လိုတိုင်းပြီး ပြည့်စုံခြင်း သည်။ တတ္ထတတ္ထသမ္မာပယောဂပစ္စယာ ကင္လျှနဋ္ဌေန ကင္လဒ္ဒိ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ နေက္ခမ္မေန။ပ။ ကင္လဒ္ဒိတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[နေက္ခမ္မေန၊ ပဋ္ဌမဈာန်ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနဋ္ဌော၊ သည်။ ကင္လျှတိ၊ ၏။ ကင္လတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ။ပ။ ကင္လဒ္ဒိ၊ မည်၏။ပ။]

တတ္ထ စ၊ ဤဒသမကင္လဒ္ဒိနိဒ္ဒေသ၌လည်း။ (စ-သဒ္ဒါသမ္ပိဏ္ဍန) ပဋိပတ္တိ-သင်္ခါတဿ၊ ပဋိပတ်ဟု ဆိုအပ်သည်သာဖြစ်သော။ သမ္မာပယောဂဿ၊ ကို။ ဒီပနဝသေန၊ ပြသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမပါဠိသဒိသာဝ၊ ရှေးသမာဓိဝိပ္ဖါရကင္လဒ္ဒိစသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသပါဠိနှင့် တူသည်သာဖြစ်သော။ ပါဠိ၊ သည်။ အာဂတာ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ သကဋ္ဌဗျူဟာ-ဒိကရဏဝသေန၊ သကဋ္ဌဗျူဟာ-စက္ကဗျူဟာ-ပဒုမဗျူဟာစသည်ကို စီရင်သောအားဖြင့်။ (နိပ္ဖတ္တိဝသေသော-၌စပ်) ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သိပ္ပကမ္မံ၊ စစ်ဆင်ခြင်းအတတ် ဂဏန်းအတတ်အစရှိသော အမှုသည်ရင်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝေဇ္ဇကမ္မံ၊ သလ္လကတ္တအစရှိသော ဆေးသမားအတတ် သည်ရင်း။ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ၊ တို့ကို။ ဥဂ္ဂဟဏံ၊ သင်ခြင်းသည်ရင်း။ပ။ အန္တ-မသော၊ ဖြင့်။ ကသနဝပနာဒီနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ တံ တံ ကမ္မံ၊ ထိုထိုအမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိပ္ဖတ္တိဝသေသော၊ ပြီးစီးသောအကျိုးထူး သည်။ တတ္ထ တတ္ထ။ပ။ ကင္လဒ္ဒိ၊ မည်၏။ ကင္လတိ၊ သို့။ အာဂတာ၊ ၏။

ကင္လတိ ကင္လမိနာ ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ ကင္လမာသု ကင္လဒ္ဒိသု၊ တို့တွင်။ ကင္လဒ္ဒိဝိဓာယာတိ ကင္လမသ္မိံ ပဒေ၊ ၌။ အဓိဋ္ဌာနာ ကင္လဒ္ဒိယော၊ သည်လျှင်။ အာဂတာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့လာသော်လည်း။ ကင္လမသ္မိံ အတ္တေ၊ ဤအဘိညာနိဒ္ဒေသဟု ဆိုအပ်သောအရာ၌၊ ဝါ၊ ဤကင္လဒ္ဒိဝိဓဟု ဆိုအပ်သော အရာ၌။ ဝိကုဗ္ဗနာမနောမယာကင္လဒ္ဒိယောပိ၊ ဝိကုဗ္ဗနာကင္လဒ္ဒိ, မနောမယာကင္လဒ္ဒိ တို့ကိုလည်း။ ကင္လစ္ဆိတဗ္ဗာ ဝေ၊ သာတည်း။

၇၀။ ကင္လဒ္ဒိဝိဓာယာတိ၊ ကား။ ကင္လဒ္ဒိကောဋ္ဌာသာယ၊ ကင္လဒ္ဒိအဖို့အစု အလို့ငှါ။ ဝါ၊ ကား။ ကင္လဒ္ဒိဝိကပ္ပါယ၊ အထူးထူး အပြားပြားများသော ကင္လဒ္ဒိ

၁-ကမ္မဿ-ဟု ရှိ၏၊ အမှု၏-ဟု ပေး။ (ပြည်) ဓမ္မဿ-ဟု ရှိသော ပါဠ်သည် သိမ့်နှင့် ညီ၏၊ (ဆ-သံ-သော)

အလိုငှါ။ စိတ္တံ။ ပ။ နိန္နာမေတီတိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရ-ဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော တဆဲ့လေးပါးသော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း, သမာဟိတေ စသော ရှစ်ပါးသောအပြား၏ အစွမ်းဖြင့်။ တသ္မိံ စိတ္တေ၊ ထိုစတုတ္ထဈာန်စိတ်သည်။ အဘိညာပါဒကေ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေသည်၊ ဝါ၊ အဘိညာဉ်၏ ပဒဋ္ဌာန်သည်။ ဇာတေ၊ သော်။ ဣဒ္ဓိ-ဝိဓာဓိဂမတ္ထာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကိုရခြင်းငှါ။ ပရိကမ္မစိတ္တံ၊ ကို။ အဘိနီဟရတိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ ကသိဏာရမ္မဏတော၊ မှ။ အပနေတွာ၊ ဖဲခွါ၍။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဘိမုခံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓသို့ရှေးရှု။ ပေသေတိ၊ စေလွှတ်၏။ အဘိနိန္နာမေတီတိ၊ ကား။ အဓိဂန္တဗ္ဗဣဒ္ဓိပေါဏံ၊ ရအပ်လတ့ံသော ဣဒ္ဓိသို့ ကိုင်းသည်ကို။ ဣဒ္ဓိပဗ္ဘာရံ၊ ဣဒ္ဓိသို့ရှိုင်းဝှမ်းသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ သောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ကတစိတ္တာဘိနီဟာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အနေကဝိဟိတန္တိ၊ ကား။ အနေကဝိဓံ နာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ဣဒ္ဓိဝိဓန္တိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသံ၊ ဣဒ္ဓိအဖို့အစုကို။ ပစ္စနုဘောတီတိ၊ ကား။ ပစ္စနုဘ-ဝတိ၊ ခံစား၏။ [၁၃] ဖုသတိ၊ တွေ့၏။ သစ္ဆိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်[၁]။

ဣဒါနိ၊ ဌာ။ အဿ၊ ထိုဣဒ္ဓိဝိဓ၏။ အနေကဝိဟိတဘာဝံ၊ တပါးမကများသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ ဧကောပိ ဟုတွာတိအာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုဧကောပိ ဟုတွာ စသောစကားဌ်။ ဧကောပိ ဟုတွာတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိကရဏတော၊ ဣဒ္ဓိဝိဓကို ပြုသည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌ်လျှင်။ ပကတိယာ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်။

---

[၁]-ဣဒ္ဓိဝိဓာယ-ဟူသော ပုဒ်သည် တဒတ္ထသမ္ပဒါန်ဝိဘတ်ရှိသောပုဒ်တည်းဟု ဣဒ္ဓိ-ဝိဓာဓိဂမတ္ထာယ-ဖွင့်သည်။ ကသိဏာရမ္မဏတော အပနေတွာ-ဟူသော စကားကို အဘိညာပါဒကစိတ် ပရိကမ္မစိတ်တို့၏ တူသော သန္တာန်ရှိသော အဖြစ်ဖြင့်ဆိုသတည်း၊ ပရိကမ္မစိတ်၏ ကသိုဏ်းအာရုံရှိသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓသို့ အဘိမုခဘာဝဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းကို ဣဒ္ဓိ။ပ။ ပေသေတိ-ဟူသည်၊ အဘိနိန္နာမန သည် ဤဌ် ပရိကံစိတ်၏ ဣဒ္ဓိဝိဓဌ်ညွတ်ခြင်း အဓိမုတ္တိတည်း။ ထို့ကြောင့် အဓိဂန္တဗ္ဗ။ပ။ ဗ္ဘာရံ ကရောတိ-ဟူသည်။ ဤဌ် ပစ္စနုဘဝနဖုသနသစ္ဆိကိရိယာတို့သည် ပတ္တိ-၏ပရိယာယ် တို့လျှင်တည်း-ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ပါပုဏာတီတိ အတ္ထော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်),

ဧကောပိ၊ တရယောက်သည်လည်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဗဟုဓာ ဟောတီတိ၊ ကား။ ဗဟုနံ၊ မိမိဖန်ဆင်းအပ်သောအများတို့၏။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ (ထိုနိမ္မိတတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ဟူလို) စင်္ကမိတုကာမော ဝါ၊ စင်္ကြံသွားလိုသည်ရင်း။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကတ္တုကာမော ဝါ၊ ပြုလိုသည်ရင်း။ ပဥှံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတုကာမော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ သတမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဿမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ကထံ ပန၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဘူမိယော၊ ဖြစ်ရာဈာန်တို့ကိုဌင်း။ စတ္တာရော ပါဒါ၊ လေးပါးသောဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကိုရင်း။ အဋ္ဌ ပဒါနိ၊ ဆန္ဒစသားရှစ်ပါးအကြောင်းတို့ကိုရင်း။ သောဠသ မူလာနိ စ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါးသောမူလတို့ကိုရင်း။ သမ္ပာဒေတွာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟန္တော၊ ဆောက်တည်သည်ဖြစ်၍။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၇၁။ တတ္ထ၊ ထိုပြည့်စုံစေအပ်သော အကြောင်းတို့တွင်။ စတဿော ဘူမိယောတိ ဣမိနာ၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိယာ။ပ။ သံဝတ္တန္တီတိ၊ ၍။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဘူမိယော၊ တို့သည်။ ကတမာ၊ ကား။ ဝိဝေကဇဘူမိ၊ ဝိဝေကဇဘူမိမည်သော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ရင်း။ ပီတိသုခဘူမိ၊ မည်သော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ ရင်း။ ဥပေက္ခာသုခဘူမိ၊ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် စင်ကြယ်စေအပ်သော သုခဘူမိဖြစ်သော။ တတိယံ ဈာနံ၊ ရင်း။ အဒုက္ခမသုခဘူမိ၊ မည်သော။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ ရင်း။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဘူမိယော၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိ-လာဘာယ၊ ဣဒ္ဓိကိုရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိပဋိလာဘာယ၊ ဣဒ္ဓိကို အဖန်တလဲလဲရခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ၊ ဣဒ္ဓိဖြင့် အထူးထူးအရုပ်ကို ဖန်ဆင်းပြုလုပ်ခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ၊ ဣဒ္ဓိဖြင့် အထူးထူးသော အာနိသင်ကို ပွါးစေခြင်းငှါ။ ဣဒ္ဓိဝသိတာယ၊ ဣဒ္ဓိ၏ ခိပ္ပနိသန္တိစသော အဖြစ်ကို ဆောင်ခြင်း၌ ဝသီဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးငှါ။ ဣဒ္ဓိဝေသာရဇ္ဇာယ၊ ဣဒ္ဓိ၌ အလွန်ရွံရှာခြင်းကင်း၍ ရဲတင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုး

ဌ်၊ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤစျာန်လေးပါးတို့ဘွင်။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ (သမ္ဘာရဘူမိယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-၌ စပ်) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပီတိဖရဏေန စ၊ ပီတိဖြင့် နှံ့စေခြင်းကြောင့်ရင်း။ သုခဖရဏေန စ၊ သုခဖြင့် နှံ့စေခြင်းကြောင့်ရင်း။ (တတိယ၌ သုခဖရဏ, ပဌမ ဒုတိယ၌ ပီတိသုခဖရဏယူ) သုခသညဉ္စ၊ ဈာနသုခနှင့် သဟဂတဖြစ်သော သညာသို့ရင်း။ လဟုသညဉ္စ၊ တံသမ္ပယုတ္တလဟုတာနှင့် တကွဖြစ်သော သညာသို့ရင်း။ ဩက္ကမိတွာ-အနုပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ လဟုမုဒုကမ္မညကာယော၊ ပေါ့သော, နူးညံ့သော, အမှု၌ခံ့သော ကိုယ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤပရိယာယ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သမ္ဘာရဘူမိယောတိ၊ ပကတိဘုံ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်၍ သမ္ဘာရဘုံတို့ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (တံတိုင်း၏အခြေ နေမိပဒေသကဲ့သို့တည်း) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ငှါ။ ပကတိဘူမိယေဝ၊ ပကတိဘုံပင်တည်း။

၁၈၂။ စတ္တာရော ပါဒါတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိယာ။ ပ။ သံဝတ္တန္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၁-ဣဒ္ဓိပါဒါတိ ဧတ္ထ ဣဇ္ဈတီတိ ဣဒ္ဓိ၊ သမိဇ္ဈတိ နိပ္ဖဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ ဣဇ္ဈန္တိ ဝါ ဧတာယ သတ္တာ ဣဒ္ဓါ ဝုဒ္ဓါ ဥက္ကံသဂတာ ဟောန္တီတိ ဣဒ္ဓိ။ ပဌမေနတ္ထေန ဣဒ္ဓိ ဧဝ ပါဒေါတိ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ ဒုတိယေနတ္ထေန ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါတိ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပါဒေါတိ ပတိဋ္ဌာ အဓိဂမုပါယောတိ အတ္ထော။ တေန ဟိ ဥပရူပရိဝိသေသသင်္ခါတံ ဣဒ္ဓိံ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ။ အယံ တာဝ အဋ္ဌကထာနယော။ ထိုအဋ္ဌကထာနည်း၌ ဣဒ္ဓိ-သဒ္ဒါ၏ ပဌမကတ္တုတ္ထ, ဒုတိယကရဏတ္ထ-ကို ဆိုအပ်၏။ ပါဒ-သဒ္ဒါ၏ ကရဏတ္ထ-တခုကိုသာ ဆိုအပ်၏။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗသာလျှင်ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိကို ဆိုအပ်၏။ ဣဇ္ဈန္တိ စ၊ ပြည့်စုံသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စ၊ ရောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိသည်လည်း ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ပါဒ-သဒ္ဒါနှင့် သမာနာဓိကရဏမဖြစ်။ (နု စ ဣဇ္ဈန္တိ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ စ ဣဒ္ဓိ-စသည်ဖြင့်ရှိသော မြန်မာမူဋီကာအရ ပြန်ဆိုချက်ဖြစ်သည်၊ နု စ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ ဣဒ္ဓိ-စသည်ဖြင့်ရှိသော သီဟိုဠ်မူအရအားဖြင့်မူ ပဇ္ဇိတဗ္ဗဖြစ်သော ဣဒ္ဓိသည်လည်း ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ပါဒ-သဒ္ဒါနှင့် သမာနာဓိကရဏ မဖြစ်-ဟု ပြန်ဆိုရာ၏။) ထို့ကြောင့် ပဌမကတ္တားဖြစ်သော အနက်အားဖြင့် "ဣဒ္ဓိ ဧဝ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါ" ဟု ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။ ထိုမှတပါး ဣဒ္ဓိကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော

[ဣဒ္ဒိယာ၊ •၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ကား။ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒလွန်သော သမာဓိ မြတ်သောလုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဒိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ စိတ္တ-သမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ သော။ ဝီမံသသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ-သမန္နာဂတံ၊ သော။ ဣဒ္ဒိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဣဒ္ဒိယာ၊ ၏။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ပါဒါ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဒိလာဘာယ၊ ငှါ။ပ။ ဣဒ္ဒိဝေသာရဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ ဆန္ဒာဓိကော၊ ဆန္ဒလွန်သော၊ ဝါ၊ လွန်သောဆန္ဒရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤဆန္ဒသမာဓိဟူသော အမည်သည်။ ကတ္တုကာမျတာဆန္ဒံ၊ ကို။ အဓိ-ပတိံ ကရိတွာ၊ အကြီးအမှူးပြု၍။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိဿ၊ ရအပ်သော သမာ-ဓိ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ပဓာနဘူတာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ လုံ့လတို့ဘည်း။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော လုံ့လတို့။ ဧတံ၊ ဤပဓာနသင်္ခါရဟူသော အမည်သည်။ စတု-ကိစ္စသာဓကဿ၊ (မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားကို မဖြစ်စေခြင်း အစရှိသော) လေးပါးသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သမ္မပ္ပဓာနဝီရိ-ယဿ၊ သမ္မပ္ပဓာန် ကိစ္စတပ်သော ဝီရိယ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သမန္နာ-

---

အနက်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ကြီးပွါးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဣဒ္ဓိသည် ပဥ္စနကြိယာ၏ ကရိဏ်းဖြစ်သော အနက်ဖြင့် ရောက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် နှစ်ပါးကုန်သော ဣဇ္ဈနကြိယာ ပဥ္စနကြိယာ၏ ကရိဏ်းတို့၏ အသမာနာဓိကရဏ မဖြစ်သင့်၊ သမာနာဓိကရဏသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယကရိဏ်းဖြစ်သော အနက်အားဖြင့် "ဣဒ္ဒိယာ ပါဒေါ ဣဒ္ဒိပါဒေါ"ဟု ဆိုခြင်းငှါလည်း မတတ်ကောင်း။ ထို့ကြောင့် ပဌမတ္ထ-အားဖြင့် သမာနာဓိကရဏသမာသ် မသင့်။ ဒုတိယတ္ထ-အားဖြင့် သာမိဝစန သမာသ်လည်း မသင့်။ ထို့ကြောင့် ပဌမတ္ထ-အားဖြင့် "ဣဒ္ဒိယာ ပါဒေါ ဣဒ္ဒိပါဒေါ"၊ ဒုတိ-ယတ္ထအားဖြင့် "ဣဒ္ဒိ ဧဝ ပါဒေါ ဣဒ္ဒိပါဒေါ" ဟူသော သမာသ်သာ သင့်သည်။ တနည်း၊ အကြင် အကြင် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော သမာသ်သည်လည်း သင့်ပေသည်ပင်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ပါဒ၏ ပဌမတ္ထ-၌ ပဋ္ဌမာနကောဋ္ဌာသ အဖြစ်, ဒုတိယတ္ထ-၌ ဣဇ္ဈနကြိယာ၏ ကရိဏ်းဖြစ်ကုန်သော အဘိညာစိတ္တသမ္ပယုတ် ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ တို့၏ ဥပါယဓမ္မရာသီ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဋီ ၂၊ ၁၇-၁၈။ (ပြည်)

ဂတန္တိ၊ ကား။ ဆန္ဒသမာဓိနာ စ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိနှင့်ရင်း။ ပဓာနသင်္ခါရေဟိ စ၊ မြတ်သောလုံ့လတို့နှင့်ရင်း။ ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံသော[၁]။ ဣဒ္ဓိပါဒန္တိ၊ ကား။ နိပ္ဖတ္တိပရိယာယေန၊ နိပ္ဖတ္တိပရိယာယ်ဖြစ်သော။ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဝါ၊ ပြီးခြင်း အနက်အားဖြင့်ရင်း။ တောယ၊ ဤတန်ခိုးဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံတတ်ကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ ပွါးစီးကြီးမြင့်ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်သော တရားသို့ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန ဝါ၊ ဤသို့သော ပရိယာယ်ဖြင့်ရင်း။ ဣဒ္ဓီတိ၊ ဣဒ္ဓိဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂတာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ အဘိညာ-စိတ္တသမ္ပယုတ္တာနံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ [၁၄] ဆန္ဒ-သမာဓိပဓာနသင်္ခါရာနံ၊ ဆန္ဒ အဓိပတိရှိသော သမာဓိ, မြတ်သော သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာဖြစ်သော အနက်အားဖြင့်။ ပါဒဘူတံ၊ အခြေပါဒဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိံ၊ ကြွင်းသောစိတ်စေတသိက် တရားအစုကို။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ။ပ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသောအပြားဖြင့်။ ဘူတဿ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနက္ခန္ဓော၊ ရင်း။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ရင်း။]

အထ ဝါ၊ တနည်းဆိုအံ့။ အနေန၊ ဤဆန္ဒစသော အကြောင်းတရားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ လိုအပ် တောင့်တအပ်သော ဣဒ္ဓိသို့။ ပဇ္ဇတေ၊ ရောက်အပ်၏။

၁-ပုဗ္ဗာဘောဂဆန္ဒအားဖြင့် ဆန္ဒဟေတုကော-ဟူသည်၊ သမ္ပယုတ္တဆန္ဒအားဖြင့် ဆန္ဒာ-ဓိကော-ဟူသည်။ သို့သော်လည်း ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရအားဖြင့်သာလျှင် သဟဇာတဆန္ဒ၏လည်း အဓိကအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ တနည်း၊ ဆန္ဒာဓိပတိသမာဓိ-ဟူလိုလျက် အဓိပတိ-သဒ္ဒါကိုချေ၍ ဆန္ဒသမာဓိ-ဟု ဆိုသည်။ အဋ္ဌကထာ၌မူကား-အဓိပတိ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ပြသောအားဖြင့် ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကော-ဟု ဆိုသည်။ ထိုကြောင့်မဟုတ်လော "ဆန္ဒံ အဓိပတိံ ကရိတွာ" စသည်ကိုဆိုသကား။ ပဓာနဘူတာတိ ဝီရိယဘူတာ-ဟူသော အနက်ကို မမှသိရိထေရ်ဆို၏။ သင်္ခတသင်္ခါရစသည်ကို နစ်စေခြင်းငှါ ပဓာန-သဒ္ဒါကို ဟောတော်မူသည်ဟု ထိုဆရာအလိုရှိသည်။ တနည်း၊ တံ တံ ဝိသေသံ သင်္ခရောတီတိ သင်္ခါ-ရော၊ ကုန်အောင်စုံဝီရိယတည်း။ ထိုတွင် စတုကိစ္စသာဓကဝီရိယမှ တပါးသော ဝီရိယကို နစ်စေခြင်းငှါ ပဓာန-သဒ္ဒါကို ဆိုသည်။ ပဓာနဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ ဟူသောအနက်ကို မှတ်အပ်၏။ လေးပါးအပြားရှိသော ဝီရိယ၏ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ကား ဗဟုဝစန-နိဒ္ဒေသမူသတည်း။ (ပြည်)

ဣဒ္ဓိ-တသ္မာ၊ ထို့သို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဒေါ၊ ၏။ ပါပုဏာ-ယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣဒ္ဓိ အတ္ထော၊ နက်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ပါဒေါ၊ ရောက်ကြောင်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကြောင်း။ တော၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ-ဟူသော အမည်သည်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ ဆန္ဒဉ္စေ။ပ။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သမာဓိံ၊ ကို။ စေ လဘတိ၊ အံ့။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ ဧကဂ္ဂတာကို။ စေ လဘတိ၊ အံ့။ အယံ၊ ဤဆန္ဒကိုအခြေပြု၍ ရအပ်သော သမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ပ။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်၏။ ဣမေ၊ ဤသမ္မပ္ပ-ဓာန် လုံ့လတို့ကို။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယဉ္စ ဆန္ဒော၊ ဤဆန္ဒသည်၎င်း။ အယဉ္စ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဤဆန္ဒဖြင့် အထူးပြုအပ်သော သမာဓိသည်၎င်း။ ဣမေ စ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ ဤမြတ်သော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ သမာဓိပဓာနသင်္ခါရတို့၏ နိဿယ ဥပါယဖြစ်သော ဆန္ဒကို။ ဆန္ဒသမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတော ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

သေသိဒ္ဓိပါဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၃၇၃။ အဋ္ဌ ပဒါနီတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနိ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ, ဝီရိယ နှင့် သမာဓိ, စိတ္တနှင့် သမာဓိ, ဝီမံသနှင့် သမာဓိ လေးစုံကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (ဝုတ္တဉ္စေတံ-စသည် နည်းတူ)

[။ပ။ဆန္ဒော၊ သည်။ န သမာဓိ၊ သမာဓိမမည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိ သည်။ န ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒမမည်။ ဆန္ဒော၊ သည်။ အညော၊ တပါး။ သမာဓိ၊ သည်။ အညော၊ တပါး။ပ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဣမာနိ အဋ္ဌ ပဒါနိ၊ ဤလေးစုံ ရှစ်ပါး အကြောင်းတရားတို့သည်။ပ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဣဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတု-ကာမတာ၊ ဖြစ်စေလိုသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ဆန္ဒော၊ သည်။ သမာဓိနာ၊

နှင့်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ နိယုတ္တော ဝ၊ ယှဉ်တွဲသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိလာဘာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ဝီရိယာဒယော၊ တို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာနိ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်ပါးတို့ကို။ ပဒါနိ၊ အကြောင်းတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

၃၈၄။ သောဠသ မူလာနီတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အာနေဉ္ဇတာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဝုတ္တာဋ္ဌေတံ-စသည် ထင်ပြီ)

[ပါဠိ၌ ထူးရာအနက်ကား-ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ သောဠသ၊ တို့တည်း။ အနောနတံ၊ (ဝီရိယသည် ချီးပင့်အားပေးအပ်သည်ဖြစ်၍) မတွန့်မဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇေ၊ ပျင်းသောသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဣဉ္ဇတိ၊ မတုန်မလှုပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇံ၊ မည်၏။ အနုန္နတံ၊ မပျံ့လွင့်သော။ပ။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ကြောင့်။ပ။ အနဘိနတံ၊ အဘိသင်္ခါအားဖြင့် မညွတ်သော၊ ဝါ၊ မတပ်သော။ပ။ အနပနတံ၊ ကောဓအားဖြင့် မျက်နှာ မလွှဲသော၊ ဝါ၊ မပြစ်မှားသော။ပ။ အနိဿိတံ၊ အဟံ မမဟု ဒိဋ္ဌိနိဿယ အားဖြင့် မမှီသော။ပ။ အပ္ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဆန္ဒရာဂအားဖြင့် မဖွဲ့အပ်သော။ပ။ ဝိပ္ပမုတ္တံ၊ အထူးသဖြင့်လွတ်သော။ စိတ္တံ၊ ဈာန်စိတ်သည်။ပ။ ဝိသံယုတ္တံ၊ လေးပါးသော ယောဂတို့နှင့် မယှဉ်သော။ပ။ ဝိမရိယာဒီကတံ၊ ကိလေသာ ဟူသောအပိုင်းအခြားကင်းသည်ကို ပြုသော။ပ။ ဧကတ္တဂတံ၊ တခုတည်း သောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သို့ကပ်သော၊ ဝါ၊ ဧကဂ္ဂတာသို့ကပ်သော။ပ။ နာနတ္တကိလေသေ၊ အထူးထူးသော သဘောရှိသော ကိလေသာ ကြောင့်။ပ။ သဒ္ဓါယ၊ သည်။ [၁၅] ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ထောက်ပင့်အပ်သော။ပ။ ဩဘာသဂတံ၊ ပညာအရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရေ၊ ကြောင့်။ပ။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဣမာနိ သောဠသ မူလာနိ၊ တို့သည်။ပ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။]

ဧသ-ဧသော အတ္ထော၊ (ကောသဇ္ဇစသော ပဋိပက္ခကြောင့် စိတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော) ဤအနက်သည်။ ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိအာဒိနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ သိဒ္ဓေါယေဝ၊ ပြီးသည်

သာလျှင်။ ကာမဉ္စ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်ပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြီးသော်လည်း။ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဘူမိပါဒပဒမူလဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဘူမိ ပါဒ ပဒ(ကို ပြခြင်းနှင့်စပ်လျှင်းဖြင့် ဤသည်တို့ကား မူလမည်ကုန်၏ဟု) မူလအဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ စ၊ တနည်းလည်း။ ပုရိမော၊ (သဒ္ဓါဒီဟိ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဤသို့စသဖြင့် ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့် ပြအပ်ပြီးသော)ရှေးနည်းသည်။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ အာဂတနယော၊ လာသောနည်းတည်း။ အယံ၊ (ယခုတဆဲ့ခြောက်ပါးအပြားဖြင့် ပြအပ်သော)ဤနည်းသည်။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဂတနယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဉဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးတို့၌။ အသမ္မောဟတ္ထမ္ပိ၊ မတွေမဝေစိမ့်သောငှါလည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ဝုတ္တော၊ ၏[၁]။

၃၇၅။ ဉာဏေန အမိဋ္ဌဟန္တော တိ၊ ကား[၂]။ သွာယံ-သော အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ဘူမိပါဒပဒမူလဘူတေ၊ ဘူမိပါဒပဒမူလဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မေ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသောတရားအပေါင်းတို့ကို။ သမ္ပာဒေတွာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ အဘိညာပါဒကံ၊ အဘိညာဉ်၏အခြေဖြစ်သော။ ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထိုဈာန်မှထ၍။ သတံ၊ အရာသောကိုယ်ကို။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ သတံ ဟောမိ သတံ ဟောမီတိ၊ ဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ (ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့်ကြံခြင်းဟူသော) ပရိကံကို။ ကတွာ၊ ၍[၃]။ ပုန၊ တဖန်။ အဘိညာပါဒကံ၊ သော။ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ မိဋ္ဌာန်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်နှင့်၊ ဝါ၊ (သတံ ဟောမိ သတံ ဟောမိဟု ရှေးဦး

၁-သုတ်နည်း, ပဋိသမ္ဘိဒါနည်းကို ပြသည်ရှိသော် ထိုနှစ်ပါး၌ မတွေမဝေ ဖြစ်တော့သည်၊ နှစ်ပါးကို မပြသော်ကား တွေဝေခြင်း ဖြစ်တော့မည်ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဉဘယတ္ထ-စသည်ကို မိန့်သည်။ (ပြည်)

၂-ဉာဏေန အမိဋ္ဌဟန္တော-ဟူ၍ ကထံ ပနာယံ ဧဝံ ဟောတိ-ဟူသော ဤဝါကျ၌ ရှေး မိမိဆိုအပ်ပြီးပုဒ်ကို ထုတ်၏၊ အဘယ်ငှါ ထုတ်သနည်း? အဓိဋ္ဌာနဝိဓိကို ပြခြင်းငှါတည်း။ (ပြည်)

၃-ပရိကမ္မံ ကတွာ-၌ ပါဒကဈာန်မှ ထ၍ ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့် သတံ ဟောမိ သဟဿံ ဟောမိ-စသောနည်းဖြင့် ကြံခြင်းပင်လျှင် ဤ၌ ပရိကမ္မကရဏ-မည်၏၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်သျှင် အာဝဇ္ဇနမည်၏။ (ပြည်)

ဆင်ခြင်၍ ဝင်စားသော) အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဟယောဝ၊ တကွပင်လျှင်။ သတံ၊ အရာသောကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဿာဒိသုပိ၊ သဟဿ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့မိဋ္ဌာန်တိုင်း။ သစေ န ဣဇ္ဈတိ၊ အကယ်၍ မပြီးသည်ဖြစ်အံ့။ ပုန၊ တဖန်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒုတိယမ္ပိ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယံ၊ သံယုတ္တနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌။ ဧကဝါရံ၊ တကြိမ်ရင်း။ ဒွေဝါရံ၊ နှစ်ကြိမ်ရင်း။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ပါဒကစျာန် စိတ်သည်။ နိမိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ ပရိကမ္မစိတ္တာနိ၊ ပရိကံစိတ်တို့သည်။ သတာရမ္မဏာနိ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော အရာသော ကိုယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်ရင်း။ သဟဿာရမ္မဏာနိ ဝါ၊ ဖန်ဆင်း အပ်သော အထောင်သော ကိုယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်ရင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ တာနိ၊ ထိုအရာအထောင် သော ကိုယ်တို့ကို။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ မိမိသည် ကြံအပ်သော အဆင်း၏အစွမ်း ဖြင့်။ အာရမ္မဏံ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဏ္ဏတ္တိဝသေန၊ သတ္တပညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နော အာရမ္မဏံ ကရောန္တိ၊ အာရုံမပြုကုန်။ အဓိဋ္ဌာန- စိတ္တမ္ပိ၊ အဘိညာဉ်စိတ်သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထိုပရိကံစိတ်အတူပင်လျှင်။ သတာရမ္မဏံ ဝါ၊ အရာသောကိုယ်လျှင် အာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဿာရမ္မဏံ ဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တံ၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ အာဒိ- ကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်ဦးရစ အပ္ပနာစိတ်သည်။ ဧကမေဝ၊ တကြိမ် သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဣဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဂေါတြဘုအနန္တရံ၊ မှ၌။ ဧကမေဝ၊ လျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏[၂]။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်နှင့် ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ဤ၌ သတံ ဟောမိ-စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တခုတခုသောပရိကံစိတ်၏ သတအာရုံရှိသည်၏အဖြစ် သဟဿအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဣဝ-သဒ္ဒါကို အဘိညာဉ်စိတ်၏ အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဌမအပ္ပနာစိတ်နှင့် တကြိမ် ဖြစ်ခြင်းတူသော အားဖြင့်သာ ဆိုသည်၊ ထိုအဘိညာဉ်စိတ်၏ အပ္ပနာ-မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဆိုသည် မဟုတ်။ (ပြည်)

၁၈၆။ ဟိယျတ္တံ၊ ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ ပကတိယာ။ပ။ ပန္တ-ကောတိ၊ ဟူသော။ ယမ္ပိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါ၌လည်း။ အာဝဇ္ဇတီတိ ဣဒံ၊ အာဝဇ္ဇတိဟူသော ဤပါဌ်ကို။ ပရိကမ္မဝသေနေဝ၊ သတံ ဟောမိ သဟဿံ ဟောမိဟု ပရိကံ ပြုသော ကာမာဝစရစိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (န အာဝဇ္ဇနဝသေန-ဟု လှန်။) အာဝဇ္ဇိတွာ ဉာဏေန အဓိဋ္ဌာတီတိ ဣဒံ၊ ကို။ အဘိညာဉာဏ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပ္ပနာပတ္တအဘိညာဉ်ဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ အဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်သောကြောင့်။ (ပရိကမ္မစိတ္တေဟိ၊ ပရိကံ ပြုသော ကာမာဝစရစိတ်တို့ဖြင့်။) ဗဟုကံ၊ သတ သဟဿ စသား အများကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံ၏၊ ဝါ၊ ဆင်ခြင်၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ တေသံ ပရိကမ္မစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဝသာနေပိ၊ အဆုံး၌လည်း။ (ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ပရိကံမပြုမီ ဝင်စားသည်ကိုပေါင်း) (ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။) သမာ-ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဗဟုကော ဟောမီတိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ကာမာဝစရစိတ်ဖြင့် ကြံ၍။ တတော၊ ထိုသို့ကြံသည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ ဝါ၊ သုံးကြိမ်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္နံ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နေန၊ သော။ သန္နိဋ္ဌာပနဝသေန၊ ပြီးစေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ [၁၆] အဓိဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမေန၊ ရအပ်သော အမည် ရှိသော။ ဧကေနေဝ၊ တကြိမ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဘိညာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဇတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

[ပကတိယာ၊ ပြကတေ့အားဖြင့်။ ဧကော၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ (ပရိကမ္မစိတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။) အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံ၏။ သတံ၊ အရာသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ရင်း။ သဟဿံ၊ သည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ သတသဟဿံ၊ တသိန်းသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ရင်း။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ပါဌ်သေသနှင့် ယောဇနာ။) အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ပြီးစေ၏။ ဗဟုကော၊ အများသည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (တနည်း) ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ကြံအံ့။ ဗဟုကော၊ သည်။ ဟောတိ၊

၏။ အာယသ္မာ၊ သော။ စူဠပန္ထကော ယထာ၊ စူဠပန်ထေရ်ကျော်ကဲ့သို့တည်း။]

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယထာ အာယသ္မာ စူဠပန္ထကောတိ၊ ဟူသော။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဗဟုဓာဘာဝဿ၊ များသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာယသက္ခိဒဿနတ္ထံ၊ (ဤအရှင်သည်လျှင် ထိုအနက်ကို မိမိကိုယ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ကာယ-သက္ခိပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်းဟု) ကိုယ်တွေ့သိသူအဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တံ၊ ထိုကာယသက္ခိအဖြစ်ကို။ ဝတ္ထုနာ၊ စူဠပန္ထကထေရ်ကျော်ဝတ္ထုဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ တေ ဒွေ ဘာတရော၊ ထိုညီတော်နောင်တော်နှစ်ဦးတို့သည်။ ပန္ထေ၊ ခရီး၌။ ဇာ-တတ္တာ၊ ဖွားတော်မူကြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပန္ထကာတိ နာမံ၊ ပန္ထက ဟူသော အမည်ကို။ လဘိံသု၊ ရကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ဦးတို့တွင်။ ဇေဋ္ဌော၊ အစ်ကိုသည်။ မဟာပန္ထကော၊ မဟာပန္ထကမည်၏။ သော၊ ထိုမဟာပန်သည်။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ၍၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ၏။ အရဟာ ဟုတွာ၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး၍။ စူဠပန္ထကံ၊ ညီတော် စူဠပန်ကို။ ပဗ္ဗာဇေတွာ၊ ရှင်သာ-မဏေပြုစေ၍။ ပဒ္မံ။ပ။ လိဒကွေတိ၊ လိကွေဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ ၏[1]။

[ကောကနဒံ၊ ကောကနဒဟု ဆိုအပ်သော။ ပဒ္မံ-ပဒုမံ၊ ပဒုမာကြာသည်။ ပါတော၊ နံနက်နေတက်အခါ၌။ ဖုလ္လံ၊ ပွင့်သစ်ဖြစ်၍။ အဝီတဂန္ဓံ၊ မကင်းသော ရနံ့ရှိသည်။ ဝိရောစမာနံ၊ တင့်တယ်သည်။ သိယာ ယထာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဖုလ္လံ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်း ဟူသော

၁-ရှေး ၃-ပါဒ ဣန္ဒဝဇိရာ၊ စတုတ္ထ ဥပေန္ဒဝဇိရာ။ ပဒုမံ မရွတ်လင့်၊ ပဒ္မံ ရွတ်။ သရလောပေါ ယမနရာဒိသု ဝါ·ဟူသော နီတိ ၆၉-သုတ်ဖြင့် မ-နှောင်းရာ၌ ဉ-ကျေသည်။ (ပြည်) ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌မူ (သံ ၁-ဂ၁၊ အံ ၂-၂၀၉) တို့၌ကဲ့သို့ ပဒုမံ-ဟု ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိရာ၌လည်း ပနှင့် ဒု လဟု ၂-လုံးကိုပေါင်း၍ ဂရုအဖြစ်ယူလျှင် ဣန္ဒဝဇိရာလက္ခဏာနှင့် ညီသည်သာလျှင်တည်း။ ပါဠိတော်ဂါထာတို့၌ ဤသို့ လဟု ၂-ခုကို ဂရုပြု၍ ယူသင့်သောအရာများစွာပင်ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား သက္ကတ၌ အာဿ ဓာဿ ကာဿ ပဒ္မ-စသောပုဒ်တို့သည် ပါဠိ၌ အရိယ၊ စရိယ၊ ကိရိယ၊ ပဒုမ-စသည်ဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ဆ-သံ-သော)

နေရောင်နှင့် ဖဲပေါင်းမိခြင်းကြောင့် သဗ္ဗညုတညာဏ်သို့ ရောက်သဖြင့်) ပွင့်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ သုဂန္ဓံ၊ ကိုယ်တော်နံ့, ကျေးဇူးတော်နံ့ဖြင့် ကောင်းသော အနံ့ရှိတော်မူသော။ (သရဒကာလေ။ သရဒအခါ၌။) အန္တလိက္ခေ၊ ကောင်းကင်၌။ တပန္တံ၊ တောက်ပထွန်းလင်းသော။ အာဒိစ္စမိဝ၊ နေမင်းကဲ့သို့။ တေဇသာ၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့်။ တပန္တံ၊ (ဇာတိ, အာဏာ, ဝိသယဟုသုံးဖြာခေတ်၌ ပယ်လှစ်မိုက်မှောင် ပြောင်ပြောင်ပဝင်း) ထွန်းလင်းတော်မူသော။ အင်္ဂီရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ပြိုးပြိုးပြက်ထွက်သောရောင်ခြည်ရှိတော်မူသော။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဘုရားမြတ်စွာကို။) တွံ၊ သည်။ ပဿ၊ ဖူးမြော်လော့။]

သော၊ ထိုစူဠပန်သည်။ တံ ဂါထံ၊ ကို။ စတူဟိ မာသေဟိ၊ လေးလတို့ဖြင့်။ ပဂုဏံ၊ လေ့လာနှုတ်တက်သည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်။ အထ၊ ထိုသို့မတတ်နိုင်လတ်သော်။ နံ၊ ထိုစူဠပန်ကို။ ထေရော၊ မဟာပန်ထေရ်သည်။ တွံ၊ သည်။ သာသနေ၊ ၌။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဣတိ၊ သို့ဆို၍။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ နီဟရိ၊ နှင်ထုတ်လိုက်၏။ စ၊ ဝါကျတပါးအားထုတ်အံ့။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုစူဠပန်ကို နှောင်တော်နှင်တော်မူသကာလ၌။ ထေရော၊ မဟာပန်ထေရ်သည်။ ဘတ္တုဒ္ဒေသကော၊ ဆွမ်းညွှန်းသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇီဝကော၊ ဇီဝကသည်။ ထေရံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သွေ၊ နက်ဖြန်။ ဘဂဝတာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ ၌။ ဘိက္ခံ၊ ကို။ ဂဏှထ၊ အလှူခံတော်မူပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ စူဠပန္ထကံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောရဟန်းတို့၏။ (ဘိက္ခာဂဟဏတ္ထာယ၊ ဆွမ်းကိုခံခြင်းငှါ။) အဓိဝါသေမိ၊ ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဝါသေသိ၊ ဝန်ခံ၏။

စူဠပန္ထကော၊ သည်။ ဒွါရကောဋ္ဌကေ၊ တံခါးမုခ်၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ရောဒတိ၊ ငို၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဒိသွာ၊ ၍။ တံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ကသ္မာ ရောဒသီတိ၊ အဘယ့်ကြောင့် ငိုသနည်းဟု။ အာဟ၊ ၏။ သော၊ ထိုစူဠပန်သည်။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ကို။ အာစိက္ခိ၊ လျှောက်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (အဒါသိ-၌စပ်) သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မတတ်နိုင်ကာမျှဖြစ်၍။ မမ သာသနေ၊ ငါဘုရား

သာသနာတော်၌။ အဘဗ္ဗော နာမ၊ မထိုက်သောသူမည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဂန္ထဓုရ ဝါသဓုရ နှစ်ပါးတို့တွင် ဝါသဓုရ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဟူလို) ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ တွံ၊ သည်။ မာ သောစိ၊ မစိုးလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ ထိုစူဠပန်ကို။ ဗာဟာယံ၊ ၌။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ပိလောတိကခဏ္ဍံ၊ စင်ကြယ်သောပုဆိုးပိုင်းကို။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့်။ အဘိနိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူ၍။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဟန္ဒ၊ ယူလော့။ ဣမံ၊ ဤပုဆိုးပိုင်းကို။ ပရိမဇ္ဇန္တော၊ ဆုပ်နယ်လျက်။ ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောဟီတိ၊ ပြုလော့ဟူ၍။ အဒါသိ၊ ပေးတော်မူ၏[၁]။ တဿ၊ ထိုစူဠပန်သည်။ တထာ၊ ထိုဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်း။ ကရောတော၊ ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏံဟု စီးဖြန်းတုံတုံ တလုံလဲလဲပြုစဉ်။ တံ၊ ထိုဖြူစင်သောပုဆိုးပိုင်းသည်။ ကာဠဝဏ္ဏံ၊ မည်းညစ်သော အဆင်းရှိသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ သော၊ ထိုစူဠပန်သည်။ ဝတ္ထံ၊ ပုဆိုးသည်။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဆိုး၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ စင်စစ်မူကား။ အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်သည်။ အတ္တဘာဝဿ၊ အတ္တဘောဟု ခေါ်ဝေါ်သော ခန္ဓာငါးပါး၏သာလျှင်။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ယောနိသော၊ အသင့်လမ်းမှန်အကြောင်းဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။) သညံ၊ အသုဘသညာ, အနိစ္စသညာကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ရ၍။ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ ဩတာရေတွာ၊ ချ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ အနုလောမဂေါတြဘုသမီပံ၊ အနုလုံ ဂေါတြဘု အနီးသို့။ ပါပေသိ၊ ရောက်စေ၏။ (စာကိုယ်၌ အနုလောမတော-ဟု ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ တော-မရှိ)။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုစူဠပန်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရာဂေါ ရဇော။ပ။ သာသနေတိ၊ ဟူ၍။ ဩဘာသဂါထာ၊ အရောင်လွှတ်ခြင်း ရှေးရှိ၍ ဟောတော်မူအပ်သောဂါထာတို့ကို။ အဘာသိ၊ ဟောတော်မူ၏။

၁-ပဗ္ဗဇိတဝေါဟာရဖြင့် ဘိက္ခု-ခေါ်တော်မူသည်၊ ဝါ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောရဟန်းအဖြစ်ကိုရည်၍ ဘိက္ခု-ခေါ်တော်မူသည်၊ ထိုအခါ သာမဏေပင်ဖြစ်သေးသည်။ ဖြူစင်သော ပုဆိုးပိုင်း၌ ရှေးက အဓိကာရပြုဘူး၍ ပုဆိုးပိုင်းကို ပေးတော်မူသည်။ (ပြည်)

[အရိယသာ၊ ဘုရားမြတ်စွာ၏။ ဝိနယေ၊ သာသနာတော်၌။ (၂-ပုဒ် ထည့်) ရာဂေ၊ ရာဂကို။ ရဇော၊ (ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) မြူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ရေဏု၊ ရေဏုမြူကို။ ရဇောတိ၊ ရဇဟူ၍။ န စ ပန ဝုစ္စတိ၊ မဟောအပ်သာလျှင်ကတည်း။ ရဇောတိ ဧတံ၊ ရဇောဟူသော ဤ အမည်သည်။ ရာဂဿ၊ ရာဂ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဧတံ ရဇံ၊ ဤရာဂဟူသော မြူကို။ ဝိပ္ပဇဟိတွာ၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဝိသေသအားဖြင့်) စွန့်ခြင်းကြောင့်။ တေ၊ ထို (ရာဂဟူသောမြူကို စွန့်ကုန်ပြီးသော) သူတို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိ ဖြစ်ကုန်လတ်၍။ ဝိတရဇဿ၊ ရာဂစသော မြူကင်းတော်မူသော ဘုရား မြတ်စွာ၏။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။

[၁၇] ဒေါသော၊ ကို။ပ။ မောဟော၊ မောဟကို။ ရဇော၊ မြူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ရေဏု၊ ရေဏုမြူကို။ ရဇော၊ ရဇဟူ၍။ န စ ပန ဝုစ္စတိ၊ ကတည်း။ ရဇောတိ ဧတံ၊ သည်။ မောဟဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဧတံ ရဇံ၊ ကို။ ဝိပ္ပဇဟိတွာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ တို့သည်။ ပဏ္ဍိတာ၊ လတ် ၍။ ဝိတရဇဿ၊ ၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။]

တဿ၊ ထိုစူဠပန်အား။ ဂါထာပရိယောသာနေ၊ ဂါထာအဆုံး၌။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဆဠဘိညာပရိဝါရ၊ လေးပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါ, ခြောက် ပါးသော အဘိညာဉ် အခြံအရံရှိကုန်သော။ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ ဟတ္ထဂတာဝ၊ လက်သို့ ရောက် ကုန်သည်သာလျှင်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။

သတ္ထာ၊ သည်။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ ၌။ ဇီဝကဿ ဂေဟံ၊ ဇီဝကအိမ်သို့။ ဘိက္ခုသံဃေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဂမာသိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ ဘုရား ရောက်တော်မူခါ၌။ ဒက္ခိဏောဒကာဝသာနေ၊ အလှူရေစက်ချသည်၏ အဆုံး၌။ ယာဂုယာ၊ အနွေးယက်မန်းကို။ ဒိယျမာနာယ၊ ကပ်သည် ရှိသော်။ ဟတ္ထံ၊ လက်တော်ကို။ ပိဒဟိ-ပိဒဟနာကာရေန ဥပေသိ၊ သပိတ်တော်ကို ပိတ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် ထားတော်မူ၏။ ဝါ၊ ဟတ္ထံ-

ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပိဒဟိ၊ ၏ ¹။ ဇီဝကော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ပိဒဟသိ၊ ပိတ်တော်မူသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဝိဟာရေ၊ ၌။ ကောစိ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတပါးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ သော ဇီဝကော၊ သည်။ ပုရိသံ၊ ယောကျာ်း တယောက်ကို။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ အယျံ၊ အရှင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ပင့်၍။ သီဃံ ဧဟိ၊ လျင်စွာလာခဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပေသေသိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ ဘဂဝတိ၊ သည်။ နိက္ခန္တေ၊ ထွက်တော်မူလတ် ပြီးသော်။

ပန္ထကော၊ အရှင်စူဠပန်သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ ကာလပဝေဒနာ၊ ဆွမ်းခံအခါကို ကြားလျှောက်လာခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုရွေ့ လောက်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ သဟဿက္ခတ္တုံ-သဟဿဓာ၊ တထောင် အပြားဖြင့်။ နိမ္မိနိတွာန၊ ဖန်ဆင်း၍။ ရမ္မေ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော။ အမ္ဗ- ဝနေ၊ သရက်တောကျောင်းဘော်၌။ နိသီဒိ၊ ၏။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ကာသာဝေဟိ၊ သင်္ကန်းတို့ဖြင့်။ ဧကပဇ္ဇောတံ၊ တပြိုင်နက် တောက်ပသော။ အာရာမံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာရာမော၊ အရံသည်။ ဘိက္ခူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဘရိတော၊ ပြည့်၏။ သော အယျော၊ ထိုအရှင်ကား။ ကတမော၊ အဘယ်အရှင်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ သည်။ န ဇာနာမိတိ၊ မသိနိုင်ဟု။ အာဟ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသို့ လျှောက်လာပြန်သောကြောင့်။ နံ၊ ထို ယောကျာ်းကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂစ္ဆ၊ လေ။ ယံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာ။ ပဿသိ၊ မြင်၏။ တံ၊ ထိုလက်ဦးမြင်သော ရဟန်းကို။ စီဝရ- ကဏ္ဏေ၊ ၌။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တံ၊ အရှင်ဘုရားကို။ သတ္ထာ အာမန္တေတီတိ၊ ဘုန်းတော်ကြီး ဘုရားမြတ်စွာ ခေါ်တော်မူပါသည်ဟု။ ဝတွာ၊ ၍။ အာနေဟိ၊ ပင့်ခဲ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ထေရဿေဝ၊ အရှင်စူဠပန်၏သာလျှင်။ စီဝရကဏ္ဏေ၊ ၌။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်၏။ တာဝဒေဝ၊ ထိုကိုင်သောခဏ၌လျှင်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်

၁-ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမူ၌ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ-ဟု ရှိသောပါဌ်သည့် နက်နဲသော အရာ မဟုတ်သောကြောင့်ရင်း, အနက်သွား ဖြောင့်သောကြောင့်ရင်း အံ ဌ ၁-၁၆၉၊ ဓမ္မပဒဋ္ဌ ၁-၁၅၇တို့နှင့် ညီသောကြောင့်ရင်း ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေ၏။ (ဆ-သံ-သော)

သော။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော ရဟန်းပွါးတို့သည်။ အန္တရဓာယိံသု၊ ကွယ်ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဂစ္ဆ တွန္တိ၊ သင်သွားနှင့်လေဟု။ တံ၊ ကို။ ဥယျောဇေတွာ၊ ၍။ မုခဓောဝနာဒိသရီရကိစ္စံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်းစသော သရီရကိစ္စကို။ နိဋ္ဌပေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ ပဌမတရံ၊ ထိုယောကျ်ားထက် ရှေးဦးပင်လျှင်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ပတ္တာသနေ၊ ရောက်သောနေရာ၌။ နိသီဒိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ ကိုယ်ပွါးအထောင်အရံ ပြည့်အောင် ဖန်ဆင်းသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ယထာ အာယသ္မာ စူဠပန္ထကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာ-ပတိနာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။)

တတြ၊ ထိုရာထောင်ကိုယ်ပွါး အများဖန်ဆင်းရာ၌။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်း အပ်ကုန်သော။ ယေ တေ ဗဟူ၊ အကြင် အရာ အထောင် များမြောင် ကိုယ်ပွါးတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအရာအထောင် များမြောင် ကိုယ်ပွါးတို့သည်။ အနိယမေတွာ၊ အဆင်းအစိတ် ကိုယ်အစိတ် ပရိက္ခရာ အထူး အမူအရာအထူး စသည်တို့ဖြင့် အမှတ်မပြုမူ၍။ နိမ္မိတတ္တာ၊ ဖန်ဆင်း အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ ဖန်ဆင်းတတ်သော ဣဒ္ဓိရှင်နှင့်။ သဒိသာဝ၊ တူကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဝါ၊ ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်းစသော ဣရိယာပုထ်တို့တွင်ရင်း။ ဘာသိတတုဏှိဘာဝါ-ဒီသု ဝါ၊ စကားဆိုသည်အဖြစ်, စကားမဆိုသည်အဖြစ် အစရှိသည်တို့တွင် ရင်း။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် ဣရိယာပုထ် အကြင်အကြင် အမူအရာကို။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှင်သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထိုဣရိယာပုထ် ထိုထိုအမူအရာကိုသာလျှင်။ နိမ္မိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သား ကိုယ်ပွါးတို့သည်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ နာနာဝဏ္ဏေ၊ အဆင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထူး ထူး အပြားပြား များသော ပကာရရှိသည်တို့ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလို သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ကေစိ၊ အချို့သော နိမ္မိတတို့ကို။ ပဌမဝယေ၊ ပဌမအရွယ်ရှိသည်တို့ကို။ ကေစိ၊ တို့ကို။ မဇ္ဈိမဝယေ၊ တို့ကို။ ကေစိ၊ တို့ကို။ ပစ္ဆိမဝယေ၊ တို့ကို။ [၁၀] တထာ၊ ပါး။ ကေစိ၊ တို့ကို။ (လိုက်) ဒီဃကေသေ၊ ရှည်သော ဆံရှိသည်တို့ကို။ ဥပဍ္ဎမုဏ္ဍေ၊ ထက်ဝက် ဦးပြည်း သည်တို့ကို။ မုဏ္ဍေ၊ ဦးလုံးပြည်းသည်တို့ကို။ မိဿကကေသေ၊ ဆံဖြူ ကြိုး ကြားရောသည်တို့ကို။ ဥပဍ္ဎရတ္တစီဝရေ၊ ထက်ဝက်နီ ထက်ဝက်ရွှေစသည် တို့တွင် တပါးအဆင်းရှိသော သင်္ကန်းရှိသည်တို့ကို။ ပဏ္ဍုကစီဝရေ၊

ဖြော့တော့အဆင်းရှိသော သက်န်းရှိသည်တို့ကို။ ပဒဘာဏကျပ။ ခေါဝနာ-ဒိနိ၊ ပဒအားဖြင့် အနက်ကို သိစေသည်၏အစွမ်းဖြင့် ပါဠိကိုရွတ်ခြင်း, ပရိကထာစသောအားဖြင့် တရားပြောဟောခြင်း, အသံဖြင့် သုတ်စသည်ကို ရွတ်ခြင်း, ပုစ္ဆာမေးခြင်း, အမေးကိုဖြေဆိုခြင်း, ဆိုးရည်ကျိုခြင်း, သက်န်းချုပ်ခြင်း, သက်န်းဖွပ်ခြင်း စသည်တို့ကို။ ကရောန္တေ၊ ပြုသည်တို့ကို။ ကာတုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ (လိုက်) ဝါ၊ ကား။ အပ-ရေပိ၊ ဝုတ္တာကာရမှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နာနပ္ပကာရကေ၊ အမြင့်အနိမ့် အကြုံအဆူ စသား အထူးထူး အပြားအပြားတို့ကို။ ကာတု-ကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ တေန၊ ထိုတန်ခိုးရှိသော ရဟန်းသည်။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တွေကာ၊ ဤမျှကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ပဌမဝယာ၊ ပဌမအရွယ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ပရိကမ္မံ၊ ပရိကံကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတပကာရာယေဝ၊ မိမိလိုတိုင်း လိုတိုင်းသော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝေဒိ-တဗ္ဗံ၊ ၏။) သေ နယော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို။ ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိဘိအာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော အဓိဋ္ဌာန်အရာတို့၌။ (ဂဟေတဗ္ဗော၊ ၏။)

အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ၊ ဤတန်ခိုးကြီးသောရဟန်းသည်။ (ဣစ္ဆန္တေန-ဥစ်စပ်) ဝေ၊ ဤဆိုပြီးသောအခြင်းအရာဖြင့်။ ဗဟုဘာဝံ၊ များသောအတ္တဘောကို။ နိမ္မိနိတွာ၊ ဖန်ဆင်းပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဧကောဝ ဟုတွာ၊ တယောက်တည်းသာဖြစ်၍။ စင်္ကမိဿာမိ၊ စင်္ကြံသွားအံ့။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရိဿာမိ၊ အံ့။ ပဉ္ဟံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ ဝါ၊ ကြံ၍ငင်း။ အယံ ဝိဟာ-ရော၊ ဤကျောင်းသည်။ အပ္ပဘိက္ခုကော၊ နည်းသောရဟန်းရှိ၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော အာဂန္တုရဟန်းတို့သည်။ သစေ အာဂမိဿန္တိ၊ အကယ်၍ လာကုန်ငြားအံ့။ တွေကာ၊ ဤမျှလောက်ကုန်သော။ ဧကသဒိသာ၊ တယောက်တည်းကဲ့သို့ တူကုန်သော။ ဣမေ ဘိက္ခူ၊ ဤရဟန်းတို့သည်။

ကုတော၊ အဘယ်အရပ်မှ လာကုန်အံ့နည်း။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ သေ-ဧသော၊ ဤသို့ ရဟန်းများသည်၏ အဖြစ်သည်။ ထေရဿ၊ မထေရ်၏။ အာနုဘာဝေါ၊ အာနုဘော်သာဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မံ၊ ကို။ ဇာနိဿန္တိ၊ ဣဒ္ဓိမာဟု သိကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝါ၊ အလိုနည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း။ အန္တရာဝ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏အတွင်း၌လျှင်။ ဧကော၊ တယောက်ထီးသည်။ ဟောမိ၊ ဖြစ်လို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆန္တေန၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧကော ဟောမီတိ၊ ဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧကော ဟောမီတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ယေဝ၊ လျှင်။ ဧကော ဟောတိ၊ တယောက်သာဖြစ်ပြန်၏။ ဧဝံ အကရောန္တော ပန၊ ဧကော ဟောမိ-ဟု ဤသို့အကြား၌ အဓိဋ္ဌာန်ကို မပြုမူကား။ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန၊ အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏အစွမ်းဖြင့်။ သယမေဝ၊ အလိုလိုပင်လျှင်။ ဧကော ဟောတိ၊ ၏။

၃၀၇။ အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ နံရံမီးတားအခြားအကွယ် မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တိရောဘာဝံ၊ မျက်ကွယ်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ၊ နံရံမီးတား အခြားအကွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ ၏။ ဣမမေဝ၊ ဤအာဝိဘာဝကရဏ တိရောဘာဝကရဏကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ အာဝိဘာဝန္တိ။ ပ။ ပဋိကုဋ္ဌိတန္တိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အာဝိဘာဝန္တိ၊ ကား။ ကေနစိ၊ တစုံတခု နံရံမီးတား စသည်ဖြင့်။ အနာဝဋံ၊ မပိတ်မကွယ်အပ်သည်။ အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ဝိဝဋံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ပေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိရောဘာဝန္တိ၊ ကား။ ကေနစိ၊ ဖြင့်။ အာဝဋံ၊ ကွယ်ကာအပ်သည်။ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်ဆို့အပ်သည်။ ပဋိကုဇ္ဇိတံ၊ မှောက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုအာဝိဘာဝကရဏ-တိရောဘာဝကရဏာ၌။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ ဤတန်ခိုးရှိသောသူသည်။ အာဝိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်၏အဖြစ်ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလိုသည်ဖြစ်၍။ အန္ဓကာရံ ဝါ၊ ညဥ့်မိုက်မှောင်ကိုလည်း၊ ဝါ၊ ဥမင်လိုဏ်ဂူစသည်၌ အမိုက်

မှောင်ကိုမူလည်း။ အာလောကံ ကရောတိ၊ အလင်းပြု၏။ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ၊ နံရံမီးတားတံခါးရှက် စသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုမူလည်း။ ဝိဝဋံ ကရောတိ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်ကိုပြု၏။ အနာပါထံ ဝါ၊ (ဝေးလွန်းသည်၏ အဖြစ် သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ် စသည်ဖြင့် မထင်သည်ကိုလည်း။ အာပါထံ၊ ထင်ပေါ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကထံ ကရောတိ၊ ကား။ ဟိ၊ အကျယ် ဆိုအံ့။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ကတော၊ သော်။ ပဋိစ္ဆန္နောပိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော်ငြား။ ဒူရေ ဌိတောပိ ဝါ၊ အဝေး၌တည်သော် ငြား။ အတ္တာ ဝါ၊ ကိုငြား။ ပရော ဝါ၊ ကိုငြား။ ဒိဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ဧဝံ- တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အတ္တာနံ ဝါ၊ မိမိကိုငြား။ ပရံ ဝါ၊ သူတပါးကို ငြား။ ကာတုကာမော၊ ပြုခြင်းငှါအလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ အန္ဓကာရဋ္ဌာနံ၊ ဤအမိုက်မှောင်ရှိရာ အရပ်သည်။ အာလောကဇာတံ၊ ဖြစ်သောအလင်းရောင်ရှိသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ငြား။ ဣဒံ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဤဖုံးကွယ်အပ်သော အရပ်သည်။ ဝိဝဋံ၊ ဟင်းလင်းပွင့်သည်။ ဟောတု၊ စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ငြား။ ဣဒံ အနာပါထံ၊ ဤစက္ခုအား မထင်သောအရပ်သည်။ အာပါထံ ဟောတု၊ ထင်သည် ဖြစ်စေ။ ဣတိ ဝါ၊ ငြား။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ပရိကံပြု၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဓိဋ္ဌာန်၏။ သဟ အဓိ- ဋ္ဌာနာ၊ ဓိဋ္ဌာန်သော အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်တကွ။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဓိဋ္ဌာန် သည့်အတိုင်းပင်လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ ဒူရေ ဌိ- တာပိ၊ ဝေးသောအရပ်၌ တည်ကုန်လျက်လည်း။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကုန်၏။ သယမ္ပိ၊ မိမိသည်လည်း။ ပဿိတုကာမော၊ မြင်လိုသည်ဖြစ်မူ။ ပဿတိ၊ ၏။

[၁၉] ဥဂ္ဂ။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေ ပါဋိဟာရိယံ၊ ဤအာဝိ- ဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ ဤကားအမေး။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စူဠသုဘဒ္ဒါယ၊ စူဠသုဘဒ္ဒါမည်သော အနာထပိဏ်သေဋ္ဌေးသမီးသည်။ နိမန္တိတော၊ ပင့်လျှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဿကမ္မုနာ၊ သည်။ နိမ္မိတေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ကူဋာဂါရသတေဟိ၊ ပြာသာဒ်ငါးရာတို့ဖြင့်။ သာဝတ္ထိတော၊ မှ။ သတ္တယောဇနဗ္ဘန္တရံ၊ ခုနစ်

ယူဇနာအတွင်းဖြစ်သော။ သာကေတံ၊ မြို့သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယမာနေ၊ ဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည်ရှိသော်။ သာကေတနဂရဝါသိနော၊ သာကေတမြို့နေသူတို့သည်။ သာဝတ္ထိဝါသိကေ၊ နေသူတို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ သာဝတ္ထိဝါသိနော စ၊ တို့သည်လည်း။ သာကေတဝါသိကေ၊ တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ နဂရမဇ္ဈေ စ၊ ၌လည်း။ ဩတရိတွာ၊ သက်တော်မူ၍။ ပထဝိံ၊ ကို။ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ၊ နှစ်ဖြာခွဲ၍။ ယာဝအဝီစိံ၊ အဝီစိတိုင်အောင်။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ အာကာသဥ္စ၊ ကောင်းကင်ကိုလည်း။ ဒွိဓာ ဝိယူဟိတွာ၊ နှစ်ဖြာ ရှားတော်မူ၍။ ယာဝဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။ ဒဿေတိ၊ ၏[၁]။

စ၊ ထိုမှတပါး။ ဒေဝေါရောဟဏောနာပိ၊ တာဝတိံသာမှ သက်တော်မူသောအခါ ပြတော်မူသော ပြာဋိဟာဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ (အာဝိဘာဝပြာဋိဟာ၏ ဘုရားမြတ်စွာ လက်မှန် ပြတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော) ဤအနက်ကို။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိရ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယံ၊ ရေမီးအစုံအစုံသော ပြာဋိဟာကို။ ကတွာ၊ ၍။ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ၊ တို့ကို။ ဗန္ဓနာ၊ ကိလေသာအနှောင်မှ။ မောစေတွာ၊ လွတ်စေတော်မူပြီး၍။ အတီတဗုဒ္ဓါ၊ လွန်လေပြီးသားနောင်တော်ဘုရားတို့သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယာဝသာနေ၊ ယမိုက်ပြာဋိဟာပြတော်မူသော အဆုံး၌။ ကုဟိံ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂတာ၊ ကြွတော်မူကုန်သနည်း။ ဉတွာ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ဆင်ခြင်တော်မူ၍။ တာဝတိံသဘဝနံ၊ သို့။ ဂတာတိ၊ ကြွတော်မူကုန်သည်ဟု။ အဒ္ဒသ၊ မြင်တော်မူ၏။ အထ၊ ထိုသို့မြင်တော်မူလတ်သော်။ ဧကေန ပါဒေန၊ လက်ဝဲဖဝါးတော်တဖက်ဖြင့်။ ပထဝီတလံ၊ မြေအပြင်ကို။ အက္ကမိတွာ၊ နင်းရပ်တော်မူ၍။ ဒုတိယံ၊ လကျာ်ဖဝါးတော်ကို။ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတေ၊ ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ထိပ်၌။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ တည်စေတော်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပုရိမပါဒံ၊ ရှေးလက်ဝဲဖဝါးတော်ကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ချီတော်မူ၍။ သိနေရုမတ္ထကံ၊ မြင့်မိုရ်တောင်

၁-ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော အဆက်အထက် ဗိမာန်ကို ခြားဆီးကွယ်တတ်ကုန်သော အောက်အောက်ဗိမာန်တို့ကို ရှားဖယ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ထိုဗိမာန်တို့၏ တည်ရာကောင်းကင်ကို ရှား၊ ဖယ်သည်မည်ရကား အာကာသဥ္စ ဒွိဓာ ဝိယူဟိတွာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

ထိပ်ကို။ အက္ကမိတွာ၊ နင်းတော်မူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာတလေ၊ ပဏ္ဍုကမ္ဗလာ ကျောက်ဖျာအပြင်၌။ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ၊ ဝါကပ်တော်မူ၍။ သန္နိပတိတာနံ၊ စည်းဝေးလာကုန်သော။ ဒသသဟဿိစက္ကဝါဠဒေဝတာနံ၊ တသောင်းစကြဝဠာ နတ်ဗြဟ္မာတို့အား။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အဘိဓမ္မကထံ၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို။ အာရဘိ၊ အားထုတ်တော်မူ၏၊ ဝါ၊ စ၍ ဟောတော်မူ၏။ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ၊ ဆွမ်းခံချိန်အခါ၌။ နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ၊ နိမ္မိတဘုရားကို။ မာပေသိ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ သော၊ ထိုနိမ္မိတဘုရားသည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ကိုယ်စားဟောတော်မူ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ၊ နဂါးပြည်မှဖြစ်သော နွယ်ဒန်ပူကို။ ခါဒိတွာ၊ သုံးဆောင်တော်မူ၍။ အနောတတ္တဒဟေ၊ အနဝတတ်အိုင်၌။ မုခံ ဓောဝိတွာ၊ မျက်နှာသစ်တော်မူ၍။ ဥတ္တရကုရူသု၊ မြောက်ကျွန်း၌။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ခံဆောင်တော်မူ၍။ အနောတတ္တဒဟတီရေ၊ အနဝတတ်အိုင်ကမ်း စန္ဒကူးတော ဆေးဒန်းမြင်းသီလာ ကျောက်ဖြာ ထက်၌။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူ၏။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဘုရားရှိတော်မူရာ စန္ဒကူးတောသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္ဒတိ၊ ရှိခိုးဝတ်ပြု၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ (သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။) အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ဧတ္တကံ၊ ဤရွေ့ဤမျှသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိန္တိ၊ ငါဟောခဲ့လတ်ပြီဟု။ ထေရဿ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်အား။ နယံ၊ နည်းအမြွက်ကို။ ဒေတိ၊ ပေးတော်မူ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တယော မာသေ၊ ဝါတွင်းသုံးလတို့ပတ်လုံး။ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ၊ အဆက်မပြတ်။ အဘိဓမ္မကထံ၊ ကို။ ကထေသိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအဘိဓမ္မာတရားတော်ကို။ သုတွာ၊ နာရ၍။ အသီတိကောဋိဒေဝတာနံ၊ ကုဋေရှစ်ဆယ် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါးတရားသိခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။

ယမကပါဋိဟာရိယေ၊ ယမိုက်ပြာဋိဟာ ပြတော်မူသောအခါ၌။ သန္နိပတိတာ၊ စည်းဝေးသော။ ဒွါဒသယောဇနာ ပရိသာပိ၊ အချင်းတဆဲ့နှစ်ယူဇနာ အဝန်းသုံးဆဲ့ခြောက်ယူဇနာ ပရိသတ်သည်လည်း။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ပဿိတ္ဝာဝ၊ ဖူးမြင်၍သာလျှင်။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။ ခန္ဓာဝါရံ၊ သစ်တပ်ကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပရိသတ်ကို။ စူဠ-

အနာထပိဏ္ဍိကဿေဝါယော၊ မဟာအနာထပိဏ်သေဌေးညီ စူဠအနာထပိဏ်သေဌေးသည်လျှင်။ သဗ္ဗပစ္စယေဟိ၊ အလုံးစုံသောပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ (ဂတော၊ ကြွတော်မူသနည်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနတ္ထာယ၊ သိခြင်းငှါ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ၊ ကို။ ယာစိံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ပွါးစေတော်မူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဝဿူပဂတံ၊ ဝါကပ်တော်မူသော။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်။ အဒ္ဒသ၊ မြင်တော်မူ၏။ ဒိသွာ၊ ၍။ အာရောစေသိ၊ ၏။

တေ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဝန္ဒနတ္ထာယ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ၊ ကို။ ယာစိံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ၊ ပရိသတ်လယ်၌လျှင်။ မဟာပထဝိယံ၊ ၌။ နိမုဇ္ဇိတွာ၊ ငုပ်၍။ သိနေရုပဗ္ဗတံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ၊ (ပတ္တမြားသီသောကြိုးအသွင် ပရိသတ်မြင်လေလျှင်းအောင်) ထွင်းသွား၍။ [၂၀] တထာဂတပါဒမူလေ၊ ဘုရားမြတ်စွာခြေတော်ရင်း၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္ဒမာနော၊ ရှိခိုးလျက်လျှင်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ၊ ပေါ်၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော၊ ဇမ္ဗူဒိပ် ကျွန်းသူအပေါင်းတို့သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဝန္ဒိတွာ၊ ၍။ ပဿိတွာဝ၊ ရှေ့ကိုယ်တော်ကိုဖူးမျှော်ပြီး၍သာလျှင်။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။ ဝဒန္တီတိ၊ ဆိုကုန်သည်ဘုရားဟု။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ တေံ ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ တေရဟိ၊ ယခု။ တေ ဇေဋ္ဌဘာတာ၊ သင့်အစ်ကိုဖြစ်သော။ ဓမ္မသေနာပတိ၊ သည်။ ကုဟိံ၊ ၌။ ဝသတိ ပန၊ နေသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သင်္ကဿနဂရေ၊ သင်္ကဿနဂိုရ်မြို့၌။ ဝသတီတိ၊ နေသည်ဘုရားဟု။ အဝေါစ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ မံ ဒဋ္ဌုကာမာ၊ ငါဘုရားကို ဖူးလိုသူတို့သည်။ သွေ၊ နက်ဖြန်။ သင်္ကဿနဂရံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆန္တု၊ လာစေကုန်။ အဟံ၊ သည်။ သွေ၊ ဖြန်။ မဟာပဝါရဏပုဏ္ဏမာသီဥပေါသထဒိဝသေ၊ ၌။ သင်္ကဿနဂရေ၊ ၌။ ဩတရိဿာမီတိ၊ သက်အံ့ဟု။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သာဓု၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ထေရော၊ သည်။ ဒသဗလံ၊ ကို။ ဝန္ဒိတွာ၊ ၍။ အာဂတ-

မင္ဂေနေဝ၊ လာခဲ့သောမြင်းမိုရ်၏ အတွင်းခရီးဖြင့်လျှင်။ ဩရုယှ၊ သက်၍။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ သမ္ပာပုဏိ၊ ဖြုတ်ချည်းရောက်တော်မူ၏။ ဂမနာဂမနကာလေ စ၊ သွားသောအခါ လာသောအခါ၌လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာယမာနေ၊ သော်။ နံ သိနေရုပဗ္ဗတံ၊ (ပတ္တမြား အတွင်း မြကြိုးသွင်းသို့ လင်းလင်းမြင်သာဝင်သွားရာ) ထိုမြင်းမိုရ်တောင်ကို။ မနုဿာ။ (တဆဲ့နှစ်ယူဇနာအချင်း) လူခပင်းတို့သည်။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဓိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအာဝိဘာဝအရာ၌။ တာဝ၊ စွာ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ ဣဒံ အာဝိဘာဝပါဋိဟာရိယံ၊ အပိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိ ဟင်းလင်းမြင်ရာမြင်ကြောင်းဖြစ်သော ဤပြာဋိဟာကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူ၏။

သော၊ ထိုမဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်။ အာဂတော၊ လာလတ်ပြီး၍။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုဘုရား မိန့်တော်မူသော အခြင်းအရာကို။ အာရောစေတွာ၊ ကြားလတ်၍။ ဒွုရန္တိ သညံ၊ ဝေးသည် ဟူသောအမှတ်ကို။ အကတွာ၊ မပြုကုန်မူ၍။ ကတပါတရာသာဝ၊ နံနက် စာစားခြင်းကိစ္စ ပြီးကုန်လတ်၍လျှင်။ နိက္ခမထာတိ၊ ထွက်ကြလတ်ကုန်ဟု။ အာဟ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သင်္ကဿ ဒေဝရညော၊ သိကြားနတ်မင်း အား။ မဟာရာဇ၊ ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသော သိကြားမင်း။ သွေ၊ ဖြန်။ မနုဿလောကံ၊ လူ့ပြည်သို့။ ဂစ္ဆာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောစေသိ၊ ကြားတော်မူ၏။ ဒေဝရာဇာ၊ သည်။ ဝိဿကမ္မံ၊ ကို။ တာတ၊ အမောင် ဝိသကြုံ။ သွေ၊ ဖြန်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မနုဿလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊ ကြွတော်မူလို၏။ ကနကမယံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော။ ဧကံ၊ တခုသော စောင်း တန်းငင်း။ ရဇတမယံ၊ ငွေဖြင့်ပြီးသော။ ဧကံ၊ ငင်း။ မဏိမယံ၊ ပတ္တမြားဖြင့်ပြီးသော။ ဧကံ၊ ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဿော သောပါန-ပန္တိယော၊ သုံးသွယ်သောစောင်းတန်းအစဉ်တို့ကို။ မာပေဟိ၊ ဖန်ဆင်း လေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဏာပေသိ၊ စေခိုင်း၏။ သော၊ ထိုဝိသကြုံ နတ်သည်။ တထာ၊ ထိုသိကြားမင်းဆိုတိုင်း။ အကာသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုတိယဒိဝသေ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တောင်းပန်သည်မှ နှစ်ရက် မြောက်သောနေ့၌။ သိနေရုမုဒ္ဓနိ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌။ ဌတွာ၊ ရပ်တော် မူ၍။ ပုရတ္ထိမလောကဓာတုံ၊ အရှေ့လောကဓာတ်ကို။ ဩလောကေသိ၊

ကြည့်တော်မူ၏။ အနေကာနိ စက္ကဝါဠသဟဿာနိ၊ တပါးမကများစွာ စကြဝဠာအထောင်တို့သည်။ ဝိဝဋာနိ ဟုတွာ၊ ဟင်းလင်းဖြစ်ကုန်၍။ ကောင်္ဂဏံ ဝိယ၊ တခုတည်းသောအပြင်ကဲ့သို့။ ပကာသယိံသု၊ ထင်ရှား မြင်သာကုန်၏။ ပုရတ္ထိမေန၊ အရှေ့မျက်နှာအရပ်ဖြင့်။ ဝိဝဋံ၊ ဟင်းလင်း အပြင်ကို။ အဒ္ဒသ ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ပစ္ဆိမေနပိ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဥတ္တရေနပိ၊ ၎င်း။ ဒက္ခိဏေနပိ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ စကြ- ဝဠာကို။ ဝိဝဋံ၊ ဟင်းလင်း။ အဒ္ဒသ၊ မြင်တော်မူ၏။ ဟေဋ္ဌာပိ၊ အောက် မျက်နှာ၌လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ အဝီစိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ အဒ္ဒသ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ယာဝ၊ လောက်။ အကနိဋ္ဌဘဝနံ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာပြည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ အဒ္ဒသ၊ ၏။

တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ လောကဝိဝရဏံ နာမ၊ (အသိန်းမကသော သြကာသလောက၌နေသော သတ္တလောက၏ အဆီးအတားမရှိ ဟင်းလင်း မြင်သာသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုကြောင်းဖြစ်သော) လောကဝိဝရဏပြာဋိဟာ မည်သည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ မနုဿာပိ၊ လူတို့သည်လည်း။ ဒေဝေ၊ နတ်တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒေဝါပိ၊ တို့သည်လည်း။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်လူတို့တွင်။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဓံ၊ သို့။ နေဝ ဥလ္လောကေန္တိ၊ မော်၍မကြည့်ရကုန်။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ အဓော၊ သို့။ န ဩလောကေန္တိ၊ ငုံ့၍မကြည့်ရကုန်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်း သောနတ်တို့သည်။ သမ္မုခါဝ၊ ရှေ့တူရူသာလျှင်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း၊ ဝါ၊ တဦးသည် တဦးကို။ ပဿန္တိ၊ မြင်ကြကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ မဏိမယေန သောပါနေန၊ ပတ္တမြားစောင်းတန်းဖြင့်။ ဩတရတိ၊ သက်တော်မူ၏။ ဆကာမာဝစရဒေဝါ၊ ကာမာဝစရခြောက်ဘုံနတ်တို့သည်။ ဝါမပဿေ၊ ဝဲဖက်၌။ ကနကမယေန၊ ရွှေစောင်းတန်းဖြင့်။ သုဒ္ဓါဝါသာ စ၊ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ မဟာဗြဟ္မာ စ၊ သဟမ္ပတိမဟာဗြဟ္မာသည် ၎င်း။ ဒက္ခိဏပဿေ၊ ယာဖက်၌။ ရဇတမယေန၊ ငွေစောင်းတန်းဖြင့်။ (ဩတရန္တိ၊ သက်ကုန်၏။) ဒေဝရာဇာ၊ သိကြားနတ်မင်းသည်။ ပတ္တစီဝရံ၊ သပိတ်တော်သင်္ကန်းတော်ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ လွယ်၏။ မဟာဗြဟ္မာ၊ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီးသည်။ တိယောဇနိကံ၊ သုံးယူဇနာရှိသော။ သေတ- စ္ဆတ္တံ၊ ထီးဖြူကို။ သုယာမော၊ သုယာမနတ်မင်းသည်။ ဝါလဗီဇနိံ၊

စာမရှိသားမြီးယပ်ကို။ (အဂ္ဂဟေသိ၊ ကိုင်၏။) ပဥ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝ-ပုတ္တော၊ ပဥ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားသည်။ တိဂါဝုတမတ္တံ၊ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော။ ဗေဠုဝပဏ္ဍုဝီဏံ၊ ဗေဠုဝပဏ္ဍုမည်သောစောင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ တထာ-ဂတဿ၊ အား။ ပူဇံ၊ စောင်းသံပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ဩတရတိ၊ ၏။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဗုဒ္ဓဘာဝါယ၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်းငှါ။ ပိဟံ၊ တောင့်တခြင်းကို။ အနုပ္ပါဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဌိတသတ္တော နာမ၊ တည်သောသတ္တဝါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသတတ်။ ဧွ၊ ဤအာဝိဘာဝအရာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဣဒံ အာဝိဘာဝပါဋိဟာရိယံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူ၏။

[၂၁] အပိစ၊ နည်းတနည်းကိုဆိုပေအံ့။ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ၊ သိန်းဆိုင္ဃကျွန်း၌။ တလင်္ဂရဝါသီဓမ္မဒိန္နတ္ထေရောပိ၊ တလင်္ဂရအရပ်၌သီတင်းသုံးသောဓမ္မဒိန္နထေရ်သည်လည်း။ တိဿမဟာဝိဟာရေ၊ တိဿကျောင်းကြီး၌။ စေတိယင်္ဂဏသ္မိံ၊ စေတီပြင်၌။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ တီဟိ ဘိက္ခဝေ။ ပ ။ ဟောတီတိ၊ ဟောတိအစရှိသဖြင့်။ အပဏ္ဏကသုတ္တံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ ဟောလျက်။ ဟေဋ္ဌာမုခံ၊ အောက်သို့ရှေးရှူ။ ဗီဇနိံ၊ ယပ်ကို။ အကာသိ၊ ပြု၏။ ယာဝ အဝီစိတော၊ အဝီစိတိုင်အောင်။ ဧကင်္ဂဏံ၊ တပြင်တည်းကဲ့သို့ လင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ဥပရိမုခံ၊ ရှူ။ ဗီဇနိံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ ဧကင်္ဂဏံ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ၏။ ထေရော၊ ဓမ္မဒိန္နထေရ်ကျော်သည်။ နိရယဘယေန၊ ဖြင့်။ တဇ္ဇေတွာ၊ ခြိမ်းချောက်၍။ သဂ္ဂသုခေန စ၊ နတ်ပြည်ချမ်းသာဖြင့်လည်း။ ပလောဘေတွာ၊ ဖြားယောင်း၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ကေစိ၊ အချို့သောသူတို့သည်။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ သကဒါဂါမီ, အနာဂါမီ, အရဟန္တော၊ တို့သည်။ အဟေသုံ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဆွေစကား တရပ်အပြီးတည်း။

၃၇၉။ ပန၊ တပါး။ တိရောဘာဝံ၊ တိရောဘာဝကရဏပြာဋိဟာကို။ ကာတုကာမော၊ သူသည်။ အာလောကံ ဝါ၊ အလင်းရှိရာကိုမူလည်း။ အန္ဓကာရံ ကရောတိ၊ အမိုက်မှောင်ရှိသည်ကိုပြု၏။ အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ၊ မဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုမူလည်း။ ပဋိစ္ဆန္နံ ကရောတိ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်ကိုပြု၏။

အာပါထံ ဝါ၊ ထင်ပေါ်သည်ကိုမူလည်း။ အနာပါထံ ကရောတိ၊ မထင်ပေါ်သည်ကိုပြု၏။ ကထံ ကရောတိ၊ နည်း။ ဟိ၊ ခဲ့အံ့။ အယံ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌဟိယမာနေ၊ သော်။ အပ္ပဋိစ္ဆန္နောပိ၊ မဖုံးကွယ်အပ်သော်လည်း။ သမီပေ ဝါ၊ ၌မူလည်း။ ဌိတောပိ ဝါ၊ တည်သော်လည်း။ န ဒိဿတိ၊ မမြင်ရ၊ ဝါ၊ မထင်။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ အတ္တာနံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ပရံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ကာတုကာမော၊ ၍။ ပါဒကဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣဒံ အာလောကဋ္ဌာနံ၊ ဤအလင်းရှိရာအရပ်သည်။ အန္ဓကာရံ ဟောတု၊ အမိုက်မှောင်ရှိသည်ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သို့ရင်း။ ဣဒံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဤမဖုံးကွယ်အပ်သောအရပ်သည်။ ပဋိစ္ဆန္နံ ဟောတု၊ ဖုံးကွယ်အပ်သည်ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သို့ရင်း။ ဣဒံ အာပါထံ၊ ဤထင်သောအာရုံသည်။ အနာပါထံ ဟောတု၊ မထင်သည်ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သို့ရင်း။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေ၊ သူတပါးတို့သည်။ သမီပေ၊ ၌။ ဌိတာပိ၊ လျက်လည်း။ န ပဿန္တိ၊ ကုန်။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အပဿိ-တုကာမော၊ မမြင်လိုမူကား။ န ပဿတိ၊ မမြင်။

၁၉၀။ တေံ ပါဋိဟာရိယံ၊ ဤတိရောဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကေန၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ ပန၊ ပြုဘူးပါသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ၊ ခဲ့အံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယသကုလပုတ္တံ၊ ကို။ သမီပေ၊ ၌။ နိသိန္နံယေဝ၊ နေသည်ကိုပင်လျှင်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကတော၊ သော်။ နံ၊ ထိုယသအမျိုးသားကို။ ပိတာ၊ သည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ အကာသိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ဝီသယောဇနသတံ၊ ယူဇနာ တရာ့နှစ်ဆယ်တိုင်အောင်။ မဟာကပ္ပိနဿ၊ အား။ ပစ္စုဂ္ဂမနံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တံ၊ ထိုမဟာကပ္ပိနမင်းကို။ အနာဂါမိဖလေ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုမင်း၏။ အမစ္စသဟဿဥ္စ၊ ကိုလည်း။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာပေတွာ၊ စေ၍။ တဿ၊ ထိုမင်း၏။ အနုမဂ္ဂံ၊ သွားလေတိုင်းခရီးစဉ်အတိုင်း။ အာဂတာ၊ လိုက်လာသော။ သဟဿိတ္ထိပရိဝါရာ၊ အမတ်မယားတထောင် အခြံအရံရှိသော။

အနောဇာဒေဝီ၊ သည်။ အာဂန္တွာ၊ ၍။ သမီပေ၊ မင်း၏အနီး၌။ နိသိန္နာပိ၊ နေလာသော်လည်း။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ သပရိသံ၊ သော။ ရာဇာနံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ပဿထ အပိ၊ မြင်တော်မူပါတုံသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ နားတော်လျှောက်လတ်သော်။ ဒေဝိ၊ မိဖုရား။ တေ၊ သင့်အား။ ရာဇာနံ၊ ကို။ ဂဝေသိတုံ၊ ရှာခြင်းသည်။ ဝရံ ကိံ ပန၊ မြတ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မူကား။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်။ ဂဝေသိတုံ၊ သည်။ ဝရံ ကိံ ပန၊ မြတ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတာယ၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အတ္တာနံ၊ ကိုသာလျှင်။ ဂဝေသိတုံ၊ သည်။ ဝရံ၊ မြတ်စွာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ နားတော်လျှောက်၍။ နိသိန္နာယ၊ နေသော။ တဿာ၊ ထိုအနောဇာမိဖုရားအား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဒေသိယမာနေ၊ သော်။ သာ၊ သည်။ ဣတ္ထိသဟဿေန၊ အမတ်မယားတထောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သောတာပတ္တိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ အမစ္စာ၊ အမတ်တထောင်တို့သည်။ အနာဂါမိဖလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ ကုန်၏။ ရာဇာ၊ သည်။ အရဟတ္တေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတပုဗ္ဗံ၊ ပြုတော်မူဘူး၏။) အပိ စ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ [၂၂] တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပံ၊ သိန်းဃိုဠ်ကျွန်းသို့။ အာဂတဒိဝသေ၊ ရောက်တော်မူသောနေ့၌။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ကရိယမာနေ၊ သော်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အာဂတေ၊ ကုန်သော။ အဝသေသေ၊ ကြွင်းသောဣဒ္ဓိယထေရ်စသည်တို့ကို။ ရာဇာ၊ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းသည်။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ ဧဝံ-တထာ၊ ဖြင့်။ ကရောန္တေန၊ ပြုတော်မူသော။ မဟိန္ဒတ္ထေရေနာပိ၊ သည်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤတိရောဘာဝပြာဋိဟာကို။ ကတမေဝ၊ ပြုတော်မူဘူးသလျှင်ကတည်း။

၃၉၁။ အပိ စ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ပါကဋပါဋိဟာရိယံ၊ ထင်ရှားသော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်ရှိသော ပြာဋိဟာသည်။ အာဝိဘာဝံ နာမ၊ အာဝိဘာဝပြာဋိဟာမည်၏။ အပါကဋပါဋိဟာရိယံ၊ ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်မထင်ရှားသောပြာဋိဟာသည်။ တိရောဘာဝံ နာမ၊ တိရောဘာဝပြာဋိဟာမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ပါကဋပါဋိဟာရိယေ၊ ပါကဋပြာဋိဟာ

၌။ ဣဒ္ဓိပိ၊ တန်ခိုးသည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။ ဣဒ္ဓိမာပိ၊ တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ပညာယတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပါကဋပြာဋိဟာကို။ ယမကပါဋိဟာရိယေန၊ ရေမီးအစုံအစုံပြသော တန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့်။ ဒီပေ-တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုယမိုက်ပြာဋိဟာ၌။ ဣဓ၊ ပ။ ပဝတ္တ-တီတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥဘယံ၊ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိမန္တနှစ်ပါးစုံသည်။ ပညာ-ယိတ္ထ၊ ထင်ခဲ့၏။

[ဣဓ-သာသနေ၊ ၌။ တထာဂတော၊ သည်။ သာဝကေဟိ၊ တို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ယမကပါဋိဟာရိယံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဥပရိမကာယတော၊ အထက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၊ မီးအစုသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟေဋ္ဌိမကာယတော၊ အောက်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်မှ။ ဥဒကဓာရာ၊ ရေအယဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။]

အပါကဋပါဋိဟာရိယေ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိယေဝ၊ တန်ခိုးသည်သာလျှင်။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ တံ၊ ထိုအပါကဋ-ပြာဋိဟာကို။ မဟာကသုတ္တေန စ၊ မဟာကသုတ်ဖြင့်ရင်း။ ဗြဟ္မနိမန္တနိက-သုတ္တေန စ၊ ဗြဟ္မနိမန္တနိက သုတ်ဖြင့်ရင်း။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုသုတ်၌။ အာယသ္မတော မဟာကဿ စ၊ အသျှင်မဟာက၏ရင်း။ ဘဂဝတော စ၊ ၏ရင်း။ ဣဒ္ဓိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်၏။ ဣဒ္ဓိမာ၊ မဟာက ထေရ်နှင့် မြတ်စွာဘုရားဟူသော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န ပညာယိတ္ထ၊ မထင်ခဲ့။

ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ဧကမန္တံတျာဒိနာ၊ ဧကမန္တံ စသည်ဖြင့်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။

[ဧကမန္တံ၊ တင့်အပ်လျောက်ပတ်စွာ။ နိသိန္နော ခေါ၊ နေပြီးသော။ စိတ္တော ဂဟပတိ၊ စိတ္တသူကြွယ်သည်။ အာယသ္မန္တံ မဟာကံ၊ အသျှင်မဟာက ထေရ်ကို။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သာဓု-အာယာ-စာမိ၊ တောင်းပန်ပါ၏။ အယျော မဟာကော၊ အသျှင်မဟာကသည်။ မနုဿဓမ္မာ၊ လူတို့၏ကုသိုလ် ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးထက်။ ဥတ္တရိ၊ လွန်မြတ်သော။ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို။ မေ၊ အား။ ဒဿေ-တု၊ ပြတော်မူစေချင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ လျှောက်၏။ ဂဟပတိ၊ သူကြွယ်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ပြစေလိုမူကား။ တွံ၊ သည်။ အာဠိန္ဒေ၊

ကျောင်းဦး၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ အပေါ်ရုံကို။ ပညာပေတွာ၊ ခင်း၍။ တိဏ-ကလာပံ၊ မြက်စည်းကို။ ဩကာသေဟိ-ပကိရ၊ ဖြန့်ကြဲလော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဧဝံ-သာဓု။ ကောင်း၏။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ စိတ္တော ဂဟပတိ၊ သည်။ အာယသ္မတော မဟကဿ၊ ၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ပဋိဿုတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ အာဠိန္ဒေ၊ ၌။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ ကို။ ပညာပေတွာ၊ ၍။ တိဏကလာပံ၊ ကို။ ဩကာသေသိ၊ ဖြန့်ကြဲ၏။ အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ မဟကော၊ သည်။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ယထာရူပေန၊ အကြင်သို့ သဘောရှိသော အဘိသင်္ခါရဖြင့်။ တာဠစ္ဆိဂ္ဂဠေန စ၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်၎င်း။ အဂ္ဂဠန္တရိကာယ စ၊ တံခါးပေါင်ကြားဖြင့်၎င်း။ အစ္စိ၊ မီးလျှံသည်။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ တိဏာနိ၊ မြက်တို့ကိုသာ။ ဈာပေသိ၊ လောင်၏။ ဥတ္တရာသင်္ဂံ၊ ကို။ န ဈာပေသိ၊ မလောင်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ-ဣဒ္ဓိပယောဂံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း ပယောဂကို။ အဘိသင်္ခါသိ၊ ပြုပြီ။]

ယထာ စ၊ အဘယ်သို့လည်း။ အာဟ၊ နည်း။ အထ ခွါဟံ။ ပ။ န ဥပါ-ဒိယိန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ရောက်သောခါ၌။ အဟံ၊ သည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ အဘိ-သင်္ခါသိံ၊ ပြုပြီ။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှသော ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရဖြင့်။ ဗြဟ္မာ စ၊ ဗကဗြဟ္မာသည်၎င်း။ ဗြဟ္မပရိသာ စ၊ ဗကဗြဟ္မာ၏ ပရိသတ်တို့သည်၎င်း။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ မေ၊ ၏။ သဒ္ဒံ၊ အသံကိုသာလျှင်။ သောဿန္တိ၊ ကြားကုန်လတ္တံ့။ မံ စ၊ ငါဘုရားကိုကား။ န ဒက္ခိဿန္တိ၊ မမြင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးပိုက်တော်မူ၍။ အန္တရ-ဟိတော၊ ကွယ်တော်မူလျက်။ ဘဝေဝါဟံ ဘယံ ဒိသွာ၊ ဘဝဉ္စ ဝိဘဝေသိနံ။ ဘဝံ နာဘိဝဒိံ ကိဉ္စိ၊ နန္ဒိဉ္စ န ဥပါဒိယိန္တိ၊ ယိံ ဟူသော။ ဣမံ ဂါထံ၊ ကို။ အဘာသိ၊ ရွတ်တော်မူ၏။]

[၂၃] [အဟံ၊ သည်။ ဘဝေ-သံသာရေ၊ ၌။ ဘယံ၊ ဇာတိဇရာ စသည် အပြားရှိသော ဘေးအပေါင်းကို။ ဒိသွာဝ၊ မြင်၍သာလျှင်၊ ဝါ၊ မြင်သောကြောင့်သာလျှင်။ ဘဝဉ္စ၊ (ကာမဘဝစသားသုံးပါး အပြားရှိသော ဤသည်) ဘဝကိုလည်း။ ဝိဘဝေသိနံ၊ ဘဝ၏ကင်းရာကို ရှာအပ်သည်ဖြစ်

လျက်လည်း။ ပိုနပ္ပုန်၊ လဲ။ ဘဝေ ဝေ၊ သံသရာဝဲထဲ၌သာလျှင်။ ဒိသွာ၊ မြင်ရပြန်သောကြောင့်။ ကိဉ္စိ ဘဝံ၊ တစုံတခုသောဘဝကိုမျှ။ နာဘိဝဒိံ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မပြောပမချီးမွမ်းသတည်း။ နန္ဒိဥ္စ၊ ဘဝတဏှာကိုလည်း။ န ဥပါဒိယိံ၊ မစွဲလမ်းသတည်း။]

၃၉၂။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဝေံ-တထာ၊ တူ။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ အိမ်နံရံတဖက်သို့ရင်း။ တိရောပါကာရံ၊ တံတိုင်းတဖက်သို့ရင်း။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တောင်၏တဖက်သို့ရင်း။ အသဇ္ဇ-မာနော၊ မငြိမရှက်မူ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။) တတ္ထ-ဝစနေ၊ ၌။ တိရောကုဋ္ဋန္တိ၊ ကား။ ပရကုဋ္ဋံ၊ နံရံ၏တဖက်သို့။ ကုဋ္ဋဿ၊ ၏။ ပရဘာဂံ၊ ပြင်ဖက်အဖို့သို့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတရေသု၊ ဤမှတပါးသော တိရောပါကာရ တိရောပဗ္ဗတ-ပုဒ်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ကုဋ္ဋောတိ တော၊ သည်။ ဂေဟဘိတ္တိယာ၊ အိမ်နံရံ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ပါကာရောတိ၊ ကား။ ဂေဟဝိဟာရဂါမာဒီနံ၊ အိမ်ကျောင်းရွာအစရှိသည်တို့၏။ ပရိက္ခေပပါကာရော၊ အရံဖြစ်သောတံတိုင်းတည်း။ ပဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ပံသုပဗ္ဗတော ဝါ၊ မြေသားတောင်မူလည်းဖြစ်စေ။ ပါသာဏ-ပဗ္ဗတော ဝါ၊ ကျောက်တောင်မူလည်းဖြစ်စေ။ ပဗ္ဗတော၊ မည်၏။ အသဇ္ဇမာနောတိ၊ ကား။ အလဂ္ဂမာနော၊ မငြိမရှက်မူ၍။ သေယျထာပိ အာကာသေတိ၊ ကား။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂစ္ဆတိ ဝိယ၊ သွားသကဲ့သို့။ (ထည့်) ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမေန၊ သွားလိုသောဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာကာသကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ထလတ်၍။ ကုဋ္ဋံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ပါကာရံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ သိနေရုစက္ကဝါဠေ-သုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ အညတရံ၊ သော။ ပဗ္ဗတံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ကတပရိကမ္မေန၊ ပြုအပ်ပြီးပရိကံရှိသည်ဖြစ်၍[၁]။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ဟင်းလင်းကောင်းကင်ဖြစ်စေဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော၊ ၏။ အာကာသောယေဝ ဟောတိ၊ ကောင်းကင်သာဖြစ်၏။ အဓော ဩတရိတု-

---

၁-အကြင်နံရံတဖက်စသည်သို့ သွားလိုအံ့၊ ထိုနံရံတံတိုင်းအစရှိသည်ကို ဆင်ခြင်၍ အာကာသော ဟောတု, အာကာသော ဟောတု-ဟု ပရိကံပြုသည်ကို အာဝဇ္ဇိတွာ ကတ-ပရိကမ္မေန-ဟူသည်။ (ပြည်)

ကာမဿ ဝါ၊ အောက်သို့သက်လိုသောသူအားရင်း။ ဥဒ္ဓံ အာရောဟိတုကာမဿ ဝါ၊ အထက်သို့ တက်လိုသောသူအားရင်း။ သသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဗာ၊ ထွင်း၍။ ဂန္တုကာမဿ၊ သောသူအား။ ဆိဒ္ဒေါ၊ အပေါက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုကုဒ္ဒိရှိသောသူသည်။ တတ္ထ၊ ထိုအခေါင်းအပေါက်ရှိသော ပါကာရပဗ္ဗတ၌။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမထိပဲ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

ပန၊ အယူထူးကိုဆိုအံ့။ တွေ-ဌာနေ၊ ၌။ တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော၊ ဘည်။ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အာကာသကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ အာကာသကသိုဏ်းကို ဝင်စားခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ (တနည်း) ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိ၍။ အာကာသကသိဏသမာပဇ္ဇနံ၊ ဝင်စားခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဟတ္ထိအဿာဒီနိ၊ ဆင်မြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိနိမ္မိနိတုကာမော၊ ဖန်ဆင်းလိုသောသူသည်။ ဟတ္ထိအဿာဒိကသိဏာနိ၊ ဆင်ကသိုဏ်း, မြင်းကသိုဏ်းစသည်တို့ကို။ သမာပဇ္ဇတိ ကိံ၊ ဝင်စားသလော။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ တို့တွင်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကသိဏေ၊ အမှတ်မရှိသောကသိုဏ်း၌။ (ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတ္ဗာ၊ ၍။) ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတ္ဗာ၊ ၍။ (အာကာသော ဟောတူတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်စေသောဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော နနု၊ ဓိဋ္ဌာန်ကောင်းသည်မဟုတ်လော။) အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသီဘာဝေါယေဝ၊ ရှစ်ပါးသောသမာပတ်တို့၌ လေ့လာခြင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ နနု၊ ပမာဏ မဟုတ်တုံလော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် အာကာသ စသည်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ တောင့်တ၏။ တံ ဘဒေဝ၊ ထိုထိုတောင့်တလေသမျှသည်ပင်လျှင်။ ဟောတိ နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်တုံလော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘိက္ခူ၊ ရဟန်းတို့သည်။ အာဟံသု၊ လျှောက်ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်၌။ အာကာသကသိဏံယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အာကာသကသိုဏ်းသာ လာသောကြောင့်။ ဧတံ၊ တိရောကုဋ္ဋစသည်သို့သွားသော ပြာဋိဟာကိုပြုရာ၌ ဤအာကာသကသိုဏ်းကို ဝင်စားခြင်းကို။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုသင့်၏။ အနုပုဗ္ဗိကဘာဝတော၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ တတြ-ဝစနံ၊ ထိုစကား၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

ပကတိယာ၏ ပင်ကိုရင်းသဘောအားဖြင့်။ အာကာသကသိဏသမာ-ပတ္တိယာ၊ ဏသမာပတ်ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ ကို။ တိရောပါကာရံ၊ ကို။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ပြီး၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ၍။ အဓိ-ဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အာကာသော ဟောတိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်၏။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ သို့။ တိရောပါကာရံ၊ သို့။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိမထိပဲ။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ အားဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ကေနစိ၊ တစုံတခုသော အဆီးအတားဖြင့်။ အနာ-ဝဋေ၊ မဆီးမတားအပ်သော။ အပရိက္ခိတ္တေ၊ အခြံအကာ မရှိသောအရပ်၌။ အသဇ္ဇမာနာ၊ မငြိမထိကုန်မူ၍။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်စိတ်၌ လေ့လာသောအဖြစ်သို့ရောက်သော။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တိရောကုဋ္ဋံ၊ သို့။ တိရောပါကာရံ၊ သို့။ တိရောပဗ္ဗတံ၊ သို့။ အသဇ္ဇ-မာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အာကာသေ၊ ၌။ အသဇ္ဇမာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ၊ ကဲ့သို့။ အသဇ္ဇမာနော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

[၂၄] ပန၊ ဆက်။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ဓိဋ္ဌာန်၍။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သော။ အဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ပဗ္ဗတော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ရုက္ခော ဝါ၊ သည်ရင်း။ သစေ ဥဋ္ဌေတိ၊ အကယ်၍ပေါက်အံ့။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ ကိံ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဒေါသော၊ တဖန်ဝင်စား၍ ဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၌ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ အကျိုးမရှိသည်ကိုပြအံ့။ ပုန၊ ဖန်။ သမာ-ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဓိဋ္ဌာန်ခြင်းသည်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ နိဿယဂ္ဂဟဏသဒိသံ၊ နိဿယည်းယူသည်နှင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကိဉ္စ၊ သော။ အန္တရာ၊ ၌။ ဥဋ္ဌိတံ၊ သော။ ပဗ္ဗတာဒိ၊ တောင် စသော ဝတ္ထုသည်။ သစေပိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ။ ဣမိနာ စ ဘိက္ခုနာ၊ ဤရဟန်းသည်လည်း။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်ပြီးသည် အဖြစ်ကြောင့်။ အာကာသော၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာတည်း။

စ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ပုရိမာဓိဋ္ဌာနဗလေနေဝ၊ ရှေးအဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ လျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ အညော၊ တပါးသော။ ဥတုမယော၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော။ ပဗ္ဗတော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ရုက္ခော ဝါ၊ သည်ရင်း။ ယေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဥဋ္ဌဟိဿတိ၊ ပေါက်လတ့ံ။ တေ ဌာနံ၊ ထိုပေါက်စရာအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (အဋ္ဌာနံ-၌ အ-ကို န-ပြန်၍ ဝိဇ္ဇတိ-၌ယှဉ်) ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အညေန၊ တပါးသော။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှိသောသူသည်။ နိမ္မိတေ၊ ဖန်ဆင်းခဲ့သော်။ ပဌမနိမ္မာနံ၊ ရှေးဦးစွာ ဖန်ဆင်းကြောင်းဖြစ်သော တန်ခိုးသည်။ ဗလဝံ၊ အားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဣတရေန၊ ရဟန်းတယောက် နောက်ဖန်ဆင်းသော သစ်ပင်,တောင်သည်။ တဿ၊ ထိုရှေးဦးဖန်ဆင်း ဟင်းလင်းရှိသောအရပ် ၏။ ဥဒ္ဓံ ဝါ၊ သို့ရင်း။ အဓော ဝါ၊ သို့ရင်း။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သွားလေရာ၏။

၁၉၃။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနံ၊ အထက်သို့ပေါ်ခြင်း ကို။ ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သံသီဒနံ၊ အောက်သို့ငုပ်နစ်ခြင်းကို။ နိမုဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဥမ္မုဇ္ဇဉ္စ၊ ပေါ်ခြင်းလည်း။ နိမုဇ္ဇဉ္စ၊ ငုပ်ခြင်း လည်း။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ပေါ်ခြင်းငုပ်ခြင်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပေါ်ခြင်း ငုပ်ခြင်းကို။ ကာတုကာမေန၊ ပြုလိုသောရဟန်းသည်။ အာပေါကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ- တွာ၊ ၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧတ္တကေ ဌာနေ၊ ဤမျှလောက်သောအရပ်၌။ ပထဝီ၊ သည်။ ဥဒကံ ဟောတု၊ ရေဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယထိစ္ဆိတဋ္ဌာနံ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သောအရပ်ကို။ (ဉာဏေန၊ ဖြင့်။) ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာပရိစ္ဆိန္နေ၊ သော။ ဌာနေ၊ ၌။ ပထဝီ၊ သည်။ ဥဒကမေဝ ဟောတိ၊ ရေအတိသာဖြစ်၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုရေ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုမြေကို ရေဖြစ်စေဟု မိဋ္ဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ့ံသည်ကား။ ပါဠိ၊ ပါဠိတည်း။

(ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။) ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အာပေါကသိဏသမာ- ပတ္တိယာ၊ ကို။ လာဘီ၊ ရသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပထဝိံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဥဒကံ ဟောတူတိ၊ ရေဖြစ်စေသတည်းဟု။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရေအတိဖြစ်၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊

သည်။ ပထဝိယ႒ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ ကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ဥဒကေ၊ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဇ္ဈာဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ပထဝိယံ၊ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဥဒကေ၊ ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ၊ ကို။ ကရောတိ သေယျထာပိ၊ ပြုသကဲ့သို့တည်း။

ကေဝလဋ္ဌ၊ သက်သက်သော်ကား။ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကရောတိ၊ ပြုသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ နှာန။ပ။ နာဒီသု၊ ရေချိုးခြင်း, သောက်ခြင်း, မျက်နှာသစ်ခြင်း, သက်န်းဖွပ်ခြင်း စသည်တို့တွင်။ ယံ ယံ၊ ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုအလိုရှိသမျှ အမှုကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကေဝလဋ္ဌ၊ ကား။ ဥဒကမေဝ၊ ရေဖြစ်သည်သာလျှင်။ န၊ သေး။ သပ္ပိ-တေလ မဓု ဖာဏိတာဒီသု၊ ထောပတ်, ဆီ, ပျား, တင်လဲ အစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ထောပတ် အစရှိသည်ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုသည်။ ဇ္ဈာဒ္ဓိဒ္ဓ၊ ဤမည်သော ဤမည်သော ဝတ္ထုသည်။ ဧတ္တကံ ဟောတူတိ၊ ဤမျှလောက် ဖြစ်စေသော ဟု။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ ဓိဋ္ဌာန်သော ရဟန်းအား။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်၍။ ဘာဇနဂတံ၊ အိုးခွက်၌တည်သည်ကို။ ကရောန္တဿ၊ အား။ သပ္ပိ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ထောပတ်သည်။ သပ္ပိမေဝ ဟောတိ၊ ထောပတ်သာလျှင် ဖြစ်၏။ တေလာဒီနိ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ဆီအစရှိသည်တို့သည်။ တေလာဒီနိယေဝ၊ ဆီအစရှိသည်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒကံ၊ ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော ရေသည်။ ဥဒကမေဝ၊ ရေသာဖြစ်၏[၁]။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုရေ၌။ တေမေတုကာမောဝ၊ စွတ်စေလိုသော်သာလျှင်။ တေမေတိ၊ စွတ်စေ၏။ န တေမေတုကာမော၊ မစွတ်စေလိုမူကား။ န တေမေတိ၊ မစွတ်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဿေဝ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်ရဟန်းအားသာလျှင်။ သာ ပထဝီ၊ ထိုမြေသည်။ ဥဒကံ ဟောတိ၊ ရေဖြစ်၏။ သေသဇနဿ၊ ကြွင်းသော သတ္တဝါအားကား။ ပထဝီယေဝ၊

၁-ဤဝတ္ထုသည့် ထောပတ်ဖြစ်စေသတည်း-ဟု ဓိဋ္ဌာန်သောအခါ ထောပတ် ဖြစ်၏၊ အိုးခွက်ထဲသို့ ထည့်သောအခါကား ထောပတ် မဖြစ်-ဟု မယူအပ်၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်း အိုးခွက်သို့ ရောက်သောအခါလည်း ထောပတ်ပင်ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

မြေအပြင် ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုမြေ၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ပတ္တိကာပိ၊ ခြေချည်းလည်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနာဒိဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသိကမ္မာဒီနိ၊ လယ်လုပ်ခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကိုလည်း။ ကရောန္တိယေဝ၊ တည်း။ အယံ၊ ဤ တန်ခိုးရှင်သည်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုမိမိမှ ကြွင်းသော လူအပေါင်းတို့အားလည်း။ (ပထဝီ၊ သည်။) ဥဒကံ ဟော-တူတိ၊ ရေဖြစ်စေသောဟု။ [၂၅] သစေ ပန ဣစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ တောင့်တအံ့။ ဟောတိယေဝ၊ ရေဖြစ်သည်သာတည်း။ ပရိစ္ဆိန္နကာလေ ပန၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလကိုကား။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ဃဋတလာ-ကာဒိသု၊ အိုး,တဖက်ဆည်းကန် စသည်တို့၌။ ပကတိယာ၊ ပြကတေ့အားဖြင့်။ ယံ ဥဒကံ၊ အကြင်မဖန်ဆင်းအပ်သော ရေသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုမဖန်ဆင်းအပ်သော ရေကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသံ၊ ထိုမှ ကြွင်းသောအရပ်သည်။ ပထဝီယေဝ ဟောတိ၊ မြေပင်ဖြစ်၏။

၃၉၄။ ဥဒကေပိ ဘိဇ္ဇမာနေတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ယံ ဥဒကံ၊ ကို။ အက္က-မိတွာ၊ နင်း၍။ သံသီဒတိ၊ နင်းသူနစ်၏။ တံ ဥဒကံ၊ ကို။ ဘိဇ္ဇမာနန္တိ၊ ကွဲသောရေဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝိပရီတံ၊ ထိုမှပြန်သောနင်းသူ မနစ်သော ရေကို။ အဘိဇ္ဇမာနံ၊ မကွဲမပျက်သော ရေဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂန္တုကာမေန ပန၊ သွားလိုသော တန်ခိုးရှင်သည်ကား။ ပထဝီကသိဏံ၊ ပထဝီကသိဏစျာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဧတ္တကေ ဌာနေ၊ ဤမျှအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီ ဟောတူတိ၊ မြေဖြစ်စေသောဟု။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ ဓိဋ္ဌာန်သော အဘိညာဉ်စိတ်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ယထာပရိစ္ဆိန္နဋ္ဌာနေ၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော အရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီယေဝ ဟောတိ၊ မြေအတိဖြစ်၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုနိမ္မိတမြေ၌။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရေကို မြေဖြစ်အောင် မိဋ္ဌာန်ရာ၌။ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။ (ထိုပါဠိ၏အနက် ရှေးနှင့်တူပြီ)

ကေဝလဉ္စ၊ ကား။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသည်သာ။ န၊ မဟုတ်သေး။ ယံ ယံ ဣရိယာပထံ၊ အကြင်အကြင် ဣရိယာပုထ်ကို။ (ကာတုံ၊ ငှါ။) ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ပုထ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကေဝလဉ္စ၊ ကား။ ပထဝီမေဝ၊ မြေကိုသာလျှင်။ န ကရောတိ၊ ပြုသည်မဟုတ်သေး။ မဏိသုဝဏ္ဏပဗ္ဗတ-

ရုက္ခာဒီသုပိ၊ ပန္တာမြား, ရွှေတောင်, သစ်ပင် စသည်တို့တွင်လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ပတ္တမြားစသော ဝတ္ထုကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထို ပတ္တမြားအစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ယထာဓိဋ္ဌိတမေဝ၊ ဓိဋ္ဌာန်တိုင်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဿေဝ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်အားသာလျှင်။ တံ ဥဒကံ၊ သည်။ ပထဝီ ဟောတိ၊ မြေဖြစ်၏။ သေသဇနဿ၊ အား။ ဥဒကမေဝ၊ ရေသာလျှင်တည်း။ မစ္ဆကစ္ဆပါ စ၊ ငါးလိပ်တို့သည်၎င်း။ ဥဒကကာကာဒယော စ၊ တင်ကျီးအစရှိသော ငှက်တို့သည်၎င်း။ ယထာရုစိ၊ အလို အတိုင်း။ ဝိစရန္တိ၊ သွားကုန်၏။ အယံ၊ ဤတန်ခိုးရှင်သည်။ အညေသမ္ပိ မနုဿာနံ၊ တပါးသောလူတို့အားလည်း။ တံ၊ ထိုရေကို။ ပထဝိံ ကာတုံ၊ မြေပြုခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ကရောတိယေဝ၊ ရေကို မြေဖြစ်အောင် ပြုနိုင်သည်သာတည်း။ ပရိစ္ဆိန္နကာလာတိက္ကမေန ပန၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလလွန်သဖြင့်ကား။ ဥဒကမေဝ ဟောတိ၊ ရေသာလျှင် ဖြစ်၏။

၃၉၅။ ပလ္လင်္ကေန ကမတီတိ၊ ကား။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်ဖြင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ပက္ခီ သကုဏောတိ၊ ကား။ ပက္ခေဟိ၊ အတောင်တို့နှင့်။ ယုတ္တသကုဏော၊ ယှဉ်သောငှက်သည်[၁]။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကောင်းကင်ထက်၌ ငှက်နှင့်အတူ။ ကာတုကာမေန ပန၊ ကား။ ပထဝီကသိဏံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ နိသိန္နေန၊ ထိုင်လျက်လျှင်။ ဂန္တုံ၊ ငှါ။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပလ္လင်္ကပမာဏံ၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ပညာဖြင့် ပိုင်းခြား၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ပထဝီ ဟောတု ဟု ပရိကံပြု၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ နိပန္နော၊ လျောင်းလျက်။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ မဉ္စပမာဏံ၊ ညောင်စောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပဒသာ၊ ခြေဖြင့်။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ မဂ္ဂပမာဏံ၊ သော။ ဌာနံ၊ ကို။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ယထာနုရူပ၊ အကြင်အကြင် အလိုအားလျော်သော။ ဌာနံ၊ ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပထဝီ ဟောတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ပထဝီ

[၁] ဆိန္နပက္ခသကုဏအသဒ္ဒြာတပက္ခသကုဏသည် ပျံခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ပါဠိ၌ ပက္ခီသကုဏော-ဟု ပက္ခီ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ ဆိုရကား ပက္ခေဟိ ယုတ္တသကုဏော-ဟု မိန့်သော်။

ယေဝ ဟောတိ၊ မြေပကတိဖြစ်၏။ တတြ၊ ထိုကောင်းကင့်ကို မြေဖြစ်စေရာ၌။ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။

[၂၆] အာကာသေပိ၊ ၌လည်း။ပ။ အန္တလိက္ခေ၊ က္ခဟု ဆိုအပ်သော။ အာကာသေ၊ ၌[၁]။ပ။ ကပေ္ပတိ၊ ပြု၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အာကာသေ၊ ၌။ ဂန္တုကာမေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနာပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ရသည်လည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အန္တရေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်၏ အတွင်း၌။ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ၊ ဥတုကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဗ္ဗတရုက္ခာဒယော ဝါ၊ တောင်သစ်ပင် စသည်တို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ နာဂသုပဏ္ဏာဒယော ဝါ၊ တို့သည်မူလည်း။ ဥသူယန္တာ၊ ငြူစူကုန်သည် ဖြစ်၍။ မာပေန္တိ၊ တောင်,သစ်ပင် စသည်တို့ကို ဖန်ဆင်းကုန်အံ့။ နေသံ၊ ထိုတောင်,သစ်ပင် စသည်တို့ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေ၊ ထိုသစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ကိံ ကာတဗ္ဗံ၊ အသို့ပြုအပ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤကားပုစ္ဆာ။ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ထေရော ပန၊ တိပိဋကစူဠာဘယထေရ်မူကား။ အာဝုသော၊ တို့။ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနံ၊ တဖန် သမာပတ်ဝင်စားပြန်ခြင်းသည်။ ကိမတ္ထိယံ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ အဿ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ စိတ္တံ၊ ပြာဋိဟာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်သည်။ သမာဟိတမေဝ နနု၊ စင်စစ် ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သည်သာ မဟုတ်လော။ (တပါးအခါကဲ့သို့ သမာဟိတ ဖြစ်ဆန်းကာမဟုတ်ဟူလို) တေန၊ ထို ပြာဋိဟာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်ဖြင့်။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အရပ်ကို။ အာကာသော ဟောတူတိ၊ ဟူ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (တံ တံ၊ ထိုထို ဓိဋ္ဌာန်အပ်သော အရပ်သည်။) အာကာသောယေဝ ဟောတိ၊ ကောင်းကင်အတိသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဧဝံ-ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ကိဉ္စာပိ အာဟ၊ အကယ်၍ကားဆို၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့ဆိုသော်လည်း။

၁-အန္တလိက္ခေ-ဖြင့် အထူးပြု၍ ဆိုခြင်းအကြောင်းကို ဋီကာ၌ ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ-စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားသည်။ (ပြည)

တိရောကုဍ္ဍပါဠိယံ ကောဋ္ဌရိယေ၊ ဌ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ဩကာသေ၊ လူဆိတ်သော တင့်အပ်သော အရပ်၌။ ဩရောဟဏဘ္ဘံပိ၊ သက်ခြင်းငှါလည်း။ ဇ္ဇမိနာ၊ ဤကောင်းကင် သွားလိုသော ရဟန်းသည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနာ၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ အနောကာသေ၊ သင့်တင့် သော အရပ်မဟုတ်သော။ နှာနတိတ္ထေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဂါမဒွါရေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ သံစေ ဩတရတိ၊ အကယ်၍ သက်ချေအံ့။ မဟာဇနဿ၊ အား။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿိတွာ၊ ရှု၍။ အနောကာသံ၊ မသင့်မတင့်သောအရပ်ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ဩကာသေ၊ တင့်အပ်သောအရပ်၌။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ စကားတရပ်အပြီးတည်း။

၃၉၆။ ဣမေပိ။ ပ။ ပရိမဇ္ဇတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ စန္ဒိမသူရိယာနံ၊ လ,နေ တို့၏။ ဒွါစတ္တာလီသယောဇနသဟဿုပရိစရဏေန၊ ယူဇနာလေးသောင်း နှစ်ထောင်ထက်၌ သွားခြင်းကြောင့်။ မဟိဒ္ဓိကတာ၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိ သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တီသု ဒီပေသု၊ ကျွန်းကြီး သုံးကျွန်း တို့၌။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ အာလောကကရဏေန၊ အလင်းကိုပြုခြင်းဖြင့်။ မဟာနုဘာဝတာ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဥပရိစရဏအာလောကကရဏေဟိ၊ ယူဇနာ လေးသောင်း နှစ်ယောင်အထက်၌ သွားခြင်း, သုံးကျွန်းလုံးတို့၌ တပြိုင်နက် အလင်းကို ပြုခြင်းတို့ဖြင့်။ မဟိဒ္ဓိကေ၊ ကြီးသောတန်ခိုး ရှိကုန်သော။ တေနေဝ မဟိဒ္ဓိကတ္တေန၊ ထိုသို့တန်ခိုးကြီးသော အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ မဟာ-နုဘာဝေ၊ ကြီးသော အာနုဘော် ရှိကုန်သော။ ပရာမသတီတိ၊ ကား။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ကိုင်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧကဒေသေ၊ တစိတ်၌။ ဆုပတိ၊ ထိ၏။ ပရိမဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ပွတ်၏။ အဿ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ အယံ ပန ဣဒ္ဓိ၊ ဤနေလကို သုံးသပ်သော တန်ခိုးသည်ကား။ အဘိညာ-ပါဒကဈာနဝသေနေဝ၊ အဘိညာပါဒကဈာန်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနေလကို သုံးသပ်ရာ၌။ ကသိဏသမာပတ္တိ-

နိယမော၊ ကသိုဏ်းသမာပတ်ကို မှတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဣမေ စန္ဒိမ။ပ။ ပရိမဇ္ဇတီတိ၊ ဟူသော။ တေံ-ဝစနံ၊ ကို။ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[၂၇] [ဣမေ စန္ဒိမသူရိယေ ပရိမဇ္ဇတီတိ၊ ကား။ ဣဓ သာသနေ၊ ၌။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ စန္ဒိမသူရိယေ၊ တို့ကို။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထပါသေ ဟောတူတိ၊ ဟတ္ထပါသ်၌ ဖြစ်လာစေသောဟူ။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ (စန္ဒိမသူရိယမဏ္ဍလံ၊ လဝန်းနေဝန်းသည်။) ဟတ္ထပါသေ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ နိသိန္နကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်ငင်း။ နိပန္နကော ဝါ၊ လျောင်းလျက်ငင်း။ စန္ဒိမသူရိယေ၊ တို့ကို။ ပါဏိနာ၊ ဖြင့်။ အာမသတိ၊ ကိုင်၏။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်၏။ ပရိမဇ္ဇတိ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ပွတ်၏။ ပကတိယာ၊ ဖြင့်။ အနိဒ္ဓိမန္တော၊ တန်ခိုးမရှိကုန်သော။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ ကိဉ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသောလျှင်ဖြစ်သော။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ (ဌိတံ၊ တည်သော။) ရူပဂတံ၊ ခွက်ကြုတ်စသော ဝတ္ထုကို။ အာမသန္တိ ယထာ၊ ကိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရာမသန္တိ ယထာ၊ သုံးသပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပရိမဇ္ဇန္တိ ယထာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ပွတ်နယ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ပ။ ပရိမဇ္ဇတိ။]

သွာယံ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ပရာမသိတုံ၊ ငှါ။ ယဒိ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဣဓေဝ၊ ဤလူ့ပြည်၌ပင်လျှင်။ နိသိန္နကော ဝါ၊ ထိုင်လျက်ငင်း။ နိပန္နကော ဝါ၊ လျောင်းလျက်ငင်း။ ပရာမသိတုကာမော၊ သည်။ ယဒိ ပန ဟောတိ၊ အံ့။ ဟတ္ထပါသေ ဟောတူတိ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဗလေန၊ အဓိဋ္ဌာန်၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ဝဏ္ဋာ မုတ္တတာလဖလံ ဝိယ၊ အညှာမှကြွေသော ထန်းသီးကဲ့သို့။ အာဂန္တွာ၊ ၍။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ ဌိတေ ဝါ၊ တည်သော လ,နေတို့ကိုမူလည်း။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဟတ္ထံ ဝါ၊ လက်ကိုမူလည်း။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ကြီးပွါးစေ၍။ ပရာမသတိ၊ ၏။ ဝဍ္ဎေန္တဿ၊ လက်ကို ကြီးပွါးစေသော တန်ခိုးရှင်အား။ ဥပါဒိန္နကံ၊ ဥပါဒိန္နကရုပ်သည်။ ဝဍ္ဎတိ ကိံ ပန၊ ပွါးသလော။ အနုပါဒိန္နကံ၊ သည်။ ဝဍ္ဎတိ ကိံ ပန၊ လော။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား ပုစ္ဆာ။ ဥပါဒိန္နကံ၊ ကရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အနုပါ-

ဒိဏ္ဏကံ၊ ကရုပ်သည်။ ဝဍ္ဎတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ပွါးစေရာ၌။ တိပိဋကစူဠ-
နာဂတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ တို့။ ဥပါဒိဏ္ဏကံ၊ သည်။
ခုဒ္ဒကံပိ၊ ငယ်လိုလျှင် ငယ်သည်ရင်း။ မဟန္တမ္ပိ၊ ကြီးသည်ရင်း။ န
ဟောတိ ကိံ ပန၊ မဖြစ်သလော။ ယဒါ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တာလစ္ဆိဒ္ဒါ-
ဒီဟိ၊ သံကောက်ပေါက် စသည်တို့မှ။ နိက္ခမတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥပါဒိဏ္ဏကံ၊
သည်။ ခုဒ္ဒကံ ဟောတိ နနု၊ အငယ်ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ယဒါ၊ ၌။
မဟန္တံ၊ ကြီးသော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ မဟန္တံ
ဟောတိ နနု၊ အကြီးဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ၊
၏။ (နန္ဒောပနန္ဒဒမနေ) ဝိယ၊ ၌ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

နန္ဒောပနန္ဒဒမနကထာ

ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ဧကသ္မိံ သမယေ၊ တခုသော အခါ၌။ အနာထပိဏ္ဍိ-
ကော ဂဟပတိ၊ အနာထပိဏ်သေဌေးကြီးသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဓမ္မ-
ဒေသနံ၊ ကို။ သုတွာ။ ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ သွေ၊ နက်ဖြန်။ ပဉ္စဟိ
ဘိက္ခုသတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဂေဟေ၊ ၌။
ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ၊ ဆွမ်းအလှူခံတော်မူပါကုန်ဘုရားဟု။ နိမန္တေတွာ၊ ၍။
ပက္ကာမိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဓိဝါသေတွာ၊ ၍။ တံဒိဝသာဝသေသံ၊
ထိုနေ့ကြွင်းကိုရင်း။ ရတ္တိဘာဂဉ္စ၊ ညဉ့်အဖို့ကိုရင်း။ ဝီတိနာမေတွာ၊ ၍။
ပစ္စူသသမယေ၊ ၌။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ၊ ကို။ (ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏဝသေန၊
ဘုရားအလေ့အကျက်တော်အားဖြင့်။) ဩလောကေသိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။
အဿ၊ ထိုဘုရား၏။ ဉာဏမုခေ၊ ဉာဏ်တော်ဝ၌။ နန္ဒောပနန္ဒော နာမ
နာဂရာဇာ၊ သည်။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။
အယံ နာဂရာဇာ၊ သည်။ မယှံ၊ ၏။ ဉာဏမုခေ၊ ၌။ အာပါထံ၊ သို့။
အာဂစ္ဆိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုနဂါးမင်းအား။ ဥပနိဿယော၊ (ရတနတ္တယ၌
ကြည်ညိုခြင်းလက္ခဏာရှိသော လောကီဖြစ်သော သာသနာသို့ သက်ဝင်
ခြင်း၏) အကြောင်းဥပနိဿယသည်။ အတ္ထိ နု ခေါ၊ ရှိပါ၏လော။ ဣတိ၊
သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လတ်သော်။ အယံ၊ ဤနဂါးသည်။ မိစ္ဆာ-
ဒိဋ္ဌိကော၊ မိစ္ဆာအယူရှိ၏။ တီသု ရတနေသု၊ တို့၌။ အပ္ပသန္နော၊ မကြည်ညို။
ဣတိ ဒိသွာ၊ ဤသို့ မြင်တော်မူ၍။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်သူသည်လျှင်။ ဣမံ၊
ဤနဂါးကို။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ မှ။ ဝိဝေစေယျ၊ ကင်းစေနိုင်ပါအံ့နည်း။

ဣတိ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ သော်။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ၊ ကို။ အဒ္ဒသ၊ ၏။

[၂၈] တတော၊ မှ။ ရတ္တိယာ၊ သည်။ ပဘာတာယ၊ လင်းလတ်သော်။ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ၊ ကို။ အာမန္တေသိ၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ၊ တို့အား။ တထာဂတော၊ သည်။ ဒေဝစာရိကံ၊ နတ်ရွာလှည့်ခြင်းကို။ ဂစ္ဆတီတိ၊ ကြွတော်မူလတံ့ဟု။ အာရောစေဟိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာမန္တေသိ၊ ၏။ တံ ဒိဝသဉ္စ၊ ထိုနေ့အဖို့၌လည်း။ နန္ဒောပနန္ဒဿ၊ ၏။ အာပါနဘူမိံ၊ စားပွဲသောက်ပွဲခံရာကို။ သဇ္ဇယိံသု၊ စီရင်ကုန်၏။ သော၊ ထိုနဂါးမင်းသည်။ ဒိဗ္ဗရတနပလ္လင်္ကေ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ရတနာပလ္လင်၌။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ဓာရိယ-မာနေန၊ ဆောင်းမိုးအပ်သော။ ဆတ္တေန၊ ထီးဖြူဖြင့်။ တိဝိဓနာဋကေဟိ စေဝ၊ ဝဓူ, ကုမာရိ, ကညာအခိုက်အတန့်သုံးပါး အပြားရှိကုန်သော ကချေသည်တို့သည်၎င်း။ နာဂပရိသာယ စ၊ သည်၎င်း။ ပရိဝုတော၊ ခြံရံလျက်။ ဒိဗ္ဗဘာဇနေသု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ရတနာခွက်တို့၌။ ဥပဋ္ဌာပိတအန္နပါန-ဝိဓိံ၊ ထည့်အပ်သော ထမင်းအဖျော် အစီရင်ကို။ ဩလောကယမာနော၊ ကြည့်မျှော်စီရင်လျက်။ နိသိန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ (ကရိယမာနေ၊ သော်။) နာဂရာဇာ၊ သည်။ ပဿတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။ ဝိတာနမတ္ထကေနေဝ၊ မျက်နှာကြက် အထက်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု-သတေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ တာဝတိံသဒေဝလောကာဘိမုခေါ၊ ရှေးရှု။ ပါယာသိ၊ ၏။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ၌။ နန္ဒောပနန္ဒဿ နာဂရာဇဿ၊ အား။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ပါပကံ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ မုဏ္ဍကာ၊ ဦးပြည်းယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ နာမ သမဏကာ၊ ဤရဟန်းယုတ်တို့သည်။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဥပရူပရိ ဘဝနေန၊ ထိပ်ထက်ထိပ်ထက်၌ တည်သော ဗိမာန်အရပ်ဖြင့်။ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ၊ တို့၏။ ဘဝနံ၊ ဗိမာန်သို့။ ပဝိသန္တိ-ပိ နာမ၊ ဝင်လည်းဝင်ကုန်ဘိ၏တကား။ နိက္ခမန္တိပိ နာမ၊ ထွက်လည်းထွက်ကုန်ဘိ၏တကား။ (ဟိ- ကား နိပါတ်သာတည်း) ဣဒါနိ၊ ယခု။

ဣတော ပဌ္ဌာယ၊ ဤနေ့မှစ၍။ ဣမေသံ၊ ဤရဟန်းယုတ်တို့အား။ အမှာကံ မတ္တကေ၊ ငါတို့ထိပ်ထက်၌။ ပါဒပံသုံ၊ ခြေဖဝါးမြေမှုန့်ကို။ ဩကိရန္တာနံ၊ ကြဲကုန်လျက်။ ဂန္တုံ၊ ငှါ။ န ဒဿာမိ၊ မပေးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အမျက်ချောင်းချောင်းထွက်၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သိနေရုပါဒံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ တံ အတ္တဘာဝံ၊ ထိုပကတိသော အတ္တဘောကို။ ဝိဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ သိနေရုံ၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနစ်ပတ်။ ဘောဂေဟိ၊ ကိုယ်အခွေတို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ပတ်၍။ ဥပရိ၊ မြင်းမိုရ် •ထိပ်၌။ ဖဏံ၊ ပါးပျဉ်းကို။ ကတွာ၊ ဖြန့်၍။ တာဝတိံသဘာဝနံ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို။ အဝကုဇ္ဇေနု၊ မှောက်သော၊ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်းသော။ ဖဏေန၊ ပါးပျဉ်းဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည် အလုံးကို ကျုံးယူ၍။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းသို့။ ဂမေသိ၊ ရောက်စေ၏။

အထ ခေါ၊ ၌။ အာယသ္မာ ရဋ္ဌပါလော၊ သည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ၊ ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ သိနေရုံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ မြင်ပါ၏။ သိနေရုပရိဘဏ္ဍံ၊ ယုဇန္ဒာငါးထောင်ရှိသော မြင်းမိုရ်ခါးပန်းကို၊ ဝါ၊ အာလိန်ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ တာဝတိံသံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ ဝေဇယန္တံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ ဝေဇယန္တပါသာဒဿ၊ ၏။ ဥပရိ ဓဇံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ တေရဟိ၊ ယခုမူကား။ သိနေရုံ၊ ကို။ ယံ-ယေန ဟေတု-ပစ္စယေန၊ အကြင်အကြောင်း အကြင်အထောက်အပံ့ဖြင့်။ နေဝ ပဿာမိ၊ မမြင်သလျှင်ကတည်း။ ပ။ ဓဇံ၊ ကို။ န ပဿာမိ၊ မမြင်။ သော ဟေတု၊ ထိုမမြင်ခြင်း၏အကြောင်းကား။ ကော နု ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ သော ပစ္စ-ယော၊ ထိုမမြင်ခြင်း၏ အထောက်အပံ့ကား။ ကော နု ခေါ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ရဋ္ဌပါလ၊ လ။ နန္ဒောပနန္ဒော နာမ၊ မည်သော။ အယံ နာဂရာဇာ၊ သည်။ တုမှာကံ၊ သင်တို့အား။ ကုပိတော၊ အမျက် ထွက်သည်ဖြစ်၍။ သိနေရုံ၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနစ်ပတ်။ ဘောဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ၍။ ဥပရိ၊ ၌။ ဖဏေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ အန္ဓကာရံ၊ အမိုက်တိုက်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဌိတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ နံ၊ ထိုနဂါးဆိုးကို။ အဟံ၊ သည်။ ဒမေမိ၊ ဆုံးမပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊

သည်။ န အနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မမူ။ အထ ခေါ၊ ဌ်။ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော၊ သည်။ အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ သည်။ ဣတိ၊ သို့။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူ၊ အလုံးစုံ ငါးရာရဟန်းတို့သည်လည်း။ ဥဋ္ဌဟိံသု၊ ထကုန်၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ န အနုဇာနိ၊ မူ။

အဝသာနေ၊ ဌ်။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ အဟံ၊ သည်။ နံ၊ ကို။ ဒမေမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ ဒမေဟိ၊ ဆုံးမလေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မူ၏။ ထေရော၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်သည်။ အတ္တဘာဝံ၊ ပကတိလူ အတ္တဘောကို။ ဝိဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ မဟန္တံ နာဂရာဇဝဏ္ဏံ၊ ကြီးစွာသော နဂါးမင်းသဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိတွာ၊ ဖန်ဆင်း၍။ နန္ဒောပနန္ဒံ၊ ကို။ စုဒ္ဒသက္ခတ္တုံ၊ တဆဲ့လေးပတ်။ ဘောဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိက္ခိပိတွာ၊ ပတ်၍။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။ ဖဏမတ္ထကေ၊ ပါးပျဉ်းထက်၌။ အတ္တနော ဖဏံ၊ မိမိပါးပျဉ်းကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ [၂၉] သိနေရုနာ၊ မြင်းမိုရ်တောင်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဘိနိပ္ပီဠေသိ၊ ညှပ်၏။ နာဂရာဇာ၊ နဂါးမင်းသည်။ ပဓူမာယိ၊ အခိုးလွှတ်၏။ ထေရောပိ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည်လည်း။ ဝုယှံယေဝ သရီရေ၊ သင်၏ကိုယ်၌သာလျှင်။ ဓူမော၊ အခိုးသည်။ န အတ္ထိ၊ ရှိသည်မဟုတ်။ မယှံပိ၊ ငါ့အားလည်း။ အတ္ထီတိ၊ ရှိသည်ဟု။ ပဓူမာယိ၊ အခိုးလွှတ်၏။ နာဂရာဇဿ၊ ၏။ ဓူမော၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ န ဗာဓတိ၊ မနှိပ်စက်နိုင်။ ထေရဿ၊ ၏။ ဓူမော ပန၊ ကား။ နာဂရာဇာနံ! ကို။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်၏၊ ဝါ၊ ပင်ပန်းကာမျှကို ဖြစ်စေ၏။ (ရဟန်းဖြစ်၍ အင်မတန် မညှဉ်းဆဲဟူလို) တတော၊ မှ။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ ပဇ္ဇလိ၊ အလျှံလွှတ်၏။ ထေရောပိ၊ လည်း။ တုယှံယေဝ သရီရေ၊ ၌လျှင်။ န အဂ္ဂိ အတ္ထိ၊ မီးရှိသည်မဟုတ်။ မယှံပိ၊ လည်း။ အတ္ထီတိ၊ ရှိသည်ဟု။ ပဇ္ဇလိ၊ ၏။ နာဂရာဇဿ၊ ၏။ တေဇော၊ အလျှံသည်။ ထေရံ၊ ကို။ န ဗာဓတိ၊ နိုင်။ ထေရဿ၊ ၏။ တေဇော ပန၊ မီးလျှံသည်ကား။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ဗာဓတိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ သိနေရုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အဘိနိပ္ပီဠေတွာ၊ ၍။ ဓူမာယတိ စေဝ၊ အခိုးလည်းလွှတ်၏။ ပဇ္ဇလတိ စ၊ အလျှံလည်းလွှတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ ဘော၊ အချင်း။ တွံ၊ သည်။ ကော၊ အသူသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။

ဉာတိ၊ သို့။ ပဋိဗုဒ္ဓ၊ မေး၏။ နန္ဒ၊ နန္ဒ။ အဟံ ခေါ်၊ ငါကား။ မောဂ္ဂလ္လာ-နော၊ မောဂ္ဂလ္လာန်တည်း။ ဉာတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရှင်။ အတ္တ-နော၊ ၏။ ဘိက္ခုဘာဝေန၊ ရဟန်းအသွင်ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာဟိ၊ တည်လော့။ ဉာတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ထေရော၊ သည်။ တံ အတ္တဘာဝံ၊ နဂါးမင်းသဏ္ဌာန် ဖန်ဆင်းသော ထိုအတ္တဘောကို။ (သုခုမတ္တဘာဝနိမ္မာနေန၊ သိမ်မွေ့သော အတ္တဘော ကို ဖန်ဆင်းသဖြင့်။) ဝိဇဟိတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုနဂါးမင်း၏။ ဒက္ခိဏ-ကဏ္ဏသောတေန၊ လက်ျာနားတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဝါမကဏ္ဏ-သောတေန၊ လက်ဝဲနားတွင်းမှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ ဝါမကဏ္ဏသောတေန၊ ဖြင့်။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဒက္ခိဏကဏ္ဏသောတေန၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဒက္ခိဏနာသသောတေန၊ လက်ျာနှာတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဝါမနာသ-သောတေန ၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ ဝါမနာသသောတေန၊ ဖြင့်။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဒက္ခိဏနာသသောတေန၊ မှ။ နိက္ခမိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ နာဂ-ရာဇာ၊ သည်။ (မုခဂတံ၊ ငါ့ခံတွင်းသို့ ဝင်လာသော။ သမဏံ၊ ရဟန်းကို။ သင်္ခါဒိဿာမီတိ၊ ကျွတ်ကျွတ်ဝါး၍ စားအံ့ဟု။) မုခံ၊ ကို။ ဝိဝရိ၊ ဖွင့်၏။ ထေရော၊ သည်။ မုခေန၊ ခံတွင်းဖြင့်။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ အန္တောကုစ္ဆိယံ၊ ဝမ်းတွင်း၌။ ပါစီနေန စ၊ အရှေ့အရပ်ဖြင့်ရင်း။ ပစ္ဆိမေန စ၊ အနောက် အရပ်ဖြင့်ရင်း။ စင်္ကမတိ၊ စင်္ကြံကြွ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မောဂ္ဂလ္လာန၊ လ္လာန်။ မနသိ ကရောဟိ၊ နှလုံးမူနိုင်လော့။ သေ-ဧသော နာဂေါ၊ ဤနဂါး သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ တန်ခိုးကြီးလှ၏။ ဉာတိ အာဟ၊ ဤသို့ သတိ ပေးတော်မူ၏။ ထေရော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရှား။ မယှံ၊ သည်။ ခေါ်၊ စင်စစ်။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပ္ပါဒါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ပွါးစေအပ်ကုန်ပြီ။ ဗဟုလီကတာ၊ အကြိမ်များစွာပြုအပ် လေ့လာအပ်ကုန်ပြီ၊ ယာနီကတာ၊ တက်ကစီး က,ပြီးယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဝတ္ထုကတာ၊ တည်ရာ ဝတ္ထု ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ အနုဋ္ဌိတာ၊ တဖန် မလှုပ်မကြွစေအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ၊ မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်အပ်ကုန်ပြီ။ ပရိစိတာ၊ လေ့ကျက်အပ်ကုန်ပြီ။ သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန်ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရှား။ နန္ဒော-ပနန္ဒော၊ သည်။ တိဋ္ဌတု၊ နေစေဦး။ နန္ဒောပနန္ဒသဒိသာနံ၊ နန္ဒောပနန္ဒ နှင့် တန်ခိုးတူကုန်သော။ နာဂရာဇာနံ၊ တို့၏။ သတမ္ပိ၊ ကိုရင်း။ သဟ-

ဿမ္ပိ၊ ကိုပင်း။ အ ဟံ၊ သည်။ ဒမေယျံ၊ ဆုံးမနိုင်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

နာဂရာဇာ၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ၏။ မေ၊ ငါသည်။ ပဝိသန္တော၊ ဝင်သော မောဂ္ဂလ္လာန်ကို။ န ဒိဋ္ဌော၊ မမြင်ရခဲ့ချေ။ တာဝ တိဋ္ဌတု၊ ရှိစေဦး။ ဣဒါနိ၊ ၌။ နိက္ခမနကာလေ၊ ထွက်သောအခါ၌။ နံ၊ ထိုမောဂ္ဂလ္လာန်ကို။ ဒါဠန္တရေ၊ အစွယ်ကြား၌။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ သခါဒိဿာမိတိ၊ မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်ဝါးဖွဲ့ဟု။ (စိန္တေသိ၊ ၏။) စိန္တေတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ နိက္ခမ၊ ထွက်လော့။ ဒသန္တောကုစ္ဆိယံ၊ ၌။ အပရာပရံ၊ ထိုမှဤမှ။ စင်္ကမန္တော၊ စင်္ကြံကြွလျက်။ မံ၊ ကို။ မာ ဗာဓယိတ္ထ၊ မနှိပ်စက်လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ နိက္ခမိတွာ၊ ၍။ ဗဟိ၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤငါ့ရှေ့ မားမားရပ်လာသော သူကား။ သော၊ ထိုငါ၏ဝမ်းတွင် စင်္ကြံသွားသော မောဂ္ဂလ္လာန်ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသွာ၊ ၍။ နာသဝါတံ၊ နှာခေါင်းလေကို။ ဝိဿဇ္ဇိ၊ လွှတ်၏။ ထေရော၊ သည်။ စတုတ္ထံ ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏။ လောမကူပမ္ပိ၊ မွေးတွင်းမျှကိုလည်း။ ဝါတော၊ နဂါးမင်းနှာခေါင်းလေသည်။ စာလေတုံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်။ အဝသေသာဘိက္ခူ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်မှ ကြွင်းသော ရဟန်းတို့သည်။ အာဒိတော၊ အစစွာသော တန်ခိုးပြာဋိဟာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သဗ္ဗပါဋိဟာရိယာနိ၊ တို့ကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျုံ ကိရ၊ တတ်နိုင်ကုန်ရာသတတ်။ ဣမံ ပန ဌာနံ၊ ဤနှာခေါင်း လေလွှတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းအရာသို့ကား။ ပတွာ၊ ၍။ ဧဝံ၊ ဤအရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ရည်တူ။ ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ ဈာနစက္ခုဖြင့် ကသိုဏ်းအာရုံကို လျင်စွာရှုနိုင်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သမာပဇ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ခိဿန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဘပါးသော ရဟန်းတို့အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နာဂရာဇဒမနံ၊ နဂါးမင်းကို ဆုံးမခြင်းကို။ နာနုဇာနိ၊ ခွင့်ပေးတော်မမူ။

[၃၀] နာဂရာဇာ၊ သည်။ အဟံ၊ ငါကား။ နာသဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဣမဿ သမဏဿ၊ ၏။ လောမကူပမ္ပိ၊ မွေးတွင်းကိုမျှလည်း။ စာလေတုံ၊ ငှါ။ နာသက္ခိံ၊ မတတ်နိုင်ခဲ့တကား။ သမဏော၊ သည်။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ငါ့ထက် တန်ခိုးကြီးပေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ၏။ (စိန္တေတွာ၊ ၍။

ဇေ၀ံမဟိဒ္ဓိကဿ႑ သို့စင်တန်ခိုးကြီးပေသော။ ဣမဿ သမဏဿ၊ အား။
ပရိပဟာရိတုံ၊ လက်တုံ့ချေခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ ငါမတတ်နိုင်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။
ဘယေန၊ ကြောက်သဖြင့်။ ပလာယိ၊ ပြေးလေ၏။ ပလာယန္တံ၊ ပြေးလေ
သော။) နာဂရာဇာနံ၊ ကို။ ထေရော၊ သည်။ အတ္တဘာ၀ံ၊ ကို။ ၀ိဇဟိတွာ၊
၍။ သုပဏ္ဏရူပံ၊ ဂဠုန်အသွင်ကို။ အဘိနိမ္မိနိတွာ၊ ၍။ သုပဏ္ဏ၀ါတံ၊ ဂဠုန်
လေကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလျက်။ အနုဗန္ဓိ၊ လိုက်၏။ နာဂရာဇာ၊ သည်။
တံ အတ္တဘာ၀ံ၊ ကို။ ၀ိဇဟိတွာ၊ ၍။ မာဏဝကဝဏ္ဏံ၊ သူငယ်အသွင်ကို။
အဘိနိမ္မိနိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမှာကံ၊ အရှင်တို့ကို။ သရဏံ၊
ကိုးကွယ်ရာဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ကပ်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ၀ဒန္တော၊ လျက်၊
ထေရဿ၊ ၏။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ၀န္ဒိ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ နန္ဒ၊ နန္ဒ၊
သတ္ထာ၊ ဘုရားမြတ်စွာသည်။ အာဂတော၊ ကြွတော်မူလာ၏။ ဧဟိ၊
လာလှည့်။ ဂမိဿာမ၊ သွားကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ နာဂရာဇာနံ၊ ကို။
ဒမယိတွာ၊ ဆုံးမ၍။ နိဗ္ဗိသံ၊ အဆိပ်ကုန်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဂဟေတွာ၊
ခေါ်ခဲ့၍။ ဘဂ၀တော သန္တိကံ၊ ဘုရားထံတော်သို့။ အဂမာသိ၊ ၏။
နာဂရာဇာ၊ သည်။ ဘဂ၀န္တံ၊ ကို။ ၀န္ဒိတွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမှာကံ၊
တို့ကို။ သရဏံ၊ ဟူ၍။ ဂစ္ဆာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘဂ၀ါ၊
သည်။ နာဂရာဇ၊ နဂါးမင်း။ သုခီ၊ ချမ်းသာပြည့်စုံသည်။ ဟောဟိ၊
ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ၀တွာ၊ ၍။ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော၊ ခြံရံလျက်။
အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၏။ နိ၀េသနံ၊ သို့။ အဂမာသိ၊ ၏။

အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ၊ အဘယ့်ကြောင့်။
အတိဒိ၀ါ၊ အလွန်နေမြင့်မှ။ အာဂတာ၊ ကြွလာကုန်သည်။ အတ္ထ၊ ဖြစ်ကုန်
သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာနဿ စ၊ ၏လည်း။ နန္ဒော-
ပနန္ဒဿ စ၊ ၏လည်း။ သင်္ဂါမော၊ စစ်ထိုးခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။
ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ဇယော၊
အောင်ခြင်းသည်။ ကဿ၊ ၏။ ပရာဇယော၊ ရှုံးခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊
နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ မောဂ္ဂလ္လာနဿ၊ ၏။ ဇယော၊ အောင်
ခြင်းသည်။ နန္ဒဿ၊ ၏။ ပရာဇယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
အာဟ၊ ၏။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ သည်။ ဘဂ၀ါ၊ ဘုန်းခြောက်ပါးနှင့်
ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧကပဋ္ဋိပါဋိယာ၊ အခြားမရှိ တခုသော

အစဉ်ဖြင့်။ သတ္တာဟံ၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး။ မေ ဘတ္တံ၊ အကျွန်ုပ်ဆွမ်းကို။ အမိဒါသေတု၊ သည်းခံတော်မူပါလော့။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ထေရဿ၊ အား။ သက္ကာရံ၊ ပူဇော်သက္ကာကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပါအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ သတ္တာဟံ၊ လုံး။ ဗုဒ္ဓပမုခါနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ၊ တို့အား။ မဟာသက္ကာရံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဣမသ္မိံ နန္ဒောပနန္ဒဒမနေ၊ ဤနန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းကို ဆုံးမရာ၌။ ကတံ၊ သော။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဣမံ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ယဒါ မဟန္တ။ပ။ ဝိယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တေပိ၊ တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်ကျော် ဆိုပါသော်လည်း။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဥပါဒိဏ္ဏကံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အနုပါဒိဏ္ဏကမေဝ၊ ကသည်သာလျှင်။ ဝဍ္ဎတိ၊ ပွါး၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အယမေဝ၊ ဤဥပါဒိဏ္ဏကကို မှီ၍ အနုပါဒိဏ္ဏက၏ ပွါးခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ ဒေိသေ ဟတ္ထဝဍ္ဎနာဒိ-ပါဠိဟာရိယေ စ၊ ၌လည်း။ ယုတ္တိ-ယုတ္တရူပါ၊ သဘောသင့်၏။

သော-ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဧဝံ-ဝုတ္တာကာရေန၊ ဖြင့်။ ကတွာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ စန္ဒိမသူရိယေ၊ တို့ကို။ ပရာမသတိ၊ သုံးသပ်နိုင်သည်သာ။ န၊ မဟုတ်သေး။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပါဒကထလိကံ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပါဒေ၊ တို့ကို။ ဌပေတိ၊ ထားနိုင်၏။ ပီဌံ ကတွာ၊ အင်းပျဉ်ပြု၍။ နိသီဒတိ၊ ၏။ မဉ္စံ ကတွာ၊ ညောင်စောင်းပြု၍။ နိပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အပဿေနဖလကံ ကတွာ၊ တကဲပျဉ်ပြု၍။ အပဿ-ယတိ၊ မှီ၏။ ဧကော၊ တယောက်သော တန်ခိုးရှိသောရဟန်းသည်။ ကရောတိ ယထာ စ၊ ပြုသကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အပရောပိ ဣဒ္ဓိမာ၊ အခြားတယောက်သော တန်ခိုးရှင်သည်လည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုသတသဟဿေသုပိ၊ ရဟန်းအသိန်းတို့သည်လည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ကရောန္တေသု၊ ကုန်သည် ရှိသော်။ တေသူ၊ ထိုရဟန်းတို့တွင်လည်း။ ဧကမေကဿ၊ အသီး အသီး တယောက်တယောက်အား။ တထေဝ၊ ထိုမိမိတို့ တောင့်တတိုင်း လျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။ စန္ဒိမသူရိယာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ဂမနံပိ၊ သွားခြင်းသည်၎င်း။ အာလောကကရဏမ္ပိ၊ အလင်းကိုပြုခြင်းသည်၎င်း။ တထေဝ၊ ထိုတန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကိုပြုသည်မှ ရှေး၌ကဲ့သို့လျှင်။ ဣဇ္ဈတိ၊

၏။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ ပါတိသဟသေသု၊ ခွက်အထောင်တို့ကို။ ဥဒကပူရေသု၊ ရေဖြင့်ပြည့်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗပါတီသု စ၊ အလုံးစုံသော ခွက်တို့၌လည်း။ စန္ဒမဏ္ဍလာနိ၊ လဝန်းတို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ စန္ဒဿ၊ လ၏။ ဂမနမ္ပိ၊ သည်ရင်း။ အာလောကကရဏဥ္စ၊ သည်ရင်း။ ပါကတိကမေဝ၊ ပြကတေ့သာလျှင်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ တေ ပါဋိဟာရိယံ၊ သည်။ တထူပမံ၊ ထိုအသီးသီး ရေခွက်တို့၌ လဝန်းထင်ခြင်း ပြကတေ့အားဖြင့် လဝန်း၏သွားခြင်း အလင်းကိုပြုခြင်းနှင့်တူသော ဥပမာရှိ၏။

၃၉၇။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိတိ၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကမ္ပိ၊ ဗြဟ္မပြည်ကိုလည်း။ ပရိစ္ဆေဒံ ကတွာ၊ (အဘိဝိဓိအားဖြင့်) အပိုင်းအခြားကို ပြု၍။ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတီတိ၊ ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ၌။ ဗြဟ္မလောကေ၊ တို့ကို။ ကာယေန၊ မိမိကိုယ်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေနိုင်၏။ တဿ၊ ထိုယာဝဗြဟ္မလောကာဟူသော အပိုဒ်၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ပါဠိံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိသို့။ အနုဂန္တွာ၊ ပညာဖြင့်လျှောက်၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ တွေ၊ ဤအရာ၌။ ပါဠိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတည်း။

[၃၁] ယာဝ။ ပ။ ဝတ္တေတီတိ၊ ကား။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်ကိုလည်း။ သန္တိကေ ဟောတူတိ၊ အနီးဖြစ်စေဟု။ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အနီးဖြစ်အောင် ဓိဋ္ဌာန်အံ့။ သန္တိကေ ဟောတိ၊ အနီးဖြစ်လာ၏။ သန္တိကေပိ၊ အနီးကိုလည်း။ ဒူရေ ဟောတူတိ၊ အဝေးဖြစ်စေဟု။ ဒူရေ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ဝေးအောင်ဓိဋ္ဌာန်အံ့။ ဒူရေ ဟောတိ၊ အဝေးဖြစ်၏။ ဗဟုကမ္ပိ၊ အများကိုလည်း။ ထောကံ ဟောတူတိ၊ အနည်းဖြစ်စေဟု။ ထောကံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အနည်းဖြစ်အောင်ဓိဋ္ဌာန်အံ့။ ထောကံ ဟောတိ၊ အနည်းဖြစ်၏။ ထောကမ္ပိ၊ အနည်း ကိုလည်း။ ဗဟုကံ ဟောတူတိ၊ အများဖြစ်စေဟု။ ဗဟုကံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အများဖြစ်အောင်ဓိဋ္ဌာန်အံ့။ ဗဟုကံ ဟောတိ၊ အများဖြစ်၏။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ၏။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ပဿတိ၊

၏။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ၏။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ အဘိညာဉ်ဖြင့်။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ စေတောဝသိပ္ပတ္တော၊ သော။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ကာယဝသေန၊ ကိုယ်၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွှတ်စေ၏၊ ဝါ၊ ကိုယ်၌တင်၏။ ပ။ ပရိဏာမေတွာ၊ ၍။ ပ။ သုခ-သညဉ္စ၊ သုခသညာသို့ရင်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့သည်အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သညာသို့ရင်း။ ဩက္ကမိတွာ-အနုပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပ။ အဒိဿ-မာနေန၊ မထင်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပ။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ မနောမယံ၊ စျာန်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော။ အဟီနိန္ဒြိယံ၊ မယုတ်သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသော။ ရူပံ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ သစေ စင်္ကမတိ၊ သွားအံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သောသူသည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ စင်္ကမတိ၊ ၏။ ပ။ သစေ ဓူမာယတိ၊ အကယ်၍ အခိုးလွှတ်အံ့။ သစေ ပဇ္ဇလတိ၊ အကယ်၍ အလျှံလွှတ်အံ့။ ပ။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သော။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ ပဉှံ၊ ပြဿနာကို။ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ၏။ ပ။ သာကစ္ဆံ၊ တကွ ပြောဟောခြင်းသို့။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ယံ ယဒေဝ၊ အကြင်အကြင် အမှုကိုလျှင်။ ကရောတိ၊ အံ့။ နိမ္မိတောပိ၊ သည်လည်း။ တံ တဒေဝ၊ ထိုထို အမှုကိုလျှင်။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း[၁]။

၁-ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ-ဟူသောပါဠိ၌ အကြင်ကြောင့် ဗြဟ္မလောကသို့ သာလျှင် သွားခြင်းကို လိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဗြဟ္မလောကသို့ သွားခြင်းကိုသာ လိုအပ်သည်သည်းမဟုတ်၊ ဗြဟ္မလောကသို့ သွားခြင်းမှတပါး အခြား ကိုသည်း လိုက်၏၊ ဗြဟ္မလောကမှ တပါးအရပ်သို့ သွားခြင်းကိုလည်း လိုအပ်၏။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ-ဟူသော ပုဒ်သည်တမူကား ဒူရအဝဓိကို ပြသောပုဒ်သာတည်း၊ ထိုကြောင့် သစေ ဗြဟ္မလောကံ ဂန္တုကာမော-ဟူပြီး၍သည်း ဤမှတပါးကိုလည်း ပြခြင်းငှါ သန္တိကေပိ ဒူရေ ... အဓိဋ္ဌာတိ-စသည်ကို ဆိုနိုင်သော်။ ထို၌ ပ-သဒ္ဒါကား သမုစ္စယတ္ထ၊ ထိုပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုပြီး ... တပါးသော အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အလုံးစုံကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်သတည်း၊ ဆိုနှိုင်းသည်ကိုသာမဟုတ်။ (ပြည်)

[၃၂] ဇတ္တ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဒူရေပိ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတီတိ၊ ကား။ ပါဒကဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဒူရေ-ဒူရံ၊ ဝေးလှစွာသော။ ဒေဝ-လောကံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ ဗြဟ္မလောကံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ သန္တိကေ ဟောတူတိ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ၍။ ပုန၊ ဖန်။ သမာ-ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ သန္တိကေ ဟောတူတိ၊ ၍။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အံ့။ သန္တိကေ ဟောတိ၊ နီးသည်ဖြစ်၏။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသို့ အဝေးကို အနီး, အနီးကို အဝေး ဖန်ဆင်းခြင်း စသည်တို့၌။ ကော၊ သည်။ ဒူရံ၊ အဝေးကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သန္တိကံ အကာသိ၊ အနီးပြုဘူးသနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ပြုဘူး၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ယမကပါဋိဟာရိယာ-ဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဒေဝလောကံ၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ ယုဂန္ဓရဉ္စ၊ တောင်ကိုရင်း။ သိနေရုံ စ၊ ရင်း။ သန္တိကေ ကတွာ၊ အနီးပြုတော်မူ၍။ ပထဝိတလတော၊ မှ။ ဧကပါဒံ၊ လကျာ်ဖဝါးတော် တဖက်ကို။ ယုဂန္ဓရေ၊ တောင်ထိပ်၌။ ပတိဋ္ဌပေတွာ၊ နင်းတော်မူ၍။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော လက်ဝဲဖဝါးတော်ကို။ သိနေရုမတ္ထကေ၊ ၌။ ဌပေသိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ (သမ္ဗန်) အညော၊ ဘုရားမှတပါးသော။ ကော၊ သည်။ အကာသိ၊ နည်း။ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ သာဝတ္ထိတော၊ မှ။ ဘတ္တကိစ္စံ၊ ထမင်းစားခြင်းကိစ္စကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိက္ခမန္တံ၊ ထွက်သော။ ဒွါဒသယောဇနံ၊ သော။ ပရိသံ၊ ကို။ တိံသ-ယောဇနံ၊ သော။ သင်္ကဿနဂရမဂ္ဂံ၊ သင်္ကဿ နဂိုရ်သို့သွားသောခရီးကို။ သံခိပိတွာ၊ ချုံးတော်မူ၍။ တင်္ခဏညေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ သမ္ပာပေသိ၊ ရောက်စေတော်မူ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ၊ ၌။ စူဠသမုဒ္ဒတ္ထေရောပိ၊ သည်လည်း။ အကာသိ၊ ၏။ ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ဒုဗ္ဘိက္ခသမယေ၊ ၌။ ထေရဿ၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစောကပင်လျှင်။ သတ္တဘိက္ခု-သတာနိ၊ တို့သည်။ အာဂမံသု၊ ကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ မဟာ၊ များလှခဲ့၏။ ကုဟိံ၊ ၌။ ဘိက္ခာစာရော၊ ဆွမ်းခံရွာသည်။

ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်းဟု။ စိန္တေန္တော၊ ကြံသည်ရှိသော်။ သကလ-
တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ၊ ၌။ (ဘိက္ခာစာရံ၊ ကို။) အဒိသွာ၊ ၍။ ပရတိရေ၊ ဇမ္ဗူဒိပ်
ကျွန်း၌။ ပါဋလိပုတ္တေ၊ ၌။ ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု။ ဒိသွာ၊ ၍။
ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ ဂဏှာပေတွာ၊ စေ၍။ အာဝုသော၊
တို့။ ဧထ၊ ကုန်။ ဘိက္ခာစာရံ၊ သို့။ ဂမိဿာမာတိ၊ သွားကုန်အံ့ဟု။
ပထဝိံ၊ ကို။ သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ ပါဋလိပုတ္တံ၊ သို့။ ဂတော၊ ဖြတ်ချည်း
ရောက်တော်မူ၏။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဣမံ နဂရံ၊ ဤမြို့သည်။
ကတရံ၊ အဘယ်မြို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော။
တို့။ ပါဋလိပုတ္တံ၊ ပါဋလိပုတ်ပြည်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။
ဘန္တေ၊ ရား။ ပါဋလိပုတ္တံ နာမ၊ ပါဋလိပုတ်မည်သည်။ ဒူရေ၊ ဝေးသည်
မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ မဟလ္လ-
ကတ္ထေရာ နာမ၊ မထေရ်ကြီးတို့မည်သည်။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်ကို
လည်း။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သန္တိကေ ကရောန္တီတိ၊ နီးသည်ကို ပြုတတ်ကုန်၏
ဟု။ အာဟ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်မှာ
နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊ တို့။ အန္တရာ၊ ပါဋလိ-
ပြည်သို့ မရောက်မီအကြား၌။ ဧကံ၊ တခုသော။ နီလမာတိကံ၊ ညိုသော
အဆင်းရှိသောမြောင်းကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ကျော်၍။ အာဂတာ၊ လာခဲ့
ကုန်သည်။ အတ္ထ နနု၊ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊
၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာမ၊ မြောင်းငယ်ကိုကျော်၍ လာခဲ့ရသည်
မှန်၏။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ မဟာသမုဒ္ဒေါ၊ သည်။ မဟန္တော၊
ကြီးသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ အာဝုသော၊
တို့။ မဟလ္လကတ္ထေရာ နာမ၊ အသက်ကြီးရဟန်းအိုတို့ မည်သည်ကား။
မဟန္တံပိ၊ ကြီးသည်ကိုလည်း။ ခုဒ္ဒကံ ကရောန္တီတိ၊ အငယ်ပြုတတ်ကုန်
၏ဟု။ အာဟ၊ ၏။

အယံ ယထာ စ၊ ဤသူ့ဌသမုဒ္ဒမထေရ်ကဲ့သို့လည်း။ ဝေ·တထာ၊ တူ။
တိဿဒတ္တတ္ထေရောပိ၊ ထေရ်သည်လည်း။ သာယန္ဟသမယေ၊ ညချမ်း
အခါ၌။ နှာယိတွာ၊ ရေသပ္ပါယ်၍။ ကတုတ္တရာသင်္ဂေါ၊ ပြုအပ်ပြီးသော
ကိုယ်ဝတ် ဝတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ မဟာဗောဓိံ၊ (အောင်မြေအချာ
အပ္ပရာဇိတပလ္လင်တည်ရာ) မဟာဗောဓိကို။ (သီဟိုဠ်မဟာဗောဓိမဟုတ်)

ဝန္ဒိဿာမိတိ၊ ရှိခိုးအံ့ဟု။ စိတ္တော၊ သည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သန္တိကေ အကာသိ၊ မဟာဗောဓိကို နီးအောင်ပြု၏။

သန္တိကံ ပန၊ အနီးကိုကား။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကော၊ သည်။ ဒူရံ အကာသိ၊ အဝေးပြုဘူးသနည်း။ ဉာတိ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ဟိ·ဝိဘ္ဘာဒေမိ၊ အံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္တနော စ၊ ၏ငှင်း။ အင်္ဂုလိမာလဿ စ၊ ၏ငှင်း။ အန္တရံ၊ အကြား ဖြစ်သော။ သန္တိကမ္ပိ၊ အနီးကိုလည်း။ ဒူရံ အကာသိ၊ အဝေးပြုတော်မူ၏။ ဉာတိ၊ ဤသို့ ဖြေအပ်၏။

အထ၊ ထိုမှတပါး။ ကော၊ သည်။ ဗဟုကံ၊ အများကို။ ထောကံ အကာသိ၊ အနည်းပြုဘူးသနည်း။ ဉာတိ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ မဟာကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ အကာသိ၊ ၏။ ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ရာဇဂဟေ၊ ၌။ နက္ခတ္တဒိဝသေ၊ နတ်ပူဇော်သော (နက္ခတ်ပွဲသဘင်) နေ့၌။ ပဥ္စသတာ၊ ငါးရာကုန်သော။ ကုမာရိယော၊ သတို့သမီးတို့သည်။ စန္ဒပူဝေ၊ လဝန်း သဏ္ဌာန်ရှိသော မုံ့တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ နက္ခတ္တကီဠနတ္ထာယ၊ နက္ခတ် သဘင် ကစားခြင်းငှါ။ ဂစ္ဆန္တိယော၊ သွားကုန်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝန္တံ၊ ဘုရားမြတ်စွာကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍လည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောမုံ့ကို။ နာဒံသု၊ မလှူကုန်။ ပစ္ဆတော၊ ဘုရားနောက်တော်မှ။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ကြွလာသော။ ထေရံ ပန၊ မဟာကဿပမထေရ်ကိုကား။ ဒိသွာ၊ ၍။ အမှာကံ ထေရော၊ တို့အရှင်မထေရ်သည်။ ဧတိ၊ ကြွတော်မူလာ၏။ ပူဝံ ဒဿာမာတိ၊ မုံ့လှူကုန်အံ့ဟု။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော သူငယ်မတို့သည်။ [၃၃] ပူဝေ ဂဟေတွာ၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ မုံ့တောင်းချီ၍။ ထေရံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိံသု၊ ကပ်လာကုန်၏။ ထေရော၊ သည်။ ပတ္တံ၊ ကို။ နီဟရိတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ သူငယ်မငါးရာတို့ လှူသောမုံ့အလုံးစုံကို။ ဧကပတ္တပူရမတ္တံ၊ တသပိတ် ပြည့်ရုံမျှကိုလျှင်။ အကာသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ထေရံ။ ကို။ အာဂမယမာနော၊ ငံ့လင့်တော်မူလျက်။ ပုရတော၊ ရှေ့မှ။ နိသီဒိ၊ နေတော်မူလင့်၏။ ထေရော၊ သည်။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ အား။ အဒါသိ၊ ကပ်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣလ္လိသသေဋ္ဌိဝတ္ထုသ္မိံ၊ ၌။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ သည်။ ထောကံ၊ အနည်းမုံ့ကို။ ဗဟုကံ အကာသိ၊ အများ

ပြုတော်မူ၏။ ကာကဝလိယဝတ္ထုသို့ ့စ၊ ဥလည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ထောကံ၊ အနည်းကို။ ဗဟုကံ အကာသိ၊ အများပြုတော်မူ၏။ မဟာ-ကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ သတ္တာဟံ၊ ကို။ သမာပတ္တိယာ၊ နိရောဓ သမာပတ်ဖြင့်။ ဝီတိနာမေတွာ၊ စေ၍။ ဒလိဒ္ဒသင်္ဂဟံ၊ ဆင်းရဲသော သူအား ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ၍။ ကာကဝလိယဿ နာမ၊ မည်သော။ ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ၊ လူဆင်းရဲ၏။ ဃရဒွါရေ၊ ၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဆင်းရဲ၏။ ဇာယာ၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ပတိနော၊ လင်၏။ (အတ္တာယ၊ ငှါ။) ပက္ကံ၊ ချက်အပ်သော။ အလောဏံ၊ ဆားမခပ်သော။ အမ္ဗိလယာဂုံ၊ ဟင်းစပ်ယာဂုကို။ ပတ္တေ၊ သပိတ်တော်၌။ အာကိရိ၊ လောင်း၏။ ထေရော၊ သည်။ တံ၊ ထိုယာဂုကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဟတ္ထေ၊ ရွှေလက်တော်၌။ ဌပေသိ၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ ပဟောနကံ၊ မျှလောက်သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ဧကပတ္တေန၊ သပိတ်တလုံးဖြင့်။ အာဘတာ၊ ဆောင်ခဲ့သော ယာဂုသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကျောင်းတော်ရှိ ရဟန်းအလုံးစုံ တို့အား။ ပဟောသိ ကိရ၊ လောက်သတတ်။ ကာကဝလိယောပိ၊ ကာကဝလိယ ဆင်းရဲသည်လည်း။ သတ္တမေ ဒိဝသေ၊ ၌။ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အလတ္ထ၊ ရ၏။ ဣတိ-အယံ၊ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။

ကေဝလဥ္စ၊ သက်သက်ကား။ ထောကဿ၊ အနည်းကို။ ဗဟုကရဏံ၊ အများပြုခြင်းသာ။ န၊ မဟုတ်သေး။ မဓုရံ၊ ကောင်းသည်ကိုလည်း။ အမဓုရံ၊ မကောင်းအောင်ပြုခြင်း။ အမဓုရံ၊ မကောင်းသည်ကို။ မဓုရံ၊ ကောင်းအောင်ပြုခြင်း။ ဣတိအာဒီသုပိ၊ ဤသို့သောသည်တို့၌လည်း။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်အမှုကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှင်အား။ သိဇ္ဈတိ၊ ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ မဟာအနုဠတ္ထေရော နာမ၊ မဟာအနုဠမည်သော မထေရ်သည်။ သမ္ဗ-ဟုလေ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ၊ ဆွမ်းခံပြီး၍။ သုက္ခဘတ္တမေဝ၊ ဟင်းလျာမပါ အခြောက်ဆွမ်းကိုသာလျှင်။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဂင်္ဂါတီရေ၊ သိန်းဃိုဋ္ဌကျွန်းဂင်္ဂါမြစ်နား၌။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ ပရိဘုဉ္ဇ-မာနေ၊ ဘုဉ်းပေးသည်တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ၊ ဂင်္ဂါရေသည်။ သပ္ပိမဏ္ဍံ၊ ထောပတ်ကြည်ဖြစ်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ၍။

သာမဏေရာနံ၊ တို့အား။ သညံ၊ ထောပတ်ကိုမြင်အောင် အမှတ်သညာကို။ အဒါသိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုသာမဏေတို့သည်။ ထာလကေဟိ၊ ခွက်တို့ဖြင့်။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ အဒံသု၊ ကပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းသာမဏေတို့သည်။ မဓုရေန၊ ကောင်းမွန်သော။ သပ္ပိမဏ္ဍေန၊ ထောပတ်ကြည်ဖြင့်။ ဘုဉ္ဇိံသု၊ သုံးဆောင်ရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိ၊ ကား။ ဣမေဝ၊ ဤလူ့ပြည်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ထိုမိမိမြင်လိုသောဗြဟ္မာ၏။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဣမေဝ၊ လျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ ဘာသတော၊ စကားပြောဟောသော။ တဿ၊ ထိုဗြဟ္မာ၏။ သဒ္ဒံ၊ သော။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ (ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဖြင့်။) သုဏာတိ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ဗြဟ္မာ၏စိတ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ စေတောပရိယ အဘိညာဉ်ဖြင့်သိ၏။ ကာယဝသေန စိတ္တံ ပရိဏာမေတီတိ၊ ကား။ ကရဇကာယဝသေန၊ လေးပါးသောမဟာဘုတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ရူပကာယ၏ အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကစျာန်စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ အာရောပေတိ၊ တင်၏။ ကာယာနုဂတိကံ၊ ရူပကာယသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း ရှိသည်ကို၊ ဝါ၊ ရူပကာယနှင့် အလားတူသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဒန္ဓဂမနံ၊ နှေးသော သွားခြင်းရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကာယဂမနံ၊ ရူပကာယ၏ သွားခြင်းသည်။ ဒန္ဓံ၊ နှေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခ။ပ။ တီတိ၊ ကား။ ပါဒကဇ္ဈာနာရမ္မဏေန၊ ပါဒကစျာန်လျှင် အာရုံရှိသော၊ ဝါ၊ ပါဒကစျာန်လျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဣဒ္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ သုခသညဉ္စ၊ သုခသဟဂုတ်သညာသို့ရင်း၊ ဝါ၊ သုခဟု မှတ်အပ်သော သညာသို့ရင်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ့သောအဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော သညာသို့ရင်း။ ဩက္ကမတိ-ပဝိသတိ၊ ၏။ ဖဿေတိ၊ ယှဉ်၏။ သမ္ပာပုဏာတိ၊ ကောင်းစွာရောက်၏။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တသညာ၊ သည်။ သုခသညာ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သန္တံ-သန္တတ္တာ၊ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပေက္ခာ၊ ကို။ သုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာယေဝ သညာ၊ ထိုသုခသဟဂတသညာကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ သုခဟုမှတ်အပ်

သော သညာကိုသာလျှင်။ နီဝရဏေဟိ စေဝ၊ စင်စစ်လေးဂေသာ နီဝရဏတို့မှငင်း။ ဝိတက္ကာဒိဟိ ပစ္စနီကေဟိ စ၊ ဩဠာရိကအနုပသန္တသဘောရှိကုန်သော ဝိတက်အစရှိကုန်သော ဆန့်ကျင်ဖက်တို့မှငင်း။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဟုသညာတိပိ၊ လဟုသညာဟူ၍လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသုခသညာ,လဟုသညာသို့။ ဩက္ကန္တဿ၊ သက်ရောက်သော။ အဿ ပန-ယောဂိနော၊ ၏။ ကရဇကာယောပိ၊ သည်လည်း။ တူလပိစု ဝိယ၊ လဲဝါဂွမ်းစုကဲ့သို့။ သလ္လဟုကော၊ အလွန်ပေါ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝါတက္ခိတ္တ[၁]တူလပိစုနာ ဝိယ၊ လေအဟုန်ဖြင့်လွင့်သော လဲဝါဂွမ်းကဲ့သို့။ [၃၄] သလ္လဟုကေန၊ ပေါ့လှစွာသော။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်မြင်အပ်သော။ ကာယေန၊ ရူပကာယဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တော စ၊ သွားသော ယောဂီသည်လည်း။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ပထဝီကသိဏဝသေန၊ ဖြင့်။ အာကာသေ၊ ၌ပင်လျှင်။ မဂ္ဂံ နိမ္မိနိတွာ၊ ခရီးဖန်ဆင်း၍။ ပဒသာ၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ့။ ဝါယောကသိဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝါယံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ၍။ ဝါယုနာ၊ ဖြင့်။ တူလပိစု၊ သည်။ ဂစ္ဆတိ ဝိယ၊ လွင့်သကဲ့သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အပိစ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤထင်ရှားသော သွားခြင်း၌။ ဂန္တုကာမတာ ဝေ၊ သွားလိုသည်၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ ဂန္တုကာမတာယ၊ သွားလိုသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ကတစိတ္တာဘိနီဟာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ဓိဋ္ဌာန်ခြင်းရှိသော။ အဓိဋ္ဌာနဝေဂက္ခိတ္တော၊ အဓိဋ္ဌာန်၏အဟုန်သည် ပစ်လွှင့်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ ဇိယာသဒိတ္တသရော ဝိယ၊ လေးသမားသည် ပစ်အပ်သော မြားကဲ့သို့။ ဒိဿမာနော၊ ထင်ရှားသော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။

စိတ္တဝသေန ကာယံ ပရိဏာမေတီတိ၊ ကား။ ကာယံ၊ ကရဇကာယကို။ ဂဟေတွာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ပရိကံစိတ်ဖြင့်ယူ၍။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ အာရောပေတိ၊ ၏။ စိတ္တာနုဂတိကံ၊ စိတ်သို့လိုက်သော အလားအလာ

၁-ဝါယုက္ခိတ္တ-(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စာကိုယ်)

ရှိသည်ကို။ ကုဒရောတိ၊ ၏။ သီဃဂမနံ၊ လျင်စွာသွားခြင်းရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စိတ္တဂမနံ၊ စိတ်၏သွားခြင်းသည်။ သီဃံ၊ လျင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခ။ ပ။ တီတိ၊ ကား။ ရူပကာယာရမ္မဏေန၊ ရူပကာယလျှင် အာရုံရှိသော။ ဣဒ္ဓိစိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ သုခသညဥ္စ၊ သို့လည်း။ ဩက္ကမတိ-ပဝိသတိ၊ ၏။ သေသံ၊ ကို။ ဝုတ္တနယေ-နေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣဒံ ပန၊ (စိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကာယပရိ-ဏာမနဖြစ်သော) ဤပြာဋိဟာသည်ကား။ စိတ္တဂမနမေဝ၊ စိတ်နှင့်တူသော သွားခြင်းရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အဒိဿမာနေန၊ မထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော။ အယံ ပန ယောဂီ၊ ဤယောဂီသည်ကား။ တဿ အဓိဋ္ဌာနစိတ္တဿ၊ ထိုအဓိဋ္ဌာန်စိတ်၏။ ဥပ္ပါ-ဒက္ခဏေ၊ ဥပါဒ်ခဏ၌။ ဂစ္ဆတိ ကိံ၊ သွားသလော။ ဥဒါဟု၊ မူကား။ ဌိတိက္ခဏေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ဂစ္ဆတိ ကိံ၊ လော။ ဣတိ-ဣမသ္မိံ ဝစနေ၊ ကို။ (ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော စောဒကသည်။) ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ ထေရော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏အတွင်း၌ တဦးသောမထေရ်သည်။ တီသုပိ ခဏေသု၊ သုံးပါးသော ခဏတို့၌လည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော-ယောဂီ၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂစ္ဆတိ ကိံ ပန၊ သွားသလော။ နိမ္မိတံ၊ ဖန်ဆင်းအပ်သောသူကိုသာ။ ပေ-သေတိ ကိံ ပန၊ စေလွှတ်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ယထာရုစိ၊ အလိုအတိုင်း၊ ဝါ၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣဓ ပန၊ ဤပြာဋိဟာကို ခွဲခြမ်း၍ ဟောတော်မူသော ဤပါဠိ၌ကား။ အဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ သယံ ဂမနမေဝ၊ ကိုယ်တိုင်သွားခြင်းသည်သာလျှင်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ ဗြဟ္မလောကံ ဂစ္ဆတီတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။

မနောမယန္တိ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌာနမနေန၊ အဓိဋ္ဌာန်စိတ်ဖြင့်။ နိမ္မိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ မနောမယံ၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့်ပြီးသော။ အဟီနိန္ဒြိယန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ စက္ခုသောတာဒီနံ၊ စက္ခုသောတ စသော အင်္ဂါတို့၏။ သဏ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကိုဆိုအံ့။ နိမ္မိတရူပေ၊ နိမ္မိတ ရုပ်၌။ ပသာဒေါ နာမ၊ ပသာဒရုပ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သစေ ဣဒ္ဓိမာ စင်္ကမတိ။ ပ။ တီတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ သာဝကေ-နိမ္မိတံ၊ သာဝကတို့ ဖန်ဆင်းအပ်သောကိုယ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဗုဒ္ဓ-

နိမ္မိတော ပန၊ သည်ကား။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်အမှုကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ တံ တံပိ၊ ထိုထိုဘုရား ပြုတော်မူလေသမျှ ကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ရုစိဝသေန၊ အလိုတော်၏အစွမ်းဖြင့်။ အညမ္ပိ၊ ဘုရားပြုတော်မူသည်မှ တပါးသောအမှုကိုလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဣဓေဝ၊ ဤလူ့ပြည်၌သာလျှင်။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ဗြဟ္မာအဆင်းကို။ ယံ ပဿတိ၊ အကြင်မြင်၏။ (ယံ သည် ကြိယာပရာမသနဖြစ်ရကား ကြိယာပုဒ်တိုင်းနှင့်ယှဉ်၍ ယောဇနာ။) ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့်။ သဒ္ဒံ၊ ဗြဟ္မာအသံကို။ ယံ သုဏာတိ၊ အကြင်ကြား၏၊ စေတောပရိယညာဏေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ဗြဟ္မာစိတ်ကို။ ယံ ပဇာနာတိ၊ အကြင်သိ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤသို့မြင်ခြင်း ကြားခြင်း သိခြင်းဖြင့်။ ကာယေန၊ ရူပကာယဖြင့်။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ န ဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေသည် မမည်သေး။ သော ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဣဓေဝ၊ လျှင်။ ဌိတော၊ လျက်။ တေန ဗြဟ္မုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ယမ္ပိ သန္တိဋ္ဌတိ၊ အကြင် တည်မှုလည်းတည်၏။ ယမ္ပိ သလ္လပတိ၊ အကြင်ပြောဟောမှုလည်း ပြောဟော၏။ သာကစ္ဆံ၊ တကွဆွေးနွေးခြင်းသို့။ ယမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကြင်ရောက်မှုလည်း ရောက်၏။ ဧတ္တာဝတာပိ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော တကွတည်ခြင်းစသော အမှုအရာဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ န ဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေနိုင်သည်မမည်သေး။ အဿ၊ ထိုတန်ခိုးရှင်၏။ ဒူရေပိ သန္တိကေ အဓိဋ္ဌာတီတိအာဒိကံ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ယမ္ပိ အဓိဋ္ဌာနံ၊ အကြင်အဓိဋ္ဌာန်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတ္တာဝတာပိ၊ ဤသို့ မိဋ္ဌာန်ကာမျှဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ န ဝတ္တေတိ၊ သေး။ သော၊ ရှင်သည်။ ဒိဿမာနေန ဝါ၊ ထင်ရှားသည်လည်း ဖြစ်သော။ အဒိဿမာနေန ဝါ၊ မထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မလောကံ၊ သို့။ ယမ္ပိ ဂစ္ဆတိ၊ အကြင်သွားမှုလည်းသွား၏။ ဧတ္တာဝတာပိ၊ ဤသို့သွားကာမျှဖြင့်လည်း။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ န ဝတ္တေတိ၊ သေး။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သော၊ ရှင်သည်။ တဿ ဗြဟ္မုနော၊ ထိုမိမိကိုပြုင်လိုသော ဗြဟ္မာ၏။ ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ရူပံ၊ အဆင်း သဏ္ဌာန်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ [၃၅] နယေန၊ ဖြင့်။ ယံ ဝုတ္တဝိဓာနံ၊ အကြင်ဟောတော်မူအပ်သော အစီအရင်

သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ တ္တောဝတာ ခေါ၊ ဤသို့ဖြစ်ပွာ၏ရွေ့ဖြင့် မိမိ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ဖန်ဆင်းခြင်းပြာဋိဟာသည်သာလျှင်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံ၊ သို့။ ဝတ္တေတိ နာမ၊ လိုက်စေနိုင်သည် မည်၏[၁]။ ပန၊ ထိုသို့လျက်။ တ္တော၊ ဤပြာဋိဟာအရာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ဣဒ္ဓိမာ စက်မတိ အစ ရှိသော စကားအပေါင်းသည်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဝသံဝတ္တနာယ၊ အလိုသို့ လိုက်စေခြင်း၏။ ပုဗ္ဗဘာဂဒဿနတ္ထံ၊ ရှေးအဖို့ဖြစ်သော ပြာဋိဟာကို ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ၊ အဓိဋ္ဌာန်ဣဒ္ဓိမည်၏။

၃၉၈။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိကုဗ္ဗနာယ စ၊ ဝိကုဗ္ဗနာဣဒ္ဓိ၏ရင်း။ မနောမယာယ စ၊ မနောမယိဒ္ဓိ၏ရင်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ နာနာကရဏံ၊ အထူးတည်း[၂]။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသောသူသည်။ (အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ-ဌပ်) သော၊ ထို တန်ခိုးရှင်သည်။ ပကတိဝဏ္ဏံ၊ မိမိ၏ပကတိအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို။ ဝိဇဟိတွာ၊ ပယ်၍။ ကုမာရကဝဏ္ဏံ ဝါ၊ သူငယ်သဏ္ဍာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ နဂါးသဏ္ဍာန်ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သုပဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ အသုရဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣန္ဒဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဒေဝဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗြဟ္မဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သမုဒ္ဒဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူသည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပဗ္ဗတဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ သီဟဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း၊ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဗျဂ္ဃဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဒီပိဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟတ္ထိမ္ပိ၊ ဆင်ကို

၁-ယဋ္ဌ ခေါ-၌ ခေါ-သည် အာခါ‌ရအာဘ်တည်း၊ တနည်း၊ ဝိဒဿသဘ္ဘတည်း။ ထို ခေါ ဖြင့် ကာယေန ဝသံဝတ္တနပြာဋိဟာတို့တွင် ဤဝသံဝတ္တနပြာဋိဟာသည်သာလျှင် ဥက္ကဋ္ဌ တရတည်းဟု ပြ၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌတရဖြစ်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား ဤ ဣဒ္ဓိကိုသာ ဝသံဝတ္တေတိ နာမ-ဟူသနည်း? အယံ နု ခေါ ဣဒ္ဓိမာ။ပ။ တေနာဟ တ္တောဝတာ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ နာမာတိ-ဟု ဋီကာခိန့်၊တို့အလိုကား စ-ဝိသေသတ္ထ၊ ခေါ အဝဓာရဏတ္ထ ပေးလိုသည်၊ ယင်းသို့လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဤတဒဝသေသပြာဋိဟာ တို့ကို ယူအပ်ကုန်သနည်းဟူ‌‌ူကား သေသံ ပနေတ္ထ။ပ။ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်တော်မူသည်။ (ပြည်)

၂-ဤနှစ်ပါးသော ဣဒ္ဓိတို့သည် အဓိဋ္ဌာန်၏ အစွမ်အားဖြင့် ပြီးသော်လည်း ဤဆို လတ့်သော အထူးရှိသေး၏ ဟူလို။ (ပြည်)

လည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏^၁^။ အဿမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ရထမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပတ္တိမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝိဝိဓမ္ပိ သေနာဗျူဟံ၊ အထူးထူးသော စစ်သည်အပေါင်းကိုလည်း။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဝုတ္တာသု၊ ကုန်သော။ ကုမာရကဝဏ္ဏာဒိသု၊ တို့တွင်။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် သဏ္ဌာန်ကို။ အာကင်္ခတိ၊ တောင့်တ၏။ တံ တံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဓိဋ္ဌဟန္တေန၊ ဓိဋ္ဌာန်သော ယောဂီ သည်။ ပထဝီကသိဏာဒီသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏတော၊ တပါးပါး သော ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိညာပါဒကဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုမာရကဝဏ္ဏော၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ၏။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပရိကမ္မာဝသာနေ၊ ၌။ ပုန၊ တဖန်။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဝေရူပေါ၊ သော။ ကုမာရကော နာမ၊ သူငယ် မည်သည်။ ဟောမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာန- စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ က္ခ။ ကုမာရကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကော ဝိယ၊ အသူကဲ့သို့နည်း။ ဒေဝဒတ္တော ဝိယ၊ တည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော နာဂဝဏ္ဏစသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဒိ၌။ ဟတ္ထိမ္ပိ ဒဿေတီတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ ၌လည်း။ ဟတ္ထိအာဒိဒဿန- ဝသေန၊ ဆင်စသည်ကို ဖန်ဆင်း၍ ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပ၌ ဆင်စသည်ကို ဖန်ဆင်း၍ ပြရာ၌။ ဟတ္ထိ ဟောမိတိ၊ ဟူ၍။ အနဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ မဓိဋ္ဌာန်မူ၍။ ဟတ္ထိ ဟောတူတိ၊ ဆင်ဖြစ်စေ သောဟု။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဿာဒိသုပိ၊ မြင်းစသည်ကို ဖန်ဆင်း ရာတို့၌လည်း။ ဧသော နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဒိ၊ မည်၏။

၃၉၉။ ပန၊ အဘိဘာပါး။ မနောမယံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသောကိုယ်ကို။ ကာတုကာမော၊ ပြုလိုသော တန်ခိုးရှင်သည်။ ပါဒကဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ကာယံ၊ မိမိ၏ ကရဇကာယကို။ တာဝ၊ စွာ။ အာဝဇ္ဇိ- တွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ (အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။)

၁-မိမိကိုယ်ကိုလည်း ဆင်ပြု၍ ပြ၏၊ အပ၌လည်း ဆင်ကိုပြ၏ဟု ဆိုလို၏။ (ပြည်)

သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အစိ-ဋ္ဌာတိ၊ အံ့။ သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ ထိုမိဋ္ဌာန်သော တန်ခိုးရှင်၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ကိုယ်တွင်း၌။ အညံ၊ တပါးသော။ ကာယံ၊ မိမိဖန်ဆင်းလိုသော မနောမယကာယကို။ အာဝဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပရိကမ္မံ ကတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တာနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုသိရော ဟောတုအစရှိသော နည်းဖြင့်လျှင်။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုမိဋ္ဌာန်သော တန်ခိုးရှင်၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ၌။ အညော၊ သော။ ကာယော၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော ကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုတန်ခိုးရှင်သည်။ တံ၊ ထိုမနောမယကာယကို။ မုဉ္စမှာ၊ ဖူးဆံမြက်မှ။ ဤသိကံ ဝိယ၊ ဖူးဆံညှောက်ကဲ့သို့ရင်း။ ကောသိယာ၊ သန်လျက်အိမ်မှ။ အသိံ ဝိယ၊ သန်လျက်ကဲ့သို့ရင်း။ ကရဏ္ဍာယ၊ မြွေပခြုပ်မှ။ အဟိံ ဝိယ စ၊ မြွေကဲ့သို့ရင်း။ အဗ္ဗာဟတိ၊ ထုတ်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဣမ။ပ။ ပဝါဋ္ဋာတိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဣမ-သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤမိမိကိုယ်မှ။ အညံ၊ သော။ ရူပံ၊ ရုပ်ရှိသော။ မနောမယံ၊ ဈာန်စိတ်ဖြင့် ပြီးသော။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်ပြည့်စုံသော။ အဟိနိန္ဒြိယံ၊ မယုတ်သောအင်္ဂါရှိသော။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ အဘိနိမ္မိနာတိ၊ ဖန်ဆင်း၏။ သေယျထာပိ၊ ကား။ ပုရိသော၊ သည်။ မုဉ္စမှာ၊ ဖူးဆံမြက်မှ။ ဤသိကံ၊ ဖူးဆံညှောက်ကို။ ပဝါဟေယျ ယထာ၊ ငင်ရာသကဲ့သို့။ တဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ ဧဝံစိတ္တံ၊ ဤသို့သောစိတ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ မုဉ္ဇော၊ ဖူးဆံမြက်တည်း။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ [၃၆] ဤသိကာ၊ ဖူးဆံညှောက်တည်း။ မုဉ္ဇော၊ သည်။ အညော၊ တပါးတည်း။ ဤသိကာ၊ သည်။ အညာ၊ တပါးတည်း။ မုဉ္စမှာ တွေဝ၊ ဖူးဆံမြက်မှသာလျှင်။ ဤသိကာ၊ ကို။ ပဝါဋ္ဋာ၊ ငင်နုတ်အပ်၏။ ဣတိ စိတ္တံ၊ သည်။ အဿ၊ ၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤမနောမယိဒ္ဓိ၌။ ဤသိကာဒယော၊ ဖူးဆံညှောက် စသည်တို့သည်။ မုဉ္စာဒီဟိ၊ ဖူးဆံမြက် စသည်တို့နှင့်။ သဒိသာ၊ တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ မနောမယရူပံ၊ ဣဒ္ဓိ

စိတ်ဖြင့်ပြီးသော အဆင်းသဏ္ဌာန်သည်။ ဣဒ္ဓိမတာ၊ တန်ခိုးရှင်နှင့်။ သဒိသဒေမဝ၊ တူသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဇောတာ ဥပမာ၊ ထိုဥပမာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော တန်ခိုးသည်။ မနောမယိဒ္ဓိ၊ မည်၏။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသော နာမ
ဒွါဒသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၃—အဘိညာဥ်နိဒ္ဒေသ (၃၇-၁၀)

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ

[၃၇] ၄၀၀။ ဣဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓနိဒ္ဒေသ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဤအခါ၌။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုယာ၊ ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၏။ နိဒ္ဒေသက္ကမော၊ နိဒ္ဒေသ အစဉ်သည်။ အနုပ္ပတ္တော၊ အလှည့်သင့်အားဖြင့် ရောက်လတ်ပြီ။ တတ္ထ စ^၁၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌ရင်း။ တတော၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတပါဠိမှ။ ပရာသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော။ အဘိညာသု စ၊ အဘိညာဉ်ပါဠိတို့၌ရင်း။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓပါဠိ၌ ဖွင့်အပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အဘိညာဉ်ပါဠိ၌။ ဝိသေသမတ္တမေဝ၊ အထူးမျှကိုသာလျှင်။ (မယံ၊ တို့ သည်။) ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ တတြ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသောပါဌ်၌။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာတိ ဧတ္ထ၊ ဤစကား၌။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်တို့၏ သောတ နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှား ပြအံ့။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ် သော ဇနကကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှရုဟိရာဒီဟိ၊ သည်းခြေ သလိပ်သွေးလေဆိုး အစရှိသည်တို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓါ၊ မမြေးယှက် မနှိပ် စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ် ဒေါသမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေပိ၊ ဝေးသောအရပ်၌သော် လည်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ သမ္ပဋိစ္ဆနသမတ္ထာ၊ ခံခြင်းငှါစွမ်းနိုင်သော။ ဒိဗ္ဗပသာဒသောတဓာတု၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒ သောတဓာတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ဤယောဂီရဟန်း၏။ ဝီရိယဘာဝ- နာဗလနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဝီရိယဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။ အယဉ္စာပိ ဉာဏ- သောတဓာတု၊ ဤဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်ဟူသော သောတဓာတ်သည် လည်း။ တာဒိသောယေဝ၊ ထိုနတ်တို့၏ ပသာဒသောတဓာတ်နှင့် တူသည်

၁-ဒိဗ္ဗသောတဓာတု နိဒ္ဒေသစသည်တို့၌ ဂန္ထဂရုကိုယ်ခြင်းငှါ တတ္ထ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဉာတိ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်တို့၏ သောတနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ အပိစ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာသေန၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟု ဆိုအပ်သော လေးပါးသောဈာန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏[၁]။ စ၊ တနည်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာပိ၊ (အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂမဖြင့် ဥက္ကံသသို့ရောက်သော ပါဒကဈာန်ဟု ဆိုအပ်သော)ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုမှီ၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၌ အကျုံးဝင်သော(မိမိနှင့် သမ္ပယုတ္တနိဿယ ပစ္စည်းဖြစ်သော) ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကို မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏။ သဝန-ဋ္ဌေန၊ ကြားတတ်သော (သဒ္ဒါရုံကိုယူတတ်သော) အနက်သဘောဖြင့်ရင်း။ နိဇ္ဇီဝဋ္ဌေန စ၊ ဇီဝမဟုတ်သော အနက်သဘောဖြင့်ရင်း။ သောတဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ စ၊ တနည်း။ သောတဓာတုကိစ္စကရဏေန၊ (အသံကိုခံခြင်း, အသံကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော) သောတဓာတ်၏ ကိစ္စကို ပြုခြင်းဖြင့်။ သောတဓာတု ဝိယ၊ နတ်တို့၏ ပသာဒ သောတဓာတ်နှင့် တူသည်တည်း။ ဉာတိပိ၊ ဤသို့သော အနက်ကြောင့်လည်း။ သောတဓာတု၊ မည်၏။ ဒိဗ္ဗာယ၊ နတ်တို့၏ ပသာဒ သောတနှင့်တူသော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဖြင့် ရအပ်သော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုမှီသော။ တာယ သောတဓာတုယာ၊ ထို (အသံကိုယူနိုင်, ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အဘိညာဉ် ဟူသော) သောတဓာတ်ဖြင့်။

ဝိသုဒ္ဓါယာတိ၊ ကား။ နိရူပက္ကိလေသာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိ-လေသမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ ပရိသုဒ္ဓါယ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယာတိ၊ ကား။ မနုဿူပစာရံ၊ လူတို့သည် ကျက်စား အပ်သော။ ဥပစရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ သဒ္ဒသဝနေန၊ အသံကိုကြားခြင်းဖြင့်။ မာနုသိကံ၊ လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော။ မံသသော-တဓာတုံ၊ မံသသောတဓာတ်ကို။ အတိက္ကန္တာယ၊ လွန်သော။ ဝီတိဝတ္တိတွာ၊ လွန်၍။ ဌိတာယ၊ တည်သော။ (ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ-၌စပ်။) ဥဘော

ဘ-ဤပါဠိဖြင့် နှုရကာရကအားဖြင့် ဒိဗ္ဗမည်သည်အဖြစ်ကို ဆိုသည်၊ အာသန္န-ကာရကအားဖြင့်လည်း ဒိဗ္ဗအဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ အတ္တနာ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သဒ္ဒေ သုဏာတီတိ၊ ကား။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ ကတမေ ဒွေ၊ အဘယ်နှစ်ပါးသော အသံတို့နည်း။ ဒိဗ္ဗေ စ၊ နတ်ပြည်၌ အကျုံးဝင်သော အသံတို့ကို၎င်း။ မာနုသေ စ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အသံတို့ကို၎င်း။ သုဏာတိ၊ ၏။ ဒေဝါနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒေ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧတေန၊ ဤ ဥဘော သဒ္ဒေဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ပဒေသပရိယာဒါနံ၊ တစိတ်သောအသံကို ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒူရေ၊ ဝေးသော။ ပရစက္ကဝါဠေပိ၊ တပါးသော စကြာဝဠာ၌သော်လည်း။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။) ယေ သဒ္ဒါ၊ တို့သည် ၎င်း။ သန္တိကေ၊ အနီး၌။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။) ယေ စ သဒ္ဒါ၊ တို့သည် ၎င်း။ အန္တမသော၊ ဖြင့်။ သဒေဟသန္နိဿိတပါဏကသဒ္ဒါပိ၊ မိမိကိုယ်ကို မှီသောပိုးသံတို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။ သုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတေန၊ ဤ ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ နိပ္ပဒေသပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမရှိသော သဒ္ဒကို ယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အယံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ကို။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ နည်း။ ဣတိ အယံ၊ သည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို ရလိုသောရဟန်းသည်။ အဘိညာပါဒကဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တေန၊ ပရိကံဖြစ်သော အသိးသော သမာဓိစိတ်ဖြင့်။ ပဌမတရံ၊ လက်ဦးစွာ။ ပကတိသောတပထေ၊ ပကတိ သောတပသာဒ၏ လမ်းဖြစ်သော။ ဒူရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ ဩဠာရိကော၊ ရုန့်ရင်းသော။ အရညေ၊ ၌။ သီဟာဒီနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒေါ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။ ဝိဟာရေ၊ ကျောင်း၌။ ဃဏ္ဋိသဒ္ဒေါ၊ ခေါင်းလောင်းကျောက်စည်သံ။ ဘေရိသဒ္ဒေါ၊ စည်ကြီးသံ။ သင်္ခသဒ္ဒေါ၊ ခရုသင်းသံ။ သဗ္ဗထာမေန၊ အားကုန်ဟစ်သဖြင့်။ သဇ္ဈာယန္တာနံ၊ ကုန်သော။ သာမဏေရဒဟရဘိက္ခူနံ၊ တို့၏။ သဇ္ဈာယနသဒ္ဒေါ၊ သရဇ္ဈာယ်သောအသံ။ ပကတိကထံ၊ ပကတိသောစကားကို။ ကထေန္တာနံ၊ ဆိုကုန်သောသူတို့၏။ ကိံ ဘန္တေ ကိမာဝုသောတိအာဒိသဒ္ဒေါ၊ ကိံ ဘန္တေ ကိံ အာဝုသော ဤသို့အစရှိသော

အသံ။ သကုဏသဒ္ဒေါ၊ ငှက်သံ။ ဝါတသဒ္ဒေါ၊ လေသံ။ ပဒ်သဒ္ဒေါ၊ ခြေသံ။ [၃၈] ပက္ကုထိတဥဒကဿ၊ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသောရေ၏။ စိစ္စိဋာယနသဒ္ဒေါ၊ စီစီမြည်သောအသံ။ အာတပေ၊ နေပူ၌။ သုဿမာနတာလပဏ္ဏသဒ္ဒေါ၊ ခြောက်သောထန်းရွက်သံ။ ကုန္ထကိပိလ္လိကာဒိသဒ္ဒေါ၊ ခြပိုးရွစသည်တို့၏ အသံ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗောဠာရိကတော၊ အလုံးစုံထက် ရုန့်ရင်းသော အသံမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ယထာက္ကမေန၊ အကြင် အကြင်သို့သော အစဉ်ဖြင့်။ သုခုမသုခုမသဒ္ဒါ၊ သိမ်မွေ့သိမ်မွေ့သော အသံတို့ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုယောဂီရဟန်းသည်။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။ သဒ္ဒါနံ၊ အသံတို့၏။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ သဒ္ဒဟူသောအကြောင်းကို။ (တနည်း) သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ထောက်၍ထောက်၍ ရအပ်သောအသံတို့၏ ဩဠာရိကသုခုမအခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်တော အသံ ဝိသေသကို သိခြင်းအကြောင်းကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ပ။ ပုရတ္ထိမာယပိ အနုဒိသာယ၊ အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌ရင်း။ပ။ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒ-နိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဩဠာရိကာနမ္ပိ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏ရင်း။ သုခုမာနမ္ပိ သဒ္ဒါနံ၊ တို့၏ရင်း။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ တေ သဒ္ဒါ၊ (အလုံးစုံထက် ဩဠာရိကမှစ၍ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော) ထိုသဒ္ဒါတို့သည်။ ပါကတိကစိတ္တဿပိ၊ ပြကတေ့သောစိတ်အားလည်း။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကား။ ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တဿ၊ ပရိကံဟုဆိုအပ်သော သမာဓိနှင့်ယှဉ်သောစိတ်အား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သဒ္ဒနိမိတ္တံ၊ ကို။ မနသိ ကရော-တော၊ သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီအား။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုအပ်သည် ရှိသော်။) တေသု သဒ္ဒေသု၊ ထိုပရိကံ၏ ဝိသယကိုပြုခြင်းငှါ ဆိုအပ်သော ဗဟုသဒ္ဒတို့တွင်။ အညတရံ၊ (ပရိကံ၏အစွမ်းအားဖြင့် မပြတ်နှလုံးသွင်း အပ်သော) တခုခုသောအသံကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီး သော်။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်ရင်း။ ပဉ္စ ဝါ ဇဝ-နာနိ၊ တို့သည်ရင်း။ ဇဝန္တိ၊ ဇောကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်လေးကြိမ်

ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ တီဏိ ဝါ၊ သုံးကြိမ်သောဇောတို့သည်ငှင်း။ စတ္တာရိ ဝါ၊ တို့သည်ငှင်း။ ပရိကမ္မဥပစာ-ရာနုလောမဂေါတြဘူနာမကာနိ၊ ဂေါတြဘူအမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာ-ဝစရာနိ၊ ရဇောတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတုတ္ထံ ဝါ၊ လေးကြိမ်မြောက် ဇောသည်ငှင်း။ ပဉ္စမံ ဝါ၊ သည်ငှင်း။ ရူပါဝစရံ၊ ရဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာ-နိကံ၊ စျာန်နှင့်ယှဉ်သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဇောစိတ်ဘို့တွင်။ တေန အပ္ပနာစိတ္တေန၊ ထိုအပ္ပနာဇောစိတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကူ။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဉာဏ်သည်။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုအပ္ပနာဖြစ်သည်မှ။ ပရံ၊ ၌။ တသ္မိံသောတေ၊ ထိုဉာဏသောတ၌။ ပတိတော၊ ကျသည်။ ဟောတိ၊ ၏။[၁] တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတဓာတ်ကို။ ထာမဇာတံ၊ ဖြစ်သော အားရှိသည်ကို၊ ဝါ၊ မြဲမြံသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက် သည်ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသောယောဂီသည်။ ဧတ္ထန္တရေ၊ ဤမျှ လောက်အတွင်း၌။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သုဏာမိ၊ ကြားလို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကင်္ဂုလမတ္တံ၊ လက်တသစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ ဝဍ္ဎေတဗ္ဗံ၊ ပါဒကစျာန်၏ အာရုံကိုပွါးစေအပ်၏။ တတော၊ ထိုမှ။ ဒွင်္ဂုလ။ပ။ ဇနပဒါဒိဝသေန၊ လက်နှစ်သစ်, လက်လေးသစ်, လက် ရှစ်သစ်, တထွာတတောင်, တိုက်တွင်း,ကျောင်းဦး,ပြာသာဒ်, ပရိဝုဏ်, သံဃ အရံ,ဆွမ်းခံရွာ ဇနပုဒ်စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ယာဝစက္ကဝါဠံ၊ စကြဝဠာ တိုင်အောင်။ တတော ဝါ ဘိယျောပိ၊ ထိုထက်လွန်မူလည်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဝဍ္ဎေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဧဝံ၊ သို့။ အဓိဂတာဘိညော၊ ရအပ်ပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသော။ သော ယောဂီ၊ ဤယောဂီသည်။ ပါဒကစျာနာရမ္မဏေန၊ ပါဒကစျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းနိမိတ်သည်။ ဖုဋ္ဌောကာသဗ္ဘန္တရဂတေ၊ ထိအပ် နှံ့အပ်သောအရပ်၏အတွင်း၌ တည်ကုန်သော။ သဒ္ဒေပိ၊ အသံတို့ကိုလည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ပါဒကဈာနံ၊ ကို။ အသမာပဇ္ဇိတွာပိ၊ မဝင်စားမူ၍လည်း။ အဘိညာဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သုဏာတိယေဝ၊ ကြားသည်သာလျှင်တည်း။

၁-ဒိဗ္ဗသောတဓာတ်၌ အတွင်းဝင်သည်၊ အပ္ပနာစိတ်၏ ဖြစ်ခြင်းမှစ၍ ဒိဗ္ဗသောတ ဉာဏလာဘီမည်သည် ဟူလို။

ဇေံ၊ ဤသို့ပိုင်းခြား၍ ပိုင်းခြား၍ကြားခြင်းဖြင့် လေ့လာစွာ ပြုအပ်သော အဘိညာဉ်ရှိသဖြင့်။ (ယထာဝဇ္ဇိတေ၊ ကုန်သော။ တေ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။) သုဏာန္တော၁၊ ကြားသည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ ပြည်တိုင်အောင်။ သင်္ခဘေရိပဏဝါဒိသဒ္ဒေဟိ၊ ခရုသင်းစည်ကြီး ထက်စည် စသည်တို့၏ အသံတို့ဖြင့်။ ဧကကောလာဟလံ၊ တပြိုင်နက် အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်သောအသံသည်။ သစေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်စေကာမူ။ (ဧကဇ္ဈံ ဝတ္တမာနေပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ တေ သဒ္ဒေ၊ တို့ကို။) ပါဋိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး၊ ဝဝတ္ထပေတုကာမတာယ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းငှါ အလို ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ အယံ၊ ဤအသံကား။ သင်္ခသဒ္ဒေါ၊ ခရုသင်းသံတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဘေရိသဒ္ဒေါ၊ စည်ကြီးသံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဝတ္ထပေတုံ၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။ သက္ကောတိယေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ဒိဗ္ဗသောတဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စေတောပရိယဉာဏကထာ

[၃၉] ၄၀၁။ စေတောပရိယဉာဏကထာယ၊ ကထာ၌။ စေတော-ပရိယဉာဏာယာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (အဝေ္တာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ၏။) ပရိ-ယာတိ၊ (သရာဂစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်) ပိုင်းခြား၍ သိတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယံ၊ ပရိယမည်၏။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ-ပရိစ္ဆိဇ္ဇ ဇာနာတိ၊ သရာဂ စသည်ဘို့၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စေတသော၊ သူတပါး၏စိတ်ကို။ ပရိယံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိဘတ်သည်။ စေတောပရိယံ၊ တတ်သည်။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ စေတောပရိယဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဉာဏဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ မည်၏။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသူတပါးစိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရသတ္တာနန္တိ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊

၁-သုဏန္တော စ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်)၊ ထိုအလိုအားဖြင့် စ-သဒ္ဒါ ဝါကျာရမ္ဘ ဇောတကဟု ယူအပ်၏၊ နောက်၌ သက္ကောတိဧဝ-ဟု ဧဝ-နှင့် ဆိုလတ့်ဖြစ်သောကြောင့် ဤအရာ၌ စ-သဒ္ဒါ ပဋ္ဌတတရ ထင်၏။ (ဆ-သံ သော)

ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ သေသသတ္တာနံ၊ တို့၏။ (ပရ-သဒ္ဒါကား အညတ္ထ တည်း။) ပရပုဂ္ဂလာနန္တိ ဣဒမ္ပိ၊ ဤပုဒ်သည်လည်း။ ဣမိနာ၊ ပရသတ္တာနံ ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်။ ဧကတ္ထမေဝ၊ တူသောအနက် ရှိသည်သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့အနက်တူသော်လည်း။ ဝေနေယျဝသေန စ၊ ယျ၏အစွမ်းဖြင့် ၎င်း။ ဒေသနာဝိလာသေန စ၊ ဒေသနာကို တန်းဆာ ဆင်တတ်သော ဉာဏ်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဗျဥ္ဇနေန၊ သဒ္ဒါအားဖြင့်သာ။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကတံ၊ ၏။ စေတသာ စေတောတိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုမိမိမှတပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ စိတ္တံ၊ သရာဂ စသော စိတ်ကို။ ပရိစ္စ ပဇာနာတီတိ၊ ကား။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ သရာဂါဒိဝသေန၊ သရာဂစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးအပြားပြားဖြင့်။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။

ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဧတံ ဉာဏံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာ၊ ဤကားအမေး။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဝသေန၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ တံ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ ဧတဿ၊ ဤစေတောပရိယဉာဏ်၏။ (ဥပ္ပါဒနေ၊ ဖြစ်စေခြင်း၌။) ပရိကမ္မံ၊ ပရိကံတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်ကို ဖြစ်စေလိုသော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီ ရဟန်းသည်။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဒိဗ္ဗေနစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသားကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ လောဟိတဿ၊ သွေး၏။ ဝဏ္ဏံ၊ အဆင်းကို။ ပဿိတွာ ပဿိတွာ[၁]၊ အဖန်တလဲလဲရှု၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိယေသိတဗ္ဗံ၊ ရှာအပ်၏။ ဟိ-တံ ပါကဋံ ကရောမိ၊ အံ့။ ယဒါ၊ ၌။ သောမနဿစိတ္တံ၊ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ်သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ၌။ (လောဟိတံ၊ နှလုံးသွေးသည်။) ရတ္တံ၊ နီသည်ဖြစ်၍။ နိဂြောဓပက္ကသဒိသံ၊ ပညောင်သီး မှည့်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ။ ၌။ ဒေါမနဿစိတ္တံ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ကာဠကံ၊ မည်းသည်ဖြစ်၍။ ဇမ္ဗုပက္ကသဒိသံ၊ သပြေသီးမှည့်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ ဥပေက္ခာစိတ္တံ၊ သည်။

၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ ပဿိတွာ-တပုဒ်တည်းရှိ၏။ (ဆ-သံ·သော)

ဝတ္တတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ပသန္နံ၊ ကြည်သည်ဖြစ်၍။ တိလတေလသဒိသံ၊ နှမ်းဆီနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန-ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ သောမနဿိန္ဒြိယသမုဋ္ဌာနံ၊ သောမနဿိန္ဒြေ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ သောမနဿိန္ဒြေကြောင့် ဖြစ်၏။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဟဒယလောဟိတဝဏ္ဏံ၊ နှလုံးသားကိုမှီ၍ တည်သောသွေးအဆင်းကို။ ပဿိတွာ ပဿိတွာ[၁]၊ အဖန်တလဲလဲရှု၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ (ပဌမံ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ အနုမာနတော၊ ဆသော အားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပေသေတွာ၊ လွှတ်၍။) ပရိယေသန္တေန၊ ရှာသည်ဖြစ်၍။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ထာမဂတံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို၊ ဝါ၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုသင့်၏။ ဟိ၊ အာနိသင်ကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တသ္မိံ၊ ထိုစေတောပရိယ- ဉာဏ်သည်။ ထာမဂတေ၊ အားအစွမ်းသို့ရောက်သည်ရှိသော်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ကာမာဝစရစိတ္တံ၊ တေဘူမကကာမာဝစရ စိတ်ကိုငင်း။ (သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။) ရူပါဝစရရူပါဝစရစိတ္တဉ္စ၊ ကိုငင်း။ ပဇာနာတိ၊ သရာဂစသော အပြားတို့ဖြင့်သိ၏။ စိတ္တာ၊ တခုသော စိတ်မှ။ စိတ္တံ၊ တခုသောစိတ်သို့။ (ဉာဏေန၊ ဖြင့်။) သင်္ကမန္တော၊ ပြောင်း၍၊ ဝါ၊ ကပ်၍။ ဟဒယရူပဒဿနေန၊ နှလုံးသားအဆင်းကို မြင်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဇာနာတိ ဧဝ၊ သာတည်း။ စ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ အာရုပ္ပေ။ ပ ။ အယံ ကထာတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ တည်း။

[အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပရဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိတုကာမော၊ သိခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူသည်။ ကဿ၊ အသူ၏။ ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသား အဆင်းကို။ ပဿတိ၊ မြင်သနည်း။ကဿ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယဝိကာရံ၊ ဣန္ဒြေ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ဩလောကေတိ၊ ကြည့်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဟဒယရူပံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ န ဩလောကေတိ၊ မကြည့်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ် မရှိသော ပဉ္စဝေါကာရစတုဝေါကာရဘုံ၌။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ သောဠသပဘေဒံ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါး

---

[၁] ၁-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ ပဿိတွာ-တပုဒ်တည်း ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အပြားရှိသော။• စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ သေ-သော၊ ဤသို့ သိခြင်းသည်။ ဉာဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိသယော၊ အရာတည်း။ ပန၊ သို့သော်လည်း။ အကဘာဘိနိဝေသဿ၊ (အဘိညာဉ်၌ အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော) မပြုအပ်ဘူးသော နှလုံးသွင်းရှိသော အာဒိကမ္မိကပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အယံ ကထာ၊ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတွာ စသည်ဖြင့်ဟောအပ်သော ဤပရိကမ္မကထာသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဉာတိ-အယံ၊ ကား။ ပရိဟာရော၊ တည်း။]

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တန္တိအာဒိသု၊ ဤသို့စသောပါဠိတို့၌။ အဌဝိဓံ၊ သော။ လောဘသဟဂတံ စိတ္တံ၊ သည်။ သရာဂံ စိတ္တံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်မည်၏။ ဉာတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝသေသံ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှကြွင်းသော။ စတုဘူမကံ ကုသလာဗျာကတံ၊ ဘုံလေးပါး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝီတရာဂံ၊ ရာဂနှင့် မယှဉ်သော စိတ်မည်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဒေါမနဿစိတ္တာနိ၊ တို့ရှင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စစိတ္တာနိ၊ တို့ရှင်း။ ဉာတိ၊ သို့။ ဉမာနိ စတ္တာရိ စိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဉမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ ပေါင်း၍ယူခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကေစိ ပန ထေရာ၊ ကေစိ မထေရ်တို့မူကား။ တာနိပိ၊ ထိုလေးပါးသောစိတ်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏှန္တိ၊ ပေါင်း၍ယူကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုဝိဓံ၊ သော။ ဒေါမနဿစိတ္တံ၊ သည်။ သဒေါသံ စိတ္တံ နာမ၊ မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ စတုဘူမကံ၊ သော။ ကုသလာဗျာကတံ၊ သည်။ ဝီတဒေါသံ၊ မည်၏။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသာကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဉမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်။ ကေစိ ပန ထေရာ၊ တို့သည်ကား။ (ဉမသ္မိံ ဒုကေ၊ ၌။) တာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏှန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၀] ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သမောဟံ ဝီတမောဟန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤဒုက်၌။ ပါဠိပုဂ္ဂလိကနယေန၊ အသီးပုဂ္ဂလိကဖြစ်သောနည်းဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စ-သဟဂတဒွယမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သမောဟံ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ မဟုတ်။ မောဟဿ၊ ၏။ သဗ္ဗာကုသလေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွါဒသဝိဓမ္ပိ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ သမောဟံ စိတ္တံ၊ မည်၏။ ဉာတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အဝသေသံ၊

အကုသိုလ်မှကြွင်းသော စိတ်သည်။ ဝီတမောဟံ၊ မည်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတံ၊ ထိနမိဒ္ဓသို့အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သော သသင်္ခါရိက အကုသိုလ်စိတ်ငါးခုသည်။ သံခိတ္တံ၊ အာရုံ၌တွန့်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သံခိတ္တမည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စာနုဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသို့ အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်သော စိတ်သည်။ ဝိက္ခိတ္တံ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်မည်၏။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရံ၊ သည်။ မဟဂ္ဂတံ၊ မည်၏။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသောစိတ်သည်။ အမဟဂ္ဂတံ၊ မည်၏။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တေဘူမကံ၊ စိတ်သည်။ သဥတ္တရံ၊ မည်၏။ လောကုတ္တရံ၊ စိတ်သည်။ အနုတ္တရံ၊ မည်၏။ ဥပစာရပ္ပတ္တဉ္စ၊ ဥပစာရသို့ ရောက်သောစိတ်သည်၎င်း။ အပ္ပနာပ္ပတ္တဉ္စ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော စိတ်သည်၎င်း။ သမာဟိတံ၊ မည်၏။ ဥဘယံ၊ ဥပစာရအပ္ပနာနှစ်ပါးသို့။ အပ္ပတ္တံ၊ မရောက်သောစိတ်သည်။ အသမာဟိတံ၊ မည်၏။ တဒင်္ဂ။ ပ။ ဝိမုတ္တိပ္ပတ္တံ၊ တဒင်္ဂဝိမုတ်, ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ်, သမုစ္ဆေဒဝိမုတ်, ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ်, နိဿရဏဝိမုတ်သို့ ရောက်သောစိတ်သည်။ ဝိမုတ္တံ၊ မည်၏။ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ၊ သော။ တံ ဝိမုတ္တိံ၊ သို့။ အပ္ပတ္တံ၊ မရောက်သောစိတ်သည်။ အဝိမုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ စေတောပရိယဉာဏလာဘီ၊ ဉာဏ်ကိုရသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သဗ္ဗပ္ပကာရမ္ပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်ကို။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ၊ သရာဂစိတ်ကိုမူလည်း။ သရာဂံ စိတ္တန္တိ၊ သရာဂစိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ပ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ၊ ဝိမုတ္တိငါးပါးသို့ မရောက်သော စိတ်ကိုမူလည်း။ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ၊ အဝိမုတ္တစိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

စေတောပရိယဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ

၄၀၂။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာယံ၊ ကထာ၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိမှ၊ ရှေးဘဝ၌ မှီခဲ့ အပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့သော သတိ၌။ ယံ ဉာဏံ၊ အကြင်ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဒတ္ထာယ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော ဉာဏ်အလို့ငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ အတီတ-

ဇာတိသု၊ လွန်လေကုန်ပြီးသော ဘဝတို့၌။ နိဝုတ္ထခန္ဓာ၊ မှီဝဲအပ်သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာတို့တည်း။ နိဝုတ္ထာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈာဝုတ္ထာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အနုဘူတာ၊ သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးကုန်သော၊ ဝါ၊ အဖန်တလဲလဲဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့တည်း[၁]။ ဝါ၊ တနည်းကား။ နိဝုတ္ထဓမ္မာ၊ ဂေါစရာသေဝနအားဖြင့် မှီဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္ထာ၊ နိဝုတ္ထမည်ကုန်၏။ (နိဝုတ္ထာတိုက်ရိုက် မရှိလျှင် နောက်ကလိုက်ဘိ) နိဝုတ္ထာတိ၊ ကား[၂]။ ဂေါစရနိဝါသေန၊ ဂေါစရာသေဝနအားဖြင့်။ နိဝုတ္ထာ၊ မှီဝဲသုံးဆောင်အပ်ဘူးကုန်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဉ်ဖြင့်။ ဝိညာတာ၊ သိအပ်ကုန်ပြီးသော။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ (ဇာတိနာမဂေါတ္တဝဏ္ဏလိင်္ဂအာကာရစသော ဝိသေသတို့ဖြင့်) ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္ထာ၊ နိဝုတ္ထမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဆိန္နဝဋ္ဋ-မကာနုဿရဏာဒီသု၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီးရှိကုန်သော အရှင်တို့ကို အောက်မေ့ခြင်းစသည်တို့၌။ ပရဝိညာဏဝိညာတာပိ၊ သူတပါးတို့၏လည်း ဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ သူတပါးတို့သည် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နိဝုတ္ထာ၊ နိဝုတ္ထမည်ကုန်၏။ (ပရိစ္ဆိန္နာ နိဝုတ္ထာ-ကား လိုက်သည်။) တေ၊ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတဓမ္မတို့ကို။ ဗုဒ္ဓါနံ-

---

၁-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိမှိ ယံ ဉာဏံ၊ တဒဋ္ဌာယ-ဟု သင်္ခေပအားဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်ကို ဖွင့်လိုသော ဆရာသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသကို လက်ဦးပြ၍ ထို၌ သတိဉာဏ်တို့ကို ပြခြင်းငှါ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဟိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ ထိုစကား၌ ပုဗ္ဗေ-ဟူသော ဤပုဒ်ကို ဧကမ္ပိ ဇာတိံ-စသည်ကို ဟောသောကြောင့် အတိတ်ဘဝလျှင် အရာရှိသည်ကို ဤ၌ လိုအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် အတီတဇာတီသု-ဟူသည်။ နိဝါသ-သဒ္ဒါသည် ကမ္မသာဓနတည်း၊ ခန္ဓာမှ လွတ်သော နိဝသိတဗ္ဗမည်သည်လည်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် နိဝုတ္ထခန္ဓာ-မိန့်သော်။ နိဝုတ္ထ အဖြစ်သည်လည်း မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အဖြစ်ပင်တည်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကိုလည်း မိမိခံစားအပ်ဘူးကုန်၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် နိဝုတ္ထာတိ အဇ္ဈာဝုတ္ထာ အနုဘူတာ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓါ-မိန့်သော်။ ဤသို့ သသန္တတိပရိယာပန္န ဓမ္မအားဖြင့် နိဝါသ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဆိုပြီး၍ ယခုအခါ သာမန်အားဖြင့် ဆိုခြင်းငှါ နိဝုတ္ထဓမ္မာ ဝါဘိ နိဝုတ္ထာ-ဟူပြီး၍ ထိုကို ဖွင့်ခြင်းငှါ နိဝုတ္ထာ ဂေါစရနိဝါသေန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-နိဝုတ္ထာတိ-ဟူသော ဤပုဒ်သည် ဋီကာအလိုအားဖြင့် မရှိသင့်၊ နိဝုတ္ထဓမ္မာ ဝါ နိဝုတ္ထာ-ဟု ဣတိ မပါပဲ ဤမျှသာ ရှိသင့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ယေ၀၊ ဘုရားတို့သည်သာလျှင်။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ် သိအပ်ကုန်၏[1]။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိံ၊ ကား။ ယာယ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ရှေးဘ၀၌ မှီ၀ဲအပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့၏။ သာ သတိ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ၊ မည်၏။ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ တာယ သတိယာ၊ ထိုသတိနှင့်။ သမ္ပယုတ္တဉာဏံ၊ ယှဉ်သောဉာဏ်တည်း။ ဧ၀ံ၊ သို့။ ဣမဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ ဉာဏ်၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာယ၊ ဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဧတဿ ဉာဏဿ၊ ထိုဉာဏ်ကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ၊ ပတ္တိယာ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ သို့။ ၀ုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။

အနေကဝိဟိတန္တိ၊ ကား။ အနေကဝိဓံ၊ (အထူးထူးသော ဘ၀ ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်) များသော

၁-ဂေါစရဘူတ ဖြင့်ကုန်သော ဓမ္မတို့သည် အဘယ်အားဖြင့် နိဝုတ္ထ မည်ကုန်သနည်းဟူမူကား ဂေါစရဘူတာပိ ဂေါစရာသေနေဝ အာသေဝိတာ အာရမ္မဏကရဏသေန အနုဘူတာ နိဝုတ္ထာ နာမ ဟောန္တိ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂၄၄) ထိုဂေါစရနိဝါသအားဖြင့် နိဝုတ္ထမည်သော ဓမ္မတို့သည်လည်း သပရဝိညာဏဂေါစရအားဖြင့် နှစ်ပါးတို့တည်း။ ထိုနှစ်ပါးတို့ကိုလည်း ပြခြင်းငှါ အတ္တနော ဝေညေယျ ဝိညာတာ-ဟူပြီး၍ အဘယ်ငှါ ပရိစ္ဆိန္နာ ဟူ၍ ဆိုသနည်း? ဂေါဝရနိဝါသဖြင့် နိဝုတ္ထဖြစ်သော ဓမ္မတို့သည် သက်သက်ဝိညာဉ်ဖြင့်ပိညာတမတ္တာသာမဟုတ်ကုန်၊ ငင်စင်ကား ရှေ့၌ ဇာတိနာမဂေါတ္တဝဏ္ဏလိင်္ဂါ-ဟာရ ဝသော ဝိသေသတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်၏၊ ဤအနက်ကို ပြခြင်းငှါဟူပေ။ ပရဝိညာဏဝိညာတာ ပရိစ္ဆိန္နာပိ ဝါ နိဝုတ္ထာ-ဟု ဆောင်ရှုစပ်။ န ကေဝလံ အတ္တနော ဝိညာဏေန၊ အထ ခေါ ပရေသံ ဝိညာဏေန ဝိညာတာ ပရိစ္ဆိန္နာပိ ဝါ နိဝုတ္ထာတိ အတ္ထော။ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတပရိစ္ဆိန္နဓမ္မတို့သည်လည်း အကြင်ကြောင့် အတိတ်ဘ၀တို့၌သာလျှင် သူတပါးတို့သည် သိအပ်ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ကုန်၏၊ ထိုသူတပါးတို့သည်လည်း ပရိနိဗ္ဗုတဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုသူတပါးတို့၏ ဝတ္တမာနသန္တာန်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် ထိုဓမ္မတို့၏လည်း အဘိဘ်၌ ဖြစ်ခြင်းကို သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သိခါပတ္တဖြစ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၏ ဝိသယဖြစ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုပြခြင်းငှါ ဆိန္နဝဋ္ဋမဂ္ဂကာနုဿရဏာဒီသု-ဟု မိန့်သော်။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗုတဖြစ်ကုန်သော အလုံးစုံသော သူတို့သည်ပင် ဆိန္နဝဋ္ဋမဂ္ဂကာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့ကို အနုဿရဏမည်သည် ထိုသူတို့၏ ပဋိပတ္တိကို အနုဿရဏာတည်း။ ထိုပဋိပတ္တိသည် ကား သဗ္ဗညုဘာသားဖြင့် ဆဋ္ဌာရမ္မဏဂှဏာ-လက္ခဏာဒို၏ ထိုဆဋ္ဌာရမ္မဏာဒိုကို ဤ၌ ပရဝိညာဏဝိညာတ-သဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏။ ထိုပရဝိညာဏဝိညာတာဒိုသည်ကား ဘုရားတို့၏သာ ဝိသယဖြစ်ကုန်၏၊ တပါးသူတို့၏ ဝိသယ မဟုတ်ကုန်။ ထို့ကြောင့် တေ ဗုဒ္ဓါနံယေ၀ လဗ္ဘန္တိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

အပြားရှိသော၊ ဝါ၊ ကား။ အနေကေဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ပကာ-ရေဟိ၊ နာမဂေါတ္တစသော အကြောင်းတို့နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ တကွ။) ပဝတ္တိတံ၊ ဒေသနာအားဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော။ သံဝဏ္ဏိတံ၊ ချဲ့အပ်သော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိ၊ ကား။ သမနန္တရာတီတဘဝံ၊ အခြားမဲ့ လွန်လေပြီးသောဘဝကို။ အာဒိံကတွာ၊ ၍။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ဘဝထိုထို၌။ နိဝုတ္ထသန္တာနံ၊ မှီငဲအပ်ဘူး သုံးဆောင်ခံစားအပ်ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို။ အနုဿရတီတိ၊ ကား။ ခန္ဓပဋိပါဋိဝသေန ဝါ၊ ခန္ဓာအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ဝါ၊ စုတိနှင့်ပဋိသန္ဓေ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနုဂန္တွာ အနုဂန္တွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်၍ လျှောက်၍။ သရတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣမံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်ရင်း။ပ။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆ ဇနာ၊ ခြောက်ဦးတို့သည်။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၁] တတ္ထ၊ ထိုခြောက်ဦးတို့တွင်။ တိတ္ထိယာ၊ (ကမ္မဝါဒီ ကိရိယဝါဒီ တာပသ စသော) အညတိတ္ထိတို့သည်။ စတ္တာလီသံယေဝ ကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာ လေးဆယ်တို့ကိုသာလျှင်။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုကမ္ဘာ လေးဆယ်ထက်။ ပရံ၊ အလွန်ကို။ န အနုဿရန္တိ၊ ကုန်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒုဗ္ဗလပညတ္တာ၊ အားနည်းသော ပညာအစွမ်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့၏။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ-ဝိရဟိတတ္တာ၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော ဝိပဿနာကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပညာ၊ သည်။ ဒုဗ္ဗလာ၊ နည်းသောအစွမ်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိသာဝကာ၊ တို့သည်။ ကပ္ပသတမ္ပိ၊ ကမ္ဘာအရာကိုရင်း။ ကပ္ပသဟဿမ္ပိ၊ ကမ္ဘာအထောင်ကိုရင်း။ အနုဿရန္တိယေဝ၊ အောက်မေ့ နိုင်ကုန်သည်သာတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ဗလဝပညတ္တာ၊ အားကောင်း သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အသီတိမဟာသာဝကာ၊ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည်။ သတသဟဿကပ္ပေ၊ ကမ္ဘာတသိန်း တို့ကို။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ နှစ်ပါးသော အဂ္ဂသာဝက တို့သည်။ ဧကံ အသင်္ခေယျံ၊ တသင်္ချေကိုရင်း။ သတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ တသိန်းကိုရင်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဒွေ အသင်္ခေ-ယျာနိ၊ နှစ်သင်္ချေတို့ကိုရင်း။ သတသဟဿဉ္စ၊ တသိန်းကိုရင်း။ အနုဿ-

ရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝေတေသံ၊ ထိုမဟာသာဝက အဂ္ဂသာဝက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏။ အဘိနီဟာရော၊ ဆုတောင်းရာကာလသည်။ တွေကော၊ ဤရွေကမ္ဘာကြီး တသိန်းတသိန်း အလွန်ရှိသော တသင်္ချေ, နှစ်သင်္ချေ ပမာဏရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညု ဘုရားတို့အား။ ပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ သင်္ချေ မည်မျှသာဟု ကာလ အပိုင်း အခြား မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ တိတ္ထိယာ၊ အညတိတ္ထိတို့သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိမေဝ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကိုသာလျှင်။ သရန္တိ၊ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ ခန္ဓပဋိပါဋိံ၊ ကို။ မုဉ္စိတွာ၊ လွှတ်၍။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိကို မြင်၍ အကြားခ၌ တစုံတခုကို မသုံးသပ်ပဲ ပဋိသန္ဓေကို အာရုံပြုသောအားဖြင့်။ သရိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြအံ့။ အန္ဓာနံ၊ သူကန်းတို့အား။ ဣစ္ဆိတ-ပဒေသောက္ကမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့။ တေသံ၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့အား။ ဣစ္ဆိတပဒေသောက္ကမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရာကို ကောက်ကာငင်ကာ အောက်မေ့နိုင်ခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ခွဲ၍ဆိုအံ့။ အန္ဓာ၊ တို့သည်။ ယဋ္ဌိံ၊ တောင်ဝှေးကို။ အမုဉ္စိတွာဝ၊ မလွှတ်မူ၍သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ သွားကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဘော၊ ထိုအညတိတ္ထိတို့သည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပါဋိံ၊ ကို။ အမုဉ္စိတွာဝ၊ လျှင်။ သရန္တိ၊ ကုန်၏။ ပကတိ-သာဝကာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓပဋိပါဋိယာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အနုဿရန္တိ၊ လျှောက်၍ လျှောက်၍ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ သင်္ကမန္တိ၊ ပြောင်းကာပြောင်းကာ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏။ အသီတိမဟာ-သာဝကာ၊ တို့သည်။ (တထာ၊ ထိုအတူ။ ခန္ဓပဋိပါဋိယာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ အနုဿရန္တိ၊ ကုန်၏။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ သင်္ကမန္တိ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဒွိန္နံ၊ နှစ်ဦးကုန်သော။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့အား။ ခန္ဓပဋိပါဋိကိစ္စံ၊ ခန္ဓာအစဉ်အားဖြင့် အောက်မေ့ခြင်း ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧကဿ အတ္တဘာဝဿ၊ တခုသော အတ္တဘော၏။ စုတိံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ပုန၊ ဖန်။ အပရဿ၊ တပါးသော အတ္တဘော၏။ စုတိံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ပဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ကမန္တာ၊

ပြောင်းကုန်၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ တထာ၊ ထိုအဂ္ဂသာဝကတို့နှင့်အတူ။ (သရန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။)

ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ သဗ္ဗညုဘုရားတို့အား။ ခန္ဓပဋိပါဋိကိစ္စံ၊ သည်။ နေဝ အတ္ထိ၊ တည်း။ စုတိပဋိသန္ဓိသင်္ကမနကိစ္စံ၊ စုတိပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် (တခုသောအတ္တဘောမှ, တခုသောအတ္တဘောသို့) ပြောင်းခြင်း ကိစ္စသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသဗ္ဗညုဘုရား တို့အား။ အနေကာသု၊ များစွာကုန်သော။ ကပ္ပကောဋီသု၊ ကမ္ဘာကုဋေ တို့၌။ ဟေဋ္ဌာ ဝါ၊ အောက်၌ရင်း။ ဥပရိ ဝါ၊ အထက်၌ရင်း။ ယံ ယံ ဌာနံ၊ အကြင် အကြင်အရာကို။ (သရိတုံ၊) အောက်မေ့ခြင်းငှါ။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ တံ-ဌာနံ၊ သည်။ ပါကဋမေဝ၊ ထင်ရှားသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပေယျာလပါဠိံ၊ ပေယျာလ- ရှိသော ပါဠိကို။ (ပဌန္တာ၊ ရွတ်ကုန်သော သူတို့သည်။ ပဌမံ ဈာနံ။ပ။ ပဉ္စမံ ဈာနန္တိ၊ ဈာနံဟူ၍။ အာဒိပရိယောသာနမေဝ၊ အစနှင့်အဆုံးကိုသာလျှင်။ ဂဏှန္တာ၊ ယူကုန်လျက်။) သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ (သဇ္ဈာယန္တိ) ငိယ၊ သရဇ္ဈာယ် ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အနေကာပိ ကပ္ပကောဋိယော၊ တပါးမက များစွာ သော ကမ္ဘာကုဋေတို့ကို။ သံခိပိတွာ၊ ၍။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင်တရားကို။ (ဉာတုံ၊ ငှါ။) ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တတြ တတြေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဩက္ကန္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ကုန်သက်ကုန်လျက်။ သီဟောက္ကန္တဝသေန၊ ခြင်္သေ့မင်း၏ အလားကဲ့သို့ ခုန်ကျော်သည့်အစွမ်းအားဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် သွား ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဂစ္ဆန္တာနံ၊ ဉာဏဂတိဖြင့် သွားကုန် သော။ နေသံ၊ ထိုသဗ္ဗညုဘုရား မြတ်စွာတို့၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သည်။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကတဝါလဝေဓပရိစယဿ၊ ပြုအပ် ပြီးသော သားမြီး၏ အစွန်းတခုဖြင့် အစွန်းတခုကို ဆိုင်ပြိုင်ထိုးပစ်ခြင်းငှါ လေ့လာခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ သားမြီးမျှင်ကို မှန်အောင်ပစ်ခြင်း၌ လေ့လာ ပြီးသော။ သရဘင်္ဂသဒိသဿ၊ ဘုရားလောင်း သရဘင်္ဂလေးသွားကျော်နှင့် တူသော။ ဓနုဂ္ဂဟဿ၊ လေးသွားသည်။ ခိတ္တော၊ ပစ်လွှတ်အပ်သော။ သရော၊ မြားသည်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ရုက္ခလတာဒီသု၊ သစ်ပင် နွယ်စသည်တို့၌။ အသဇ္ဇမာနော၊ မငြိတွယ်မူ၍။ လက္ခေယေဝ၊ လက်မှန်တိုင် ၌သာလျှင်၊ ဝါ၊ စက်တိုင်၌သာလျှင်။ ပတတိ ယထာ၊ ကျသကဲ့သို့၊ ဝါ၊

မှန်သကဲ့သို့။ န သဇ္ဇတိ ယထာ၊ လက်မှန်တိုင်သို့ မရောက်မီအကြား၌ မငြိ သကဲ့သို့။ န ဝိရဇ္ဈတိ ယထာ၊ မချွတ်ယွင်းသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အန္တရန္တရာသု၊ ထိုထိုဘဝ၏ အကြားအကြား ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတီသု၊ ဘဝတို့၌။ န သဇ္ဇတိ၊ မငြိ။ န ဝိရဇ္ဈတိ၊ မချွတ်ယွင်း။ အသဇ္ဇမာနံ၊ မငြိမူ၍။ အဝိရဇ္ဈမာနံ၊ မချွတ်ယွင်းမူ၍။ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဋ္ဌာနံယေဝ၊ လိုအပ် လိုအပ်သော အရာကိုသာလျှင်။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။

ပန၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာဆိုအံ့။ ဣမေသု စ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရဏ- သတ္တေသု၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဘို့တွင်။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်အမြင်သည်။ ခဇ္ဇုပနက- ပဘာသဒိသံ၊ ပိုးစုံးကြူး အရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ ပကတိသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ဒီပပဘာသဒိသံ၊ ပကတိ ဆီမီးရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ မဟာသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ဥက္ကာပဘာသဒိသံ၊ မီးရှူးတန်ဆောင် အရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) သြသဓိတာရကပ္ပ- ဘာသဒိသံ၊ သောက်ရှူး ကြယ်ရောင်နှင့်တူသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။ စန္ဒပဘာသဒိသံ၊ လရောင်နှင့်တူသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသဒဿနံ၊ သည်။) ရသ္မိသဟဿပဋိမဏ္ဍိတသရဒသူရိယ- မဏ္ဍလသဒိသံ၊ ရောင်ခြည်တထောင်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော သရဒ အခါတက်သော နေဝန်းအရောင်နှင့်တူသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။

[၄၂] စ၊ တနည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့ခြင်းသည်။ အန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ယဋ္ဌိကောဋိဂမနံ ဝိယ၊ တောင်ဝှေးစွန်းဖြင့် သွားခြင်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပကတိ- သာဝကာနံ၊ တို့၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ သည်။) ဒဏ္ဍကသေတုဂမနံ ဝိယ၊ (မြစ်ငယ်ကိုကူးခြင်းငှါ တခုသော) တုံးယယ်ခင်းသောတံတားသို့ လျှောက်သွားသည်နှင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ ဇင်္ဃသေတုဂမနံ ဝိယ၊ လေးယောက် ငါးယောက်သော သူတို့သွားခြင်းငှါ တတ်ကောင်းသော

ပျဉ်ခင်းတံတား‌သို့ လျှောက်သွားသည်နှင့်တူသည်။ ပ ။ သကဋသေတုဂမနံ ဝိယ၊ လှည်းသွားလောက်သောတံတားသို့ လျှောက်သွားသည်နှင့်တူ သည်။ ပ ။ မဟာဇင်္ဃမဂ္ဂဂမနံ ဝိယ၊ များစွာသော ခြေကုန်သည် အပေါင်း တို့ သွားအပ်သော ခရီးသို့ သွားသည်နှင့် တူသည်။ ပ ။ မဟာသကဋ- မဂ္ဂဂမနံ ဝိယ၊ များစွာသော လှည်းတို့ဖြင့် တပေါင်းတည်း သွားလောက် သော ခရီးမသို့ သွားသည်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ အဓိကာရေ၊ ဤ စိတ္တံ ပဉ္စ ဘာဝယံဟု စိတ္တသီသဖြင့် သာဝကအား ပြအပ်သော သမာဓိဘာဝနာအရာ၌။ သာဝကာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏံ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ အနုဿရတီတိ။ ပ။ သရတီတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

၄၀၃။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာဝကတို့၏ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿရဏကို ဤ၌ လိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသာဝကတို့ အောက်မေ့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုဿရိတုကာမေန၊ အောက်မေ့လိုသော။ အာဒိကမ္မိကေန၊ ပြုစလက်သစ်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ပစ္ဆာဘတ္တံ၊ ဆွမ်းစားပြီးသည်မှနောက်၌။ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တေန၊ ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါ ခဲ့၍။ ရဟောဂတေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက်။ ပဋိသလ္လီနေန၊ အထူး ထူးသော အာရုံမှနှစ်၍ တခုသောအာရုံ၌ စိတ်ကိုကောင်းစွာထားလျက်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ စတ္တာရိဈာနာနိ၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ အဘိညာပါဒကစတုတ္ထဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ သဗ္ဗပစ္ဆိမာ၊ အလုံးစုံ တို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော။ နိသဇ္ဇာ၊ ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုထ်ကို။ အာဝဇ္ဇိ- တဗ္ဗာ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ အာသနပညာပနံ၊ နေခြင်း၏ ရှေးနေရာ ခင်းခြင်းကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သေနာသနပ္ပဝေသနံ၊ ကျောင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို။ ပတ္တစီဝရပဋိသာမနံ၊ သပိတ်သင်္ကန်း သိုမှီးခြင်းကို။ ဘောဇနကာလော၊ ဆွမ်းစားရာကာလကို။ ဂါမတော၊ မှ။ အာဂမန- ကာလော၊ လာသောကာလကို။ ဂါမေ၊ ၌။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရိတ- ကာလော၊ လှည့်လည်သောကာလကို။ ဂါမံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ ပဝိဋ္ဌ- ကာလော၊ ဝင်သောကာလကို။ ဝိဟာရတော၊ မှ။ နိက္ခမနကာလော၊ ထွက်သောကာလကို။ စေတိယင်္ဂဏဗောဓိယင်္ဂဏဝန္ဒနကာလော၊ စေတီ ပြင်, ဗောဓိပြင်၌ စေတီဗောဓိကို ရှိခိုးသော ကာလကို။ ပတ္တဓောဝန

ကာလေ၊ သပိတ်ဆေးသော ကာလကို။ ပတ္တပဋိဂ္ဂဟဏဘော၊ သပိတ်ကို လှမ်းယူသည်မှ။ ယာဝမုခဓောဝနာ၊ မျက်နှာသစ်သော ကာလ တိုင်အောင်။ ကတကိစ္စံ၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စကို။ ပစ္ဆိမသကာလေ၊ မိုးသောက်အခါ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ မဇ္ဈိမယာမေ၊ ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ ပဌမယာမေ၊ ၌။ ကတကိစ္စံ၊ ကို၊ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိလောမက္ကမေန၊ ပြန်သောအစဉ်ဖြင့်။ သကလံ ရတ္တိန္ဒိဝံ၊ အလုံးစုံသော ညဥ့်နေ့ပတ်လုံး။ ကတကိစ္စံ၊ ကို၊ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှသော ကိစ္စသည်။ ပကတိစိတ္တဿပိ၊ ပြကတေ့သော စိတ်အားလည်း။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ ပရိကမ္မသမာဓိစိတ္တဿ၊ ပရိကံ၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သမာဓိစိတ်အား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ပါကဋမေဝ၊ ထင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤကိစ္စအပေါင်းတို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံ တခုသော ကိစ္စသည်။ န ပါကဋံ၊ မထင်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ပုန၊ ဖန်၊ ပါဒကဇ္ဈာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတ္တကေန၊ ဤပါဒကဈာန်ဝင်စားခြင်းမျှဖြင့်။ (အန္ဓ- ကာရဋ္ဌာနေ၊ အမိုက်မှောင်အတိ အသင်းမရှိသောအရပ်၌။) ဒီပေ၊ ဆီမီးကို။ ဇလိတေ၊ ညှိထွန်းအပ်သည်ရှိသော်။ ပါကဋံ ဝိယ၊ သို့။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိလောမက္ကမေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒုတိယဒိဝသေပိ၊ နေ့၌၎င်း။ပ။ အစုမာသေပိ၊ လခွဲ၌၎င်း။ မာသေပိ၊ ၌၎င်း။ ယာဝ သံဝစ္ဆရာပိ၊ တနှစ်တိုင်အောင်၎င်း။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်ပင်လျှင်။ ဒသဝဿာနိ၊ ဆယ်နှစ်တို့ပတ်လုံး၎င်း။ ဝီသတိဝဿာနိ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ ကတကိစ္စံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာဝ၊ လောက်။ ဣမသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊

၁-ခေါးငယ်သွေးသော ကျောက်သည် ခေါးငယ်၏သက်သေ သာဘာဖြစ်၍ ကုသိုလ်ဆောင်သကဲ့ သို့ ပါဒကဈာန်သည်လည်း သဘိညာဉ်၏ ထက်သောအဖြစ်ကို ဆောင်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုပါဒကဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းဖြင့် ထိုယောဂီ၏ ထိုသတိပညာတို့သည် အလွန် ရင့်ခြင်း ထက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သဘည်း၊ ထို့ကြောင့် ဒီပေ ဇလိတေ ဝိယ ပါကဋံ ဟောတိ- ဟူသည်။ (ပြည်)

၏။ တာဝ၊ ဧလောက်။ အာဝဇ္ဇန္တေန၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ ပုရိမဘဝေ၊ ဤဘဝမှ အနန္တရဖြစ်သော ရှေးဘဝ၌။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမ-ရူပံ၊ မိမိအကြောင်းတို့သည် ဖြစ်စေအပ်သော နာမ်ရုပ်ကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ (ဤအဘိညာဉ် ဘာဝနာ၌ ပြုအပ်ပြီးသော လေ့လာခြင်းရှိသော) ပညာရှိဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဌမဝါရေနေဝ၊ ရှေးဦးစွာသော အကြိမ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဂ္ဃါဋေတွာ၊ ခွါလှစ်၍။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ နာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ။ ပဟောတိ-သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမဘဝေ၊ ၌။ နာမရူပံ၊ သည်။ အသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီ။ အညံ၊ တပါးသောကံကြောင့် ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဌာနံ၊ ထို နိက္ခေပဋ္ဌာနသည်။ အာဟုန္ဒရိကံ၊ ကျဉ်းမြောင်း၏။ အန္ဓတမမိဝ၊ အင်္ဂါ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မှောင်အမိုက်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ဓုရနိက္ခေပေါ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုသင့်။) ဒုပ္ပညေန၊ ဒုပ္ပည ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုဒ္ဒသံ၊ မြင်နိုင်ခဲ၏။ တေနာပိ၊ ထိုဒုပ္ပညပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ [၄၃] အဟံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဂ္ဃါဋေတွာ၊ ၍။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောမိ၊ မတတ်နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဓုရနိက္ခေပေါ၊ ဝန်ချခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ မပြုသင့်။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တဒေဝ ပါဒကဈာနံ၊ ကိုသာလျှင်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ သမာ-ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတော စ၊ ထိုပါဒကဈာန်မှလည်း။ ဝုဋ္ဌာယ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ တံ ဌာနံ၊ ထိုသားသောအရာကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အကျိုးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကရောန္တော၊ ပြုသောယောဂီသည်။ သေယျထာပိ နာမ၊ ကား။ ဗလဝါ၊ အားကောင်းသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ကူဋာဂါရကဏ္ဏိကတ္ထာယ၊ စုလစ်မွန်းချွန်တပ်သော ပြာသာဒ်၏ အထွဋ်အလို့ငှါ။ မဟာရုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော သစ်ပင်ကို။ ဆိန္ဒန္တော၊ ဖြတ်သည် ရှိသော်။ သာခါပလာသဆေဒနမတ္တေနေဝ၊ အခက်အရွက်ကို ဖြတ်ကာမျှ ဖြင့်လျှင်။ ဖရသုဓာရာယ၊ ပုဆိန်သွားသည်။ ဝိပန္နာယ၊ ပဲ့ကြေပျက်စီးသည် ရှိသော်။ မဟာရုက္ခံ၊ ကို။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တောပိ၊ မတတ်နိုင်

သော်လည်း။ ခုရနိက္ခေပံ၊ ကို။ အကတွာဝ၊ လျှင်။ ကမ္မာရသာလံ၊ ပန်းဘဲဖိုသို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ တိခိဏံ၊ ထက်သော။ ဖရသုံ၊ ကို။ ကာရာပေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ပုန အာဂန္တွာ၊ တဖန်လာပြန်၍။ ဆိန္နေယျ ယထာ၊ သို့။ ပုန ဝိပန္နာယ စ၊ တဖန်ပဲ့ကြွေ ပျက်စီးပြန်သော်လည်း။ ပုနပိ၊ လည်း။ တထေဝ၊ လျှင်။ ကာရေတွာ၊ ၍။ ဆိန္နေယျ ယထာ၊ သို့။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ဆိန္ဒန္တော၊ သော်။ ဆိန္နဿ ဆိန္နဿ၊ ဖြတ်အပ်ပြီး ဖြတ်အပ်ပြီးသော အရာ၏။ ပုန ဆေဘဗ္ဗာဘာဝတော စ၊ တဖန်ဖြတ်ဖွယ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အစ္ဆိန္နဿ၊ မဖြတ်သေးသော အရာကို။ ဆေဒနတော စ၊ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ န စိရဿေဝ၊ မကြာမြင့်မီလျှင်။ မဟာရုက္ခံ၊ ကို။ ပါတေယျ ယထာ၊ လည်းစေရာသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ပါဒကဇ္ဈာနာ၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇိတံ၊ ဆင်ခြင်အပ်ပြီးသောအရာကို။ အနာဝဇ္ဇိတွာ၊ တဆယ်မဆင်ခြင်မူ၍။ ပဋိသန္ဓိမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ န စိရဿေဝ၊ လျှင်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ ဥဂ္ဃါဋေတွာ၊ ၍။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရေယျ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသည်အပြီးတည်း။ ကဋ္ဌဖာလကကေသောဟာရကာဒီဟိပိ၊ ထင်းခွဲသော ယောကျ်ားဥပမာ, ဆံရိတ်သော ရဟန်းဥပမာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ-တသ္မိံ ဝစနက္ကမေ၊ ထိုစကားအစဉ်၌။ ပစ္ဆိမနိသဇ္ဇတော၊ အားထုတ်အံ့ဟု နောက်ဆုံးထိုင်ခြင်းကိစ္စမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ယာဝ ပဋိသန္ဓိတော၊ ဤဘဝပဋိသန္ဓေတိုင်အောင်။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တ-ဉာဏံ၊ ဖြစ်သောဉာဏ်သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ နာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အံ့။ တံ၊ ထိုနောက်ဆုံး ထိုင်နေခြင်းကြိယာမှစ၍ ပဋိသန္ဓေတိုင်အောင် အာရုံပြုသောဉာဏ်သည်။ ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏံ နာမ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏ်၏ ပရိကံအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်သော သမာဓိနှင့် သမ္ပယုတ် ဉာဏ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတီတံသဉာဏန္တိပိ၊ အတီတံသ ဉာဏ်မည်၏ ဟူ၍လည်း။ ဧကေ၊ ဧကေဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ-ဝစနံ၊ ထိုဧကေဆရာတို့စကားသည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော အတီတံသဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ဆိုသည်ဖြစ်အံ့။) န ယုဇ္ဇတိ၊

မသင့်[1]။ ပန၊ စင်စစ်။ ယဒါ၊ ၌။ အသ္ာ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ဤဘဝ ပဋိသန္ဓေကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ၍။ စုတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိတနာမရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မိံ စ၊ ထိုမနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်လည်း။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တဒေဝ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကိုပင်လျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်ရင်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဇဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသံ-ဇဝနာနံ၊ အကြင် လေးကြိမ်ငါးကြိမ် ဇောတို့တွင်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေးဇောတို့သည်။ ပရိကမ္မာဒိနာမကာနိ၊ ပရိကံ စသည်အမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမာဝစရ ဇောတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဆုံးဇောသည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ စတုတ္ထဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ အပ္ပနာစိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အသ္ာ-ဘိက္ခုနော၊ အား။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုအပ္ပနာစိတ်နှင့်။ သဟ၊ က္ခ။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ နာမ၊ မည်၏။ တေန ဉာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာယ၊ သော။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရတိ၊ ၏။ ဣဒံ-ဣမေ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသတို့သည်။ သေယျထာ-ကတမေ၊ နည်း။ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ၊ တခုသော ဘဝကိုရင်း။ ဝါ၊ တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာအစဉ်ကိုရင်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ သာကာရံ၊ အခြင်းအရာနှင့် တကွသော။ သဥဒ္ဒေသံ၊ ညွှန်းအပ်သည်နှင့် တကွဖြစ်သော။ အနေကဝိဟိတံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ကို။ အနုဿရတိ၊ ၏။

၄၀၄။ တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဧကမ္ပိ ဇာတိန္တိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိမူလံ၊ ပဋိသန္ဓေ အရင်းရှိသော။ စုတိပရိယောသာနံ၊ စုတိအဆုံးရှိသော။ ဧကဘဝပရိယာပန္နံ၊ တဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော။ ဧကမ္ပိ ခန္ဓသန္တာနံ၊ တခုသော ခန္ဓာအစဉ်ကိုရင်း။ ဒွေပိ ဇာတိယောတိအာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အနေကေပိ

၁-ပရိကမ္မသမာဓိဉာဏ်၏ ကာမာဝစရ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ထိုစကား ဆိုသင့်၏၊ အနန္တရာဘဝစုတိစိတ်၏ ဤဖက်အတွင်း ပဝတ္တိခန္ဓာကို အာရုံပြု၍ ရူပါဝစရစိတ် ဖြစ်သည်ဟု ပါဠိအဋ္ဌကထာ လာသည်မရှိတည်း။ (ပြည်)

သံဝဋ္ဋကပ္ပေ ပတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ပရိဟာယမာနော၊ ကုန်ခဲပျက်ဆဲသော။ ကပ္ပေါ၊ အသင်္ချေယျကပ်သည်။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ၊ မည်၏[၁]။ ဝဍ္ဎမာနော၊ ဖြစ်ဆဲပွါးဆဲသော။ (ကပ္ပေါ၊ သည်။) ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ကပ်တို့တွင်။ သံဝဋ္ဋေန၊ သံဝဋ္ဋကပ်ဖြင့်။ [၄၄] သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ်ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တံမူလကတ္တာ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ်လျှင် အရင်းရှိသည် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိဝဋ္ဋေန စ၊ ဝိဝဋ္ဋကပ်ဖြင့်လည်း။ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ၊ ကို။ ဂဟိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကို ယူအပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ စတ္တာရိမာနိ။ ပ။ ဋ္ဌာယီတိ၊ ဟူ၍။ ယာနိ တာနိ ကပ္ပါနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တာနိ ကပ္ပါနိ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ္ပေါ စသောပါဠိ၌။ အာပေါသံဝဋ္ဋော၊ ရေဖြင့်ပျက်ခြင်းရင်း။ တေဇောသံဝဋ္ဋော၊ ရင်း။ ဝါယောသံဝဋ္ဋော၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံဝဋ္ဋာ၊ ပျက်ခြင်းတို့သည်။ တယော၊ သုံးပါးတို့တည်း။ အာဘဿရာ၊ အာဘဿရဘုံရင်း။ သုဘကိဏှာ၊ ရင်း။ ဝေဟပ္ဖလာ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သံဝဋ္ဋသီမာ၊ ပျက်ရာ အပိုင်းအခြားတို့သည်။ တိဿော၊ သုံးပါးတို့တည်း။

ယဒါ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ ကပ်သည်။ တေဇေန၊ မီးဖြင့်။ သံဝဋ္ဋတိ၊ ပျက်၏။ (တဒါ၊ ၌။) အာဘဿရတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဘုံကို။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးသည်။ ဍယှတိ၊ လောင်အပ်၏။ ယဒါ၊ ၌။ (ကပ္ပေါ၊ သည်။) အာပေန၊ ဖြင့်။ သံဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ သုဘကိဏှတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဘုံသည်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိလီယတိ၊ ကြေပျက်၏။ ယဒါ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဝါယုနာ၊ ဖြင့်။ သံဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ဝေဟပ္ဖလတော၊ ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ သည်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓံသတိ၊ ကြေလွင့်ပျောက်ပျက်၏။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ အနက်အားဖြင့်ကား။ သဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်း၌လည်း။ (သုံးပါးသော သံဝဋ္ဋကာလ၌ ဟူလို။) ဧကံ၊ တခုသော။ ဗုဒ္ဓခေတ္တံ၊ ဗုဒ္ဓခေတ်သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။

၁-ထိုကပ်သည် အတ္ထအားဖြင့် ကာလတည်း၊ ကာလ၏ ပညတ်ဖြစ်၍ ဟာနိအဖြစ်မရှိသော်လည်း ထိုကာလ၌ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့၏ အဆွမ်းအားဖြင့် ကာလ၏ ဟာနိကို မှတ်အပ်၏၊ သံဝဋ္ဋနံ ဝိနဿနံ သံဝဋ္ဋော၊ ပြု။ (ပြည်)

ဇာတိခေတ္တံ၊ ဇာတိခေတ်ရင်း။ အာဏာခေတ္တံ၊ ၎င်း။ ဝိသယ-ခေတ္တဉ္စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓခေတ္တံ နာမ၊ ဗုဒ္ဓခေတ်မည်သည်။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ဗုဒ္ဓခေတ်တို့တွင်။ ယံ-ယတ္တကံ ဌာနံ၊ အကြင်ရွေ့သောအရပ်သည်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဂဟဏာဒီသု၊ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူရာ အခါစသည်တို့၌။ ကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠပရိယန္တံ၊ တသောင်းစကြဝဠာ အပိုင်းအခြားရှိသော။ တံ-တတ္တကံ ဌာနံ၊ ထိုမျှလောက်သော အရပ်သည်။ ဇာတိခေတ္တံ၊ မည်၏။ အာဏာခေတ္တံ၊ သည်။ ကောဋိသတသဟဿ-စက္ကဝါဠပရိယန္တံ၊ စကြဝဠာကုဋေတသိန်း အပိုင်းအခြား ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ အကြင်အာဏာခေတ်၌။ ရတနသုတ္တံ၊ ရတနသုတ်ပရိတ်တော်သည်၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ပရိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာနုဘာဝေါ၊ သည်။ ဝတ္တတိ၊ ပျံ့နှံ့၏။ ဝိသယခေတ္တံ၊ ဝိသယခေတ်သည်။ အနန္တံ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသည်။ အပရိမာဏံ၊ အတိုင်းအရှည်မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ-ဝိသယ-ခေတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ယာဝတာ ဝါ ပန အာကင်္ခေယျာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယတ္ထ-ယသ္မိံ ဝိသယခေတ္တေ၊ အကြင်အနန္တအပရိမာဏဖြစ်သော ဝိသယခေတ်၌။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် ဉေယျတရားကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာကင်္ခတိ၊ သိခြင်းငှါ အလိုတော်ရှိ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုဉေယျတရားကို။ ဇာနာတိ၊ သိတော်မူနိုင်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဧတေသု တီသု ဗုဒ္ဓခေတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဧကံ အာဏာခေတ္တံ၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ တသ္မိံ ပန၊ ထိုအာဏာခေတ်သည်ကား။ ဝိနဿန္တေ၊ ပျက်သည်ရှိသော်။ ဇာတိခေတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝိနဋ္ဌမေဝ၊ ပျက်ပြီးသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနဿန္တဉ္စ၊ ပျက်သော်လည်း။ ဧကတောဝ၊ တကွနက်သာလျှင်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ သဏ္ဌဟန္တမ္ပိ၊ ဖြစ်ပွါးတည်ထောင်သော်လည်း။ ဧကတောဝ၊ လျှင်။ သဏ္ဌဟတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအာဏာခေတ်၏။ ဝိနာသော စ၊ ပျက်ခြင်းကို၎င်း။ သဏ္ဌ-ဟနဉ္စ၊ တည်ခြင်းကို၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတ့်သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၀၅။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ နဿတိ၊ ပျက်၏။ (တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။) အာဒိတောဝ၊ ရှေးဦးကပင်လျှင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး

သည်။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ ကောဋ္ဌိသတသဟဿစက္ကဝါဠေ၊ ၌။ ကော မဟာဝဿံ၊ တပြိုင်နက် သည်းထန်စွာသော မိုးသည်းပေါက်သည်။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ၊ နှစ်သက်ရွှင်လန်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗဗီဇာနိ၊ ရှိသရွေ့သော မျိုးတို့ကို။ နီဟရိတွာ၊ ထုတ်၍။ ဝပန္တိ၊ ကြဲကုန်၏။ သဿေသု၊ ကောက်ပင်တို့သည်ကား။ ဂေါခါယိတကမတ္တေသု၊ နွားတို့သည် စားလောက်သော ပမာဏရှိကုန်သည်။ ဇာတေသု ပန၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်မူကား။ ဂဒြဘရဝံ၊ မြည်း၏အသံနှင့်တူသော အသံကို။ ရဝန္တော၊ မြည်လျက်။ ကေဗိန္ဒုမ္ပိ၊ မိုးတပေါက်မျှလည်း။ န ဝဿတိ၊ မရွာ။ တဒါ၊ ၌။ ပစ္ဆိန္နံ၊ ပြတ်သော။ ဝဿံ၊ မိုးသည်။ ပစ္ဆိန္နမေဝ၊ အလျှင်း ပြတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤမိုးပြတ်ကြီး ပြတ်သည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဟောတိ ခေါ သော။ပ။ န ဝဿတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ-ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဗဟူနိ ဝဿာနိ၊ များစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံးငင်း။ပ။ [၄၅] ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ၊ များစွာသော နှစ်အသိန်းတို့ပတ်လုံးငင်း။ ဒေဝေါ၊ သည်။ န ဝဿတိ၊ မရွာ။ သော သမယော၊ သည်။ ဟောတိ ခေါ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။]

ဝဿူပဇီဝိနော၊ မိုးကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါ တို့သည်။ (ကာလင်္ကတွာ၊ သေကုန်၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။) ပုပ္ဖဖလူပဇီဝိနိယော၊ အပွင့်အသီးကိုမှီ၍ အသက်မွေး ကုန်သော။ ဒေဝတာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ကာလင်္ကတွာ၊ ၍။ ဗြဟ္မ- လောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒီဃေ၊ ရှည်စွာသော။ အဒ္ဓါနေ၊ အမွန့်သည်။ ဝီတိဝတ္တေ၊ လွန်သည်ရှိသော်။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ခန်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောက် မှ။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မစ္ဆကစ္ဆပါပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကာလင်္ကတွာ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ နေရယိကသတ္တာပိ၊ ငရဲသူ သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ (ကာလင်္ကတွာ၊၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့တွင်။ နေရယိကာ၊ တို့သည်။ သတ္တမသူရိယပါတုဘာဝေ၊ သတ္တမနေထင်ရှားပေါ်သည်။ (သတိ၊သော်။) ဝိနဿန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။ ဧတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

စျာနံ၊ ကို။ ဇိနာ၊ ၍။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့။ ဧတေသဉ္စ၊ ဤဝဿူပဇီဝိနော စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော သတ္တဝါတို့တွင်လည်း။ ကေစိ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဒုဗ္ဘိက္ခပီဠိတာ၊ ငတ်မွတ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်ခဲ့။ ကေစိ၊ တို့သည်။ စျာနာဓိဂမာယ၊ စျာန်ရခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗာ၊ မဖြစ်ထိုက်ကုန်ခဲ့။ တေ သတ္တာ၊ ထိုဒုဗ္ဘိက္ခဘေး နှိပ်စက်သောသတ္တဝါ, စျာန်ရခြင်းငှါ မထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်အကြောင်းဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပရိတ္တာဘာစသော ဗြဟ္မာဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ-အယံ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည် ၌။ ပဋိလဒ္ဓဈာနဝသေန၊ ရအပ်သော စျာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စျာန်ဖြစ်သင့်သည်ကို ဆိုပေအံ့။ တဒါ၊ ထိုကမ္ဘာ ပျက်လုနီး သောအခါ၌။ ဝဿသတသဟဿဿ၊ အနှစ်တသိန်း၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သောကာလ၌။ ကပ္ပုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတီတိ၊ ဖြစ်လတံ့ဟု။ (ဥတ္တွာ၊ ၍။)လောကဗျူဟာ နာမ၊ လောကကို စည်းပေါင်း နှီးဆော်တတ်သောကြောင့် လောကဗျူဟာ အမည်ရှိကုန်သော။ ကာမာ-ဝစရဒေဝါ၊ တို့သည်။ မုတ္တသိရာ၊ ပြေလွတ်သော သျှောင်ထုံးရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဝိကိဏ္ဏကေသာ၊ ဖရိုဖရဲကြဲသောဆံ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရုဒမုခါ၊ ငိုသောမျက်နှာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အဿူနိ၊ မျက်ရည်တို့ကို။ ဟတ္ထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပုဉ္ဆမာနာ၊ သုတ်ကုန်လျက်။ ရတ္တဝတ္ထနိဝတ္ထာ၊ နီသောအဝတ် ဝတ်ကုန်လျက်။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဝိရူပဝေသဓာရိနော၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ဖောက်ပြန်သောအဆင်းကို ဆောင်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ မနုဿပထေ၊ လူတို့ခရီး၌။ ဝိစရန္တာ၊ လှည့်လည်ကုန်လျက်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရောစေန္တိ၊ ကြားကုန်၏။ မာရိသာ၊ အချင်းတို့။ ဣတော၊ ဤနှစ်မှ။ ဝဿသတ-သဟဿဿ၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတံ့။ အယံ လောကော၊ ဤလောကသည်။ ဝိနဿိဿတိ၊ ပျက်လတံ့။ မဟာ-သမုဒ္ဒေါပိ၊ သည်လည်း။ ဥဿုဿိဿတိ၊ ခန်းခြောက်လတံ့။ အယဉ္စ မဟာပထဝီ၊ ဤမြေကြီးသည်ရင်း။ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ၊ မြင်းမိုရ်တောင် မင်းသည်ရင်း။ ဥဍ္ဍယှိဿန္တိ၊ လောင်အပ်ကုန်လတံ့။ ဝိနဿိဿန္တိ၊ ပျက်ကုန် လတံ့။ ယာဝဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်။ လောကဝိနာသော၊ လောကဓာတ်၏ ပျက်ခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတံ့။ မာရိသာ၊ တို့။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာကုသိုလ်ကို။ ဘာဝေထ၊ ပွါးကြကုန်။ ပ။ မာရိသာ၊ တို့။

ဥပပေက္ခံ၊ ကို။ ဘာဝေထ၊ ပွါးကြကုန်။ မာတရံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌဟထ၊ လုပ်ကျွေးကြကုန်။ ပ။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော၊ ကြီးသောသူတို့အား အရိုအသေပြုကုန်သည်။ ဟောထ၊ ဖြစ်ကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာရောစေန္တိ၊ ကုန်၏။

တေသံ၊ ထိုလောက ဗျူဟာကာမာဝစရ နတ်တို့၏။ ဝစနံ၊ ကို။ သုတွာ၊ ၍။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ မနုဿာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဘုမ္မဒေဝတာ စ၊ ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်တို့သည်၎င်း။ သံဝေဂဇာတာ၊ ဖြစ်သော သံဝေဂရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ မုဒုစိတ္တာ၊ နူးညံ့သောစိတ် ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ မေတ္တာဒီနိ၊ မေတ္တာ အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်တို့ကို။ ကရိတွာ၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာမာဝစရ နတ်ပြည်၌။ ဒိဗ္ဗသုဓာဘောဇနံ၊ နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော သုဓာဘုတ်ကို။ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝါယောကသိဏေ၊ ဝါယောကသိုဏ်း၌။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဈာနံ၊ ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ရကုန်၏။ တဒညေ ပန၊ လူ ဘုမ္မဇိုဝ်းမှ တပါးသော အပါယ်သတ္တဝါတို့သည် ကား။ အပရာပရိယဝေဒနီယေန ကမ္မေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မရဟိတော၊ ကံမှကင်းသော။ သံသာရေ၊ ၌။ သံသရမာနော၊ ကျင်လည်သော။ သတ္တော နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေပိ၊ ထိုအပါယ်မှ စုတေ၍ နတ်ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်ပြည်၌။ တထေဝ၊ ထိုရှေးအတူလျှင်။ ဈာနံ၊ ကို။ ပဋိလဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ ပဋိလဒ္ဓဈာနဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာစသော ဗြဟ္မာပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ စကားပြတ်သည်ကို ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝဿူပစ္ဆေဒတော၊ မိုးပြတ်သည်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ နောက်၌။ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော၊ ရှည်စွာသောအခွင့်၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ ဒုတိယော သူရိယော၊ နှစ်ခုမြောက်သော နေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်လာ၏။ (ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ ထင်ပြီ။) ဟောတိ။ ပ။ သမယော၊ အစရှိသော။ သတ္တသူရိယံ၊ သတ္တသူရိယပါတုဘာဝသုတ်ကို။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ အံ့။ (စ-ကား ပဒါလင်္ကာရ။) တသ္မိံ၊

ထိုဒုတိယနေဝန်းသည်။ ပါတုဘူတော၊ ထင်ရှားဖြစ်လတ်သော်။ [၄၆] ရတ္တိ-ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ညဉ့်အပိုင်းအခြားသည်။ နေဝ ပညာယတိ၊ မထင်။ ဒိဝါပရိစ္ဆေ-ဒေါ၊ သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ ေကော သူရိယော၊ တခုသော နေဝန်းသည်။ ဥဋ္ဌေတိ၊ တက်၏။ ေကော၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ လောကော၊ လောကဓာတ်သည်။ အဝိစ္ဆိန္နသူရိယသန္တာပေါဝ၊ မပြတ်သော နေပူရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ပကတိ-သူရိယေ၊ ကမ္ဘာဦးကပေါ်သော ပြကတေ့နေဗိမာန်၌။ သူရိယဒေဝ-ပုတ္တော၊ နေနတ်သားသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကပ္ပဝိနာသကသူရိယေ၊ ကမ္ဘာပျက်နေဝန်း၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော နေဝန်းတို့တွင်။ ပကတိသူရိယေ၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ တက်လတ်သော်။ အာကာသေ၊ ၌။ ဝလာဟကာပိ၊ တိမ်တိုက်တို့သည်ရင်း။ ဓူမသိခါပိ၊ အခိုးညွန့်တို့သည်ရင်း။ စရန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ကပ္ပဝိနာသက-သူရိယေ၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ သော်ကား။ အာဒါသမဏ္ဍလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံပြင်ကဲ့သို့။ ဝိဂတဓူမဝလာဟကံ၊ ကင်းသောအခိုးတိမ်တိုက်ရှိသော။ နိမ္မလံ၊ အညစ်အကြေးကင်းသော။ နဘံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စ မဟာနဒိယော၊ ဂင်္ဂါ, ယမုနာ, သရဘူ, အစိရဝတီ, မဟီမည်သော မြစ်ကြီး ငါးစင်းတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသကုန္နဒီအာဒီသု၊ ကြွင်းသောမြစ်ငယ် စသည်တို့၌။ ဥဒကံ သုဿတိ၊ ရေခန်းခြောက်၏။

တတောပိ၊ ထိုဒုတိယနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ၌။) ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ တတိယော သူရိယော၊ တတိယ နေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်တတိယနေဝန်း၏။ (ယံ သန္ဓာယ၊ ကဲ့သို့ နိယတ်ကင်းသောပုဒ်တည်း။) ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ မဟာနဒိယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ သုဿန္တိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုတတိယနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ၌။) ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ စတုတ္ထော သူရိယော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်စတုတ္ထနေဝန်း၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ဟိမဝတိ၊ ဟိမဝန္တာ၌။ မဟာနဒီနံ၊ တို့၏။ ပဘဝါ၊ အမွန်ဖြစ်ကုန်သော။ သီဟပပါတနော၊ အိုင်ရင်း။ ဟံသပပါတနော၊ အိုင်ရင်း[၁]။ ကဏ္ဏမုဏ္ဍ-

၁-သီဟပပါတော ဟံသပါတနော (စာကိုယ်)။ သိဟပါတနော ဟံသပါတနော (သျှာ)

ကော၊ ၎င်း။ ရထကာရဒဟော၊ ၎င်း။ အနောတတ္တဒ်ဟော၊ ၎င်း။ ဆဒ္ဒန္တဒဟော၊ ၎င်း။ ကုဏာလဒဟော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ သတ္တ မဟာသရာ၊ ဤအိုင်ကြီး ၇ုနစ်အိုင်တို့သည်။ သုဿန္တိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုစတုတ္ထနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ၌။) ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော၊ ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ ပဥ္စမော သူရိယော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ အကြင်ပဥ္စမနေဝန်း၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ နှင့်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ အင်္ဂုလိပဗ္ဗတေမနမတ္တမ္ပိ၊ လက်တဆစ် စွတ်လောက်ရုံမျှလည်း ဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ န သဏ္ဌာတိ၊ မတည်။

တတောပိ၊ မှလည်း။ပ။ ဆဋ္ဌော သူရိယော၊ ဆဋ္ဌနေဝန်းသည်။ ပါတု-ဘဝတိ၊ ၏။ ယဿ၊ ၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ သည်။ ဧကဓုမံ၊ တပြိုင်နက်ထသော အခိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓုမေန၊ အခိုးကြောင့်။ ပရိယာဒိဏ္ဏသိနေဟံ၊ ကုန်ခန်းခြောက်ပြီးသော အစေး အာပေါ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ ယထာ စ၊ ဤစကြာဝဠာကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တတောပိ၊ ထိုဆဋ္ဌနေဝန်း ပေါ်ထွန်းသည်မှလည်း။ (ဥဒ္ဓံ၊ ၌။)ပ။ ယဿ၊ အကြင်သတ္တမနေဝန်း၏။ ပါတုဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ကောဋိသတ-သဟဿစက္ကဝါဠေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သကလစက္ကဝါဠံ၊ သည်။ ဧကဇာလံ၊ တပြိုင်နက်တက်သော အလျှံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယောဇန-သတိကာဒိဘေဒါနိ၊ ယူဇနာတရာစသည် အပြားရှိကုန်သော။ သိနေရု-ကူဋာနိပိ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထွဋ်တို့သည်လည်း။ ပလုဇ္ဇိတွာ၊ ပြတ်ကျ၍။ အာကာသေယေဝ၊ ၌လျှင်။ အန္တရဓာယန္တိ၊ ကွယ်ကုန်၏။ သာ အဂ္ဂိ-ဇာလာ၊ ထိုမီးလျှံသည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ စာတုမဟာရာဇိကေ၊ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်တို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ စွဲ၏။ တတ္ထ၊ ထို၌။ ကနက-ဝိမာနရတနဝိမာနမဏိဝိမာနာနိ၊ ရွှေဗိမာန်, ရတနာဗိမာန်, ပတ္တမြား ဗိမာန်တို့ကို။ ဈာပေတွာ၊ လောင်၍။ တာဝတိံသဘဝနံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ယာဝ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိံ၊ ပဌမဈာန်တိုင်အောင်သော ဘုံကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာပြည်၌။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ ပဌမဈာန် သုံးဘုံတို့ကိုလည်း။ ဈာပေတွာ၊ ၍။

အာဘဿရေ၊ အာဘဿရဘုံတို့ကို။ အာဟစ္စ၊ ဆိုက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ သာ-အဂ္ဂိဇာလာ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ အဏုမတ္တမ္ပိ၊ အဏုမြူ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သင်္ခါရဂတံ၊ ဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော သင်္ခါရအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုရွေ့လောက်။ န နိဗ္ဗာယတိ၊ မငြိမ်းသေး။ သဗ္ဗသင်္ခါရပရိက္ခယာ ပန၊ လောင်အပ်သော အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်ကား။ သပ္ပိတေလဈာပနဂ္ဂိသိခါ ဝိယ၊ ထောပတ်ဆီကို လောင်သော မီးလျှံကဲ့သို့။ [၄၇] ဆာရိကမ္ပိ၊ ပြာကိုမျှလည်း။ အနဝသေသေတွာ၊ မကြွင်းစေမူ၍။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန၊ အောက်ကောင်းကင်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပရိ-အာကာသော၊ အထက်ကောင်းကင်သည်။ ဧကော၊ တစပ်တည်းဖြစ်၍။ မဟန္ဓကာရော၊ ကြီးစွာသော မှောင်အတိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၀၆။ အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ အသင်္ချေယျ ကပ်ဟု ဆိုအပ်သော ရှည်စွာသောကာလ၏။ အစ္စယေန၊ ၌။ မဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီးသည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့စွာ။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ကုမုဒနာဠ။ပ။ မာဏာဟိ၊ ကြာရိုးလုံ့ကန်ကျည်ပွေ့ ထန်းလုံးစသည် ပမာဏရှိကုန်သော။ ဓာရာဟိ၊ မိုဃ်းရေအယဉ်တို့ဖြင့်။ ဝဿန္တော၊ ရွာလျက်။ ကောဋိ။ပ။ ဌေသု၊ ကုဋေတသိန်းသော စကြဝဠာတို့၌။ သဗ္ဗဍ္ဍစက္ကဌာနံ၊ အလုံးစုံ ကမ္ဘာ မီးလောင်ရာ အရပ်ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ တံ ဥဒကံ၊ ထိုအာဘဿရပြဟ္မာပြည်တိုင်ပြည့်သော ရေကို။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ ၌၎င်း။ တိရိယဥ္စ၊ ဖီလာအရပ်၌၎င်း။ ဝါတော၊ လေသည်။ သမုဋ္ဌဟိတွာ၊ ပြင်းစွာထလတ်၍။ ဃနံ ကရောတိ၊ (စီးသွားရွေ့ရှားခြင်းငှါ မပေးမူ၍) ပေါင်းသည်ကိုပြု၏။ ပဒုမိနိပတ္တေ၊ ပဒုမာကြာရွက်၌။ ဥဒကဗိန္ဒုသဒိသံ၊ ရေပေါက်နှင့်အတူ။ ပရိဝဋ္ဋမံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လုံးသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ တာဝ မဟန္တံ၊ ထိုရွေ့လောက် ကြီးစွာသော။ ဥဒကရာသိံ၊ ရေအစုကို။ ဃနံ ကရောတိ၊ (စီးသွားရွေ့ရှားခြင်းငှါ မပေးမူ၍) ပေါင်းသည်ကို ပြုသနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးငြားအံ့။ ဝိဝရသမ္ပဒါ-နတော၊ အကြားအပေါက်ကို ပေးသောအားဖြင့်။ ဃနံ ကရောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ-ဥဒကံ၊ ထိုရေသည်။ အဿ-ဝါတဿ၊ ထိုလေအား။

တမို တမို ဌာနေ၊ ၌။ ဝိဝရံ၊ အကြားအပေါက်ကို။ ဒေတိ၊ ၏။ ဇဝံ၊ သို့။ ဝါတေန၊ သည်။ သံပိဏ္ဍိယမာနံ၊ ပေါင်းအပ်သော။ ဃနံ၊ တခဲနက်လုံးသည်ကို။ ကရိယမာနံ၊ ပြုအပ်သော။ တံ ဥဒကံ၊ ကိုရေသည်။ ပရိက္ခယမာနံ၊ ခန်းခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ တရွေ့တရွေ့။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။ ဩတရတိ၊ သက်၏။ ဥဒကေ၊ သည်။ ဩတိဏ္ဏေ ဩတိဏ္ဏေ၊ တရွေ့တရွေ့ သက်လတ်သော်။ ဗြဟ္မလောကဋ္ဌာနေ၊ ဗြဟ္မာပြည်တည်ရာအရပ်၌။ ဗြဟ္မလောကော၊ ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာပြည်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဥပရိတော၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှ အထက်၌။ စတုကာမာဝစရဒေဝလောကဋ္ဌာနေ စ၊ လေးထပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်တည်ရာ အရပ်၌လည်း။ ဒေဝလောကာ၊ နတ်ပြည်တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပုရိမပထဝိဋ္ဌာနံ၊ ရှေးကမ္ဘာကမြေတည်ရာအရပ်သို့။ ဩတိဏ္ဏေ၊ သက်သည်ရှိသော်။ ဗလဝဝါတာ၊ ပြင်းစွာသော လေတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-ဝါတာ၊ ထိုပြင်းစွာသောလေတို့သည်။ တံ-ဥဒကံ၊ ကို။ ပိဟိတဒ္ဒါရေ၊ ပိတ်အပ်သော အဝရှိသော။ ဓမ္မကရဏေ၊ ဓမ္မကရိုဏ်၌။ ဌိတဥဒကမိဝ၊ တည်သောရေကဲ့သို့။ နိရဿာသံ၊ ရှူစရာ မရှိသည်ကို[၁]။ ကတွာ၊ ၍။ ရုန္ဓန္တိ၊ ချုပ်ကိုင်ကုန်၏။ မဓုရောဒကံ၊ ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော ရေသည်။ ပရိက္ခယံ၊ တရွေ့တရွေ့ ခန်းခြင်းသို့။ (ရွေ့-ဟု ဟဆွဲနှင့်ရေး) ဂစ္ဆမာနံ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ရသပထဝိံ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပေသိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သာ၊ ထိုရသပထဝီသည်။ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ စေဝ၊ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ရင်း။ ဂန္ဓရသသမ္ပန္နာ စ၊ အနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံသည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ နိရုဒကပါယာသဿ၊ ရေမရှိသော နို့ဃနာ၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ပဋလံ ဝိယ၊ အသိလွှာနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ အံ့။ တဒါ၊ ထိုလူ့ပြည်တည်သော အခါ၌။ အာဘဿရဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ ပဌမတရာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လင့်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာယုက္ခယာ ဝါ၊ အသက်ကုန်ခြင်းကြောင့်ရင်း။

[၁] နိုမှူဿာသဟံ၊ ထွက်ရာမရှိသည်ကို (ပြည်ပူဟောင်း)။ နိရဿာသံ (သျာ)

ပုညကမ္မဿ ဝါ။ ကံကုန်ခြင်းကြောင့်ရှင်း။ တတော၊ ထိုအာဘဿရဘုံမှ။ စဝိတွာ၊ ၍။ ဣဓ၊ ဤလူ့ပြည်၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ ထိုဒုတိယစျာန်ဘုံမှ စုတေ၍ လူ့ပြည်၌ဖြစ်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သယမ္ပဘာ၊ မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ အန္တလိက္ခစရာ၊ ကိုယ်တလွှားလွှား ကောင်းကင်ပြင်၌ သွားနိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဂ္ဂညသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တံ ရသပထဝိံ၊ ကို။ သာယိတွာ၊ လျက်၍။ တဏှာဘိဘူတာ၊ ရသတဏှာ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာလုပ္ပကာရကံ၊ အလုပ်အလွေးပြု၍၊ ဝါ၊ အလုအယက်ပြု၍။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ငှါ။ ဥပက္ကမန္တိ၊ လုံ့လပြုကုန်၏။ အထ၊ ထိုသို့ အလုပ်အလွေးစားသော ကာလ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ သယမ္ပဘာ၊ မိမိတို့ကိုယ်ရောင်သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့၏။ အန္ဓကာရော၊ အမိုက်မှောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အန္ဓကာရံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဘာယန္တိ၊ ကြောက်ကုန်၏။

တတော၊ ထိုနောက်မှ။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဘယံ၊ ကို။ နာသေတွာ၊ ဖျောက်၍။ သူရဘာဝံ၊ ရဲရင့်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဇနယန္တံ၊ ဖြစ်စေလျက်။ ပရိပုဏ္ဏပဏ္ဏာသယောဇနံ၊ ယူဇနာငါးဆယ်ပြည့်သော။ သူရိယမဏ္ဍလံ၊ နေဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုနေဝန်းကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ပဋိလဘိမှာ၊ ရပေကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ၊ အလွန်ရွှင်လန်းကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဘီတာနံ၊ ကြောက်ကုန်သော။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဘယံ၊ ကို။ နာသေတွာ၊ ဖျောက်၍။ သူရဘာဝံ၊ ကို။ ဇနယန္တော၊ ဖြစ်စေလျက်။ ဥဋ္ဌိတော၊ တက်၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ သူရိယော၊ သူရိယမည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုနေဝန်း၏။ သူရိယော-တွေဝ နာမံ၊ သူရိယဟူသော အမည်ကိုလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။

[၄၀] အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ သူရိယေ၊ နေဝန်းသည်။ ဒိဝသံ၊ နေ့ပတ်လုံး။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ အတ္ထင်္ဂတေ၊ ဝင်လတ်သော်။ ယမ္ပိ အာလောကံ၊ အကြင်အလင်းကိုလည်း။ လဘိမှာ၊ ရပါကုန်၏။ သောပိ၊ ထိုအလင်းသည်လည်း။ နော၊ တို့အား။ နဋ္ဌော၊ ပျောက်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ပုန ဘီတာ၊ တဖန်ကြောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အညံ၊ တပါးသော။ အာလောကံ၊ ကို။ သစေ လဘေယျာမ၊ အကယ်၍ ရပါကုန်မူကား။ သာဓု ဝတ၊ ကောင်းသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝါ၊ ဝတ၊ စင်စစ်။ သာဓု အဿ၊ ကောင်းသည်ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်အကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဉတွာ ဝိယ၊ သိ၍ကဲ့သို့။ ကေူနပဏ္ဏာသ-ယောဇနံ၊ လေးဆယ့်ကိုးယူဇနာရှိသော။ စန္ဒမဏ္ဍလံ၊ လဝန်းသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ တေ·သတ္တာ၊ တို့သည်။ တံ၊ ထိုလဝန်းကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ မတ္တာယ၊ အတိုင်းအရှည်ထက်။ ဘိယျောသော၊ လွန်စွာ။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ၊ အလွန်ရွှင်လန်းကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဆန္ဒံ၊ အလိုကို။ ဉတွာ ဝိယ၊ သိ၍ကဲ့သို့။ ဥဋ္ဌိတော၊ တက်လာပေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စန္ဒော၊ စန္ဒမည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပစေ။ ဣတိ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုလဝန်း၏။ စန္ဒောတွေဝ နာမံ၊ စန္ဒဟူသော အမည်ကိုလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စန္ဒိမသူရိယေသု၊ လဝန်း,နေဝန်းတို့သည်။ ပါတုဘူတေသု၊ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ နက္ခတ္တာနိ၊ သတ္တဗီသနက္ခတ်တို့သည်။ တာရက-ရူပါနိ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

တတော၊ ထိုနေလနက္ခတ်ပေါ်သည်မှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ရတ္တိန္ဒိဝါ၊ ညဥ့်နေ့တို့သည်။ ပညာယန္တိ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မာသဒ္ဓမာသဥတုသံဝစ္ဆရာ စ၊ လခွဲ,လ,ဥတု,နှစ်တို့သည်လည်း။ ပညာယန္တိ၊ ကုန်၏။ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပန၊ တို့၏ကား။ ပါတုဘူတဒိဝသေယေဝ၊ ထင်ရှားဖြစ်သော နေ့၌သာလျှင်။ သိနေရုစက္ကဝါဠဟိမဝန္တပဗ္ဗတာ၊ မြင်းမိုရ်, စကြဝဠာ, ဟိမဝန္တာတောင်တို့သည်လည်း။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ စ ခေါ၊ ထိုလ, နေ, နက္ခတ်, မြင်းမိုရ်, စကြဝဠာ, ဟိမဝန္တာ, သမုဒ္ဒရာတို့သည် လည်း။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမဒိဝသေယေဝ၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့၌သာလျှင်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ တပြိုင်နက် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ကင်္ဂုဘတ္တေ၊ ဆတ်ထမင်းကို။ ပစ္စမာနေ၊ ချက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဧကပ္ပ-ဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက်ဖြင့်လျှင်။ ပုပ္ဖုဠကာနိ၊ အပွက်တို့သည်။ ဥဋ္ဌ-ဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ ဧကေ ပဒေသာ၊ အချို့သောအရပ်တို့သည်။ ထူပထူပါ၊ စုန့်ရှုန့်တက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧကေ ပဒေသာ၊ တို့သည်။

နိန္နနိန္နာ၊ နိမ့်ရရိမ့်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ကေ ပဒေသာ၊ တို့သည်။ သမသမာ၊ အညီအမျှရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ထူပထူပဋ္ဌာနေ၊ မြင့်ရာမြင့်ရာ၌။ ပဗ္ဗတာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ နိန္နနိန္နဋ္ဌာနေ၊ နိမ့်ရာနိမ့်ရာ၌။ သမုဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သမသမဋ္ဌာနေ၊ ညီရာညီရာ၌။ ဒီပါ၊ ကျွန်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ ရသပထဝိံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ၊ သုံးဆောင်ကုန်သော။ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့တွင်။ ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ကေစ္စေ၊ အချို့သတ္တဝါတို့သည်။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှကုန်သည်။ ကေစ္စေ၊ တို့သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ၊ အဆင်းမလှကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဦးသားတို့တွင်။ ဝဏ္ဏဝန္တော၊ အဆင်းလှသောသူတို့သည်။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော၊ အဆင်းမလှသောသူတို့ကို။ အတိမညန္တိ၊ လွန်၍ အောက်မေ့ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော သတ္တဝါတို့၏။ အတိမာနပစ္စယာ၊ အလွန်မာန်မူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သာပိ ရသပထဝီ၊ ထိုရသပထဝီသည်လည်း၊ ဝါ၊ ထိုမြေဆီသည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့၏။ ဘူမိပပ္ပဋကော၊ မြေလွှာသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့မြေလွှာပေါ်သောအခါ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ တေနေဝ နယေန၊ (ကေစ္စေ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိ အစရှိသော) ထိုဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ သောပိ၊ ထိုမြေလွှာ မြေသင်းခဲသည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ ပဒါလတာ၊ ပဒါလတာမည်သော နွယ်သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ တေနေဝ နယေန၊ လျှင်။ သာပိ၊ ထိုပဒါလတာမည်သော နွယ်သည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ အကဋ္ဌပါကော၊ မထွန်အပ်သောမြေ၌ ပေါက်လျက်မှည့်ရင့်သော၊ ဝါ၊ အလေ့ပေါက်ဖြစ်သော။ အကဏော၊ ဆန်ခွဲမရှိသော၊ ဝါ၊ ဖွဲနုမရှိသော။ အထုသော၊ ဖွဲကြမ်းမရှိသော။ သုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်သော။ သုဂန္ဓော၊ ကောင်းသောအနံ့ရှိသော။ တဏ္ဍုလပ္ဖလော၊ ဆန်ချည်း သီးသော။ သာလိ၊ သလေးသည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။

တတော၊ ထို သလေးဆန်ဖြစ်သည်မှ။ (ပဘုတိ၊ စ၍။) နေသံ၊ တို့အား။ ဘာဇနာနိ၊ အိုးခွက်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊

တို့သည်။ သာလိံ၊ ကို။ ဘာဇနေ၊ အိုး၌။ ဌပေတွာ၊ ထည့်၍။ ပါသာဏ-ပိဋ္ဌိယာ၊ ကျောက်အပြင်၌။ ဌပေန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ သယမေဝ၊ အလိုလို လျှင်။ ဇာလသိခါ၊ မီးလျှံသည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ တံ၊ ထို သလေးဆန်ကို။ ပစတိ၊ ချက်၏။ သော ဩဒနော၊ သည်။ သုမနဇာတိ-ပုပ္ဖသဒိသော၊ သုမနဟုဆိုအပ်သော မုလေးပန်းနှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသလေးထမင်းအား။ သူပေန ဝါ၊ ဟင်းဖြင့်ရင်း။ ဗျဉ္ဇနေန ဝါ၊ ဟင်းလျာဖြင့်ရင်း။ ကရဏီယံ၊ ပြုပြင်ဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယံ ယံ ရသံ၊ အကြင်အကြင် အရသာရှိသော ထမင်းကို။ ဘုဉ္ဇိတုကာမာ၊ သုံးဆောင်လိုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တံတံရသောဝ၊ ထိုထို စားလိုသောအရသာ ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဩဠာရိကံ၊ ရုန့် ရင်းသော။ တံ အာဟာရံ၊ ကို။ အာဟာရယတံ-အာဟာရယန္တာနံ၊ မျိုကုန် သော။ တေသံ၊ တို့အား။ တတော၊ ထိုရုန့်ရင်းသော အာဟာရကို သုံးဆောင်သောအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ မုတ္တကရီသံ၊ ကျင်ငယ်ကျင်ကြီး သည်။ သဉ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏[၁]။ အထ၊ ထိုသို့ မုတ္တကရီသ ဖြစ်သောခါ၌။ နေသံ၊ တို့အား။ တဿ၊ ထိုမုတ္တကရီသ၏။ နိက္ခမနတ္ထာယ၊ ထွက်ခြင်းငှါ။ ဝဏမုခါနိ၊ အမာဝနှင့်တူသော အပေါက်တို့သည်။ ပဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပေါက်ကုန် ၏။ ပုရိသဿ၊ အား။ ပုရိသဘာဝေါ၊ ဘောသည်။ ဣတ္ထိယာပိ၊ မအား လည်း။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။

[၄၉] တတြ၊ တို့တွင်။ (သုဒ်-နိပါတ်မျှ) ဣတ္ထီ၊ မသည်။ ပုရိသံ၊ ကျားကို။ ပုရိသော စ၊ သည်လည်း။ ဣတ္ထိံ၊ ကို။ အတိဝေလံ၊ ကာလကို လွန်၍၊ ဝါ၊ ကြည့်ရှုးကာလထက်လွန်၍။ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစိန်းစိန်းရှု၏။ တေသံ၊ တို့အား။ အတိဝေလံ၊ ၍။ ဥပနိဇ္ဈာယနပစ္စယာ၊ ရှုခြင်းအကြောင်း ကြောင့်။ ကာမပရိဠာဟော၊ ကာမကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်းသည်။

---

[၁] သုံးဆောင်စားသောက်အပ်သော မြေဆီမြေလွှာ ပဒါလတာတို့သည် သုဓာဘုတ် ကဲ့သို့ ငတ်မွတ်ခြင်းကိုဖျောက်၍ အသွေးကိုဆောင်သော အကြောတို့ဖြင့် အသွေးအသားကို ပွါးစေလျက်တည်ကုန်၏၊ ဝတ္ထုသိမ်မွေ့သောကြောင့် မုတ္တကရီသဟူသော အစက်အနက်ကို မဖြစ်စေကုန်၊ သိမ်မွေ့စွာသောကြောင့်ပင်လျှင် ဝမ်းမီးတေဇော၏ လောင်စာသော်လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ စားအပ်သောသလေးထမင်းမူကား အသွေးအသားကိုပွါးစေသော်လည်း ဝတ္ထု ရုန့်ရင်းရကား အစက်အနက်ကို လွှတ်လာသ်သော် အရည်အဖာ်ကိုလည်းဖြစ်စေ၏။ ထိုကြောင့် တတော ပဘုတိ မုတ္တကရီသံ သဉ္ဇာယတိ-ဟူသည်။

ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ⁷တတော၊ ထိုသို့ ကာမပရိဠာဟဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မေထုန-ဓမ္မံ၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အသဒ္ဓမ္မပဋိသေဝနပစ္စယာ၊ မသူတော်တို့အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညူဟိ၊ တို့သည်။ ဂရဟိယမာနာ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်လတ်သော်။ ဝိဟေဌိယမာနာ၊ ညှဉ်းဆဲအပ်ကုန်လတ်သော်။ တဿ အသဒ္ဓမ္မဿ၊ ကို။ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု၊ ဖုံးလွှမ်းလိုသောကြောင့်။ အဂါရာနိ၊ အိမ်တို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ အဂါရံ၊ ၌။ အဇ္ဈာဝသမာနာ၊ နေကုန်လျက်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ အညတရဿ၊ အမှတ်မရှိသော။ အလသဇာတိကဿ၊ ပျင်းသောသဘောရှိသော။ သတ္တဿ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ၊ မြင်သည့်အမူအရာကို အတုလိုက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တာ၊ လိုက်ကုန်သောသူတို့သည်။ သန္နိဓိံ၊ သိုမှီးခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့အစာသိုမှီးသောအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ကဏောပိ၊ ဆန်ခွံသည်လည်း၊ ဝါ၊ ဖွဲနုသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ထုသောပိ၊ ဖွဲကြမ်းသည်လည်း။ တဏ္ဍုလံ၊ ကို။ ပရိယောနန္ဓတိ၊ မြှေး၏။ လာယိတဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ရိတ်ရာသည်လည်း။ န ပဋိဝိရူဟတိ၊ ဒုသစ်မပေါက်။

တေ-သတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္နိပတိတွာ၊ စည်းဝေး၍။ အနုတ္ထုနန္တိ-အနုသောစန္တိ၊ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်စကား ညည်းတွားကုန်၏။ ဘော၊ အချင်းတို့။ သတ္တေသု၊ တို့၌။ ပါပကာ ဓမ္မာ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်တို့သည်။ ပါတုဘူတာ ဝတ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ကုန်ပြီတကား။ မယံ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးကာလ၌။ မနောမယာ၊ စိတ်အလိုအတိုင်း ပြီးကုန်သည်။ အဟုမှာ၊ ဖြစ်ပါကုန်၏။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့အစရှိသော စကားကို။ အဂ္ဂညသုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်လျှင်။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ မရိယာဒံ၊ ငါ့ဟာ,သူ့ဟာဟု သလေးခင်း အပိုင်းအခြားကို။ ဌပေန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အညတရော၊ သော။ သတ္တော၊ သည်။ အညဿ၊ တပါးသောသူ၏။ ဘာဂံ၊ အဖို့ကို။ အဒိန္နံ၊ အရှင်မပေးပဲလျက်။ အာဒိယတိ၊ ခိုးယူ၏။ တံ၊ ထို လက်ဦးပေါ်သော သူခိုးကို။ ဒွိက္ခတ္တုံ၊ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင်။ ပရိဘာသေတွာ၊ ဆဲရေးရေရွတ်၍။ တတိယဝါရေ၊ သုံးကြိမ်မြောက်၌။ ပါဏိလေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒီဟိ၊ လက်, အုဋ်, ကျောက်,လှံကန်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပဟရန္တိ၊ ပုတ်ခတ်ကုန်၏။ တေ-သတ္တာ၊

တို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အဒိန္နာဒါနဂရဟမုသာဝါဒဗျာပါဒနေသု၊ အရှင်မပေးသော ဥစ္စာကိုယူခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်း မုသားဆိုခြင်း တုတ်လှံကန်စွဲကိုင်ခြင်းတို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ဖြစ်ကုန်လတ်သော်။ သန္နိပတိတွာ၊ ၍။ နော-အမှေသု၊ တို့တွင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သမ္မာ၊ အသင့်အတင့် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ခီယိတဗ္ဗံ၊ ရှုတ်ချထိုက်သောသူကို။ ခီယေယျ၊ ရှုတ်ချရာ၏။ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသူကို။ ဂရဟေယျ၊ ကဲ့ရဲ့ရာ၏။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ၊ နှင်ထုတ်ထိုက်သောသူကို။ ပဗ္ဗဇေယျ၊ နှင်ထုတ်ရာ၏။ (တံ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။) ဧကံ သတ္တံ၊ တဦးသောသူကို။ မယံ တို့သည်။ ယံ နူန-ယဒိ ပန သမ္မနေယျာမ၊ အမှုပိုင်နှင်း မင်းဟုသမုတ်ရကုန်မူကား။ (အဟော ဝတ၊ သြော်ကောင်းလေစွ။) မယံ ပန၊ တို့သည်ကား။ အဿ၊ ထိုဆုံးမပေးသောသူအား။ သာလီနံ၊ သလေးတို့၏။ ဘာဂံ၊ ဆယ်ဖို့တဖို့ကို။ အနုပဒဿာမ၊ လျော်စွာပေးဆက်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တယန္တိ၊ ကြံကြကုန်၏။

ဧဝံ၊ သို့။ ကတသန္နိဋ္ဌာနေသု၊ ပြုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်ရှိကုန်သော။ သတ္တေသု ပန၊ သတ္တဝါတို့တွင်ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ၊ ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာ၌။ ဗောဓိသတ္တဘူတော၊ သော။ အယမေဝ ဘဂဝါ၊ ဤငါတို့ဘုရားမြတ်စွာသည်ပင်လျှင်။ တေန သမယေန၊ ထိုကမ္ဘာဦးအခါ၌။ တေသု သတ္တေသု၊ ထို စည်းပေါင်းညီညာ သတ္တဝါတို့တွင်၊ ဝါ၊ တို့ထက်။ အဘိရူပတရော စ၊ အလွန်အဆင်းလှသည်ရင်း။ ဒဿနီယတရော စ၊ အလွန်ရှုဖွယ်ရှိသည်ရင်း။ မဟေသက္ခတရော စ၊ အလွန်ကြီးသော တန်ခိုးရှိသည်ရင်း။ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော စ၊ ပညာ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ရင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိဂ္ဂဟပဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်း ချီးမြှောက်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ ပဋိဗလော၊ စွမ်းရည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ တံ-ဗောဓိသတ္တံ၊ ထိုဘုရားလောင်းသို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ကပ်၍။ ယာစိတွာ၊ တောင်းပန်၍။ သမ္မနိံသု၊ ကွပ်ညှပ်ပိုင်နှင်း မင်းဟုသမုတ်ကုန်၏။ သော-ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တေန-မဟာဇနေန၊ ထိုလူအပေါင်းသည်။ သမ္မတော၊ မင်းဟု သမုတ်အပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာသမ္မတော၊ မဟာသမ္မတမည်၏။ ခေတ္တာနံ၊ လယ်တို့၏။ အဓိပတိ၊ အရှင်တည်း။ ဝါ၊ ခေတ္တာနံ၊ လယ်တို့ကို။ အဓိပတိ၊ အစိုးရသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊

ကြောင့်။ ခတ္တိယော၊ ခတ္တိယမည်၏။ ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီသဖြင့်။ (တနည်း) ဓမ္မေန၊ မင်းကျင့်တရားဖြင့်။ သမေန၊ ညီညွတ်သောကိုယ် နှုတ် နှလုံးအမှုဖြင့်။ ပရေသံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့ကို။ ရဉ္စေတိ၊ နှစ်သက် မွေ့လျော်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဇာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တီဟိ နာမေဟိ၊ သုံးပါးသော အမည်တို့ဖြင့်။ ပညာယိတ္ထ၊ ထင်ရှား ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ လောကေ၊ လူ့ရွာ၌။ ယံ ယံ အစ္ဆရိယဋ္ဌာနံ၊ အကြင် အကြင် အံ့ဖွယ်သော အကြောင်းအရာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအံ့ဖွယ် သော အကြောင်းအရာ၌။ ဗောဓိသတ္တောဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာဒိပုရိ-သော၊ လက်ဦးအစပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဗောဓိ-သတ္တံ၊ ကို။ အာဒိံ ကတ္ဝာ၊ ၍။ ခတ္တိယမဏ္ဍလေ၊ မင်းအပေါင်းသည်။ သဏ္ဌိတေ၊ ကောင်းစွာတည်လတ်သော်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ ဗြာဟ္မဏာ-ဒယော၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏာပိ၊ အမျိုးတို့သည်လည်း။ သဏ္ဌဟိံသု၊ တည်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ကပ်တို့တွင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး ရွာသောအခါမှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ဇာလုပစ္ဆေဒေါ၊ မီးလျှံပြတ်စဲသောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဧကော၊ တခု သော။ ဣဒံ အသင်္ချေယျံ၊ ဤအသင်္ချေယျကပ်ကို။ သံဝဋ္ဋောတိ၊ သံဝဋ္ဋကပ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

[၅၀] ကပ္ပဝိနာသကဇာလုပစ္ဆေဒတော၊ ကမ္ဘာပျက်မီးလျှံ ပြတ်စဲ သည်မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠပရိပူရကော၊ ကုဋေတသိန်းသော စကြဝဠာတိုက်ကို ပြည့်စေတတ်သော။ သမ္ပတ္တိမဟာ-မေဃော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာဝ၊ လောက်။) ဒုတိယံ၊ သော။ ဣဒံ အသင်္ချေယျံ၊ ကို။ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သမ္ပတ္တိမဟာမေဃတော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသောအခါမှ။ ယာဝ၊ လောက်။ စန္ဒိမသူရိယပါတုဘာဝေါ၊ လနေပေါ်သောအခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာဝ၊ လောက်။) တတိယံ၊ သော။ ဣဒံ အသင်္ချေယျံ၊ ကို။ ဝိဝဋ္ဋောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဝိသုဒ္ဓိ နိဿယ ၃-၉-ပ-မ-ဗ-သ-စ

စန္ဒိမသူရိယပါတုဘာဝတော၊ လနေပေါ်သောအခါမှ၊ ယာဝ၊ လောက်။ ပုန၊ ဖန်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး ရွာသော အခါသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တာဝ၊ လောက်။) စတုတ္ထံ၊ သော။ ဣဒံ အသင်္ချေယျံ၊ ကို။ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ ဤလေးပါးသော အသင်္ချေယျကပ်တို့သည်။ ဧကော၊ တခုသော။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်မည်သည်၊ ဝါ၊ ကမ္ဘာကြီးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနာသော စ၊ ပျက်ခြင်းကိုရင်း။ သဏ္ဌဟနဉ္စ၊ တည်ခြင်းကိုရင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၀၇။ ပန၊ မိုးဖျက်သော ကမ္ဘာမှတပါး ရေဖျက်သောကမ္ဘာကို ဆိုအံ့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ ကမ္ဘာသည်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ နဿတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အာဒိတော၀၊ လက်ဦးကာလ၌ပင်လျှင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ ဣတိအာဒိ၊ ကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ထိုမိုးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌။ ဒုတိယသူရိယော၊ ဒုတိယ နေဝန်းသည်။ ဥဋ္ဌိတော ယထာ၊ တက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌၊ ကပ္ပဝိနာသကော၊ ကမ္ဘာကို ဖျက်တတ်သော။ ခါရုဒကမဟာမေဃော၊ ငန်လှစွာသော မိုးကြီးသည်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တက်လတ်၏။ သော၊ ထိုငန်လှစွာသော ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီးသည်။ အာဒိတော၊ လက်မွန်ကာလ၌။ သုခုမံ သုခုမံ၊ အလွန်သိမ်မွေ့စွာ။ ဝဿန္တော၊ ရွာလျက်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ မဟာဓာရာဟိ၊ ထန်းလုံးအင်ကြင်းပင်စည်စသည့် ကြီးစွာသောရေအယဉ်တို့ဖြင့်။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနံ၊ ကုဋေတသိန်း စကြဝဠာတို့ကို။ ပူရေန္တော၊ ပြည့်စေလျက်။ ဝဿတိ၊ ရွာ၏။ ခါရုဒကေန၊ ငန်လှစွာသော ရေသည်။ ဖုဋ္ဌာ ဖုဋ္ဌာ၊ ထိအပ် ထိအပ်ကုန်သော။ ပထဝီပဗ္ဗတာဒယော၊ မြေတောင် အစရှိသည်တို့သည်။ ဝိလီယန္တိ၊ မြည့်မြည့်ကျေကုန်၏။ ဥဒကံ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေကို။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင် အဖို့အားဖြင့်။ ဝါတေဟိ၊ လေတို့သည်။ ဓာရိယတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ပထဝိတော၊ မြေအောက် အစွန်းမှ။ ပဘုတိ၊ ၍။ ယာဝဒုတိယဈာနဘူမိံ၊ ဒုတိယဈာန်ဘုံတိုင်အောင်သော အရပ်ကို။ ဥဒကံ၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေသည်။ ဂဏှာတိ၊

ယူ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပြဟ္မာပြည်၌။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ ပရိတ္တာဘာ, အပ္ပမာဏာဘာ,အာဘဿရ ဗြဟ္မာသုံးပြည်တို့ကိုလည်း။ ဝိလီယာပေတွာ၊ ကြေစေ၍။ သုဘကိဏှေ၊ သုဘကိဏှာဘုံတို့ကို။ အာဟစ္စ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ တံ ကပ္ပဝိနာသကဥဒကံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ အဏုမတ္တံပိ၊ အဏုမြူမျှလည်း။ သင်္ခါရဂတံ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပြားရှိသော သင်္ခါရ အပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ န ဝူပသမတိ၊ မငြိမ်းသေး။ ဥဒကာနုဂတံ၊ ကမ္ဘာပျက်ရေသည် တွေ့ထိအပ်သော။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရအပေါင်းကို။ အဘိဘဝိတွာ-ဝိလီယာပေတွာ၊ ကြေပျောက်စေ၍။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ဝူပသမတိ၊ ငြိမ်း၏။ အန္တရဓာနံ၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန၊ အောက်ကောင်းကင်နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပရိအာကာသော၊ သည်။ ဧကော ဟောတိ၊ တစပ်တည်းဖြစ်၏။ မဟန္ဓကာရော၊ ကြီးစွာသော မှောင် အမိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသည်။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ဆိုပြီးသည်နှင့် တူလှပြီ။ ပန၊ ကွဲလွဲသည်ကို ကောက်၍ဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣဓ၊ ဤရေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ အာဘဿရ-ဗြဟ္မလောကံ၊ ကို။ အာဒိံ ကတွာ၊ ၍။ လောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ သုဘကိဏှတော၀၊ သုဘကိဏ်ဘုံမှလျှင်။ စဝိတွာ၊ ၍။ အာဘဿရ-ဋ္ဌာနာဒီသု၊ အာဘဿရဘုံစသည် တည်ရာအရပ်တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုရေဖျက်သော အခါ၌။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော၊ မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကပ္ပဝိနာသကဥဒကုပစ္ဆေဒေါ[၁]၊ ကမ္ဘာဖျက် ဆားငန် ရေ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤကမ္ဘာဖျက်ဆားငန်ရေ ပြတ်စဲ သည်ဘိုင်အောင်သော ကာလသည်။ ဧကံ အသင်္ချေယျံ၊ တခုသော သံဝဋ္ဋ-အသင်္ချေယျကပ်မည်၏။ ဥဒကုပစ္ဆေဒတော၊ ကမ္ဘာဖျက်ရေ ပြတ်သည်မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ သမ္ပတ္တိမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီးရွာသော အခါ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဣဒံ၊ ဤအသင်္ချေယျသည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ အသင်္ချေယျံ၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ အသင်္ချေယျကပ်မည်၏။ သမ္ပတ္တိမဟာ-မေဃတော၊ မှ။ ပ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ တို့သည်။ ဧကော

၁-ကပ္ပဝိနာသကာဒါဒကုပစ္ဆေဒေါ (သျာ)

မဟာကပ္ပေါ၊ တခုသော ကမ္ဘာကြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနာသော စ၊ ကိုရင်း။ သဏ္ဌဟနဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၅၁] ၄၀၈။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အာဒိတောဝ၊ လျှင်။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃော၊ သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ၍။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့စသော စကားကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယမ္ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုမီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌။ ဒုတိယသူရိယော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ဤလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ ကပ္ပဝိနာသနတ္ထံ၊ ကမ္ဘာကိုဖျက်ခြင်းငှါ။ ဝါတော၊ သည်။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ပြင်းစွာထ၏။ သော၊ ထိုကမ္ဘာဖျက်လေသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ထူလရဇံ၊ ရုန့်ရင်းသော မြူကို။ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ လွင့်တက်စေ၏။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ သဏှရဇံ၊ သိမ်မွေ့သောမြူကို။ သုခုမဝါလိကံ၊ သိမ်မွေ့သော သဲကို။ ထူလဝါလိကံ၊ ရုန့်ရင်းသောသဲကို။ သက္ခရပါသာဏာဒယော၊ ကျောက်ပြုတ်ကျောက်ခဲ စသည်တို့ကို။ ဣတိ၊ သို့။ ယာဝ၊ လောက်။ ကူဋ္ဌာဂါရမတ္တေ၊ အိမ်ထွတ်အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပါသာဏေ စ၊ တို့ကိုရင်း။ ဝိသမဋ္ဌာနေ၊ မညီညွတ်သောအရပ်၌။ ဌိတမဟာရုက္ခေ စ၊ တည်သော သစ်ပင်ကြီးတို့ကိုရင်း။ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ လွင့်တက်စေ၏။ တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အလုံးစုံတို့သည်။ ပထဝိတော၊ မြေအပြင်မှ။ နဘံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဥဂ္ဂတာ၊ လွင့်ကုန်ပြီးသော်။ န စ ပုန ပတန္တိ၊ တဖန်မြေသို့မကျကုန်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကောင်းကင်၌လျှင်။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်း, ပျောက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

အထ၊ ထိုသို့ လွင့်ကုန်, ကျေကုန်သော်။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ မဟာပထဝိယာ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ မှ။ ဝါတော၊ ကမ္ဘာဖျက်လေသည်။ သမုဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်လတ်၍။ ပထဝိံ၊ ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြောင်းပြန်လှန်၍။ မူလံ၊ အောက်အပြင်ကို။ ဥဒ္ဓံ ကတွာ၊ အထက်ပြု၍။ အာကာသေ၊ ကောင်းကင်သို့။ ခိပတိ၊ ပစ်လွှင့်၏။ ယောဇနသတပ္ပမာဏာ၊ ယူဇနာတရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ပထဝီပဒေသာပိ၊ မြေအစိတ်တို့သည်ရင်း။ ဒွိယောဇန။ပ။ ပမာဏာ၊ ယူဇနာ နှစ်ရာ, သုံးရာ, လေးရာ, ငါးရာ အတိုင်း

အရှည်ရှိကုန်သော။ ပထဝီပဒေသာပိ၊ တို့သည်ရှင်း။ ဘိဇ္ဇိတွာ၊ ပွဲ၍။ ဝါတဝေဂေန၊ လေအဟုန်သည်။ ခိတ္တာ၊ လွှင့်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာကာသေယော၊ ၌လျှင်။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အဘာဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကိုရှင်း။ သိနေရုပဗ္ဗတမ္ပိ၊ ကိုရှင်း။ ဝါတော၊ သည်။ ဥက္ခိပိတွာ၊ ချီ၍။ အာကာသေ၊ သို့။ ခိပတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုစကြာဠာ မြင်းမိုရ်,ယုဂန္ဓိုရ် စသော တောင်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ အဘိဟန္တွာ၊ ထိခိုက်ကုန်၍။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝိနဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်လျှင်။ ဘုမ္မဋ္ဌကဝိမာနာနိ စ၊ တို့ကိုရှင်း။ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ စ၊ တို့ကိုရှင်း။ ဝိနာသေန္တော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ ဆကာမာဝစရဒေဝလောကေ၊ တို့ကို။ ဝိနာသေတွာ၊ ပျက်စေ၍။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠာနိ၊ တို့ကို။ ဝိနာသေတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကုဋေတသိန်းသော လောကဓာတ်၌။ စက္က-ဝါဠာ၊ တောင်တို့သည်။ စက္ကဝါဠေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိမဝန္တာ၊ တို့သည်။ ဟိမဝန္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သိနေရူ၊ တို့သည်။ သိနေရူဟိ၊ တို့နှင့်။ အညမညံ။ ချင်း။ သမာဂန္တွာ၊ ဆုံမိ,ပေါင်းမိကြ၍။ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊ ညက်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝိနဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ပထဝီတော၊ မှ။ ယာဝ တတိယဇ္ဈာနဘူမိံ၊ တတိယ ဈာန်ဘုံတိုင်အောင်သော အရပ်ကို။ ဝါတော၊ သည်။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာပြည်၌။ တယောပိ ဗြဟ္မလောကေ၊ သုံးထပ်လုံးသော တတိယဈာန် ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို။ ဝိနာသေတွာ၊ ၍။ ဝေဟပ္ဖလံ၊ ကို။ အာဟစ္စ၊ ဆိုက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ရပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗသင်္ခါရဂတံ၊ သင်္ခါရ အပေါင်းကို။ ဝိနာသေတွာ၊ ၍။ သယမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်လေ၏။ ဟေဋ္ဌာအာကာသေန။ ပ။ ကာသောတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားရပ်သည်။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ဣဓ၊ ဤလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ သုဘကိဏှဗြဟ္မလောကံ၊ ဗြဟ္မာ ပြည်ကို။ အာဒိံ ကတွာ၊ ၍။ လောကော၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၏။ ဝေဟပ္ဖလတော စ၊ ဘုံမှသာလျှင်။ စဝိတွာ၊ ၍။ သုဘကိဏှဋ္ဌာနာဒီသု၊ တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေဖျက်သောကမ္ဘာ၌။ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော၊ မှ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကပ္ပဝိနာသကဝါတုပစ္ဆေဒေါ၊ ကမ္ဘာဖျက်လေ စဲပြတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ဣဒံ၊ ဤအသင်္ချေယျသည်။

ကော၊ သော။ အသင်္ချေယျ၊ သံဝဋ္ဋအသင်္ချေယျကပ်မည်၏။ ဝါတုပစ္ဆေဒ-တော၊ ကမ္ဘာဖျက်လေပြတ်သည်မှ။ ယာဝသမ္ပတ္တိမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီးရွာသည်တိုင်အောင်သောကာလသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ အသင်္ချေယျံ၊ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီအသင်္ချေယျကပ် မည်၏။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

[၅၂] ၄၀၉။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်သနည်း။ အကုသလမူလကာရဏာ၊ အကုသိုလ် မူလဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဧဝံ၊ ဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။) ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ အကုသလမူလေသု၊ သုံးပါးသော အကုသိုလ်မူလတို့သည်။ ဥဿန္နေသု၊ အလွန်ပြောကုန်သည်ရှိသော်။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ လောကော၊ သည်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သော လောကော၊ သည်။ ရာဂေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ အလွန်ပြောသည်ရှိသော်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ကေစိ ပန၊ တို့သည်ကား။ ဒေါသေ၊ သည်။ ဥဿန္န-တရေ၊ သော်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ရာဂေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ မောဟေ၊ သည်။ ဥဿန္နတရေ၊ သော်။ ဝါတေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုပြီးသော အကြောင်းသုံးပါးဖြင့်။ ဝိနဿန္တောပိ၊ ပျက်သည်ရှိသော်လည်း။ နိရန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့လျှင်။ သတ္တဝါရေ၊ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ရှစ်ခုမြောက်သောအကြိမ်၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ပုန၊ ဖန်။ သတ္တဝါရေ၊ တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အဋ္ဌမေ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ရှစ်ကြိမ်မြောက် ရှစ်ကြိမ်မြောက်၌။ ဝိနဿန္တော၊ ပျက်သောကမ္ဘာသည်။ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝိန-သိတွာ၊ ပျက်၍။ ပုန၊ ဖန်။ သတ္တဝါရေ၊ တိုင်အောင်။ အဂ္ဂိနာ၊ ဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြိမ်ဖြင့်။ တေသဋ္ဌိ ကပ္ပါ၊ မီးငါးဆယ့်ခြောက်ကြိမ် ရေခုနစ်ကြိမ်အားဖြင့် ခြောက်ဆယ့်သုံးကမ္ဘာတို့သည်။ အတီတာ၊ လွန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထန္တရေ၊

ဤအတွင်း၌။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ နဿနဝါရံ၊ ပျက်သင့်သောအကြိမ်ကို။ သမ္ဘုဏ္ဏိ၊ ချောက်သော်လည်း။ ပဌမာဟိဘူ၊ မြစ်၍။ လဒ္ဓေါကာသော၊ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော။ ဝါတော၊ သည်။ ပရိပုဏ္ဏစတုသဋ္ဌိကပ္ပါယုကေ၊ ပြည့်သော ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာ အသက်ရှိကုန်သော။ သုဘကိဏှေ၊ သုဘကိဏှာဘုံဘုံကို၊ ဝိဒ္ဓံသေန္တော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ လောကံ၊ လောကဓာတ်ကို၊ ဝိနာသေတိ၊ ဖျက်၏။

၄၁၀။ စ၊ ပြဘ်ကြီးစင်းစင်း စကားကြွင်းကို ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသကို။ အနုဿရန္တောပိ၊ အောက်မေ့သော်လည်း။ ကပ္ပါနုဿရဏကော၊ ကပ်ကို အောက်မေ့သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ တေသု ကပ္ပေသု၊ ထိုကပ်တို့တွင်။ အနေကေ၊ များစွာကုန်သော။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေပိ၊ သံဝဋ္ဋကပ်တို့ကိုရင်း။ပ။ အနုဿရတိ၊ ၏။ ကထံ အနုဿရတိ၊ နည်း။ အမုတြာသိန္တိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အနုဿရတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌တော်၌။ အမုတြာသိန္တိ၊ ကား။ အမုမှိ၊ ဤမည်သော။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ အမုမှိ ဘဝေ ဝါ၊ ဤမည်သော ဘဝ၌ရင်း။ ယောနိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ယောနိ၌ရင်း။ ဂတိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ဂတိ၌ရင်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ ဝါ၊ ဤမည်သော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၌ရင်း။ သတ္တာဝါသေ ဝါ၊ ဤမည်သော သတ္တာဝါသ၌ရင်း။ သတ္တနိကာယေ ဝါ၊ ဤမည်သော ခတ္တိယဗြာဟ္မဏစသော သတ္တနိကာယ၌ရင်း။ အာသိံ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဧဝံနာမောတိ၊ ကား။ တိဿော ဝါ၊ တိဿအမည်ရှိသည်ရင်း။ ဖုဿော ဝါ၊ သည်ရင်း။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဧဝံဂေါတ္တောတိ၊ ကား။ ကစ္စာနော ဝါ၊ ကစ္စည်းအနွယ်ရှိသည်ရင်း။ ကဿပေါ ဝါ၊ သည်ရင်း။ အာသိံ၊ ပြီ၊ ဣဒံ၊ ဤဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တောဟူသော စကားကို။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အတီတဘဝေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ နာမဂေါတ္တာနုဿရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ အဆင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုရင်း။ (ဝဏ္ဏဝိပတ္တိံ ဝါ၊ အဆင်း၏ မပြည့်စုံခြင်းကိုရင်း။) လူခပဏီတဇီဝိတဘာဝံ ဝါ၊ ခေါင်းပါးသော အသက်မွေးခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်, မြတ်သောအသက်မွေးခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုရင်း။ သုခဒုက္ခဗဟုလတံ ငါ၊ များသော သုခရှိသည်၏အဖြစ်, များသောဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုရင်း။ အပ္ပါယုကဒီဃာ-

ယုကဘာဝံ ဝါ၊ တိုသော အသက်ရှိသည်၏အဖြစ်, ရှည်သောအသက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုငင်း။ အနုဿရိတုကာမော၊ အောက်မေ့ခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ တမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံကိုလည်း။ အနုဿရတိ-ယေဝ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်သာလျှင်တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝေ-ဝဏ္ဏောဘ။ ပ။ ပရိယန္တောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဧဝံဝဏ္ဏောတိ၊ ကား။ ဩဒါတော ဝါ၊ ဖြူသော အဆင်းရှိသည်ငင်း။ သာမော ဝါ၊ ရွှေသောအဆင်းရှိသည်ငင်း။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဧဝမာဟာရောတိ၊ ကား။ သာလိမံသောဒနာဟာရော ဝါ၊ လူဖြစ်သောခါ သလေးထမင်း, သားပြွမ်းထမင်း အစာရှိသည်ငင်း။ ပဝတ္တ-ဖလဘောဇနော ဝါ၊ ရသေ့စသည်ဖြစ်သောအခါ အလိုလိုကြွေကျသော သစ်သီးအစာရှိသည်ငင်း။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဧဝံသုခဒုက္ခပဋိသံဝေဒီတိ၊ ကား။ အနေကပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ကာယိကစေတသိကာနံ၊ စေတသိက ဖြစ်ကုန်သော။ သာမိသနိရာမိသာဒိပ္ပဘေဒါနံ ဝါ၊ နိရာမိသစသည် အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားလေ့ရှိသည်။ အာသိံ၊ ပြီ။ ဧဝမာယုပရိယန္တောတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဿသတပရိမာဏာယုပရိယန္တော ဝါ၊ အနှစ်တရာ အသက်တမ်း အပိုင်းအခြားရှိသည်ငင်း။ စတုရာသီတိကပ္ပသတသဟဿာယုပရိယန္တော ဝါ၊ ကမ္ဘာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် အသက်အပိုင်းအခြား ရှိသည်ငင်း။ အာသိံ၊ ပြီ။ သော။ ပ။ ဥဒပါဒိန္တိ၊ ကား။ သော အဟံ၊ ထိုငါသည်။ [၅၃] တတော ဘဝတော ဝါ၊ မှငင်း။ ပ။ သတ္တနိကာယတော ဝါ၊ ထိုထို ခတ္တိယဗြာဟ္မဏစသော သတ္တနိကာယမှငင်း။ စုတော၊ စုတေသည်ရှိသော်။ ပုန၊ ဖန်။ အမုကသ္မိံ နာမ ဘဝေ၊ ဤမည်သော ဘဝ၌ငင်း။ပ။ ဥဒပါဒိံ၊ ပြီ။ တတြာပါသိန္တိ၊ ကား။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ၌။ တတြာပိ ဘဝေ ဝါ၊ ထိုဘဝ၌ ငင်း။ ပ။ ပုန အဟောသိံ၊ တဖန်ဖြစ်ဘူးပြီ။ ဧဝံနာမောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။

အပိစ-အပရော နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အမုတြာသိန္တိ ဣဒံ အနုဿရဏံ၊ ဤအောက်မေ့ခြင်းသည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ ဖြင့်။ အာရောဟန္တဿ၊ ပဋိလောမအားဖြင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသသို့ ဉာဏ်ဖြင့် တက်သော ရဟန်း၏။ ယာဝဒိစ္ဆကံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ အနုဿရဏံ၊ အဖန်

ဖန် အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော တတော စုတောတိ ဣဒံ ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ ဤအဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ခြင်းသည်။ ပဋိနိဝတ္တန္တဿ၊ တဖန် နစ်ခဲ့ ပြန်ခဲ့သော ရဟန်း၏။ (အနုဿရိတာနုဿရိတဿ၊ အောက်မေ့ပြီး အောက်မေ့ပြီးသော ပုဗ္ဗေနိဝါသကို။) ပစ္စဝေက္ခဏံ၊ တဖန်ပြန်၍ ဆင်ခြင် ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓူပပန္နောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ (ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ဣမိဿာ ဥပပတ္တိယာ၊ ဤပဋိသန္ဓေ၏။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမရှိသည် ·သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဥပပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ အရပ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ အမုတြ ဥဒပါဒိန္တိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတြာပါသိန္တိ ဝေမာဒိ ပန၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကိုကား။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဣမိဿာ ဥပပတ္တိယာ၊ ဤပဋိသန္ဓေ၏။ အနန္တရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ တတြ တသ္မိံ ဥပပတ္တိ-ဋ္ဌာနေ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ အရပ်၌။ နာမဂေါတ္တာဒီနံ၊ တို့ကို။ အနုဿရဏ-ဒဿနတ္ထံ၊ အောက်မေ့ခြင်းကို ပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နောတိ၊ ကား။ သွာဟံ-သော အဟံ၊ သည်။ တတော အနန္တရူပပတ္တိဋ္ဌာနတော၊ ထိုအခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရာ ဌာနမှ။ စုတော၊ စုတေခဲ့၍။ ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ အသုကသ္မိံ နာမ၊ ဤမည်သော။ ခတ္တိယကုလေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်လာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ ဣတီတိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော။ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသန္တိ၊ ကား။ နာမဂေါတ္တဝသေန၊ အမည် အနွယ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဥဒ္ဒေသံ၊ ညွှန်းပြကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ အဆင်းစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သာကာရံ၊ မညွှန်းပဲ သိကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နာမဂေါတ္တေန၊ အမည် အနွယ်ဖြင့်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါကို။ တိဿော၊ ဤသူတိဿတဲ့။ ကဿပေါ၊ ဤသူကဿပအနွယ်တဲ့၊ ဣတိ၊ သို့။ ဥဒ္ဒိသီယတိ၊ (မြင်ကာမျှဖြင့် မသိ သောကြောင့်) ထုတ်ဆို ညွှန်းပြအပ်၏။ ဝဏ္ဏာဒီဟိ၊ ဝဏ္ဏအာဟာရ ဝေဒ-ယိတ အာယုပရိစ္ဆေဒတို့ဖြင့်။ သြဒါတော၊ ဖြူသောသူ။ သာမော၊ ရွှေသော သူ။ ဣတိ-ဝေမာဒိနာနတ္တတော၊ ဤသို့စသည် အထူးထူးသော သဘော အားဖြင့်။ (တနည်း) ဣတိ-ဧဝံ ပကာရနာနတ္တတော၊ ဤသို့ အတူရှိသော အထူးထူးသော သဘောအားဖြင့်။ (ဣတိ-သဒ္ဒါအာဒျတ္ထတည်း၊ တနည်း

ပကာရတ္တတည်း။) ပညာယတိ၊ (မညွန်းမပြောရမြင်ကာဖြင့်) သိအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမဂေါတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဒေသော၊ မည်၏။ ဣတရေ၊ ဤမှတပါး ဝဏ္ဏ စသည်တို့သည်။ အာကာရာ၊ မည်ကုန်၏[၁]။ အနေက-ဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသမနုဿရတီတိ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ထင်သော အနက်ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ၊

စုတူပပါတဉာဏကထာ

၄၁၁။ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏကထာယ၊ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိ-သန္ဓေကို သိသောဉာဏ်ကို ဟောရာဒေသနာ၌။ စုတူပပါတဉာဏာယာတိ၊ ကား။ စုတိယာ စ၊ စုတိအနီး၌၎င်း။ ဥပပါတေ စ၊ ပဋိသန္ဓေအနီး၌၎င်း။ ဉာဏာယ၊ သိသောဉာဏ်အလို့ငှါ။ ယေန ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ စုတိ စ၊ စုတိအနီးကို၎င်း။ ဥပပါတော စ၊ ပဋိသန္ဓေအနီးကို၎င်း။ ဉာယတိ၊ သိအပ်၏။ တဒတ္ထံ၊ ထိုဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏတ္ထံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်အလို့ငှါ။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေ-တီတိ၊ ကား။ ပရိကမ္မစိတ္တံ၊ ပရိကံဖြစ်သောစိတ်ကို။ အဘိနီဟရတိ စေဝ၊ ရှေးရှုလည်းဆောင်၏။ အဘိနိန္နာမေတိ စ၊ ရှေးရှုလည်း ညွတ်စေ၏။ သောတိ၊ ကား။ ကတစိတ္တာဘိနီဟာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဗ္ဗေနာတိအာဒီသု ပန၊ တို့၌ကား။ (ဝိဂ္ဂဟော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။) ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြဆိုအံ့။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှရုဟိရာဒိဟိ၊ သည်းခြေ သလိပ် သွေးလေဆိုးရောဂါ စသည်တို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မနှိပ်စက် မမြွေးရှက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတာယ၊ ညစ်ညူးကြောင်း အပြစ်ဒေါသမှ ကင်းလွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေပိ၊ အဝေး၌လည်း။ (ပိ-သဒ္ဒါဖြင့် သုခုမဖြစ်သော အာရုံကို သင်္ဂြိုဟ်သည်။) အာရမ္မဏသမ္ပဋိစ္ဆန-

၁-ဥဒ္ဒိသီယတိ သတ္တော ဧတေနာတိ ဥဒ္ဒေသော၊ နာမဂေါတ္တံ။ အာကရီယတိ ဒိဿတိ သတ္တော ဧတေဟီတိ အာကာရာ၊ ဝဏ္ဏာဒယော။ (ပြည်)

သမတ္တံ၊ အာရုံကိုခံခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်သန္တာန်၌ဖြစ်သော။ ပသာဒစက္ခု၊ လေးပါးဘုတ်တို့ကို ကြည်စေတတ်သော စက္ခုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝီရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝီရိယဟူသော ပဓာနသင်္ခါရနှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွါးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ပြီးသော။ [၅၄] ဉာဏဒိဗ္ဗ ဉာဏစက္ခု၊ ဤအဘိညာဉ် ဉာဏ်ဟူသော မျက်စိသည်လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုနတ်မျက်စိနှင့် တူသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်မျက်စိနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ အပိ စ၊ တနည်းကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟု ဆိုအပ်သော လေးပါးသော စျာန်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ စ၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာပိ၊ ပါဒကစျာန်ဟု ဆိုအပ်သော ဒိဗ္ဗဝိဟာရကို မှီ၍ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၌ အကျုံးဝင်သော (မိမိနှင့် သမ္ပယုတ္တ,နိဿယပစ္စည်းဖြစ်သော) ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်ကို မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ အာလောကပရိဂ္ဂဟေန၊ အာလောကကသိုဏ်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်။ (ပတ္တဗ္ဗတ္တာ၊ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သယဥ္စ၊ မိမိ၏လည်း။ ဉာဏာလောကဖရဏဘာဝေန၊ ဉာဏ်ဟူသော အလင်းကို နှံ့စေသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။) မဟာဇုတိကတ္တာပိ၊ ကြီးကျယ်သော အရောင်အလင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ တိရောကုဋ္ဋာဒိဂတရူပဒဿနေန၊ နံရံတဖက်စသည်၌ တည်သော ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းဖြင့်။ မဟာဂတိကတ္တာပိ၊ အံ့ဖွယ်သရဲသော သွားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ဝါ၊ အံ့ဖွယ်သရဲသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ သဒ္ဒသတ္ထာနုသာရေနေဝ၊ သဒ္ဒါကျမ်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဒဿနဋ္ဌေန၊ ရူပါရုံကိုမြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ စက္ခုကိစ္စကရဏေန၊ မျက်စိ၏ကိစ္စကို ပြုခြင်းကြောင့်။ စက္ခုမိဝ၊ မျက်စိနှင့် တူသည်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအနက်ကြောင့်လည်း။ စက္ခု၊ မည်၏။ စုတူပပါတဒဿနေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ၊ အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ အထူးသဖြင့် အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဟိ၊ အကျယ်ဖွင့်ဆိုအံ့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ စုတိမတ္တမေဝ၊ စုတိ၏

အနီးမျှကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေအနီးကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယော၊ သည်။ ဥပပါတမတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ စုတိံ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ ထိုသူသည်။ နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိံ၊ အသစ်သတ္တဝါ ထင်ရှားဖြစ်၏ ဟူသော အယူကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ယော ပန၊ ကား။ တဒုဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓမ္ပိ၊ သော၊ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွန်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံကို မြင်သောသူ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ် အမြင်သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတု၊ အယူစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေ ဥဘယမ္ပိ စ၊ ဤနှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ၊ ဘုရားသားတော်တို့သည်။ ပဿန္တိယေဝ၊ မြင်ကုန်သလျှင်ကတည်း^၁။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ စုတူ။ပ။ ဝိသုဒ္ဓန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

မနုဿူပစာရံ၊ လူတို့၏ ဒဿနူပစာရဖြစ်သော ရှုန့်ရင်းသော အာရုံကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ရူပဒဿနေန၊ (နတ်၌ဖြစ်သော ရူပါရုံ တိရောဟိတအတိသုခုမ စသည်ပြားသော) ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊ မာနုသကမည်၏။ ဝါ၊ ကား။ မာနုသကံ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ မံသစက္ခုံ၊ စက္ခုကို။ အတိက္ကန္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့် တူသော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရအားဖြင့် ရအပ်သော၊ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရကိုမှီသော၊ ဝါ၊ ကြီးစွာသော အရောင်အလင်း ထွန်းတောက်ပခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ အံ့ဖွယ်သော သွားခြင်း, အံ့ဖွယ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ အယူနှစ်ပါးစင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ အတိက္ကန္တမာနုသကေန၊ လူတို့၏ကျက်စားရာ ရှုန့်ရင်းသော ရူပါရုံကိုလွန်၍ ဒိဗ္ဗတိရောဟိတအတိသုခုမာဒိဘေဒ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော၊ ဝါ၊ လူတို့ဥစ္စာဖြစ်သော မံသစက္ခုကို လွန်သော။ တေန-တာဒိသေန၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ စက္ခုနာ၊ အဘိညာဉ်မျက်စိဖြင့်။ သတ္တေ ပဿတိတိ၊

၁-ဤသို့ ငေ-ကို နောက်ပုဒ်၌ ယှဉ်မှ ဇယဒိသဘာတ်စသည်နှင့် မဆန့်ကျင်မည်။ (ပြည်) ရင်းမှာ ဋီကာမှယူ၍ ပြဆိုချက်ဖြစ်သည်၊ ယခုဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာအုပ်ကား ဓေ-သဒ္ဒါကို မတွေ့ရပေ။ (ဆ-သံ-သော)

ကား။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ မံသစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဩလောကေတိ ဝိယ၊ ကြည့်သကဲ့သို့။ သတ္တေပိ၊ တို့ကို။ ဩလောကေတိ၊ ကြည့်၏။

စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ စုတိက္ခဏေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့်လည်း။ ဒဋ္ဌုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ပိ-ကျေ) ပန၊ သော်လည်း။ ယေ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ အာသန္နစုတိကာ၊ နီးသော စုတိရှိကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုပင်လျှင်။ စဝိဿန္တိ၊ စုတေကုန်လတ္တံ့။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ စဝမာနာ၊ စဝမာနမည်ကုန်၏။ ယေ စ သတ္တာ၊ တို့သည်လည်း။ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ သမ္ပတိ၊ ယခုပင်လျှင်။ နိဗ္ဗတ္တာဝ၊ အသစ်ဖြစ်ကုန်စသာတည်း။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဥပပဇ္ဇမာနာ၊ ဥပပဇ္ဇမာန မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတာ၊ လိုအပ်ကုန်၏။ ဝေရူပေ၊ ကုန်သော။ စဝမာနေ စ၊ စုတေခါနီးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပပဇ္ဇမာနေ စ၊ ပဋိသန္ဓေနေစလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ-ဩလောကေတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထံ၊ ကို။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) ဒဿေတိ၊ ၏။

ဟီနေတိ၊ ကား။ မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ မောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟီနာနံ၊ ယုတ်ကုန်သော။ ဇာတိကုလဘောဂါဒီနံ၊ ဇာတ်အမျိုးစည်းစိမ် စသည်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဟီဠိတေ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော။ ဩဟီဠိတေ၊ အထူးသဖြင့်ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော။ ဩညာတေ၊ အယုတ်အားဖြင့် သိအပ်ကုန်သော။ အဝညာတေ၊ မထီမဲ့မြင် သိအပ်ကုန်သော။ ပဏီတေတိ၊ ကား။ အမောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အမောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဗ္ဗိပရီတေ၊ ထိုဟီဠိတစသော အဖြစ်မှ ပြန်ကုန်သော။ သုဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ အဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အဒေါသဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဋ္ဌကန္တမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ အလိုရှိအပ် ရှာမှီးအပ် နှစ်သက်အပ် နှလုံးကို ပွါးစေတတ်သော အဆင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေတိ၊ ကား။ ဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ ဒေါသမှ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ရ၍ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဆက်နှင့်ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိဋ္ဌာကန္တာမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ မရှာမှီးအပ် မနှစ်သက်အပ် နှလုံးကို မပွါးစေတတ်သော

အဆင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ အဘိရူပေ၊ ထူးသောသဏ္ဌာန် ရှိကုန်သော။ ဝိရူပေ၊ မကောင်းဖောက်ပြန်သော သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော။ ဣတိပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏[၁]။ သုဂတေတိ၊ ကား။ သုဂတိဂတေ၊ သုဂတိဘုံသို့ လားကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ အလောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ အလောဘ ဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုးစက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဍ္ဍေ၊ ကြွယ်ဝကုန်သော။ မဟဒ္ဓနေ၊ များသောဥစ္စာ ရှိကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတေတိ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိံ့ဂတေ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ လောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ လောဘ ဥပနိဿယည်းရသော ကံ၏အကျိုး စက်နှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒလိဒ္ဒေ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးကုန်သော။ အပ္ပန္နပါနေ၊ နည်းပါးသော ထမင်းအဖျော်ရှိကုန်သော။

ယထာကမ္မုပဂေတိ၊ ကား။ ယံ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူး အပ်၏။ တေန တေန ကမ္မေန၊ ထိုထို ဆည်းပူးအပ်သော ကံဖြင့်။ ဥပဂတေ၊ ထိုထိုဘသို့ ကပ်ကုန်သော။ တတ္ထ၊ ထိုပုဒ်တို့တွင်။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ စဝမာနေတိအာဒီဟိ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကိစ္စကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤစကားဖြင့် ဝိသဿမုခဖြင့် ဝိသယီ၏ ဗျာပါရကိုဆိုသတည်း။ တနည်း) ပုရိမေဟိ၊ ရှေးဖြစ်ကုန်သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ ပ ။ သတ္တေ ပဿာတိ-ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်ရင်း။ စဝမာနေတိအာဒီဟိ စ၊ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ-အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်ရင်း။ (စသဒ္ဒေါ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော) ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣမိနာ ပန ပဒေန၊ ယထာကမ္မုပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ-ဟူသော ဤဝါကျဖြင့်မူကား။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ စ ဉာဏဿ၊ ထိုယထာကမ္မုပဂဉာဏ်၏ကား။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်တည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီရဟန်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ [၅၅] နိရယာဘိမုခံ၊ ငရဲသို့ ရှေးရှု။ အာလောကံ၊ အလင်းကို။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ နေရယိကေ သတ္တေ၊ ငရဲသူ သတ္တဝါတို့ကို။ မဟာဒုက္ခံ၊

၁-အဘိရူပေ ဝိရူပေ-ကို ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါ၏ သဏ္ဌာနဝါစကအဖြစ်ကို ရည်၍ ဆိုသတည်း၊ သဏ္ဌာနဝစနော ဝါ ဟိ ဝဏ္ဏသဒ္ဒေါ ဟောတိ မဟန္တံ ဟတ္ထိဝဏ္ဏံ အဘိနိမ္မိနိတွာတိအာဒီသု ဝိယ (သာရတ္ထ ၁-၄၀၁)။ (ပြည်)

ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝမာနေ၊ ခံစားရသည်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုငရဲသူ သတ္တဝါတို့ကို မြင်ခြင်းသည်ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ကိစ္စမေဝ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ညာဏကိစ္စသာတည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကိံ နု ခေါ ကမ္မံ၊ အဘယ်မည်သော ကံကို။ ကတွာ၊ ပြုမိသောကြောင့်။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ထိုကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနု-ဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ အဿ၊ ထိုနှလုံးသွင်းသော ရဟန်းအား။ ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သောကံကို။ ကတွာ၊ ပြုဘူးသောကြောင့်။ (ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝံကမ္မာရမ္မဏံ၊ ထိုငရဲ၌ ဖြစ်စေတတ်သောကံလျှင် အာရုံရှိသော။ ညာဏံ၊ ယထာကမ္မုပဂညာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဒေဝလောကာဘိမုခံ၊ ရှု။ အာလောကံ၊ ကို။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ၍။ နန္ဒနဝန။ ပ။ ဖာရုသကဝနာဒီသု၊ နန္ဒာဝန်ဥယျာဉ်, မိဿကဥယျာဉ်, ဖာရုသက ဥယျာဉ် စသည်တို့၌။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ မဟာသမ္ပတ္တိံ၊ ကြီးစွာသော နတ်စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝမာနေ၊ ခံစံသည်တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တံပိ ဒဿနံ၊ ထိုသို့မြင်ခြင်းသည်လည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စမေဝ၊ တည်း။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ ကိံ နု ခေါ ကမ္မံ၊ ကိုလျှင်။ ကတွာ၊ ကြောင့်။ ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ သမ္ပတ္တိံ၊ ထိုနတ်စည်းစိမ်ကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစံရ လေကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မနသိ ကရောတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ ၌။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဣဒံ နာမ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ကြောင့်။ (ဣမေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတံ သမ္ပတ္တိံ၊ ကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ တံကမ္မာရမ္မဏံ၊ ထိုနတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံလျှင်အာရုံရှိသော။ ညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ ညာဏံ၊ ဤကံကို သိသော ညာဏ်သည်။ ယထာကမ္မုပဂညာဏံ နာမ၊ မည်၏။ ဣမဿ၊ ဤ ယထာကမ္မုပဂညာဏ်၏။ (ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။) ဝိသုံ၊ အသီး။ ပရိကမ္မံ နာမ၊ ပရိကံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣမဿ၊ ဤ ယထာကမ္မုပဂညာဏ်၏။ ဝိသုံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ်မှ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ ယထာ စ၊ မရှိသကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ အနာဂတံသ-

ဉာဏသာပိ၊ ၏လည်း။ ဝိသုံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်မှ အသီးအခြား။ ပရိကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ အကြောင်းကို ဆိုအံ့။ ဣမာနိ၊ ဤ ယထာကမ္မူ-ပဂဉာဏ် အနာဂတံသဉာဏ်ဘို့သည်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကာနေဝ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အခြေရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ နှင့်။ သဟေဝ၊ သာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။

ကာယဒုစ္စရိတေနာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဒုဋ္ဌု၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ[1]။ စရိတံ၊ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသပူတိကတ္တာ၊ ကိလေသာဟူသော အပုပ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌံ၊ ပျက်စီးသော[2]။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ကာယေန၊ ကာယဒွါရဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းကြုတ်စွာ ကျင့်အပ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏၊ ဝါ၊ ကား။ ကာယတော၊ ကာယဒွါရမှ။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဒုစ္စရိတံ၊ ပျက်သော အကျင့်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ မည်၏။ ဧတရေသုပိ၊ ဤမှတပါးသော ဝစီဒုစ္စရိတ မနော-ဒုစ္စရိတတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သမန္နာဂတာတိ၊ ကား။ သမင်္ဂိဘူတာ၊ တကွဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ၊ ဘုရား,ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ဘုရားတပည့် သာဝကဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့အား၊ ဝါ၊ တို့ကို။ အန္တမသော၊ အယုတ် သဖြင့်။ ဂိဟိသောတာပန္နာနမ္ပိ၊ လူသောတာပန်တို့အားလည်း။ အနတ္ထ-ကာမာ၊ အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အန္တိမဝတ္ထုနာ ဝါ၊ အန္တိမဝတ္ထုဖြင့်ရင်း။ ဂုဏပရိဓံသနေန ဝါ၊ ထင်ရှားရှိပေသော ဈာန်စသော ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးသဖြင့်ရင်း။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲတတ်ကုန်သော။ အက္ကော-သကာ၊ ဆဲရေးတတ်ကုန်သော။ ဂရဟကာ၊ ကဲ့ရဲ့တတ်ကုန်သော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဣမေသံ၊ ဤရဟန်း တို့အား။ သမဏဓမ္မော၊ ရဟန်းအကျင့်သီလသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧတေ၊

၁-ကြိယာဝိသိသ်ဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိဘ်ရှိသည်။ (ပြည်)။ အဘျယနိပါတ်ဖြစ်၍ အံဝိဘတ် နိဂ္ဂဟိတ် မရှိသင့်။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဒုဋ္ဌု၊ မတင့်တယ် မကောင်းမြတ်သော။ (ပြည်)

ထိုရဟန်းတို့သည်။ အဿမဏာ၊ ရဟန်းစစ် မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တော၊ ဆိုသောသူသည်။ အန္တိမဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ ဥပဝဒတိ၊ စွပ်စွဲသည် မည်၏။ ဣမေသံ၊ တို့အား။ ဈာနံ ဝါ၊ သည်ငှင်း။ ဝိမောက္ခော ဝါ၊ သည်ငှင်း။ မဂ္ဂေါ ဝါ၊ ငှင်း။ ဖလံ ဝါ၊ ငှင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒီနိ၊ ဤသို့စသော စကားတို့ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်။ ဂုဏပရိဓံသနဝသေန၊ ဈာန် စသော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကျေးဇူးတို့ကို ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့်။ ဥပဝဒတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သော၊ ထိုကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲသော သူသည်။ ဇာနံ ဝါ၊ (စွပ်စွဲအပ်သောသူ၏ အရိယာအဖြစ်ကို) သိလျက်မူ လည်း။ ဥပဝဒေယျ၊ ကဲ့ရဲ့စကားမူ။ အဇာနံ ဝါ၊ မသိ၍မူလည်း။ ဥပဝဒေယျ၊ မူ။ ဥဘယထာပိ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့်လည်း။ အရိယူပဝါဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်ချည်းဘည်း။ ကမ္မံ၊ သည်။ အာနန္တရိယသဒိသံ၊ ပဉ္စာနန္တရိယကံနှင့် တူသည်ဖြစ်၍။ ဘာရိယံ၊ ဝန်လေး၏။ သဂ္ဂါဝရဏဉ္စ၊ နတ်ရွာကို တားမြစ်တတ်သည်ငှင်း။ မဂ္ဂါဝရဏဉ္စ၊ အရိယမဂ်ကို တားမြစ်တတ်သည်ငှင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ (ခမာပနေန၊ သည်းခံစေသဖြင့်။) သတေကိစ္ဆံ၊ ကုစကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကံ၏ အတိ ဘာရိယ စသော သဘောကို။ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ငှါ။ ဣဒံ ဝတ္ထု၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အညတရသ္မိံ၊ သော။ ဂါမေ၊ ၌။ ဧကော ထေရော စ၊ တဦးသော ရဟန္တာထေရ်သည်ငှင်း။ ဒဟရဘိက္ခု စ၊ သည်ငှင်း။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ စရန္တိ ကိရ၊ သွားကုန်သတတ်။ တေ၊ ထိုနှစ်ဦးသော အရှင်တို့သည်။ ပဌမဃရေယေဝ၊ လက်ဦးအိမ်၌ပင်လျှင်။ ဥလုင်္ကမတ္တံ၊ တမှုတ်မျှသော။ ဥဏှယာဂုံ၊ အနွေးယက်မန်းကို။ လဘိံသု၊ ရကုန်၏။ ထေရဿ စ၊ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးအားလည်း။ ကုစ္ဆိဝါတော၊ ဝမ်းလေနာသည်။ ရုဇ္ဇတိ၊ ထိုး၏။ သော၊ ထိုမထေရ်သည်။ ဇယံ ယာဂု၊ သည်။ မယှံ၊ အား။ သပ္ပါယာ၊ ၏။ ယာဝ၊ လောက်။ သီတလာ၊ အေးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ တာဝ၊ ထိုရွေ့ မအေးမီ။ နံ၊ ကို။ ပိဝါမိ၊ သောက်အံ့။ ဣတိ စိန္တေသိ၊ ၏။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ သော၊ သည်။ မနုဿေဟိ၊ တို့သည်။ ဥမ္မာရတ္ထာယ၊ တံခါးခုံ အလို့ငှါ။ အာဟဋေ၊ ဆောင်အပ်သော။ ဒါရု-

ခဏ္ဍော၊ သစ်ဘုံးဖြတ်ပေါ်၌။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ ပိဝိ၊ သောက်၏။ ဣတရော၊ ပဥ္စင်းငယ်သည်။ တံ ထေရံ၊ ကို။ ဝါ၊ တံ ကိရိယံ၊ ထိုအမှုအရာကို။ ဇိဂုစ္ဆန္တော၊ စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍။ မဟလ္လကော၊ သက်ကြီးအိုသည်။ အတိခုဒ္ဒါဘိဘူတော၊ တော်မွတ်လွန်းစွတကား။ အမှာကံ၊ တို့၏။ လဇ္ဇိ-တဗ္ဗကံ၊ ရှက်ဖွယ်စလိကို။ အကာသိ၊ ပြုဘိ၏တကား။ ဣတိ အာဟ၊ ၏[၁]။ [၅၆] ထေရော၊ ရဟန္တာမထေရ်ကြီးသည်။ ဂါမေ၊ ၌။ စရိတွာ၊ ဆွမ်းလည်ပြီး၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ရောက်တော်မူ၍။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေ၊ သင်အား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ အတ္ထိ ရှိပါပြီလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဟရဘိက္ခုံ၊ ပဥ္စင်းငယ်ကို။ အာဟ၊ မေး၏။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အာမ၊ တည်ရာရှိပါပြီ။ အဟံ၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်တည်း။ ဣတိ အာဟ၊ ၏။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သောတာပန် ဖြစ်မူကား။ ဥပရိမဂ္ဂတ္ထာယ၊ အထက်မဂ်အလို့ငှါ။ ဝါယာမံ၊ လုံ့လကို။ မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်တော့။ တယာ၊ သင်သည်။ ခီဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာကို။ ဥပဝဒိတော၊ စွပ်စွဲအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သော၊ ထိုပဥ္စင်းငယ်သည်။ တံ၊ ထိုရဟန္တာမထေရ်ကြီးကို။ ခမာပေသိ၊ သည်းခံစေ၏၊ ဝါ၊ ကန်တော့၏။ တေန၊ ထိုသို့ ကန်တော့ခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပဥ္စင်းငယ်၏။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကံသည်။ ပါကတိကံ၊ ပြကတေ့ရှိသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝန်လေးသော ကံဖြစ်သောကြောင့်။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ အရိယံ၊ အရိယာကို။ ဥပဝဒတိ၊ ကဲ့ရဲ့မိအံ့။ တေန၊ ထိုကဲ့ရဲ့သော သူသည်။ ဂန္တွာ၊ ၍။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဝုဍ္ဎတရော၊ သီတင်းကြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဥက္ကုဋိကံ၊ ဆောင့်ကြောင့်။ နိသီဒိတွာ၊ ထိုင်၍။ အဟံ၊ သည်။ အာယသ္မန္တံ၊ ငါ့ရှင်ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ဤမည်သော ဤမည်သောစကားကို။

၁။ ဤသက်ကြီးအိုသည် ရဟန်းဘို့အား သေ့ာက်ာတ်သည် မခသျာက်ပတ်သည်ကို ရင်း လောကအသေ့အကျင့်မျကိုသော်ရင်း မသိလေဘိဘကား ဟူသော အခိပ္ပါယ်ဖြင့် ဆိုချေ ရကား ကျေးဇူးကိုဖျက်ဆီးသဖြင့် စွပ်စွဲသည်မည်၏။ အမှာကံ လဇ္ဇိတဗ္ဗကံ အကာသိ-၌ ရဟန်း မည်သည် ဤသို့ ပြုဘိ၏ တကားဟု ဆိုချေသော် ငါတို့ ဦးခေါင်းကို ထောင်ခြင်းငှါ မတတ် ကောင်းကုန် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

အဝစံ၊ ဆိုမိခဲပဧ်။ မေ၊ ၏။ တံ၊ ထိုနှုတ်ပြစ်ကို။ ခမာဟိ၊ သည်းခံပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ သည်းခံစေအပ်၏။ (အတ္တနာ၊ မိမိသည်။) နဝကတရော၊ သိဘင်းငယ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဝန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဥက္ကုဋိကံ၊ ကြောင့်။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ အဉ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ ချီ၍။ ဘန္တေ၊ ဘုရား။ အဟံ၊ သည်။ တုမှေ၊ အရှင်တို့ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကို။ အဝစံ၊ ဆိုမိခဲပဧ်။ မေ၊ ၏။ တံ၊ ကို။ ခမထ၊ သည်းခံတော်မူပါကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဥပဝံဒိတော၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သော ရဟန်းသည်။) ဒိသာပက္ကန္တော၊ အရပ်တပါးကြွသွားသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဂန္တွာ ဝါ၊ သွား၍ရင်း။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိကေ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ယူ တပည့် စသည်တို့ကို။ ပေသေတွာ ဝါ၊ စေလွှတ်၍ရင်း။ ခမာပေတဗ္ဗော၊ ၏။

ဂန္တုံပိ၊ ကိုယ်တိုင် သွားခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်။ ပေသေတုံပိ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသည်တို့ကို စေလွှတ်ခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကာ၊ သည်။ သစေ ဟောဘ်၊ အကယ်၍ ဖြစ်ခဲ့အံ့။ တသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ ထိုကဲ့ရဲ့အပ်သော မထေရ်နေသောကျောင်း၌။ ယေ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဝသန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကျောင်းနေရဟန်းတို့၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ (တေ ဘိက္ခူ၊ ထိုကျောင်းနေရဟန်းတို့သည်။) နဝကတရာ၊ ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဥက္ကုဋိကံ၊ ကြောင့်။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ ဝုဍ္ဎတရာ၊ ကုန်သည်။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆို၏။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ပဋိပဇ္ဇိတွာ၊ ကျင့်၍။ ဘန္တေ၊ တို့၊ အဟံ၊ သည်။ အသုကံ နာမ အာယသ္မန္တံ၊ ဤမည်သော အရှင်ကို။ ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ၊ ကို။ အဝစံ၊ ၏။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင်သည်။ မေ၊ ၏။ (တံ၊ ကို။) ခမတု၊ သည်းခံစေခလို၊ ဝါ၊ သည်းခံစေချင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ ခမာပေတဗ္ဗံ၊ သည်းခံစေသင့်၏၊ ဝါ၊ ကန်တော့သင့်၏။ သမ္မုခါ၊ မျက်မှောက်၌။ အခမန္တေပိ၊ သည်းမခံရာ၌လည်း။ တေဒဝ၊ ထိုဆိုပြီးသော အစီရင်ကိုလျှင်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏[၁]။

၁-ဋီကာ၌ကား သမ္မုခါ အခမန္တေ ပိတိ ပုရတော ခမာပနေ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တေပိ အခမန္တေတိ ဝါ ပါဌော-လာ၏။ အခမာပေန္တေပိ၊ သည်းခံစေခြင်းမပြုသော်လည်း-ပေး။ ထိုသည်းမခံခြင်းကို သောတာပန်အားဖြင့် သိအပ်၏ဟူ၏။ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌ကား သစေ သော

ကေစာရိကဘိက္ခု၊ တယောက်အထီးတည်း ကျင့်လေ့ရှိသော ရဟန်းသည်။ သခေ ဟောတိ၊ အံ့။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ သည်။ နေဝ ပညာယတိ၊ မထင်ခဲ့အံ့။ ဂတဋ္ဌာနံ၊ သွားလေရာအရပ်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ခဲ့အံ့။ ကေဿ၊ တဦးသော။ ပဏ္ဍိတဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရှား။ အဟံ၊ သည်။ အသုကံ နာမာယသ္မန္တံ၊ ကို။ ဣဒ္ဓြ ဣဒ္ဓြ၊ ဂိုလည်း။ အဝစံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုဆိုမိသော စကားကို။ အနုဿရတော အနုဿရတော၊ အောက်မေ့တိုင်း အောက်မေ့တိုင်း။ မေ၊ အား။ ဝိပ္ပဋိသာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကိံ ကခရောမိ၊ အဘယ်သို့ပြုရအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပညာရှိသော ရဟန်းသည်။ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ မကြံကုန်လင့်။ အယျော၊ သည်။ တုမှာကံ၊ တို့အား။ ခမတိ၊ သည်းခံပါ၏။ စိတ္တံ၊ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို။ ဝူပသမေထ၊ ငြိမ်းစေကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ့်။ တေနာပိ၊ ထိုနှုတ်လွန်မိသော ရဟန်းသည်လည်း။ အရိယဿ၊ မိမိပြစ်မှားအပ်သော အရိယာ၏။ ဂတဒိသာဘိမုခေန၊ သွားလေသော အရပ်မျက်နှာသို့ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍။ အဉ္ဇလိံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ ၍။ ခမတု၊ သည်းခံတော်မူပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ သော၊ ထိုအရိယာသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေပြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ပရိနိဗ္ဗုတမဉ္စဋ္ဌာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ ညောင်စောင်းအရပ်သို့။ ဂန္တွာ၊ ၍။ ယာဝသိဝထိကံ၊ သင်းချိုင်းတိုင်အောင်။ ဂန္တွာပိ၊ လည်း။ ခမာပေတဗ္ဗံ၊ (ကန်တော့) သည်းခံစေအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကတေ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ သဂ္ဂါဝရဏံ၊ နတ်ပြည်ကို တားမြစ်တတ်သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မဂ္ဂါဝရဏံ၊ အရိယမဂ်ကို တားမြစ်တတ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပါကတိကမေဝ၊ ပြကတေ့ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာတိ၊ ကား။ ဝိပရီတဒဿနာ၊ ဖောက်ပြန်သော မိစ္ဆာအယူရှိကုန်သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာတိ၊ ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန၊

နက္ခတ္တတိ ဟု လာ၏၊ ဋီကာသာရတ္ထဒီပနီ ၁-၃၁၃-၌ကား သောတာပန္နသကဒါဂါမိနော ဒေါသေန ဝိ နက္ခမန္တိ၊ သေသအရိယာ ဝါ တဿ ဘဏ္ဍကာမော ဟုတွာ ဘာသတိ သံဝရဏာ-ထ္ထာယ နက္ခမေယျန္တိ အာဟ သစေ နက္ခမဘိဘိ ဟူ၏။ (ပြည်)

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာဒိန္နနာနာဝိဓကမ္မာ၊ ဆောက်တည်အပ်သော အထူးထူးအပြားပြားရှိသော ကံရှိကုန်သော။ ယေ စ၊ အကြင်သူတို့ သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမူလကေသု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အကြောင်း ရှိကုန်သော။ ကာယကမ္မာဒီသု၊ ကာယကံစသည်တို့၌။ အညေပိ၊ တပါး သောသူတို့ကိုလည်း။ သမာဒပေန္တိ၊ ဆောက်တည်စေကုန်၏။ တေ စ သတ္တာ၊ ထိုတိုက်တွန်းတတ်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့် အထူးထူး အပြားပြားသော ကံတို့၌ တပါးသော သတ္တာဝါကို ဆောက်ဘည်စေတတ်သည် မည်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်ရှဲဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၃ ဒ်တို့ဘွင်။ ဝစီဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ဝစီဒုစ္စရိတ သဒ္ဒါဖြင့်လျှင်။ အရိယူပဝါဒေ၊ အရိယူပဝါဒကံကို။ (ဂဟိတေပိ၊ ယူအပ်ပြီးသော်ရင်း။) မနောဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေန စ၊ သဒ္ဒါဖြင့်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ သင်္ဂဟိ- တာယပိ၊ သော်ရင်း။ ဣမေသံ ဒွိန္နံ၊ ဤအရိယူပဝါဒကံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံနှစ်ပါး တို့ကို။ ပုန ဝစနံ၊ တဖန် ဟောတော်မူခြင်းသည်။ [၅၇] မဟာသာဝဇ္ဇ- ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဤကံနှစ်ပါးတို့၏ ကြီးသောအပြစ်ရှိသည် အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အရိယူပဝါဒေါ၊ သည်။ အာနန္တရိယသဒိသတ္တာ၊ ကြောင့်။ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ၏။ စ-သစ္စံ၊ ၏။ ယေထာပိ။ပ။ နိရယေတိ၊ ဟူသော။ ဧတမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [သာရိပုတ္တ၊ ဤသာ။ သီလသမ္ပန္နော၊ မဂ်သီလနှင့် ပြည့်စုံသော။ သမာဓိ- သမ္ပန္နော၊ မဂ်သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသော။ ပညာသမ္ပန္နော၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၌ ပင်လျှင်။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဓေယျ သေယျထာပိ၊ ပြီးပြည့်စုံစေရာသကဲ့သို့။ သာရိပုတ္တ၊ ဤသာ။ ဧဝံ၊ ဤအရိယူပဝါဒကံကို။ ဧဝံသမ္ပဒံ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ်အတူ မချွတ်စင်စစ် အပါယ်ပဋိသန္ဓေဖြစ်ခြင်း ပြီးခြင်းရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ငါဟောတော်မူ၏။ တံ ဝါစံ၊ ထိုအရိယူပဝါဒကို။ အပ္ပဟာယ၊ မစွန့်မူ၍။ တံ စိတ္တံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ ၍။ တံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ၊ မစွန့်မူ၍။ (နိရယပါလေဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ နေရယိကသတ္တော၊ ငရဲသူ သတ္တဝါကို။) အာဘတံ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ နိရယေ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ- တထာ၊ တူ။ (အယံ၊ ဤအရိယူပဝါဒသင့်သောသူကို။) နိရယေ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တော (ယေဝ)၊ ထားအပ်သည် မည်သည်သာတည်း။] စ၊ ထိုမှတပါး။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ ထက်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသော။ အညံ နာမ၊ တပါးသော ကံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယထာဟ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ-အယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ ယထာ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ယံ ကမ္မံ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိ၏။ တံ-တာဒိသံ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်အတူ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသော။ အညံ၊ တပါးသော။ ဧကမ္မံပိ၊ တခုသော တရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝဇ္ဇာနိ၊ အပြစ်တို့သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင် အကြီးအမြတ်ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ကာယဿ ဘေဒါတိ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္စာဂါ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို စွန့်သည်မှ။ ပရံ မရဏာတိ၊ ကား။ တဒနန္တရံ၊ ထိုသေသည်၏ အခြားမဲ့၌။ အဘိနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓဂ္ဂဟဏေ၊ အသစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကို စွဲလမ်းခြင်း၌။ အထ ဝါ၊ ကား။ ကာယဿ ဘေဒါ၊ ကား။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ဥပစ္ဆေဒါ၊ ပြတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ (မရဏာ-၌စပ်) ပရံ မရဏာတိ၊ ကား။ စုတိတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ အပါယန္တိ ဧဝမာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံစကားသည်။ နိရယဝေဝစနမေဝ၊ နိရယ၏ ဝေဝုစ်ချည်းတည်း။

ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ နိရယော၊ ငရဲသည်။ သဂ္ဂမောက္ခဟေတုဘူတာ၊ သဂ္ဂမောက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ပုညသမ္မတာ၊ ကောင်းမှုဟု သမုတ်အပ်သော။ အယာ၊ သုခ၏လာကြောင်း ကောင်းမှုမှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ကား။ သုခါနံ၊ သုခအပေါင်းတို့၏။ အာယဿ၊ ဖြစ်ကြောင်းလာကြောင်း ကောင်းမှု၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပါယော၊ အပါယမည်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဂတိပဋိသရဏံ၊ လည်းလျောင်းရာ တည်ရာဖြစ်ရာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒေါသဗဟုလတာယ၊ ဒေါသများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌေန၊ မကောင်းသော၊ ဝါ၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ကမ္မုနာ၊ ကံသည်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပြီးစေအပ်သော။ ဂတိ၊ ဂတိတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲ၌။

ဒုက္ကဋကာရိနော၊ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဝိဝသာ၊ မိမိအလိုကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလိုမရှိပဲ ကျရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲ၌။ ဝိနဿန္တာ သံဘိဇ္ဇမာနင်္ဂပစ္စင်္ဂါ၊ စုတ်ပြတ်ပျက်စီးသော အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ လည်း။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲ၌။ အဿာဒသညိတော၊ သာယာအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ အယော၊ သာယာအပ်သော သုခသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိရယော၊ မည်၏။

အထ ဝါ၊ ကား။ အပါယဂ္ဂဟဏေန၊ အပါယ သဒ္ဒါဖြင့်။ တိရစ္ဆာနယောနိံ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ မျိုးသည်။ သုဂတိတော၊ မှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ ယမည်၏။ န ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိကားမမည်။ မဟေသက္ခာနံ၊ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ နာဂရာဇာဒီနံ၊ နဂါးမင်း ဂဠုန်မင်းစသည်တို့၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ ဒုဂ္ဂတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဒုဂ္ဂတိသဒ္ဒါဖြင့်။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာဘုံကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော၊ ထိုပြိတ္တာဘုံသည်။ အပါယော စေဝ၊ ယလည်း မည်၏။ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ တိလည်း မည်၏။ သုဂတိတော၊ သုဂတိဘုံမှ။ အပေတတ္တာ စ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဂတိဘူတတ္တာ စ၊ ဖြစ်ရာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။ န တု ဝိနိပါတော၊ ဝိနိပါတကားမမည်။ အသုရသဒိသံ၊ ပြိတ္တာ အသူရာနှင့်အတူ။ အဝိနိပါတတ္တာ၊ စုတ်ပြတ်ပျက်စီးသော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျရာမဟုတ်ပေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိနိပါတဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အသုရကာယံ၊ အသူရကာယ်ဘုံကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သော အသုရကာယော၊ ကို။ ယထာ-ဝုတ္တေန၊ အကြင် အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော။ အတ္ထေန၊ အနက်ဖြင့်။ အပါယော စေဝ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ ဟူ၍ရင်း။ သဗ္ဗသမုဿယေဟိ၊ အလုံးစုံသော သမ္ပတ္တိအပေါင်းတို့မှ။ ဝိနိပါတတ္တာ၊ ချိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ချွတ်လွဲစင်ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ နိရယဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အဝီစိအာဒိအနေကပ္ပကာရံ၊ အဝီစိစသည်များသော အပြားရှိသော။ နိရယမေဝ၊ ဘုံကိုသာလျှင်။ ဒီပေတိ၊

၏။ ဥပပန္နာဘိ၊ ကား။ ဥပဂဘာ၊ ကပ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအပါယ်ဘုံ၌။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝုတ္တငိပဋိယာယေန၊ (သုဋ္ဌု ဧရိတံ သောဘနံ ဝါ ဧရိတံ အနငေ္ဂတ္တာ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကာယဒုဋ္ဌရိတေန စသော ပုဒ်တို့၏) ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြန်သောအားဖြင့်။ သုက္ကပက္ခော၊ သုက္ကပက္ခကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၅၈] အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသုက္ကပက္ခ၌။ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ မနုဿဂတိပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂယှတိ၊ ၏။ သဂ္ဂဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝဂတိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂယှတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ သုန္ဒရာ၊ ကောင်းသော။ ဂတိ၊ ဂတိတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုဂတိ၊ မည်၏။ ရူပါ-ဒိဟိ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဝိသယေဟိ၊ အာရုံတို့ဖြင့်။ သုဋ္ဌု၊ လွန်စွာ။ အဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ သော သဗ္ဗောပိ၊ ထိုအလုံးစုံသည်လည်း။ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ ပျက်တတ် အဖန်ဘန်လဲလဲ ပျက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ လောကော၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။

ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိအာဒိ၊ ဤသို့စသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားသည်။ နိဂမနဝစနံ၊ နိဂုံးစကားတည်း။ ဧဝံ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ။ပ။ ပဿတီတိ ဧတ္ထ၊ ပဿတိ အစရှိသော ဤပါဌ်၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကား။ သင်္ခေပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။

၄၁၂၊ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပဿိဘုကာမေန၊ မြင်ခြင်းငှါအလိုရှိသော။ အာဒိကမ္မိကေန၊ လက်သစ် ဖြစ်သော။ ကုလပုတ္တေန၊ သည်။ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ ကသိုဏ်းရှစ်ပါးလျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိညာပါဒကဇ္ဈာနံ၊ အဘိညာဉ်၏ အခြေဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကို။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ တဆဲ့လေးပါးသော အပြားဖြင့် စိတ်ကိုဆုံးမခြင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ စေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ ဥပစာရ အလုံးစုံဖြင့်။ အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သို့ စိတ်ကိုရှေးရှုလွှတ်ခြင်းငှါ ခံ့သည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ တေဇောကသိဏံ၊ ၎င်း။ ဩဒါတကသိဏံ၊ ၎င်း။ အာလောကကသိဏံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေသု တီသု ကသိဏေသု၊ ဤသုံးပါးသော ကသိုဏ်း

တို့တွင်။ အညာဘာရံ၊ တပါးပါးသော ကသိုဏ်းကို။ အာသန္နံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏ နီးစွာသော အကြောင်းဖြစ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥပ-စာရဇ္ဈာနဂေါစရံ၊ ဥပစာရစျာန်၏ အာရုံကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဝဍ္ဎေတွာ၊ ပွါးစေ၍။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဝဍ္ဎိတေ ကသိဏာရမ္မဏေ၊ ၌။ အပ္ပနာ၊ စျာန်၏အစွမ်းအားဖြင့် အပ္ပနာကို[1]။ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ မဖြစ်စေအပ်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဟိ၊ အပြစ်ဆိုအံ့။ (အပ္ပနံ၊ ကို။) သစေ ဥပ္ပါဒေတိ၊ စေအံ့။ ပါဒကဇ္ဈာနနိဿယံ၊ ပါဒကစျာန်၏ အမှီသည်၊ ၏၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (တံ ကသိဏာရမ္မဏံ၊ သည်။) ပရိကမ္မ-နိဿယံ၊ ပရိကံ၏ မှီရာသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ ထူးသည်ကို ဆိုအံ့။ ဣမေသု စ တီသု၊ ဤတေဇောကသိဏစသော သုံးပါးတို့တွင်။ အာလောကကသိဏံယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သေဋ္ဌတရံ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဝါ၊ ထို အာလောကကသိုဏ်းကို ငှင်း။ ဣတရေသံ၊ အာလောကမှတပါး နှစ်ပါးသောကသိုဏ်းတို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ ကိုငှင်း။ ကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနယေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပါ-ဒေတွာ၊ (ဥပစာရစျာန်ကို ဖြစ်စေသဖြင့်) ဖြစ်စေ၍။ ဥပစာရဘူမိယံ-ယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဌတွာ၊ ၍။ ဝဍ္ဎေတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဿ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ဝဍ္ဎနနယောပိ၊ ကိုလည်း။ တတ္ထ ကသိဏ-နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝဍ္ဎိတဋ္ဌာနဿ၊ ပွါးစေအပ်သောအရပ်၏။ အန္တောယေဝ၊ အတွင်း၌သာလျှင်။ ရူပဂတံ၊ တည်သောရူပါရုံကို။ ပဿိတဗ္ဗံ၊ ရှုအပ်၏။ ပန၊ အပြစ်ဆိုအံ့။ ရူပဂတံ၊ အပ၌တည်သော ရူပါရုံကို။ ပဿတော၊ ရှုသော။ အဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ပရိကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါရော၊ ဝါရသည်။ အတိက္ကမတိ၊ လွန်၏။ တတော၊ ထိုသို့ ပရိကံဝါရ လွန်ခြင်းကြောင့်။ အာလောကော၊ သည်။ အန္တရဓာယတိ၊ ကွယ်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုအလင်းသည်။ အန္တရဟိတေ၊ ကွယ်ခဲ့လတ်သော်။ ရူပဂတံပိ၊ အတွင်း၌တည်သော ရူပါရုံသည်လည်း။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ အထ၊ ထိုသို့မထင်လတ်သော်။ အနေန၊ ထိုရဟန်း

---

[1] အဘိညာဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အပ္ပနာကို ဆိုလိုသည် မဟုတ်လော-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “န ဟိ အာကာသပရိကမ္မဿ အဘိညာဏာဒေသန အပ္ပနာ လဗ္ဘတိ” စသည်ကို ရှိကာ၍ မိန့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ပါဒကဇ္ဈာနမေဝ၊ ကိုလျှင်။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ တတော၊ ထိုပါဒကဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာယ၊ ၍။ အာလောကော၊ အလင်းကို။ ဖရိတဗ္ဗော၊ နှံ့စေအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ အာလောကော၊ သည်။ ထာမဂတော၊ မြဲမြံခြင်းသို့ရောက်သည်ဝါ၊ ကာလမြင့်ရှည် တည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ တေ္တ၊ ဤမျှသောအရပ်၌။ အာလောကော၊ အလင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသော။ ဣတိ၊ သို့။ ယတ္တကံ ဌာနံ၊ အကြင်မျှလောက်သော အရပ်ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်းခြား၏။ တတ္ထ၊ ထိုပိုင်းခြားသောအရပ်၌၊ အာလောကော၊ သည်။ တိဋ္ဌတိယေဝ၊ တည်သလျှင်ကတည်း။ ဒိဝသမ္ပိ၊ နေ့ပတ်လုံးလည်း။ နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။ ပဿတော၊ ရှုသောသူအား။ ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဥပမာကိုဆိုအံ့။ တေ္တ ဌာနေ၊ ဤအရာ၌။ ရတ္တိံ၊ မိုက်မည်းမှောင်ကျ ညဉ့်ကာလ၌။ တိဏုက္ကာယ၊ မြက်မီးရှူးဖြင့်။ မဂ္ဂပဋိပန္နော၊ ခရီးသွားသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဩပမ္မံ၊ ဥပမာတည်း။

ကိရ၊ ချဲ့အံ့။ ဧကော၊ ယောကျ်ားတယောက်သည်။ ရတ္တိံ၊ ၌။ တိဏုက္ကာယ၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂံ၊ သို့။ ပဋိပဇ္ဇိ၊ သွားသတတ်။ တဿ၊ ခရီးသွား ထိုယောကျ်ား၏။ သာ တိဏုက္ကာ၊ သည်။ ဝိဇ္ဈာယိ၊ ငြိမ်း၏။ အထ၊ ထိုသို့ ငြိမ်းလတ်သော်။ အဿ၊ ထိုယောကျ်ားအား။ သမဝိသမာနိ၊ ညီညွတ် မညီညွတ်သော အရပ်တို့သည်။ န ပညာယိံသု၊ မထင်ကုန်။ သော၊ ထို ယောကျ်ားသည်။ တံ တိဏုက္ကံ၊ ကို။ ဘူမိယံ၊ ၌။ ဃံသိတွာ၊ ပွတ်၍။ ပုန၊ ဖန်။ဥဇ္ဇာလေသိ၊ တောက်စေ၏။ သာ၊ ထိုမီးရှူးသည်။ ပဇ္ဇလိတွာ၊ ၍။ ပုရိမာလောကတော၊ ရှေးအလင်းထက်။ မဟန္တတရံ၊ ကြီးမြတ်သော။ အာလောကံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ဝိဇ္ဈာတံ၊ ငြိမ်းသောမီးရှူးကို။ ဥဇ္ဇာလယတော၊ တောက်စေသော ယောကျ်ားအား။ ကမေန၊ ဖြင့်။ သူရိယော၊ သည်။ ဥဋ္ဌာသိ၊ ထွက်၏။ သူရိယေ၊ သည်။ ဥဋ္ဌိတေ၊ ထွက်လတ်သော်။ ဥက္ကာယ၊ မီးရှူးဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့နှလုံးပိုက်၍။ တံ၊ ထိုမီးရှူးကို။ ဆဍ္ဍေတွာ၊ စွန့်၍။ ဒိဝသမ္ပိ၊ နေ့ပတ်လုံးလည်း။ အဂမာသိ၊ သွား၏။ တတ္ထ၊ ထို ဥပမာ၌။ ဥက္ကာလောကော ဝိယ၊ မီးရှူးရောင်ကဲ့သို့။ ပရိကမ္မကာလေ၊ ပရိကံ

ပြုသောကာလ၌။ ကသိဏာလောကော၊ ကသိုဏ်းရောင်ကို။ ဒဌမ္ဗော၊ ၏။ [၅၉] ဥက္ကာယ၊ သည်။ ဝိဇ္ဇောဘာယ၊ ငြိမ်းလတ်သော်။ သမ-ဝိသမာနံ၊ ညီညွတ်,မညီညွတ်သော အရပ်တို့ကို။ အဒဿနံ ဝိယ၊ မမြင်ခြင်းကဲ့သို့၊ ရူပဂတံ၊ ရုပ်ါရုံကို။ ပဿတော၊ ရှုသောရဟန်းအား။ ပရိကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါရာဘိက္ကမနေ၊ ဝါရကိုလွန်သဖြင့်။ အာလောကေ၊ သည်။ အန္တရ-ဟိတေ၊ ကွယ်ခဲ့သော်။ ရူပဂတာနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်အတွင်း၌ တည်သော ရုပ်ါရုံတို့ကို။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းကို။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥက္ကာ-ဿံသနံ ဝိယ၊ မြက်မီးရှူးကို မြေ၌ ပွတ်ခြင်းကဲ့သို့။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ပဝေသနံ၊ ပါဒကစျာန်ကို ဝင်စားခြင်းကို။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဥက္ကာယ၊ ၏။ ပုရိမာလောကတော၊ ရှေးအလင်းထက်။ မဟန္တတရာလောကကရဏံ ဝိယ၊ ကြီးမြတ်သောအလင်းကို ပြုခြင်းကဲ့သို့။ ပုန၊ ဖန်။ ပရိကမ္မံ၊ ကို။ ကရော-တော၊ ပြုသောရဟန်း၏။ ဗလဝတရာလောကဖရဏံ၊ အားကြီးသော အလင်းကို နှံ့စေခြင်းကို။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သူရိယုဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ နေထွက်ခြင်းကဲ့သို့။ ထာမဂတာလောကဿ၊ မြဲမြံသည်အဖြစ်သို့ရောက်သော အလင်း၏။ ယထာပရိစ္ဆေဒေန၊ ပိုင်းခြားတိုင်းသော အရပ်ဖြင့်။ ဌာနံ-အဝဋ္ဌာနံ၊ သက်၍တည်ခြင်းကို။ပ။ တိဏုက္ကံ၊ ကို။ ဆဋ္ဋေတွာ၊ ၍။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။ ဂမနံ ဝိယ၊ သို့။ ပရိတ္တာလောကံ၊ မြင့်ရှည်မတည်သော အလင်းကို။ ဆဋ္ဋေတွာ၊ ၍။ ထာမဂတေန၊ မြင့်ရှည်တည်သည်အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ အာလောကေန၊ ဖြင့်။ ဒိဝသမ္ပိ၊ လည်း။ ရူပဒဿနံ၊ ကို။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ ပရိကံပြုရာ၌။ ယဒါ၊ ၌။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ မံသစက္ခုဿ၊ အား။ အနာပါထဂတံ၊ ထင်ခြင်းသို့ မရောက်သော။ အန္တောကုစ္ဆိဂတံ၊ ရုံ၌င်း။ ဟဒယဝတ္ထုနိဿိတံ၊ ရုံငြင်း။ ဟေဋ္ဌာပထဝိ-တလနိဿိတံ၊ အောက်မြေ အပြင်ကိုမှီသော ရုပ်ါရုံငြင်း။ တိရောကုဋ္ဋပဗ္ဗတ-ပါကာရဂတံ၊ နံရံ,တောင်,တံတိုင်း တဖက်၌တည်သော ရုပ်ါရုံငြင်း။ ပရ-စက္ကဝါဠဂတံ၊ စကြဝဠာတပါး၌တည်သော ရုပ်ါရုံငြင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ ရူပံ၊ သည်။ ဉာဏစက္ခုဿ၊ အား။ အာပါထံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၏။ မံသစက္ခုနော၊ အား။ ဒိဿမာနံ ဝိယ၊ ထင်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ထင်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ အဘိညာဉ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တွေ-တေသု ရူပမာရဇ္ဇပဝတ္တ-

စိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ တဒေဝ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်သည်သာ။ ရူပဒဿနသမတ္ထံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းပရိကံဟု ဆိုအပ်သော ပုဗ္ဗဘာဂစိတ်တို့သည်။ န ရူပဒဿနသမတ္ထာနိ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။

တံ ပနေတံ၊ ထို ဒိဗ္ဗစက္ခုသည်ကား။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ပရိဗန္ဓော၊ အန္တရာယ်ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယတ္ထ ယတ္ထ၊ အကြင်အကြင်အရပ်၌။ အာလောကော၊ သည်။ ဟောတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုအဓိဋ္ဌာန်အပ်သော အရပ်သည်။ ပထဝိသမုဒ္ဒပဗ္ဗတေ၊ တို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာပိ၊ ထုတ်ချင်းထွင်း၍သည်း။ ဧကာလောကံ၊ တပြိုင်နက် လင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ အလင်းဖြစ်လတ်သော်။ တတ္ထ၊ ထိုအလင်းနှံ့ရာ အရပ်၌။ ဘယာနကာနိ၊ ကြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ယက္ခရက္ခသာဒိရူပါနိ၊ ဘီလူးရက္ခိုသ် စသည်တို့၏ အဆင်းတို့ကို။ ပဿတော၊ မြင်ရသော။ အဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်အား။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယေန၊ အကြင် ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ စိတ္တဝိက္ခေပံ၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့။ ပတွာ၊ ၍။ ဈာနဝိဗ္ဘန္တကော၊ ဈာန်ရှုံးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်ချေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပဒဿနေ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း၌။ အပ္ပမတ္တေန၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်သင့်၏။

တတြ-တသ္မိံ ဝစနေ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပန္နံဟူသော စကား၌။ အယံ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနော၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ တည်း။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။ တေံ ရူပံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တဒေဝ ရူပံ၊ ကိုပင်လျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိအာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ ပုရိမနယေနေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣဓာပိ၊ ဤဒိဗ္ဗ၌လည်း။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းစသော စိတ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာနိ၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပရိယောသာနေ၊ ၌။ အတ္ထသာဓကစိတ္တံ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းအကျိုးကို ပြီးစေ

တတ်သောစိတ်သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ၊ ယှဉ်၏။ ရူပါဝစရံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုအတ္ထသာဓကစိတ်နှင့်။ သဟဇာတံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ ကို။ သတ္တာနံ စုတူပပါတဉာဏန္တိပိ၊ ဟူ၍ငင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏန္တိပိ၊ ငင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။　　။စုတူပပါတဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပကိဏ္ဏကကထာ

၄၁၃။ ဣတိ-ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စက္ခန္ဓဝိဒူ၊ ငါးပါးခန္ဓာကို သိတော်မူသော။ နာထော၊ သည်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ယာ အဘိညာ၊ တို့ကို။ အဝေါစ၊ မူပြီ။ တာ၊ တို့ကို။ ဥ_တွာ၊ ၍။ တာသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော။ ပကိဏ္ဏကကထာပိ၊ ပကိဏ်းအဆုံးအဖြတ်စကား ကိုလည်း။ ဝိညေယျာ၊ ၏။

[၆၀] ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ တာသု ပဉ္စသု အဘိညာသု၊ တို့တွင်။ စုတူပပါတဉာဏသင်္ခါတံ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ယဒေတံ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏။ အနာဂတံသဉာဏဉ္စ၊ ငင်း။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏဉ္စ၊ ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေပိ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်လည်း။ ပရိဘဏ္ဍဉာဏာနိ၊ အခြံအရံဖြစ်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဣမာနိ စ ဒွေ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့ ငင်း။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒီနိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ် အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါး သောအဘိညာဉ်တို့ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ အဘိညာဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဣဓ၊ ဤပြအပ်ပြီးသော သုတ်ပုဒ်တို့၌။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တေသံ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော အဘိညာဉ်တို့၏။ အာရမ္မဏဝိဘာဂေ၊ အာရုံကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ခြင်း၌။ အသမ္မောဟတ္ထံ၊ မတွေဝေခြင်းငှါ။

မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ယေ အာရမ္မဏတ္တိကာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသော အာရမ္မဏတိက်တို့၌။ (တနည်း) တေသု၊ ထိုအာရုံတို့၌။ သတ္တန္နမ္ပိ၊ ခုနစ် ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဉာဏာနံ၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့၏။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒီပယေ၊ ပြရာ၏[၁]။

၁-တေသု-သည် တိကံကိုဧဲ့သော်လည်း သင့်၏၊ အာရုံကိုဧဲ့သော်လည်း သင့်၏၊ တိက-ဝေါဟာရဖြင့် အာရုံကို ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

တတြ၊ ထိုဂါထာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဒီပနာ၊ အကျယ်ပြခြင်းတည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏတ္တိကာ၊ တို့ကို။ မဟေသိနာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စတ္တာရော၊ တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ ကား။ ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တိကော၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။

၄၁၄။ တတ္ထ၊ ထိုခုနစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့တွင်။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တ။ပ။ဝသေန၊ ပရိတ္တာရုံ။ပ။အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သတ္တသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ တံ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ၊ သည်။ (ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ယဒါ၊ ၌။ ကာယံ၊ ကရဇကာယကို။ စိတ္တသန္နိဿိတံ၊ ပါဒကစျာန်စိတ်ကို မှီသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဒိဿမာနေန၊ မထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တုကာမော၊ သွားလိုသည်ဖြစ်၍။ စိတ္တဝသေန၊ ပါဒကစျာန်စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကာယံ၊ ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ မဟဂ္ဂတစိတ္တေ၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်၌။ သမောဒဟတိ၊ ပေါင်း၏။ သမာရောပေတိ၊ ကောင်းစွာတင်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥပယောဂလဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော ကာယသည်။ (ကာယံ ပရိဏာမေတိ ၌ ကာယ-ဟူလို။) အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ ရူပကာယာရမ္မဏတော၊ ရူပကာယ၏ ဝဏ္ဏဟူသော အာရုံရှိသောကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ပရိတ္တာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ပါဒကစျာန်စိတ်ကို။ ကာယနိဿိတံ၊ ရူပကာယ၌မှီသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တုကာမော၊ ၍။ ကာယဝသေန၊ ရူပကာယ၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကစျာန်စိတ်ကို။ ပရိဏာမေတိ၊ ၏။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ကို။ ရူပကာယေ၊ ၌။ သမောဒဟတိ၊ ၏။ သမာရောပေတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌၊ ဥပယောဂလဒ္ဓံ၊ ရအပ်သော ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသော ပါဒကစျာန်စိတ်သည်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတစိတ္တာရမ္မဏတော၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ မဟဂ္ဂုတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ တပါး။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ အတီတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်လေပြီးသော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုပါဒကစျာန်စိတ်ကိုသာလျှင်။

အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတီတာရမ္မဏ၊ အတိတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာခါတုနိခါနေ၊ မျှားမြတ်သော ခါတ်တော်ကို ဌာပနာရာ မြေအိမ်မဏ္ဍပ်၌။ အနာဂတံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တာနံ၊ ဓိဋ္ဌာန်ကုန်သော။ မဟာကဿပထေရာဒီနံ၊ ထေရ်စသည်တို့၏။ (ဣဒ္ဓိဝိဓ-ဉာဏံ ဝိယ၊ ဉာဏ်ကဲ့သို့။) အနာဂတာရမ္မဏံ၊ အနာဂတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟာကဿပတ္ထေရော၊ သည်။ မဟာခါတုနိခါနံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊ သော်။ အနာဂတေ၊ ၌။ အဋ္ဌာရသဝဿာဓိကာနိ၊ တဆဲ့ရှစ်နှစ် အလွန်ရှိကုန်သော။ ဒွေ ဝဿသတာနိ၊ အနှစ်နှစ်ရာတို့တိုင်အောင်။ ဣမေ ဂန္ဓာ၊ ဤနံ့သာတို့သည်။ မာ သုဿိံသု၊ မခြောက်စေကုန်သတည်း။ ဣမာနိ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ (ပြင်၍လိုက်) မာ မိလာယိံသု၊ မညှိုးစေကုန်သတည်း။ ဣမေ ဒီပါ၊ တို့သည်။ မာ နိဗ္ဗာယိံသု၊ မငြိမ်းစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌဟိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ တထေဝ၊ ထိုဓိဋ္ဌာန်တော်မူတိုင်းသျှင်။ ဟောတိ ကိရ၊ သတတ်။ အဿဂုတ္တတ္ထေရော၊ သည်။ ဝတ္တနိယသေနာသနေ၊ ဝိဋ္ဋျာင္ဃဝိတောကျောင်း၌။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ကို။ သုက္ခဘတ္တံ၊ စမဲဟင်းလျာမပါ အခြောက်ဆွမ်းကို။ ဘုဉ္ဇမာနံ၊ ဘုဉ်းပေးသည်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဥဒကသောဏ္ဍိ၊ ထုံးအိုင်ရေသည်။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း။ ပုရေဘတ္တေ၊ နံနက်အခါ၌။ ဒဓိရသံ၊ နို့ဓမ်းအရသာသည်၊ ဝါ၊ နို့ဓမ်းကြည်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ၏။ ပုရေဘတ္တေ၊ ၌။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဒဓိရသံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္ဆာဘတ္တေ၊ ၌။ ပါကတိကဥဒကမေဝ၊ ပြကတေ့ရေသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး၊ ကာယံ၊ ရူပကာယကို။ [၆၁] စိတ္တသန္နိဿိတံ၊ ပါဒကစျာန်စိတ်၌ မှီသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဒိဿမာနေန၊ သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂမနကာလေ၊ ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကာယဝသေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ပါဒကစျာန်စိတ်ကို။ စိတ္တဝသေန ဝါ၊ အစွမ်းဖြင့်မူလည်း။ ကာယံ၊ ကို။ ပရိဏာမနကာလေ၊ ၌၎င်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုမာရဝဏ္ဏာဒိနိမ္မာနကာလေ စ၊ သူငယ်သဏ္ဌာန် စသည်ကို ဖန်ဆင်းသော ကာလ၌၎င်း။ သကာယစိတ္တာနံ၊ မိမိရူပကာယကို၎င်း၊ ပါဒကစျာန်စိတ်ကို၎င်း။ အာရမ္မဏကရဏတော၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ သည်။

ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဟတ္ထိအဿာဒိဒသနကာလေ၊ ဆင်မြင်းအစရှိသည်ကို ဖန်ဆင်းပြသောကာလ၌။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ၊ ၏။ သတ္တသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၅။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဉာဏံ၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည်။ ပရိတ္တ။ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတူသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ တံ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ၏။ သဒ္ဒေါ စ၊ သည်လည်း။ ပရိတ္တော၊ ကာမာဝစရောတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ပါး။ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ ရှိဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုစ္ဆိသဒ္ဒသဝနကာလေ၊ ဝမ်းရှုတ်သံကို ကြားသောကာလ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရေသံ၊ တို့၏။ သဒ္ဒသဝနကာလေ၊ ၌၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဉာဏဿ၊ ၏။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၆။ စေတောပရိယဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တ။ ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ ပဝတ္တတိ၊ နည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ကာမာဝစရစိတ္တဇာနနကာလေ၊ ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရစိတ္တဇာနနကာလေ၊ ၌။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂဖလဇာနနကာလေ၊ ၌။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ အထူးဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤမဂ်ဖိုလ်ကိုသိရာ၌။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ သောတာပန္နဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ အသီးပုဂ္ဂလိက မဂ်စိတ်,ဖိုလ်စိတ်ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ သောတာပန္နော ဝါ၊ သောတာပန်သည်လည်း။ သကဒါဂါမိဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဤနည်းဖြင့်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာဝ စိတ္တံ၊ အသီးပုဂ္ဂလိက မဂ်စိတ်,ဖိုလ်စိတ်တိုင်အောင်။ နေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးဆိုအံ့။ အရဟာ၊

သည်။ သဗ္ဗေသံ အရိယာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အညောပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပရိမော၊ အထက် ပုဂ္ဂိုလ်အနာဂါမ်စသည်သည်။ ဟေဋ္ဌိမဿ၊ အောက်သကဒါဂါမ်စသည်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ အယမ္ပိ ဝိသေသော၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ မဂ္ဂစိတ္တာရမ္မဏကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ မဂ်လျှင် အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ယဒါ၊ ၌။ အတီတေ၊ ၌။ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရေ စ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၎င်း။ အနာဂတေ၊ ၌။ သတ္တ-ဒိဝသဗ္ဘန္တရေ စ၊ ၌၎င်း။ ပရေသံ၊ တို့၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အတီတာရမ္မဏဉ္စ၊ ရှိသည်၎င်း။ အနာဂတာရမ္မဏဉ္စ၊ ရှိသည် ၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ နည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဘင်္ဂပ္ပတ္တံ၊ ဥပါဒ်ဌီဘင်သို့ရောက်သော တရားသည်၊ ဝါ၊ ခဏသုံးပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သောတရားသည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ ဧကဒွေသန္တတိဝါရပရိယာပန္နံ၊ ရုပ်၏ တခုသော သန္တတိဝါရ, နှစ်ခုသော သန္တတိဝါရ၌ အကျုံးဝင်သောတရားသည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန် မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ဧကဒွေသန္တတိဝါရပရိယာပန္နံဟူသော ပါဌ်၌။ အန္ဓကာရေ၊ အမိုက်တိုက်၌။ နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။ အာလောကဋ္ဌာနံ၊ လင်းရာအရပ်သို့။ ဂတဿ၊ ရောက်သောသူအား။ တာဝ၊ ထိုသို့ရောက်ကာ မျှဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ် သေး။ ယာဝ ပန၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထို အာရုံသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ [၆၂] ဟောတိ၊ ၏။ ဧတ္ထန္တရေ၊ ဤကာလအတွင်း၌။ (ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပသန္တတိဝါရာ၊ ရုပ်၏ သန္တတိဝါရတို့သည်။) ဧကဒွေသန္တတိဝါရာ၊ တခုသော သန္တတိဝါရ, နှစ်ခု သော သန္တတိဝါရမည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ အာလောကဋ္ဌာနေ၊ အလင်းရှိရာအရပ်၌။ ဝိစရိတွာ၊ ကျက်စားသွားလာ၍။ ဩဝရကံ၊ တိုက်ခန်းသို့။ ပဝိဋ္ဌဿာပိ၊ ဝင်သော သူအားလည်း။ တာဝ၊ ထိုသို့ဝင်ကာမျှ၌။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံသည်။ ပါကဋံ၊ ထင်သည်။ န ဟောတိ၊ သေး။ ယာဝ ပန၊

အကြြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထိုရှုပါရုံသည်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧတ္ထန္တရေ၊ ၌။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ရူပသန္တတိ-ဝါရာ၊ တို့သည်။) ကေဒွေသန္တတိဝါရာ၊ မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒူရေ၊ ဝေးသော အရပ်၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ရဇကာနံ၊ ခဝါသည်တို့၏။ ဟတ္ထဝိကာရဥ္စ၊ လက်ဖောက်ပြန်သည်ကိုရင်း။ ဃဏ္ဍိဘေရိအာဒိအာကောဋနဝိကာရဥ္စ၊ ခေါင်းလောင်း,စည်ကြီး စသည်တို့ကို ထိုးခြင်း တီးခြင်းစသော လက်ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုရင်း။ ဒိသွာပိ၊ မြင်သော်လည်း။ သဒ္ဒံ၊ အသံကို။ တာဝ၊ ထိုမြင်ဆဲကာလ၌။ န သုဏာတိ၊ မကြားသေး။ ယာဝ ပန၊ အကြြင်မျှလောက်သော ကာလ၌ကား။ တံ၊ ထိုအသံကို။ သုဏာတိ၊ ကြား၏။ တသ္မိံပိ အန္တရေ၊ ထိုအသံမကြားသေးသရွေ့ အတွင်း၌လည်း။ (ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ရူပသန္တတိဝါရာ၊ တို့သည်။) ကေဒွေသန္တတိဝါရာ၊ မည်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ မဇ္ဈိမဘာဏကာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်တတ်ကုန်သော ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ အယူထူးကို ဆိုအံ့။ သံယုတ္တဘာဏကာ၊ တို့သည်။ ရူပသန္တတိ၊ ၎င်း။ အရူပသန္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ သန္တတိယော၊ တို့ကို။ ဝတွာ၊ ၍။ ဥဒကံ၊ ကို။ အက္ကမိတွာ၊ နင်း၍။ ဂတဿ၊ သွားသောသူ၏။ တီရေ၊ ကမ်းနား၌။ အက္ကန္တဥဒကလေခါ၊ နင်းရာ၌ နောက်ကျသော ရေအရေးသည်။ ယာဝ၊ အကြြင်ရွေ့လောက်။ န ဝိပ္ပသီဒတိ၊ မကြည်သေး။ (အယံ ရူပသန္တတိ နာမ-၌စပ်။) အဒ္ဓါနတော၊ အဓွန့်ရှည်သောခရီးမှ။ အာဂတဿ၊ လာသောသူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ ကာယေ၊ ၌။ ဥသုမဘာဝေါ၊ ပူရှိန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဝူပသမ္မတိ၊ မငြိမ်သေး။ အာတပါ၊ နေပူမှ။ အာဂန္တွာ၊ ၍။ ဂဗ္ဘံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌဿ၊ ဝင်သောသူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ အန္ဓကာရဘာဝေါ၊ မှောင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဝိဂစ္ဆတိ၊ မကင်းသေး။ အန္တောဂဗ္ဘေ၊ ခန်းတွင်း၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနသိ ကရိတွာ၊ ၍။ ဒိဝါ၊ ၌။ ဝါတပါနံ၊ လေသောက်ပြူတင်းကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ၍။ ဩလောကေန္တဿ၊ မျှော်သောသူအား။ ယာဝ၊ လောက်။ အက္ခီနံ၊ မျက်စိတို့၏။ ဖန္ဒနဘာဝေါ၊ တုန်လှုပ်သော အဖြစ်သည်။ န ဝူပသမ္မတိ၊

သေး။ အယံ၊ ဤသန္တတိသည်။ ရူပသန္တတိ နာမ၊ မည်၏။ ဒွေ တယော ဇဝနဝါရာ၊ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ကာမဇောဝါရ တို့သည်။ အရူပသန္တတိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ တဒုဘယံပိ၊ ထိုရူပ အရူပ သန္တတိ နှစ်ပါးသည်လည်း။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧကဘဝပရိစ္ဆိန္နံ၊ (ပဋိသန္ဓေ စုတိဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်သော) တဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ဓမ္မအပေါင်းသည်။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ အကြင် အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ယော စာဝုသော။ ပ ။ သံဟီရတီတိ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အာဝုသော၊ တို့။ ယော စ မနော၊ အကြင်သမ္ပယုတ်နှင့် တကွသော ဝိညာဉ်သည်ရင်း။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ အကြင် အာရမ္မဏ ဓမ္မတို့သည်ရင်း။ (တနည်း) ယော စ မနော၊ အကြင်မနာယတနသည်ရင်း။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝေဒနာစသော နာမက္ခန္ဓာတို့သည်ရင်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တေ၊ ဥဘယံ၊ ဤမနနှင့် ဓမ္မဟူသော နှစ်ပါးစုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ မနဓမ္မ ဟူသော ထိုအဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန်၌။ ဝိညာဏံ၊ နိကန္တိ ဝိညာဉ်သည်။ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဆန္ဒရာဂနှင့် စပ်သည်၊ ဝါ၊ ဆန္ဒရာဂဖြင့် ကပ်ငြိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ၊ ဆန္ဒရာဂဖြင့် ကပ်ငြိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန္နဓမ္မကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ တဏှာဘိနန္ဒန ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနအားဖြင့် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒန္တော၊ နှစ်သက်သော သူသည်၊ ဝါ၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ ဓမ္မတို့၌။ သံဟီရတိ၊ တွန့်၏၊ ဝါ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ငင်အပ်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသော ပစ္စုပ္ပန်တို့တွင်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ အဋ္ဌကထာသု၊ အဋ္ဌကထာတို့၌။ အာဂတံ၊ ၏။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သည်။ သုတ္တေ၊ ပါဠိ၌။ အာဂတံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ပစ္စုပ္ပန်တို့တွင်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ခဏပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကေစိ၊ အဘယဂိရိကျောင်းနေကေစိ

တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိံကာရဏာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဠဒ္ဓိ-မတော စ၊ တန်ခိုးရှိသောသူ၏ရင်း။ ပရဿ စ၊ တပါးသောသူ၏ရင်း။ စေကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဠတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဠဒ္ဓိစိတ်ဖြစ်သည်နှင့် မျှသောကာလ၌ပင် ပရစိတ်၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ယုတ္တံ၊ ထိုစကားသင့်၏။ ဠတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကေကက္ခဏေ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ကား ယုတ္တိပြစကားတည်း။) နေသံ၊ ထိုကေစိတို့၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) ဠဒ္ဓ၊ ဤဆိုလတ့်သည်လည်း။ ဩပမ္မံ၊ တည်း။ အာကာသေ၊ သို့။ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိမ္ပိ၊ ပန်းဆုပ်ကို။ ခိတ္တေ၊ ပစ်ကြဲအပ်သည်ရှိသော်။ စေပုပ္ဖံ၊ တပွင့်သောပန်းသည်။ ဝဏ္ဍေန၊ မိမိအညှာဖြင့်။ စေကဿ၊ တပွင့်သောပန်း၏။ ဝဏ္ဍံ၊ အညှာကို။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ ယထာ၊ ထိုးမိသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိတိ။ သိအံ့ဟု။ ရာသိဝသေန၊ အပေါင်းအစု၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဟာဇနဿ၊ ၏။ စိတ္တေ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇိတေ၊ ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ စေကဿ၊ သူတယောက်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ စေကေန စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ဥပ္ပါ-ဒက္ခဏေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဌိတိက္ခဏေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေ ဝါ၊ ၌ရင်း။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ သိ၏။ ဠတိ-ဠဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဩပမ္မံ၊ တည်း။ တံ ပန၊ ထိုအဘယဂိရိကျောင်းနေ ကေစိတို့စကားသည်ကား။ (အယုတ္တံ-၌ စပ်၊ ကံပေးလျှင် ပဋိက္ခိတ္တံ-၌ စပ်။) ဝဿသတမ္ပိ၊ အနှစ်တရာပတ်လုံးရင်း။ ဝဿသဟဿမ္ပိ၊ ရင်း။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်သောသူသည်။ ယေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယေန စ၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်လည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တေသံ ဒွိန္နံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော စိတ်တို့၏။ သဟ ဌာနာ-ဘာဝတော စ၊ တကွတည်ခြင်းမရှိသောကြောင့်ရင်း။ (မဂ္ဂဖလဝီထိတော၊ မဂ္ဂဝီထိ,ဖလဝီထိမှ။ အညတ္ထ၊ တပါးသော။) အနိဋ္ဌဋ္ဌာနေ၊ အလိုမရှိကောင်းသော အရာ၌။ အာဝဇ္ဇနဇဝနာနံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်ဇောတို့၏။ နာနာရမ္မဏဘာဝပ္ပတ္တိဒေါသတော စ၊ အထူးထူးသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိသောကြောင့်ရင်း။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဠတိ၊ ဤသို့ယုတ္တိပြ၍။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ အပ်ပြီ။

[၆၃] ပန၊ အသင့်ယုတ္တိကို ဆိုပေအံ့။ (စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။) သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်သည်ရင်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဥ္၊ သည်ရင်း။

အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ဝတ္တမာနဇဝနဝီထိတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲသော ဇောဝီထိမှ။ အတီတာနာဂတဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွိတ္တိဇဝနဝီထိပရိမာဏေ၊ နှစ်ဝီထိ, သုံးဝီထိဇော ထိုဝီထိအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကာလေ၊ ၌။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ယံ စိတ္တံ၊ အကြင်စိတ်သည်။ (ပဝတ္တတိ၊ ၏။) သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ ၏။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ ပန၊ ကိုကား။ ဇဝနဝါရေန၊ ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (သကလပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓ-ဖြင့် မပြအပ် ဟူလို။) ဣတိ၊ သို့။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ (ယံ-ဝစနံ၊ ကို။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ-ဝစနံ၊ သည်။ သုဋ္ဌု ဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာဆိုအပ်သော စကားပေတည်း။

တတြ၊ ထိုသန္တတိပစ္စုပ္ပန်, အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန်၌။ အယံ၊ ကား။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသောသူသည်။ ပရဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနိတုကာမော၊ သိလိုသည်ဖြစ်၍။ အာဝဇ္ဇတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ အာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ တေနေဝ၊ ထိုအာရုံဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်စိတ်နှင့်သာလျှင်။ သဟ၊ ကွ။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တတော၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းချုပ်သည်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။) စတ္တာရိ ဇဝနာနိ ဝါ၊ လေးကြိမ်သော ဇောတို့သည်ရင်း။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဇဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသံ၊ အကြင်လေးကြိမ်, ငါးကြိမ်သော ဇောတို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ၊ အဆုံးဇောသည်။ ဣဒ္ဓိစိတ္တံ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်မည်၏။ သေသာနိ၊ အဆုံးဇောမှ ကြွင်းသောဇောတို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမာဝစရဇော မည်ကုန်၏။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုဇောတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်း၏ အာရုံဖြစ်သော သူတပါးစိတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာနိ၊ ထိုဣဒ္ဓိစိတ်မှ ကြွင်းသော အလုံးစုံသော အာဝဇ္ဇန်းဇောစိတ်တို့သည်။ နာနာရမ္မဏာနိ၊ အထူးထူးသောအာရုံ ရှိကုန်သည်။ န စ ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သလျှင်ကတည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဒ္ဓါဝသေန၊ အဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-ရမ္မဏတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဧကာရမ္မဏတ္တေ၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဣဒ္ဓိစိတ္တမေဝ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်သည်သာလျှင်။ ပရဿ စိတ္တံ၊ သူတပါးစိတ်ကို။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်၏။ ဣတရာနိ၊ ဣဒ္ဓိစိတ်မှတပါးသော အာဝဇ္ဇန်း

ပရိကံစိတ်တို့သည်။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကုန်။ စက္ခုဒွါရေ၊ စက္ခုဒွါရဝိထိ၌။ စက္ခုဝိညာဏမေဝ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည်သာလျှင်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ ယထာ၊ မြင်သကဲ့သို့။ ဣတရာနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်မှတပါးသော အာဝဇ္ဇန်း သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းစသော စိတ်တို့သည်။ န ပဿန္တိ ယထာ၊ မမြင်ကုန်သကဲ့သို့ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤစေတောပရိယအဘိညာဉ်သည်။ သန္တတိ-ပစ္စုပ္ပန္နဿ စေဝ၊ ၏ရင်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နဿ စ၊ ၏ရင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ပတတိ၊ ကျ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယဉာဏ်သည်။ အဒ္ဓါ-ပစ္စုပ္ပန္နဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ တပါး။ ပရဿ စိတ္တာရမ္မဏတ္တာယေဝ၊ သူတပါး၏ စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ဗဟိဒ္ဓ အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။ အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ (ကျေ) ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တ။ပ။ ဝသေန၊ နဝတ္တဗ္ဗာရုံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဋ္ဌသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ၊ နည်း။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ့[၁]။ တံ၊ ထို ပုဗ္ဗေ နိဝါသဉာဏ်သည်။ ကာမာဝစရက္ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။အတီတေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ အတ္တနာ ဝါ၊ သည်ရင်း။ ပရေဟိ ဝါ၊ တို့သည်ရင်း။ ဘာဝိတမဂ္ဂဉ္စ၊ ကိုရင်း။ သစ္ဆိကတဖလဉ္စ၊ ကိုရင်း။ အနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘာဝိတမဂ္ဂမေဝ၊ မဂ်ကိုပင်လျှင်။ အနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂါ-ရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယမတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ဧတံ၊ ဤပုဗ္ဗေ နိဝါသဉာဏ်သည်။ အတီတာရမ္မဏမေဝ၊ အတီတာရမ္မဏ စင်းစင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်တို့တွင်။ စေတောပရိယဉာဏ ယထာကမ္မူပဂဉာဏာနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ အတီတာရမ္မဏာနိ၊ အတိတ်အာရုံရှိကုန်သည်။ ကိဉ္စာပိ

၁။ မူရင်းဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဟောန္တိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ ထိုသို့သော်လည်း။ တေသံ-တေသု ဒွိသု ဉာဏေ-သု၊ တို့တွင်။ စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ၏။ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရာတီတံ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်လေပြီးသော။ စိတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထို စေတောပရိယဉာဏ်သည်။ အညံ၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း လွန်ပြီးသောစိတ်မှ တပါးသော။ ခန္ဓံ ဝါ၊ ကိုငင်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အမျိုး စသည်ကိုငင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ မဂ်နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာယတော၊ အားဖြင့်။ မဂ္ဂါရမ္မဏန္တိ၊ မဂ်အာရုံရှိ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယထာကမ္မူပဂ-ဉာဏဿ စ၊ ၏လည်း။ အတီတံ စေတနာမတ္တမေဝ၊ အတိတ်ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ မျှသည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏဿ၊ ၏။ အတီတာ ခန္ဓာ စ၊ အတိတ်ခန္ဓာတို့သည်ငင်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဥ္စ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အနွယ် အစရှိသည် သည်ငင်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ အနာရမ္မဏံ နာမ၊ အာရုံ မဟုတ်သော တရားမည်သည်။ [၆၄] နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်သည်။ အတီတက္ခန္ဓခန္ဓပဋိဗဒ္ဓေသု၊ အတိတ်ခန္ဓာ, ခန္ဓာနှင့်စပ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ အလုံးစုံသောတရားတို့၌။ သဗ္ဗညုတဉာဏဂတိကံ၊ ၏အလားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ ဝိသေသော၊ ဤအထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အယံ၊ ဤနည်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဋ္ဌကထာနယော၊ တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ အဋ္ဌကထာနည်း ဖြစ်သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာ ခန္ဓာ။ ပ။ ပစ္စယောတိ၊ ပစ္စယောဟူသော စကားကို။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရောပိ ခန္ဓာ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ စေတောပရိယဉာဏယထာကမ္မူပဂဉာဏာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတြာပိ၊ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးတို့ တွင်လည်း။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ၊ ၏။ ကုသလာကုသလာ ဧဝ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ တပါး။ အတ္တနော၊ ၏။ ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ လွန်လေ ပြီးသောခန္ဓာကို အောက်မေ့သောကာလ၌။ တေ၊ ဤပုဗ္ဗေနိဝါသ

ဉာဏ်သည်။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ အဇ္ဈတ္တ အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဿ ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ၊ ၌။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတီတေ၊ ၌။ ဝိပဿီ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ တဿ၊ ၏။ မာတာ၊ သည်။ ဗန္ဓုမတီ၊ တီအမည်ရှိ၏။ ပိတာ၊ သည်။ ဗန္ဓုမာ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ နာမဂေါတ္တပထဝီနိမိတ္တာဒိနုဿရဏ-ကာလေ၊ အမည်အနွယ် ပထဝီနိမိတ် စသည်ကို အောက်မေ့သောကာလ၌။ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ နဝတ္တဗ္ဗ အာရုံရှိသည်၊ ဝါ၊ ပညတ်အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နာမဂေါတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမဂေါတ္တံဟူသော ပါဌ်၌။ ခန္ဓုပနိဗဒ္ဓေါ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော။ သမ္မုတိသိဒ္ဓေါ၊ သမုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော။ ဗျဉ္ဇနတ္ထော၊ သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို။ (နာမဂေါတ္တန္တိ၊ အမည် အနွယ်ဟူ၍။) ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဒါကို။ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဟိ၊ န ဗျဉ္ဇနံဟူသောစကား၏ သမတ္ထနကို ဆိုအံ့။ ဗျဉ္ဇနံ၊ သဒ္ဒါသည်။ သဒ္ဒါယတနသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သဒ္ဒါယတနဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိတ္တံ၊ ကာမာဝစရတရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ နိရုတ္တိ။ပ။ ဉာဏံတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အယံ၊ ဤနာမဂေါတ္တကား သမ္မုတိ သိဒ္ဓဗျဉ္ဇနတ္ထဟု ဆိုးဖြတ်ခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ခန္တိ၊ နှစ်သက်အပ်သော အဆုံး အဖြတ်တည်း။ (အတ္တနောမတိ-ဟူလို)။ ဇဝံ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၈။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တာ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတူသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ကထံ၊ နည်း။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ၏။ ရူပဥ္စ၊ ရုံသည်လည်း။ ပရိတ္တံ၊ ကာမာဝစရ တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝ ရူပေ၊ ထင်ရှားရှိသော ရူပါရုံ၌သာလျှင်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ-ရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုစ္ဆိဂတာဒိရူပဒဿန-ကာလေ၊ ဝမ်း၌တည်သော ရူပါရုံစသည်ကို မြင်သောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တာ-ရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဿ၊ ၏။ ရူပဒဿနကာလေ၊ ၌။

ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၁၉။ အနာဂတံသညာဏံ၊ သည်။ ပရိတ္တာ။ ပ ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပ။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုအနာဂတံသညာဏ်သည်။ အဃံ၊ ဤသူကား။ အနာဂတေ၊ ၌။ ကာမာဝစရေ၊ ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနကာလေ၊ ဖြစ်လတံ့သောခန္ဓာကို သိသော အခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါဝစရေ၊ ၌ငှင်း။ ပ။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေဿတိ၊ ပွါးစေလတံ့။ ပ ။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေဿတိစ္စေဝ၊ ပွါးစေလတံ့ဟူ၍ပင်လျှင်။ ဇာနနကာလေ၊ ၌။ မဂ္ဂါရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယမတော ပန၊ အမြဲအားဖြင့်ကား။ တံ၊ ထိုအနာဂတံသ ညာဏ်သည်။ အနာဂတာ-ရမ္မဏမေဝ၊ အနာဂတ်အာရုံ ရှိသည်စင်းစင်းတည်း။

[၆၅] တတ္ထ၊ ထိုညာဏ်တို့တွင်။ စေတော ပရိယညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အနာဂတာရမ္မဏံ၊ အနာဂတ်အာရုံသည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ၏။ အထ ခေါ၊ လည်း။ တဿ၊ ထိုစေတောပရိယညာဏ်၏။ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရာ-နာဂတံ၊ လာလတံ့သော ခုနစ်ရက်တွင်း၌ဖြစ်သော။ စိတ္တမေဝ၊ စိတ်သည် သာလျှင်။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစေတောပရိယညာဏ်သည်။ အညံ၊ စိတ်မှတပါးသော။ ခန္ဓံ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓာ ကိုငှင်း။ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ၊ ခန္ဓာနှင့်စပ်သော အမည်အနွယ် စသည်ကိုငှင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ အနာဂတံသညာဏဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အနာဂတေ၊ ၌။ အနာရမ္မဏံ နာမ၊ အာရုံမဟုတ်သော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟံ၊ သည်။ အမုတြ၊ ဤမည်သော ဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ၊ ဖြစ်လတ်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနကာလေ၊ ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသုကော၊ အသူသည်။ ပ ။ အဿ၊ ထိုမေတ္တေယျ ဘုရားမြတ်စွာ၏။ သုဗြဟ္မာ နာမ၊ သုဗြဟ္မာ အမည် ရှိသော။ ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ပိတာ ဘဝိဿတိ၊ ခမည်းတော်ဖြစ်လတံ့။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၂၀။ ယထာကမ္မူပဂညာဏံ၊ သည်။ ပ။ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုယထာကမ္မူပဂညာဏ်သည်။ ကာမာဝစရကမ္မဇာနနကာလေ၊

ကာမာဝစရကံကို သိသောအခါ၌။ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ပ။ အတီတမေဝ၊ အတိတ်ကံကိုသာလျှင်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတီတာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော ကမ္မံ ဇာနနကာလေ၊ မိမိကံကိုသိသောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ၊ သည်။ ပရဿ ကမ္မံ ဇာနနကာလေ၊ ခါ၌။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတိက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့၏ အာရုံကို စိစစ်ရာ၌။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဒ္ဝေ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဒ္ဓာတိ၊ ဏဒ္ဓဟူ၍။ (ကေဇ္ဈံ၊ တပေါင်းတည်း။ ဂဟေတ္ဗာ၊ ၍။ ပေါရာဏဒ္ဓကထာယံ၊ ၌။) ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားတို့ကို။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓ တရားတို့ကို။ ဇာနနကာလေ၊ သိသောအခါ၌။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမ္ပိ၊ ရံခါအဇ္ဈတ္တ ရံခါဗဟိဒ္ဓ အာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်ကောင်းသည်သာ တည်း။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သောအလိုဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

အဘိညာနိဒ္ဒေသော နာမ တေရသမော

ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၄-ခန္တိနိဒ္ဒေသ (၆၆-၁၁)

ပညာကထာ

[၆၆] ၄၂၁။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဘိညာဝသေန၊ အဘိညာဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဂတာနိသံသာယ၊ ရအပ်ပြီးသော အာနိသင်ရှိသော။ ထိရတရာယ၊ အလွန်မြဲမြံခိုင်ခံ့သော။ သမာဓိဘာဝနာယ၊ နာနှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ သီလေ။ပ။ ဘာဝယန္တိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ်၌။ စိတ္တသီသေန၊ စိတ်ကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ပြအပ်သော။ သမာဓိ၊ ကို။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဘာဝိတော၊ ပွါးစေအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ သမာဓိကိစ္စ ပြီးလတ်သော်ကား။ တဒနန္တရာ၊ (စိတ္တံ ပညဉ္စ-ဟု ဒေသနက္ကမအားဖြင့်ရင်း, ပဋိပတ္တိက္ကမအားဖြင့်ရင်း) ထိုသမာဓိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပညာ၊ ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွါးစေအပ်၏။ (ဘိက္ခုနာ-ကို ဤမှာစပ်။) စ၊ ထိုသို့ ပွါးစေသင့်သော်လည်း။ သာ၊ ထိုပညာကို။ အတိသင်္ခေပဒေသိတတ္တာ၊ ပညံ ဘာဝယံ-ဟု အလွန်အကျဉ်းအားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ ဂါထာဝဏ္ဏနာ၌ သမာဓိ-သိလာယံ နိဃံသိတဝိပဿနာပညာသတ္ထံ-ဟု အလွန်အကျဉ်းမျှဖြင့် ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာတုံပိ၊ ဤသည်ကား ထိုပညာတည်းဟု သဘောသရုပ်အားဖြင့် သိခြင်းငှါသော်လည်း။ တာဝ န သုကရာ၊ မလွယ်တုံသေး။ ဘာဝေတုံ၊ ပွါးစေခြင်းငှါ။ န သုကရာ ပန၊ မလွယ်သည်ကား။ (ပန ကျေ) ပဂေဝ-ပဌမမေဝ၊ လက်ဦးပင်တည်း။ (နောက်မကျဟူလို။) တသ္မာ၊ ထို(သို့သိခြင်းငှါမျှ မလွယ် ပွါးစေခြင်းငှါ လွယ်သည်ဆိုရာမကျန် လက်မှန်ပဌမဖြစ်သော) ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုပညာ၏။ ဝိတ္ထာရဉ္စ၊ အကျယ်ကိုရင်း။ ဘာဝနာနယဉ္စ၊ ကိုရင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဣဒံ ပဉှာကမ္မံ၊ ဤပြဿနာအမှုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပညာ၊ ပညာဟူသည်။ ကာ၊ အဘယ်နည်း။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ဖြင့်။ ပညာ၊ ပညာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။ အဿာ၊ ထိုပညာ၏။ လက္ခဏ။ပ။ နာနိ၊ တို့သည်။ ကာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။ ပညာ၊ သည်။ ကတိဝိဓာ၊ အဘယ်မျှ အပြားရှိသနည်း။ ကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ အဘယ်သို့ ပွါးစေအပ်

သနည်း။ ပညာဘာဝနာယ၊ ပညာကို ပွါးစေခြင်း၏။ အာနိသံသော၊ အာနိသင်ကား။ ကော၊၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ကား။ ပဥှာကမ္မံ၊ မေးခြင်းအမှုတည်း၊ ဝါ၊ မေးခြင်းပယောဂတည်း။

၄၂၂။ တတြ-တသ္မိံ ပဥှာကမ္မေ၊ ၌။ ဝါ၊ တတြ-တဿ ပဥှာကမ္မဿ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ ကာ ပညာတိ၊ ကာ ပညာဟူသော ပုစ္ဆာ၏။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့။ ပညာ၊ သည်။ ဗဟုဝိဓာ၊ ကုသိုလ်စသောအားဖြင့် များသောအပြားရှိ၏။ နာနပ္ပ-ကာရာ၊ အတ္ထဇာပိက စသောအပြား, သုတမယဉာဏ် စသောအပြားအား ဖြင့် အထူးထူးသော အပြားရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဝိဘာဝယိတုံ၊ ထင်စွာပြခြင်းငှါ။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘမာနံ၊ အားထုတ်အပ်သည် ရှိသော်။ (တနည်း) အာရဗ္ဘမာနံ၊ အားထုတ်အပ်သော။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ သည်။ အဓိပ္ပေတံ၊ လိုအပ်သော။ အတ္ထဉ္စေဝ။ ဝိပဿနာဘာဝနာ, မဂ္ဂ-ဘာဝနာဟူသော အကျိုးကိုလည်း။ န သာဓေယျ၊ မပြီးစေရာ။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ဝိက္ခေပါယ စ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းငှါလည်း။ သံဝတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပြစ်ရှုပ်မျှဖြစ်သောကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤပညာ ဘာဝနာ အရာ၌။ အဓိပ္ပေတမေဝ၊ လိုအပ်သောအရင်းသည် ပညာကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒါမ၊ ကုန်အံ့။ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဝိပဿနာ-ဉာဏံ၊ သည်။ ပညာ၊ ဤ၌လိုအပ်သော ပညာမည်၏။

၄၂၃။ ကေနဋ္ဌေန ပညာတိ၊ ကား။ ပဇာနနဋ္ဌေန၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝါ၊ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပညာ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ဣဒံ ပဇာနနံ နာမ၊ ဤပဇာနနမည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ သဉ္ဇာနနဝိဇာနနာကာရ-ဝိသိဋ္ဌံ၊ သညာ၏ သဉ္ဇာနနာကာရ,ဝိညာဉ်၏ ဝိဇာနနာကာရတို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးသော အပြား အားဖြင့်။ ဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ ပဇာနနံ နာမ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ပါကဋ္ဌိ ကရောမိ၊ သညာ ဝိညာဉ် ပညာတို့၏ ကွဲပြားသည်ကို ထင်ရှားပြုအံ့။ သညာဝိညာဏပညာနံ၊ တို့၏။ ဇာနနဘာဝေ၊ သိတတ် သည်၏အဖြစ်သည်။ သမာနေပိ၊ တူသော်လည်း။ သညာ၊ သည်။ နီလံ ပီတကန္တိ၊ အညို အရွှေစသည်ဟူ၍၊ ဝါ၊ အစရှိသော။ အာရမ္မဏ-

သဥ္ဇာနနမတ္တမေဝ၊ အာရုံကို အမှတ်နိမိတ်ကိုပြု၍ သိခြင်းသာမန်သည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ၊ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသို့။ ပါပေတုံ၊ ရောက်စေခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နီလံ ပီတကန္တိ၊ အညို အရွှေ စသည်ဟူ၍။ အာရမ္မဏဥ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ လက္ခဏပဋိဝေဓဥ္စ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ ပန၊ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကို ဆိုအံ့။ ဥဿက္ကိတွာ-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏပဒဋ္ဌာနံ-ဗါဠ္ဃယာ အာယူဟိတွာ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အစဉ်ဖြင့် အားထုတ်၍။ မဂ္ဂပါတု-ဘာဝံ၊ မဂ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့။ ပါပေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပညာ၊ သည်။ ဝုတ္တနယဝသေန၊ ဝိညာဉ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာရမ္မ-ဏဥ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ လက္ခဏပဋိဝေဓဥ္စ၊ သို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။ (ပန၊ သတ္တိထူးကို ချီးကျူးဆိုအံ့။ အတ္တနော၊ ၏။ အနညသာဓာရဏေန၊ တပါးနှင့် မဆက်ဆံသော။ အာနုဘာဝေန၊ အားဖြင့်။) ဥဿက္ကိတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂပါတုဘာဝဥ္စ၊ သို့လည်း။ ပါပေတိ၊ ၏။

ဟိ-ပါကဋ္ဌံ ကရောမိ၊ အံ့။ ဟေရညိကဖလကေ၊ ပွဲမင်း၏ ပျဉ်ချပ် ပေါ်၌။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ ကဟာပဏရာသိံ၊ အသပြာစုကို။ ဧကော၊ သော။ အဇာတဗုဒ္ဓိဒါရကော၊ ဝေါဟာရ၌ လိမ္မာသော ဉာဏ် မရောက်သေးသော သူငယ်ငင်း။ ဧကော၊ သော။ ဂါမိကပုရိသော၊ ရွာသားလူကြီးငင်း။ ဧကော၊ သော။ ဟေရညိကော၊ ပွဲမင်းငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီသု ဇနေသု၊ လူသုံးဦးတို့သည်။ [၆၇] ပဿမာနေသု၊ မြင်ကုန် လတ်သော်။ အဇာတဗုဒ္ဓိဒါရကော၊ သည်။ ကဟာပဏာနံ၊ တို့၏။ စိတ္တ-ဝိစိတ္တဒီဃစတုရဿပရိမဏ္ဍလဘာဝမတ္တမေဝ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်, ဆန်းကြယ်သည်၏အဖြစ်, ရှည်သည်၏အဖြစ်, လေးထောင့်၏အဖြစ်, ဝန်း သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤအသပြာသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ၊ အတွင်းသုံးဆောင်အပ် အပ သုံးဆောင်အပ်သော၊ ဝါ၊ အမြဲသုံးဆောင်အပ် ဆောင်၍ သုံးဆောင်အပ် သော အဝတ်ပုဆိုး လက်စွပ် ပုတီးစသော အဆောက်အဦကို ရခြင်းငှါ သင့်လျော်ထိုက်လျောက်သော။ ရတနသမ္မတံ၊ ရတနာဟု သမုတ်အပ် သော ဝတ္ထုတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဂါမိကပုရိသော၊

သည်။ စိတ္တဝိစိတ္တာဒိဘာဝံ၊ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည် ဆန်းကြယ်သည် စသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ပ။ ဣတိ စ၊ လည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤအသပြာသည်။ ဆေကော-မဟာသာရော၊ များသော အနှစ်ရှိသော အသပြာတည်း။ အယံ၊ သည်။ ကုဋ္ဌော၊ စဉ်းလဲ၏၊ ဝါ၊ ကြေးနီစသည်ဖြင့်ပြီးသော အသပြာတုသာတည်း။ အယံ၊ သည်။ အဒ္ဓသာရော၊ ထက်ဝက်သာ အနှစ်ငွေသား ရှိသော အသပြာတည်း။ ဣတိအာဒိ ဣမံ ပန ဝိဘာဂံ၊ ဤသို့အစရှိသော ခွဲခြမ်းခြင်းကိုကား။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဟေရညိကော၊ သည်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ ပကာရေ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အပြားတို့ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဇာနန္တော၊ သိသောပွဲမင်းသည်လည်း။ ကဟာပဏံ၊ ကို။ ဩလောကေတွာပိ၊ ၍လည်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အာကောဋိတဿ၊ ခေါက်အပ်သော အသပြာ၏။ သဒ္ဒံ၊ ကို။ သုတွာပိ၊ ၍၎င်း။ ဂန္ဓံ၊ ကို။ ဃာယိတွာပိ၊ နမ်း၍၎င်း။ ရသံ၊ အရသာကို။ သာယိတွာပိ၊ လျက်၍၎င်း။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ဓာရယိတွာပိ၊ ချိန်ဆ၍၎င်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ဝါ၊ ဤအမည်ရှိသော ရွာ၌၎င်း။ နိဂမေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ နဂရေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ ပဗ္ဗတေ ဝါ၊ ၌၎င်း။ နဒီတီရေ ဝါ၊ ဤမည်သော မြစ်ဆိပ်၌၎င်း။ ကတော၊ ပြုအပ်သော အသပြာတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့၎င်း။ အသုကာစရိယေန၊ ဤမည်သော ဆရာသည်။ ကတော၊ တည်း။ ဣတိပိ၊ ၎င်း။ ဇာနာတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ ထိုအတူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤပြည့်စုံခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။

ဟိ၊ ဥပမာဥပမေယျ နှိုးနှောသည်ကိုဆိုအံ့။ သညာ၊ သည်။ အဇာတ-ဗုဒ္ဓိနော၊ ဝေါဟာရကိုသိသော ပညာမရောက်သေးသော။ ဒါရကဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ၊ အသပြာကိုမြင်ခြင်းကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နီလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏဿ၊ ၏။ ဥပဋ္ဌာနာကာရမတ္ထ-ဂဟဏတော၊ ထင်တိုင်းသော အခြင်းအရာမျှကို ယူခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဂါမိကဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနံ ဝိယ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နီလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။

၁-နှာ ၂၇၃-၌ကဲ့သို့ "ဣဒံ၊ ဤဥပမေယျကို။ ဧဝံ သမ္ပဒံ၊ ဤအတူ ပြီးခြင်းရှိသည်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။" ဤသို့လည်းပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

အာရမ္မဏာကာရဂ္ဂဟဏတော စ၊ အာရုံ၏ အခြင်းအရာကို ယူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥဒ္ဓမ္ပိ၊ ထိုထက်အလွန်လည်း။ လက္ခဏပဋိဝေဓသမ္ဘာပနတော စ၊ လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်းတည်း။ ပညာ၊ သည်။ ဟေရညိကဿ၊ ၏။ ကဟာပဏဒဿနံ ဣဝ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကသ္မာ၊ ကား။) နီလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏာကာရံ၊ အာရုံ၏ အခြင်းအရာကို။ ဂဟေတွာ စ၊ ယူ၍ရင်း။ လက္ခဏပဋိဝေဓံ၊ လက္ခဏာရေးကို သိခြင်းသို့။ ပါပေတွာ စ၊ ရောက်စေ၍ရင်း။ တတော၊ ထိုထက်။ ဥဒ္ဓံပိ၊ အလွန်လည်း။ မဂ္ဂပါတုဘာဝပါပနတော၊ မဂ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေခြင်းကြောင့်ရင်းတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဥ္ဉာနနဝိဇာနနာကာရဝိသိဋ္ဌံ၊ သဥ္ဉာနနဝိဇာနနအခြင်းအရာတို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော။ နာနာပ္ပကာရတော၊ ဖြင့်။ ယံ တော် ဇာနနံ၊ အကြင်ပညာ၏ သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ လွန်ကဲထူးမြတ်သော အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့် သိခြင်းကို။ ပဇာနနန္တိ၊ ပဇာနနဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒံ ပဇာနနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပဇာနနဋ္ဌေန ပညာတိ တော်၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆိုဖွယ်အထူးကို ဆိုပေအံ့။ သာ သော ပညာ၊ ထိုပညာသည်။ ယတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ၌။ သညာဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ ၌။ ဧကံသေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ န ဟောတိ၊ ရှိသည် မဟုတ်။ ယဒါ ပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ တေဟိ မမ္မေဟိ၊ ထိုသညာ ဝိညာဉ်တို့နှင့်။ အဝိနိဗ္ဘုတ္တာ၊ အသီးအသီး မဝေဘန်ကောင်း၊ ဝါ၊ မကွေမကွဲ့ယှဉ်၏။ အယံ၊ ဤတရားကား။ သညာ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ပညာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိနိဗ္ဘုဇ္ဇိတွာ၊ ခွဲခြမ်း၍။ (တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသညာ,ဝိညာဉ်, ပညာတရားတို့သည်။) အလဗ္ဘနေယျနာနတ္တာ၊ မသိနိုင် မရနိုင်သော ထူးခြားခြင်းရှိကုန်၏။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ဒုဒ္ဒသာ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့ ခဲသောကြောင့်။ အာယသ္မာ နာဂသေနော၊ သည်။ ဒုက္ကရံ။ပ။ စိတ္တန္တိ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

[မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲသည်ကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သော်။ ဘန္တေ နာဂသေန၊ သိန်။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်သို့သော။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲသည်ကို။ ကတံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ မဟာရာဇ၊ ကြီး။ ကောရမ္မဏော၊ တခုသော အာရုံ၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ကုန်သော။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တ-စေတသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့တွင်။ အယံ၊ သည်။ ဖဿော၊ ဖဿမည်၏။ အယံ၊ သည်။ ဝေဒနာ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ သညာ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ စေတနာ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ ဝဝတ္ထာနံ၊ အကြင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းကို။ အက္ခာတံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ တံ ဝဝတ္ထာနံ၊ ထိုဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော။ ဒုက္ကရံ၊ ခဲသောအမှုကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတံ၊ ၏။]

[၆၈] ၄၂၄။ ပန၊ တပါး။ ကာနဿ။ပ။ ဋ္ဌော၊ ဟူသော ဤပုစ္ဆာ၌။ (ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။) ပညာ၊ သည်။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓ-လက္ခဏာ၊ (ပထဝီ ဖဿစသော ဓမ္မတို့၏ ကက္ခဠတ္တဖုသနစသော ဝိသေသလက္ခဏာ, အနိစ္စတာစသော သာမည လက္ခဏာဟူသော) တရားသဘောကို မဖောက်မပြန် အဟုတ်အမှန် ထိုးထွင်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဓမ္မာနံ တို့၏။ သဘာဝပ္ပဋိစ္ဆာဒကမောဟန္ဓကာရဝိဒ္ဓံသနရသာ၊ (ဝိသေသလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာဟူသော) သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသောမှောင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဓမ္မသဘာဝတို့၌ မတွေဝေသော အခြင်းအရာဖြင့် ယောဂီ၏ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ မတွေဝေခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပန၊ တပါး။ သမာဟိတော၊ တည်ကြည်သော သမာဓိရှိသောသူသည်။ ယထာ-ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်း။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစန-တော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သမာဓိ၊ သည်။ တဿာ၊ ထိုပညာ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းတည်း[၁]။

၁-ဓမ္မာနံ သကော ဘာဝေါ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ ကက္ခဠတ္တဖုသန စသော မိမိတို့၏အသီး လက္ခဏာတည်း။ ဓမ္မာနံ သမာနော ဘာဝေါ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ အနိစ္စတာ စသော သာမည လက္ခဏာတည်း။ ထိုနှစ်ပါးသောလက္ခဏာကို ယာထာဝ အားဖြင့် ပဋိဝိဇ္ဈနလက္ခဏာသည် ပညာဖြစ်ရကား ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာပညာ-ဟူသည်။ ဃဋပဋစသည်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော ဗာဟိရအန္ဓကာရကို ဒီပါလောကစသည် ဖျောက်သကဲ့သို့ ယာဘာဝတ္တဓမ္မသဘာဝကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟန္ဓကာရကို ဖျောက်ခြင်းကိစ္စရှိရကား ဓမ္မာနံ။ပ။ ရသာ-ဟူသည်။

ပညာပဘေဒကထာ

၄၂၅။ ကတိဝိဓာ ပညာတိ၊ ဟူသောပုစ္ဆာ၏။ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ ဓမ္မသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏေန၊ ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာအားဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧကဝိဓာ၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ လောကိယလောကုတ္တရဝသေန၊ လောကီပညာ, လောကုတ္တရာပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ သာသဝါနာသဝါဒိဝသေန စ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဖြစ်သောပညာ, အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်သောပညာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ နာမရူပဝဝတ္ထာနဝသေန စ၊ နာမ်ကိုပိုင်းခြားတတ်သောပညာ, ရုပ်ကိုပိုင်းခြားတတ်သော ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ သောမနဿုပေက္ခာသဟဂတဝသေန စ၊ သောမနဿသဟဂုတ်ပညာ, ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ ဒဿနဘာဝနာဘူမိဝသေန စ၊ ဒဿနဘူမိပညာ, ဘာဝနာဘူမိပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ တထာ-ဒုဝိဓာ၊ ၏။ စိန္တာသုတဘာဝနာမယဝသေန၊ စိန္တာမယပညာ, သုတမယပညာ, ဘာဝနာမယပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတအပ္ပမာဏာရမ္မဏဝသေန စ၊ ကာမတရားလျှင် အာရုံရှိသောပညာ, မဟဂ္ဂုတ်တရားလျှင် အာရုံရှိသောပညာ, လောကုတ္တရာတရားလျှင် အာရုံရှိသော ပညာ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ အာယာပါယဥပါယကောသလ္လဝသေန စ၊ အစီးအပွါး၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်, အစီးအပွါးမဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်, ထိုထိုကိစ္စပြီးခြင်း၏ အကြောင်း၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း။ အဇ္ဈတ္တာဘိနိဝေသာဒိဝသေန စ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသောပညာ, ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါး၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ တထာ-တိဝိဓာ၊ ၏။ စတူသု သစ္စေသု၊ တို့၌။ ဉာဏဝသေန စ၊ သိသောဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဝသေန စ၊ လေးပါးသောပဋိသမ္ဘိဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဧဝ ဟိ ပညာလောကော ဟဒယန္ဓကာရံ ဝိဓမေန္တော ဧဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယထာဝုတ္တာဓမ္မသဘာဝတို့၌ အသမ္မုယှနာကာရ အားဖြင့် ယောဂီ၏ ဉာဏ်အားထင်ရကား အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ-ဟူသည်။ ကာရဏာဘူတာ ဝါ သယံ ဖလဘူတံ အသမ္မောဟံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတီတိ ဧဝံပိ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ဝိပဿနာပညာ၏ ဤ၌လိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သမာဓိ တဿာ ပဒဋ္ဌာနံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၄၂၆။ တတ္ထ၊ ထိုကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ကေဝိဓကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ၊ ပေါ်သောအနက်ရှိသလျှင်ကတည်း။ ဒုဝိဓကောဋ္ဌာသော၊ ၌။ လောကိယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ လောကီကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၌ မဂ်နှင့် ယှဉ်သောပညာသည်။ လောကိယာ၊ လောကီပညာမည်၏။ လောကုတ္တရမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ မည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ လောကိယ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

ဒုတိယဒုကေ၊ ၌။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏဘူတာ၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပညာသည်။ သာသဝါ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထို အာသဝေါတရား တို့၏။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမဟုတ်သောပညာသည်။ အနာသဝါ၊ မည် ၏။ အတ္ထတော ပန၊ သရုပ်သဘော အနက်အားဖြင့်ကား။ သော၊ ဤ သာသဝအနာသဝပညာသည်။ လောကိယလောကုတ္တရာဝ၊ လောကီပညာ, လောကုတ္တရာပညာသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ သာသဝါ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ အနာသဝါတိအာဒီသုပိ၊ ဤသို့ စသည်တို့၌ လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤအတ္ထတော ပနေသာ လောကိယလောကုတ္တရာဝ- ဟူသော နည်းကိုသာလျှင်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ဧဝံ၊ သို့။ပ။ ဒုဝိဓာ။ ၏။

တတိယဒုကေ၊ ၌။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အာရဘိတုကာမဿ၊ အားထုတ် လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စတုန္နံ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ လေးပါးသောနာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ ဤပညာသည်။ နာမဝဝတ္ထာပနပညာ၊ နာမ်ကို ပိုင်းခြား မှတ်သား ခြင်း၌ ပညာမည်၏။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ကို။ ဝဝတ္ထာပနေ၊ ၌။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) အယံ၊ သည်။ ရူပဝဝတ္ထာပနပညာ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

စတုတ္ထဒုကေ၊ ၌။ ဒွီသု၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တေသု စ၊ တို့၌ရင်း။ ပဉ္စကနယေန၊ ဖြင့်။ သောဠသသု၊ ကုန်သော။ စတုက္ကဈာနိ- ကေသု၊ ပဌမဈာန်, ဒုတိယဈာန်, တတိယဈာန်, စတုတ္ထဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန် သော။ မဂ္ဂစိတ္တေသု၊ တို့၌ရင်း။ ပညာ၊ သည်။ သောမနဿသဟဂတာ၊ ဂုတ်မည်၏။ ဒွီသု၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တေသု စ၊ တို့၌ရင်း။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကေသု၊ ပဉ္စမဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။

မဂ္ဂစိတ္တေသု စ၊ တို့၌ရင်း။ ပညာ၊ သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေံ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။

[၆၉] ပဋ္ဌမဒုကေ၊ ၌။ ပဌမမဂ္ဂပညာ၊ သောတာပတ္တိမဂ် ပညာသည်။ ဒဿနဘူမိ၊ ဒဿနဘူမိမည်၏။ အဝသေသမဂ္ဂတ္တယပညာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ်သုံးပါး အပေါင်း၌ဖြစ်သော ပညာသည်။ ဘာဝနာဘူမိ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝေံ။ပ။ ဒုဝိဓာ၊ မည်၏။

၄၂၇။ တိကေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမတ္တိကေ၊ ၌။ ပရတော၊ သူတပါးမှ။ (ဥပဒေသံ၊ ညွှန်ပြအပ်သောနည်းကို။) အသုတွာ၊ မကြားရပဲ။ ပဋိလဒ္ဓ-ပညာ၊ ရအပ်သောပညာသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ စိန္တာဝသေန၊ ဖြင့်။ နိပ္ဖန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ စိန္တာမယာ၊ (သုတ-စသည်ကို ငံ့ခြင်းကင်း၍ အကြောင်းဥပါယကို ကြံစည်ခြင်းဖြင့် ပြီးသော)စိန္တာမယပညာ မည်၏။ ပရတော၊ မှ။ (ဥပဒေသံ၊ ကို။) သုတွာ၊ ၍။ ပဋိလဒ္ဓပညာ၊ သည်။ သုတဝသေန၊ ကြားနာအပ်သော ပရောပဒေသ၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိပ္ဖန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုတမယာ၊ (ကြားနာမှတ်သားအပ်သော ပရောပဒေသဖြင့် ပြီးသော)သုတမယပညာ မည်၏။ ယထာ တထာ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ပရောပဒေသကို ကြားဘူး၍ရင်း, မကြားပဲရင်း။ ဘာဝနာဝသေန၊ မိမိအလိုလိုသာ ဘာဝနာကို အားထုတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ နိပ္ဖန္နာ၊ ပြီးသော။ အပ္ပနာပ္ပတ္တာ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာ၊ ပညာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တတ္ထ။ပ။ဘာဝနာမယာ ပညာတိ၊ ဟူသော။ ဝေံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ကတမာ၊ အဘယ်ပညာသည်။ စိန္တာမယာ ပညာ၊ နည်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ပညာဖြင့်စီရင်အပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ ပညာဖြင့် ညှတ်စေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ သင့်သောအကြောင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာယတနေသု ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကသိဝါဏိဇ္ဇစသော အမှုတို့၌ရင်း။ ယောဂဝိဟိတေသု၊ ကုန်သော။ သိပ္ပါယတနေသု ဝါ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဟတ္ထာ-ရောဟစသော အတတ်တို့၌ရင်း။ပ။ ဝိဇ္ဇာဌာနေသု ဝါ၊ သက်ကြည့်ဗေဒင် ဆေးဝါး မန္တန်စသော ဝိဇ္ဇာတို့၌ရင်း။ (ကောသလ္လံ ဝါ၊ တတ်သိ ကျွမ်းကျင်သော ဉာဏ်မှုလည်း ဖြစ်သော။) ကမ္မဿကတံ ဝါ၊ ဤကံသည်

သတ္တဝါတို့၏ဥစ္စာ, ဤကံသည် ဥစ္စာမဟုတ်ဟု သိသောဉာဏ်မှုလည်း ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲသောသဘောရှိ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်ရင်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်ရင်း။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) သစ္စာနုလောမိကံ ဝါ၊ သစ္စပ္ပဋိဝေဓအားလျော်သော ဝိပဿနာဉာဏ်မှုလည်း ဖြစ်သော။ ဧဝရူပိံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ အနုလောမိကံ၊ အောက်၌ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ကမ္မာယတနစသည်တို့အား (မဆန့်ကျင်မြော်မြင်သဖြင့်) လျော်သော၊ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့ အစီးအပွါးကို ကျင့်ခြင်းအားရင်း, မဂ္ဂသစ္စာအားရင်း, ပရမတ္ထသစ္စာ နိဗ္ဗာန်အားရင်း မဆန့်ကျင်သဖြင့် လျော်သော။ ခန္တိံ၊ (အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းအရာတို့ကို) မြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ခံသော။ ဒိဋ္ဌိံ၊ မချွတ်မြင်တတ်သော။ ရုစိံ၊ နှစ်သက်တတ်သော။ မုတိံ၊ မှန်ကန်ရမိသိတတ်သော။ ပေက္ခံ၊ သင့် မသင့်ကို နှိုင်းချင့် ရှုကြည့်တတ်သော။ ဓမ္မနိဇ္ဈာနခန္တိံ၊ (ထိုကမ္မာယတနစသော ဓမ္မတို့ကို ဤဉာဏ်ဖြင့် ရှုအပ်ကုန်သော်သာ အရှုခံ၍ ထိုကမ္မာယတနစသော ဓမ္မတို့၏)ရှုခြင်းကို ခံကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ဓမ္မတို့၏ ရှုခြင်းကို ခံခြင်းရှိသော။ ယံ ပညံ၊ ယခင်ဆိုပြီးသော ပညာကို။ (ပဋိလဘတိ-၌စပ်။) ပရတော၊ မှ။ (ဥပဒေသံ၊ ကို။) အဿုတွာ၊ မကြားရပဲ။ ပဋိလဘတိ၊ မိမိအလိုလို ကြံသဖြင့် ရ၏။ အယံ၊ ဤဆရာနည်းမခံ လျောက်လျှားကြံ၍ ရအပ်သောပညာကို။ စိန္တာမယာ ပညာ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ပ။ သုတွာ၊ ကြားနာ၍။ ပဋိလဘတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသူ့နည်းခံ၍ ရအပ်သောပညာကို။ သုတမယာ ပညာ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံသောသူ၏။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ပညာ၊ သည်။ ဘာဝနာမယာ ပညာ၊ မည်၏။] ဇေံ၊ သို့။ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

ဒုတိယတ္တိကေ၊ ၌။ ကာမာဝစရေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရိတ္တအာရုံရှိသော ပညာမည်၏။ပ။ သာ၊ ထို ပရိတ္တာရမ္မဏ, မဟဂ္ဂတာရမ္မဏဟု ဆိုအပ်သော ပညာသည်။ လောကိယဝိပဿနာ၊ နာမည်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သောပညာသည်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ

ရှိသောပညာမည်၏။ သာ၊ ထိုအပ္ပမာဏာရမ္မဏပညာသည်။ လောကုတ္တရ-ဝိပဿနာ၊ နာပညာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

တတိယတ္တိကေ၊ ၌။ ဝုစ္စိ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ ပွါးစီးကြောင်း တရားသည်။ အာယော နာမ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ လာကြောင်း ဖြစ်ကြောင်း မည်၏။ (အာယန္တိ ဧတာယ သမ္ပတ္တိယောတိ အာယော-မူ၊ ဝုစ္စိ-ရ၏။) သာ ဝုစ္စိ၊ ထိုသမ္ပတ္တိတို့၏ ပွါးကြောင်းဖြစ်ကြောင်းသည်။ အနတ္ထဟာနိတော စ၊ အနတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထုပ္ပတ္တိတော စ၊ အတ္ထ၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအနတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ခြင်း အတ္ထ၏ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ပွါးစီးကြောင်း၌။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်ဟူသော ကျွမ်းကျင်သော ပညာသည်။ အာယ-ကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ။ပ။ ကောသလ္လန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အာယကောသလ္လံ၊ သလ္လသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ ဤတရားတို့ကို။ မနသိ ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော။ မေ၊ အား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ အကုသလာ ဓမ္မာ စေဝ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်မိပြုမိကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ပဟီယန္တိ၊ ပျောက်ကုန်၏။ ဝါ ပန၊ တနည်းကား။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ မနသိ ကရောတော၊ သော။ မေ၊ အား။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ စေဝ၊ တို့သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်ပြီးသော။ ကုသလာ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာပွါးခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ။ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့၌။ ယာ ပညာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ယာ ပဇာနနာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့် သိသော အခြင်းအရာသည်။ပ။ ယော အမောဟော၊ အကြင်မတွေမဝေ သိသောတရားသည်။ ယော ဓမ္မဝိစယော၊ အကြင်ဓမ္မကို စိစစ်တတ်သော တရားသည်။ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်အသင့်အားဖြင့် မြင်တတ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤပညာကို။ အာယကောသလ္လန္တိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

[၇၀] ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဝုစ္ဆိ၊ သမ္ပတ္တိတို့၏ မပွါးမစီး ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကြောင်းသည်။ အပါယောတိ-အပါယော နာမ၊ အပါယမည်၏။ သာပိ၊ ထိုအဝုစ္ဆိသည်လည်း။ အတ္ထဟာနိတော စ၊ အတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ အနတ္ထုပ္ပတ္တိတော စ၊ အနတ္ထ၏ဖြစ်ထွန်းသော အားဖြင့်ရင်း။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထ၏ ပျောက်ပျက်ဆုတ်ယုတ်ခြင်း, အနတ္ထ၏ ဖြစ်ထွန်းစည်ပင်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အပါယ၌။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ အပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ တတ္ထ ကတမံ။ပ။ဇ္ဇန္တိတိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ "

ပန၊ အာယကောသလ္လ, အပါယကောသလ္လမှတပါး ဥပါယကောသလ္လကို ဆိုအံ့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ကုန်သော။ (နိဗ္ဗတ္တိကာရဏသု-၌စပ်။) တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထို ဟိတသုခဓမ္မတို့၏။ ဥပါယေသု-နိဗ္ဗတ္တိကာရဏေသု၊ ဖြစ်ခြင်း ပြီးခြင်း၏အကြောင်းတို့၌။ တံခဏပ္ပဝတ္တံ၊ ထိုခဏ၌သာလျှင်ဖြစ်သော[^1]။ ဌာနုပ္ပတ္တိကံ၊ အကြောင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ ဝါ၊ လျှင်မြန်ချက်တဖြုတ်အားဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်ဟူသောပညာသည်။ ဥပါယကောသလ္လံ နာမ၊ ဥပါယ်၌လိမ္မာသော ပညာမည်၏။ (ယထာဟ-ကားထင်ပြီ။)

[သဗ္ဗာပိ၊ သော။ တတြ၊ ထိုထိုကိစ္စဟူသမျှ၌။ ဥပါယာ၊ ပြီးကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝါ၊ ပြီးကြောင်း၌ လိမ္မာသော။ (ကောသလ္လ-ကျေသည်။) ပညာ၊ သည်။ ဥပါယကောသလ္လံ၊ မည်၏။]

ဧဝံ၊ သို့။ အာယာ။ပ။ သေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။

စတုတ္ထတ္တိကေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို၊ ဂဟေတွာ၊ (ဤသည်ကား ရုပ်တည်း၊ ရုပ်ကား ဤမျှသာတည်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသည်၏ အစွမ်းဖြင့်) ယူ၍။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်အပ်သော။ ဝိပဿနာ-ပညာ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တာဘိနိဝေသာ၊ အဇ္ဈတ္တ၌ နှလုံးသွင်းခြင်း ကျင့်ခြင်းရှိသော ပညာမည်၏။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ခန္ဓေ ဝါ၊ တို့ကိုရင်း။ ဗာဟိရံ၊

[^1]: ၁-အစ္စာယိကရှောင်းတခင်ပြုအပ်သော ကိစ္စသည်သော်ရင်း, ဘေးဘျမ်းသည်သော်ရင်း ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် ထိုကိစ္စ ထိုအရေး ထိုဘေးဘျမ်းကို ကုစားခြင်း၌ ထိုကိစ္စအရေး ဘေးရောက်သောခဏပင် ရှောင်းတခင် ဖြစ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

ဗာဟိရဖြစ်သော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပံ ဝါ၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်ကိုငင်း။ ဂဟေတွာ၊ သိမ်းဆည်း၍။ အာရဗ္ဘ၊ သော။ (ဝိပဿနာပညာ၊ သည်။) ဗဟိဒ္ဓါ-ဘိနိဝေသာ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ နှလုံးသွင်းသော ပညာမည်၏။ ဥဘယံ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ပါးကို။ ဂဟေတွာ၊ အနုပုဗ္ဗအားဖြင့် သိမ်းဆည်း၍၊ ဝါ၊ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓဓမ္မံ" ဟု တချက်တလက်တည်းဖြင့် သာလျှင် အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော ပဉ္စက္ခန္ဓာတို့ကို မဝေဖန်သောအားဖြင့် သိမ်းဆည်း၍။ အာရဗ္ဘ၊ သော။ပ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘိနိဝေသာ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓ၌ နှလုံးသွင်းသော ပညာမည်၏။ ဣတိ ဧဝံ။ပ။ တိဝိဓာ၊ ၏။

၄၂၀။ စတုက္ကေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမစတုက္ကေ၊ ၌။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခေ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ သိသောဉာဏ်မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို။ အာရဗ္ဘ၊ ၍။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ၊ မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိ-ပဒံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ဉာဏံ၊ သိသောဉာဏ်မည်၏။ပ။

ဒုတိယစတုက္ကေ၊ ၌။ အတ္ထာဒီသု၊ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိပဋိဘာနတို့၌။ ပဘေဒ-ဂတာနိ၊ အထူးအပြားသို့ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ၊ အထူးအပြားကို သိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဉာဏာနိ၊ တို့သည်။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါ နာမ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အတ္ထေ။ပ။ ပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[အတ္ထေ၊ ဝိပါက်ကြိယာ နိဗ္ဗာန် ပစ္စယုပ္ပန် ဘာသိတတ္ထဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးငါးပါး၌။ (ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ (တနည်း) ပဘေဒဂတံ၊ အန-ဝသေသအားဖြင့် အတ္ထ အထူးအပြားကိုသိသော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထ-ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, မဂ်လေးတန်ဘာသိတ-ပစ္စယဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းငါးပါး၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။ ဝါ၊ ပဘေဒဂတံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တတြ-တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ထိုအကျိုးငါးပါး၌ငင်း။ တတြ-တသ္မိံ ဓမ္မေ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါး၌ငင်း။ (တတြ-ဖြင့် အတ္ထေ ဓမ္မေ-ကိုစွဲသည်ဟု သိသာအောင်ဖွင့်သည်။)

ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘာဝ နိရုတ္တိကိုရွတ်ခြင်း ကြောင့်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်၊ ဝါ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော သဘာဝနိရုတ္တိ၌[၁]။ (ပဘေဒဂတံ၊ အနဝသေသအားဖြင့် နိရုတ္တိ အထူး အပြားကိုသိသော[၂]။) ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဉာဏေသု၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ, ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ, နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့၌။ပ။ ပဋိဘာန-ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိ၌၊ ဝါ၊ ထိုအတ္ထဓမ္မစသည် တို့တွင်။ အတ္ထောတိ ဧတံ၊ အတ္ထောဟူသော ဤအမည်သည်။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဟေတုဖလဿ၊ အကြောင်း၏ အကျိုး၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏ အကျိုးကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေတုအနုသာရေန၊ အကြောင်းသုံးပါးကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်းသုံးပါးကို အစဉ်လျှောက်သော ဉာဏ်ဖြင့်။ အရိယတိ အဓိဂမိ-ယတိ၊ ရအပ် သိအပ်၏။ အရိယတိ သမ္ပာပုဏိယတိ၊ ရောက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထောတိ၊ အတ္ထဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (နိဗ္ဗတ္တကအကြောင်း, ဉာပကအကြောင်း, သမ္ပာပကအကြောင်းကို အကြောင်းသုံးပါးယူ။) ပန၊ သင်္ခေပမှတပါး။ ပဘေဒတော၊ အစိတ်အပြား ခွဲဝေသောအားဖြင့်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ပစ္စယသမ္ဘူတံ၊ ပစ္စည်းတရားကြောင့် ဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားငှင်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ ငှင်း။ ဘာသိတတ္ထော၊ ဘာသိတ ဟူသော သဒ္ဒါ၏အနက် ဝါစ္စငှင်း။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်ငှင်း။ ကြိယာ၊ ငှင်း။ ဣတိ ဣမိနာ ဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအကျိုး တရားတို့ကို။ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ တံ အတ္ထံ၊ ထိုငါးပါး သော အကျိုးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တသ္မိံ အတ္ထေ၊ ထိုအကျိုးငါးပါး၌။ ပဘေဒဂတံ၊ စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏[၃]။

၁-သဘာဝနိရုတ္တိကို ရွတ်ဆိုခြင်းဟူသော်လည်း ရွတ်ဆိုအပ်သော သဘာဝနိရုတ္တိကို သိအပ်သတည်း။ ပိဋကတ္တယံ ပါဠောတိ ပိဋကပါဠော-ဟူသကဲ့ သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် တဿ ဘာသနေ ဥဒီရဏေ ဘာသိတံ လပိတံ ဥဒီရိတံ သုတ္တာ စသည်ကို ဆိုလတ့်။ (ပြည်)

၂-ပဘေဒဂမနန္တေ့တ္ထ အနဝသေသတော နိရုတ္တိဝိဘာဂဇာနနံ၊ တဿ သေသေသု။ အနုဋီ ၂၊ ၁၉၃ (ပြည်)။

၃-ဘိန္ဒန္တံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ စ ပဘေဒဂတံပိ ဟောတိ၊ မူလဋီ ၂၊ ၁၉၂။ (ပြည်)

ဓမ္မောတိ ဧတံပိ၊ ဓမ္မဟူသော ဤအမည်သည်လည်း။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းစုချုံး တလုံးတည်းအားဖြင့်။ ပစ္စယဿ၊ ပစ္စည်း၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ ကို။ တံ တံ၊ အကျိုးထိုထိုကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဟတိ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်ထုံးမိတ်တတ်၏။ ပဝတ္တေတိ ဝါ၊ ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်စေတတ်၏။ သမ္ပာပုဏိတုံ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းငှါမူလည်း။ ဒေတိ၊ ပေးတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [၇၁] ပန၊ သင်္ခေပမှတပါး။ ပဘေဒတော၊ အစိတ်အပြား ခွဲဝေသောအားဖြင့်။ ယော ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဖလနိဗ္ဗတ္တကော၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းတရားငှင်း။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ငှင်း။ ဘာသိတံ၊ ပါဠိသဒ္ဒါငှင်း။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ငှင်း။ အကုသလံ၊ ငှင်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤအကြောင်းတရားတို့ကို။ ဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တံ ဓမ္မံ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါးကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ တသ္မိံ ဓမ္မေ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါး၌။ ပဘေဒဂတံ၊ စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်၍ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိ-သမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟိ-ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ အယမေဝ အတ္ထော၊ ငါဆိုအပ်ပြီးသော ဤအနက်ကိုပင်လျှင်။ အဘိဓမ္မေ၊ ၌။ (ဝိဘဇိတွာ ဒေသိတော-တိ သမ္ဗန္ဓော။) ဒုက္ခေ ဉာဏံ။ပ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒေသိတော၊ ပြတော်မူလေပြီ။

[ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အကျိုး၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ ၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မ-ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟေတု-ဖလေ၊ ၌။ ပ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်တရားတို့သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘူတာ၊ သဘောသို့ ရောက်ကုန်၏။ သဉ္ဇာတာ၊ အကြောင်းညီညွတ်သဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဥပါဒ်ခဏသို့ ရောက်ကုန်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ အထူးအားဖြင့် ဥပါဒ်ခဏသို့ ရောက်ကုန်၏။ ပါတုဘူတာ၊ သဘောသို့ ရောက်သောအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏။ ဣမေ-

သု ဓမ္မေသု၊ ဤအကျိုးတရားတို့၌။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ယမှာ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြောင်းတရားကြောင့်၊ ဝါ၊ မှ။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ဘူတာ၊ ကုန်၏။ သဥ္ဇာတာ၊ ကုန်၏။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပါတုဘူတာ၊ ကုန်၏။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏေ၊ ၌။ ပ။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဇရာမရဏသမုဒယေ၊ ၌။ ပ။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ပ။ သင်္ခါရနိရောဓေ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ သင်္ခါရနိရောဓဂါမိနိယာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော မဂ်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ပါဠိဓမ္မကို။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ သုတ္တံ၊ သုတ်အင်္ဂါကို။ ဂေယျံ၊ ကို။ ပ။ ဝေဒလ္လံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤပါဠိဓမ္မကို သိသောဉာဏ်ကို။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တဿ တဿေဝ ဘာသိတဿ၊ ထိုထို သုတ္တဂေယျစသော ပါဠိဓမ္မ၏သာလျှင်။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ (ကိံ ဇာနာတိ၊ နည်း။) အယံ၊ ဤအနက်သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ဤပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ အယံ၊ သည်။ ဣမဿ ဘာသိတဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ အယံ၊ ပါဠိ၏အနက်ကို သိသော ဤဉာဏ်ကို။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ အဘယ်တရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ မည်ကုန်သနည်း။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင် စတုစက္ကသမ္ပတ္တိခဏ၌။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမဘုံ၌ များသောအား ဖြင့် ကျင်လည်တတ်သော။ ကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ ပ။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ဣမေသု ဓမ္မေသု၊ ဤကုသိုလ်တရားတို့၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဝိပါကေ၊ ဝိပါက်၌။ ပ။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

တတြ၊ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ ဉာဏန္တိ၊ ကား။ တသ္မိံ အတ္ထေ စ၊ ထို ငါးပါးသော အကျိုး၌ရင်း။ တသ္မိံ ဓမ္မေ စ၊ ထိုငါးပါးသော အကြောင်း

ဍ္ဍ်ရင်း။ ယာ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ အကြောင်းမဖောက်မပြန်သော မာဂဓဘာသာ သဘာဝနိရုတ္တိသည်။ ယော အဗျဘိစာရိဝေါဟာရော၊ ထိုထိုအနက်ကို သိစေခြင်း၌ အစဉ်အမြဲ စပ်ခြင်းရှိသော အကြောင်း သဒ္ဒဝေါဟာရသည်၊ ဝါ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်၌ရင်း, ခပ်သိမ်းသော အခါ၌ရင်း, ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်ရင်း ပျက်စီးခြင်းမရှိသော အကြောင်းသဒ္ဒဝေါဟာရသည်၊ ဝါ၊ အကြောင်းကိန်းသေဟောသော ဝေါဟာရသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဒဘိလာပေ၊ ထိုသဘာဝနိရုတ္တိဟု မှတ်အပ်သော သဒ္ဒဝေါဟာရကို ရွတ်ဆိုခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဝါ၊ ခြင်း၌။ တဿ၊ ထို သဘာဝနိရုတ္တိဟု မှတ်အပ်သော သဒ္ဒဝေါဟာရကို။ ဘာသနေ၊ ရွတ်ဆို ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရွတ်ဆိုခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်၊ ဝါ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း၌[၁]။

၁-သဘာဝနိရုတ္တိကို ရွတ်ဆိုခြင်း၌-ဟူသော်လည်း ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝိညတ္တိဝိကာရ သဟိတခဏိကပရမတ္ထသဒ္ဒါကို အရကောက်ယူ။ ထို့ကြောင့် ဘာသိတံ လပိတံ ဥဒီရိတံ သုတွာ ဟူသည်၊ ပရမတ္ထမှလွတ်သော နာမပညတ္တိကို ကေစိတို့ကြိုက်သည်ဟု လိုက်၍မယူလင့်၊ ဒေါသ မလွတ် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အပြစ်အတိ ကြုံးနှယ်ငြိသောကြောင့် တဿာ အဘိလာပေတိ တဿာ နိရုတ္တိယာ အဝစနဘူတာယ ပညတ္တိယာ အဘိလာပေတိ ကေစိ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ဧဝံ သတိ ပညတ္တိ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ န ဝစနန္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ န စ ဝစနတော အညံ အဘိလပိတဗ္ဗံ ဥစ္စာ-ရေတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ အထာပိ ဖဿာဒိဝစနေဟိ ဗောဓေတဗ္ဗံ အဘိလပိတဗ္ဗံ သိယာ၊ဧဝံ သတိ အတ္ထ-ဓမ္မဝဇ္ဇံ တေဟိ ဗောဓေတဗ္ဗံ န ဝိဇ္ဇတီတိ တေသံ နိရုတ္တိဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ။ ဖဿောတိ စ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ ဖဿံ ဖဿာတိ န သဘာဝနိရုတ္တီတိ ဒဿိတောဝါယမတ္ထော။ န စ အဝစနံ ဓေံပကာရံ အတ္ထိ။ တသ္မာ ဝစနဘူတာယ ဧဝ တဿာ သဘာဝနိရုတ္တိယာ အဘိလာပေ ဥစ္စာရဏေတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု ကေစိဝါဒ၌ အပြစ်ကိုပြ၍ သကဝါဒ၌ တည်စေလို၍ (မူလဋီ ၂-၁၉၁ ၌) ဆိုပေသည်။ ။တဿာ အဘိလာပေတိ၊ ပေ-ဟူသောပုဒ်၏။ အဝစနဘူတာယ၊ ပရမတ္ထသဒ္ဒါမဟုတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပညတ္တိယာ၊ နာမပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တဿာ နိရုတ္တိယာ၊ ထိုနိရုတ္တိကို။ အဘိလာပေ၊ ရွတ်ခြင်း၌။ ဣတိ အတ္ထံ၊ ကို။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နိရုတ္တိ၏ ပညတ်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ် သည်။ သတိ၊ သော်။ ပညတ္တိ၊ သည်။ အဘိလပိတဗ္ဗာ၊ ရွတ်အပ်ကောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝစနံ၊ သဒ္ဒါသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ ဒေါသော၊ ဤသို့သောအပြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝစနတော၊ သဒ္ဒါမှ၊ အညံ၊ သော။ အဘိလပိတဗ္ဗံ-ဥစ္စာရေတဗ္ဗံ၊ ရွတ်အပ်ကောင်းသော အနက်သဘောမည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဖဿာဒိဝစနေဟိ၊ ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ် သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သိစေအပ်သော အနက်သဘောသည်။ အဘိလပိတဗ္ဗံ၊ ရွတ်အပ် ကောင်း သော အနက်သဘောမည်သည်။ အထာပိ သိယာ၊ အကယ်၍လည်း ဖြစ်ငြားအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်သဘော၏ ရွတ်အပ်ကောင်း သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ အတ္ထဓမ္မဝဇ္ဇံ၊ အတ္ထငါးပါး ဓမ္မငါးပါးသည် ကြဉ်အပ်

ဘာသိတံ၊ ဟောအပ်သော။ လပိတံ၊ ပြောအပ်သော။ ဥဒီရိတံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော။ တံ သဘာဝနိရုတ္တိံ၊ ထိုမဖောက်မပြန်သော သဘာဝနိရုတ္တိဝိညတ္တိဝိကာရသဟိတပရမတ္ထသဒ္ဒါကို။ သုတွာ၊ ကြားတည့်လျှင်ပင်။ အယံ၊ ဤသဒ္ဒါသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ တ္တိတည်း။ပ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ (ပဘေဒဂတံ-၌ စပ်။) မာဂဓိကာယ၊ မဂဓတိုင်း၌ထင်သော[၁]။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ မူလဘာသာယ၊ အမြစ်အရင်းဘာသာဖြစ်သော။ ဓမ္မနိရုတ္တိသညိတာယ၊ ဓမ္မနိရုတ္တိဟု မှတ်အပ်သော။ တဿာ သဘာဝနိရုတ္တိယာ၊ ၌၊ ဝါ၊ ၏။ ပဘေဒဂတံ၊ အထူးအပြားကိုသိသော၊ ဝါ၊ အထူးအပြားကို စိတ်ဖြာဝေဖန် ခွဲခြမ်းလျက် ထိုးထွင်းသိမြင်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ ဝါ၊ ဟိ-သစ္စံ၊ မှန်၏။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တော၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါသို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖဿော ဝေဒနာတိ ဧဝမာဒိဝစနံ၊ ဖဿော

သော။ တေဟိ၊ ထိုဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါတို့ဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗံ၊ သိစေအပ်သော အနက်သဘောမည်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အတ္ထငါးပါးဓမ္မငါးပါးတို့၏။ နိရုတ္တိဘာဝေါ၊ နိရုတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဖဿောတိ၊ ဖဿော-ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ နိရုတ္တိတည်း။ ဖဿံ ဖဿာတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ န သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သဘာဝနိရုတ္တိမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဒဿိတော၀၊ ပြအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ အဝစနံ၊ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝစနသဘောမှကင်းသော အနက်သဘောသည်။ ဧဝံပကာရံ၊ ဤသို့မြဲသော လိင်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနက်အထူးကို ထွန်းပြခြင်းဟူသော အခြင်းအရာရှိသည်။ န စ အတ္ထိ၊ ရှိလည်းမရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နာမပညတ်သည် နိရုတ္တိ မည်သည် ဖြစ်အံ့ နာမပညတ် ရွတ်အပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အပြစ်၏ရောက်ခြင်း, ဖဿအစရှိသော ပရမတ္ထသဒ္ဒါတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အနက်သဘော၏ ရွတ်အပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်သည်ရှိသော် အတ္ထဓမ္မတို့၏လည်း နိရုတ္တိမည်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အပြစ်၏ရောက်ခြင်း, ရွတ်ဆိုအပ်သော ဝစနသဘောမှ ကင်းသော အနက်သဘော၏ မြဲသော လိင်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနက်အထူးကို ထွန်းပြခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝစနဘူတာယ ဧဝ၊ ရွတ်အပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒါဖြစ်၍သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿာ သဘာဝနိရုတ္တိယာ၊ ထိုမဖောက်မပြန်သော သဘာဝနိရုတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထဉာဏ်ကသဒ္ဒါကို။ အဘိလာပေ-ဥစ္စာရဏေ၊ ရွတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်းသည်။ သတိ၊သော်၊ ဝါ၊ ရွတ်ခြင်း၌။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

၁-ကမ္ဘာဦးသူတို့ တပြားတည်း သုံးဆောင်ပြောသော်လည်း အခြားအရပ်မှာကွယ်၍ မဂဓတိုင်းဝယ် သာအဖ်တင်သည်ဟူလို။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗသတ္တာနံ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

ဝေဒနာ ဤသို့စသော စကားကို။ သုတ္တ၁ဝ၊ ကြားတည့်ပင်လျှင်။ အယံ၊ ဤယခုရွတ်သော ဖဿော ဝေဒနာ စသည်ကား။ သဘာဝနိရုတ္တိ၊ မဖောက်မပြန်သော နိရုတ္တိတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကို ဆိုအံ့။ ဖဿာ ဝေဒနောတိ ဝေမာဒိကံ၊ ဖဿာ ဝေဒနော ဤသို့စသော စကားကို။ (သုတ္တာ၊ ကြား၍မူကား။) အယံ၊ ဤယခုရွတ်သော ဖဿာ ဝေဒနောစသော စကားသည်။ န သဘာဝနိရုတ္တိ၊ သဘာဝနိရုတ္တိ မဟုတ်၊ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။

[၇၂] ဉာဏေသု ဉာဏန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထဉာဏံ၊ အလုံးစုံသော အတ္ထ, ဓမ္မ, နိရုတ္တိဟူသော အာရုံ၌ အသီးသီးဖြစ်သော အလုံးစုံသော အတ္ထပဋိ-သမ္ဘိဒါ, ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ, နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ, ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါးကို။ (ဤအလို သဗ္ဗော အတ္ထော ဝိသယော သဗ္ဗတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထေ ဉာဏံ သဗ္ဗတ္ထဉာဏံ၊ ပြု။ တနည်း။) သဗ္ဗတ္ထ-သဗ္ဗေသု အတ္ထာဒီသု တီသု၊ အလုံးစုံသော အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိဟူသော သုံးပါးတို့၌။ ဉာဏံ၊ ဖြစ်သော ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်လေးပါးကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော အရိယာအရှင်၏။ ဉာဏာရမ္မဏံ၊ ဉာဏ်လေးပါးလျှင် အာရုံရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ (ဤဝိကပ်၌ ဉာဏေသု-ဖြင့် ဉာဏ်လေးပါး အကုန်စွဲသည်။) ဝါ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ပကာရရှိကုန်သော။ တေသု ဉာဏေသု၊ ထို ရှေးပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် သုံးပါးတို့၌။ သဂေါစရကိစ္စာဒိဝသေန၊ မိမိမိမိတို့ အာရုံကိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္ထာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ဤသည့်ဉာဏ်သည် ဤမည်သောအာရုံကို အာရုံပြု၍ဖြစ်၏, ဤသို့သော လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ဟု သိသောဉာဏ်သည်။ ပဋိ-ဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ (ဤဝိကပ်အလို ဉာဏေသု-ဖြင့် ရှေးဉာဏ်သုံးပါးကိုသာ စွဲသည်။)

၄၂၉။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စတဿောပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ သေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ သေက္ခဘုံ၌ရင်း။ အသေက္ခ-ဘူမိယဉ္စ၊ အသေက္ခဘုံ၌ရင်း။ (တနည်း) သေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အောက်မဂ်, အောက်ဖိုလ်တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်အစဉ်၌ရင်း။ အသေက္ခဘူမိယဉ္စ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော

အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ဖြင့် ထိုအပ်သော စိတ်အစဉ်၌ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွိသု ဌာနေသု၊ နှစ်ပါးသောဘုံတို့၌။ ပဘေဒံ၊ အထူးအပြားသို့၊ ဝါ၊ ထိုထို အထူးအပြားကို အဟုတ်အမှန်သိခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောအရာတို့တွင်။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့၏ရင်း။ မဟာသာဝကာနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ (ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။) အသေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ အာနန္ဒတ္ထေရ။ပ။ ဥပါသိကာဒီနံ၊ တို့၏။ (ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။) သေက္ခဘူမိယံ၊ ၌။ (ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဘူမိသု၊ တို့၌။ ပဘေဒံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိယောပိ၊ ရောက်ကုန်သော်လည်း။ ဧတာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ အဓိဂမေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပရိယတ္တိယာ၊ ဘုရားစကားတော်ကို ပါဠိသက်သက်သင် ခြင်း သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ သဝနေန၊ ထိုပါဠိ၏အနက် အဋ္ဌကထာကို နာခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ တရားနာခြင်းကြောင့်ရင်း။ ပရိပုစ္ဆာယ၊ မေးမြန်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင် အပြားအားဖြင့် သိခြင်းငှါ လိုအပ်သော ပဒတ္ထအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်, အဓိပ္ပါယတ္ထအားဖြင့် သိခက် သောပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားကြောင့်ရင်း။ ပုဗ္ဗယောဂေန စ၊ ရှေးဘုရားတို့ သာသနာ၌ ဘာဝနာကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့် ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝိသဒါ၊ စင်ကြယ် သန့်ရှင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုအကြောင်းငါးပါးတို့တွင်။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းသည်။ အဓိဂမော နာမ၊ မည်၏။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ၊ ဘုရားစကားတော် ကို။ ပရိယာပုဏနံ၊ ပါဠိသက်သက်သင်ခြင်း သရဇ္ဈာယ်ခြင်းသည်။ ပရိ- ယတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ သက္ကစ္စံ၊ အရိုအသေပြု၍။ (သံ အာဒရံ ကတွ သက္ကစ္စ၊ နိဂ္ဂဟိတာဂမ။) အဋ္ဌိံကတွာ၊ ဥစ္စာထုပ်ကြီးပြု၍။ (ဋ္ဌသ ဋ္ဌတ္တံ၊ ဣကာ- ရာဂမော။ တနည်း။) အဋ္ဌိံကတွာ-အတ္ထိကံ ကတွာ၊ အလိုရှိသည်ကိုပြု၍။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်းသည်။ သဝနံ နာမ၊ မည်၏။ ပါဠိအဋ္ဌကထာဒီသု၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာခန္ဓာ စသည်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော

စကားအစဉ်တို့၌။ ဂဏ္ဌိပဒ အတ္ထပဒဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ပဒတ္ထအားဖြင့် သိခက်သောပုဒ်, အဓိပ္ပါယတ္ထအားဖြင့် သိခက်သော ပုဒ်တို့ကို အကျယ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားသည်။ ပရိပုစ္ဆာ နာမ၊ ထက်ဝန်းကျင် အပြားအားဖြင့် လိုအပ်သော စကားမည်၏။ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သာသနေ၊ ၌။ ဂတပစ္စာဂတိတဘာဝေန၊ အသွားဆောင်ခြင်း အပြန်ဆောင်ခြင်း အသွားအပြန်ဆောင်ခြင်း ကျင့်ဝတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ အနုလောမဂေါတြဘုသမီပံ၊ အနုလုံဂေါတြဘူအနီးမှဥတုကမျတာဉာဏ်, ပဋိသင်္ခါဉာဏ်, သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုရွေ့လောက်။ ဝိပဿနာနုယောဂေါ၊ ဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ အပရေ၊ ဆရာတို့သည်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ။ပ။ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်၏။

[ပုဗ္ဗယောဂေါ။ ဂရင်း။ ဗာဟုသစ္စံ၊ များသော အကြားအမြင်ရှိသောသူ၏အဖြစ်ရင်း။ ဒေသဘာသာ စ၊ တရာ့တစင်း ထီးဆောင်းမင်းတို့၏ အရပ်ဘာသာကို တတ်ကျွမ်းနားလည်သည်၏ အဖြစ်ရင်း။ အာဂမော၊ ဘုရားစကားတော်ကို သင်ခြင်းရင်း။ ပရိပုစ္ဆာ၊ ပါဠိ၏အနက် အဆုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်းရင်း။ အဓိဂမော၊ ဖိုလ်လေးတန်ရင်း။ ဂရုသန္နိဿယော၊ ဗဟုသုတ တိက္ခပဋိဘာန်ဉာဏ်သန်သော ဆရာကောင်းထံ ကျိုးနွံကပ်ဆည်းနည်းခံ၍ နေခြင်းရင်း။ တထာ၊ ပါး။ မိတ္တသမ္ပတ္တိ စေဝ၊ ဗဟုသုတ တိက္ခပဋိဘာန်ဉာဏ်သန်သောကလျာဏ မိတ်ကောင်းကို ပေါင်းရခြင်းရင်း။ ဣတိ ဣမေ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ ပဋိသမ္ဘိဒပစ္စယာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၏ ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပုဗ္ဗယောဂ စသည်ရှစ်ပါးတို့တွင်။ ပုဗ္ဗယောဂေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယော၊ တည်း။ တေသု တေသု သတ္တေသု စ၊ (သတ္တဝါတို့စီးပွားကို ဆောင်တတ်သည်ဖြစ်၍ အပြစ်ကင်းကုန်သော) ထိုထိုကျမ်းတို့၌ရင်း။ တေသု တေသု သိပ္ပါယတနေသု စ၊ အပြစ်ကင်းသော ထိုထို အသက်မွေးကြောင်းအတတ်တို့၌ရင်း။ ကုသလတာ၊ တတ်ကျွမ်းလိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဗာဟုသစ္စံ နာမ၊ မည်၏။ ကေသတဝေါဟာရကုသလတာ၊ တရာ့တစင်း ထီးဆောင်းမင်းတို့အာဏာ နှံ့ရာဒေသ၌ဖြစ်သော ဝေါဟာရ၌လိမ္မာကျွမ်းသိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဒေသဘာသာ နာမ၊ မည်၏။ ဝိသေ-

သေန ပန၊ အထူးအားဖြင့်ကား။ မာဂဓိကေ၊ မဂဓဘာသာ၌။ ကော-
သလ္လံ၊ သည်။ (ဒေသဘာသာ နာမ၊ မည်၏။) အန္တမသော၊ အယုတ်
သဖြင့်။ ဩပမ္မဝဂ္ဂမတ္တာဿပိ၊ မူလပဏ္ဏာသ၌လာသော ယမကဝဂ်မျှလည်း
ဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓဝစနဿ၊ ကို။ ပရိယာပုဏနံ၊ သည်။ အာဂမော၊ မည်၏။
(အန္တမသော၊ ဖြင့်။) ကေဂါထာယပိ၊ ၏လည်း။ အတ္ထဝိနိစ္ဆယပုစ္ဆနံ၊
အနက်ကိုမေးခြင်း, အဆုံးအဖြတ်ကို မေးခြင်းသည်။ ပရိပုစ္ဆာ နာမ၊
မည်၏။ သောတာပန္နတာ ဝါ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်သည်ငှ်း။ ပါ။ အရဟတ္တံ
ဝါ၊ သည်ငှ်း။ အဓိဂမော နာမ၊ မည်၏။ သုတပဋိဘာနဗဟုလာနံ၊
များသောသုတ များသော ပဋိဘာန်ရှိကုန်သော။ ဂရူနံ၊ ဆရာကောင်း
တို့၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဝါသော၊ နည်းခံ၍ နေခြင်းသည်။ ဂရုသန္နိဿယော
နာမ၊ ၏။ တထာရူပါနံယေဝ၊ ထိုသို့ သုတပဋိဘာန်သန်သော သဘော
ရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မိတ္တာနံ၊ ကလျာဏမိတ်တို့ကို။ ပဋိလာ-
ဘော၊ သည်။ မိတ္တသမ္ပတ္တိ နာမ၊ မိတ်ကောင်း ပြည့်စုံသည်မည်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့ အဆုံးအဖြတ်ကို မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါး ရှစ်ပါးအပေါင်းတို့တွင်။ ဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်ငှ်း။
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်ငှ်း။ ပုဗ္ဗယောဂဉ္စေဝ၊ ဂကိုငှ်း။ အဓိဂမဉ္စ
ကိုငှ်း။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့သို့။ ပါပုဏန္တိ၊
ကုန်၏။ သာဝကာ၊ တို့သည်ကား။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဧတာနိ
ကာရဏာနိ၊ ထိုငါးပါး ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကို။ (နိဿာယ၊ ၍။
ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ပဋိသမ္ဘိဒါ-
ပ္ပတ္တိယာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါသို့ ရောက်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ရောက်ခြင်းငှါ။ [၇၃] ပါဋိ-
ယေက္ကော၊ အသီးဖြစ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာနုယောဂေါ နာမ၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာကို အားထုတ်ရခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊
အသင့်အကြောင်းကို ဆိုအံ့။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏။ (ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တိ၊ သည်။)
သေက္ခဖလဝိမောက္ခန္တိကာ၊ သေက္ခဖိုလ်ဟူသော ဝိမောက္ခ၏ အဆုံး၌
ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသေက္ခာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တိ၊ သည်
လည်း။ အသေက္ခဖလဝိမောက္ခန္တိကာဝ၊ အသေက္ခဖလဝိမောက္ခ၏
အဆုံး၌သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တထာဂတာနံ၊
တို့၏။ ဒသဗလာနိ၊ ဒသဗလဉာဏ်တို့သည်။ အရိယဖလေနေဝ၊ အရ

ဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဏ္ဍိန္တိ ဝိယ၊ ပြည့်စုံကုန်သကဲ့သို့။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တို့သည်။ အရိယဖလေနေဝ၊ မိမိ မိမိတို့၏ အရိယဖိုလ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဣဏ္ဍိန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဣမာ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ စတုပဋိသမ္ဘိဒါ-ဝသေန စတုဗ္ဗိဓာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပညာဘူမိ-မူလ-သရီရဝဝတ္ထာန

၄၃၀။ ပန၊ အဖွိုတပါးကိုဆိုအံ့။ ကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာယ ပညာယ၊ ဤဝိပဿနာပညာ၏။ (ဘူမိမူလံ သရီရံ-တို့၌စပ်။) ခန္ဓာ။ပ။ ဘေဒါ၊ သမုပ္ပါဒ်စသည် အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဘူမိ၊ ဖြစ်ရာဘုံမည်၏။ သီလဝိသုဒ္ဓိ စေဝ၊ ၎င်း။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စ၊ ၎င်း။ ဣမာ ဒွေ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ မူလံ၊ အမြစ်အခြေ မည်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ၎င်း။ပ။ ဣမာ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်မည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘူမိဘူတေသု၊ ဘူမိဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုခန္ဓာစသော တရားတို့၌။ ဥဂ္ဂဟ-ပရိပုစ္ဆာဝသေန၊ နှုတ်တက်သင်ခြင်း မေးမြန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဉာဏပရိ-စယံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လေ့ကျက်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ မူလဘူတာ၊ အမြစ်အခြေဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ သမ္ပာဒေတွာ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ သရီရဘူတာ၊ ကိုယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယော၊ တို့ကို။ သမ္ပာဒေန္တေန၊ ပြည့်စုံစေသည်ဖြစ်၍။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွါးစေအပ်ကုန်၏။ အယံ၊ ဤဆိုပြီးသော အဆုံးအဖြတ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤကထံ ဘာဝေတဗ္ဗာဟူသော ပုစ္ဆာ၌။ သင်္ခေပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။

၄၃၁။ အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ်အံ့ [၁] သည်ကား။ ဝိတ္ထာရော၊ အကျယ်တည်း။ ခန္ဓာ။ပ။ ဘူမိတိ၊ ဘူမိဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဧတ္ထ-ဝစနေ၊ ၌။ ခန္ဓာတိ၊ ကား။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။

၁-မှုရင်းဖြစ်သည်၊ ဤလက်အံ့-မှ လတံ့ ဖြစ်လှာသည်၊ ထိုကြောင့် လတံ့-ဟူရာ၌ တ-တလုံးတည်းသာလိုသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ရူပက္ခန္ဓကထာ

၄၃၂။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သီတာဒီဟိ၊ သီတဥဏှဇိဃစ္ဆာပိပါသ စသည်တို့ကြောင့်။ (ဟေတုအတ္ထေ စေတံ ကရဏဝစနံ။) ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ဓမ္မဇာတံ၊ တရားသည်၊ (ဇာတအနက်မရှိ။) ဝါ၊ တရားအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုရုပ္ပနလက္ခဏာရှိသော တရားကို။ ဧကတော ကတွာ၊ တစုတည်း ညက်ဖြင့်ပြု၍။ ရူပက္ခန္ဓောတိ၊ ရုပ်အစု ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏[၁]။

၁-ယံ ကိဉ္စိ-၌ ယံ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်သည် သာမန်အားဖြင့် အနိယမနိဒ္ဒေသနတည်း၊ စိ-နိပါတ်နှင့်တကွသော ကိံ-သဒ္ဒါသည် ကေစ္စ အပ္ပက ဟူသော ပကာရန္တရကို သုံးသပ်၍ အနိယမနိဒ္ဒေသနတည်း။ ယံ ကိဉ္စိ-ဟူသော ပဒဒွယဖြင့်လည်း ယံကိဉ္စိ-ဟူသော နပုံသကနိဒ္ဒေသ ကို ထိုက်သော အလုံးစုံ အကြွင်းမဲ့ကို နှံ့၍ယူ၏။ ထို့ကြောင့် ယံ ကိဉ္စီတိ အနဝသေသပရိယာဒါနံ-(ဋီ ၁၊ ဂဖ)ဟူသည်။ ထိုသို့ ယံ ကိဉ္စိ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ယူအပ်သော သကလအနက်၏ အနိယမတ္ထအဖြစ်ဖြင့် အဓိပ္ပေတတ္ထကို လွန်သောကြောင့် အတိပ္ပသင်္ဂသို့ရောက်၏၊ ထို အတိပ္ပသင်္ဂကို ရုပ္ပန-သဒ္ဒါဖြင့် နစ်စေရကား ရုပ္ပနလက္ခဏန္တိ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနံ (ဋီ ၂၊ ဂဖ) ဟူသည်။ ။ရုပ္ပနံ လက္ခဏမေတဿာတိ ရုပ္ပနလက္ခဏံ၊ ထိုရုပ္ပနသည် အဘယ်နည်း? ရုပ္ပနဋ္ဌေတ္ထ သီတာဒိဝိရောဓိပစ္စယသန္နိပါတေ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိယေဝ၊ (ဋီ ၂၊ ဂဖ)။ ။ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် အရူပဓမ္မတို့အားလည်း ဝိရောဓိပစ္စယသမာဂမဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိကို ရသည် မဟုတ်လော? သစ္စံ လဗ္ဘတိ၊ န ပန ဝိဘူတတရံ။ ဝိဘူတတရဋ္ဌေတ္ထ ရုပ္ပနံ အဓိပ္ပေတံ သီတာဒိဂ္ဂဟဏတော။ (ဋီ ၂၊ ဂဖ)။ အကယ်၍ ဝိဘူတတရရုပ္ပနကို အဓိပ္ပေတဖြစ်အံ့၊ အဘယ်သို့ ဗြဟ္မလောက၌ ရူပသမညာ ဖြစ်အံ့နည်း? တတ္ထာပိ တံသဘာဝါနတိဝတ္တနတော ဟောတိယေဝ ရူပသမညာ အနုဂ္ဂဟပစ္စယဝသေန ဝါ၊ (ဋီ ၂၊ ဂဖ)။ ဝိရောဓိပစ္စယသန္နိပါတေ ယော အတ္တနော သန္တာနေ ဝိဇ္ဇမာနဿေဝ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝေါ၊ တံ ရုပ္ပနန္တိ အညေ (ဋီ ၂၊ ဂဖ)။ ဤအညေဆရာတို့၏ ပက်၌ ရူပယတိ ဝိကာရမာပါဒေတီတိ ရူပံ-ဟု ဟေတုပြု၊ ရှေးပက်၌ကား ရုပ္ပတီတိ ရူပံ-ဟု သုဒ္ဓပြု။ ရုပ္ပတီတိ ကုပ္ပတိ ဃဋ္ဋီယတိ ပီဠီယတိ၊ ဘိဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ (အဘိ ဋ္ဌ ၂-၃) သီတာဒိသန္နိပါတဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသသန္တာန်၏ ဖြစ်ခြင်းကို မြင်သောကြောင့် ပုရိမသန္တာန်မှ ကွဲပြားသည်ကိုရည်၍ ဘိဇ္ဇတိ-ဟူသည်။ ဘိဇ္ဇတိ-၌ ဘေဒ လည်း ဝိကာရာပတ္တိတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဘိဇ္ဇတိ-၏ ဝိကာရမာပဇ္ဇတိ-ဟူသောအနက်ကို မှတ်အပ်၏။ ဝိကာရာပတ္တိလည်း သီတာဒိသန္နိပါတဖြစ်လတ်သော် ဝိသဒိသရူပုပ္ပတ္တိပင်တည်း။ ယင်းသို့ ပုရိမသန္တာန်မှ ကွဲပြားသော ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိသည် ရုပ္ပတိ ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုရုပ္ပန လက္ခဏာ၏ အတိပ္ပသင်္ဂ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏ဟူသော စောဒနာကို နှလုံးထား၍ အရူပက္ခန္ဓာနံ ပန အတိလဟုပရိဝတ္တိတော၊ ယထာ ရူပဓမ္မာနံ ဋ္ဌိတိက္ခဏေ သီတာဒီဟိ သမာဂမော ဟောတိ၊ ယေန တတ္ထ ဥတုနော ဋ္ဌိတိပ္ပတ္တဿ ပုရိမသဒိသသန္တာနုပ္ပါဒနသမတ္ထတာ န ဟောတိ၊ အာဟာရာဒိကဿ ဝါ၊ ဧဝံ အညေဟိ သမာဂမော နတ္ထိ။ သံဃနနေန စ ဝိကာရာပတ္တိယံ

တဒေတံ-တံ ဧတံ ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာဟု သိအပ် မှတ်အပ်သော တရားသည်။ ရုပ္ပနလက္ခဏေန၊ ရုပ္ပနလက္ခဏာအားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ တပါး အဖို့ရှိသည်။ သမာနံပိ၊ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ဘူတောပါဒါယဘေဒတော၊ ဘူတရုပ်, ဉပါဒါရုပ် အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ရုပ္ပနသဒ္ဒေါ နိရုဠှော။ တသ္မာ အရူပဓမ္မာနံ သံဃဋ္ဋနဝိရဟိတတ္တာ ရူပဓမ္မာနံ ဝိယ ပါကဋ္ဌဿ ဝိကာရဿ အဘာဝတော စ ရုပ္ပန္တီတိ ရုပ္ပနလက္ခဏာတိ စ န ဝုစ္စန္တိ၊ ဇိဃစ္ဆာပိပါသာဟိ ရုပ္ပနဥ္စ ဥဒရဂ္ဂိသန္နိပါတေန ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (မူလဋီ ၂-၅) ပန၊ ထိုသို့ ဝိကာရပတ္တိသည် ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့၏။ အတိလဟုပရိဝတ္တိတော၊ အလွန်လျင်သော အပြန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ၌။ ယေန၊ အကြင်သိတစသော ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်မိခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုရုပ်တရားတို့၌၊ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဌိတိပ္ပတ္တဿ၊ သော။ ဥတုနော၊ အချမ်းအပူဥတု၏။ ပုရိမသဒိသသန္တာနုပ္ပါဒနသမတ္ထတာ၊ ရှေးသန္တာန်နှင့်တူသော နောက်ရုပ်သန္တာန်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော တာဒိသော၊ သော။ သီတာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမာဂမော၊ ပေါင်းယှဉ်မိခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အညေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာမှ တပါးသော ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့နှင့်။ သမာဂမော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သံဃဋ္ဋနေန၊ ထိပါးခြင်းကြောင့်။ ဝိကာရာပတ္တိယံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ထူးသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်ခြင်း၌။ ရုပ္ပနသဒ္ဒေါ၊ သည်။ နိရုဠှော စ၊ ထင်သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နာမ်တရားတို့၏ ရုပ်ကဲ့သို့ ဌီခဏ၌ သိတစသော ဆန့်ကျင်ဖက် အကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းယှဉ်မိခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ် ရုပ္ပနသဒ္ဒါ၏ ထိပါးခြင်းကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၌ ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သံဃဋ္ဋန-ဝိရဟိတတ္တာ၊ ထိပါးခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပါကဋ္ဌဿ၊ သော။ ဝိကာရဿ၊ ၏။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ ရှိခြင်းကဲ့သို့။ ပါကဋ္ဌဿ၊ သော၊ ဝိကာရဿ၊ ၏။ အဘာဝတော စ၊ မရှိခြင်းကြောင့်ရင်း။ အရူပဓမ္မာ၊ တို့ကို။ (ထည့်) ရုပ္ပန္တီတိ၊ ဖောက်ပြန် တတ်ကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ ရုပ္ပနလက္ခဏာတိ စ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ဟူ၍ရင်း။ န ဝုစ္စန္တိ၊ မဆိုအပ်ကုန်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဇိဃစ္ဆာပိပါသာဟိ၊ ထမင်းမွတ်ခြင်း ရေသိပ်ခြင်း တို့ကြောင့်။ ရုပ္ပနံ၊ ကို။ ဥဒရဂ္ဂိသန္နိပါတေန၊ ဝမ်းမီးဟု ဆိုအပ်သော ကမ္မဇတေဇော၏ စုဝေးခြင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဤကား ရင်းဋီကာနက်။ ဤ ရုပ္ပတီတိ ကုပ္ပတိ-အစရှိသော အဋ္ဌကထာပါဌ်၌ ကုပ္ပတိ-ပါဌ်ဖြင့် ကတ္တုအတ္ထ၌ ရူပပဒ-သိဒ္ဓိကို, ဃဋ္ဋီယတိ ပီဠိယတိ-တို့ဖြင့် ကမ္မတ္ထ၌ ရူပပဒသိဒ္ဓိကို ပြ၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ကောပါဒိကိရိယာယေဝ ဟိ ရုပ္ပနကိရိယာတိ၊ (မူလဋီ ၂၊ ၅) ထိုသို့သော်လည်း အဘယ်ငှါ ဘိဇ္ဇတီတိ အတ္ထော-ဟူသနည်း? သော ပန ကတ္တုဘူတော ကမ္မဘူတော စ အတ္ထော ဘိဇ္ဇမာနော ဟောတီတိ ဣမဿဘ္ထဿ ဒဿနတ္ထံ ဘိဇ္ဇတီတိ အတ္ထောတိ ဝုတ္တံ။ (မူလဋီ ၂၊ ၅)။ ။တနည်းကြံပြန်လို၍ အထ ဝါ-စသည်တက်ပြန်သတည်း။

ထိုဋီကာ၏ အနက်ကား အထ ဝါ၊ ကား။ ရုပ္ပတီတိ ရူပန္တိ၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ ကမ္မ-ကတ္တုအတ္ထေ၊ ကမ္မကတ္တားအနက်၌။ ရူပပဒသိဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။

တတ္ထ၊ ထိုဘူတရုပ်, ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ ဘူတရူပံ၊ ဘူတရုပ်သည်။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်ရင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ယောတိ၊ ၏။ တာသံ၊ ထိုလေးပါးသောဓာတ်တို့၏။ လက္ခဏာ-ရသပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ပိုင်း၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ မဆိုသေးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပဒဋ္ဌာနတော၊ ဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ တာ သဗ္ဗာပိ-စတဿောပိ ဓာတုယော၊ ထိုဓာတ်လေးပါးအလုံးစုံတို့သည်လည်း။ အဝသေသဓာတုတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိမိမိမှကြွင်းသော ဓာတ်သုံးပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိကုန်၏။

ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်သည်။ (ယ-ကျေသည်။) စက္ခုံ၊ စက္ခုရင်း။ (စက္ခုံ ဥဒပါဒိ-ကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်။)။ပ။ [၇၄] ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေ့ကို မပြုအပ်သော်လည်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော။ အာဟာရော၊

ဝိကာရော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ရုပ္ပနံ၊ ရုပ္ပနကြိယာမည်သည်။ ယောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထိုသို့ ရုပ္ပတီတိ ရူပံ-ဟူသောပါဠ်ဖြင့် ကမ္မကတ္တု-အတ္ထ၌ ရုပဟူသောပုဒ်၏ ပြီးခြင်းကို ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လျှင်။ ဘိဇ္ဇတီတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ကမ္မကတ္တုအတ္ထေန၊ ကမ္မကတ္တားအနက်ရှိသော။ ဘိဇ္ဇတိသဒ္ဒေန၊ ဘိဇ္ဇတိ ဟူသော ကြိယာသဒ္ဒါဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ရုပ္ပတိ ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ပန၊ ကုပ္ပတိ စသည်ကို ဆိုပြန်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုက်အံ့။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ရုပ္ပတိ၊ ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဖျက်အပ်၏၊ ဝါ၊ ပျက်၏။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုပ္ပတိ၊ ချောက်ချားတတ်၏၊ ဝါ၊ ချောက်ချားစေအပ်၏။ ဃဋ္ဋီယတိ၊ ထိပါးအပ်၏။ ပီဠိယတိ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေဟိ စ ပဒေဟိ၊ ဤကုပ္ပတိ ဃဋ္ဋီယတိ ပီဠိယတိ ဟူသော ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း။ ပဒတ္ထော၊ ရုပ္ပတိ ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်ကို။ ပါကဋော၊ ထင်ရှားအောင်။ ကတော၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဤကားရင်း၌ကာနက်။ တဒမိနဝုတ္တိတာယ ဘဝတိ ဧတ္ထ ဥပါဒါယရူပန္တိ ဘူတာ၊ ဘူတာနိ ဥပါဒိယ-တေဝ န သယံ တေဟိ အညေဟိ ဝါ ဥပါဒိယတီတိ ဥပါဒါယံ။ ဧတ္ထ၊ ဤမဟာဘုတ်၌။ တဒမိနဝုတ္တိတာယ၊ ထိုဘုတ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒါယရူပံ၊ ဥပါ-ဒါရုပ်သည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမဟာဘုတ်သည်။ ဘူတာ၊ မည်၏။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဘူတာနိ၊ ဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒိယတေဝ၊ မှီသာမှီတတ်၏။ သယံ၊ မိမိကို။ တေဟိ ဝါ၊ ထိုဘုတ်တို့သည်ငှင်း။ အညေဟိ ဝါ၊ တပါးသောရုပ်တို့သည်ငှင်း။ န ဥပါဒိယတိ၊ မမှီအပ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဿိတသာ ဖြစ်၍ နိဿယ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ဥပါဒါယံ၊ ယမည်၏။ ဥပ အာ ရှေးရှိသော ဒါဓာတ်၊ ဏပစ္စည်း။ အာကို အာယရေး။ ။ဥပါဒါယတိ နိဿယတီတိ ဥပါဒါယံ၊ ဥပါဒါယမေဝ ရူပံ ဥပါဒါယရူပံ၊ အညံ-နိဿယဿ ကေန္တနိဿိတဿ ရူပဿေတံ အဓိဝစနံ၊ (မူလဋီ ၁၊ ၁၄၁)။ ဒိဝါဒိဂိုဏ်း၊ ယပစ္စည်း။ (ပြည်)

ရဒင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဝီသတိဝိဓံ၊ နှစ်ဆဲ့လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၃၃။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆဲ့လေးပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ စက္ခု၊ စက္ခုသည်။ ရူပါဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ရူပါရုံ၌ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ကမ္မဇမဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ စက္ခု၊ စက္ခုမည်၏။ ရူပေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်းစသောဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏[၁]။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့် ရှုသောသူ၏ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မြင်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏[၂]။

သောတံ၊ သည်။ သဒ္ဒါဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ သဒ္ဒါရုံ၌ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော၊ ဝါ၊ သဒ္ဒါရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်တို့ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ,

---

၁-အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်၏ ထိုရူပါရုံ၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်ကိုပင် အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားသည် ဟုလိုသည်။ (ပြည်)

၂။ ဒဋ္ဌုံ ကာမေတီတိ ဒဋ္ဌုကာမော၊ တဿ ဘာဝေါ ဒဋ္ဌုကာမတာ၊ ရူပတဏှာယေတံ အဓိဝစနံ၊ သာ နိဒါနံ ဥပနိဿယော အဿာတိ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနံ၊ တဒေဝ ကမ္မန္တိ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မံ၊ တံ သမုဋ္ဌာနမေတေသန္တိ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနာနိ စ တာနိ ဘူတာနိ စာတိ ဒဋ္ဌု။ပ။ ဘူတာနိ၊ တေသံ ပသာဒေါ ဒဋ္ဌု။ပ။ ပသာဒေါ။ လက္ခီယတေ အနေနာတိ လက္ခဏံ၊ လက္ခီတဗ္ဗန္တိ ဝါ လက္ခဏံ၊ သော လက္ခဏမဿ။ တထာ ဟုတွာ လက္ခီယတီတိ ဝါ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါန-ကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ-ဟု ဝိဂ္ဂဟ ပြု။ (ပြည်)

မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သောတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ သဒ္ဒါရုံကို နာခြင်းငှါ အလိုရှိသော သူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဒ္ဒတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့် ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ သောတံ၊ မည်၏။ သဒ္ဒေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သောတဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုသောသူ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ သောတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။

ဃာနံ၊ သည်။ ဂန္ဓာဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ဂန္ဓာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဂန္ဓာရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဃာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏံ၊ ဂန္ဓာရုံကို နမ်းခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဂန္ဓတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ ဃာနံ၊ မည်၏။ ဂန္ဓေသု၊ တို့၌။ အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ ၏။ ဃာနဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ၏။ ဃာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။

ဇိဝှါ၊ သည်။ ရသာဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏာ၊ ရသာရုံ၌၊ ဝါ၊ ရသာရုံ၏ ရှေးရှုထိခတ်ခြင်းကို ထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏာ၊ ရသာရုံကို လျက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရသတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော သဘောတရားသည်။ ဇိဝှါ၊

မည်၏။ ရသေသု၊ တို၌။ အာဝိဥ္ဆနရသာ၊ ၏။ ဇိဝှါဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ၏။ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပ္ပဒ-ဋ္ဌာနာ၊ ရှိ၏။

ကာယော၊ သည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဘိဃာတာရဟဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ထိခတ်ခြင်းကိုထိုက်သော မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဖုသိတုကာမတာနိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိခြင်းငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာလျှင် အကြောင်းရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်သော မဟာဘုတ်ကိုကြည်စေခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မဟာဘုတ်ကို ကြည်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သောသဘောတရားသည်။ ကာယော၊ မည်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု၊ တို၌။ အာဝိဥ္ဆနရသော၊ ၏။ ကာယဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဖုသိတုကာမ-တာနိဒါနကမ္မဇဘူတပ္ပဒဋ္ဌာနော၊ ရှိ၏။

၄၃၄။ ပန၊ ဝါဒထူးကိုဆိုအံ့။ ကေစိ၊ မဟာသံဃိကအနွယ်တို့တွင် ဝသုမိတ္တစသော အချို့ရှင်ပင်တို့သည်။ စက္ခု၊ သည်။ တေဇာဓိကာနံ၊ တေဇောလွန်ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘုတ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်၏။ သောတဃာနဇိဝှါ၊ တို့သည်။ ဝါယုပထဝီအာပါဓိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒါ၊ ကြည်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယော၊ သည်။ (သမာနာနံ၊ တူမျှကုန်သော။) သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ၊ အပရေရှင်ပင်တို့သည်။ စက္ခု၊ သည်။ တေဇာဓိကာနံ၊ တေဇောလွန်ကုန်သော။ (ဘူတာနံ၊ တို့ကို။) ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်၏။ သောတဃာနဇိဝှါကာယာ၊ တို့သည်။ ဝိဝရဝါယုအာပပထဝါဓိကာနံ၊ အာကာသဓာတ်,ဝါယော,အာပေါ,ပထဝီဓာတ် လွန်ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ပသာဒါ၊ ကြည်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ သုတ္တံ၊ ရှင်ပင်တို့စကားကို ခိုင်ခံ့စေတတ်သော ပါဠိကို။ အာဟရထ၊ ဆောင်ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုကေစိ,အပရေ အယူပွေသော ရှင်ပင်တို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ (ဧဝံ၊ ဤသို့ သာမကထုတ်အပ်၏

ဟု အကြပ်တောင်းလတ်သော်။) အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ (တေ၊ ထိုရှင်ပင်တို့သည်။) သုတ္တမေဝ၊ ထုတ်အပ်စရာ သာဓကသုတ်ကိုပင်လျှင်။ န ဒက္ခိသန္တိ၊ သာသနာတွင် မမြင်ကုန်လတံ့။ ပန၊ ထိုသို့ပါဠိဆောင်စရာမရှိသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပုရိမဝါဒ, ပစ္ဆိမဝါဒနှစ်ပါး၌။ ကေစိ၊ နှုတ်ဆတ်သော ကေစိတို့သည်။ တေဇာဒီနံ၊ တေဇောစသည်တို့၏။ ဂုဏောဟိ၊ ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီဟိ၊ ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ အနုဂယှဘာဝတော၊ ရူပါရုံစသည်ကိုယူခြင်း၌ ကျေးဇူးပြုအပ်, ချီးမြှောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဟိတ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ ရူပါဒယော၊ ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ တေဇာဒီနံ၊ တေဇောအစရှိသည်တို့၏။ ဂုဏာ၊ ဂုဏ်တို့တည်း။ ဧဝံ-ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားကို။ ကော အာစရိယော၊ အဘယ်ဆရာသည်။ အာဟ ပန၊ ဆိုလေဘိသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ထိုကေစိဆရာတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ-ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ အဝိနိဗ္ဘောဂဝုတ္တိသု၊ မခွဲခြမ်းအပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဘူတေသု၊ ဘုတ်တို့တွင်။ အယံ၊ ဤဘုတ်သည်။ ဣမဿ၊ ဤဘုတ်၏။ ဂုဏော၊ ဂုဏ်တည်း။ အယံ၊ သည်။ ဣမဿ၊ ၏။ ဂုဏော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တုံ၊ ငှါ။ န လဗ္ဘာ၊ မရကောင်းခဲ့။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေသု တေသု သမ္ဘာရေသု၊ ထိုထိုထောက်ပံ့တတ်သည့် အဆောက်အအုံ ဖြစ်၍ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့၏ အစဉ်တို့၌။ [၇၅] တဿ တဿ ဘူတဿ၊ ထိုထိုဘုတ်၏။ အဓိကတာယ၊ လွန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပထဝီအာဒီနံ၊ တို့၏။ သန္ဓာရဏာ-

---

၁-ဆိမီးဟု ဆိုအပ်သော တေဇော၏ဂုဏ်ဖြစ်သော အရောင်အလင်း ရူပါရုံသည် စက္ခု၏ ရူပါရုံကို ယူခြင်း၌, ဝါယော၏ဂုဏ်ဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံသည် သောတ၏ သဒ္ဒါရုံကိုယူခြင်း၌,ပထဝီ၏ဂုဏ်ဖြစ်သော ဂန္ဓာရုံသည် ဃာန၏ဂန္ဓာရုံကို ယူခြင်း၌, ခေဋဟု ဆိုအပ်သော ဥဒကရေ၏ဂုဏ်ဖြစ်သော ရသာရုံသည် ဇိဝှါ၏ရသာရုံကို ယူခြင်း၌ ချီးမြှောက်အပ် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဤသို့လျှင် ပုရိမဝါဒ၌ရင်း ပစ္ဆိမဝါဒ၌ရင်း ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ ထိုထိုဘုတ်တို့၏ ဂုဏ်တို့သည် ရူပါရုံစသည်ကို ယူခြင်း၌ ချီးမြှောက်အပ် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဤသို့သော အကြောင်းဟိတ်ကို အညှံ့မခံ နှုတ်မြန်ကေစိတို့ ပြကုန်သည် ဟူလိုသော်။ အာလောကအစရှိသည် သဟကာရီကာရဏနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော်သာလျှင် စက္ခုစသည်တို့၏ ရူပစသည်ကို ထွန်းလင်းခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည် ဂုဏ်မည်၏၊ အခေါင်းအပေါက် အာကာသဓာတ်၏ သောတဝိညာဉ်အား လွန်စွာ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည် ဂုဏ်မည်၏။ ဤသို့ထိုကေစိတို့ အယူရှိသတတ်။ (ပြည်)

ဒိနိ၊ သဟဇာတ်ရုပ်တို့ကို ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း, ခံခြင်းအစရှိကုန်သော။ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ (တုမှေ၊ သင်သုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်။) ဣစ္ဆထ ယထာ၊ အလိုရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ တေဇာဒိအဓိကေသု၊ တေဇောစသည်လွန်ကုန်သော။ သမ္ဘာရေသု၊ ထောက်ပံ့တတ်သော အဆောက်အအုံဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်အစဉ်တို့၌။ ရူပါဒီနံ၊ ရူပါရုံစသည်တို့၏။ အဓိကဘာဝဒဿနတော၊ လွန်သည်၏အဖြစ်ကို မြင်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါဒယော တေသံ ဂုဏာတိ၊ ရူပါဒယော တေဇာဒီနံ ဂုဏာဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ဤစကားကို။ တုမှေဟိ၊ သင်သုဒ္ဓဝါဒီတို့သည်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလိုရှိသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တေ ကေစိ၊ ထိုပဋ္ဌမဝါဒီ ကေစိတို့သည်။) အထာပိ ဝဒေယျုံ၊ အကယ်၍ ဆိုကုန်ငြားအံ့[၁]။ ကိံ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ အသို့ဆိုအပ်ကုန်သနည်း။ အာပါဓိကဿ၊ အာပေါလွန်သော။ အာသဝဿ၊ ကြာမြင့်စွာထုံအပ်သော သေရည်၏။ ဂန္ဓတော၊ ထက်။ ပထဝီအဓိကေ၊ ပထဝီလွန်သော။ ကပ္ပါသေ၊ ဝါ၌။ ဂန္ဓော၊ သည်။ အဓိကတရော၊ လွန်သည်။ (တရပစ္စည်း တဗ္ဗော။) ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။ တေဇာဓိကဿ၊ တေဇောလွန်သော။ ဥဏှောဒကဿ၊ ရေပူ၏။ ဝဏ္ဏတော စ၊ အဆင်းအောက်လည်း။ သီတူဒကဿ၊ ရေချမ်း၏။ ဝဏ္ဏော၊ သည်။ ယဒိ ပရိဟာယေထ၊ အကယ်၍ ယုတ်ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ရူပါဒယော တေဇာဒီနံ ဂုဏာ-ဟူသော ဤစကားကို။ မယံ၊ သုဒ္ဓဝါဒီငါတို့သည်။ ဣစ္ဆေယျာမ၊ အလိုရှိကုန်အံ့။ ယသ္မာ ပန၊

၁-မီး၌ ပြိုးပြိုးပြက်ရှိသောအဆင်း၏, လေ၌ သဘောအားဖြင့် ကြားအပ်သောအသံ၏, မြေ၌ ကောင်းသောယနံ့ စသောအနံ့၏, ရေ၌ ချိုမြိန်သောအရသာ၏, ဤသို့ ထိုထိုသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ တို့ကို မြင်ခြင်းကြောင့် ရူပါဒယော တေဇာဒီနံ ဂုဏာ-ဟူသော ငါ့စကားကို သင်သုဒ္ဓဝါဒီဆရာတို့သည် အလိုရှိသင့်၏ဟု ပဌမဝါဒီ ကေစိတို့က စဂ..ၢးပြန်၍ လက်ခေါက်ချပြန်သတည်း။ ။ရူပါဒယော တေဇာဒီနံ ဂုဏာ-ကိုပင် ရူပါဒယော တေသံ ဂုဏာ-ဆိုသတည်း။ ထိုပဌမဝါဒီကေစိအားပင်လျှင် ဣစ္ဆေယျာမ-စသည်ဖြင့် အဖြေကို သုဒ္ဓဝါဒီ ဆရာဆိုလတ်သတည်း။ ဤဥပါယဖြင့်ပင်လျှင် ဒုတိယဝါဒီ အပရေဆရာကိုလည်း နှိပ်ခြင်းကိစ္စပြီးသတည်း။ တနည်းလည်း။ ရူပါရုံအစရှိသော ဂုဏ်အထူးရှိကုန်သော တေဇအာကာသပထဝီ အာပဝါယောဓာတ်တို့သည် စက္ခုစသည်တို့ကို ပြုအပ်ကုန်၏ဟု ဆိုသော ကဏာဒပုဂ္ဂိုလ်၏ တတိယဝါဒကိုထုတ်၍ ထိုဝါဒကို နှိပ်ခြင်းငှါ အထာပိ ဝဒေယျုံ-စသော ဤစကားကို မိန့်သော်။ ။ဤဝိကပ်၌ ယေ၊ အကြင် တတိယဝါဒီ ကဏာဒဆရာတို့သည်။ အထာပိ ဝဒေယျုံ၊ ကုန်ငြားအံ့။ တေ၊ ထိုတတိယဝါဒီကဏာဒဆရာတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ရှေးဝိကပ်၌-တေ၊ ထိုပဌမဝါဒီ ကေစိတို့ကိုပေး။ (ပြည်)

ကား။ ဧတံ ဥဘယံ၊ (သေရည်၏ အနံ့ထက် ဝါ၏အနံ့၏ လွန်သည်၏ အဖြစ်, ရေပူ၏ အဆင်းအောက် ရေချမ်း၏ အဆင်း၏ ယုတ်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော) ဤနှစ်ပါးစုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဤနှစ်ပါး စုံ၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿယဘူတာနံ၊ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ ေတေသံ၊ ထိုဘုတ်တို့၏။ ဧတံ ဝိသေသကပ္ပနံ၊ ထိုအထူးကို ကြံခြင်းကို။ တုမှေ၊ သင်ပရဝါဒီတို့သည်။ ပဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏[၁]။ ကေကလာပေ၊

၁-ပဟာယေတ-ဟု အချို့စာရှိ၏၊ ဂဏ္ဌိ၌လည်း ပဟာယ၊ ၍။ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ-၌ စပ်ဟူ၏၊ အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ မူလဋီကာတို့နှင့်မညီ။ ။ထိုနှစ်ပါးစုံပင် မရှိခဲ့ရကား ရူပါ ချိုစသည်တို့၏ တေဇော စသည်တို့၏ ဝိသေသဂုဏ်၏ အဖြစ်ကို နှစ်စေအပ်၏၊ ထိုကိုနှစ်စေသဖြင့် တေဇာဒီနံ ဂုဏောဟိ ရူပါဒိဟိ အနုဂ္ဂဟဘာဝတော-ဟူသော ဤအကြောင်းဟိတ်ကိုလည်း နှစ်စေအပ်၏။ ဤသို့အဆင်သင့်ဖြင့် နှစ်ပါးစုံ၏ မရှိခြင်းသည် ဝိသေသကပ္ပနကို ပယ်စွန့်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် တသ္မာ ပဟာယေထေတံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ တခုသော ကလာပ်၌ ရူပ ရသ စသည်တို့သည် မတူကုန်သေး ထူးကုန်သေး၏ရှင့်၊ နာနာကလာပ်၌ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ထိုကြောင့် စက္ခုစသည်တို့သည် ဘူတဝိသေသ မရှိသော်လည်း ဝိသဒိသဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြခြင်းငှါ ယထာ အဝိသေသေပိ ကေကလာပေ ဘူတာနံ ရူပရသာဒယော-စသည်ကိုမိန့်သော်။ တနည်း ဘုတ်ထူးသောကြောင့် ထူး၏ဟူသော အကြံကို ပယ်စွန့်ကုန်ဟု သကဝါဒီတို့ဆိုသော် ဘုတ်မထူးပဲလျက် ဘယ့်ကြောင့် စက္ခု သောတ စသည်တို့သည် ဝိသဒိသဖြစ်ကြကုန်သနည်းဟူသော စောဒနာကို ဖြေလိုရကား ယထာ အဝိသေသေပိ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်) သို့သော်လည်း ဤအရာ၌ "တုမှေ၊ တို့သည်။ ပ ဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏" ဟူသော ပါဌ်အနက်ကို ဆင်ခြင်သင့်၏။ ပ+ဟာ+ယျောထဖြင့် ပြီးလျှင် ပဇဟေယျာထ ပဟာယေယျာထ-ဟူ၍သာ ပြီးရာ၏။ ပဉ္စမီ ထ-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးလျှင်လည်း ပဇဟထ ပဟာယထ-ဟူ၍သာပြီးရာ၏။ ပဟာယေထ-ဟူ၍ကား မပြီးနိုင်လေရာ။ ကေဝုစ် ထေဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသည်ဟု ဆိုလျှင်လည်း ကေစိအရ ဝါဒရှင်အများတို့နှင့် မလျော်ပေ၊ ထိုပြင် ရှေးနောက် ဆက်စပ်၍ ကြည့်လျှင်လည်း မယံ ဣစ္ဆေယျာမ-ဟူသော ရှေးစကားနှင့် တုမှေ ပဟာယေထ-ဟူသော ဤစကားသည် မဆက်စပ်မိသည့်ပြင် ဂဟေတဗ္ဗမေတံ-ဟူသော နောက်စကားနှင့်လည်း အဆက်ပြတ်လျက်ရှိ၏။ ထိုပြင် "ယထာ အဝိသေသေပိ။ပ။ ဝိသေသကာရဏေတိ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ" ဟူသော စကားရပ်သည် ဝါကျဇောတကနိပါတ် မရှိခြင်း, အကြောင်းပြ ကင်းလျက် အကျိုးပြ သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် အသီးအခြား ဝါကျအသစ် ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာလည်း မရှိပေ။ ထိုကြောင့် ဂဏ္ဌိ၌ ပြဆိုသားထည့်အတိုင်း-

"တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပဟာယ ဂဟေတဗ္ဗံ-တို့၌ စပ်။) ေတေသံ နိဿယဘူတာနံ၊ ဤမှီရာဘုတ်တို့၏။ ဧတံ ဝိသေသကပ္ပနံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ (ဂဟေတဗ္ဗံ-၌စပ်။) ကေကလာပေ၊ တခုတည်းသောကလာပ်၌။ ဘူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိသေသေ၊ မထူးသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ မထူးခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ (အသတိပိ ဝိသေသေ-ဟု ရှိလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်။) ရူပရသာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။

တခုသောကလာပ်၌။ (ဤပုဒ်ကား အချို့စာ၌ မရှိ၊ အဋ္ဌသာလိနီ၌လည်း မရှိ။) ဘူတာနံ၊ တို့၏။ အဝိသေသေ၊ မထူးသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ရူပရသာဒယော၊ ရူပရသစသည်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ မတူကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ တို့သည်။ အညသ္မိံ၊ တပါးသော။ ဝိသေသကာရဏေ၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ မရှိလျှင်းမူလည်း။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဝိသဒိသာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

အညမညဿ၊ တပါးသည် တပါး၏။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ယံ ကာရဏံ၊ အကြင်အကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ကာရဏံ၊ သည်။ ကိံ ပန၊ နည်းဟူမူကား။ နေသံ၊ ထိုစက္ခုသောတ စသည်တို့၏။ ဝိသေသ-ကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းကား၊ ဝါ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော အကြောင်းကား။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသာလျှင်တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ကံသာ ဝိသေသအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်။ ကမ္မဝိသေသတော၊ ကံထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုစက္ခုသောတ စသည်တို့၏။ ဝိသေသော၊ အချင်းချင်းမတူ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဘူတဝိသေသ-တော၊ ဘုတ်ထူးသောကြောင့်။ (ဧတေသံ၊ တို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ (န ဟောတိ၊) ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဘူတဝိသေသေ၊ ဘုတ် အထူးသည်။ သတိ၊ ဖြစ်ခဲ့သော်။ ပသာဒေါဝ၊ ပသာဒသည်ပင်လျှင်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာနာနံ၊ မျှကုန်သော ဘုတ် တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့၏။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်သည်၊ ဝါ၊ ပသာဒသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသမာနာနံ၊ မမျှကုန်သော ဘုတ်တို့ကို။ ပသာဒေါ၊ ကြည်စေတတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊

ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အညသ္မိံ၊သော။ ဝိသေသကာရဏေ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာ-နေပိ၊ သော်လည်း။ စက္ခုပသာဒါဒယော၊ တို့သည်။ (အညမညံ ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ) ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ် ယူသင့်၏” ဟူ၍ တဝါကျတည်းအဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိခြင်း, ယောဇနာခြင်းသည်သာလျှင်ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုကြောင့်ပင် ယခုလက်ရှိ ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ၌ သျာမူ, ဣမူ, အချို့မြန်မာမူတို့နှင့်အညီ လက်ခံထားပေသည်။ အဋ္ဌသာလိနီနှင့် မူလဋီကာတို့၌လည်း အလားတူပင်ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

မဖြစ်။) ဝုတ္တံ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးပညာရှိတို့သည်။ (ကထေန္တိ၊ ကုန်၏။)

၄၃၅။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကမ္မဝိသေသတော၊ ကံထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသဝန္တေသု၊ အထူးရှိကုန်သော။ ဧတေသု၊ ထိုစက္ခုသောတစသည်တို့တွင်။ စက္ခုသောတာနိ၊ တို့သည်။ အသမ္ပတ္တဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ၊ မိမိသို့မရောက်သော အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အာရုံသို့ မိမိတို့မရောက်မူ၍ အာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ အတ္တနော၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော စက္ခုသောတ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အနလ္လီနနိဿယေ ဧဝ၊ မငြိမရောက်သော အမှီရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ရူပသဒ္ဒဟူသော အာရုံ၌။ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်,သောတဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဃာနဇိဝှါကာယာ၊ တို့သည်။ သမ္ပတ္တဝိသယဂါဟကာ၊ မိမိသို့ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ နိဿယဝသေန စေဝ၊ ဂန္ဓ,ရသတို့၏ အမှီမဟာဘုတ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း။ (အလ္လီနေဝ-၌စပ်။) အတ္တနော၊ ဃာနဇိဝှါ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အလ္လီနေ၀၊ ငြိရောက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ဂန္ဓ,ရသဟူသောအာရုံ၌။ သယဉ္စ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမဟာဘုတ်ဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ အတ္တနော၊ ကာယ၏။ နိဿယံ၊ မှီရာမဟာဘုတ်ကို။ အလ္လီနေ၀၊ ငြိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိသယေ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဝိညာဉ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း[၁]။

၄၃၆။ ဧတ္ထ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့တွင်။ စက္ခု၊ သည်[၂]။ နီလပခုမသမာကိဏ္ဏံ၊ ညိုသောမျက်မွေးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြွမ်းထသော။ ကဏှသုက္ကမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊ မျက်နက်ဝန်း, မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော။ နီလုပ္ပလဒလသန္နိဘံ၊ ကြာညိုပွင့်ချပ်နှင့်တူသော။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ

၁-ဂန္ဓရသတို့၏ နိဿယတို့သည် ဃာနဇိဝှါတို့၏ နိဿယကို ကပ်ငြိကုန်၏၊ ထိုကြောင့် ဂန္ဓရသတို့သည် နိဿယအားဖြင့် အလ္လီနဖြစ်ကုန်၏၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသည် မိမိကိုယ်တိုင် ကာယ၏ နိဿယကို ကပ်ငြိ၏၊ မဟာဘုတ်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ (ပြည်)

၂-သာမညမာနံ တိဋ္ဌတိတိ သမ္ဗန္ဓော။ စ-ကား ဗျတိရေကတ္ထတည်း၊ ထို စ-ဖြင့် ထို စက္ခု၏ ဆိုလတ့်သော ဝိသေသကိုပင် ထွန်းသတည်း။ (ပြည်)

မံသပိဏ္ဍံ၊ အကြင်အသားစိုင်ကို။ စက္ခုုတိ၊ မျက်လုံးဟူ၍။ လောကော၊ သတ္တလောကဉ္စ။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သသမ္ဘာရစက္ခုနော၊ ထောက်ပံ့တတ်သော အကြောင်းအဆောက်အအုံနှင့်တကွဖြစ်၍ သသမ္ဘာရစက္ခုဟု ဆိုအပ်သော။ တဿ မံသပိဏ္ဍဿ၊ ထိုအသားစိုင်၏။ ဝါ၊ တဿ စက္ခုဂေါဠကဿ၊ ထို မျက်လုံး၏။ (ကဏှမဏ္ဍလဿ-၌ အပေါင်းအစိတ်စပ်၊ မဇ္ဈေ-၌သော်လည်း စပ်။) သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ၊ မျက်ဖြူဝန်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ ကဏှမဏ္ဍလဿ၊ မျက်နက်ဝန်း၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ (တိဋ္ဌတိ-၌စပ်။) အဘိမုခေ၊ ရှေးရှုအရပ်၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သောသူတို့၏။ သရီရသဏ္ဌာနုပ္ပတ္တိပဒေသေ၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန် အရိပ်ထင်ရာအရပ်၌။ သတ္တသု ပိစုပဋလေသု၊ ဝါဂွမ်းလွှာ ခုနစ်ထပ်တို့ဝယ်။ အာသိတ္တတေလံ၊ သွန်းလောင်းအပ်သော ဆီသည်။ ပိစုပဋလာနိ၊ ဝါဂွမ်းလွှာ ခုနစ်ထပ်တို့ကို။ ဗျာပေတိ ဝိယ၊ နှံ့စေသကဲ့သို့။ သတ္တ အက္ခိပဋလာနိ၊ မျက်လွှာခုနစ်ထပ်တို့ကို။ ဗျာပေတွာ၊ နှံ့စေ၍။ ဓာရဏနှာပနမဏ္ဍနဗီဇနကိစ္စာဟိ၊ ချီပိုးခြင်း, ရေချိုးခြင်း, တန်းဆာဆင်ယင်ခြင်း, ယပ်ခပ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ကုန်သော။ စတူဟိ ဓာတီဟိ၊ အထိန်းတော် လေးဦးတို့သည်။ ကတူပကာရော၊ ပြုအပ်သော မွေးမြူခြင်းရှိသော။ (ပြင်၍လိုက်။) ခတ္တိယကုမာရော ဝိယ၊ မင်းသားကဲ့သို့။ သန္ဓာရဏာဗန္ဓနသမုဒီရဏကိစ္စာဟိ၊ ကောင်းစွာခံခြင်း, ဖွဲ့ခြင်း, ရင့်စေခြင်း, လှုပ်ရှားခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်သော။ စတူဟိ ဓာတူဟိ၊ သဟဇာတ် ဓာတ်လေးပါးတို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုအပ်သည် ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ရုပ်ကလာပ်ခြားဖြစ်သော ဥတု,စိတ်,အာဟာရ တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ထောက်ပံ့အပ်သည်ဖြစ်၍။ အာယုနာ၊ သဟဇာတ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ [၇၆] အနုပါလိယမာနံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သည် ဖြစ်၍။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာဒီဟိ၊ သဟဇာတ် ဝဏ္ဏ,ဂန္ဓ,ရသ,ဩဇာတို့သည်။ ပရိဝုတံ၊ ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပမာဏတော၊ ပမာဏအားဖြင့်။ ဦကာသိရမတ္တံ၊ သန်းဦးခေါင်း ပမာဏအရပ်၌ ဖြစ်၍။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အလျောက်။ ဝတ္ထုဒွါရဘာဝံ၊ ဝတ္ထုအဖြစ်, ဒွါရအဖြစ်ကို။ သာဓယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏[၁]။

၁-စက္ခုဝိညာဉ်၏ တည်မှီရာဖြစ်သောကြောင့် ဝတ္ထုအဖြစ်ကို, စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒွါရအဖြစ်ကို, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းအစ တဒါရုံအဆုံးရှိသော ဝီထိစိတ်တို့

စ-သစ္စံ၊ ၏။ ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ ယေန။ ပ။ သမုပမန္တိ၊ ဟူသော။ တေံ·ဂါထာ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဟောလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

၏လည်း ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒွါရအဖြစ်ကို ပြီးစေသည်ကိုရည်၍ ယဿာ-ရမ္မဏံ-ဟူသည်။ ။ပသာဒစက္ခု သသမ္ဘာရစက္ခုနှစ်ချက်ရှိသည်၊ သသမ္ဘာရ စက္ခုကိုကား ဤသို့ သိအပ်၏။ ။သမ္ဘရိယတိ ဧတေဟီတိ သမ္ဘာရော။ ။ဧတေဟိ ဥပသမ္ဘေဟိ၊ ဤထောက်ပံ့ တတ်ကုန်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပသန္တတိတို့ဖြင့်။ စက္ခာဒိကံ၊ စက္ခုစသည်ကို။ သမ္ဘရိယတိ၊ ကောင်းစွာမွေးမြူအပ် ဆောင်အပ် ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ·တသ္မာ၊ ထိုသို့ဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တေ ဥပထမ္ဘာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘာရာ၊ မည်ကုန်၏။ စက္ခုစသည်ကို ကောင်းစွာမွေးမြူကြောင်းဆောင်ကြောင်း ဖြစ်စေကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့် အဆောက်အအုံဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်အစဉ်ဟူသော အစိတ်အစိတ်သော အဆောက်အအုံအကြောင်းတို့သည် သမ္ဘာရမည်၏ဟူလိုသည်။ ။ထိုသမ္ဘာရတို့ကား ဤအရာ၌ ဓာတ်လေးပါး ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရသ ဩဇာ သမ္ဘဝ သဏ္ဌာန ဇီဝိတ ဘာဝ ကာယပသာဒ ဤတရားစုတွင် စက္ခုပသာဒ သောတ ပသာဒစသည်ကို လဲလှယ်ထည့်၍ အကျဉ်းအားဖြင့် တဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ အကျယ်အားဖြင့်သော်ကား ဓာတ်လေးပါး,ဝဏ္ဏ,ဂန္ဓ,ရသ,ဩဇာ,သမ္ဘဝ,သဏ္ဌာန·ဤဆယ်ပါးတို့သည် စတုသမုဋ္ဌာနိက ဖြစ်ရကား ကမ္မဇ, စိတ္တဇ, ဥတုဇ, အာဟာရဇအားဖြင့် ဆယ်ပါးစီဖြစ်၍ လေးဆယ်ဖြစ်၏။ ကမ္မဇ ကေန္တဖြစ်သော ဇီဝိတဘာဝ, ကာယပသာဒနှင့်တကွ စက္ခုပသာဒ, သောတပသာဒ စသည်ကို တပါးစီ လဲလှယ်ထည့်သဖြင့် လေးဆယ့်လေးပါးဖြစ်သတည်း။ ဤစကားတွင် သမ္ဘဝ·ဟူသည်ကား သုက်ဟူသော အာပေါဓာတ်အဘူးတည်း၊ သဏ္ဌာန်·သည်ကား မျက်ဖြူမျက်နက် အဝန်းအရေးစသော သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ထင်သော ရူပါရုံပင်တည်း။ သဟ သမ္ဘာရေဟီတိ သသမ္ဘာရံ၊ တဒေဝ စက္ခုတိ သသမ္ဘာရစက္ခု။ သမ္ဘာရေဟိ၊ ထောက်ပံ့တတ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပ ပန္တတိ ဟူသော အဆောက်အအုံအကြောင်းတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ·တသ္မာ၊ ထိုသို့ဖြစ်တတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သသမ္ဘာရံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုအဆောက်အအုံ အကြောင်းတို့နှင့်တကွ ဖြစ်တတ်သော မံသပိဏ္ဍစက္ခုဂေါဠကသည်ပင်လျှင်။ စက္ခု၊ စက္ခုတည်း။ ဣတိ·တသ္မာ၊ ထိုသို့ မံသပိဏ္ဍသည်ပင်လျှင် စက္ခုဟူသောသတ္တိကြောင့်။ သသမ္ဘာရစက္ခု၊ မည်၏။ ယခင်အကျဉ်းအားဖြင့် တဆယ့်လေးပါး အကျယ်အားဖြင့် လေးဆဲ့လေးပါးသော အစိတ်အစိတ်သော အဆောက်အအုံအကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် သသမ္ဘာရ မည်သော မံသပိဏ္ဍသည်ပင်လျှင် သသမ္ဘာရ စက္ခုမည်သည် ဟူလိုသော်။ သသမ္ဘာရ သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, သသမ္ဘာရ ကာယများ၌လည်း ယခင်နည်းတူ သမာသ်တွဲ၍ ယခင်နည်းတ ယဘာရဟ အဓိပ္ပါယ် ယူလေ။

စက္ခုကို တည်ရာဌာန အစရှိသောအားဖြင့် ထင်စွာပြလိုရကား စက္ခု ဗေဇ္ဇ-စသည်ကို မိန့်သော်။ ဖြေလိုရင်းပါဌ်ကား စက္ခု တိဋ္ဌတိ·တည်း၊ စက္ခုသည် တည်၏ ဟူလိုသော်။ စက္ခုတည်သော ဆိုပြီ၊ အဘယ်၌ တည်သနည်းစုဒ်။ သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ ကဏှမဏ္ဍလဿ မဇ္ဈေ-မိန့်။ လိုရင်းကား မဇ္ဈေတည်း။ အဘယ်၏ အလယ်နည်းစုဒ်။

[ယေန စက္ခုပသာဒေန၊ ဖြင့်။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ အနုပဿတိ၊ မြင်၏။ (မကား ပဒသန္ဓိတည်း)။ ဝါ၊ မန္ဒ၊ သတ္တဝါသည်။ ရူပါနိ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို စက္ခုပသာဒသည်။ ပရိတ္တံ၊ ငယ်စွာ၏။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့၏။ ဉကာသိရသမူပမံ၊ သန်းဦးခေါင်းနှင့် တူမျှသောပမာဏ ရှိ၏]။

သောတံ၊ သောတပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရသောတဗိလဿ၊ ထောက်ပံ့ တတ်သော အဆောက်အအုံအကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၍ သသမ္ဘာရသောတ ဟု ဆိုအပ်သော နားပေါက်၏။ အန္တော၊ အတွင်းဝယ်။ တနုတမ္ဗလောမာ-စိတေ၊ စိုပြည်နုပျို့သိမ်မွေ့သော နီစွာသော အမွေး စီရရီရောက်သော။ အင်္ဂုလိဝေဌကသဏ္ဌာနေ၊ လက်စွပ်သဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ အရပ်၌။

ကဏှမဏ္ဍလဿ-မိန့်။ မျက်နက်သက်သက်ဖြစ်ကြောင်း၏စုဒ်။ သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ-မိန့်။ မျက်ဝန်းအလယ်၌ အားလုံး၌ပင်တည်၏- ဌာနအတိဗျာပိတစုဒ်။ အဘိမုခေ ဌိတာနံ သရီရသဏ္ဌာနုပ္ပတ္တိဒေသေ-မိန့်။ ဧတေန အဝသေသံ ကဏှမဏ္ဍလံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဋီ။ ကိုယ်သဏ္ဌာန် ထင်ရာအရပ်ဝယ် အထဲ၌ရှင်း အလယ်၌ရှင်း အပေါ်၌ရှင်း တခုခု၌ တည်၏- အဗျာပိတစုဒ်။ သတ္တပဋလာနိ ဗျာပေတွာ-မိန့်။ ခုနစ်လွှာဆို၏၊ အဘယ်၏ခုနစ်လွှာနည်းစုဒ်။ တနည်း ကဏှမဏ္ဍလ-ဟူ၏၊ အဘယ်၏ ကဏှမဏ္ဍလနည်းစုဒ်။ သသမ္ဘာရစက္ခုနော-မိန့်။ သသမ္ဘာရ စက္ခုဟူသည် အဘယ်နည်းစုဒ်။ ယဒဒတံ။ပ။ ဝုစ္စတိ တဿ-မိန့်သော်။ ခုနစ်လွှာကို နှံ့စေရာ၌ ပမည်း ပမာ အသို့နည်းစုဒ်။ သတ္တသု။ပ။ ဝိယ-မိန့်။ မိမိချည်း ပင် တည်နိုင်ကောင်း၏- အဗျာပိတစုဒ်။ သန္ဓာရဏ။ပ။ ကဘူပကာရံ-မိန့်။ ခံခြင်းစသော ကိစ္စလေးပါးရှိသော ဓာတ်လေးပါးတို့သည် ကျေးဇူးပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ တည်နိုင်သည် ဟူလို သော်။ ဥပမာယ မိဓေကဒေ့စ၊ အတ္ထံ ဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ- ကျမ်းလာရကား ဥပမာ ဆိုစကောင်း သည်တောင်း။ ဓာရဏ။ပ။ ဝိယ-မိန့်။ ဓာတ်လေးပါးတို့ ကျေးဇူးပြုကာမျှဖြင့် တည်လျှင် ကောင်း၏- အကြောင်းအကျိုးဆန့်-စုဒ်။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ ဥပထမ္ဘိယမာန်-မိန့်။ ဤမျှ တည်းဖြင့် တည်နိုင်ကောင်း၏စုဒ်။ အာယုနာ အနုပါလိယမာနံ-မိန့်။ မိမိတခုတည်း အသီး အခြား တည်၏-အဗျာပိတစုဒ်။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာဒိဟိ ပရိဝုတံ-မိန့်။ နှံ့ ရာပမာဏ အဘယ်မျှနည်း စုဒ်။ ဦကာသိရမတ္တံ-မိန့်။ သန်းဦးခေါင်းပမာဏရှိသော အရပ်၌ ဖြစ်ရကား ဦကာသိရမတ္တ သည် နှံ့ ရာပမာဏ ဟူလိုသော်။ ပသာဒစက္ခုသည်ပင် ဦကာသိရပမာဏ ရှိသောကြောင့် ပမာဏတော ဦကာသိရမတ္တံ-ဟူသလောဟူမူ။ ပမာဏတော ဦကာသိရမတ္တန္တိ ဦကာသိရ-မတ္တေ ပဒေသေ ပဝတ္တနတော ဝုတ္တံ။ (ဋီ၂၊ ၉၄)စက္ခုပသာဒ သန်းဦးခေါင်း ပမာဏကြီးသည် မဟုတ်ဟူလို။ အဘယ်ကိစ္စ ပြီးစေ၍ တည်သနည်းစုဒ်။ ဝတ္ထုဒွါရဘာဝံ သာဓယမာနံ-မိန့်။ အဘယ်၏ ဝတ္ထုဒွါရနည်းစုဒ်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ-မိန့်။ စက္ခုဝိညာဉ်အစ တဒါရုံ အဆုံး ရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏ ဝတ္ထုဒွါရအဖြစ်ချည်း အတူတူဖြစ်ကောင်း၏၊ အညမညမဆန့် လော-စုဒ်။ ယထာရဟံ-မိန့်။ အဓိပ္ပါယ်ကား စက္ခုဝိညာဉ်အား နိဿယပစ္စည်းတပ်သော ကြောင့် စက္ခုဝိညာဉ်၏ ဝတ္ထုအဖြစ်, စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်တကွသောအာဝဇ္ဇန်းအစ တဒါရုံအဆုံး ရှိသော ဝီထိစိတ်တို့၏ ဒွါရအဖြစ်ကို ပြီးစေသည်ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

ဝုတ္တပ္ပကာရာဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ပြုအပ်သော ကျေးဇူးရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ၍။ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ဃာနံ၊ ဃာနပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရဃာနဗိလဿ၊ သသမ္ဘာရဃာနဟု ဆိုအပ်သော နှာခေါင်း၏။ အန္တော၊ ဝယ်။ အဇပဒသဏ္ဌာနေ၊ ဆိတ်ခြေခွါသဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ ၌။ ယထာဝုတ္တပကာရုပထမ္ဘနာ-နုပါလနပရိဝါရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော တရားတို့သည် ကျေးဇူးပြုအပ် ထောက်ပံ့အပ် စောင့်ရှောက်အပ် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပ။

ဇိဝှါ၊ ဇိဝှါပသာဒသည်။ သသမ္ဘာရဇိဝှါမဇ္ဈဿ၊ သသမ္ဘာရဇိဝှါဟု ဆိုအပ်သော လျှာလယ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဥပ္ပလဒလဂ္ဂသဏ္ဌာနေ၊ အလယ်၌ပြတ်သောကြာရွက်၏ အဖျားပိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိသော။ ပဒေသေ၊ ၌။ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ ထိုမှတပါး။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ယာဝတာ၊ (ကမ္မဇတေဇောဓာတ်၏ တည်ရာကိုရင်း, ဆံဖျားအမွေးဖျား ခြေသည်းလက်သည်းဖျား ခြောက်သွေ့သောအရေဖျားကိုရင်း ချန်ထား၍) အကြင်မျှလောက်သော အရပ်၌။ ဥပါဒိဏ္ဏရူပံ နာမ၊ ကမ္မဇရုပ် မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ဥပါဒိဏ္ဏရုပ်ရှိရာ အလုံးစုံသော အရပ်၌။ ကာယော၊ ပသာဒသည်။ ကပ္ပါသပဋလေ၊ ဝါဂွမ်းလွှာ၌။ သ္နေဟော ဝိယ၊ ဆီကဲ့သို့။ ဝုတ္တ။ ပ။ ရောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ကျေးဇူးပြုခြင်း ထောက်ပံ့ခြင်း စောင့်ရှောက်ခြင်း ခြံရံခြင်း ရှိသည်သာလျှင်။ ဟုတ္ဝာ၊ ၍။ ပ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဟိ။ ပ။ သိင်္ဂါလာ၊ မြွေ, မိကျောင်း, ငှက်, အိမ်ခွေး, မြေခွေးတို့သည်။ ဝမ္မိက။ ပ။ နိန္နာ၊ တောင်ပို့ခေါင်း, ရေနက်ဝှမ်းရာ, ကောင်းကင်, ရွာတွင်း, အာမကသုသာန်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိတို့ ကျက်စားရာသို့ ညွတ်သောစိတ် ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝေ စက္ခာဒယောပိ၊ ဤစက္ခုစသား ငါးပါးသော ပသာဒတို့သည်လည်း။ ရူပါဒိသဂေါစရနိန္နာဝ၊ ရူပါရုံ အစရှိသောမိမိတို့ အာရုံသို့ ညွတ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုအပ်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ဤရွေ့တရပ်အပြီးတည်း။)

၄၇၇။ ပန၊ တဖို့တခန်းကို ဆိုအံ့။ တတော၊ ထိုပသာဒရုပ်မှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသု၊ ရူပါရုံစသော ဝိသယရုပ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံသည်။ စက္ခုပဋိဟနနလက္ခဏံ၊ စက္ခုပသာဒ၌၊ ဝါ၊ စက္ခုပသာဒကို ထိခတ်ခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ အား။ ဝိသယဘာဝရသံ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏[၁]။ တဿေဝ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကျက်စားရာ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ လေးပါးသော မဟာဘုတ်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တေ ရူပံ၊ သည်။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါရူပါနိ၊ တို့သည်။ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ ဆက်၊ ယတ္ထ၊ အကြင်ကာယဝိညတ်စသည်၌။ ဝိသေသော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာယဝိညတ်စသည်၌။ (တံ ဝိသေသံ၊ ကို။ မယံ၊ တို့သည်။) ဝက္ခာမ၊ ကုန်အံ့။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ ရူပံ၊ သည်။ နီလံ၊ အညို။ ပီတံ၊ အဝါ။ ဣတိအာဒိ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓံ၊ ရှိ၏[၂]။

[၇၇] သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သောတပဋိဟနနလက္ခဏော၊ သောတပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သောတဝိညာဏဿ၊ ၏၊ ဝါ၊

၁-ဤနောက်နည်းကား ဒုဿီလျဝိဒ္ဓံသနတာ၊ အနုဘဂ္ဂါဇောတ တသာ။ ကိစ္စသမ္ပတ္တိ-အတ္ထေန၊ ရသော နာမ ပဝုစ္စတိ-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကိုမှီ၍ ယောဇနာနည်းတည်း။ (ပြည်)

၂-ဝိသယဂေါစရာနံ ဝိသေသော အနုညတ္တဘာဝေါ တဗ္ဗဟုလစာရိတာ စ စက္ခုဝိညာ-ဏဿ(မူလဋီကာ။) စက္ခုပိညာဏဿ၊ ၏။ အနုညတ္တဘာဝေါ၊ တပါးသောအာရုံ၌ မဖြစ်ခြင်းသည်ရင်း။ တဗ္ဗဟုလစာရိတာ စ၊ ထိုရူပါရုံ၌ များစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။ ဝိသယဂေါစရာနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဋီကာအနက်။ ရူပယတိ ဟဒယင်္ဂတဘာဝံ ပကာသေတီတိ ရူပံ။ ဟဒယင်္ဂတဘာဝံ၊ နှလုံး၌ဖြစ်သောအလိုကို။ ရူပယတိ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံမည်၏။ ရူပါရုံသည် စက္ခုပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ပုတ်သင်၏ အဆင်းသည် ညိုတုံ ရွှေတုံ စသဖြင့် ဖောက်ပြန်သကဲ့သို့ တစုံတခု အကြောင်းအားလျော်စွာ အဆင်း အရည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ မိမိစိတ်၌ရှိသော နှလုံးသားမသားသော အလိုကို ထင်ရှားပြတတ်သည် ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

အား။ ဝိသယဘာဝရသော၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရမ္မဏသတ္တိနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တသောဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကျက်စားရာအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဘေရိသဒ္ဒေါ၊ စည်ကြီးသံ။ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါ၊ မုရိုးစည်သံ။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဤသို့စသောနည်းဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ ၏[၁]။

ဂန္ဓော၊ သည်။ ဃာနပဋိဟနနလက္ခဏော၊ ဃာနပသာဒ၌ ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဃာနဝိညာဏဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ အား။ ဝိသယဘာဝရသော၊ ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံ၏။ တသောဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ထင်တတ်၏။ မူလဂန္ဓော၊ အမြစ်နံ့သာ။ သာရဂန္ဓော၊ အနှစ်နံ့သာ၊ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ ၏[၂]။

ရသော၊ သည်။ ဇိဝှါပဋိဟနနလက္ခဏော၊ ဇိဝှါပသာဒ၌ ထိပါးခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဇိဝှါဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝိသယဘာဝရသော၊ ၏။ တသောဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ မူလရသော၊ အမြစ်အရသာ။ ခန္ဓရသော၊ ပင်စည်အရသာ။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ ၏[၃]။

၁-သဒ္ဒိယတိ ကထိယတိ သုယ္ယတီတိ ဝါ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒိယတိ ကထိယတိ၊ ပြောဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဒိယတိ သုယျတိ၊ ကြားအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ သတ္တိကြောင့်။ သဒ္ဒေါ၊ သဒ္ဒါခံမည်၏။ သဒ္ဒါရုံသည် သောတပသာဒအား ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ပြောဆိုအပ် ကြားအပ်သည် ဟူလို။ စိတ်ဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇသဒ္ဒါ၌ ပြောဆိုအပ်သည် ကြားအပ်သည် နှစ်ချက်သင့်၊ မိုးသံ လေသံစသော ဥတုဖြင့်ဖြစ်သော ဥတုဇသဒ္ဒါ၌ ကြားအပ်သည် တချက်သင့်။ (ပြည်)

၂-ဂန္ဓယတိ အတ္တနော ဝတ္ထုံ သူစေတီတိ ဂန္ဓော။ အတ္တနော ဝတ္ထုံ၊ မိမိတည်ရာဖြစ်သော ပန်းနံ့သာစသည်ကို။ ဂန္ဓယတိ သူစေတိ၊ ကုံးတိုက်တတ် ချောပစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓော၊ ဂန္ဓာခံမည်၏။ ဂန္ဓာရုံသည် ဃာနပသာဒအား ထိပါးခြင်း လက္ခဏာ ရှိရကား မိမိတည်ရာဖြစ်သော ပန်းနံ့သာစသည်ကို ဤဝတ္ထုသည် ဤမှာရှိ၏ဟု အနံ့လိုင်စေသဖြင့် ကုံးတိုက်ချောပစ်သကဲ့သို့ ပြုတတ်သည် ဟူလို။ ပရမတ် သဘောတရားတို့သည် ကြောင့်ကြဲ့သော နိဗျာပါရဓမ္မ ဖြစ်ရကား ကုံးတိုက်ချောပစ်သကဲ့သို့ ပြုတတ်သည်ဟု ဥပမာစကားသာ ဆိုအပ်သည်။ အနုတိုင်းမှာ နည်းတူ။ (ပြည်)

၃-ရသန္တိ တံ သတ္တာ အဿာဒေန္တီတိ ရသော။ တံ၊ ထိုအရသာကို။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ရသန္တိ အဿာဒေန္တိ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာယာအပ်သော သတ္တိကြောင့်။ ရသော၊ ရသာရုံမည်၏။ ရသာရုံသည် ဇိဝှါပသာဒအား ထိပါးခြင်း လက္ခဏာရှိရကား သတ္တဝါတို့ သာယာအပ်သည် ဟူလို။ ဝါကျအခိုက်၌ ကံကိုအာချတ်

၄၃၈။ ဃာနဝိညာဏံ၊ သည်။ ဃာနဝိညာဏလက္ခဏံ၊ ဤသူကား မိန်းမဟု သိသောဉာဏ် ဃာနဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသော

ကိရိယာမဟော၊ ကတ္တားကိုသာ ဟောသည်။ ပုဒ်ပြီးမှုကား ကတ္တားကို မဟော၊ ကံကို သာ ဂါတ်ပစ္စည်း ဟောသည်။ ဝါကျအခိုက်ကား ကံကိုဟောသည်ကို စွဲ၍ အဝုတ္တကမ္မ- သာဓန ဆိုရသည်။ အဝုတ္တကမ္မသာဓနအရာ၌ ဝါကျမှာတတ်, ပုဒ်ပြီးမှာအပ်ပြန်၍ စွဲမြဲ။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကား ပထဝီ,တေဇော,ဝါယော မဟာဘုတ်သုံးပါးဖြစ်၍ ဤဥပါဒါရုပ်အရာ၌ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ကိုတခန့် ဤ၌ မဆိုသင့်ပြီ။ ဝစနတ္ထကား ဤသို့တကား။ ဖုသိယတီတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဖုသိယတိ၊ ထိအပ်, တွေ့အပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ထိအပ်, တွေ့အပ်သော သတ္တကြောင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ မည်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ကာယ ပသာဒအား ထိပါးခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ဂါယပသာဒရှိတည်သော ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် ထိအပ် တွေ့အပ်သည် ဟူလို။ အာပေါဓာတ်မှတပါး ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟူသော ဘုတ်သုံးခုသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအရ တနားကိုယ်တည်း။ အဘယ့်ကြောင့် အာပေါဓာတ်ကို ကြဉ်အပ်သနည်း ဟူမူ? အာပေါဓာတ်သည် သခုမရုပ် ဖြစ်ရကား သိမ်မွေ့စွာသဖြင့် ထိခြင်း,တွေ့ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသောကြောင့် ကြဉ်အပ်သတည်း။ အကယ်၍ ချမ်းအေး သောအဖြစ်ကို ထိ၍ တွေ့၍ ယူကောင်းသည်၊ ချမ်းအေးသော အဖြစ်သည်သည်း အာပေါ ဓာတ်ပင်ဖြစ်သည် ဟုဌြားအံ့? ထိုသို့ ချမ်းအေးသောအဖြစ်သည် အာပေါဓာတ် မဟုတ်၊ အာပေါဓာတ်ကား စိုစွတ်ပျောင်းပြော ဖွဲ့ခြင်းလက္ခဏာမျှသာ ရှိသည်၊ ချမ်းအေးခြင်း လက္ခဏာမရှိသောကြောင့် ချမ်းအေးသော အဖြစ်သည် တေဇောဓာတ်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုစကားလျှင် မှန်၏။ ကျက်ခြင်း ပူခြင်း လက္ခဏာရှိသော တေဇောဓာတ်ဟူသော အပူ ညံ့သည် ရှိသော် အချမ်းအအေး ဖြစ်မြဲတည်း၊ ထိုအချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ် ဟူသော တနားစု မဟုတ်၊ တေဇောဓာတ်သာ ဟူလိုသည်။ ထိုတေဇောဓာတ်သည် ဤ မှာဖက်ကမ်း ထိုမှာဖက်ကမ်းကဲ့သို့ အမြဲမရှိ၊ ရံခါ ပူတုံ ရံခါ အေးတုံဖြစ်၍ အပူလည်း ဆိုရ, အချမ်းလည်း ဆိုရသည်။ ထိုစကားသည်သာလျှင် ဟုတ်၏၊ နွေကာလ၌ နေပူဝယ် နေ၍ တပုံတခုအရိပ်သို့ ဝင်လတ်သော် အချမ်းအအေး ဖြစ်၏၊ နေပူ၌ ကြာမြင့်စွာ နေလတ်သော် အပူဖြစ်၏။ ဤသို့ အချမ်းအပူ အမြဲမရှိသတည်း။ ထိုသို့ တေဇောဓာတ်သာ အချမ်းအပူ အမြဲမရှိပဲ ဖြစ်တုံလျက် အချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ် အပူသည် တေဇောဓာတ် ဟူမှုသော် ရုပ်ကလာပ်တခုတည်း၌ပင် အချမ်းအပူ တပြိုင်နက် ရကောင်း ရာ၏၊ ထိုသို့သော်လည်း မရကောင်းခဲ့။ ထိုကြောင့် အချမ်းအအေးသည် အာပေါဓာတ် မဟုတ်၊ အပူငြိမ်းသော တေဇောဓာတ်သာဟူ၍ သိလေ။ ဆန်းကျယ်သော အသိရှိသော ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိုစွတ်သော အဖြစ်ရှိသော အာပေါဓာတ်ကို ထိ၍ တွေ့၍ ယူကောင်းရကား ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၌ သွင်းသင့်သည်ဆိုသော စကားသည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မှားသောအထင် အယူမျှသာ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား? မဟာဘုတ်တို့ကိုသာ ထိလျက်,တွေ့လျက် အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို ထိသည်,တွေ့သည် ထင်သော အဖျက်သဘောသဘာဝ တို့၏ အထင်ကဲ့သို့ အာပေါဓာတ်မှတပါး မဟာဘုတ်သုံးခုကိုသာ ထိလျက် တွေ့လျက် အာပေါဓာတ်ကိုလည်း ထိ၏တွေ့၏ဟု အမှားအထင် အယူမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့အား မဟာဘုတ်လေးပါး ရှိငြားသော်လည်း ကာယပသာဒမရှိရကား

မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝုတ္တိတိ ပကာသနရသံ၊ ဤသူကား မိန်းမဟု ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝုတ္တိလိင်္ဂနိမိတ္တကုတ္တာကပ္ပါနံ၊ ဝုတ္တိလိင်္ဂ, ဝုတ္တိနိမိတ္တ, ဝုတ္တိကုတ္တ, ဝုတ္တိအာကပ္ပတို့၏။ ကာရဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပုရိသ-ဘာဝလက္ခဏံ၊ ဤသူကား ယောကျ်ားဟု သိသောဉာဏ်, ပုရိသသဒ္ဒါ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပုရိသောတိ ပကာသနရသံ၊ ဤသူကား ယောကျ်ားဟု ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ပုရိသလိင်္ဂ။ပ။ပ္ပါနံ၊ ပုရိသလိင်္ဂ။ပ။ ပုရိသအာကပ္ပတို့၏။ ကာရဏ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ,ပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါးသည်လည်း။ ကာယပ္ပသာဒေါ၊ သည်။ သကလသရီရံ၊ ကိုယ်အလုံးကို။ ဗျာပကော ဝိယ၊ နှံ့သကဲ့သို့။ သကလသရီရံ၊ ကို။ ဗျာပကမေဝ၊ နှံ့သည်သာတည်း။ စ၊ ထိုသို့ သကလ-

---

ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော မဟာဘုတ်သုံးပါးသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိစ္စမတပ်၊ ထိုသို့လျက် ဘုရားလောင်းဖွားသောအခါ, ဘုရားဖြစ်သောအခါ စသည်များ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှင်လန်းလှစွာ ပြဟ္မာတို့ လက်ခုပ်သံကိုခေါ်၍ လက်ယာလက်ဖြင့် လက်ပန်းပေါက် တီးခတ်လတ်သော် ယူဇနာတသောင်းတိုင်အောင် လက်ပန်းပေါက်သံ ကြားနိုင်လေသည်ကား ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကိစ္စ တပ်၍မဟုတ်၊ ညာလက်နှင့် ဘယ် အကယ်မထိကြ ရည်ကာမျှကိုပင် ဗြဟ္မာ့တေဇော် အာနုဘော်ကြောင့် စိတ္တဇစ္စယဥတုဇအသံ အဆင့်ဆင့် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်၍ ယူဇနာ တသောင်းတိုင်အောင် ကြားနိုင်လေသည်ဟု ရင်ရဋ္ဌသာရ အမေးရတုကို ဝန်တောင်လယ်ဘုန်းကြီး ဖြေလေသည်ကား သဘောမကိုက်။ မဟာဘုတ်သုံးပါးသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗကိစ္စတပ်၍ ထိလည်းသိကြ၏၊ အသံလည်း ထွက်၏။ ယင်းသို့လျက် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-ယတန မဖွဲ့ရသည်ကား ဝိသယီမရှိ၍သာတည်း။ ဂန္ဓရသရှိလျက် ဝိသယီမဲ့၍ အာယတန မဖွဲ့သကဲ့သို့တည်း၊ အဆက်မှာမှ အကျယ်ဆိုရမည်။ ဂါဝေါ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ ဂေါစရံ။ ဧတ္ထ၊ ဤရုပ်ခုနစ်ခု၌။ ဂါဝေါ၊ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည်။ စရန္တိ၊ ကျက်စားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဂေါစရံ၊ ဂေါစရ ရုပ် မည်၏။ စက္ခု,သောတ, ဃာန,ဇိဝှါ,ကာယ ဟူသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သောကြောင့် ရူပ,သဒ္ဒ,ဂန္ဓ,ရသ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ဤရုပ်ခုနစ်သည် ဂေါစရရုပ် မည်၏ဟူလို။ ဤအရာ၌ ဂေါသဒ္ဒါသည် နွား,မြေ,အရောင် စသောအားဖြင့် ဂေါသဒ္ဒါ၏ အနက်အများတွင် ဣန္ဒြေအနက်ကို ဟောသည်။ (ပြည်)

၁-ဣတ္ထိတိ ဘဝတိ ဧတေန အဘိဓာနံ ဗုဒ္ဓိ စာတိ ဣတ္ထိဘာဝေါ။ ။ဧတေန၊ ဤသဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ဣတ္ထိဘာဝဖြင့်။ ဣတ္ထီတိ အဘိဓာနဉ္စ၊ ဣတ္ထီဟူသော သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း။ ဣတ္ထီတိ ဗုဒ္ဓိ စ၊ ဤသူကား မိန်းမဟူသော အသိဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သဒ္ဒါ,အသိဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတ္ထိဘာဝေါ၊ မည်၏။ (ပြည်)

သရီရ ဗျာပကဖြစ်သည်တမှုံ၊ ဝါ၊ ဆက်။ ကာယပ္ပသာဒေန၊ သည်။ ဋ္ဌိတောကာသေ၊ ၌။ ဋ္ဌိတန္တိ ဝါ၊ တည်၏ဟူ၍ရင်း။ (ကာယပ္ပသာဒေန၊ သည်။) အဋ္ဌိတောကာသေ၊ မတည်ရာ၌။ ဋ္ဌိတန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုအပ်သည်အံဖြစ်သို့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ရူပ-ရသာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ (အသက်ရာ ဝိယ၊ မရောယှက်ကုန်သကဲ့သို့။) အညမညံ၊ ချင်း။ သက်ရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၄၃၉။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ သဟဇရူပါနုပါလနလက္ခဏံ၊ မိမိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ တေသံ၊ ထိုသဟဇရုပ်တို့ကို။ ပဝတ္တနရသံ၊ မျှစေခြင်း, ရှည်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (ပဝတ္တနံ ယာပနံ၊ ဋီကာ)။ တေသညေဝ၊ ထို သဟဇရုပ်တို့ကိုသာလျှင်။ ဌပနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထားခြင်း,တည်စေခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ တည်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ (ဌပနံ ဋ္ဌိတိဟေတုတာ၊ ဋီကာ)။ ယာပယိတဗ္ဗ-ဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မိမိသည် အစဉ်စောင့်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် မျှစေအပ်, ရှင်စေအပ်သော သဟဇာတ် မဟာဘုတ်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အနုပါလနလက္ခဏာဒိမှိ၊ အနုပါလနလက္ခဏပဝတ္တနရသစ-သော။ ဝိဓာနေ၊ အစီအရင်သည်။ သန္တေပိ စ၊ ရှိသော်လည်း။ အတ္ထိက္ခ-ဏေယေဝ၊ အနုပါလေတဗ္ဗရုပ်တို့၏ ရှိသောခဏ၌သာလျှင်။ တံ၊ ထို ဇီဝိ-တိန္ဒြေသည်။ပ။ အနုပါလေတိ၊ ၏။ ဥဒကံ၊ သည်။ ဥပ္ပလာဒီနိ၊ တို့ကို။ အနုပါလေတိ ဝိယ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယထာသကံ ပစ္စယုပ္ပန္နေပိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အကြင်အကြင် ကံဟူသော ပစ္စည်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဓမ္မေ၊ ကမ္မဇရုပ်တရားတို့ကို။ ပါလေတိ၊ ၏။ ဓာတိ၊ အထိန်းသည်။ ကုမာရံ၊ သူတပါးမွေးသော မင်းသားကို။ ပါလေတိ ဝိယ၊ စောင့်သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သယံ၊ မိမိသည်။ ပဝတ္တိတဓမ္မ-သမ္ဗန္ဓေနေဝ၊ မျှစေအပ်, ရှည်စေအပ်သော ဓမ္မနှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ မျှ၏ ရှည်၏[၁]။ နိယာမကော၊ လှေသူကြီးသည်။ (သယံ၊ သည်

[၁]-ယဒိ ကမ္မဇာနံ ဋ္ဌိတိဟေတုဘာဝေန ဋ္ဌိတိ န ဟောတိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ကော ဋ္ဌိတိ-ဟေတူတိ အာဟ "သယ"န္တိ အာဒိ။ ဋီကာ။ ဤအရာတင် အဋ္ဌကထာ၌ 'ပဝတ္တတိ'ဟူ၍သာ ရှိသောကြောင့် ပဝတ္တိနှင့် ဋ္ဌိတိ, ပဝတ္တိဟေတုနှင့် ဋ္ဌိတိဟေတုတို့ကို အရတူဟုယူအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

လည်း။ ပါပယိတနာ၁ဝါသမ္ဗန္ဓေနေဝ၊ ရောက်းစေအပ်သော လေ့နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပါပုဏာတိ ဝိယ၊ သို့တည်း)။ ဘင်္ဂတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ န ပဝတ္တေတိ၊ မမျှစေနိုင် မရှည်စေနိုင်[၁]။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အတ္တနော စ၊ ၏ရင်း။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗာနဉ္စ၊ မျှစေအပ်သော တရားတို့၏ရင်း။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဘင်္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ န ဌပေတိ၊ မထားနိုင်၊ ဝါ၊ မတည်စေနိုင်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) သယံ၊ မိမိဟုဆိုအပ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ဘိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ပျက်ဆဲ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ခီယမာနော၊ ကုန်ဆဲသော။ ဝဋ္ဋိသ္နေဟော၊ ဆီနှင့်မီးစာသည်။ ဒီပသိခံ၊ ဆီမီးသျှံကို။ န ဌပေတိ ဝိယ၊ မထားနိုင်သကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ထိုသို့ ဘင်ခဏ၏ အထက်၌ မမျှစေနိုင် ဆိုသော်လည်း။ အနုပါလနပဝတ္တနဌပနာနုဘာဝဝိရဟိတံ၊ အစဉ် စောင့်ရှောက်ခြင်း, မျှစေ ရှည်စေခြင်း, ထားခြင်း, တည်စေခြင်း အာနုဘော်မှ ကင်းသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) ယထာဝုတ္တက္ခဏေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြင်အကြင်သို့သော ခဏ၌။ တဿ တဿ အနုပါလနာဒိကဿ၊ ထိုထိုအစဉ်စောင့်ခြင်း, မျှစေ ရှည်စေခြင်း စသောကိစ္စကို။ သာဓနတော၊ ပြီးစေခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဤသို့သော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[၂]။

၁-စာကိုယ်၌ န ဘင်္ဂတော ဥဒ္ဓံ ပဝတ္တတိ ဟု သုဒ္ဓကဘာသာနှင့် ရှိ၏၊ သို့သော် ဋီကာ၌ ယဒိ ကမ္မဇာနံ ဌာနံ ဇီဝိတိန္ဒြိယပဋိဗဒ္ဓံ၊ အထ သဗ္ဗကာလံ န ဌပေတိတိ အာဟ "န ဘင်္ဂတော "တိအာဒိ-ဟု မိန့်ဆိုထားသောကြောင့် ဤနိဿယ၌ န ပဝတ္တေတိ-ဟူသော ကာရိတ်ကဘာသာ ယုတ္တဘာဝ ဖြစ်ရာ၏။ ဋီကာ-ဌာသဘိနှင့် အဌကထာ ပဝတ္တေတိ ဋီ-ဌာနံနှင့် ဌ ပဝတ္တနံတို့ကို အရတူဟု ယူရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-ဇီဝန္တိ တေနာတိ ဇီဝိတံ၊ တဒေဝ ကမ္မဇာနုပါလနေ အာဓိပစ္စယောဂတော ဣန္ဒြိယန္တိ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ တေန၊ ထိုရုပ်ဖြင့်။ ဇီဝန္တိ အသက်ရှည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့သော အသက်ရှည်ကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတမည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုဇီဝိတရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ကမ္မဇာနုပါလနေ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း၌။ အာဓိပစ္စယောဂတော၊ အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ အစိုးရသည်တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဇီဝိတရုပ်သည်ပင်လျှင် အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သဖြင့် အစိုးရသော သတ္တိကြောင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေရုပ်မည်၏။ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိရကား ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ဇီဝိတိန္ဒြေဖြင့် အသက်ရှည်ကုန်သည်, တည်ကုန်သည်၊ ထိုသို့ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်ခြင်း၌သည်း အစိုးရခြင်းနှင့် ယှဉ်သည်၊ ထိုသတ္တိနှစ်ပါးကြောင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ

၄၄၀။ ဟဒယဝတ္ထု၊ သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့၏။ နိဿယလက္ခဏံ၊ မှီရာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မှီရာဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ တာသညေဝ-ဓာတူနံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့၏သာလျှင်။ အာ-ဓာရဏရသံ၊ နိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့် လွှန်စွာဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဝါ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏၊ ဝါ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဥဗ္ဗဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (နိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်) ထိုဓာတ်နှစ်ပါးတို့ကို မိမိအပေါ်၌တင်၍ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်သကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဟဒယဿ၊ နှလုံး၏ခွံသား၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ [၇၈] ကာယဂတာသတိကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်သော အပြားရှိသော။ လောဟိတံ၊ တလက်ဖက်မျှသော သွေးကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။ သန္ဓာရဏာဒိကိစ္စေဟိ၊ သန္ဓာရဏ စသောကိစ္စ ရှိကုန်သော။ ဘူတေဟိ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။ ကတူပကာရံ၊ ပြုအပ်သောကျေးဇူး ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥပထမ္ဘိယမာနံ၊ ထောက်ပံ့အပ် သည်ဖြစ်၍။ အာယုနာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အနုပါလိယမာနံ၊ စောင့်အပ် သည်ဖြစ်၍။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတူနဉ္စေဝ၊ တို့၏ငင်း။ တံ-သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနဉ္စ၊ ထိုမနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်သော တရားတို့၏ငင်း။ ဝတ္ထုဘာဝံ၊ မှီရာဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကို။ သာဓယမာနံ၊ ပြီးစေလျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏[၁]။

မည်သည် ဟူလို။ ကြာရိုး၌ တည်သော ရေသည် ကြာကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို တခုယုတ်ငါးဆယ်ခန့်မျှ စိတ္တက္ခဏကာလပတ်သုံး တည်အောင် စောင့်ရှောက်တတ်သည်။ မင်းသည် ပြည်သူပြည်သားတို့ကို မိမိမင်းအဖြစ်ကို ပြုစေရကား ပြည်သူပြည်သားတို့သည်း ထိုမင်းအဖြစ်ကို ပြုစေကုန်၍ အစိုးရသကဲ့သို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ကမ္မဇရုပ်တို့ကို မိမိအစိုးရသောအဖြစ်ကို ပြုစေရကား ကမ္မဇရုပ်တို့သည်း ထိုအစိုးရသော အဖြစ်ကို ပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ရှောင့်ခြင်း၌ အစိုးရသည် ဆိုလိုသည်။ အခိပ္ပါယ်သဘော ကျခဲ၏။ ကာသိကဆာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ-ဟု ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့် ရှိသော တေမိဇာတ် စသည်များ၌သည်း နည်းတူ။ ထိုသို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် စားသော,ခဲသော, လျက်သော, သောက်သော,အစာကို ကျက်စေတတ်သော, ဝမ်းမီးဟုဆိုအပ်သော တေဇောဓာတ်နှင့်တကွ ဆံဖျား, အမွေးဖျား, ခြေသည်း လက်သည်းဖျား, ခြောက်သွေ့သော အရေများကို ချန်ထား၍ ကြွင်းသောကမ္မဇဖြစ်သော ကိုယ်အလုံးကိုနှံ့ စေလျက် တည်၏။ (ပြည်)

[၁] ဤအရာ၌ ဖွင့်ပြသော ဋီကာပါဌ်မှ ခက်ရာအနက်ကား-နန္ ဝ-စောဒေမိ၊ အံ။ ဣန္ဒြိယနိဿယတာယပိ၊ ဣန္ဒြေဖြစ်သော မှီရာ၏အဖြစ်ကိုလည်း။ သာဓေတော၊ ပြီးစေ

၄၄၁။ အဘိက္ကမာဒိပဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနဝါယောဓာတုယာ၊ ရှေ့သို့ တက်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော

ခြင်းကြောင့်။ ဘောဇု၊ အကြောင်းသည်၊ ဝိရုဒ္ဓါ၊ ဆန့်ကျင်သည်။ အာပန္နတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဝိရုဒ္ဓါ၊ သည်။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဗာဓနတော၊ ဣန္ဒြိယ, နိဿယအဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ အား။ မန္ဒတိက္ခတာဒိအနုဝိဓာနံ၊ နုံ့သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ်ကို လျော်စွာ စီရင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ ဝိယ၊ သကဲ့သို့။) ဓာတုဒွယဿ၊ မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ် နှစ်ပါးအပေါင်းအား။ ဝတ္ထုနော၊ ဟဒယဝတ္ထု၏။ မန္ဒတိက္ခတာဒိအနုဝိဓာနံ၊ နုံ့သည်၏အဖြစ် ထက်သည်၏အဖြစ် စသည်ကို လျော်စွာ မစီရင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ တေ၊ ဗာဓနံ၊ ဣန္ဒြိယ, နိဿယအဖြစ်ကို မြစ်ခြင်းကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်၏။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ (တဿ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထု၏။) ဣန္ဒြိယပစ္စယတာ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ အပ်။ တေန၊ ကြောင့်၊ ဝါ၊ ထိုမဟောခြင်းဖြင့်။ တဒနုဝိဓာနသင်္ခါတာ၊ ထိုနုံ့သည်၏အဖြစ်, ထက်သည်၏အဖြစ်ကို လျော်စွာစီရင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒြိယနိဿယတာ၊ ဣန္ဒြိယ ဖြစ်သော နိဿယ၏အဖြစ်ကို။ ဗာဓိယတိ၊ မြစ်အပ်၏။

ဝသန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဧတ္ထာတိ ဝတ္ထု။ ဧတ္ထ၊ ဤဟဒယဝတ္ထုရုပ်၌။ စိတ္တစေတသိကာ၊ တို့သည်။ ဝသန္တိ၊ နေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့် စိတ် စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုမည်၏။ ဟဒယရုပ်သည် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်ခြင်းသတ္တိအား ရှိရကား ထိုဓာတ်နှစ်ပါးဟူသော စိတ် စေတသိက်တို့၏ နေရာဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ လောက၌ တစုံတခုသော ဝတ္ထုသည် တစုံတခုသော ဝတ္ထု၌ တည်သည် နေသည်ကဲ့သို့ စင်စစ်အားဖြင့် တည်သည် နေသည် မဟုတ်၊ ပရမတ်တရားတို့သည် ကြောင့်ကြမဲ့သော နိဗျာပါရဓမ္မဖြစ်သောကြောင့် တရားတပါးနှင့် တရားတပါးစပ်၍ ဖြစ်ကာမျှကိုပင် တည်သည် နေသည် ဆိုသတည်း။ အရုတိုင်း နည်းတူ။ ဟဒယမေဝ ဝတ္ထုတိ ဟဒယဝတ္ထု။ ဟဒယမေဝ၊ နှလုံးသား၏ အတွင်း၌ တည်သော အနက်အားဖြင့် ဟဒယမည်သော ရုပ်သည်သာလျှင်။ ဝတ္ထု၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ တည်ရာ တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့် ဟဒယရုပ်သည်ပင်လျှင် စိတ် စေတသိက်တို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဟဒယဝတ္ထု၊ မည်၏။ ပဒုမ္မာကြာငုံ၏ ပြင်က အဆင်းကဲ့သို့ ဖြော့တော့ ကြော့သွေးအဆင်းရှိသော, အပေါ်ပွင့်ချင်ကို နှုတ်၍ စောက်ထိုးဆွဲထားသော ပဒုမ္မာကြာငုံသဏ္ဌာန်ရှိသော, အတွင်းသားကား သပွတ်သီးအူကဲ့သို့ ရှုတ်ထွေးသော, အပသားကား ပြေပြစ်ချောမွေ့သော, ပညာရှိသောသူအား အဖျားပွင့်ယောင်, ပညာမဲ့သော သူအား အဖူးငုံယောင်ရှိသော နှလုံးသား၏ အတွင်း၌ ပုန်းညက်စေ့ တည်နိုင်မျှလောက် သော တွင်းဝယ် တလက်ဆုပ်ခန့်မျှလောက်သော သွေးသည် ရာဂပြောသော သူအား နီသောအဆင်းရှိသည်၊ ဒေါသပြောသောသူအား မည်းသောအဆင်းရှိသည်၊ မောဟ ပြောသောသူအား သားဆေးရည်နှင့်တူသောအဆင်း ရှိသည်၊ ဝိတက်ပြောသောသူအား ပဲကုလားပြုတ်ရည်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်၊ သဒ္ဓါပြောသောသူအား မဟာလှေကား ပန်းပွင့်နှင့် တူသောအဆင်းရှိသည်၊ ပညာပြောသောသူအား ကျောက်ရည်တိုးစိမ့်သော

ဝါယောဓာတ်၏။ သဟဇရူပကာယထမ္ဘနသန္ဓာရဏစလနဿ၊ ထောက်ကူဖြစ်သော ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေခြင်း, ကောင်းစွာတည်စေခြင်း, လှုပ်စေခြင်း ကိစ္စအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သော။ (ဝါယောဓာတု-အဓိကာနံ၊ ဝါယောဓာတ် လွန်ကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာဘူတာနံ၊ စိတ္တဇ မဟာဘုတ်တို့၏။) အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်၊ ဝိ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏။ (တနည်း) အဘိက္ကမာဒိ။ ပ။ ဝါယောဓာတုယာ၊ ၏။ အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးဖြစ်သော၊ ဝိ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာဖြစ်သော။ သဟ-ဇ။ ပ။ စလနဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သဟကာရီကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သဘောသည်။ ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏[၁]။ (သာ၊ ထို ကာယဝိညတ်သည်။) အဓိပ္ပါယပ္ပကာသနရသာ၊ လှုပ်သောသူ၏ အလိုကို သူတပါးအား ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ကာယဝိပ္ဖန္ဒနဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ရှုသောဉာဏ်အား ရှေး၌ ထင်တတ်၏[၂]။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဝါယောဓာတုပဒဋ္ဌာနာ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဝါယောဓာတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ သရုပ်

ငှါ ကောင်းစွာသွေးပြီးသော ပတ္တမြားဖြူနှင့် တူသောအဆင်း ရှိသည်၊ ဤသို့ စရိုက်ခြောက်ပါးနှင့် လျော်သောအဆင်းရှိသော ထိုနှလုံးသွေးကိုမှီ၍ နှလုံးသား၏ အတွင်း၌ တည်သော အနက်အားဖြင့် ဟဒယမည်သော ရုပ်သည်သာလျှင် ယခင် စိတ် စေတသိက်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သည် ဟူလို။ (ပြည်)

၁-ဆိုကာယဝိညတ်ကို စက္ခုဒွါရမနောဒွါရဝီထိဖြင့် မြင်သူ သူတပါး သိအပ်၏။ ထို စကားကို ထင်ရှားဆိုအံ့။ စက္ခုဒွါရ၌ ရူပါရုံသော အာရုံထင်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် အကြောင်းအားလျော်စွာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောသည်ဖြစ်၍ ဘဝင်သို့ သက်လတ်သော် တဒနုဝတ္တကမနောဒွါရိကဇောသည် ထိုစက္ခုဒွါရိကဝိညာဉ်၏ အာရုံကိုပင်လျှင်ယူ၍ ဘဝင်သို့ သက်၏၊ တဖန် ထိုစက္ခုဒွါရ၌သာလျှင် ထင်ရှားသောအာရုံကို ဆုံးဖြတ်မှတ်သား၍ သုဒ္ဓမနောဒွါရဇောသည် ဘဝင်သို့သက်၏။ ထို့ကြောင့် စက္ခုဒွါရိကဇော၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ကုန်သော နှစ်ပါးကုန်သော မနောဒွါရိကဇောဝါရတို့၏ အခြားမဲ့၌ တတိယဝါရ၌ဖြစ်သော မနောဒွါရဝီထိဖြင့်သာလျှင် ကာယဝိညတ်ကို သိအပ်ရကား စက္ခုဒွါရဝီထိနှင့်တကွ လေးဝီထိမှ သိသတည်း။ ထိုစတုတ္ထဝီထိဖြင့် သိအပ်သော ကာယဝိညတ်ဖြင့် ပဉ္စမဝါရ၌ မနောဒွါရဇောဝီထိဖြင့် လှုပ်သောသူ၏ အလိုကို သူတပါး သိအပ်သတည်း။ ယထာဝုတ္တဝိကာရဂဟဏာနုသာရေန-ဟူ၍ နုဂ္ဂဟ်၏။ ...

လက္ခဏာ စသည်မှတပါး ဝစနတ်ကိုဆိုအံ့။ သာ သော၊ ထိုကာယဝိညတ်ကို။ ကာယဝိပ္ဖန္ဒနေန၊ လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့်။ အဓိပ္ပါယဝိညာပနဟေတုတ္တာ၊ အလိုကို သူတပါးအား သိစေခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဝိညတ္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏^၁။ စ၊ တနည်း။ သယံ၊ မိမိကို။ ကာယဝိပ္ဖန္ဒသင်္ခါတေန၊ လှုပ်သောကိုယ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တေန ကာယေန၊ ထိုရူပကာယဖြင့်။ ဝိညေယျတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဝိညတ္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏^၂။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တာယ၊ ထိုကာယဝိညတ်သည်။ စလိတေဟိ၊ လှုပ်စေအပ်ကုန်သော။ စိတ္တဇရူပေဟိ၊ တို့နှင့်။ အဘိသမ္ဗန္ဓာနံ၊ တကွနက်ဖွဲ့ကုန်သော။ ဥတုဇာဒိနံပိ၊ ဥတုဇရုပ် စသည်တို့၏လည်း။ စလနတော၊ လှုပ်ခြင်းကြောင့်။ အဘိက္ကမာဒယော၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်း စသည်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အပ်၏။

ဝစီဘေဒပ္ပဝတ္တကစိတ္တသမုဋ္ဌာနပထဝီဓာတုယာ၊ တိသော, ဖုသော စသော ဝစီ၏အသူးကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ၊ မြွက်ခြင်း, ကွဲပြားခြင်းသို့ ရောက်သော ဝစီကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏။ ဥပါဒိန္နကဃဋ္ဋနဿ၊ အက္ခရာဖြစ်ရာ ကဏ္ဍတာလုစသော ဌာန်၌တည်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းအား၊ ဝါ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သဟကာရီကာရဏအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော၊ ဝါ၊ သဟကာရီကာရဏ အကြောင်းဖြစ်သော (ပထဝီဓာတုအဓိကာနံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တဇမဟာဘူတာနံ၊ တို့၏။) အာကာရဝိကာရော၊ အခြင်းအရာအထူးသည်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာသည်။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ မည်၏^၃။ (သာ၊ ထို

၁-ဤဖြင့် လေမာနကာဒယန အဓိပ္ပါယံ ဝိညာပေတီတိ ဝိညတ္တိ-ဟူသော ဟေတုကတ္တုသာဓ်ကို ပြသည်။ (ပြည်)

၂-ဤဖြင့် သယဉ္စ ကာယေန ဝိညာယတီတိ ဝိညတ္တိ-ဟူသော ကမ္မသာဓ်ကို ပြသည်။ ထိုဝိညတ်ကြောင့် ဒေသန္တရုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝဖြင့် စိတ္တဇရုပ် လှုပ်သည်ရှိသော် တံသမ္ဗန္ဓ ဖြစ်၍ တပါးရုပ်၏သည်း နှိပ်သောတဉ္ဇ ပက္ခိဘ္ဘခေါ်ယပ်ကဲ့သို့ လှုပ်သောကြောင့် ရှေ့သို့ တက်ခြင်း, နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသည်ဖြစ်၏ ဟူလို။ (ပြည်)

၃-အတ္ထာဝဗောဓနသမတ္ထော ဝစီဝိသေသော ဝစီဘေဒေါ။ ထိုပါဌ်ဖြင့် ဝါယုဝနပ္ပတိ-နဒီဃောသသော စသည်တို့ကို နစ်စေသည်။ တဿ ပဝတ္တကံ စိတ္တံ သမုဋ္ဌာနံ ယဿ သာ ဝစီ။ ။နာ ပထဝီဓာတု။ ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်၏ ဥပါဒိန္နကဟု ဆိုအပ်သော အက္ခရုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနကို ဃဋ္ဋန-ဟု မှတ်အပ်သောကိစ္စ၏ သဟကာရီကာရဏဖြစ်သော အာကာရ

ဝစီဝိညတ်သည်၊) အဓိပ္ပါယပ္ပကာသနရသာ၊ စကားဆိုသူ၏ အလိုကို သူတပါးအား ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝစီဃောသဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စကားသံ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနပထဝီဓာတုပဒဋ္ဌာနာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ပထဝီဓာတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ သရုပ်လက္ခဏာစသည်မှတပါး ဝစနတ်ကို ဆိုအံ့။ သာ သော၊ ထိုဝစီဝိညတ်ကို။ ဝစီဃောသေန၊ ပြောဆိုသော စကားသံဖြင့်။ အဓိပ္ပါယဝိညာပနဟေတုတ္တာ၊ အလိုကို သူတပါးအား သိစေခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစီဝိညတ္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ တနည်း။ သယံ၊ မိမိကို။ ဝစီဃောသသင်္ခါတာယ၊ ပြောဆိုသော စကားသံဟုဆိုအပ်သော။ တာယ ဝါစာယ၊ ထိုစကားဖြင့်။ ဝိညေယျတ္တာ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစီဝိညတ္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စေအံ့။ အရညေ၊ ၌။ ဥဿာပေတွာ၊ စိုက်ဆောက်၍။ ဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့အပ်သော။ ဂေါသီသာဒိဥဒကနိမိတ္တံ၊ နွားဦးခေါင်းရိုး စသောရေကို သိကြောင်းအမှတ်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တွေ၊ ဤအရပ်၌။ ဥဒကံ၊ ရေသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ ယထာ၊ သိအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ကာယဝိပ္ဖန္ဒနဥ္စ၀၊ လှုပ်သောကိုယ်ငှင်း၊ ဝစီဃောသဥ္စ၊ စကားသံကို ငှင်း။ ဂဟေတွာ၊ သိ၍။ ကာယဝစီဝိညတ္တိယောပိ၊ ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ဘို့ကိုလည်း။ ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။

ဝိဓေသသသည် ဝစီဝိညတ် မည်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ ဝစီဘေဒ။ပ။ဝစီဝိညတ္တိ-ဟု မိန့်သော်။ (ဋီကာ။)

၁-ကာယဝိညတ်သည် ရှေ့သို့တက်ခြင်း, နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသောအမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တမဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းမှုဖြစ်၍ ရုပ်ကိုခိုင်စေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာရှိရကား လှုပ်ရှားသော ကိုယ်အစိတ်ဖြင့် လှုပ်ရှားသောသတ္တဝါတို့၏ အလိုကို "ဤသူသည် ဤအမှုကို ပြုစေလို၏၊ ဤသည်ကား ဤသူ၏အလိုတည်း"ဟု သူတပါးတို့ကို သိစေတတ်သော သတ္တိကြောင်ငှင်း ကာယဝိညတ်ဟူသော မိမိကိုလည်း ထိုလှုပ်ရှားသော ကိုယ်အစိတ်ဖြင့် အလိုကိုဆင်ခြင်၍ မသိမီလက်ဦးကပင် စတုတ္ထမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် သူတပါးတို့သိအပ်သော သတ္တိကြောင့်ငှင်း ရှေ့သို့တက်ခြင်း နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း စသောအမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော သတ္တမဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ မိမိနှင့်ဖြစ်ဖက်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်တို့အား ကောင်းစွာခိုင်စေခြင်း ကောင်းစွာဘည်စေခြင်း လှုပ်ရှားခြင်းတို့နှင့်တကွ ပြုဖက်အကြောင်းဖြစ်သော လှုပ်ရှားတတ်သောကိုယ်, လှုပ်ရှားခြင်းကိုခိုယာ, လှုပ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်ဘို့မှ အလွှတ်အသီးဖြစ်သော ကြီးစွာသောကျောက်ကို ချီကြွ

၄၄၂။ အာကာသဓာတု၊ သည်။ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ (စက္ခုဒသက စသော တခုတခုသော ကလာပ်၌ တည်သော) ရုပ်တို့ကို (ကလာပ်တပါး တို့နှင့် သံကိဏ္ဏအဖြစ်သို့ မရောက်စေသောအားဖြင့်) ပိုင်းခြားတတ်သည် လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော တရားသည်။ အာကာသဓာတု၊ မည်၏။ (တနည်း) အာကာသဓာတု၊ သည်။ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ တခုတခုသောကလာပ်၌

သော အားရှိသောယောကျ်ား၏ အားကုန်ကိုင်ယူသောအခါ၌ အားထုတ်သော ဗျာပါရ အခြင်းအရာအထူးကဲ့သို့ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ကာယဝိညတ် မည်၏ဟုလိုသည်။ ထိုကာယ ဝိညတ်သည် မျက်စိဖြင့်မြင်၍ သိအပ်သော စက္ခုဝိညေယျ မဟုတ်၊ စိတ်ဖြင့်သာဆင်ခြင်၍ သိအပ်သော မနောဝိညေယျတည်း။ သစ်ပင် တောတောင်စသော အဝိညာဏကသန္တာန် ၌လည်း မဖြစ်၊ လူဘီလူးစသော သဝိညာဏကသန္တာန်၌သာ ဖြစ်သတည်း။ ခဲ့စွ။ ဝစီဝိညတ်သည် ဤစကား ထိုစကားကို ဆိုလိုသောသူအား နှုတ်မြွက်၍ဆိုခြင်းကို ပြုတတ်သော သဒ္ဒမဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိုဆိုဌာန်၌ ရှိလင့် သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ထိုစိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဟူသော လက္ခဏာရှိရကား သဝိညာဏကသတ္တဝါတို့၏ အသံဟုဆိုသော စကားဖြင့် ထို စကားကိုပြောဆိုသောသူတို့၏ အလိုကို ဤသူသည် ဤအမှုကို ပြုစေလို၏၊ ဤသည်ကား ဤသူ၏ အလိုတည်းဟု သူတပါးတို့ကို သိစေတတ်သော သတ္တိကြောင့်ရင်း ဝစီဝိညတ် ဟူသော မိမိကိုလည်း ထိုပြောဆိုသောစကားဖြင့် အလိုကိုဆင်ခြင်၍ မသိမီ လက်ဦးကပင် စေတုတ္ထမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် သူတပါးတို့ သိအပ်သော သတ္တိကြောင့်ရင်း ဤစကားကို ထို စကားကို ပြောဆိုအံ့ဟု ကြံစည်သောသူအား နှုတ်မြွက်၍ ပြောဆိုခြင်းကို ပြုတတ်သော သဒ္ဒမဇောစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏ လည်ချောင်း အာခေါက် လျှာထိပ် သွား နှုတ်ခမ်းဟူသော အက္ခရာဖြစ်ရာ ဌာန်ငါးပါးတို့နှင့် ရှိလင့်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပြောဆိုသော စကားပြောဆိုခြင်း ကိုရိယာ ပြောဆို ကြောင်းဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်ဘို့ အလွတ်အသီးဖြစ်သော ကြီးစွာသော ကျောက်ကို ချီကြွသော အားရှိသောယောကျ်ား၏ အားကုန်ကိုင်ယူသောအခါ၌ အားထုတ်သော ဗျာပါရအခြင်းအရာ အထူးကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဝစီဝိညတ် မည်၏ ဟုလိုသည်။ ထိုဝစီဝိညတ် သည် နားဖြင့်ကြား၍ သိအပ်သော သောတဝိညေယျ မဟုတ်၊ စိတ်ဖြင့်သာဆင်ခြင်၍ သိအပ်သော မနောဝိညေယျတည်း။ သစ်ပင် တောတောင်စသော အဝိညာဏကအသံ၌ လည်း မဖြစ်၊ လူတိရစ္ဆာန်စသော သဝိညာဏကအသံ၌သာ ဖြစ်သတည်း။ ခဲ့စွ။ ဤသို့ ပြုအံ့၊ ဤသို့မူအံ့၊ ဤသို့ဆိုအံ့၊ ဤသို့ပြောအံ့ဟု ကြံသောသူအား အတိတဘဝင် ဘဝင်စလန ဘဝင်ုပစ္ဆေဒ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဇောခုနစ်ချက် တဒါရုံနှစ်ချက် ထိုနောင် ဘဝင်။ ဤမနောဒွါရဝီထိ အစဉ်ကျရာ၏။ ထိုဝီထိ၌ ဇောခုနစ်ချက်ဘွင် သဒ္ဒမဇောသည် ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ ဤရုပ်ရှစ်ပါးကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုရှစ်

တည်သော ရုပ်တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သည်လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ရုပ်တို့သည် ပိုင်းခြားအပ်သည်ဖြစ်၍ မှတ်အပ်သော တရားသည်။ အာကာသဓာတု၊ မည်၏။ (တနည်း) အာကာသဓာတု၊ သည်။ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းမျှလျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းမျှဖြစ်၍ မှတ်အပ်သောတရားသည်။ အာကာသ-

---

အစွဲဖြင့်ပါသော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်သည်သာ ကာယဝိညတ်နှင့်တကွဖြစ်၍ လက်ခြေ လှုပ်ခြင်း စသည်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပဉ္စမဇောစသော ဇောခြောက်ချက်ကြောင့် ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်တို့သည်ကား ယခင်ဝါယောဓာတ်အား အထောက်အပင့်မျှသာဖြစ်၍ လက်ခြေလှုပ်ခြင်းစသည်ကို မဖြစ်စေကုန်။ ဤကား ကာယဝိညတ်ဖိ။ ထိုရုပ်အစွဲဖြင့်ပါသော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်သည်သာ ထိုဆိုအက္ခရာ ဖြစ်ရာဌာန်၌ ရှိသင့်သော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်သည်ဖြစ်၍ က, ခ စသော အက္ခရာအသံကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပဉ္စမဇောစသော ဇောခြောက်ချက်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇပထဝီဓာတ်တို့သည်ကား ယခင် ပထဝီဓာတ်၏ အထောက်အပင့်မျှသာဖြစ်၍ က, ခ စသော အက္ခရာအသံကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဤကား ဝစီဝိညတ်ဖို့။ ဤအရာ၌ ထမ်းပိုးခုနစ်ဆက်ကသော လှည်းတွင် သတ္တမထမ်းပိုး၌ ကသော နွားတို့သာ လှည်းကို လှုပ်စေ, ရွေ့စေနိုင်သည်၊ အကြွင်းခြောက်ဆက်၌ ကသောနွားကိုကား အထောက်အပင့်မျှသာ လှည်းကို မလှုပ်မရွေ့စေနိုင်သကဲ့သို့ဟု လောကူပမာ ဆောင်သည်။ ဝစီဝိညတ်၌ သတ္တမဇောကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်မှာမှ အသံဖြစ်သည်ဟု ဆိုခဲ့သော ဤအယူကား ဋီကာဆရာတို့ ဝါဒတည်း။ အဋ္ဌကထာဆရာကား ပဉ္စမဇောကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်ကစ၍ ကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်လျှင်ပင် အသံဖြစ်သည် အယူရှိသည်။ ထိုသို့ ပဉ္စမဇောကစ၍ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်နှင့် ထိခိုက်လျှင်ပင် အသံဖြစ်သော် ဝီထိတိုင်းမှာပင် ဇောခုနစ်ချက်အဘွက် အသံခုနစ်ဆင့် အက္ခရာခုနစ်လုံးစီ ဆိုသောသူလည်း ဆိုရလေရာ၏၊ နာသောသူလည်း ကြားရလေ၏၊ ထိုသို့လည်း မဆိုရ မကြားရခဲ့။ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာဝါဒကို ဋီကာဆရာတို့ ဆင်ခြင်လေကုန်သည်။ ဤဝိညတ်ဒွေ၌ လှုပ်ရှားသော ကိုယ်ဆိုသောစကားကို စက္ခုဝိညာဉ်, သောတဝိညာဉ် ဟူသော ပဌမစိတ်ဖြင့် လက်ဦးစွာ မြင်ရ,ကြားရသည်။ ထိုနောင် ဤအမူ ဤအသံသော် ဤသို့ဖြစ်မြဲဟူ၍ ဒုတိယ မနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် အတိတ်ဖြစ်သော သင်္ကေတအမှတ်ကို ဆင်ခြင်၍ သိသည်။ ထိုနောင် ဤအရာ၌သည်း ဤသို့ဖြစ်သည်ဟု သင်္ကေတအမှတ်ရှိဘိုင်း တတိယမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအရာကို ဆင်ခြင်၍သိသည်။ ထိုနောင် ထိုအကြောင်းအရာနှင့်စပ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းအထူးကို စတုတ္ထမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ဤသို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းကား ဝိညတ်ဖြစ်သည်ဟု သိသည်။ ထိုနောက် ထိုသို့ဖောက်ပြန်ခြင်း အထူးကိုအောက်၍ ပဉ္စမမနောဒွါရိကစိတ်ဖြင့် ကိုယ်လက်လှုပ်ခြင်း စကားမြွက်ဆိုခြင်းကို ပြုသောသူတို့၏အလိုကို သိသည်။ ဤသို့ ဝိညတ်နှင့်အလိုကို သိသောအစဉ်၌ (သဒ္ဒံ ပဌမစိတ္တေန၊ တီတံ ဒုတိယစေတသာ။ နာမံ တတိယစိတ္တေန၊ အတ္ထံ စတုတ္ထစေတသာ)ဟူသော ဂါထာကိုမှီ၍ ယူလေ၊ နွေလအခါ ရေရှာ:ပါးရာ၌ ရေရှိသည်ကို သိမှုသောငှါ တံခွန်ထန်းရွက်စသော အမှတ်ကို စိုက်ထူသော် ထိုအမှတ်ကို လက်ဦးစွာမြင်သည်၊ ထိုနောင် ရေရှိရာ၌

ဓာတု၊ မည်၏[1]။ ရူပပရိယန္တပ္ပကာသနရသာ၊ (ဤကား ရုပ်တို့၏ အောက်အဖို၊ ဤကား အထက်အဖို၊ ဤကား ရှေ့ နောက် ဝဲ ယာ ဖီလာအဖို့ဟု) ရုပ်တို့၏ အစွန်းအဆုံး အပိုင်းအခြားကို ပြခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ရူပမရိယာဒ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရုပ်တို့၏ အပိုင်းအခြားမျှဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဝါ၊ ကား။ အသမ္ဖုဋ္ဌဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဘုတ်သည် မထိအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၍ ဘုတ်တို့၏ အပေါက်အကြား အဝ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏[2]။ ပရိစ္ဆိန္နရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိ ပိုင်းခြားအပ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ယာယ၊ ယင်းအာကာသဓာတ်သည်။ ပရိစ္ဆိန္နေသု၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ရူပေသု၊ ရုပ်တို့၌။ ဣဒံ၊ ဤသည်။ ဣတော၊ ဤပိုင်းခြားအပ်သော ကလာပ်မှ။

မှတ်ထားမြဲဟု အတိတ်ကို သိသည်၊ ထိုနောင် ဤမှာလည်း ရေရှိသည်ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကို သိသည်၊ ထိုနောင် ထိုသို့ ရေရှိကြောင်းကို အမှတ်ထားခြင်း အမူအထူးကို သိသည်၊ ထိုနောင် ရေကိုသုံးဆောင်လို၍ ထားသတည်းဟု ထားသောသူတို့၏အလိုကို သိသည်။ ဤသို့ဉာဏ်နှင့် အလိုကို ယူလွယ်စေခြင်းငှါ လောကူပမာ ဆောင်သတည်း။ ခဲစု။ ကာယဉ်ညတ်သည် စိတ္တဇဝါယောဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဝစီဝိညတ်သည် စိတ္တဇပထဝီဓာတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြစ်ရကား ဝိညတ်ဒွေသည် မဟာဘုတ်လေးပါးကိုစွဲ၍ မဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒါရုပ် မမည်သင့်ဟု စောဒနာငြားအံ့? ဝိညတ်ဒွေသည် မဟာဘုတ်လေးပါးလုံးကိုစွဲ၍ပင် ဖြစ်သည်၊ လှုပ်ရှားစေသောအရာ၌ ဝါယောဓာတ်သာ ကဲလွန်သောကြောင့် အသံဖြစ်စေသော အရာ၌လည်း ပထဝီဓာတ်သာ ကဲလွန်သောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့် ယင်းဓာတ်နှစ်ပါး၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းမျှသာ ဆိုသည်။ မသားမခြား ကောင်းသော အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ဖြစ်ရကား မဟာဘုတ်လေးပါးလုံးကို စွဲ၍ဖြစ်သောကြောင့် ဝိညတ်ဒွေသည် ဥပါဒါရုပ် မည်သင့်သည်သာ ဖြေသေ။ (ပြည်)

၁-စက္ခုဒသကာဒိးကေကကလာပဂတဥ္စပါနံ ကလာပန္တရေဟိ အသံကိဏ္ဏဘာဝါပါဒန-ဝသေန ပရိစ္ဆိန္နတိ၊ တေဟိ ဝါ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတိ တေသံ ဝါ ပရိစ္ဆေဒမတ္တန္တိ ရူပပရိစ္ဆေဒေါ။ တံ လက္ခဏံ ဧတိဿာတိ ရူပပရိစ္ဆေဒလက္ခဏာ-ဟူမှု။ ထိုစကား သင့်စွ၊ ဤအာကာသဓာတ်သည် ထိုထိုနှီးသော ရုပ်ကလာပ်ကို ပိုင်းခြားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ရူပပရိယန္တပကာသနရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-ရူပပရိစ္ဆေဒရှိလတ်သော် ဆိဒ္ဒဝိဝရဘာဝဖြစ်ရကား ရူပပရိစ္ဆေဒကားအကြောင်း ဆိဒ္ဒဝိဝရဘာဝကား အကျိုး။ ကဏ္ဏဆိဒ္ဒမုခဝိဝရာဒိဝသေန ဆိဒ္ဒဝိဝရဘာဝဿ ပစ္စုပဋ္ဌာန-တော ဆိဒ္ဒဝိဝရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနတာ ဝုတ္တာ။ ရူပပရိစ္ဆေဒေ ဟိ သတိ ဆိဒ္ဒဝိဝရဘာဝေါ ဟောတိ။ (အဘိဓမ္မာဋီကာ။) အသမ္ဖုဋ္ဌဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၌ ဥပဋ္ဌာနာကာရ, ဆိဒ္ဒ-ဝိဝရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန၌ ဖလဟု တသဒ္ဒါတည်း ဖြစ်သော်လည်း ခွဲ၍ယူ။ အကြင်ကလာပ်၌ ရုပ်တို့၏ပရိစ္ဆေဒသည် ဖြစ်၏၊ ထိုကလာပ်၌ ထိုရုပ်တို့၏ပရိစ္ဆေ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရအပ်သည်အပ်ရကား ပရိစ္ဆိန္နရူပပဒဋ္ဌာနာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အဖို့တည်း။ ဝုတ္တိ စ၊ ဤသို့ရင်း။ ဝုဒံ၊ ဤသည်။ အဓော၊ အောက်အဖို့တည်း။ ဝုဒံ၊ ဤသည်။ တိရိယံ၊ ရှေ့နောက်ဝဲယာ ဖီလာအဖို့တည်း။ ဝုတ္တိ စ၊ ဤသို့ရင်း။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ (ယာယ-ကား ယံ သန္ဓာယ ကဲ့သို့ပင် နိယတ်မလိုပြီ။)

၄၄၃။ ရူပဿလဟုတာ၊ သည်။ ရူပါနံ၊ (စိတ္တဇ,ဥတုဇ,အာဟာရဇ ဟူသော တိသမုဋ္ဌာနိက မဟာဘုတ်) နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏။ အဒန္ဓတာလက္ခဏာ၊ မလေးမနှံ့သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မလေးမနှံ့သည်၏အဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ (ရူပါနံ-ကား၊ ကာကော-လောကန)။ ဂရုဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ လေးသည် နှံ့သည်၏ အဖြစ်ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ လဟုပရိဝတ္တိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (အနာကင်းသော ယောကျ်ား၏ ထိုမှ ဤမှ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောင်းရွှေ့ ပြန်လှန်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့) နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ပြောင်းရွှေ့ပြန်လှန်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ လဟုရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ပေါ့ပါးသောရုပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ရူပဿမုဒုတာ၊ သည်။ ရူပါနံ၊ (တိသမုဋ္ဌာနိက မဟာဘုတ်) နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏။ အထဒ္ဓတာလက္ခဏာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်ထရော် မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မကြမ်းတမ်း မခက်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ထဒ္ဓဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ ကြမ်းတမ်းခက်မာသည်၏ အဖြစ်ကို ဖျောက်ပယ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မုဒုဘာဝေနေဝ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။) သဗ္ဗကိရိယာသု၊ အလုံးစုံ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုတို့၌။ အဝိရောဓိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မဆန့်ကျင်သည်၏အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ (တာ-သ္ဒတ္ထ။) မုဒုရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ နူးညံ့သောရုပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ရူပဿကမ္မညတာ၊ သည်။ (သုံးပုဒ်၌ပင် အလုတ္တသမာသ်။) သရီရကြိယာနုကူလကမ္မညဘာဝလက္ခဏာ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုကိစ္စတို့အားလျော်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သောအမှု၌ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ [၇၉] အကမ္မညတာဝိနောဒနရသာ၊ အမှု၌ မကောင်း

သည်၏အဖြစ် မခန့်သည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အဒုဗ္ဗလ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရုပ်ဘို့၏ အားမနည်းသည်၏ အဖြစ်ဖြစ်၍ ညက်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကမ္မညရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ အမှု၌ ကောင်းသော, ခန့်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဧတာ၊ ထိုရူပဿလဟုတာ စသောရုပ်တို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ န ဝိဇဟန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့မစွန့်ကုန်သော်လည်း။ အရောဂိနော၊ အနာကင်းသော သူ၏။ လဟုဘာဝေါ ဝိယ၊ ကိုယ်လက်ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ လဟုဘာဝေါ၊ ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ အဒန္ဓတာ-လဟုပရိဝတ္တိပ္ပကာရော၊ မလေးမနှံ့သည်၏အဖြစ် ပေါ့ပါးလျှင်မြန်စွာ ပြောင်းရွှေ့ ပြန်လှန်နိုင်ခြင်း အထူးအပြားရှိသော။ ရူပဒန္ဓတ္တကရဓာ-တုက္ခောဘပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ လေးလံသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတ်ချောက်ချားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော အကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်သော[၁]။ ယော ရူပဝိကာရော၊ အကြင်ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သည်၊ ဝါ၊ ဝိကာရရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပဿလဟုတာ၊ မည်၏။ သုပရိမဒ္ဒိတစမ္မဿ၊ ကောင်းစွာနယ်အပ်သော သားရေ၏။ မုဒုဘာဝေါ ဣဝ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ မုဒုဘာဝေါ၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သဗ္ဗကိရိယာဝိသေ-သေသု၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကိစ္စအထူးတို့၌။ ဝသဝတ္တန-ဘာဝမဒ္ဒဝပ္ပကာရော၊ အလိုသို့ လိုက်သည်၏အဖြစ် နူးညံ့သည်၏အဖြစ် ဟူသော အထူးအပြားရှိသော။ ရူပတ္ထဒ္ဓကရဓာတုက္ခောဘပဋိပက္ခပစ္စယ-သမုဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတုခေါဘ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်ဖြစ်သော။ ယော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပဿမုဒုတာ၊ မည်၏။ ပန၊

၁-ဓာတုက္ခောဘဟူသည် အဘယ်နည်း? ဓာတုက္ခောဘော ဝါတပိတ္တာဒိသမုဋ္ဌာနကာဝေါ ရသာဒိဓာတူနံ ဝါ ဝိကာရာဘာဝေါ။ ယင်းနှစ် ဝိကပ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် ပဿဝိစသောဓာတ်တို့၏ သာဝိကာရဟု မှတ်အပ်၏။ ပဋိပက္ခပစ္စယဟူသည် အဘယ်နည်း? ပဋိပက္ခပစ္စယာ အသပ္ပါယဥတုအာဟာရဝိက္ခိတ္တစိတ္တတာ။ ဤဋီကာ။

ထိုမှတပါး။ သုခုမ္မသုဝဏ္ဏသား၊ ကောင်းစွာဦးပြီးသော ရွှေစင်၏။ ကမ္ဗည-ဘာဝေါ ဣဝ၊ တန်းဆာကြီးငယ် ပြုအံ့သောငှါ ကောင်းသည့်,လျော်သည် အဖြစ်ကဲ့သို့။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ ကမ္ဗညဘာဝေါ၊ အမှုဌ် ကောင်းသည့်,လျော် သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သရီရကိရိယာနုကူလဘာဝပ္ပကာရော၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုတို့ဌ် လျော်သည်အဖြစ်ဟူသော အထူးအပြား ရှိသော။ သရီရကိရိယာနံ၊ တို့အား။ အနနုကူလကရဓာတုခေါဘပဋိပက္ခ-ပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ မလျော်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဓာတုခေါဘ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့်ဖြစ်သော။ ယော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော ရူပဝိကာရော၊ သည်။ ရူပဿကမ္မညတာ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော ရုပ်တို့၏။ ဝိသေ-သော၊ အထူးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏[1]။

၄၄၄။ ရူပဿ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်၏။ ဥပစယော၊ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်။ အာစယလက္ခဏော၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ပစ္စည်းအားလျော်စွာ ထိုထိုမှလာ၍ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏[2]။ ပုဗ္ဗန္တတော၊ ရှေးဖြစ်သော အနာဂတ်အဖို့မှ။

၁-လဟုတာ၏ အရောဂိးသည် နိဒဿန၊ မုဒုတာ၏ သုပရိမဒ္ဒိတစမ္မသည် နိဒဿန၊ ကမ္ဗညတာ၏ သုခုမ္မသုဝဏ္ဏသည် နိဒဿန။ ဤ၌ အရောဂိနိဒဿနသည် သင့်စေတော့၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ထိုအရောဂိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓသန္တာန်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သုပရိမဒ္ဒိတစမ္မသုခုမ္မသုဝဏ္ဏနိဒဿနသည် အသို့ သင့်အံ့နည်း? ထိုစကား ဆိုသင့်၏၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပသန္တာန်၌ လဟုတာစသည်တို့သည် မဖြစ်ကုန်ခဲ့တကား။ အဘယ့်ကြောင့် နည်း? ထိုသို့သော ဓာတုခေါဘ၏ ပဋိပက္ခပစ္စယမရှိသောကြောင့်တည်း။ စုဒ်ချိမှု။ မှန်ပေ ၏၊ သို့သော်လည်း ဤနိဒဿနသည် နူးညံ့ခြင်း အမှုဌ် ကောင်းခြင်း ဟူသောရုပ်ကို ပြရုံ မျှတည်း၊ ထိုသားရေ ရွှေတုံး၌ ဤ၌လိုအပ်သော မုဒုတာကမ္ဗညတာရုပ် ရှိကောင်းသော ကြောင့် နိဒဿနမှုသည် မဟုတ်။ (ဖြေ။) ယင်းသို့သော် လဲဂွမ်းစသည်တို့၌ လဟုတာ စသည်ရှိသည် မဟုတ်လော ဟူမူ။ ထိုလဲဂွမ်းစသည်ဘို့၌ ပရမတ္ထအားဖြင့် လဟုတာစသည် မရှိ၊ သို့သော်လည်း လေးသည်၏အဖြစ် စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဘုတ်တို့၏ မရှိ ခြင်းကြောင့် ထိုလဲဂွမ်းစသည်ဘို့၌ လဟုဘာဝစသော ဝေါဟာရပညတ်မျှသာတည်း။ (ဖြေ။) ထိုရုပ်သုံးခုသည် ကမ္မဇရုပ်တို့၌ မရှိ၊ တိဇရုပ်တို့၌သာ ရှိသည်။ အဘယ့်ကြောင့် နည်း ဟူမကား။ ကံ-ကား အတိတ်၊ ဤရုပ်တို့ကား ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို ငဲ့သောကြောင့် တည်း။ (ပြည်)

၂-ဥပညတ္တံ ဥပသိတ္တံ-၌ကဲ့သို့ ဥပ-သဒ္ဒါသည် ပဌမအနက်, ဥပရိအနက်ကို ပြ၏။ စယ-သဒ္ဒါသည် ဥပ္ပါဒအနက်, ဝဍ္ဎိအနက်ကို ဟော၏။ (ပြည်)

ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့ကို။ ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသော၊ ပေါ်လှာစေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ နိယျာတနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (ဤသည်တို့ကား ရုပ်တရားတို့ဟူ၍ ထိုရုပ်တို့က) ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ရုပ်၏ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကို ရှေးရှု ဖြစ်စေတတ်၏[၁]။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ရှေးဦးဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ အထက်၌ပွါးသော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သန္တတိ၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ မှတ်အပ်သော သဘောသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သန္တတိ၊ ဖြစ်စဉ်မည်၏။ အနုပ္ပဗန္ဓရသာ၊ ရှေ့နောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အစဉ်မပြတ် အဆင့်ဆင့် စပ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏[၂]။ အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အစဉ်မပြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ထင်တတ်၏။ အနုပ္ပဗန္ဓက-ရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏[၃]။ တေ ဥဘယံပိ၊ ဥပစယသန္တတိဟူသော ဤနှစ်ပါး

၁-ပရိပုဏ္ဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ကိုကား ဥပရိ စယော ဥပစယော-ဟူသော ဤအနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဥပါဒ်ခြင်းမရှိသော် ရှေ့နောက်အားဖြင့် အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်ခြင်း မဖြစ်ရကား သန္တတိကို အနုပ္ပဗန္ဓရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-သမ္ဗန္ဓော ဟုတွာ တနိယတေ သန္တတိ။ သမ္ဗန္ဓော ဟုတွာ၊ အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သည်ဖြစ်၍။ တနိယတေ၊ ကျယ်ခြင်း,ပြန့်ခြင်း။ သန္တတိ၊ အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သည်ဖြစ်၍ ကျယ်ခြင်း, ပြန့်ခြင်း။ သံပုဗ္ဗ-တနုဓာတ် တိပစ္စည်း ဘာဝသာဓ်တည်း။ တဘာဝတည်းတွင် ရှေးကမဖြစ်ဘူးသေးသော ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ မည်၏၊ တကြိမ်ဖြစ်ဘူး၍ တဖန် ထိုနောက် ရုပ်တို့၏ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ မည်ရကား ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့၏ ကာယဒသက, ဝတ္ထုဒသက, ဘာဝဒသက ကမ္မဇကလာပ် သုံးစည်းတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ တဖန် ထပ်၍ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ ဌီကာလ၌ ဥတုဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ ၎င်းရုပ်တို့၏ ထပ်၍ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ၊ ၎င်းရုပ်တို့၏ ဒုတိယဘဝင်စသည်၌ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ၊ ဗဟိဒ္ဓသြဇာ နှံ့သကာလ၌ အာဟာရဇရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည် ဥပစယ, ၎င်းရုပ်တို့၏ နောက်ပြီးတဖန် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ, မိမိကာလရောက်၍ စက္ခုဒသက, သောတဒသက, ဃာနဒသက, ဇိဝှါဒသကတို့၏ ရှေးဦးဖြစ်စသည် ဥပစယ, နောက်ပြီးတဖန် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်စဉ်သည် သန္တတိ မည်၏ဟူလိုသည်။ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပစယ, သန္တတိကို ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါအား

အပေါင်းသည်လည်း။ ဇာတိရူပဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ ဇာတိ၏အမည်သာ ဖြစ်သော်လည်း။ အာကာရနာနတ္တတော၊ ဖြစ်သောအခြင်းအရာ ထူးသောအားဖြင့်ရင်း။ ဝေနေယျဝသေန စ၊ ဝေနေယျဘို့၏ အလိုအားဖြင့်ရင်း။ ဥပစယော သန္တတီတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒ္ဒေသဒေသနာ၊ ဥဒ္ဒေသဒေသနာကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ကတာ၊ ၏။ ပန၊ သိခြင်းကြောင်းရာ သာဓကဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပစယ,သန္တတိ နှစ်ပါးဘို့၌။ အတ္ထတော၊ သချုပ်သဘောအားဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသံ ပဒါနံ၊ ဤဥပစယ,သန္တတိပုဒ်တို့၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ယော အာယတနာနံ။ပ။ သန္တတီတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[အာယတနာနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆဲ့တပါးသော) ရုပ် အာယတန တို့၏။ (အာဒိစယတ္တာ၊ ရှေးဦးဖြစ်စ၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင်ဥပါဒ်ဖြစ်သော အဝတ္ထာကို။ အာစယော၊ အာစယဟူ၍။ (ဣတိ ကျေ။) ဝုတ္တော၊ ၏။ သော ဥပ္ပါဒေါ၊ ထိုအာစယဟူ၍ ဟောအပ်သော ဥပါဒ်ဖြစ်သော အဝတ္ထာသည်ပင်။ (ဧဝ-ကျေ။) ရူပဿဥပစယော၊ ရူပဿဥပစယမည်၏။ (ပဌမုပ္ပါဒဘာဝတော၊ ရှေးဦးဖြစ်စ အဝတ္ထာ၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဟိတ်လာ-ဤ၌ ဥပ-သဒ္ဒါ ပဌမတ္ထဘည်း၊ အာဒိတော စယော ဥပစယော-မူ။) (ပန၊ ထိုမှတပါး။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအခွဲနှင့်တကွ တဆဲ့တပါးသော ရုပ်အာယတနတို့တွင်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ နောက် ထပ်ဖြစ်ကုန်သော အာယတနတို့၏။) ယော ဥပ္ပါဒေါ၊ အကြင် ဥပါဒ် ဖြစ်သော အဝတ္ထာကို။ (ဥပရိစယတ္တာ၊ အထက်၌ ပွါးခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပဿဥပစယော၊ ရူပဿဥပစယဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သာ ဧဝ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဥပရိစယကြောင့် ဥပစယဟူ၍ ဟောအပ်သော ထိုဖြစ်ခြင်း အဝတ္ထာ သည်ပင်။ (ဧဝ ဥပ္ပတ္တိ-ကား ထည့်သည်။) သန္တတိ၊ မည်၏[၁]။ (အနုပဗန္ဓာ-

---

ရည်၍ ဆိုသတည်း။ သံသေဒဇ ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၌ကား ပဋိသန္ဓေခဏဝယ် ရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်သည် ဥပစယမည်၏။ တိုမှနောက်၌ စုတိတိုင်အောင် နိပ္ဖန္နရုပ်တို့၏ ဖြစ်စဉ်သည် အဆင့်ဆင့် စေ့စပ်သဖြင့် ကျယ်ခြင်း, ပြန့်ခြင်းဟူသော ဖြစ်စဉ်ဖြစ်သောကြောင့် သန္တတိ မည်၏ မှတ်လေ။ (ပြည်)

၁-ဤ၌ ဥပ-သဒ္ဒါ ဥပရိအနက်ဟော။ ဥပရိ စယော ဝစို ဥပစယော-မူ၍ သန္တတိ ဟူရသည်။ ထိုကြောင့် အာစယ, ဥပစယနှစ်ပုဒ်ဟောသော်လည်း အာဒိတော စယော

ကာရေန၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သောအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) (ဟိတ်လာ။)]

အဋ္ဌကထာယံပိ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌လည်း။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အာစယော နာမ၊ အာစယ မည်၏။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည်ရင်း။ ဝဍ္ဍိ၊ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်ရင်း။ ဥပစယော နာမ၊ မည်၏။ (နိဗ္ဗတ္တိ-ကား၊ ဥဘယာပေက္ခ)။ ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ် ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်းသည်။ သန္တတိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ဆိုပြီး၍။ နဒီတီရေ၊ မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌။ ခတကူပကမှိ၊ တူးအပ်သော လက် ယက်တွင်းငယ်၌။ ဥဒကုဂ္ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေထွက်ရာကာလကဲ့သို့။ အာစယော၊ အာစယကို။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စဟူ၍။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ် အပ်၏။) (တနည်း) နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရုပ်တို့၏ ဖြစ်စသည်။ အာစယော၊ မည်၏။ ပရိပုဏ္ဏကာလော ဝိယ၊ ရေပြည့်ရာကာလကဲ့သို့။ ဥပစယော၊ ကို။ ဝဍ္ဍိ၊ ရုပ်တို့၏ အထက်၌ ပွါးခြင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (တနည်း) ဝဍ္ဍိ၊ ရုပ်တို့၏ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်။ ဥပစယော၊ မည်၏။ အဇ္ဈော- တ္ထရိတွာ၊ လွှမ်းလျှံ၍။ ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေစီးသောကာလကဲ့သို့။ သန္တတိ၊ ကို။ ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (တနည်း) ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်း သည်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်၏။

ဥပမာဝသာနေ စ၊ ဥပမာအဆုံး၌လည်း။ ဧဝံ-ဣမိနာ နိဒ္ဒေသေန၊ ဤ ယော အာယတနာဒိ အာစယော အစရှိသော နိဒ္ဒေသဖြင့်။ ကိံ အတ္ထဇာတံ၊ အဘယ်အနက်သဘောကို၊ ဝါ၊ သည်။ ကထိတံ၊ သည်။

ဥပ္ပတ္တိ အာစယော ဥပရိ စယော၊ ဝဍ္ဍိ ဥပစယော-မူ၍ အာစယဖြင့် ဥပစယကိုယူ၊ ဥပစယဖြင့် သန္တတိကိုယူက ကိစ္စကုန်၏။ ဥပစယော သန္တတိ-ဟောသော်လည်း အာဒိ- တော စယော ဥပစယော-မူ၍ ဥပစယဖြင့် အာစယကိုယူ၊ သမ္ဗန္ဓော ဟုတွာ တနိယ- တော သန္တတိ-မူ၍ ပဗန္ဓော-ဟု အရကြား၍ သန္တတိဖြင့် ဥပစယကိုယူက ကိစ္စကုန်၏။ ထိုကြောင့် မူလဋီကာ (၂-၁၅၊)၌ ဥဒ္ဒေသေ အဝုတ္တောပိ အာစယော ဥပစယသဒ္ဒေ- နေဝ ဝိညာယတိ-ဟူ၍ရင်း ပါဠိယံပိ ဥပသဒ္ဒေါ ပဌမတ္ထော ဥပရိအတ္ထော စ ဟောတီတိ အာဒိတော စယော ဥပစယော၊ ဥပရိ စယော သန္တတီတိ အယမတ္ထော ဝိညာယတီတိ။ အညထာ ဟိ အာစယသဒ္ဒါတဿ သမုပ္ပါဒဿ အဝုတ္တတာ အာပဇ္ဇေယျ-ဟူ၍ရင်း မိန့်သော်။ (ပြည်)

ယောတိ၊ နည်း။ အာယတနေန၊ အာယတနဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။ ကထိတော၊ ၏[၁]။ အာစယေန၊ အာစယဖြင့်။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏[၂]။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပါနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆဲ့တပါးသော) အာယတနရုပ်တို့၏။ ပဋ္ဌမာ၊ သော။ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင် အသစ်စက်စက် ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ အာစယော၊ မည် ၏။ တေသံ၊ ထိုဘဝတွင် အသစ်စက်စက် ရှေးဦးအစဖြစ်သော ရုပ်တို့၏။ ဉပရိ၊ အထက်၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အညေသံပိ၊ တပါးသော ရုပ်တို့၏လည်း။ ယာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ဖြစ်စဖြစ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ ဝဍ္ဎိအာကာရေန၊ ရှေးဖြစ်လင့်သော ရုပ်ပေါ်တွင် ပွါးစီးသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဉပဋ္ဌာနတော၊ ဉာဏ်အား ထင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဉပစယော၊ (ဉပရိ စယော ဝဍ္ဎိ-ဟူသော အတ္ထအားဖြင့်) ဉပစယ မည်၏။ တေသံပိ၊ ထို နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏လည်း။ ဉပရိ၊ ၌။ [၇၉] ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ (တတိယ ဝါရက စ၍တိုက်ကျအောင်) ဖြစ်ကုန်သော။ အညေသံ၊ တပါးသောရုပ်တို့၏။ ယာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်ဖြစ်စဖြစ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သည်။ အနုပဗန္ဓာကာရေန၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ်ဖွဲ့ရှက်သော

၁-အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာစယူပစယသန္တတိယော၊အာစယ, ဉပစယ, သန္တတိတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဘာဝေန၊ ရုပ်ဘို့၏ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အာစယော ဝေ၊ အာစယမည်သည်သာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အာစယာဒီနံ၊ အာစယ, ဉပစယ, သန္တတိတို့၏။ ပကာသိတတ္တာ၊ ပြအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုအာယတနတို့ဖြင့်။ အာစယော၊ ကို။ ကထိတော၊ ၏။ (ဋီကာနက်။)

၂-အဘယ့်ကြောင့်နည်း? အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အာစယာဒိဝစနေနေဝ၊ အာစယ အစရှိသည်ကို ပြကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ ဟောကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိဖြင့် ပင်လျှင်၊ ဝါ၊ အာစယစသည်တို့ကို ဟောခြင်းဖြင့်ပင်လျှင်။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပါဒဓမ္မာနိ၊ ဉပါဒ်သဘောရှိကုန်သည်လည်း ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာစယသဘာဝါနိ၊ အာစယသဘောရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာစယေန၊ ဖြင့်။ တံပကတိကံ၊ ထိုအာစယသဘောရှိသော။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ လက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပရူပံ၊ ရူပရုပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံပကတိကံ၊ သော။ အာယတနံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ၏။ (ဋီကာနက်။)

အခြင်းအရာဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနတော၊ ကြောင့်။ သန္တတိ၊ မည်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ပဝုစ္စတိ၊ ဆိုသင့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏[၁]။

ဇရတာ၊ သည်။ ရူပပရိပါကလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း,ဟောင်းခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ ရုပ်တို့၏ ရင့်ခြင်း, ဟောင်းခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော ဋ္ဌိတိအဝတ္ထာသည်။ ဇရတာ၊ မည်၏။ ဥပနယနရသာ၊ ဘင်၏အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏[၂]။ သဘာဝါနပဂမေ၊ ကက္ခဠတ္တစသော သဘော၏ မကင်းခြင်းသည်။ သမာနေပိ၊ ဖြစ်မူလည်း။ နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အသစ်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာ၏ ကင်းခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ညဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ဝီဟိပုရာဏဘာဝေါ ဝိယ၊ ကောက်၏ဟောင်းမြင်းသော အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း။ ပရိပစ္စမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ရင့်ဆဲ, ဟောင်းဆဲသော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိဘာဝေန၊ သွားကျိုးသည်၏အဖြစ်, ဆံဖြူသည်၏အဖြစ်, အရေတွန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒန္တာဒိသု၊ သွားစသည်တို့၌။ ဝိကာရ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းတို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤခဏ္ဍိစ္စပါလိစ္စဝလိတ- စတာဝိကာရကို[၃]။ ပါကဋဇရံ၊ ထင်ရှားသော ရုပ်ဇရာကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့သော်လည်း။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ပဋိစ္ဆန္နဇရာ နာမ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဇရာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ တဿာ၊ ထိုနာမ်တရားတို့၏ ပဋိစ္ဆန္နဇရာအား။ သော ဝိကာရော၊ ဤ ခဏ္ဍိစ္စ စသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပထဝီဥဒကပဗ္ဗတစန္ဒိမသူရိယာ- ဒီသု၊ တို့၌။ ယာ စ အဝီစိဇရာ နာမ၊ အကြင်အဝီစိဇရာ မည်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ (တဿာပိ၊ ထိုအဝီစိဇရာအားလည်း။ သော ဝိကာရော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။)

၁-ဤအလိုသော် အာဒိတော စယော အာစယော၊ ပဌမုပ္ပတ္တိ။ ဥပရိ စယော ဝါ ဥပစယော၊ ပဗန္ဓော သန္တတိ။ သုံးထွေမှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

၂-ဇရာသို့ရောက်သော ရုပ်အား ဘင်သည် မချွတ်ဖြစ်လတ့် အဝဿံဘာဝီဖြစ်၍ ဥပ- နယနရသာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-အဠ္ဌကထာ၌ ဝိကာရဒဿနတော ဣဒံ-ဟု ရှိ၏၊ ဂဏ္ဌိနိဿယရည်းတို့၌ သမ္မန်တိုင်း သော ပါဌ်ကိုသာ ယူသည်။ (ပြည်) သို့သော်လည်း ယခုဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ဝိကာရဒဿနတော ဣဒံ-ဟူ၍ပင် ရှိ၏။ဝိကာရဒဿနတော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ပြခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤရူပဇ- ဇရတာကိုဟု အနက်ပေး၊ ယုတ္တတရ ဖြစ်သည်ဟု ထင်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ရူပဿ အနိစ္စတာ၊ သည်။ ပရိဘေဒလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ ရုပ်တို့၏ ထက်ဝန်းကျင်အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်သော ဘင်အဝတ္ထုသည်။ ရူပဿ၊ ၏။ အနိစ္စတာ၊ မည်၏။ သံသီဒနရသာ၊ ဌီသို့ရောက်သောရုပ်ကို ဖျက်ဆီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရုပ်တို့ကို နစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ (စင်စစ် မနစ်စေသော်လည်း နစ်စေ သကဲ့သို့ဖြစ်၍ သံသီဒနရသာ-ဟူသည်။) ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ရုပ်တို့၏ ဘင်၏အဖြစ်ကြောင့်) ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ရုပ်တို့၏ ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်းမျှဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်မှတ်အပ်၏ဟူလို။) ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ ထက်ဝန်း ကျင်အားဖြင့် ပျက်ဆဲသောရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

၄၄၅။ ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေး မဟုတ်သော်လည်း အလုပ် အလွေးကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ ဩဇာလက္ခ- ဏော၊ (အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သော ရသ၏ အနှစ်သာရဟု ဆိုအပ် သော ဣန္ဒြေရှိသော ကာယ၏ အထောက်အပံ့ အားကိုပြုတတ်သော, မျိုအပ်သော အာဟာရ၏) အဆီအစေး ဩဇာဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ ဩဇာဟူ၍ မှတ်အပ်သော သဘောသည်။ ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေး မဟုတ်သော်လည်း အလုပ်အလွေးကဲ့သို့ ပြုအပ်သော။ အာဟာရော၊ မည် ၏။ ရူပါဟရဏရသော၊ ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်သောရုပ်ကို ဆောင်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ ဥပတ္ထမ္ဘနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (ဩဇဋ္ဌမကရုပ်ကို ဖြစ်စေသော အားဖြင့်) ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေတတ်သော သဘောဖြစ်၍, ဝါ၊ သဘောဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ယာယ ဩဇာယ၊ အကြင် ဩဇာဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယာပေန္တိ၊ မျှကုန်၏၊ ဝါ၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ တေ၊ ဤကဗဠီကာရအာဟာရဟူသော အမည်သည်။ တဿာ ဩဇာယ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏ မျှကြောင်းဖြစ်သော ဩဇာ၏။ အဓိ- ဝစနံ၊ တည်း[၁]။

၁-အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ရသဿ သာရော ဥပတ္ထမ္ဘဗလကရော ဘူတနိဿိတော ကော ဝိသေသော ဩဇာ။ (ဋီကာ။) အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော၊ အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သော။

၄၄၆။ ဣမာနိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌဝိသရုပ်တို့သည်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ အာဂတရူပါနေဝ၊ လာသော ရုပ်တို့

ရသဿ၊ အရသာခြောက်ပါး၏။ သာရော၊ အနှစ်, အစေး, အဆိဖြစ်သော။ ဥပတ္ထမ္ဘလက္ခဏော၊ ထောက်ပံ့တတ်, အားကိုပြုတတ်သော။ ဘူတနိဿိတော၊ ဘုတ်ကိုမှီသော။ ဧကော၊ သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဩဇာ၊ မည်၏။ အကဗဠမ္ဘိ ကဗဠံ ကရိယတီတိ ကဗဠီကာရော။ အကဗဠမ္ဘိ၊ အလုပ်အလွေ မဟုတ်သော်လည်း။ ကဗဠံ၊ အလုပ် အလွေကဲ့သို့။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ အလုပ်အလွေ မဟုတ်ပဲလျက် အလုပ်အလွေကဲ့သို့ ပြုအပ်သော သတ္တိကြောင့်။ ကဗဠီကာရော၊ မည်၏။ နဂိုရ်ဝတ္ထုက အလုပ်အလွေ မဟုတ်၊ အသိုရှိမှ အသိုရှိတိုင်း အလုပ်အလွေ ပြုကောင်းရကား မဆွက အလုပ်အလွေ မဟုတ်သော်လည်း နောက်ပြီးတဖန် အလုပ်အလွေ ပြုအပ်သော သတ္တိ ကြောင့် ခဲဘွယ်,စားဘွယ်,လျက်ဘွယ်,သောက်ဘွယ် ဟူသော ဘောဇဉ်လေးပါး စသော ဝတ္ထုသည် ပဓာနအားဖြင့် ကဗဠီကာရမည်သည်၊ ထိုဝတ္ထု၌တည်သော ဩဇာကား ဌာနူပစာအားဖြင့် ကဗဠီကာရ မည်သည်ဟူလိုသည်။ အခိုက်အတံ့ တပါးရှိသော ဝတ္ထု၏ အခိုက်အတံ့တပါးဖြင့် ဖောက်ပြန်သောအနက်သည် အဘူတတဗ္ဘော မည်၏။ ထိုအဘူတ တဗ္ဘာအနက်၌ ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုဟောသော ပုဒ်နောင် မောဂ္ဂလ္လာန်ဆရာအလို စီ-ပစ္စည်း, ဇာလိနီဆရာအလို ဤ-ပစ္စည်း, သဒ္ဒနီတိဆရာအလို ဣ-ပစ္စည်း, ဤ-ပစ္စည်း နှစ်ချက် သက် အပ်၏၊ ပစ္စည်းမသက်ပဲ ပင် ဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဟောသောပုဒ်၏ အစိတ် အ-ကို ဤ-ပြုသည် ဟူ၍လည်း သဒ္ဒတ္ထဇာလိနီ၌ ဆိုသည်။ ဤ၌ကား အလုပ်အလွေမဟုတ်သော အခိုက်အတံ့ တပါးရှိသော ဘောဇဉ်လေးပါးစသော ဝတ္ထု၏ အလုပ်အလွေပြုသဖြင့် ဖောက်ပြန်သော အနက်သည် အဘူတတဗ္ဘော ဖြစ်သတည်း။ ကဗလ,အာလောပ-သဒ္ဒါတို့ကား အလုပ်အလွေ ဟော။ အာဟရိယတီတိ အာဟာရော။ အာဟရိယတိ၊ မျိုအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ မျိုအပ်သော သတ္တိကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ယခင်ဆိုပြီးသည့်အတိုင်း အလုပ် အလွေပြု၍ မျိုအပ်သော သတ္တိကြောင့် ဘောဇဉ်လေးပါး စသောဝတ္ထုသည် ပဓာနအားဖြင့် အာဟာရမည်သည်။ ထိုဝတ္ထု၌တည်သော ဩဇာကား ဌာနူပစာအားဖြင့် အာဟာရ မည်သည် ဟူလို။ ဩဇဋ္ဌမကရူပံ ဝါ အာဟရတီတိ အာဟာရော။ ဝါ၊ ကား။ ဩဇဋ္ဌမကရူပံ၊ ဩဇာလျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော သက်သက်သော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ဆောင်တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ အာဟာရော၊ မည်၏။ ဩဇာသည် ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကာယ၏ အထောက်အပံ့အကြောင်း ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား တနည်းလည်း ဩဇာနှင့်တကွသော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို ဆောင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိရကား ထို အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို ဆောင်တတ်သော သတ္တိကြောင့် ပဓာနအားဖြင့် အာဟာရမည်သည်ဟူလို။ ဤဝစနတ္ထ၌ ဩဇာသည်ပင် မုချအားဖြင့် အာဟာရမည်သည်။ အတ္တနော ဥဒယာနန္တရံ ရူပံ ဇနေတီတိ ဩဇာ-ပြု။ ထိုဩဇာ မည်သည်ကား ဓာတ် လေးပါး ဝဏ္ဏ, ဂန္ဓ, ရသ, ဩဇာဟူသော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်နှင့်ရင်း ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်ရင်း တကွ ဖြစ်သော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကိုယ်၏ အထောက်အပံ့အကြောင်း ဖြစ်၍ ထိုထို အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ အစဉ်လျှောက်တတ်သော မျိုအပ်သော ဘောဇဉ်လေးပါး စသည်၌တည်သော ရသ ခြောက်ပါး၏ အနှစ်, အဆီ, အစေးတည်း။ ထို အနှစ်, အဆီ,အစေးသာလျှင် မုချအားဖြင့်

သာလျှင်တည်း။ ပန၊ အထူးဆိုအံ့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ၌။ (အာဟရိတွာ ပဋိက္ခိတ္တံ-တို့၌ စပ်။) ဗလရူပံ၊ အားအစွမ်းဟူသော ရုပ်ရင်း။ သမ္ဘဝရူပံ၊ သုက်ရုပ်ရင်း။ ဇာတိရူပံ၊ ဇာတိရုပ်ရင်း။ ရောဂရူပံ၊ ရောဂါရုပ်ရင်း။ ကေစ္စာနံ၊ အဘယဂိရိဝါသီကေစ္စတို့၏။ မတေန၊ အားဖြင့်။ မိဒ္ဓရူပံ၊ မိဒ္ဓရုပ်ရင်း။ ဣတိ-ဝေံ၊ ဤသို့။ အညာနိ၊ ပါဠိလာရုပ်မှ တပါးကုန်သော။ ရူပါနိပိ၊ တို့ကိုလည်း။ အာဟရိတွာ၊ ၍ ။ အဒ္ဓါ မုနီသိ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ နတ္ထိ နီဝရဏာ တဝါတိအာဒီနိ၊ ဤသို့စသော ပါဠိတို့ကို။ ဝတွာ၊ ၍။ တာဝ၊ လက်မှန်။ မိဒ္ဓရူပံ၊ သည်။ နတ္ထိယေဝ၊ မရှိသလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိက္ခိတ္တံ။ ပယ်အပ်၏။ [မုနိ၊ ရှင်တော်ဘုရား။ တွံ၊ သည်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ စတုသစ္စပဋ္ဌေဉယျတို့ကို အလိုလိုသာလျှင် သိတော်မူပြီးသော သဗ္ဗညုဘုရားသည်။ အသိ၊ ဖြစ်တော်မူပေပြီ။ တဝ၊ ဘုရားရှင်အား။ နီဝရဏာ၊ နီဝရဏတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်ပြီ။] ဣတရေသု၊ မိဒ္ဓရုပ်မှတပါးသော ဗလရုပ်စသည်တို့တွင်။ ရောဂရူပံ၊ ရောဂရုပ်ကို။ ဇရတာအနိစ္စတာဂ္ဂဟဏေန၊ ဇရတာအနိစ္စတာကို ယူသဖြင့်။ ဂဟိတမေဝ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာတည်း။ ဇာတိရူပံ၊ ကို။ ဥပစယသန္တတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဥပ-စယ, သန္တတိ ယူသဖြင့်။ သမ္ဘဝရူပံ၊ ကို။ အာပေါဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဗလရူပံ၊ ကို။ ဝါယောဓာတုဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတမေဝ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ယူအပ်ပြီးချည်း ဖြစ်သောကြောင့်။ တေသု၊ ထိုဗလရုပ်စသည်တို့တွင်။ ဧကံပိ၊ တခုခုသည်လည်း။ ဝိသုံ၊ သီး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကတံ၊ အပ်၏။

အာဟာရရုပ် မည်၏။ ထိုအနှစ်,အဆီ,အစေးဟူသော ဩဇာကိုပြုခြင်းငှါ မလွယ်သည်ဖြစ်၍ ဘောဇဉ်လေးပါးစသော ဝတ္ထုနှင့်တကွပြုခြင်းငှါ ကဗဠီကာရအာဟာရသည် အာဟာရရုပ် မည်၏ဟု ဆိုအပ်သတည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာဟာရသည် ရုပ်ကိုဖြစ်စေသလော, ဗာဟိရာဟာရ သည် ရုပ်ကိုဖြစ်စေသလောဟူမူ။ ဗာဟိရာဟာရဟူသော အထောက်အပံ့ကို ရမှသာလျှင် အဇ္ဈတ္တိကာဟာရ ရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ရကား အဇ္ဈတ္တိကာဟာရသည် မုချအားဖြင့် ရုပ်ကို ဖြစ်စေတော်၏၊ ဗာဟိရာဟာရကား အဇ္ဈတ္တိကာဟာရ၏ ဥပနိဿယအဖြစ်ဖြင့် ရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏ဟု ဥပစာဖြင့်သာ ဆိုအပ်သည်။ (ပြည်)

၁-ဗလရူပံ စသည်တို့၌ ဤရူပကာယ၌ အားအစွမ်းမည်သည် ဖြစ်၏၊ သုတ်မည်သည် ရှိ၏၊ ရောဂါမည်သည် ရှိ၏။ ဇာတိ သဥ္ဇာတိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဇာတိ မည်သည် ရှိ၏။ ထိုသို့ ရူပကာယ၌ရှိသော ဗလ,သမ္ဘ,ရောဂ,ဇာတိ တို့သည်လည်း စတု မဟာဘုတ်တို့နှင့် ကင်း၍မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပါဒါရုပ်တို့မည်သည် ဖြစ်သင့်သည် ဟူလို။ (ပြည်)

ဣတိ-ဣမိနာ ဝုတ္တက္ကမေန၊ ဖြင့်။ (အဋ္ဌဝီသတိဝိဓံ ဟောတိ-၌ စပ်။) စတုဝီသတိဝိဓံ၊ သော။ ဣဒံ ဥပါဒါရူပံ၊ ရုပ်ရင်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ဘူတရူပဉ္စ၊ ရုပ်ရင်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ သည်။ အဋ္ဌဝီသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနူနံ၊ ယုတ်လည်း မယုတ်။ အနဓိကံ၊ လွန်လည်းမလွန်။

၄၄၇။ တံ သဗ္ဗံပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော အဋ္ဌဝီသရုပ်သည်လည်း။ န ဟေတု၊ လောဘစသောဟိတ် မဟုတ်။ အဟေတုကံ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိ။ ဟေတု-ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဟိတ်နှင့်မယှဉ်။ သပစ္စယံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ လောကိယံ၊ လောက၌ အကျုံးဝင်၏။ သာသဝမေဝ၊ အာသဝေါတရားနှင့်တကွ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ-အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ တပါးအဖို့ ရှိ၏။

အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ်။ ဗာဟိရံ၊ ဗာဟိရရုပ်။ ဩဠာရိကံ၊ ဩဠာ-ရိကရုပ်။ သုခုမံ၊ သုခုမရုပ်။ ဒူရေ၊ ဒူရေရုပ်။ သန္တိကေ၊ သန္တိကေရုပ်။ နိပ္ဖန္နံ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်။ အနိပ္ဖန္နံ၊ ရုပ်။ ပသာဒရူပံ၊ ရုပ်။ န ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒ မဟုတ်သောရုပ်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ရုပ်။ အနိန္ဒြိယံ၊ ရုပ်။ ဥပါဒိဏ္ဏံ၊ ရုပ်။ အနုပါ-ဒိဏ္ဏံ၊ ရုပ်။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့စသောအပြားအားဖြင့်။ (ဝသ-ကား ဘေဒဟော။) ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဝါ၊ နှစ်ပါးအဖို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၇၁] တတ္ထ၊ ထိုဒုဝိဓကောဋ္ဌာသ၌။ စက္ခာဒိပဉ္စဝိဓံ၊ စက္ခုအစရှိသော ငါးပါးအပြားရှိသော ရုပ်သည်။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ အဓိကိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝါ၊ ရည်၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ အဇ္ဈတ္တိကရုပ်မှ ကြွင်းသော နှစ်ဆဲ့သုံးပါး သော ရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုအဇ္ဈတ္တိကမှ။ ဗာဟိရတ္တာ၊ အပ၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဗာဟိရံ၊ ဗာဟိရရုပ် မည်၏[၁]။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခုအစရှိကုန်သော။

၁-အာဟိတော ဋ္ဌပိတော အဟံ မာနော ဧတ္ထာတိ အတ္တာ၊ မာနကိုထားရာ အတ္တ ဘော ရ၏။ အတ္တာနံ အဓိကိစ္စ ဥဒ္ဒိဿ ပဝတ္တာ အဇ္ဈတ္တာ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓတရားအပေါင်း ရ၏။ အဇ္ဈတ္တေသု ဘဝံ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ စက္ခုစသော အဇ္ဈတ္တိကရုပ် ရ၏။ အဇ္ဈတ္တေသု-ဖြင့် နိယကဇ္ဈတ္တကို ယူ၊ ဘဝံ-ဖြင့် နိယကဇ္ဈတ္တ၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခုစသော ပသာဒကို ယူ။ ဤကား ဋီကာနည်း၊ အဋ္ဌကထာအလို ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် အဇ္ဈတ္တမေဝ အဇ္ဈတ္တိကံ-မူ၍ ဏိကပစ္စည်း သွဋ္ဌ-ယူ။ (ပြည်)

နဝ၊ ကိုးပါးသောရုပ်တို့ရင်း။ အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတာ၊ အာပေါဓာတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ တိဿော ဓာတုယော စ၊ သုံးပါးသောဓာတ်တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ ရုပ်သည်။ ဃဋ္ဋနဝသေန၊ ဝိသယိဝိသယ ဖြစ်၍ ထိခိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဩဠာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသောရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ အကြွင်း သောဋသရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုဆိုပြီးသည်မှ။ ဝိပရီတတ္တာ၊ ပြန်၍ ဃဋ္ဋနအားဖြင့် မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သောရုပ် မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုသုခုမရုပ်သည်ပင်လျှင်။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊ သိမ် မွေ့သည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်း၍သိနိုင်ခဲသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေ၊ (ဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်ဖြစ်၍) ဒူရေရုပ် မည်၏။ ဣတရံ၊ ဩဠာရိက ရုပ်သည်။ သုပ္ပဋိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊ ရုန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိလွယ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တိကေ၊ (ဉာဏ်၏ အနီး၌ဖြစ်၍) သန္တိကေရုပ် မည်၏။ စတဿော ဓာတုယော၊ တို့ရင်း။ စက္ခာဒီနိ၊ ကုန်သော။ တေရသ၊ တဆဲ့သုံးပါးသော ရုပ်တို့ရင်း။ ကဗဠီ- ကာရာဟာရော စ၊ ကဗဠီကာရ အာဟာရရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌာရသဝိဓံ။ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ပရိစ္ဆေဒဝိကာရလက္ခဏဘာဝံ၊ ပရိစ္ဆေဒအဖြစ်, ဝိကာရအဖြစ်, လက္ခဏအဖြစ်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ သဘာဝေနေဝ၊ မိမိ၏ ကက္ခဠတ္တစသော သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိပ္ဖန္နံ၊ (ကံ-စသော အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော) နိပ္ဖန္နရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ နိပ္ဖန္နမှ ကြွင်းသော ဆယ်ပါးသောရုပ်သည်။ တဗ္ဗိပရီတတာယ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိပ္ဖန္နံ၊ အသီးကံ စသော အကြောင်းကြောင့် မပြီးသော အနိပ္ဖန္နရုပ် မည်၏။ စက္ခာဒိ- ပဉ္စဝိဓံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပါဒီနံ၊ တို့ကို။ ဂဟဏပစ္စယဘာဝေန၊ ယူခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ ဝိပ္ပသန္နတ္တာ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒရုပ် မည်၏။ ဣတရံ၊ ပသာဒရုပ်မှ တပါးသော တေဝီသရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုပသာဒရုပ်မှ။ ဝိပရီတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ပသာဒရူပံ၊ ပသာဒမဟုတ်သော ရုပ်မည်၏။ ပသာဒရူပမေဝ၊ ပသာဒရုပ် ငါးခုသည်ပင်လျှင်။ ဣတ္ထိန္ဒြိယာဒိတ္တယေန၊

ဇ္ဈတ္တိကန္တြေ,ပုရိသိန္ဒြေ,ဇီဝိတိန္ဒြေ သုံးပါးအပေါင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ အဓိပတိ-ယဋ္ဌေန၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ရုပ်နှစ်ဆယ်သည်။ တတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သဘောမှ။ ဝိပရီတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိန္ဒြိယံ၊ အနိန္ဒြိယရုပ် မည်၏။ ယံ၊ အကြင် ရုပ်ကို။ ကမ္မဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ပရတော၊ ဥ။ ဝက္ခာမ၊ အံ့။ တံ၊ ထိုကမ္မဇ ရုပ်သည်။ ကမ္မေန ဥပါဒိဏ္ဏတ္တာ၊ ကံသည် မိမိ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပါဒိဏ္ဏံ၊ ဏ္ဏ-ရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်း သော တိဇရုပ်သည်။ တတော၊ ထိုဥပါဒိဏ္ဏရုပ်မှ။ ဝိပရီတတ္တာ၊ ပြန်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပါဒိဏ္ဏံ၊ အနုပါဒိဏ္ဏ မည်၏။

၄၄၀။ ပုန၊ ဖန်။ သဗ္ဗမေဝ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ သနိဒဿနကမ္မဇာ-ဒီနံ၊ သနိဒဿနတိက်, ကမ္မဇတိက် အစရှိကုန်သော။ တိကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်တို့တွင်။ ဩဠာရိကေ၊ ဒွါဒသဝိဓဩဠာရိကရုပ်၌။ ရူပံ၊ ရူပါယတနသည်။ သနိဒဿ-နသပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော ထိပါးအပ်သည်နှင့် တကွဖြစ်သော) သနိဒဿနသပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ သေသံ၊ ရူပါယတနမှ ကြွင်းသောဩဠာရိကရုပ် ကောဒသသည်။ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ် သည်၏အဖြစ်မရှိ၊ ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော) အနိဒဿန သပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ သဗ္ဗံပိ၊ သော။ သုခုမံ၊ သည်။ အနိဒဿနအပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိ၊ ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိသော) အနိ-ဒဿနအပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ သနိဒဿ-နတ္တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကမ္မဇာဒိတ္တိကဝသေန၊ ကမ္မဇစသော တိက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကမ္မ-တော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (အဋ္ဌိန္ဒြိယဟဒယဟူသော ကမ္မဇ ကေန် ၉-ပါး, အာကာသနှင့် အဋ္ဌအဝိနိဗ္ဘောဂဟူသော အနေကန် ၉-ပါး အားဖြင့် တဆဲ့ရှစ်ပါးသော) ရုပ်သည်။ ကမ္မဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယ-ဇာတံ၊ ထို ကံမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အကမ္မဇံ၊ (ကံမှတပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော) အကမ္မဇရုပ် မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်

သောလက္ခဏာရုပ် လေးခုသည်။ နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇံ၊ နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇ မည်၏[၁]။ စိတ္တတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (ဝိညတ္တိဒွယသဒ္ဒ-အာကာသဓာတုလဟုတာဒိတ္တယစိတ္တသမုဋ္ဌာန အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ဟူသော တဆဲ့ငါးပါးသော)ရုပ်သည်။ စိတ္တဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ ထို စိတ်မှ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ အစိတ္တဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ သည်။ နေဝစိတ္တဇနာစိတ္တဇံ၊ မည်၏။ အာဟာရတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (အာကာသဓာတုလဟုတာ-ဒိတ္တယ အာဟာရသမုဋ္ဌာန အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော တဆဲ့နှစ်ပါးသော)ရုပ်သည်။ အာဟာရဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ သည်။ အနာဟာရဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိ ဇာတံ၊ သည်။ နေဝအာဟာရဇ-နအနာဟာရဇံ၊ မည်၏။ ဥတုတော၊ ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော (သဒ္ဒါ-ကာသဓာတုဥတုသမုဋ္ဌာနိကအဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးသော)ရုပ်သည်။ ဥတုဇံ၊ မည်၏။ တဒညပစ္စယဇာတံ၊ သည်။ အနုတုဇံ၊ မည်၏။ နကုတောစိဇာတံ၊ သည်။ နေဝဥတုဇနာနုတုဇံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ ကမ္မဇာဒိတ္တိကဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။

၄၄၉။ ပုန၊ ဖန်။ ဒိဋ္ဌာဒိရူပရူပါဒိဝတ္ထာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္က-ရူပရူပါဒိစတုက္က-ဝတ္ထာဒိစတုက္ကတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဒွန္ဒတောပရ-စတုက္ကကို ပါဠိယေက္က ပဒတိုင်းယှဉ်။) စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစတုက္က တို့၌။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ ဒဿနဝိသယတ္တာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌအာရုံမည်၏။ သဒ္ဒါယတနံ၊ သည်။ သဝန-ဝိသယတ္တာ၊ သောတဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုတံ နာမ၊ မည် ၏။ ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တယံ၊ ဂန္ဓ,ရသ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗဟူသော သုံးခုအပေါင်းသည်၊ ဝါ၊ ဂန္ဓ, ရသ, အာပေါဓာတ်ကြဉ်သော ဘုတ်သုံးပါး အပေါင်းဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗသည်။ သမ္ပတ္တဂါဟကဣန္ဒြိယဝိသယတ္တာ၊ ရောက်သောအာရုံကို ယူတတ်သော ဃာနိန္ဒြေ,ဇိဝှိန္ဒြေ,ကာယိန္ဒြေတို့၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတံ နာမ၊ မုတအာရုံမည်၏။ သေသံ၊ ယထာဝုတ္တရူပါဒိသတ္တဝိဓရုပ်မှ ကြွင်း

၁-နေဝကမ္မဇံနာကမ္မဇံ ဟူ၍လည်း ရှိ၏၊ အလုတ္တသမာသ် ဝါကျသော်လည်း ကြံ။ (ပြည်) ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူဥ္ဘာား နေဝကမ္မဇံ နာကမ္မဇံ-ဟူ၍ပင် ရှိ၏၊ နေဝစိတ္တဇံ နာစိတ္တဇံ-စသည်တို့၌လည်း နည်းတူပင် ရှိ၏။ (ဆ-သံ-သော)

သော ကေဝိသတိရုပ်သည်။ ဝိညာဏဿေ၀၊ မနောဝိညာဉ်၏သာလျှင်။ ဝိသယတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာတံ နာမ၊ မည်၏[၁]။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧတ္ထ အဋ္ဌဝီသတိဝိဓေ ရူပေ၊ ရုပ်တွင်၊ ဝါ၊ ရုပ်၌။ ယံ ရူပံ၊ ကို။ နိပ္ဖန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တဒေဝ၊ သည်လျှင်။ ရူပရူပံ နာမ၊ မည်၏[၂]။ အာကာသဓာတု၊ သည်။ ပရိစ္ဆေဒရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ကာယ-ဝိညတ္တိအာဒိကမ္မညတာပရိယန္တံ၊ ကာယဝိညတ္တိအစ ကမ္မညတာအဆုံးရှိသောရုပ် ငါးခုသည်။ ဝိကာရရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ဇာတိဇရာဘင်္ဂံ၊ ဇာတိဇရတာ အနိစ္စတာသည်။ လက္ခဏရူပံ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ရူပရူပါဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။

[၈၂] ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော ရုပ်တွင်၊ ဝါ၊ ရုပ်၌။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ဟဒယရူပံ နာမ၊ မည်၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုရုပ်မည်၏။ န ဒွါရံ၊ ဒွါရရုပ် မမည်။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ ဝိညတ်ဒွေသည်။ ဒွါရံ၊ မည်၏။ န ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုရုပ် မမည်။ ပသာဒရူပံ၊ သည်။ ဝတ္ထု စေဝ၊ ဝတ္ထုလည်း မည်၏။ ဒွါရဉ္စ၊ ဒွါရရုပ်လည်း မည်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ကေဝိသတိရုပ်သည်။ နေဝ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုလည်း မမည်။ န စ ဒွါရံ၊ ဒွါရလည်း မမည်။ ဣတိ-ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝတ္ထာဒိစတုက္ကဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။

၄၅၀။ ပုန၊ ဖန်။ ဧကဇံ၊ ဧကဇရုပ်ဂုဏ်း။ ဒွိဇံ၊ ဂုဏ်း။ တိဇံ၊ ဂုဏ်း။ စတုဇံ၊ ဂုဏ်း။ နကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခုအကြောင်းကြောင့် မဖြစ်သော ရုပ်ဂုဏ်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ-ပဘေဒါနံ၊ ဤအပြားတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။

၁-အာဓာရအားဖြင့် ရူပါယတနစသည်ဘို့၏ မနောဝိညာဏဝိသေသျအဖြစ် ရှိသော်လည်း နိယမဓာဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဝိညာတရုပ်၏ အဖြစ်သည် မဖြစ်သင့်ဟု သက်ရမရှိသည်ကို ပြသည်။ (ပြည်)

၂-ထိုနိပ္ဖန္နရုပ်သည်သာ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် အရိသသော-ကဲ့သို့ "ရုပ္ပနံ ရူပံ၊ တံ ဧတဿ အတ္ထိ"ဟူသော ဝစနတ်ဖြင့် မုချ ရူပမည်၏။ တနည်း။ နီလဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် နီလံ ဝတ္ထံ-ဟူသကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်ခြင်းဟူသော ရူပဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဂုဏူပစာရအားဖြင့် ရူပမည်၏။ ထိုရူပ-သဒ္ဒါသည် ရုဠှီအားဖြင့် ရုပ္ပနသဘောရှိသော အနိပ္ဖန္နဉ်လည်းဖြစ်ရကား တခုသောရူပ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ တိလတေလံ, ဒုက္ခဒုက္ခံ-စသည်သို့ ရူပရူပံ-ဟု ဆိုသတည်း။ ရူပရူပံ၊ ရုပ္ပနသဘောရှိသော ရုပ်ဟူသော အနက်ကို မှတ်အပ်၏။ (ပြည်)

ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဝိဓကောဋ္ဌာသတို့၌၊ ဝါ၊ ကေဇ စသည်တို့တွင်။ ကမ္မဇမေဝ စ၊ ကံကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ စိတ္တဇမေဝ စ၊ စိတ်ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သော ရုပ်သည်၎င်း။ ကေဇံ နာမ၊ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်သောရုပ် မည်၏[၁]။ တေသု၊ ထိုကေဇတို့တွင်။ ဟဒယဝတ္ထုနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဣန္ဒြိယရူပံ၊ ဣန္ဒြိယ ရုပ် ရှစ်ခုသည်။ ကမ္မဇမေဝ၊ ကံကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဝိညတ္တိဒွယံ၊ သည်။ စိတ္တဇမေဝ၊ စိတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ (ကာလေန၊ ရံခါ။) စိတ္တတော စ၊ စိတ်ကြောင့်၎င်း။ (ကာလေန၊ ခါ။) ဥတုတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဒွိဇံ နာမ၊ နှစ်ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ် မည်၏။ တံ၊ ထိုဒွိဇရုပ်သည်။ သဒ္ဒါယတနမေဝ၊ သဒ္ဒါယတနပင်တည်း။ ယံ ရူပံ၊ အကြင် ရုပ်သည်။ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ဥတု,စိတ်,အာဟာရဟူသော သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဇာတံ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ တိဇံ နာမ၊ မည်၏။ တံ ပန၊ ထိုတိဇရုပ်သည်ကား။ လဟုတာဒိတ္တယမေဝ၊ လဟုတာဒိတ္တယ ပင်တည်း။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ ကမ္မာဒီဟိ၊ ကံအစရှိကုန်သော။ စတူဟိပိ၊ လေးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဇာတံ၊ ၏။ တံ ရူပံ၊ သည်။ စတုဇံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုစတုဇရုပ်သည်။ လက္ခဏရူပဝဇ္ဇံ၊ လက္ခဏာ ရုပ်သည် ကြဉ်အပ်သော။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်နှင့် တကွ အာကာသဓာတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လက္ခဏရူပံ ပန၊ လက္ခဏာရုပ် သည်ကား။ ကုတောစိပိ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဇာတံ၊ မဖြစ်။ (ပိ-ဂမျမာန်။) ကသ္မာ၊ ကား။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒဿ၊ ဥပါဒ်၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပန္နဿ စ၊ ဥပါဒ်ပြီးသောရုပ်၏လည်း။ ပရိပါကဘေဒမတ္တံ၊ ရင့်ခြင်း,ပျက်ခြင်းမျှသည်။ ဣတရဒွယံ၊ ဇာတိမှတပါးသော ဇရာမရဏရုပ် နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လက္ခဏရူပံ၊ သည်။ ကုတောစိ၊ တစုံ တခုသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဇာတံ၊ မဖြစ်။ (ပြန်) ရူပါ-

---

၁-ကမ္မတော ဝေ ဇာတံ ကမ္မဇံ။ စိတ္တတော ဝေ ဇာတံ စိတ္တဇံ-ဟု ပြု။ ပဒန္တ ဝေ-ကို ပဒမဇ္ဈ-၌ ယှဉ်၊ ဤသို့ယှဉ်ရသည်ကို အခြားဌလည်း နှလုံးမူရသည်။ ဤဖြင့် ကေတော ဝေ-ဇာတံ ကေဇံ-ကို ပြသည်။ (ပြည်)

ယဘာနံ။ပ၊။စိတ္တသမုဋ္ဌာနာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ကုတောစိ၊ ကြောင့်။ ယံ ဇာတတ္တံ၊ အကြင်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏။ တံပိ ဇာတတ္တံ၊ ထိုဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ရူပဇနကပစ္စယာနံ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတို့၏။ ကိစ္စာနုဘာဝက္ခဏေ၊ ကိစ္စကိုပြီးစေသော အာနုဘော်၏ ထင်ရှားရှိသော ခဏ၌။ (ဇာတိယာ၊ ၏။) ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနုညာတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ တာဝ၊ ရှေးဖျွားလက်မှန်။ ရူပက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်စကား အမြွက်မျှတည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓကထာ

၄၅၁။ ပန၊ တခန်းကိုဆိုအံ့။ ဣတရေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာမှ တပါးသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊) အတိတ်စသော အပြားဖြင့် ပြားသော။ တံ သဗ္ဗံ ဧကတော ကတွာ၊ ထိုခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကတော ကတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သဉ္ဇာနနလက္ခဏံ၊ (ဤကား အညို၊ ဤကား အဝါ စသည်ဖြင့်)အမှတ်ပြု၍သိခြင်း, အာရုံကိုယူခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။ တံ သဗ္ဗံ ဧကတော ကတွာ၊ ထိုအာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကတော ကတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ သညာက္ခန္ဓော၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏံ၊ ပြုပြင်ခြင်း, အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်ကြဗျာပါရသို့ရောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။ တံ သဗ္ဗံ ဧကတော ကတွာ၊ ထိုအားထုတ်ကြောင့်ကြဗျာပါရသို့ရောက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကတော ကတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ မည်၏ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ သညာ၏

သိခြင်းမှ ထူးသောအာရုံကို ရခြင်း, ယူခြင်း, သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော သဘောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊ သော။) တံ သဗ္ဗံ-ဓမ္မဇာတံ၊ ထိုသညာ၏ သိခြင်းမှ ထူးသောအာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော အလုံးစုံသော တရားသဘောကို။ ဧကတော ကတ္ဝာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ရှေးရှုပက္ခန္ဓကထာ၌ဆိုအပ်သော ဓမ္မဇာတံ-ပုဒ်ကို အဓိကာရအားဖြင့် ဆောင်၍ ချည်း စပ်အပ်၏။) တတ္ထ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ၊ ကို။ ဝိညာတေ၊ သိအပ်ပြီးသော်။ ဣတရေ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ တပါးသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်။ သုဝိညေယျာ၊ လွယ်သဖြင့် သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓံ၊ ကို။ အာဒိံ ကတ္ဝာ၊ လက်ဦးမူ၍။ ဝဏ္ဏနံ၊ ကို။ ကရိဿာမ၊ ကုန်အံ့။

ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ ယံကိဉ္စိ ဝိဇာနနလက္ခဏံ။ပ။ ဧကတော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။) ဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ ဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသောတရားသည်။ ကိဉ္စ၊ အဘယ်နည်း။ ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ဟောတော်မူအပ်သနည်း ဟူမူကား။ ဝိဇာနာတိ။ပ။ ဝုစ္စတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

[အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝိဇာနာတိ၊ (သညာ၏အမှတ်ပြု၍ သိသော အခြင်းအရာမှ) ထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတတ်၏။ ဣတိ ခေါ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတတ်သော သတ္တိ ကြောင့်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[၁]။

၁-အချို့စာ၌ ဝိဇာနာတိ-ဝိဇာနာတိ—ဟု နှစ်ပုဒ် ရှိ၏၊ တပုဒ်သာ လိုသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာ တွင် ဋီကာ၌ "ဝေဒယတီတိ ဗျာပနိစ္ဆာဝသေန ဝေနံ-စသည်ဖြင့် ပြဆိုချက်နှင့်အညီ နှစ်ပုဒ်ပင် ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-ဒေသ) သဘာဝဓမ္မမည်သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ ပဝတ္တိမျှတည်းဟု ပြခြင်းငှါ ဝိဇာနနလက္ခဏံ-ဟု ဘာဝသာဓနအားဖြင့် ဆိုသည်။ ဓမ္မသဘောမှလွတ်သော တဂိုတခုသော ကတ္တားမည်သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုဓမ္မ၏သာလျှင် ကတ္တားအဖြစ်ကို ပြခြင်းငှါ ဝိဇာနာတိ-ဟူ၏။ အာရုံကိုယူတတ်သော အကြင်သဘောတရားသည် ဝိဇာနနတ္ထဖြင့် ဝိညာဉ်မည်၏၊ ထိုသဘောသည်ပင် စိန္တနတ္ထ-စသည်ဖြင့် စိတ်မည်၏၊ မနနတ္ထ-ဖြင့် မနောမည်၏။ ဤသို့သော ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း ဝိညာဏံ စိတ္တံ မနောတိ အတ္ထတော ဧကံ-ဟု ထိုဝိညာဉ်ကို သိစေသည်။ (ပြည်)

ဝိညာဏံ စိတ္တံ မနောတိ ပဒတ္တယံ၊ မနောဟူသောပုဒ် သုံးခုအပေါင်းသည်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ တဒေတံ-တံ ဧတံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဝိဇာနနလက္ခဏေန၊ ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့်။ [၈၃] သဘာဝတော၊ အာရုံကိုယူခြင်း သဘောအားဖြင့်။ ဧကဝိဓံပိ၊ တပါးအဖို့ ရှိသည်ဖြစ်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဇာတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုသလံ၊ ၎င်း။ အကုသလံ၊ ၎င်း။ အဗျာကတဥ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ ၏။

၄၅၂။ တတ္ထ၊ ထိုတွင်။ ကုသလံ၊ သည်။ ဘူမိဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်၎င်း။ပ။ (ဣတိ၊ သို့။) စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်သည်။ သောမနဿုပေက္ခာဉာဏသင်္ခါရဘေဒတော၊ သောမနဿဥပေက္ခာအပြား, ဉာဏ်အပြား, သင်္ခါရအပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ၏။ (သောမနဿု။ပ။ အဋ္ဌဝိဓန္တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ သောမနဿထိဒံတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ သောမနဿထိဒံ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သော-မနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဥ္စ။ တထာ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါ-ရဥ္စ။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဥ္စ။ တထာ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ အသင်္ခါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သသင်္ခါရဥ္စာတိ အဋ္ဌဝိဓန္တိ ယောဇနာ[၁]။)

ဟိ၊ ဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားဆိုအံ့။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါ-ဟကာဒိသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ အလှူဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။ အညံ၊ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တပါးသော။ သောမနဿဟေတုံ ဝါ၊

၁-သောမနဿထိဒံ သောမနဿသဟဂတံ-စသည်ဖြင့် အနက်ယောဇနာအကျယ်ကို ပြသည်၊ အကျဉ်းအားဖြင့်မူကား-ဤဒံ၊ ဤရှစ်ပါးသည်။ သောမနဿထာ၊ အဘယ်နည်းဟူမူ။ သော-မနဿသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ စ၊ ရစိတ်၎င်း။ သသင်္ခါရဥ္စ၊ ရစိတ်၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ယုတ်အသင်္ခါရစိတ်, သသင်္ခါရစိတ်၎င်း။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ စ၊ ၎င်း။ သသင်္ခါရဥ္စ၊ ၎င်း။ တထာ၊ တူ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ယုတ်အသင်္ခါရစိတ်,သသင်္ခါရစိတ် ၎င်းပေါင်းဟု ယောဇနာအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

သောမနဿ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကိုရင်း။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော၊ အလွန်ရွှင်လန်းသည် ဖြစ်၍။ အတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တံ၊ အတ္ထိ ဒိန္နံ အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ ဤသို့စသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ အသံသီဒန္တော၊ မဆုတ်နစ်မူ၍။ ပရေဟိ၊ သူတပါးတို့သည်။ အနုဿာဟိတော၊ မတိုက်တွန်းမနှိုးဆော်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဒါနာဒီနိ၊ ဒါန အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊ ဒသပုညတို့ကို၊ ဝါ၊ ဒါနသီလဘာဝနာပုညတို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ-ပုညစေတနာသမင်္ဂိနော၊ ၏။ သောမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်သည်။ အသင်္ခါရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယဒါ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ၍။ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍[၁]။ အမုတ္တစာဂတာဒိဝသေန၊ လွတ်လွတ်စွန့်ခြင်း မရှိသည် အဖြစ် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သံသီဒမာနော ဝါ၊ ဆုတ်နစ်သည် ဖြစ်၍ရင်း။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ ဥဿာဟိတော ဝါ၊ တိုက်တွန်းအပ်သည် ဖြစ်၍ရင်း။ ကရောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ အဿ၊ ၏။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထို သောမနဿသဟဂုတ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်သည်ပင်လျှင်။ သသင်္ခါရံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤတွန့်သောစိတ်ကို အားထုတ်စေသော ပယောဂဟု ဆိုအပ်သော အရာ၌။ သင်္ခါရောတိ စေတံ-ပဒံ၊ သည်။ အတ္တနော ဝါ၊ ၏ရင်း။ ပရေသံ ဝါ၊ တို့၏ရင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ ပုဗ္ဗပယောဂဿ၊ (ပုညကြိယာ၌ တွန့်ခြင်း ဖြစ်လတ်သော် ထိုတွန့်ခြင်းမှ ကင်းစေ၍ ကောင်းစွာ အားထုတ်စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော) စိတ္တပယောဂ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း[၂]။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယဒါ၊ ၌။ ဉာတိဇနဿ၊ မိဘစသော ဆွေမျိုးအပေါင်း၏။

၁-ပုရက္ခိတွာပိ၊ ရှေ့သွားပြု၍လည်း။ (ပြည့်မူဟောင်း)

၂-ထိုသင်္ခါရ၏ ပုဗ္ဗကာလိက အဖြစ်ကြောင့် ပုဗ္ဗပယောဂ ဟူသလော ဟူမူ? ပုဗ္ဗဂ္ဂဟာ-ဏံ စေတ္ထ တထာပဝတ္တပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဝသေန သော သင်္ခါရော ဟောတီတိ ကတွာ ဝုတ္တံ၊ န တဿ သင်္ခါရဿ ပုဗ္ဗကာလိကတ္တာ။ (ဋီ ၂၊ ၁၁၆) သင်္ခါရဟူသည် အဘယ်နည်း? ထိုထိုကိစ္စ၌ ဆုတ်နစ်သောစိတ်ကို မဆုတ်နစ်စေခြင်းငှါ မိမိတိုက်တွန်းခြင်း, သူတပါးတို့ တိုက်တွန်းခြင်း ဟူသော ပုဗ္ဗပယောဂကိုရင်း ထိုပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် နောက်စိတ်၏ ထက်သန်ခြင်းဟူသော တိက္ခဘောကိုရင်း သင်္ခါရဆိုသည်။ ထိုတွင် ပုဗ္ဗပယောဂကို သင်္ခါရဆိုကြောင်းကိုကား သင်္ခါရောတိ စိတ္တဿ တိက္ခဘာဝသင်္ခါတမတ္ထနိပ္ဖာဒနသမတ္ထံ ပုဗ္ဗပယောဂဿေတံ အဓိဝစနံ

ပဋိပတ္တိဒဿနေန၊ ပေးလှူပူဇော်ခြင်း, ရှိခိုးခြင်းစသော အကျင့်ကို မြင်သဖြင့်။ ဇာတပရိစယာ၊ ဖြစ်သော လေ့ကျက်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဗာလဒါရကာ၊ မလိမ္မာသေးသောသူငယ်တို့သည်။ ဘိက္ခူ၊ တို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ကိဥ္စိဒေဝ၊ တစုံတခုသောလျှင်ဖြစ်သော။ ဟတ္ထဂတံ၊ လက်၌ရှိသော ဝတ္ထုကို။ ဒဒန္တိ ဝါ၊ ပေးလှူမူလည်း ပေးလှူကုန်၏။ ဝန္ဒန္တိ ဝါ၊ ရှိမူလည်း ခိုးကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ တတိယံ စိတ္တံ၊ တတိယ မဟာကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ (တုမှေ၊ တို့သည်။) ဒေထ၊ လှူကြကုန်။ ဝန္ဒထ၊ ရှိခိုးကြကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတီဟိ၊ မိဘစသော ဆွေမျိုးတို့သည်။ ဥဿာဟိတာ၊ တိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပေးလှူပူဇော်ခြင်းစသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကျင့်ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ စတုတ္ထစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ ပန၊ ကား။ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာဒီနံ၊ တို့၏။ အသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုရင်း။ အညေသံ၊

ယဘာဝုတ္တနယေန သင်္ခါရဉ္စ တတ္ထ တတ္ထ ကိစ္စ သံသီဒမာနဿ စိတ္တဿ အနုဗလပ္ပဒါနာသေန အတ္တနော ဝါ ပရေသံ ဝါ ပဘာ္ထုပ္ပဇ္ဇပယောဂေါ။ ဤဝိဘာဝိနီ (၇၇) ပါဌ်ဖြင့် သိအပ်သည်။ ထို ပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် နောက်စိတ်၏ ထက်သန်ခြင်း ဟူသော တိက္ခဘာဝကို သင်္ခါရဆိုကြောင်းကိုကား သော ပန အတ္တနော ပုဗ္ဗဘာဂပဝတ္တေ စိတ္တသန္တာနေ စေဝ ပရသန္တာနေ စ ပဝတ္တဘိဘိ တံနိဗ္ဗတ္တိတော စိတ္တဿ တိက္ခဘာဝသင်္ခါတော ဝိသေသော ဣဓ သင်္ခါရော။ ဤ ဝိဘာဝိနီ(၇၇)ပါဌ်ဖြင့် သိအပ်သည်။ သင်္ခါရော ယဿ နတ္ထိ တံ အသင်္ခါရံ။ ဤနှစ်ပါ:သင့်။ သဟ သင်္ခါရေနာတိ သသင်္ခါရံ၊ သသင်္ခါရေနမဝ သသင်္ခါရိကံ။ ဏိကသွတ္ထ။ ဤ၌ကား ထိုပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် နောက်စိတ်၏ ထက်သန်ခြင်းဟူသော တိက္ခဘာဝသင်္ခါရသာ သင့်သည်။ အဘယ့်ကြောင့် သိသနည်း ? သော ပန အတ္တနော။ပ။ စိတ္တဿ တိက္ခဘာဝသင်္ခါတော ဝိသေသော ဣဓ သင်္ခါရော-ဟု ဆိုသောကြောင့် သိသည်။ သဟ-သဒ္ဒါ [တုလျယောဂတ္ထဖြစ်၍ ပုဗ္ဗပယောဂသည် ဤ၌ မသင့်။ တထာ စ ဝဒန္တိ "ပုဗ္ဗပယောဂသမ္ဘူတော၊ ဝိသေသော စိတ္တသမ္ဘဝီ။ သင်္ခါရော တံသေနေတ္ထ၊ ဟောတျာသင်္ခါရိကာဒိတာ"တိ။ (၇၈)ဝိဘာဝိနီ။ သဟ ဝိဇ္ဇတိ သင်္ခါရော ဧတဿာတိ သသင်္ခါရံ၊ တဒေဝ သသင်္ခါရိကံ။ ဤသို့ သဟ-သဒ္ဒါ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထဟူမူ တိုက်တွန်းခြင်းပုဗ္ဗပယောဂဟူသော သသင်္ခါရ ထိုပုဗ္ဗပယောဂကြောင့် ထက်သန်ခြင်းဟူသော သင်္ခါရ နှစ်ပါးပင်သင့်သည်။ တေဿ၊ ထိုစိတ်အား။ သင်္ခါရာ၊ တိုက်တွန်းခြင်း, ထက်သန်ခြင်းဟူသော သင်္ခါရသည်။ သဟ-ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ တိုက်တွန်း ထက်သန်ခြင်းဟူသော သင်္ခါရရှိသော သတ္တိကြောင့်။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ သသင်္ခါရံ၊ မည်၏။ တဒေဝ၊ ထိုသသင်္ခါရသည်ပင်လျှင်။ သသင်္ခါရိကံ၊ သွတ္ထဏိကပစ္စည်းဖြင့် သသင်္ခါရိက ပြီးသတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်ကား သဟ-သဒ္ဒါ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထ သိအပ်သနည်း 'သလောမကော သပက္ခကော' တိ အာဒိသု ဝိယ သဟသဒ္ဒဿ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထပရိဒီပနတော။ (ပြည်)

ကုန်သော။ သောမနဿဟေတူနံ၊ တို့၏။ အဘာဝံ ဝါ၊ ကိုင်း။ အာဂမ္မ၊ ၍။ စတူသုပိ ဝိကပ္ပေသု၊ လေးဝိကပ်တို့၌လည်း။ သောမနဿရဟိတာ၊ သောမနဿကင်းကုန်သည်(ဖြစ်၍။ ပုညံ၊ ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မဟာကုသိုလ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသောစကား ပြီးသတည်း[၁]။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သောမန။ပ။ဒတော၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သော။ ကာမာဝစရကုသလံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့[၂]။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်သည်။ ဈာနင်္ဂယောဂဘေဒတော၊ ဈာန်အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေယျထိဒံ၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ကုသိုလ်သည် အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ ဝိတက္ကဝိစာရပီတိသုခသမာဓိယုတ္တံ၊ နှင့်ယှဉ်သော။ ပဌမံ၊ ပဌမ(ရူပါဝစရကုသိုလ်)ဈာန်စိတ်ရင်း။ တတော၊ ထိုပဌမဈာန်စိတ်မှ။ အတိက္ကန္တဝိတက္ကံ၊ လွန်ပြီးသော ဝိတက်ရှိသော။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယဈာန်စိတ်ရင်း။ တတော၊ ထိုဒုတိယဈာန်စိတ်မှ။ အတိက္ကန္တဝိစာရံ၊ သော။ တတိယံ၊ ရင်း။ တတော၊ မှ။ ဝိရတ္တပီတိကံ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ပီတိရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ ရင်း။ အတ္ထင်္ဂတသုခံ၊ ချုပ်ပြီးသော သုခရှိသော။ ဥပေက္ခာသမာဓိယုတ္တံ၊ သော။ ပဉ္စမံ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပြန်)

အရူပါဝစရံ၊ ကုသိုလ်သည်။ စတုန္နံ အာရုပ္ပါနံ၊ လေးပါးကုန်သော အာရုပ္ပဈာန်တို့နှင့်။ (ကရဏေ ဟိ ဧတံ သာမိဝစနံ)။ ယောဂဝသေန၊ ယှဉ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ အောက် အာရုပ္ပကထာ၌ ဆိုပြီးသော အပြားရှိသော။ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာနေန၊ ဈာန်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ပဌမံ၊ ပဌမအရူပါဝစရကုသိုလ်စိတ်ရင်း။ ဝိညာဏဉ္စာယတနာဒီဟိ၊ ဈာန်စသည်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ [၄၄] ဒုတိယတတိယစတုတ္ထာနိ၊

၁-ဧဝံ-၅သည်ကား နိဂုံး။ ဣတိ ဧဝံ-ဟု မယောဇနာလင့်။ (ပြည်)
၂-ဋီကာနှင့်အညီ ပြန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပက္ခန္တရလည်း သင့်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

အချုပစိတ်တို့ရင်း။ (ဣဘိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) လောကုတ္တရံ၊ သည်။ စတုမဂ္ဂသမ္ပယောဂတော၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလဝိညာဏမေဝ၊ ဝိညာဉ်သာလျှင်။ (နာတိသခေ်ပဝိတ္ထာရနယေန၊ ဖြင့်။) ကေဝိသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၃။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ အကုသလံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဘူမိတော၊ အားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ ကာမာဝစရမေဝ၊ ကာမာဝစရသာတည်း။ မူလတော၊ ဖြင့်။ လောဘမူလံ၊ လောဘမူစိတ်ရင်း။ ဒေါသမူလံ၊ ရင်း။ မောဟမူလဉ္စ၊ ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ လောဘမူလံ၊ သည်။ သောမ။ပ။ဒတော၊ အားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (သောမနဿုပေက္ခာဘေဒတော, ဒိဋ္ဌိဂတဘေဒတော, သခ်ါရဘေဒတောတိ ပစ္စေကံ ဘေဒသဒ္ဒေါ ယောဇေတဗ္ဗော။ သောမနဿ။ပ။ အဋ္ဌဝိဓန္တိ သခေ်ပတော ဝုတ္တမတ္ထံ ဝိဝရိတုံ သေယျထိဒန္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ သေယျထိဒံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စ။ တထာ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ သောမနဿသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စ။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စ။ တထာ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဘဝိပ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရဉ္စာတိ အဋ္ဌဝိဓန္တိ ယောဇနာ။[၁])

ဟိ၊ ဖြစ်ပုံကို ထင်စွာပြအံ့။ ယဒါ၊ ၌။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အာဒီနဝေါ၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစသော မိစ္ဆာအယူကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ၍။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ၍။ သဘာဝတိက္ခေနေဝ၊ ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်သာလျှင်

၁-အနက်ယောဇနာ အကျယ်ကို ပြသည်။ အကျဉ်းကို နှာ ၂၄၂-မှ နည်းအတိုင်း သိအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ထက်သော။ အနုံဿာဟိတေန၊ မတိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ကာမေ ဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်၏။ ဒိဋ္ဌ-မင်္ဂလာဒိနိ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလာတို့ကိုလည်း။ သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ယုံကြည်၏။ တဒါ၊ ၌။ ပဌမံ၊ သော။ အကုသလ-စိတ္တံ၊ လောဘမူ အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ မန္ဒေန၊ နုံ့သော၊ ဝါ၊ မထက်သော။ သမုဿာဟိတေန၊ မိမိသည်ရင်း, သူတပါးသည်ရင်း တိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ပုရက္ခ-တွာ၊ ၍။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ၍။ ကာမေ ဝါ၊ တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒိနိ ဝါ၊ တို့ကိုမူလည်း။ သာရတော၊ ဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ၏။) တဒါ၊ ၌။ ဒုတိယံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ယဒါ၊ ၌။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ အပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့သွားမပြု၍။ ကေဝလံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မရောမယှက် သက်သက်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ၍။ (သဘာဝတိက္ခေ-နေဝ၊ သော။ အနုဿာဟိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။) မေထုနံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ပရသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ သူ့စည်းစိမ်ကိုမူလည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ တပ်သောအားဖြင့် မိမိသို့ ရှေးရှုကြံ၏။ ပရဘဏ္ဍံ ဝါ၊ အရှင်မပေးသော သူ့ဥစ္စာကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ခိုးယူ၏။ တဒါ၊ ၌။ တတိယံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယဒါ၊ ၌။ မန္ဒေန၊ သော။ သမုဿာဟိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ အပုရက္ခတွာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ သက်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ၍။ မေထုနံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သေဝတိ၊ ၏။ ပရသမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ ၏။ ပရဘဏ္ဍံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ၏။) တဒါ၊ ၌။ စတုတ္ထံ၊ သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ပန၊ သောမနဿသဟဂုတ်မှတပါး ဥပေက္ခာသဟဂုတ်ကို ဆိုအံ့။ ယဒါ၊ ၌။ ကာမာနံ ဝါ၊ သုံးဆောင်အပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၏လည်း။ အသမ္ပတ္တိံ၊ မပြည့်စုံခြင်းကို။ အာဂမ္မ၊ ၍။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော။ သောမနဿဟေတူနံ ဝါ၊ သောမနဿ၏ အကြောင်းတို့၏လည်း။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ စတူသုပိ၊ ကုန်သော။ ဝိကပ္ပေသု၊ တို့၌။ သောမနဿရဟိတာ၊ သောမနဿ ကင်းကုန်သည်(ဖြစ်၍။ အပုညံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်သည်။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သေသာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် လောဘမူ အကုသိုလ်စိတ်တို့

သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့ လောဘမူ အကုသိုလ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသောစကား ပြီးသတည်း။ (ဧဝံ-ကား၊ နိဂုံး။) ဧဝံ၊ ဤသို့ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်။ သောမနဿုပ။ ဒတော၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သော။ လောဘမူလံ၊ စိတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး[၁]။ ဒေါသမူလံ၊ သည်။ ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ အသင်္ခါရံ၊ ၎င်း။ (ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တံ၊ သော။) သသင်္ခါရံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒေါသမူအကုသိုလ်စိတ်၏။ ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ သူ့အသက်ကိုလျင်စွာချခြင်း စသည်တို့၌။ တိက္ခမန္ဒပ္ပဝတ္တိကာလေ၊ ထက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ, နုံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ၌။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

မောဟမူလံ၊ စိတ်သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တံ၊ သောစိတ်၎င်း။ (ဥပေက္ခာသဟဂတံ၊ သော။) ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တံ၊ သောစိတ်၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုမောဟမူစိတ်၏။ အသန္နိဋ္ဌာနဝိက္ခေပကာလေ၊ အာရုံကို မဆုံးဖြတ်နိုင်သောကာလ, ပျံ့လွင့်သောကာလ၌။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့ ဒေါသမူ မောဟမူဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော စကားပြီးသတည်း။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ အကုသလဝိညာဏံ၊ သည်။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၄။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတစိတ်သည်။ ဇာတိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်အဗျာကတ၎င်း။ ကိရိယဉ္စ၊ ကြိယာအဗျာကတ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဝိပါကံ၊ သည်။ ဘူမိတော၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရဝိပါက်စိတ်၎င်း။ ရူပါဝစရံ၊ ၎င်း။ အရူပါဝစရံ၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [၈၅] တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာမာဝစရံ၊ သည်။ ကုသလဝိပါကံ၊ ၎င်း။ အကုသလဝိပါကဉ္စ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊

၁-ဒူရှင်းအတိုင်းပင်၊ ဤ ပန-သည် ရှေး ရူပါဝစရ်ပန-မှ ပန-နှင့် တူသည်ပင်။ (ဆ-သံ-သော)

သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလဝိပါကမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်ရှင်း။ သဟေတုကမ္ပိ၊ သဟိတ်ကုသလဝိပါက်ရှင်း။ (ဏ္ဍတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို့တွင်။ အလောဘာဒိဝိပါကဟေတုဝိရဟိတံ၊ အလောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်မှ ကင်းသောကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအဟိတ်ကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ရှင်း။ သောတာဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏံ၊ ရှင်း။ သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကိစ္စတပ်သော။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်ရှင်း။ သန္တီရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တီရဏ တဒါရုံစသောကိစ္စတပ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ သောမနဿသဟဂုတ်, ဥပေက္ခာသဟဂုတ်အားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။ မနောဝိညာဏဓာတုယော စ၊ တို့ရှင်း။ ဏ္ဍတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုရှစ်ပါးသောကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့တွင်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ စက္ခုသန္နိဿိတရူပဝိဇာနနလက္ခဏံ၊ စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီသည်ဖြစ်၍ ရူပါရုံကိုသိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ရူပမတ္တာရမ္မဏရသံ၊ ရူပါရုံမျှကို အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ရူပါရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်တတ်၏။ ရူပါရမ္မဏာယ၊ ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော။ ကိရိယမနောဓာတုယာ၊ ကြိယာမနောဓာတ်ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏။ အပဂမပဒဋ္ဌာနံ၊ ဖဲခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

သောတဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏာနိ၊ သောတဝိညာဉ်။ပ။ ကာယဝိညာဉ်တို့သည်။ သောတာဒိသန္နိဿိတသဒ္ဒါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာနိ၊ သောတဝတ္ထုစသည်တို့ကို မှီကုန်သည်ဖြစ်၍ သဒ္ဒအစရှိသော အာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏။ သဒ္ဒါဒိမတ္တာရမ္မဏရသာနိ။ သဒ္ဒါရုံအစရှိသည်မျှကို အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ သဒ္ဒါဒိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ သဒ္ဒါရုံအစရှိသည်သို့ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားထင်တတ်ကုန်၏။ သဒ္ဒါဒိအာရမ္မဏာနံ၊ သဒ္ဒ ရုံအစရှိသည်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ ကိရိယမနောဓာတူနံ၊ တို့၏။ အပဂမပဒဋ္ဌာနာနိ၊ ဖဲခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိကုန်၏။

မနောဓာတု၊ ဝိပါက်မနောဓာတ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ရူပါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရူပါရုံစသောပဉ္စာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ရူပါဒိသမ္ပဋိစ္ဆနရသာ၊ ရူပါရုံစသည်ကို ခံယူခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုရူပါရုံစသောပဉ္စာရုံကိုခံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ကင်းခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

အဟေတုကဝိပါကာ၊ အဟိတ်ဝိပါက်ဖြစ်သော။ ဒုဝိဓာပိ၊ သောမနဿဥပေက္ခာအားဖြင့်နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သန္တိရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တိရဏကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စစသည်တပ်သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သဠာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံကိုသိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ သန္တိရဏာဒိရသာ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာသန္တိရဏကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စ, ပဋိသန္ဓေကိစ္စ, ဘဝင်ကိစ္စ, စုတိကိစ္စ တပ်၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုသန္တိရဏစသောကိစ္စ တပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင်နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ သောမနဿုပေက္ခာယောဂတော စ၊ သောမနဿဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဒွိပဉ္စဋ္ဌာနဘေဒတော စ၊ နှစ်ဌာန, ငါးဌာနအပြားအားဖြင့်၎င်း။ တဿာ၊ ထိုသန္တိရဏမနောဝိညာဏဓာတ်၏။ ဒွေဓါ၊ ဒုဝိဓအဖြစ်ဟုဆိုအပ်သောအထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ တာသု၊ ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်တို့တွင်။ ဧကာ၊ တခုသောသောမနဿသန္တိရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌာရုံ၌။ ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သောမနဿသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏဝသေန၊ သန္တိရဏတဒါရုံတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဉ္စဒွါရေ စေဝ၊ ၌၎င်း။ ဇဝနာဝသာနေ စ၊ ၌၎င်း။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဒွိဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ဌာနရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကာ၊ တခုသော ဥပေက္ခာသန္တိရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သန္တိရဏ။ပ။ ဝသေန၊ သန္တိရဏကိစ္စ။ပ။ စုတိကိစ္စတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဋ္ဌာနာ၊ ငါးဌာနရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အဠဝိဓမ္ပိ၊ သော။ တော် အဟေတုကဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ နိယတာနိယတာရမ္မဏတ္တာ၊ မြဲသောအာရုံ မမြဲသောအာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။ ဥပေက္ခာသုခသောမနဿဘေဒတော၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ, သုခဝေဒနာ, သောမနဿဝေဒနာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ တွေ၊ ဤရှစ်ပါးအပြားရှိသောအဟိတ်ဝိပါက်တို့တွင်။ ဝိညာဏပဉ္စကံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသော ဝိညာဉ်ငါးပါးအပေါင်းသည်။ ယထာက္ကမံ၊ လျော်စွာ။ ရူပါဒီသုယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ပဝတ္တိတော၊ ကြောင့်။ နိယတာရမ္မဏံ၊ ၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောအဟိတ်ဝိပါက်သုံးပါးသည်။ အနိယတာရမ္မဏံ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားပြအံ့။ တတြ၊ ထိုကြွင်းသောအဟိတ်ဝိပါက်တို့တွင်။ မနောဓာတု၊ သည်။ ပဉ္စသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ မနောဝိညာဏဓာတုဒွယံ၊ သည်။ ဆသု၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ဒုဝိဓဘေဒမှတပါး တိဝိဓဘေဒကိုဆိုအံ့။ တွေ၊ တို့တွင်။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ သုခယုတ္တံ၊ သုခဝေဒနာနှင့်ယှဉ်၏။ ဒွိဋ္ဌာနာ၊ နှစ်ဌာနတပ်သော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သောမနဿယုတ္တာ၊ ၏။ သေသံ၊ အကြွင်းခြောက်ပါးသည်။ ဥပေက္ခာယုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဝေ၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလဝိပါကာဟေတုကံ၊ ကို။ အဠဝိဓံ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ အလောဘာဒီဝိပါကဟေတုသမ္ပယုတ္တံ၊ အလောဘစသော ဝိပါက်ဟိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ သဟေတုကံ၊ သဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်မည်၏။ တံ၊ ထိုသဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ကာမာဝစရကုသလံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သောမနဿာဒိဘေဒတော၊ အားဖြင့်၊ အဠဝိဓံ၊ ၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကုသလံ၊ သည်။ [၈၆] ဒါနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ ပရိတ္တာဒိအတီတာဒိအဇ္ဈတ္တာဒိပဘေဒဆဋ္ဌာရမ္မဏတို့၌။ ပဝတ္တတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရဝိပါက်စိတ်သည်။ ဒါနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိတဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိတ္တဓမ္မပရိယာပန္နေသုယေဝ၊ အကျုံးဝင်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဆသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။

ဋ္ဌေ၊ ဤသဟိတ်ဝိပါက်စိတ်ရှစ်ခုတို့၌။ သသင်္ခါရာသင်္ခါရဘာဝေ၊ သသင်္ခါရအဖြစ်, အသင်္ခါရအဖြစ်ကို[၁]။ အာဂမနာဒိဝသေန၊ အာဂုံပစ္စယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ ပါဠိ၌သရုပ်အားဖြင့်လာသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ အသတိပိ၊ သော်လည်း။ အာဒါသတလာဒီသု၊ ကြေးမုံအပြင်စသည်ဘို့၌။ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်ကဲ့သို့။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်သည်။ နိရုဿာဟံ၊ (မဂ်ဖြင့်မဖြတ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာမာနရှိသော သန္တာန်၌ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော) ဗျာပါရကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလံ၊ သည်။ မုခံ ဝိယ၊ မျက်နှာကဲ့သို့။ သဥဿာဟံ၊ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့် ဗျာပါရရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အဖွင့် တပါးကိုဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ သဟိတ်နှင့်မရောမယှက်သက်သက်။ အကုသလဝိပါကံ၊ သည်။ အဟေတုကမေဝ၊ အဟိတ်စင်းစင်းသာတည်း။ (န သဟေတုကံ၊ လှန်။) တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်သည်။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ငင်း။ပ။ သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းကိစ္စတပ်သော။ မနောဓာတု၊ ငင်း။ သန္တီရဏာဒိကိစ္စာ၊ သန္တီရဏစသော ငါးကိစ္စတပ်သော။ ပဉ္စဋ္ဌာနာ၊ ငါးဌာနရှိသော။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တဝိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်ကို။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာစသောအားဖြင့်။ ကုသလာဟေတုကဝိပါကေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဟိ၊ အထူးကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်တို့သည်။ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ဣဋ္ဌာရုံ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံကိုအာရုံပြုကုန်၏။ ဣမာနိ၊ ဤအကုသလဝိပါက်တို့သည်။ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ တာနိ၊ ထိုအဟိတ်ကုသလဝိပါက်တို့သည်။ ဥပေက္ခာသုခသောမနဿဘေဒတော၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်,

---

၁ အသင်္ခါရသသင်္ခါရဘာဝေ-ရှိမူ အသင်္ခါရအဖြစ်, သသင်္ခါရအဖြစ်ကို။ သမ္မန်။ (ပြည်)။ ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာမူ၌ကား သင်္ခါရာသင်္ခါရဘာဝေ-ဟု ရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ခါရ-ပုဒ်၌ သင်္ခါရ အဿ အဘ္ထီတိ သင်္ခါရီ-ဟု သင့်လျော်အောင် ဝစနတ္ထကြံရာ၏။ (ဆသံ-သော)

သုခသဟဂုတ်, သောမနဿသဟဂုတ် အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣမာနိ၊ ဤအကုသလဝိပါက်တို့သည်။ ဒုက္ခုပေက္ခာဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ ဧတ္ထ၊ ဤအကုသလဝိပါက်ခုနစ်ခုတို့၌။ ကာယဝိညာဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခသဟဂတမေဝ၊ ဂုတ်သာတည်း။ သေသာနိ၊ ကာယဝိညာဉ်မှကြွင်းသော အကုသလဝိပါက်ခြောက်ခုတို့သည်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်တို့ချည်းတည်း။ တေသု၊ ထိုအကုသလဝိပါက်တို့၌။ သာ စ ဥပေက္ခာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်လည်း။ ဟီနာ၊ ယုတ်၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသည်။ အတိတိခိဏံ ဝိယ၊ အလွန်ထက်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ ထို့အတူ။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။) န အတိတိခိဏာ၊ မထက်လွန်း။ ဣတရေသု၊ ကုသလဝိပါက်တို့၌။ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ ပဏီတာ၊ မြတ်၏။ သုခံ၊ သည်။ အတိတိခိဏံ ဝိယ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အယံ ဥပေက္ခာ၊ သည်။ န အတိတိခိဏာ၊ လွန်း။ ဣတိ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ အကုသလဝိပါကာနံ၊ တို့၏ရင်း။ ပုရိမာနံ၊ ကုန်သော။ သောဠသန္နံ၊ ကုန်သော။ ကုသလဝိပါကာနဉ္စ၊ တို့၏ရင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရံ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ တေဝီသတိဝိဓံ၊ သည်။ ဘဝေ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်[၁]။ ကုသလံ ဝိယ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။ ဘဝေ၊ ၏။ ပန၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့၊ ဝါ၊ တူသည်မှတပါး ကွဲပြားသည်ကိုဆိုအံ့။ ကုသလံ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ဝိညာဉ်သည်။ သမာပတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဇဝနဝီထိယံ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဥပပတ္တိယံ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိဘဝင်စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ တပါး။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ကုသလံ ဝိယ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်ဝိညာဉ်ကဲ့သို့။ (ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်။) ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အရူပါဝစရံပိ၊ အရူပါဝစရဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်လည်း။ ကုသလံ ဝိယ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ် ဝိညာဉ်ကဲ့သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုအရူပါဝစရဝိညာဉ်၏။ ပဝတ္တိဘေဒေါပိ၊ ဖြစ်ခြင်းအထူးသည်လည်း။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တနယော ဧဝ၊ ဆိုပြီးသောနည်း ရှိသည်သာတည်း။ လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ လောကုတ္တရာဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တ-

---

[၁] ရူပါဝစရံ-ဟု သာမန်ရှိသည်မဟုတ်လော? ဝိပါကကထာ ဟောသာတိ။ (ပြည်)

ဖလဘ္ဘာ၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ မဂ္ဂဝီထိဝသေန စေဝ၊ ဖြင့်ရင်း။ သမာပတ္တိဝသေန စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စေံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ စတူသု ဘူမိသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗံပိ၊ သော။ ဆတ္တိံသ-ဝိဓံ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကြိယံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ ဘူမိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ကာမာဝစရံ စ၊ ကာမာဝစရကြိယာဝိညာဉ်ရင်း။ ရူပါဝစရံ စ၊ ရင်း။ အရူပါဝစရံ စ၊ ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာမာ-ဝစရံ၊ ကာမာဝစရကြိယာဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကြိယာဝိညာဉ်ရင်း။ သဟေတုကဥ္စ၊ ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အလောဘာဒိကိရိယဟေတုဝိရဟိတံ၊ အလောဘစသော ကြိယာ-ဟိတ်ကင်းသော ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ အဟေတုကံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထို အဟိတ်ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ မနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ မနောဓာတု၊ သည်။ စက္ခုု။ပ။ လက္ခဏာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ပုရေစရဖြစ်၍ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့ကို သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ အာဝဇ္ဇနရသာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း, ဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ဝါ၊ စိတ်အစဉ်ကို ရှေးဖြစ်သော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် စွန့်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ရူပါဒိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်သို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဘဝင်္ဂဝိစ္ဆေဒပဒဋ္ဌာနာ၊ အကြောင်းရှိ၏။ သာ၊ ထိုမနောဓာတ်သည်။ ဥပေက္ခာယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပယုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၈၇] ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သာဓာရဏာ၊ သေက္ခ,အသေက္ခ,ပုထုဇဉ်တို့အား ဆက်ဆံသော မနောဝိညာဏဓာတ်ရင်း။ အသာဓာရဏာ စ၊ တပါးနှင့်မဆက်ဆံ အသေက္ခတို့၏သာလျှင် အာဝေဏိကဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ သာဓာရဏာ၊ သော။ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ၊ သည်။ သဗ္ဗာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ခြောက်ပါးသောအာရုံကို သိခြင်း

လက္ခဏာ ရှိ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌဒ္ဒါရမနောဒ္ဒါရေသု၊ တို့၌။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာဝဇ္ဇနရသာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝုဋ္ဌောကိစ္စ, အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ တပ်၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပဋ္ဌဒ္ဒါရ၌ သန္တီရဏသည် ယူအပ်သော အာရုံကို မှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်, မနောဒ္ဒါရ၌ ထင်သောအာရုံကို နှလုံးသွင်းတတ်ဆင်ခြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အဟေ- တုကဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုဘဝင်္ဂါနံ၊ ဝုဋ္ဌောဖြစ်သောကာလ သန္တီ- ရဏကိစ္စတပ်ကုန်သော သုံးပါးကုန်သော အဟေတုကဝိပါက် မနော ဝိညာဏဓာတ် အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော ကာလ အမှတ်မရှိသော ဘဝင်တို့တွင်။ အညတရာပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊ တပါးပါး၏ ကင်းခြင်း,ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော အကြောင်း ရှိ၏။

အသာဓရဏာ၊ သော။ သောမနဿသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ၊ သည်။ သဋ္ဌာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ဖြင့်။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာတို့၏သာလျှင်။ အနုဋ္ဌာရေသု၊ မမြတ်ထွတ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုူသု၊ အရိုးစုမျှဖြစ်သော ပြိတ္တာအဆင်းစသော အာရုံတို့၌။ ဟသိတုပ္ပါဒနရသာ၊ ပြုံးရွှင်ခြင်းကိုသာလျှင် ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုသို့ ပြုံးရွှင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ ဧကန္တတော၊ ဖြင့်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အဟေတုကံ၊ သော။ ကာမာဝစရကိရိယံ၊ သည်။ တိဝိဓံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကံ၊ သော။ (ကာမာဝစရကိရိယံ၊ သည်။) သောမနဿာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ကုသလံ ဝိယ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ၏။ ဟိ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ စင်စစ်။ ကုသလံ၊ သည်။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသဟိတ်ကာမာဝစရကြိယာ စိတ် ရှစ်ခု သည်။ အရဟတံယေဝ၊ တို့အားသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ သေက္ခပုထုဇဉ်တို့အား ဖြစ်သဖြင့် ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင် သည်၏အဖြစ်, ရဟန္တာတို့အားဖြစ်သဖြင့် ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိ မရှိသောအဖြစ်သည်။ တေသံ၊ ကုသိုလ်ကြိယာ ဝိညာဉ်တို့၌။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကာမာ- ဝစရံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်သည်။ ကောဒသဝိဓံ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ရူပါဝစရဥ္စ၊ ၎င်း။ အရူပါဝစရဥ္စ၊ သည်၎င်း။ ကုသလံ ဝိယ၊ မိမိမိမိ၏ ကုသိုလ်ကဲ့သို့။ ပဥ္စဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ အရဟတံ၊ တို့အား။ ဉပ္ပတ္တိဝသေန၀၊ သာလျှင်။ အသ၊ ထိုကြိယာဝိညာဉ်၏။ ကုသလတော၊ မှ။ ဝိသေသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ-ဒုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဗိပိ၊ သော။ တီသု ဘူမီသု၊ တို့၌။ ဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ ကိရိယဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၄၅၅။ ဣတိ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကေဝိသတိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနိ၊ တို့၎င်း။ ဆတ္တိံသ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကာနိ၊ တို့၎င်း။ ဝိသတိ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ (ကုသလာကုသလဗျာကတာနိ၊ တို့သည်)။ ဧကူ-နနဝုတိဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနိ ဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ။ပ။ စုတိဝသေန၊ စုတိကိစ္စတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စုဒ္ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းကိစ္စတို့ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ကထံ ပဝတ္တန္တိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဋ္ဌန္နံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရကုသလာနံ၊ တို့၏။ အာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝ-မနုဿေသု၊ တို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယဒါ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးအခါ၌။ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ၊ ရှေးရှုထင်လာသော။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တာနံ၊ တို့တွင်။ အညတရံ၊ တပါးပါးသော အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ အဋ္ဌ။ပ။ ကာနိ၊ တို့၎င်း။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ပဏ္ဍကာဒိဘာဝံ၊ ပဏ္ဍုက် စသည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇမာနာနံ၊ ရောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အား။ ဒုဗ္ဗလဒုဟေတုက။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု စ၊ အားနည်းသော ဒွိဟိတ် ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ် မနောဝိညာဏ ဓာတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ယဒါ၊ ၌။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရကုသလာနုဘာ-ဝေန၊ ဖြင့်။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ (သတ္တာ၊ တို့သည်။) နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုပွါးစေအပ်သော ရူပါဝစရအရူပါဝစရ

ကုသိုလ်ရှိသော သတ္တဝါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ ၌။ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ၊ သော။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ ပထဝီကသိုဏ်းစသော ကမ္မနိမိတ်ကိုသာလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ နဝ၊ ကုန်သော။ ရူပါရူပါဝစရဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဋိသန္ဓိ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

[၈၈] ယဒါ ပန၊ ကား။ အကုသလာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပါယေ၊ ၌။ (သတ္တာ၊ တို့သည်။) နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အကုသိုလ်ရှိသော သတ္တဝါတို့အား။ မရဏကာလေ၊ ၌။ပ။ ဧကော၊ သော။ အကုသလဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တ-နယေန၊ ဤသို့ (သခၤေပအားဖြင့် သရူပဒဿနမျှ) ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌။ ဧကူနဝီသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလတ်သော်။ တံ တံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ၊ ထိုထိုချုပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သို့။ အနုဗန္ဓမာနံ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သောအားဖြင့် အစဉ်လိုက်သော။ တဿ တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုထိုပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏သာလျှင်။ ဝိပါကဘူတံ၊ အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တသ္မိံယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထိုကမ္မ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံ၌သာလျှင်။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဓမ္မအားဖြင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဘဝင်္ဂဝိညာဏံ နာမ၊ ဘဝင်ဝိညာဉ် မည်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပုနပိ၊ လည်း။ တာဒိသံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ဟေတုသမ္ပယုတ္တဓမ္မအားဖြင့်တူသော ဘဝင်ဝိညာဉ်သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သန္တာနဝိနိဝတ္တကေ၊ ဘဝင်အစဉ်ကို နစ်စေတတ်သော။ အညသ္မိံ၊ ဘဝင်မှတပါးသော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ အာဝဇ္ဇန်းဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ နဒီသောတံ ဝိယ၊ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့။ သုပိနံ၊ အိပ်မက်ကို။ အပဿတော၊ မမြင်သော သတ္တဝါ၏။ နိဒ္ဒေါက္ကမနကာလာဒီသု၊ အိပ်မွေ့ခြင်းသို့သက်သောအခါ စသည်တို့၌။ အပရိမာဏသံချံပိ၊ အတိုင်းအရှည်ကင်းသော အရေအတွက်ရှိသော

ဘဝင်သည်လည်း။ ပဝတ္တတိယေဝ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဇဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တေသညေဝ ဝိညာဏာနံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဝိညာဉ်တို့၏သာလျှင်။ ဘဝင်္ဂဝသေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဇဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဘဝင်္ဂသန္တာနေ၊ ဘဝင် အစဉ်သည်။ ပဝတ္တေ၊ လတ်သော်။ ယဒါ၊ ၌။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့သည်။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏက္ခမာနိ၊ ရူပါရုံ စသော အာရုံကိုယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ စက္ခုဿ၊ အား။ ရူပေ၊ သည်။ အာပါထဂတေ၊ သော်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုပသာဒဿ၊ အား။ ဃဋ္ဋနာ၊ ထိပါးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုထိပါးခြင်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဃဋ္ဋနာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဘဝင်္ဂစလနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဝင်္ဂေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ သော်။ တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုဘဝင်လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကိုလျှင်။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာ ဝိယ၊ ဖြတ်ဘိသကဲ့သို့။ အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓယမာနာ၊ လျက်။ ကိရိယ-မနောဓာတု၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သောတဒွါရာဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ ဆဗ္ဗိဓေပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ သည်။ အာပါထဂတေ၊ သော်။ ဘဝင်္ဂစလနာနန္တရံ၊ ဘဝင်လှုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကို။ ဝိစ္ဆိန္ဒမာနာ ဝိယ၊ သို့။ အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓယမာနာ၊ လျက်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ သော။ အဟေတုကကိရိယ-မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဇဝံ၊ ဖြင့်။ ဒွိန္နံ ကိရိယာဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ အာဝဇ္ဇနဝသေန၊ အာဝဇ္ဇန်း ကိစ္စအားဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့၊ ဝါ၊ တပါး။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခုဒွါရေ၊ ၌။ ဒဿနကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓယမာနံ၊ လျက်။ စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကံ၊ စက္ခုပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထုရှိသော။ စက္ခု-ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ သောတဒွါရာဒီသု၊ တို့၌။ သဝနာဒိကိစ္စံ၊ သဝနစသော ကိစ္စကို။ သာဓယမာနာနိ၊ ကုန်လျက်။ ဇသောတဃာနဇိဝှါ-

ကာယယဝိညာဏာနိ၊ ဝိညာဉ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ တို့၌။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ တို့၌။ အကုသလဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဒသန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ဒဿနသဝနဃာယနသာယနဖုသနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ ၏။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဒ္ဓသမနန္တရာ၊ ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ မနော၊ သိတတ်သော။ မာနသံ၊ မာနသဟု ဆိုအပ်သော။ တဇ္ဇာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်အား လျောက်ပတ်သော။ မနောဓာတု၊ မနောဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့စသော စကားတော်ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ [၈၉] အနန္တရာ၊ ၌။ တေသညေဝ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ သာလျှင်။ ဝိသယံ၊ ကို။ သမ္ပဋိစ္ဆမာနာ၊ ခံလင့်သကဲ့သို့သော။ ကုသလဝိပါကာနန္တရံ၊ ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌။ ကုသလဝိပါကာ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ အကုသလဝိပါကာနန္တရံ၊ အကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ သော။ မနောဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ သမ္ပဋိစ္ဆနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဓာတုယာပိ၊ ဝိပါက်မနောဓာတ်၏လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ပ။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့သော ဘုရားစကားတော်ကြောင့်။ မနောဓာတုယာ၊ ဝိပါက်မနောဓာတ်သည်။ သမ္ပဋိစ္ဆိတမေဝ ဝိသယံ၊ ခံအပ်သော အာရုံကိုပင်လျှင်။ သန္တီရယမာနာ၊ စုံစမ်းလျက်။ အကုသလဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ-ရမ္မဏေ၊ ၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ဝိပါ-ကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကုသလဝိပါကာယ၊ ကုသလ ဝိပါက် မနောဓာတ်၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ၌။ ကုသလဝိပါကာ၊ သော။ သောမနဿသဟဂတာ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပါကာဟေတုကမနော-ဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ၊ ၌။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဖြစ်သော။

ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ သန္တီရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သန္တီရဏာနန္တရံ၊ ၌။ တမေဝ ဝိသယံ၊ ထိုသန္တီရဏ သည် စုံစမ်းအပ်သော အာရုံကိုပင်လျှင်။ ဝဝတ္ထာပယမာနာ၊ ကောင်းစွာ မှတ်လျက်။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ သော။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏ- ဓာတု၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဝေ၊ သို့။ ဧကဿေဝ၊ သော။ ကိရိယာဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနာနန္တရံ၊ ၌။ မဟန္တံ၊ များသောဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ် တည်းဟူသော အသက်ရှိသော၊ ဝါ၊ မဟန္တာရုံဖြစ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ မဟန္တာရုံ ဖြစ်လတ်သော်။ ယထာဝဝတ္ထာပိတေ ဝိသယေ၊ ဝုဋ္ဌောသည် ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရုံ၌၊ ဝါ၊ ဝုဋ္ဌောသည် မှတ်အပ်ပြီး သော (အကြင်အကြင်သို့သော)အာရုံ၌။ အဋ္ဌန္နံ ကာမာဝစရကုသလာနံ ဝါ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ် ရှစ်ခုတို့တွင်၎င်း။ ဒွါဒသန္နံ အကုသလာနံ ဝါ၊ တို့တွင်၎င်း။ နဝန္နံ အဝသေသကာမာဝစရကိရိယာနံ ဝါ၊ ကိုးပါးကုန်သော အာပဇ္ဇန်းဝုဋ္ဌောမှကြွင်းသော ကာမာဝစရကြိယာတို့တွင်၎င်း။ အညတရ- ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆ ဇဝနာနိ ဝါ၊ ခြောက်ကြိမ်သော ဇောတို့သည်၎င်း။ သတ္တ ဇဝနာနိ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ဇဝန္တိ၊ စောကုန်၏၊ ဝါ၊ လျင်စွာဖြစ်ကုန် ၏။ သေ-သော၊ ဤဆိုပြီးသောနည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ၌။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ မနောဒွါရေ၊ ၌။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ၌။ တာနိ- ယေဝ၊ (အဋ္ဌန္နံ ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော) ထို တခုယုတ် သုံးဆယ် သော ကာမာဝစရဇောတို့သည်သာလျှင်၎င်း။ ဂေါတြဘုတော၊ ဂေါတြဘု- ပရိကံ ဝေါဒါန်မှ[၁]။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ရူပါဝစရတော၊ ရူပါဝစရဝိညာဉ်မှ။

၁-ဂေါတြဘုတောတိ ဣဒံ ဂေါတြဘုဋ္ဌာနိယာနံ ပရိကမ္မဝေါဒါနာနမ္ပိ ဂဟဏံ၊ န ဂေါတြဘုနေဝ ဝေ။ (ဋီ၂၊၁၃၃) (မြည်)

ဝါ၊ ရူပါဝစရတော-ရူပါဝစရေသု၊ ရူပါဝစရဝိညာဉ် တဆဲ့ငါးခုတို့တွင်၊ ဝါ၊ ရူပါဝစရတော-ရူပါဝစရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့ရင်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့ရင်း။ အရူပါဝစရတော-အရူပါဝစရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနိ၊ တို့ရင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကိရိယာနိ၊ တို့ရင်း။ လောကုတ္တရတော-လောကုတ္တရဘူတာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂစိတ္တာနိ၊ တို့ရင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဖလစိတ္တာနိ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသု၊ ဤဇော ငါးဆဲ့ငါးခုတို့တွင်။ ယံ ယံ ဇဝနံ၊ အကြင်အကြင် ဇောသည်။ လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ယောနိသောမနသိကာရ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည်[၁]။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ တံ၊ ထိုထိုရအပ်သော အကြောင်းရှိသော ဇောသည်။ ဇဝတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဇေ၊ သို့။ ပဉ္စပညာသာယ၊ သော။ ကုသလာကုသလကိရိယဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ ဇဝနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဇဝနာဝသာနေ၊ ၌။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ၌။ အတိမဟန္တံ၊ အလွန်များသော ဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော အသက်ရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ မနောဒွါရေ စ၊ ၌လည်း။ ဝိဘူတံ၊ ထင်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ အတိမဟန္တာရုံ,ဝိဘူတာရုံ ဖြစ်လတ်သော်။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ တို့အား။ ကာမာဝစရဇဝနာဝသာနေ၊ ကာမာဝစရဇော၏သာလျှင် အဆုံး၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒီနံ၊ ဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသည်တို့၏ရင်း။ ပုရိမကမ္မဇဝနစိတ္တာဒီနဉ္စ၊ ရှေးဘဝ၌ ပြုအပ်သော ကံ,ဇောစိတ် အစရှိသည်တို့၏ရင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယော ယော ပစ္စယော၊ အကြင်အကြင် အကြောင်းသည်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဣဋ္ဌာရုံ အစရှိသော အကြောင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ သဟေတုကကာမာဝစရဝိပါကေသု၊ တို့တွင်ရင်း။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတူသု၊ တို့တွင်ရင်း။

၁-ယံ ယံ လဒ္ဓပစ္စယန္တိ ယံ ယံ ဇဝနံ အရူပါဝစရာဒိဝသေန ဂေါတြဘုအနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ သာ လဒ္ဓပစ္စယံ-ဟူသော (ဋီ ၂၊ ၁၃၃) စကား, ဂေါတြဘုတော ဥဒ္ဓံ-ဟူသော နောက် စကားကို ရည်သည်။ တာနိယေဝ-ဟူသော ရှေးစကား လပ်၏။ (ပြည်)

အညတရံ၊ တပါးပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဋိသောတဂတံ၊ အညာသို့ဆန်တက်သော။ နာဝံ၊ လှေသို့။ ကိဉ္စိ အန္တရံ၊ စိုးစဉ်းသော ခဏပတ်လုံး။ အနုဗန္ဓမာနံ၊ လိုက်သော။ ဥဒကမိဝ၊ ရေကဲ့သို့။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ဘဝင်စိတ်၏။ အာရမ္မဏတော၊ မှ။ အညသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ [၉၀] ဇဝိတံ၊ ဇောသော။ ဇဝနံ၊ သို့။ အနုဗန္ဓန္တံ၊ အစဉ်လိုက်လျက်။ ဒ္ဒိက္ခတ္တုံ သကိံ ဝါ၊ တကြိမ်နှစ်ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဒေတံ-တံ-ဧတံ ဝိပါက-ဝိညာဏံ၊ ထိုဝိပါက်ဝိညာဉ်ကို။ ဇဝနာဝသာနေ၊ ၌။ ဘဝင်္ဂဿ၊ မူလဘဝင်၏။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တနာရဟံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါဘိုက်သည်။ သမာနံ၊ ဖြစ်မူလည်း။ (ပိ-ဂမျမာန်။) တဿ ဇဝနဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ မိမိအာရုံပြု၍။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကောဒသန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

တဒါရမ္မဏာဝသာနေ ပန၊ ၌ကား။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝင်္ဂမေဝ၊ သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဘဝင်္ဂေ၊ သည်။ ဝိစ္ဆိန္နေ၊ ပြတ်လတ်ပြီးသော်။ ပုန၊ တဖန်။ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ၊ အာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ဝီထိစိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ရအပ်သော အကြောင်းရှိသော။ စိတ္တသန္တာနံ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂါနန္တရံ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇနံ၊ ငင်း။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ ၌။ ဒဿနာဒီနိ၊ ဒဿန, သဝန, ဃာယန, သာယန, ဖုသနကိစ္စတပ်သော စိတ်တို့ငင်း။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့်။ စိတ္တနိယမဝသေနေဝ၊ စိတ္တနိယမ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပုနပ္ပုနံ၊ လဲ။ ယာဝ၊ လောက်။ ကေသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ ဘဝင်္ဂဿ၊ ၏။ ပရိက္ခယော၊ ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။ သဗ္ဗပစ္ဆိမံ၊ အလုံးစုံသောစိတ်တို့၏ နောက်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တံ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ ထိုဘဝင်စိတ်ကို။ တတော ဘဝတော၊ ထိုထိုဘဝမှ။ စဝနတ္တာ၊ ကြောင့်။ စုတိတိ၊ စုတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထို စုတိစိတ်သည်လည်း။ ဧကူနဝီသတိဝိဓမေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကူနဝီသတိ-

ယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ စုတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စုတိတော၊ မှ။ ပုန၊ ဖန်။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပုန၊ ဖန်။ ဘဝင်္ဂံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့ချည်းနှင်နှင်အားဖြင့်။ ဘဝဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသေသု၊ သုံးပါးသော ဘဝ, ငါးပါးသောဂတိ, ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ, ကိုးပါးသော သတ္တာ-ဝါသတို့၌။ သံသရမာနာနံ၊ တလုံလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့အား။ အဝိစ္ဆိန္နံ၊ မပြတ်မစဲ။ စိတ္တသန္တာနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိယေဝ၊ တလည်လည် ဖြစ်သည်သာတည်း။ ပန၊ သံသရာစက် လည်သည်မှတပါး သံသရာစက် ပြတ်သည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ (ဆိုပြီးသော နည်းဖြင့် တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ကုန်သော) ထိုသတ္တဝါတို့တွင်။ ယော သတ္တော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ (သမ္မာပဋိပတ္တိံ၊ မဇ္ဈိမပဋိပတ် ကောင်းမြတ်သောအကျင့်ကို။ အနွာယ၊ စွဲ၍။) အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တဿ အရဟတော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ စုတိစိတ္တေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလတ်သော်။ (စိတ္တံ၊ သည်။) နိရုဒ္ဓမေဝ၊ ချုပ်သည်ပီပီ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့တရပ်အပြီးတည်း။

ဣဒံ ဝိညာဏက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာ

၄၅၆။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ယံကိဉ္စိ။ပ။ တဗ္ဗောတိ၊ ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထာပိ၊ ဤစကား၌လည်း။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်အပ်သော တရားမည်သည်။ ဝေဒနာဝ၊ နာပင်တည်း။ (တနည်း) ဝေဒယိတလက္ခဏံ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သည်လျှင် မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ, မှတ်အပ်သောလက္ခဏာ ရှိသော တရားမည်သည်။ ဝေဒနာဝ၊ ပင်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတီတိ ခေါ် အာဝုသော တသ္မာ ဝေဒနာတိ ဝုစ္စတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

[အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတိ၊ မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်၏[၁]။ ဣတိ ခေါ တသ္မာ၊ ထိုသို့မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဝေဒယိတလက္ခဏေန၊ ဝေဒယိတ လက္ခဏာဟူသော။ သဘာဝတော၊ မိမိ၏အသီးဥစ္စာ သဘော လက္ခဏာအားဖြင့်။ ဧကဝိဓာပိ၊ တပါးအဖို့ရှိသည်ဖြစ်လျှင်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာဇင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာမာဝစရံ။ပ။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေန၊ သော။ ကုသလေန၊ သော။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သော[၂]။ (ဝေဒနာ၊ သည်။) ကုသလာ၊ မည်၏။ အကုသလေန၊ သော။ (ဝိညာဏေန၊ နှင့်။) သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ (ဝေဒနာ၊ သည်။) အကုသလာ၊ မည်၏။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ သဘာဝဘေဒတော၊ သမ္ပယုတ္တဘူမိအာရမ္မဏာဒိဝသဖြင့် လဗ္ဘမာနဘေဒကို မယူမူ၍) သက်သက် သဘာဝသည် ပြုအပ်သော ဘေဒဖြင့်သာလျှင်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခံ၊ သုခ ဝေဒနာဇင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၉၁] တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကုသလဝိပါကေန၊ သော။ ကာယဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခံ၊ သုခမည်၏။ အကုသလဝိပါကေန၊ သော။ ကာယဝိညာဏေန၊ နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တံ၊ သည်။) ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ကာမာဝစရတော၊ ကာမာဝစရဝိညာဉ်မှ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကုသလေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ကုသိုလ်ဘို့နှင့်ဇင်း။ စတူဟိ၊ ကုန် သော။ သဟေတုကဝိပါကေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သဟိတ်ဝိပါက်

၁-ဝိဒ လာဘေ၊ လာဘော ဣခ အနုဘဝနံ။ ဝေဒေတိ၊ ဝေဒယတိ၊ ဝေဒနာ၊ ငိတ္တိ၊ ဝေဒယိတံ ဝေဒယမာနေ-ဟုစုရာဒိဂိုဏ်း ဏေဏယပစ္စည်းအရာ၌လာရကား ဝေဒိယတိ ဝေဒိယတိ၊ ရှိသည်မလို။ ဝေဒယတိ ဝေဒယတီတိ ဗျာပနိစ္ဆာသေန ဝစနံ ဝေဒနာယ သဝိသယေ အဘိဏှပ္ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ။ (ဋီ ၂၊ ၁၃၅) (ပြည်)

၂-ကုသလေန။ပ။ သမ္ပယုတ္တာ-ဟူသော ဤစကားကို ထိုဝေဒနာ၏ ကုသိုလ်အဖြစ် ပြီးခြင်းကိုပြခြင်းငှါ ဆိုသောစကားဟု မှတ်အပ်သလော? ကုသလေန။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ ဣဒံ ကုသလာယ ဝေဒနာယ ဥပလက္ခဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ပ။ န ပန တဿာ ကုသလဘာဝသံသိဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ။ (ဋီ ၂၊ ၁၃၅) (ပြည်)

တို့နှင့်ရှင်း။ ဧကေန၊ သော။ အဟေတုကဝိပါကေန၊ သောမနဿ သဟဂုတ် အဟိတ်ဝိပါက်တို့နှင့်ရှင်း။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကကိရိယေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် သဟိတ်ကြိယာတို့နှင့်ရှင်း။ ဧကေန၊ သော။ အဟေတုကကိရိယေန၊ သောမနဿသဟဂုတ် အဟိတ်ကြိယာနှင့်ရှင်း။ စဘူဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် အကုသိုလ်တို့နှင့်ရှင်း။ ရူပါဝစရတော၊ ဝိညာဉ်မှ။ ပဉ္စမဈာနဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သုံးခုကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်တို့နှင့်ရှင်း။ပ။ လောကုတ္တရံ ပန၊ ဝိညာဉ်သည်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဈာနိကံ နာမ၊ ဈာန်နှင့်မယှဉ်သော မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌ လောကုတ္တရာနိ၊ တို့သည်။ ပဉ္စန္နံ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စမဈာနိကာနိ၊ ပဉ္စမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော လောကုတ္တရာဝိညာဉ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒွတ္တိံသာယ၊ သော။ ကုသလဝိပါကေဟိ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်ဝိညာဉ်, ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့နှင့်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒွါသဋ္ဌိယာ၊ သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သော ဝေဒနာသည်။ သောမနဿံ၊ မည်၏။ ဒွီဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။) ဒေါမနဿံ၊ မည်၏။ အဝသေသပဉ္စပညာသာယ၊ ဆိုပြီးသည်မှ အကြွင်းငါးဆဲ့ငါးပါးသော။ ဝိညာဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာသည်။ ဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဥပဗြူဟနရသံ၊ လွန်စွာပွါးစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဥ္စဖြစ်၍ သာယာအပ်သော တရားဟူ၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကာယိန္ဒြိယပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။

ဒုက္ခံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ မိလာပနရသံ၊

ညှိုးကြုံစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဉ်ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ကာယဉ်ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ကာယိန္ဒြိယ-ပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။

သောမနဿံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ (သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံ ပရိကပ္ပအားဖြင့်) ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ယထာ-တထာ ဝါ ဣဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အာရုံကို အဖန်ဖန်သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ဟုတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော မဟုတ်သည်မှုလည်း ဖြစ်သော ဣဋ္ဌာရုံကို ဣဋ္ဌအခြင်းအရာအားဖြင့် အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ စေတသိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်ဉ်ဖြစ်၍ သာယာအပ်သည်ဟု, ဝါ သာယာအပ်သည်ဖြစ်၍, ဝါ၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပဿဒ္ဓိပဒဋ္ဌာနံ၊ ပဿဒ္ဓိလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိ၏။

ဒေါမနဿံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ (သဘာဝအား ဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံ, ပရိကပ္ပအားဖြင့်) အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ယထာ တထာ ဝါ အနိဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည်မှုလည်း ဖြစ်သော မဟုတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံကို အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ဟုတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော မဟုတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌာရုံကို အနိဋ္ဌအခြင်းအရာဖြင့် အဖန်ဖန်သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စေတသိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်ဉ်ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ စိတ်ဉ်ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဧကန္တေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဟဒယဝတ္ထုလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။

ဥပေက္ခာ၊ သည်။ မဇ္ဈတ္တဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ လျစ်လျူသော အာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မဇ္ဈတ္တာရုံကို လျစ်လျူခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ နာတိဥပဗြူဟနမိလာပနရသာ၊ မပွါးစေလွန်း မညှိုးကြုံစေလွန်းသော ကိစ္စရှိ၏။ သန္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ငြိမ်သက်

သောအဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ငြိမ်သက်သော အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ နိပ္ပီတိကစိတ္တုပ္ပါဒ္ဒဋ္ဌာ-နာ၊ ပီတိကင်းသောစိတ်သျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤဒွေ့အပြီးတည်း။

ဣဒံ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

သညာက္ခန္ဓကထာ

၅၅၇။ ဣဒါနိ၊ ဥ္ဇ။ ယံကိဉ္စိ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ၊ ဗ္ဗော-ဟူသော။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထာပိ၊ ဤစကား၌လည်း။ သဉ္ဇာနနလက္ခဏံ နာမ၊ (နီလစသည် အပြားရှိသော အာရုံကို) အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားမည်သည်။ သညာဝ၊ သညာပင်တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ သဉ္ဇာ-နာတိ သဉ္ဇာနာတီတိ ခေါ အာဝုသော တသ္မာ သညာတိ ဝုစ္စတီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[အာဝုသော၊ ရှင်။ သဉ္ဇာနာတိ သဉ္ဇာနာတိ၊ မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ်အမှတ်ပြု၍ သိတတ်၏။ ဣတိ ခေါ တသ္မာ၊ ထိုသို့မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ်အမှတ်ပြု၍ သိတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သညာတိ၊ ဟူ၍။ [၉၂] ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ-သော သညာ၊ သည်။ သဉ္ဇာနနလက္ခဏေန၊ အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာဟူသော။ သဘာဝေတ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဧကဝိဓာပိ၊ တပါးအဖို့ရှိသည်ဖြစ်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သညာဝင်း။ အကုသလာ၊ ဝင်း။ အဗျာကတာ စ၊ ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ကျေ။) တိဝိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သညာသည်။ ကုသလာ၊ မည်၏။ အကုသလသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ အကုသလာ၊ မည်၏။ (ဝိညာဏ-ကျေ။) အဗျာကတသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ အဗျာကတာ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သညာယ၊ နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သည်။ (သိယာ၊ ၏။) တံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယတ္တကော၊ အကြင်မျှလောက်သော။ ဝိညာဏဿ၊

၏။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တတ္တကာ၊ သော။ သညာ၊ သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သာ-သော သညာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမပ္ပဘေဒါပိ၊ မျှသောအပြားရှိသည် မူလည်း။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာ, ရသ, ပစ္စုပဋ္ဌာန်, ပဒဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝ-စတုဘ္ဘူမ္မကာပိ၊ ဘုံလေးပါး၌ရှိသော အလုံးစုံသော သညာသည် လည်း။ (ဤအလိုသော် ဧဝ-ကား ပိ-အနက်ကို ဟောသည်။ တနည်း။) ပန၊ အထူးကား။ သာ-သော သညာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမပ္ပဘေဒါပိ၊ မူလည်း။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံ သည်ပင်လျှင်။ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ၊ အညိုစသည်ပြားသောအာရုံကို အမှတ် ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ တေ၊ ဤအာရုံသည်၊ ဝါ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ တဒေဝ၊ ထိုရှေးကမှတ်ဘူးသော အာရုံပင်တည်း၊ ဝါ၊ ထိုရှေးက မှတ်ဘူး သော ဝတ္ထုပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုနသဉ္ဇာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏရသာ၊ တဖန်သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဒါရုအာဒီသု၊ သစ်စသည်တို့၌။ တစ္ဆကာဒယော ဝိယ၊ တံစည်းသွား အစရှိ သောသူတို့ကဲ့သို့တည်း။ ယထာဂဟိတနိမိတ္တဝသေန၊ ယူဘူးမှတ်ဘူးသော အကြင်အကြင်သို့သော နိမိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ယူတိုင်းမှတ်တိုင်း သောနိမိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနိဝေသကရဏပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ဤသည် သာလျှင် အမှန်ဟု) အမှားနှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓာ ဝိယ၊ ဆုံခြေ, မန်းဝန်း,တံမြက်စွန်းဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော သူကန်းတို့ကဲ့သို့တည်း[၁]။ ယထာ-ဥပဋ္ဌိတဝိသယပဒဋ္ဌာနာ၊ထင်တိုင်းသော အကြင်အကြင်သို့သော အာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ (အဝိကပ္ပသဘာဝတ္တာ၊ အထူးမကြံတတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) တိဏပုရိသကေသု၊ မြက်ဖြင့် လုပ်သော လယ်စောင့်ယောကျ်ားရုပ်တို့၌။ မိဂပေါတကာနံ၊ သမင်ငယ်

၁-ဆင်ဟူသည် အဘယ်သို့နည်းဟု မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် မမြင်ပဲလျက် ဆင်ခြေကို စမ်းဘူးသောသူသည် ဆင်ဟူသည် ဆုံခြေကဲ့သို့, နားကိုစမ်းဘူးသောသူသည် ဆင် ဟူသည် မန်းကဲ့သို့, အမြီးဖျားကို စမ်းဘူးသောသူသည် ဆင်ဟူသည် တံမြက်စွန်းကဲ့သို့ အသီးအသီး ယူဘူးတိုင်းသော အမှတ်နိမိတ်ဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော သူကန်းတို့နှင့် တူသည် ဟူလို။ (ပြည်)

တို့၏။ ပုရိသာတိ၊ လယ်စောင့်ယောကျ်ားဟု။ ဥပ္ပန္နသညာ ဝိယ၊ ဖြစ်သော အမှတ်ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ဣဒံ သညာက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓကထာ

၄၅၈။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ယံကိဉ္စိ။ပ။ တဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တ္ထေ၊ ၌။ အဘိသင်္ခါရဏလက္ခဏံ နာမ၊ အဘိသင်္ခါရဏလက္ခဏာ မည်သည်ကား။ ရာသိကရဏလက္ခဏံ၊ အပေါင်းအစုပြုခြင်း လက္ခဏာ ရှိသော တရားတည်း၊ ဝါ၊ ပေါင်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားတည်း။ တံ၊ ထိုပေါင်းခြင်းလက္ခဏာရှိသော တရားသည်။ ကိံ ပန၊ အဘယ်တရား နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့မေးငြားအံ့။ သင်္ခါရယေဝ၊ သင်္ခါရတရားတို့ပင် တည်း။ ယထာဟ၊ ကား။ သင်္ခတမဘိ။ပ။ ဝုစ္စန္တီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သင်္ခတံ၊ မိမိ၏အကြောင်းတို့သည် အညီအညွတ် ပြီးစေအပ်သော အကျိုးတရားကို။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ပြီးစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ခေါ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။]

တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့သည်။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ၊ ပေါင်းစည်းခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အာယူဟနရသာ၊ ပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏[၁]။ ဝိပ္ဖါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အကျိုးကိုပြုပြင်ခြင်း, ပြီးစေခြင်း ဗျာပါရရှိသောအဖြစ် ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ဗျာပါရရှိသောတရားဟူ၍ ဉာဏ် အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ဝိပ္ဖါရော နာမ ဝိပ္ဖါရဝန္တတာ၊ တသ္မာ သဗျာ-ပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ အတ္ထော။ ဋီကာ။) သေသခန္ဓတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိမှ ကြွင်းသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဝေ၊ သို့။ လက္ခဏာဒိတော၊ အားဖြင့်။ ဧကဝိဓာပိ၊ တပါးအဖို့ ရှိသည်ဖြစ်လျှင်မူလည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရတို့ရင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊

၁-ပေါင်းစုရုံးစည်းခြင်းသည် ထိုတရားကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်၍ လက္ခဏာလည်း ဖြစ်၏၊ ထိုတရားသည် ပြီးစေအပ်သည်ဖြစ်၍ ကိစ္စလည်း ဖြစ်၏။ (ပြည်)

ကုန်၏။ တေသု၊ တို့ဘွင်။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သခ်ါရတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုန်၏။ပ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ကာမာဝစရပဌမကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သောသခ်ါရတို့သည်။ (ဆတ္တိံသာတိ သမ္ဗန္ဓော။) နိယတာ၊ အမြဲဖြစ်ကုန်သော။ သရူပေန၊ သချပ်အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ သတ္တဝီသံဘိ၊ နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ပါးတို့ရင်း။ ယေဝါပနကာ၊ သချပ်အားဖြင့်မလာ ယေဝါပန-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်သာ ဟောအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့ရင်း။ အနိယတာ၊ အနိယတဖြစ်ကုန်သော။ ပဥ္စ၊ တို့ရင်း။ ဠတိ-ဠမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဆတ္တိံသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ တတ္ထ၊ ထိုနိယတယေဝါပနကအနိယတတို့တွင်။ ဖဿော၊ ရင်း။ပ။ စိတ္တုဇုကတာ၊ ရင်း။ ဠတိ ဠမေ၊ ဤတရားတို့သည်။ [၉၃] သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တဝီသတိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (တနည်း) ဠဘိ-ဠမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဝီသတိ၊ ကုန်သော။ ဠမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဆန္ဒော၊ ရင်း။ပ။ တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊ ရင်း။ ဠတိ ဠမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးပါးတို့သည်။ ယေဝါပနကာ၊ မည်ကုန်၏။ ကရုဏာ၊ ရင်း။ပ။ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊ ရင်း။ ဠတိ ဠမေ ပဥ္စ၊ တို့သည်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ထိုငါးပါးတို့သည်။ ကဒါစိ၊ ရံခါသာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ စ၊ ရံခါဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိယတာ၊ မည်ကုန်၏။

၄၅၉။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးဆဲ့ခြောက်ပါးသောသခ်ါရက္ခန္ဓာတို့၌။ ဝစနတ္ထာဒိကော၊ ဝစနတ္ထစသည်ကို။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။) ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်၏။ ဠတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့အာရုံကိုတွေ့တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) ဖဿော၊ မည်၏[၂]။ သွာယံ-သော အယံ ဖဿော၊ သည်။ ဖုသန-

---

၁-ထိုစိတ် ဖြစ်သည်၌သော် အမြဲဖြစ်သောကြောင့် နိယတ-ဟူသည်၊ တခုခုါသာ ဖြစ်ရကား န နိယတာတိ အနိယတာ၊ ငါ့အနိယတတို့သည် တပေါင်းတည်း မဖြစ်သော်လည်း ထိုစိတ်၌ ဥပ္ပဇ္ဇနသဘောရှိသော အဖြစ်ဖြင့် ဆတ္တိံသ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-တွေ့ခြင်းကြံယာ၏ ကတ္တားကား တရားမှတပါး မရှိပြီ၊ တရားသာလျှင် ကတ္တား ဖြစ်သည်ဟု သိစိမ့်သောငှါ ဖုသတိ-ဟု တရားကိုယ် ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းသတည်း။

လက္ခဏော၊ အာရုံကို တွေ့ထိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သံဃဋ္ဋနရသော၊ အာရုံဝိညာဉ်ကို ပွတ်ချုပ်ထိခိုက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ဝတ္ထုအာရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံထိခိုက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတတ်၏။ သန္နိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု အာရုံဝိညာဉ်သုံးပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ထင်ခြင်း သို့ရောက်သော အာရုံလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဟိ·သစ္စံ၊ ၏။ အယံ ဖဿော၊ သည်။ အရူပဓမ္မော၊ သည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်လျှင်း မူလည်း။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဖုသနာကာရေနေဝ၊ တွေ့ထိသော အခြင်း အရာဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ အနလ္လီယမာနောပိ၊ မကပ်ငြိ မထိခိုက်သော် လည်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကိုရင်း။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ အာရုံကိုရင်း။ သံဃဋ္ဋေတိ၊ ကပ်ငြိထိခိုက် ပွတ်ချုပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) ရူပံ၊ သည်။ စက္ခုံ၊ ကို။ ဃဋ္ဋေတိ ဝိယ စ၊ ထိခိုက်သကဲ့သို့ရင်း။ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ သောတံ၊ ကို။ ဃဋ္ဋေတိ ဝိယ စ၊ ထိခိုက်သကဲ့သို့ရင်းတည်း။ တိကသန္နိပါတ- သင်္ခါတဿ၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ်သုံးပါး ပေါင်းဆုံစုဝေးခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာရဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝေဒိတတ္တာ၊ သိစေ အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္နိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ တဇ္ဇာသမန္နာ- ဟာရေန စေဝ၊ ထိုဖဿအားလျော်သော အကြောင်းဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်း သည်ရင်း။ ဣန္ဒြိယေန စ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေသည်ရင်း။ ပရိက္ခတေ၊ ပြုပြင်အပ်သော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ၌။ အနန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်မရှိ သဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပန·ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဝေဒနာဓိဋ္ဌာန- ဘာဝတော၊ ဝေဒနာ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ နိစ္စမ္မဂါဝီ ဝိယ၊ အရေ မရှိသော နွားမကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၆၀။ (ယာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သမ္ပယုတ္တ- ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။) စေတယတိ၊ စေ့စပ်နှိုးဆော်တတ်၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။)

စွန့်အပ်,စွန့်တတ်၊ မှာ်သည်ဘာပါး၊ ကံကဘ္ဘားကား၊ တခြားဒလာ၊ ကိုယ်သာရင်း·ဆိုရာ၌ ကဲ့သို့ အပ်·ကိုကံ, တတ်-ကိုကတ္တားဟူ၍ မှတ်။ (ပြည်)

စေတနာ၊ မည်၏။ အဘိသန္ဒဟတိ၊ စေ့စပ်နှိုးဆော်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။ သာ၊ ထိုစေတနာသည်။ စေတနာဘာဝလက္ခဏာ၊ နှိုးဆော်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အာယူဟနရသာ၊ သမ္ပယုတ်ဘရားတို့ကို မိမိတို့ကိစ္စ၌ ဖရိုဖရဲမရှိစေမူ၍ စည်းရုံး စေ့စပ်နှိုးဆော်ခြင်း, ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သံဝိဒဟနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စီရင်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ စီရင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သကိစ္စပရကိစ္စသာဓိကာ၊ မိမိကိစ္စ သူကိစ္စကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝဍ္ဎကီအာဒယော ဝိယ၊ တပည့်ကြီး,လက်သမားကြီး စသောသူတို့ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ (တနည်း။) စ ပန၊ ဆက်၍ ထင်ရှားပုံ အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ အစ္စာယိကကမ္မာနုဿရဏာဒီသု၊ ရှောင်တခင်ပြုအပ်သောအမှုကို အောက်မေ့ခြင်း စသည်တို့၌။ အယံ စေတနာ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဥဿာဟနဘာဝေန၊ အားထုတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ အရှိအသေအလေးပြုစေသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍။ ပါကဋာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏[၁]။

ဝိတက္ကဝိစာရပီတီသု၊ တို့၌။ ယံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ပထဝီကသိဏနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ပဌမဇ္ဈာနဝဏ္ဏနာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ပြီးသည်သာတည်း။

၄၆၁။ ဝီရဘာဝေါ၊ ရဲရင့်သူ စွမ်းနိုင်သောသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ လုံ့လရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝီရိယံ၊ မည်၏[၂]။ တံ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဥဿာဟနလက္ခဏံ၊ ထိုထိုကိစ္စကို ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း, ဝါ၊ လွန်စွာလုံ့လပြုခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သဟဇာတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပထမ္ဘနရသံ၊ ထောက်ပံ့

၁·မိမိအရိုအသေပြုသည်ဖြစ်၍ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ရိုသေစေသည်ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ပေါင်းစည်းနှိုးဆော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဥဿာဟနကို မှတ်အပ်၏၊ ဝီရိယုဿာဟန၏ အစွမ်းဖြင့် မမှတ်အပ်။ (မြည်)

၂ ဝီရ-သဒ္ဒါသည် ရဲစွမ်းသောသူ၏ ဝီရမည်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝါယာမခမ္ဘြဖ်ကို ပဝတ္တိနိမိတ်ပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်ဒြဗ်ကို ဟောရကား ဝါယာမသည် ဘာဝအရဖြစ်၍ ဝီရိယ မည်၏။ ဤကိုရည်၍ ဝီရဘာဝေါတိ ယေန ဝီရော နာမ ဟောတိ၊ သော ဓမ္မောတိ အတ္ထော-ဟု ဋီကာမိန့်သော်။ ဝိဓိနာ ဤရေဘဗ္ဗံ ပာဒေတ္တတဗ္ဗန္တိ ဝါ ဝီရိယံ။ ဤကား ဋီကာနည်း။ (မြည်)

ခြင်း, အားပေးခြင်း, ချီးပင့်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အသံသိဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏။ သံဝိဂ္ဂေါ၊ ထိတ်လန့်သောသူသည်။ ယောနိသော၊ အသင့် အားဖြင့်။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂဉာဏ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝီရိယဟုဆိုအပ်သော အာရမ္ဘ၏ အကြောင်းရှစ်ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ သမ္မာ၊ အသင့် အားဖြင့်။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယသည်။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တီနံ၊ အလုံးစုံသော သမ္ပတ္တိတို့၏။ မူလံ၊ အကြောင်းအမြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၆၂။ တေန၊ ထိုအသက်ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) ဇီဝန္တိ၊ ရှင်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ မိမိသည်။ ဇီဝတိ၊ ရှင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ-အာယု၊ သည်။ ဇီဝနမတ္တမေဝ၊ ရှင်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇီဝိတံ၊ မည်၏။ အဿ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ လက္ခဏာဒိနိ ပန၊ တို့ကိုကား။ ရူပဇီဝိတေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေ- နေဝ၊ လျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ-ဝိသေသော၊ အထူးကား။ တံ၊ ထိုရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနာမ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒမေဝ၊ ဤရုပ်တရားတို့၏အသက်,နာမ်တရား တို့၏အသက် ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ, နာမ်ဇီဝိ တိန္ဒြေ နှစ်ပါး၌။ နာနာကရဏံ၊ အထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

[၉၄] ၄၆၃။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။) အာရမ္မဏေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ အာဓိယတိ-ဌပေတိ၊ ထားတတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အာဓိယတိ-ဌပေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတံ၊ ထို တရားသဘောသည်။ စိတ္တဿ၊ ကို။ သမာဓာနမတ္တမေဝ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာ ထားခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) သမာဓိ၊ မည်၏။ သော-သမာဓိ၊ သည်။ အဝိသာရလက္ခဏော၊ မရွေ့မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မပျံ့လွင့်ကြောင်း၏ အဖြစ်

လျှင်လက္ခဏာရှိ၏။ သဟဇာတာနံ၊ တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဍနရသော၊ ပေါင်းစုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ ဥဒကံ၊ သည်။ နှာနီယစုဏ္ဏာနံ၊ ရေချိုးကသယ်မှုန့်တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဍနံ ဝိယ၊ ပေါင်းစုသကဲ့သို့တည်း။ ဥပသမပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စိတ်၏ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝိသေသတော-ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်[၁]။ သုခပဒဋ္ဌာနော၊ သုခဝေဒနာလျှင်နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ နိဝါတေ၊ လေတိတ်သောအခါ၌၊ ဝါ၊ လေတိတ်သော အရပ်၌။ ဒီပစ္စိနံ၊ ဆီမီးလျှံတို့၏။ ဌိတိ ဝိယ၊ တည်ခြင်းကဲ့သို့။ စေတသော၊ ၏။ ဌိတိ၊ တည်ခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ (ဥပမာဖြင့် သမာဓိ၏ သန္တာနဋ္ဌိတိအဖြစ်ကို ပြသည်။)

၄၆၄။ တေဘယ-ဓမ္မဇာတိယာ၊ ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (တနည်း။ တံသမင်္ဂီပုဂ္ဂလာ၊ ထိုသဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) သဒ္ဒဟန္တိ၊ ယုံကြည်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။) သဒ္ဓါ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ သဒ္ဒဟတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ ဤသဘောတရားသည်။ သဒ္ဒဟနမတ္တမေဝ၊ ယုံကြည်ခြင်းမျှပင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓါ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသဒ္ဓါသည်။ သဒ္ဒဟနလက္ခဏာ၊ (ရတနတ္တယ ကမ္မဖလဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဒေယျဝတ္ထုကို)ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဩကပ္ပနလက္ခဏာ၊ (ဤဝတ္ထုသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏ဟု သဒ္ဒေယျဝတ္ထုသို့) သက်ဝင်၍ ကြံစည်ယုံကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ၊ ရေနောက်မှုန်နည်ကိုကြည်စေတတ်သော စက္ကဝတ်မင်းဖျား၏ ပတ္တမြားရတနာကဲ့သို့။ ပသာ-ဒနရသာ၊ (နောက်ကျုခြင်းဟူသော အညစ်အကြေးကို ပယ်ထုတ်၍) သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ကြည်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဩဃုတ္တရဏော ဝိယ၊ (မိကျောင်းမကန်းစသည်ဖြင့် ပြွမ်းသော) ရေအယဉ်ကို မကြောက်မရွံ့ မဆုတ်မနစ် ကူးခပ်ဝံ့သော ယောကျ်ားကဲ့သို့။ ပက္ခန္ဒနရသာ၊ (ဒါနသီလစသည့်တို့၌ မသက်ဝင်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ်သော) သဟဇာတ်တရားတို့ကို မနစ်မဆုတ် စုတ်စုတ်သက်ဝင်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ လွတ်လွတ်စုတ်စုတ်အားဖြင့် အာရုံသို့သက်ဝင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အကာလုသိယပစ္စု-

---

၁-ယေဘုယျေန-ဖြင့်သည်အလိုကား သုခကင်းသော သမာဓိသည်း အပ္ပကအားဖြင့်ရှိသေး၏ဟု သိစေသတည်း။ (ပြည်)

ပဋ္ဌာနာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မနှောက်ကျုသည့် အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အဓိမုတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (အသဒ္ဓိယ မိစ္ဆာဓိမုတ္တိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍) သဒ္ဒေယျဝတ္ထု၌ တည်လျက် ဆုံးဖြတ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သဒ္ဒေယျဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ရတနတ္တယ,ကမ္မ,ကမ္မဖလဟူသော ယုံကြည်အပ်သောဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိသောတာပတ္တိယင်္ဂပဒဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝနစသော သောတာပတ္တိအင်္ဂါလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဟတ္ထဝိတ္တဗီဇာနိ ဝိယ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ယူခြင်း၌ လက်နှင့်တူ၏, သဗ္ဗသမ္ပတ္တိကို ပြီးစေခြင်း၌ ဥစ္စာနှင့် တူ၏, အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ကသိဖလကို သီးစေခြင်း၌ မျိုးစေ့နှင့် တူ၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏[၁]။

၄၆၅။ တာယ ဓမ္မဇာတိယာ၊ ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) သရန္တိ၊ အောက်မေ့တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ သရတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ သည်။ သရဏမတ္တမေဝ၊ အောက်မေ့ခြင်းမျှပင်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သာ ဓမ္မဇာတိ၊ သည်။) သတိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသတိသည်။ အပိလာပနလက္ခဏာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဗူးတောင်းကဲ့သို့ မပေါ်စေခြင်း (ကျောက်ဖျာကဲ့သို့ မလှုပ်မရှား မြဲစွာအောက်မေ့စေခြင်း)လက္ခဏာ ရှိ၏။ အသမ္မောသရသာ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိသယာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍ စိတ်၏)အာရုံ၌ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ထိရသညာပဒဋ္ဌာနာ၊ မြဲမြံသောသညာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာ၊ သတိ၏အာရုံဖြစ်သော ကာယစသော သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ ကာယစသည်လျှင် အာရုံ

၁-လောက၌ ဘုရားရတနာ, တရားရတနာ, သံဃာရတနာဟု သရဏတဘာ လေဏ ပရာယန အစစ် ပုညခေတ် ရှိ၏။ ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံတို့၏ ကောင်းကျိုး, မကောင်းကျိုးမည်သည် ရှိ၏ဟု ဤငါးပါး၌ ယုံကြည်ခြင်းသည် သဒ္ဓါတရားတည်း၊ ပုထုဇ္ဇနကဿပ စသော တိတ္ထိဆရာကြီးနှင့်ဆိုင်၌ ကြည်ညိုခြင်းကား သဒ္ဓါတရားမမည်။ မိစ္ဆာအဓိမောက္ခ စေတသိက်သာတည်း။ အမှတ်မဲ့သော သူတို့၏ တစုံတခုသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကြည်ညိုခြင်းသည်လည်း သဒ္ဓါတရားမဟုတ် အဓိမောက္ခ စေတသိက်သာတည်း။ (ပြည်)

ရှိသော သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ပန၊ ပမာပမည်း မြှင့်၍ဆိုအံ့။ အာရမ္ဘဏော၊ ဦ။ ဒဠှပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ မြဲစွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧသိကာ ဝိယ၊ တံခါးတိုင်နှင့် တူ၏ဟူ၍ရင်း။ စက္ခုဒွါရာဒိရက္ခဏ-တော၊ စက္ခုဒွါရအစရှိသည်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေါဝါရိကော ဝိယ စ၊ တံခါးမှူးနှင့် တူ၏ဟူ၍ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၆။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့မှ၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ဟိရိ-ယတိ၊ ရှက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် စက်ဆုပ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟိရီ၊ ဟိရီမည်၏။ တေ၊ သည်။ လဇ္ဇာယ၊ ရှက်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တေဟိယေဝ၊ ထိုကာယဒုစရိုက် အစရှိသည်တို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့မှသာလျှင်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဩတ္တပ္ပတိ၊ ထိတ်လန့်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩတ္တပ္ပံ၊ ဩတ္တပ္ပမည်၏။ တေ၊ သည်။ ပါပတော၊ မှ။ ဥဗ္ဗေဂဿ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဟိရီ၊ သည်။ ပါပတော၊ မှ။ ဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏာ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဩတ္တပ္ပံ၊ သည်။ (ပါပတော၊ မှ။) ဥတ္တာ-သနလက္ခဏံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဟိရီ၊ သည်။ လဇ္ဇနာကာ-ရေန၊ ရှက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပါပါနံ၊ တို့ကို။ အကရဏရသာ၊ မပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဩတ္တပ္ပံ၊ သည်။ ဥတ္တာသာကာရေန၊ ထိတ်လန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ပါပါနံ၊ တို့ကို။ အကရဏရသာ၊ ၏။) တော၊ ထိုဟိရီဩတ္တပ္ပတို့သည်။ ဝုတ္တပ္ပကာရေနေဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော လဇ္ဇာကာရ, ဩတ္တပ္ပါကာရဖြင့်သာလျှင်။ ပါပတော၊ မှ။ သင်္ကော-စနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (မီးသို့ကျသော ကြက်တောင်ကဲ့သို့ မပြန့်မူ၍) တွန့်ခြင်းလျှင် ညဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိကုန်၏။ အတ္တဂါရဝပရဂါ-ရဝပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိကို ရိုသေသောသူ၏အဖြစ်, သူတပါးကို ရိုသေသောသူ၏ အဖြစ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိကုန်၏[၁]။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဂရုံကတွာ၊ အလေးပြု၍။ ဟိရိယာ၊ ဖြင့်။ (ကုလ-

၁-အဇ္ဈတ္တလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, မိမိလျှင် အကြီးအကဲ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ဟိရီသည် အတ္တဂါရဝပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓလျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း, လောကလျှင် အကြီးအကဲ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ဩတ္တပ္ပသည် ပရဂါရဝပဒဋ္ဌာန် ရှိ၏ဟု အစဉ်သင့် ဟပ်။ တမေဝတ္ထံ ပါကဋတရံ ကာတုံ အတ္တာနံ ဟိတိအာဒိ ဝုတ္တံ (ဋီ ၂၊၁၃၃)။ (ပြည်)

ပုတ္တော၊ သည်။) ပါပံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ စွန့်၏။ ကုလဝဓူ ဝိယ၊ အမျိုးကောင်းသမီးကဲ့သို့တည်း။ ပရံ၊ ကို။ ဂရုံကတွာ၊ ၍။ ဩတ္တပ္ပေန၊ ဖြင့်။ ပါပံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ ဝေသိယာ ဝိယ၊ ပြည်ကြီးကံကျေးကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ ဆက်ဆံသည်ကိုဆိုအံ့။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ၊ ဤနှစ်ပါးသော ဟိရိဩတ္တပ္ပတို့ကို။ လောကပါလကာတိ၊ လောကကို စောင့်ရှောက်တတ်သောတရားတို့ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဓောနဲ၊ ဖြင့်။ န လုဗ္ဘန္တိ၊ မတပ်မက်မောကုန်၊ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ န လုဗ္ဘတိ၊ မတပ်မက်မော။ ဝါ၊ ကား။ တေ၊ သည်။ အလုဗ္ဘနမတ္တမေဝ၊ မတပ်မက်မောခြင်းမျှတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အလောဘော၊ မည်၏။ အဒေါသအမောဟေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သောဝ နယော၊ ကိုသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တေသု၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အလောဘော၊ သည်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အဂေဓလက္ခဏော၊ မတပ်မက် မလိုချင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အလဂ္ဂဘာဝလက္ခဏော၊ မကပ်မငြိတွယ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။ ကမလဒလေ၊ ကြာရွက်ချပ်၌။ ဇလဗိန္ဒု၊ ရေပေါက်သည်။ အလဂ္ဂေါ ဝိယ၊ မကပ်မငြိတွယ်သကဲ့သို့တည်း။ အပရိဂ္ဂဟရသော၊ (တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်) မသိမ်းဆည်းခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ မုတ္တဘိက္ခု ဝိယ၊ ကိလေသာမှ လွတ်ပြီးသော ရဟန္တာကဲ့သို့တည်း။ အနလ္လီနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မကပ်ငြိသော အလိုရှိသော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အသုစိမှိ၊ မစင်စု၌။ ပတိတပုရိသော၊ ကျသောယောကျ်ားသည်။ အနလ္လီနဘာဝေါ ဝိယ၊ မကပ်ငြိသော အလိုရှိသကဲ့သို့တည်း[၁]။

[၉၅] ၄၆၈။ အဒေါသော၊ သည်။ အစဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ ကြမ်းထမ်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ကောပ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အဝိရောဓလက္ခဏော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အနုကူလမိတ္တော ဝိယ၊ လျော်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်း ကဲ့သို့တည်း၊ ဝါ၊ အလို

၁-အနလ္လီနော ဘာဝေါ အဓိပ္ပါယော ဧတဿာတိ အနလ္လီနဘာဝေါ။ ဝေ ဟိ ဥပမာယ သမေတိ (ဋီ ၂၊ ၁၄၃)။ (ပြည်)

လိုက်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကဲ့သို့တည်း။ အာဃာတဝိနယရသော၊ ရန်ငြိုးကို ဖျောက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ ပါ၊ ကား။ ပရိဠာဟဝိနယရသော၊ ပူပန်ခြင်းကို ဖြေဖျောက်ငြိမ်းအေးစေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ စန္ဒနံ ဝိယ၊ ဂေါသိတစန္ဒကူးကဲ့သို့တည်း။ သောမ္မဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ချမ်းအေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ၊ တဆဲ့ခြောက်စိတ် ကလာပြည့်သော လမင်းကဲ့သို့တည်း။

၄၆၉။ အမောဟော၊ သည်။ ယထာသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏော၊ ဓမ္မတို့၏ အကြင်အကြင် အနိစ္စစသော သာမညလက္ခဏာ, ကက္ခဠတ္တဖုသနစသော ဝိသေသလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အက္ခလိတပဋိဝေဓလက္ခဏော၊ မချော်ချွတ်မူ၍ ထိုးထွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကုသလိဿာသခိတ္တဥသုပဋိဝေဓော ဝိယ၊ လိမ္မာသောလေးသမားသည် ပစ်လွှတ်အပ်သော မြား၏ စူးဝင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝိသယောဘာသနရသော၊ အာရုံကိုထွန်းပြခြင်း လင်းစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ပဒီပေါ ဝိယ၊ ဆီမီးကဲ့သို့ဘည်း[၁]။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (တစုံတခုသော အာရုံ၌လည်း) မတွေဝေသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ (သမ္မောဟ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်) တွေဝေခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏။ အရညဂတသုဒေသကော ဝိယ၊ တော၌ကျင်လည်သော ခရီးညွှန်ကောင်းကဲ့သို့တည်း။ စ၊ ဆက်ဆံသည်ကိုဆိုအံ့။ တယောပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုတရားတို့ကို။ သဗ္ဗကုသလာနံ၊ အလုံးစုံသော စတုဘူမကကုသိုလ်တရားတို့၏။ မူလဘူဘာတိ၊ (မြဲမြံစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းကြောင့်) တည်ရာအမြစ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၇၀။ ကာယဿ ပဿမ္ဘနံ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါးအပေါင်း၏ ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်။ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ ပဿမ္ဘနံ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားသည်။ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယပဿဒ္ဓိဟူသော

၁-အာရုံကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟအမိုက်မှောင်ကို ဖယ်ခြင်းသည် အာရုံကို ထွန်းပြ လင်းစေသည် မည်၏။ (ပြည်)

ပုဒ်၌။ ကာယောတိ၊ ကာယဟူသည်။ ဝေဒနာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ပန၊ လက္ခဏာစသည်ကိုဆိုအံ့။ ဥဘောပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိယော၊ တို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ကို။ ကေတော ကတ္ထာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ကာယစိတ္တဒရထဝူပ-သမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော ဒေါမနဿ အကြောင်းခံ ကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တဒရထနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်သော ဒေါ-မနဿ အကြောင်းခံကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်း ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အပရိပ္ဖန္ဒနသီတိဘာဝ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဒရထကို နှိပ်နင်းသဖြင့် ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ အေးချမ်းသည်၏ အဖြစ်ဘည်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တလျှင် နီးသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဝူပသမကရဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ မငြိမ်မသက်သည်ကို ပြုတတ်ကုန်သောဥဒ္ဓစ္စပြဓာန်းသော ကိလေသာတို့၏ ပဟာယကပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ လဟုဘာဝေါ၊ ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါး အပေါင်း၏ ပေါ့သည်၏အဖြစ်သည်။ ကာယလဟုတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ လဟုဘာဝေါ၊ စိတ်၏ ပေါ့သည်၏အဖြစ်သည်။ စိတ္တလဟုတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထို ကာယ-လဟုတာ, စိတ္တလဟုတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တဂရုဘာဝဝူပသမ-လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏၊ ဝါ၊ ထိုလေးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော စတုခန္ဓတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တဂရုဘာဝနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ လေးသည်၏အဖြစ် ဟူသော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဒန္ဓတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လေးသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ် ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကိုယ်စိတ် လျှင်နီးသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂရုဘာဝကရ-ထိနမိဒ္ဓါဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ လေးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော

ထိနမိဒ္ဓပြခါန်းသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ မုဒုဘာဝေါ၊ ကာယ၏ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယမုဒုတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ မုဒုဘာဝေါ၊ စိတ်၏ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်။ စိတ္တမုဒုတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တထမ္ဘူပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ခက်ထန်ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာနလွန်သော ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏[၁]။ ကာယစိတ္တထဒ္ဓဘာဝနိမဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်၏ ခက်ထန်ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာနလွန်သော ကိလေသာတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ အပ္ပဋိဃာတပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ထဒ္ဓဘာဝကို နှိပ်နင်းနိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင်) တစုံတခုသောအာရုံ၌ မထိခိုက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ တစုံတခုသောအာရုံ၌ မထိခိုက်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ထဒ္ဓဘာဝကရဒိဋ္ဌိမာနာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ ခက်ထန်ခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဒိဋ္ဌိမာနပြခါန်းသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ ကမ္မညဘာဝေါ၊ ကာယ၏အမှု၌ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယကမ္မညတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ ကမ္မညဘာဝေါ၊ စိတ်၏အမှု၌ ကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ စိတ္တကမ္မညတာ၊ မည်၏[၂]။ တာ၊ ထိုကာယကမ္မညတာ, စိတ္တကမ္မညတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တာကမ္မညဘာဝူပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ဒါနသီလစသောပုညကြိယာ၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်, မလျော်ကပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကာမစ္ဆန္ဒပြခါန်းသော ကိလေသဓမ္မတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏။ ကာယစိတ္တာ-

---

၁-ထဒ္ဓဘာဝေါ ထမ္ဘော။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၅)။ အဋ္ဌသာလိနီ, အဘိဓမ္မာဝတာရတို့၌ကား ထဒ္ဓ ဘာဝပင် ရှိ၏၊ အနက်မကွဲပြီ။ (ပြည်)

၂-ကမ္မနိ သာဓု ကမ္မညံ။ အမှု၌ ကောင်း၏ဟူသည် အမှုကိုပြုခြင်း၌ စွမ်းသည် အမှုကိုပြုခြင်း၌ လျောက်ပတ်သည် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

ကမ္မညဘာဝနိမိတ္တနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ဒါနသီလစသော ပုညကြိယာ၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်, မလျော်ကပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကာမစ္ဆန္ဒ ပြဓာန်းသော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ ကာယ-စိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏကရဏသမ္ပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မည၏ အဖြစ် ကြောင့်ပင်လျှင် ပြည့်စုံလျော်ကပတ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အကမ္မညဘာဝကရာဝသေသနီဝရဏာဒိ-ပဋိပက္ခဘူတာ၊ အမှု၌မကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဆိုအပ် ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စစသည်မှ ကြွင်းကုန်သော ကာမစ္ဆန္ဒစသော နီဝရဏ တဒေကဋ္ဌသံကိလေသဓမ္မတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏[၁]။ ပသာ-ဒနီယဝတ္ထုသု၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒါဝဟာ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ (ဝိနိဗန္ဓနိမိတ္တနေန သုခပ္ပဝတ္တိဟေတု-တာယ၊ နှောင့်ယှက်တားမြစ်တတ်သော ဘေးရန်ကို နှိပ်နင်းခြင်းဖြင့် ချမ်းသာစွာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဟိတကိရိယာသု၊ အစီးအပွါးကို ပြုခြင်းတို့၌။ ဝိနိယောဂက္ခမဘာဝါဝဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းငှါ ခံ့သည်၏အဖြစ်, သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ သုဝဏ္ဏ-ဝိသုဒ္ဓိ ဝိယ၊ ဦးသစ်သော ရွှေစင်နှင့် တူကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

[၉၆] ကာယဿ၊ ၏။ ပါဂုညဘာဝေါ၊ လေ့လာစွမ်းနိုင်သော အဖြစ် သည်။ ကာယပါဂုညတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ပါဂုညဘာဝေါ၊ သည်။ စိတ္တပါဂုညတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယပါဂုညတာ, စိတ္တပါဂုညတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ (အဿဒ္ဓိယ စသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့ ဟူသော) မကျန်းမာ ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိကုန်၏။ ကာယ-စိတ္တဂေလညနိမိတ္တနရသာ၊ ကာယစိတ္တတို့၏ မကျန်းမာခြင်း (ဟူသော

၁-အဝသေသနီဝရဏာဒိ-ဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမူ? ဥဒ္ဓစ္စာဝသေသာ ကာမစ္ဆန္ဒာ-ဒယော တဒေကဋ္ဌာ စ သံကိလေသဓမ္မာ သေသနီဝရဏာဒယော၊ သေသနီဝရဏ-ဖြင့် ဥဒ္ဓစ္စာဝသေသကာမစ္ဆန္ဒ စသည်တို့ကို ယူသည်၊ အာဒိဖြင့် ထိုကာမစ္ဆန္ဒ စသည်တို့နှင့် ပဟာနေကဋ္ဌ, သဟဇေကဋ္ဌဖြစ်သော သံကိလေသဓမ္မတို့ကို ယူသည်(ဋီ ၂၊ ၁၄၅)။ (ပြည်)

အဿဒ္ဓိယစသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့)ကို နှိပ်နင်းခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ နိရာဒီနဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ယခင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂေလညကို နှိပ်နင်းခြင်းဖြင့်သာလျှင်) အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ အပြစ်ကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောအကျိုးကို သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ ရှေးရှု ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဂေလညကရအဿဒ္ဓိယာဒိပဋိပက္ခဘူတာ၊ မကျန်းမာခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော အဿဒ္ဓိယစသော ပါပဓမ္မ တဒေကဋ္ဌပါပဓမ္မတို့၏ ပဟာယကပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ကာယဿ၊ ၏။ ဥဇုကဘာဝေါ၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကာယုဇုကတာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဥဇုကဘာဝေါ၊ သည်။ စိတ္တုဇုကတာ၊ မည်၏။ တာ၊ ထိုကာယုဇုကတာ, စိတ္တုဇုကတာ စေတသိက်တို့သည်။ ကာယစိတ္တအဇ္ဇဝလက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တတို့၏ ဖြောင့်သည်၏အဖြစ်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ ကာယနှင့်စပ်ဆိုင်သော စိတ်နှင့်စပ်ဆိုင်သော ဖြောင့်သည်၏အဖြစ်ဟူ၍ မှတ်အပ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တကုဋိလဘာဝနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ (နင်္ဂလသီသ စန္ဒကောဋိ ဂေါမုတ္တဝင်္ကဟုဆိုအပ်ကုန်သော သုံးပါးသော) အကောက်တို့ကို နှိပ်နင်းဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏။ အဇိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ကုဋိလဘာဝကို ဖျောက်သောကြောင့် သာလျှင်) အချင်းခပ်သိမ်း မကောက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အချင်းခပ်သိမ်း မကောက်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကုန်၏။ ကာယစိတ္တာနံ၊ တို့၏။ ကုဋိလဘာဝကရမာယာသာဌေယျာဒိပဋိပက္ခဘူတာ၊ ကောက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော မာယာသာဌေယျ အစရှိသည်တို့၏ ပဟာယကပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏[၁]။

၁-မာယာသည် မိမိ၌ထင်ရှားရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏၊ သာဌေယျသည် မိမိ၌ထင်ရှားမရှိသောကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဤသို့အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော ထိုထင်ရှားရှိသောအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း, ထင်ရှားမရှိသော ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်ခန္ဓာ တဒေကဋ္ဌသံကိလေသဓမ္မတို့သည် မာယာ သာဌေယျ စသည်မည်ကုန်၏။ သန္တဒေါသပဋိစ္ဆာဒနလက္ခဏာ

၄၇၁။ ဆန္ဒေါတိ စေတံ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ ကတ္တုကာမတာယ၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း[၁]။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော-ဆန္ဒော၊ သည်။ ကတ္တုကာမတာလက္ခဏော၊ အာရုံပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ အာရမ္မဏပရိယေသနရသော၊ အာရုံကိုရှာခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏေန၊ အာရုံဖြင့်၊ ဝါ၊ ကို။ အတ္ထိကတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တဒေဝ၊ ထိုလိုအပ်သောအာရုံသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုဆန္ဒ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆန္ဒကို။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏေ၊ အာရုံကိုယူခြင်း၌။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ၊ အမိုက်မှောင်၌ ဥစ္စာထုပ်ကို ယူခြင်းငှါ ခိုးသူတို့၏ လက်ဖြန့်ခြင်းကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို ဖြန့်စမ်းသော လက်နှင့်တူ၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏[၂]။

၄၇၂။ အဓိမုစ္စနံ၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း။ အဓိမောက္ခော၊ ခြင်း။ သော-အဓိမောက္ခော၊ သည်။ သန္နိဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ အာရုံကိုဆုံးဖြတ်ခြင်း

မာယာ၊ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနလက္ခဏံ သာဌေယျန္တိ ဝေ ဝုတ္တာ တဒါကာရပ္ပဝတ္တာ အကုသလာ ခန္ဓာ တဒေကဋ္ဌာ စ သံကိလေသဓမ္မာ မာယာသာဌေယျာဒိကာ။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၅) ကာယပဿဒ္ဓိ အစရှိကုန်သော တရားတို့၏ ကောက်ပဋိပက္ခဖြစ်သောကြောင့် ဒရထနိမဒ္ဒန အစရှိသော ကိစ္စတခုခုကိုသာ ပြုတတ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် နှစ်ပါးနှစ်ပါး ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူ ? ဗုတ္တ စ ဂိတ္တပဿဒ္ဓိအာဒီဟိ စိတ္တမေဝ ပဿဒ္ဓလဟုမုဒုကမ္မညပဂုဏုဇု စ ဟောတိ၊ ကာယပဿဒ္ဓိအာဒီဟိ ပန ရူပကာယောပိ။ တေနေဝေတ္တ ဘဂဝတာ ဓမ္မာနံ ဒုဝိဓတာ ဝုတ္တာ၊ န သဗ္ဗတ္ထ။ (ဋီ ၂၊ ၁၄၆) အဓိပ္ပါယ်ကား စိတ္တပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့ဖြင့် စိတ်သည်သာလျှင် ပဿဒ္ဓလဟုမုဒုကမ္မညပဂုဏုဇုဖြစ်၏၊ ကာယပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့ဖြင့်ကား ဝေဒနာစသော ခန္ဓာသုံးပါးဟူသော နာမကာယသည်၎င်း, ရူပကာယသည်၎င်း ပဿဒ္ဓိစသည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကာယပဿဒ္ဓိ စသည်၌သာလျှင် ဘုရားမြတ်စွာသည် ဓမ္မတို့၏ ဒုဝိဓအဖြစ်ကို ဟောတော်မူအပ်၏၊ သမာဓိစသည်၌ကား ဒုဝိဓအဖြစ်ကို မဟောအပ် ဟူလိုသည်။ (ပြည်)

၁-ဆန္ဒနံ ဆန္ဒော၊ အာရမ္မဏေန အတ္ထိကတာ။ ဆန္ဒနံ၊ အလိုရှိခြင်း။ ဆန္ဒော။ ခြင်း။ အာရမ္မဏေန၊ အာရုံဖြင့်၊ ဝါ၊ အာရုံကို။ အတ္ထိကတာ၊ အလိုရှိသည်၏ ဗ-ဖြစ်။ (ပြည်)

၂-ဒါနဝတ္ထုကို စွန့်ကြဲရာ၌လည်း လေးသွားသည် ပစ်လွှတ်အပ်သောမြားကို ယူလိုသကဲ့သို့ စွန့်ကြဲအပ်သော ဒါနဝတ္ထုကို ယူလိုယောင် ငံ့ကွက်ခြင်းကား ဆန္ဒစေတသိက်တည်း၊ လောဘမဟုတ် မှတ်လေ။ (ပြည်)

လက္ခဏာရှိ၏။ အသံသပ္ပနရသော၊ (ထိုမှဤမှ ရွေ့ရှားသော သူငယ်ကဲ့သို့ ပြုရအံ့လောဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ဟူသော) ရွေ့ရှားခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ နိစ္ဆယပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သန္နိဋ္ဌေယျဓမ္မပဒဋ္ဌာနော၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော အာရုံတရားလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ နိစ္စလဘာဝေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣန္ဒခီလော ဝိယ၊ မြဲမြံစွာ စိုက်အပ်သော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ အာရုံ၌ မြဲမြံတည်တံ့သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၃။ ကိရိယာ၊ အာရုံကိုပြုခြင်း။ ကရော၊ ခြင်း။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကာရော၊ အာရုံကိုပြုခြင်း[၁]။ မနသိကာရော၊ စိတ်၌ အာရုံကိုပြုခြင်း။ ပုရိမမနတော၊ ရှေးဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်မှ။ ဝိသဒိသမနံ၊ မတူသော ဝီထိ စိတ်ဇောကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အနက်ကြောင့် လည်း။ မနသိကာရော၊ မည်၏။ သွာယံ-သော အယံ မနသိကာရော၊ သည်။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ အာရုံကိုစီရင်တတ်, ထင်စေတတ်သော မနသိကာရ စေတသိက်ဒင်း။ ဝီထိပဋိပါဒကော၊ ဝီထိစိတ်ကို စီရင်တတ်, ထင်စေတတ်သော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဒင်း။ ဇဝနပဋိပါဒကော၊ ဇောကို စီရင်တတ်, ထင်စေတတ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဒင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိပ္ပကာရော၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ သည်။ မနမှိ၊ စိတ်၌။ ကာရော၊ အာရုံကိုပြုတတ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနသိကာရော၊ မည်၏။ သော-မနသိကာရော၊ သည်။ သာရဏလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုနှင်သကဲ့သို့ ပြေးစေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ သံယောဇန-ရသော၊ ယှဉ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အာရမ္မဏာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍) စိတ်၏အာရုံ၌ ရှေးရှုဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ် အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အာရမ္မဏပဒဋ္ဌာနော၊ အာရုံလျှင် နီးစွာသော

၁-အလင်္ကာသမာသ်၊ မနမှိ ကာရော-ဟူ၍ဒင်း, မနသိ ကာရော-ဟူ၍ဒင်း ရှိ၏၊ အနက် မကွဲ။

အကြောင်းရှိ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ အာရမ္မဏပဋိပါဒကတ္တေန၊ အာရုံကိုစီရင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ သာရထိ ဝိယ၊ မြင်းကိုနှင်တတ်သော ရထားထိန်းကဲ့သို့ အာရုံသို့ ရှေးရှုနှင်တတ် ပြေးစေတတ်သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏[၁]။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝီထိပဋိပါဒကောတိ စေ၊ ဟူသော ဤ အမည်သည်။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဇဝနပဋိပါဒကောတိ စေ၊ ဟူသော ဤအမည်သည်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တေ၊ ထိုဝီထိပဋိပါဒက, ဇဝနပဋိပါဒကတို့ကို။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ န အဓိပ္ပေတာ၊ မလိုအပ်ကုန်။

၄၇၄။ တေသု ဓမ္မေသု၊ ထိုထိုသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက်တရားတို့၌။ မဇ္ဈတ္တတာ၊ အလယ်အကြား၌တည်သော သဘောရှိသော သူ၏ အဖြစ်သည်။ တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊ မည်၏[၂]။ သာ၊ ထိုတတြမဇ္ဈတ္တတာသည်။

၁-မနသိကာရစေတသိက်ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှ အာရုံထင်မြင်သည်၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ရှေ့စိတ်က နောက်စိတ်အထူးကိုပြုမှ ပဉ္စဒွါရဝီထိဖြစ်သည်၊ ထိုအတူ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ရှေ့စိတ်က နောက်စိတ်အထူးကိုပြုမှ မနောဒွါရဝီထိဇောဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ ဝိတက်သည် သမ္ပယုတ်တရားကို အာရုံ၌ တင်တတ်သည်၊ စေတနာသည် စေ့ဆော်တတ်သည်၊ မနသိကာရသည် အာရုံကိုဆောင်တတ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သော် ဤတရားသုံးပါး မထူးမပြားသကဲ့သို့ ရှိ၏။ အဘယ်သို့ ထူးပြားသနည်း ဟူမူကား? ဝိတက်သည် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံ၌ တင်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏၊ စေတနာသည် အာရုံ၌ ဝိတက်တင်အပ်သော တရားတို့ကို မိမိနှင့်တကွ ယှဉ်စေတတ်၏၊ စစ်မြေ၌ ဗိုလ်ပါကို ယှဉ်စေတတ်သော ဗိုလ်မှူးကဲ့သို့တည်း၊ မနသိကာရသည် ဝိတက်တင်အပ်သောအာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ရှေးရှု ယှဉ်စေတတ်၏။ အာဇာနည်မြင်းတို့ကို ရထား၌ယှဉ်စေတတ်သော ရထားထိန်းကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့ ဝိတက်, စေတနာ, မနသိကာရ တရားသုံးပါး ထူးပြား၏။ ဤသို့သောသဘောတရားတို့၏ သဘောလက္ခဏာ အထူးအပြားကို အဟုတ်အမှန် သိတော်မူ၍ ဟောကြားတော်မူသော သဗ္ဗညုဘုရား၌ သဒ္ဓါယုံကြည်၍ သင်ခြင်း, မေးမြန်းခြင်း, ဆောင်ရွက်ခြင်း စသော အစွမ်းဖြင့် သဘောတရားတို့၏ သဘောလက္ခဏာကို ထိထိခိုက်ခိုက် မိမိရရ သိစိမ့်သောငှါ စားပြီးအိပ်၍ မွေ့မွေ့လျော်လျော်နေက ရဟန်းကိစ္စမဟုတ်ချေဟု နှလုံးပြုလျက် ငဲ့ကွက်မရှိ စိစိကြပ်ကြပ် အားထုတ်လျက် တရားကိုသာ အမှုကြီးလုပ်ရသည်ဟု ဆရာမြတ်တို့ အနုသာသနီကို ဋီကာဆရာ မှာထားတော်မူသည်။ (ပြည်)

၂-မဇ္ဈေ ဠိတော အတ္တာ သဘာဝေါ ဧတဿာတိ မဇ္ဈတ္တော၊ ပုဂ္ဂလော။ တဿ ဘာဝေါ မဇ္ဈတ္တတာ။ တတြ တေသု တေသု ဓမ္မေသု မဇ္ဈတ္တတာ တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဇ္ဈတ္တမည်၏၊ ထိုလျစ်လျူရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သည် မဇ္ဈတ္တတာ

စိတ္တစေတသိကာနံ၊ သမ္ပယုတ်စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ သမဝါဟိတလက္ခဏာ၊ မိမိမိမိ၏ ကိစ္စတို့၌ အညီအမျှ ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဦနာဓိကတာ-နိဝါရဏရသာ၊ ယုတ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော လီန, လွန်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ဥဒ္ဓတကိုမြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပက္ခပါတု-ပစ္ဆေဒနရသာ၊ အပင်းအသင်း၌ ကျခြင်းကို ဖြတ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ မဇ္ဈတ္တ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အလယ်အကြား၌တည်သော သဘောရှိသောသူ၏ အဖြစ်ဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခနဘာဝေန၊ လျစ်လျူရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမပ္ပဝတ္တာနံ၊ မယုတ်မလွန် အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ အာဇာနီယာနံ၊ အာဇာနည်မြင်း တို့ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခနသာရထိ ဝိယ၊ လျစ်လျူရှုသော ရထားထိန်းနှင့် တူ၏ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏[၁]။

[၉၇] စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့ကို။ ဗြဟ္မဝိဟာရနိဒ္ဒေ-သေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ထူးသည် ကို ဆိုအံ့။ ကေဝလံ၊ စင်စစ်။ တာ၊ ထိုဗြဟ္မဝိဟာရ၌ ဆိုအပ်ကုန်သော ကရုဏာမုဒိတာတို့သည်။ အပ္ပနာပ္ပတ္တာ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရူပါဝစရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣမာ၊ ဤကရုဏာမုဒိတာတို့သည်။ ကာမာ-ဝစရာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယမေဝ၊ ထိုကား ရူပါဝစရအဖြစ်, ဤကား ကာမာဝစရအဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ကေစိ ပန၊ ကေစိတို့သည်ကား။ မေတ္တုပေက္ခာယောပိ၊ မေတ္တာဥပေက္ခာ တို့ကိုလည်း။ အနိယတေသု၊ အနိယတစေတသိက်တို့၌။ (စေတသိကန္တရ-ဘာဝေန၊ စေတသိက်တပါးအထူး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုကေစိဆရာတို့စကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဆိုတိုင်းမမှတ်အပ်။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ အဒေါသောယေဝ၊

မည်၏၊ ထိုသို့ စိတ်စေတသိက် သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤစေတသိက်သည် တတြမဇ္ဈတ္တတာ မည်၏။ တတြ-ကား ဝိစ္ဆာလော၊ ၎-တြမဇ္ဈတ္တတာ-ကား အလုတ္တတပ္ပုရိသ်သမာသ်၊ အလယ်အကြား၌ တည်သည်ကို လျစ်လျူ ရှုသည်ဟု လောကဝေါဟာရ ဆိုသည်။ (ပြည်)

၁-တခုခုသောတရားကို မျှ ဖော်ဝင်ရိုင်းပင်း အသင်းမပြုမူ၍ လျစ်လျူရှုသည် ဟူလို။ (ပြည်)

သည်ပင်လျှင်။ မေတ္တာ၊ မည်၏။ တတြမေတ္တုပေက္ခာယေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဥပေက္ခာ၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။

၄၇၅။ ကာယဒုစ္စရိတတော၊ မှ။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်တတ်သောတရား၊ ဝါ၊ ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရား၊ ဝါ၊ ကြဉ်ခြင်းမျှသည်။ ကာယဒုစ္စရိတဝိရတိ၊ မည်၏။ သေသာသုပိ၊ ကြွင်းသောဝစီဒုစ္စရိတဝိရတိ,မနောဒုစ္စရိတဝိရတိတို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ လက္ခဏာဒီတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ တိဿောပိ၊ ကုန်သော။ ဧတာ၊ ထိုဝိရတိတို့သည်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုနံ၊ (ပရပါဏ, ပရဓန, ပရဒါရ အစရှိကုန်သော) ကာယဒုစ္စရိုက်စသည်တို့၏ ဝတ္ထုတို့ကို။ အဝီတိက္ကမလက္ခဏာ၊ မလွန်ကျူးခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အမဒ္ဒနလက္ခဏာ၊ မနင်းနယ်ခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုတော၊ မှ။ သင်္ကောစနရသာ၊ တွန့်ခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယဒုစရိုက်စသည်ကို မပြုမကျင့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်ကုန်၏။ သဒ္ဓါဟိရောတ္တပ္ပအပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏပဒဋ္ဌာနာ၊ ဂုဏ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိကုန်၏။ ပါပကိရိယတော၊ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်းမှ။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝိမုခဘာဝဘူတာ၊ မျက်နှာလွှဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၇၆။ ဣတိ၊ သို့။ ဆတ္တိံသ၊ ကုန်သော။ ဣမေဝ သင်္ခါရာ၊ တို့သည် သာလျှင်။ ပဌမေန၊ သော။ ကာမာဝစရကုသလဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ (ပဌမေန၊ သော။ ကာမာဝစရကုသလဝိညာဏေန၊ နှင့်။) ဣမေ ဆတ္တိံသ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယေန၊ သော။ (ကာမာဝစရကုသလဝိညာဏေနပိ၊ နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ အထူးကား။ သသင်္ခါရဘာဝမတ္တမေဝ၊ သသင်္ခါရအဖြစ်မျှသည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ-ဒုတိယေ ကာမာဝစရကုသလဝိညာဏေ၊ ၌။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တတိယေန၊ နှင့်။ အမောဟံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ အမောဟမှကြွင်းကုန်သော။ (ပဌမေ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်

ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲ့ငါးပါးသော သင်္ခါရတရားတို့သည်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ အပြည့်အစုံ ယောဇနာ)။ တထာ စ၊ ထိုအတူလည်း။ စတုတ္ထေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ (သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ အထူးကား။ သသင်္ခါရဘာဝမတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုတ္ထဝိညာဉ်၌။ ဝိသေသော၊ တတိယမှထူး၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဉ္စမေ၊ ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲ့ခြောက်ပါးသောသင်္ခါရတို့တွင်။ ပီတိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ပီတိမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲ့ငါးပါးသော သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ပဉ္စမေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စမေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ စ၊ ကုန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌေနပိ၊ ဝိညာဉ်နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤဆဋ္ဌဝိညာဉ်၌။ပ။သတ္တမေန ပန၊ ဝိညာဉ်နှင့်ကား။ အမောဟံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ အမောဟမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲ့လေးပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ပ။ ဧတ္ထ၊ ဤအဋ္ဌမဝိညာဉ်၌။ ဝိသေသော၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမေ၊ ဝိညာဉ်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သုံးဆဲ့ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ဝိရတိတ္တယံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာ၊ ဝိရတိမှကြွင်းကုန်သော သုံးဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ ရူပါဝစရကုသလေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော ရူပါဝစရကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒုတိယေန၊ ဝိညာဉ်နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရမှ။ ဝိတက္ကဝဇ္ဇာ၊ ဝိတက်သည်ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသောသင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) တတိယေန၊ နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော သင်္ခါရမှ။ ဝိစာရဝဇ္ဇာ၊ ဝိစာရသည်ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆဲ့တပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) စတုတ္ထေန၊ နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆဲ့တပါးသော သင်္ခါရမှ။ ပီတိဝဇ္ဇာ၊ ပီတိသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော သုံးဆယ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ပဉ္စမေန၊

နှင့်။ တတော၊ ထိုသုံးဆယ်သောသင်္ခါရမှ။ အနိယတေသု၊ အနိယတ-စေတသိက်တို့တွင်။ ကရုဏာမုဒိတာဝဇ္ဇာ၊ ကရုဏာမုဒိတာသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။) တေယေဝ၊ ထိုရူပါဝစရပဥ္စမဝိညာဉ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်ဆဲ့ရှစ်ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။ စတူသု၊ ကုန်သော။ အာရုပ္ပကုသလေသု၊ တို့၌။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။ပ။ တွေ၊ ဤအရူပကုသိုလ်လေးခု၌။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

လောကုတ္တရေသု၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဌမ-ဈာနိကေ၊ ပဌမဈာန်နှင့်ယှဉ်သော။ မဂ္ဂဝိညာဏေ၊ မဂ်ဝိညာဉ်၌။ ပဌမ-ရူပါဝစရဝိညာဏေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဒုတိယ-ဈာနိကာဒိဘေဒေ၊ ဒုတိယဈာန်နှင့်ယှဉ်သည် အစရှိသည် အပြားရှိသော။ မဂ္ဂဝိညာဏေ၊ ၌။ ဒုတိယရူပါဝစရဝိညာဏာဒီသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ကရုဏာမုဒိ-တာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေါ စ၊ မရှိခြင်းသည်၎င်း။ [၉၇] နိယတဝိရတိတာ စ၊ မြဲသောဝိရတိ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ လောကုတ္တရတာ စ၊ လောကုတ္တရာ၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ တွေ၊ ဤ လေးပါးသော လောကုတ္တရာမဂ်ဝိညာဉ်၌။ ဝိသေသော၊ ၏။ ဧဝံ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလာယေဝ၊ ကုသိုလ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၇၇။ အကုသလေသု၊ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ လောဘမူလေ၊ လောဘမူဝိညာဉ်၌။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ဝုစ္စန္တေ၊ ကုန်၏။ လောဘမူလေ၊ လောဘမူဝိညာဉ်တွင်။ ပဌမာကုသလသမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ရှေးဦးစွာသော အကုသိုလ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ နိယတာ၊ နိယတ ဖြစ်ကုန်သော။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ တေရသ၊ တဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့၎င်း။ ယေဝါပနကာ၊ ယေဝါပန ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော သင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တရသ၊ တဆဲ့ခုနစ်ပါးသော သင်္ခါရာတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) တတ္ထ၊ ထိုသရုပ်အားဖြင့် လာသောသင်္ခါရ, ယေဝါပန သင်္ခါရတို့တွင်။ ဖဿော၊ ၎င်း။ပ။မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊

အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သောသင်္ခါရတို့သည်။ ဣမေ တေရသ၊ ဤတဆဲ့သုံးပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆန္ဒော၊ ၎င်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ယေဝါပနကာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၄၇၈။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့ခုနစ်ပါးသော သင်္ခါရတို့၌။ (ဝစနတ္ထာဒီနိ၊ ဝစနတ္ထလက္ခဏာ စသည်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) န ဟိရိယတိ၊ မရှက်တတ်၊ ဝါ၊ မစက်ဆုပ်တတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟိရိကော၊ မည်၏။ အဟိရိကဿ၊ မရှက်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ တရားအပေါင်း၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ အဟိရိကံ၊ အဖြစ်။ ဩတ္တပ္ပံ၊ ဩတ္တပ္ပသည်။ န၊ မဟုတ်။ အနောတ္တပ္ပံ၊ မဟုတ်[1]။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အဟိရိကံ၊ သည်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ၊ တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့ကို၊ ဝါ၊ တို့မှ။ အဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏံ၊ မစက်ဆုပ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အလဇ္ဇာလက္ခဏံ၊မရှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏[2]။ အနောတ္တပ္ပံ၊ သည်။ တေဟေဝ၊ ထိုကာယဒုစရိုက် စသည်တို့ကြောင့်၊ ဝါ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ အသာရဇ္ဇလက္ခဏံ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အနုတ္တာသ-လက္ခဏံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအကုသလသင်္ခါရ၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရော ပန၊ ကိုကား။ ဟိရောတ္တပ္ပါနံ၊ တို့၏။ ဝုတ္တပဋိပက္ခ-ဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ရသစသည်တို့၏ ပဋိပက္ခ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၉။ တေန၊ ထိုသဘောတရားဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) လုဗ္ဘန္တိ၊ တပ်မက်တတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ လုဗ္ဘတိ၊ တပ်မက်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ လုဗ္ဘနမတ္တမေဝ၊ တပ်မက်ခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောဘော၊ မည်၏။ တေန၊ ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) မုယှန္တိ၊ တွေဝေကုန်၏၊ ဝါ၊ မသိတတ်

၁-ဩတ္တပ္ပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားရ၏၊ န ဩတ္တပ္ပန္တိ ဩတ္တပ္ပဿ ပဋိပက္ခဘူတံ ဓမ္မ-မာဟ၊ (ဋီ ၂၊ ၁၄၉)။ န ဩတ္တပ္ပတီတိ-ဟု ရှိသောပါဌ်သည် ဋီကာနှင့်မညီ။ (ဆ-သံ-သော)

၂-အလဇ္ဇာ အဝိရိဋ္ဌာ-ဟူသော ဋီကာ၌ ဝိရိဋ္ဌာ-သည် လဇ္ဇာ-၏ ပရိယာယ ဖြစ်သည်၊ အမရကောသ၌ ဗြီဍာ, လဇ္ဇာ-ဟု ရှိ၏၊ အ-ကား ပဋိပက္ခဝိရုဒ္ဓဝါစက။ (ဆ-သံ-သော)

ကုန်။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ မုယှတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ မုယှနမတ္တမေဝ၊ တွေဝေခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မောဟော၊ မည်၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောဘော၊ သည်။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏော၊ (ငါ၏ဥစ္စာ, ငါ့ဟာဟူ၍)အာရုံကို ကိုင်ခြင်း, စွဲလမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မက္ကဋာလေပေါ ဝိယ၊ မျောက်နှဲစေးကဲ့သို့ တည်း။ အဘိသင်္ဂရသော၊ အာရုံ၌ ရှေးရှု ကပ်ခြင်း, ငြိခြင်းကိစ္စ ရှိ၏၊ တတ္တကပါလေ၊ အိုးကင်းပူ၌။ ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ ချအပ်သော သားတစ်ကဲ့သို့တည်း။ အပရိစ္စာဂပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မစွန့်မလွှတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ တေလဉ္ဇနရာဂေါ ဝိယ၊ ဆီမင်စွန်းခြင်း ကဲ့သို့တည်း။ သံယောဇနိယဓမ္မေသု၊ သံယောဇဉ်၏အာရုံဖြစ်သော တရားတို့၌။ အဿာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော၊ သာယာဖွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရှုခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ တဏှာနဒီဘာဝေန၊ တဏှာမြစ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဍ္ဎမာနော၊ စည်ပင်ပွါးစီး ကြီးမားလတ်သော်။ သီဃသောတာ၊ လျင်မြန်သောရေအယဉ်ရှိသော။ နဒီ၊ မြစ်သည်။ (ပတိတံ၊ မိမိအပေါ်၌ ကျသောဝတ္ထုကို။) ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့။ ဂစ္ဆတိ ဣဝ၊ သွားသကဲ့သို့။ (သတ္တေ၊ တို့ကို။) ဂဟေတွာ၊ ၍။ အပါယမေဝ၊ အပါယ်သို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၀။ မောဟော၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အန္ဓဘာဝလက္ခဏော၊ (ဓမ္မသဘောကို မဖောက်မပြန် မမြင်နိုင်ခြင်းဟူသော)ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ အညာဏလက္ခဏော၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဖက် အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အသမ္ပဋိဝေဓရသော၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သမ္ပတ္တိရသရှိ၏၊ ဝါ၊ စိတ်၏ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ (ကရ-ကျေ။) ဝါ၊ ကား။ အာရမ္မဏ-သဘာဝစ္ဆာဒနရသော၊ အာရုံသဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အသမ္မာ-ပဋိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မသင့်မလျော်သော အကျင့်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အကျင့်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ အသင့်သိတတ်သော ပညာ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ အန္ဓ-

ကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနော၊ မသင့်မတင့်သော အကြောင်း (အနုပါယဥပ္ပထ)အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ သဗ္ဗာကုသလာနံ၊ တို့၏။ မူလန္တိ၊ အမြစ်အခြေဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

၄၇၁။ တာယ၊ ဖြင့်။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။) မိစ္ဆာ၊ မှားသောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ မှားယွင်းစွာ။ ပဿန္တိ၊ ရှုတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ မိစ္ဆာ၊ အားဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သော၊ သည်။ မိစ္ဆာဒဿနမတ္တံ၊ မှားယွင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်းမျှသာတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ အယောနိသောအဘိနိဝေသလက္ခဏာ၊ မသင့်မတင့်သော အကြောင်း (အနုပါယ လမ်းရိုးမမှန်သော ဥပ္ပထ)အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ပရာမာသရသာ၊ (အနိစ္စစသော သဘောအမှန်ကိုလွန်၍ တပါးသော နိစ္စ စသော) မမှန်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မှားယွင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ အရိယာနံ၊ ဘုရားစသော အရိယာတို့ကို။ အဒဿနကာမတာဒိပဒဋ္ဌာနာ၊ မဖူးမြင်လိုသည်၏ အဖြစ်စသည်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ပရမံ၊ လွန်ကဲသော။ ဝဇ္ဇန္တိ၊ အပြစ်ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

[၉၉] ၄၇၂။ ဥဒ္ဓတဘာဝေါ၊ တက်ကြွတုန်လှုပ်သော စိတ်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားအပေါင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စသည်။ အဝူပသမလက္ခဏံ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါတာဘိဃာတစလဇလံ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သောရေကဲ့သို့တည်း။ အနဝဋ္ဌာနရသံ၊ ငြိမ်ဝပ်စွာမတည်တံ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါတာဘိဃာတစလဓဇပဋာကာ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သောတံခွန်ကုက္ကားကဲ့သို့တည်း။ ဘန္တတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပါသာဏာဘိဃာတသမုဒ္ဓတ-

ဘဿ် ဝိယ၊ ကျောက်ဖြင့် ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် လွင့်တက်သော ပြာကဲ့သို့တည်း။ စေတသော၊ စိတ်၏။ အဝူပသမေ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံ၌။ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ မသင့်သော အကြောင်း (အနုပါယဥပ္ပတ္တ) အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စိတ္တဝိက္ခေပေါတိ၊ စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ကြောင်းဟူ၍၊ ဝါ၊ စိတ်ကို အထူးထူးသောအာရုံ၌ ပစ်ချတတ်သော တရားဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသာ၊ ဆိုပြီးမှကြွင်းသော ဖဿ, စေတနာစသော အကုသိုလ်သင်္ခါရတို့ကို။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ အကုသလဘာဝေါယေဝ စ၊ အကုသိုလ်အဖြစ်သည်သာလျှင်ငင်း။ အကုသလဘာဝေန၊ အကုသိုလ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လာမကတ္တဥ္စ၊ ငင်း။ ဧတေသံ၊ ထိုအကုသိုလ်သင်္ခါရတို့၏။ တေဟိ၊ ထိုကုသိုလ်သင်္ခါရတို့မှ။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

၄၇၃။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ သတ္တရသ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဌမေန၊ သော။ အကုသလဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣမေ သတ္တရသ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ပဌမေန၊ ပဌမအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယေနာပိ၊ ဒုတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌။ သသင်္ခါရတာ စ၊ သသင်္ခါရအဖြစ်သည်ငင်း။ ထိနမိဒ္ဓသ၊ ၏။ အနိယတတာ စ၊ အနိယတအဖြစ်သည်ငင်း။ ဝိသေသော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုသိန္နမိဒ္ဓနှစ်ပါးတို့တွင်။ ထိနတာ[၁]၊ (အားထုတ်ခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ် ဆုတ်နစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) တွန့်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊

၁-အနုဿာဟနာဝသီဒနဘာဝေန သံဟတဘာဝေါ ထိနံ၊ တေန ယောဂတော စိတ္တံ ထိနံ၊ တဿ ဘာဝေါ ထိနတာ-ဟု ဋီကာရှိသောကြောင့် ထိနနတာ-ဟုရှိသော ပါဠိသင့်၊ ထိနတာ-ဟု န-တလုံးသာ သင့်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

ပျင်းသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ စိတ်၏မခံ့သော အဖြစ်သည်။ ထိနံ၊ မည်၏။ မိဒ္ဓနတာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် ပင်ပန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အမှု၌မကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်။ မိဒ္ဓံ၊ မည်၏။ အနုဿာဟနသံဟနတာ စ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တွန့်သည်၏အဖြစ်သည်ငှင်း။ အသတ္တိဝိဃာတော စ၊ သတ္တိကင်းသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းခြင်းသည်ငှင်း၊ ဝါ၊ သတ္တိကင်းသည်၏အဖြစ်, ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်သည်ငှင်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ထိနတာ, မိဒ္ဓတာပုဒ်တို့၏ ယထာက္ကမဖြစ်သောအနက်တည်း။ ထိနဉ္စ၊ ထိနလည်း။ မိဒ္ဓဉ္စ၊ မိဒ္ဓလည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိနမိဒ္ဓ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့ဘွင်။ ထိနံ၊ သည်။ အနုဿာဟလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ အားထုတ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝီရိယာဝနောဒနရသံ၊ ဝီရိယကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏[၁]။ သံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဆုတ်နစ်စေသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ မိဒ္ဓံ၊ သည်။ အကမ္မညတာလက္ခဏံ၊ အမှု၌ မကောင်းသည်၏အဖြစ်, မခံ့သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဩနဟနရသံ၊ ဝိညာဉ်ဒွါရတို့ကို ပိတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏[၂]။ လီနတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံကိုယူခြင်း၌ တွန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ပစလာယိကာနိဒ္ဒါပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မျက်လွှာတလှုပ်လှုပ် မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ် အိပ်မွေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဥဘယံပိ၊ ထိနမိဒ္ဓနှစ်ပါးသည်လည်း။ အရတိဝိဇမ္ဘိကာဒီသု၊ (အစွန်အနားဖြစ်သော ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းတို့၌ငှင်း လွန်ကဲသော ကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော သမထဝိပဿနာတို့၌ငှင်း) မမွေ့လျော်ခြင်း, ကိုယ်ဘာဆန့်ကျင်ကျင် ရှိခြင်း, ပျင်းရိခြင်း စသည်တို့၌။ အယောနိသောမန-

---

၁-ဝီရိယဿ အဝနောဒနံ ခိပနံ ဝီရိယာဝနောဒနံ၊ (ဋီ ၂၊ ၁၅၀) ဝိနောဒနလည်း ရှိ၏၊ အနက်ဘူသည်ပင်။ (ပြည်)

၂-ဩနဟနရသံ-ရှိမှု သမ္ပယုတ္တမွေဘိုကို ဖွဲ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏—ပေး။ အဝ-ရှေးရှိသော မာ ခါတ် ပိတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်။ အဝ-ရှေးရှိသော နဟ-ခါတ်ကား ဖွဲ့ခြင်းအနက်ကို ဟောသည်။ ဩနဟနံ ဝိညာဏဒွါရာနံ ပိဒဟနံ၊ သမ္ပယုတ္တာနံ ဗန္ဓနံ ဝါ၊ အဘိဓမ္မာဝတာရ ဋီကာဟူသော်လည်း ခါတ်တခုနှင့် မဖြစ်သာ။ (ပြည်)

သိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

တတိယေန၊ တတိယအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ပဉ္စမေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော သတ္တရသသင်္ခါရတို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ကြွင်းသောဋ္ဌသသင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ယောဇနာ။ သေ နယော သေသေသုပိ။) ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့။ တွေ၊ ဤတတိယ အကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌။ မာနော၊ သည်။ အနိယ-တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤမာန၏ အနိယတအဖြစ်သည်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ သော-မာနော၊ သည်။ ဥဏ္ဏတိလက္ခဏော၊ ထောင်လွှားတက်ကြွခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပဂ္ဂဟရသော၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကေတုကမျတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ တံခွန်ကဲ့သို့ မိမိကို အပေါ်ထား၍ လွှားလိုသည်၏အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏၊ ဝါ၊ မြင့်သောတံခွန်ကဲ့သို့ အလွန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်စသည်ကို ပြုလိုသော အားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တလောဘပဒဋ္ဌာနော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော လောဘလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ဥမ္မာဒေါ ဝိယ၊ သူရူးကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ရူးခြင်းကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

စတုတ္ထေန၊ စတုတ္ထအကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ဒုတိယေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့တွင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝ-သေသာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှကြွင်းသော တဆဲ့ခြောက်ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တွေ့ာပိ၊ ဤစတုတ္ထအကုသိုလ်ဝိညာဉ်၌လည်း။ မာနော စ၊ သည်ငှင်း။ ထိနမိဒ္ဓဥ္စ၊ သည်ငှင်း။ အနိယတေသု၊ တို့၌။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ (တွေ့ာပိ စာတိ စသဒ္ဒေန ထိန-မိဒ္ဓံ အာကစ္ဆတိ။) ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပဉ္စမေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ကုန် ပြီးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ပီတိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ၊ ပီတိမှ ကြွင်းကုန်သော တဆဲ့ခြောတ်ပါးသော သင်္ခါရတို့သည်။ ပဉ္စမေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ တပါး။ ပဉ္စမေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌေနာပိ၊ နှင့်လည်း။ (သမ္ပ-ယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ။) ပန၊ အထူးကား။ တွေ၊ ဤဆဋ္ဌဝိညာဉ်၌။ သသင်္ခါရတာ

စ၊ သည်ရင်း။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၏။ အနိယတဘာဝေါ စ၊ သည်ရင်း။ ဝိသေ-သော၊ ၏။ သတ္တမေန၊ နှင့်။ ပဥ္စမေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဈေ ပန၊ ၌ကား။ မာနော၊ သည်။ အနိယတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဋ္ဌမေန၊ နှင့်။ ဆဋ္ဌေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသာ။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဈော့ပိ၊ ၌လည်း။ မာနော စ၊ သည်ရင်း။ ထိနမိဒ္ဓဥ္စ၊ သည်ရင်း။ (စ-ဖြင့် ထိနမိဒ္ဓကိုရင်း။) အနိယတေသု၊ တို့၌။ ဟောတိ-ယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွေ့တရပ် အပြီးတည်း။

၄၇၄။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဒေါသမူလေသု၊ ဒေါသမူဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဌမသမ္ပယုတ္တာ၊ ပဌမဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ နိယတာ၊ ကုန်သော။ သရူပေန၊ အားဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ကောဒသ၊ တို့ရင်း။ ယေဝါပနကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ တို့ဥင်း။ အနိယတာ၊ ကုန်သော။ တယော၊ သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ [၁၀၀] အဋ္ဌာရသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို သုံးမျိုးတို့တွင်။ ဖဿော၊ ရင်း။ပ။ မောဟော၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သောသင်္ခါရတို့သည်။ ဣမေ ကောဒသ၊ ဤတဆဲ့တပါးတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဆန္ဒော၊ ရင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ယေဝါပနကာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣဿာ၊ ရင်း။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ အနိယတာ၊ တို့သည်။ ဣမေ တယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။)

၄၇၅။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးသောသင်္ခါရတို့၌။ (ဝစနတ္ထာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) ဒေါသ၊ ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဒုဿန္တိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ သယံ၊ သည်။ ဒုဿတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ တံ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဒုဿနမတ္တမေဝ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းမျှသာလျှင် တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသော၊ မည်၏။ သော-ဒေါသော၊ သည်။ စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ အမျက်ထွက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ (စဏ္ဍိက္ကံ ကုဇ္ဈနံ၊ ဋီကာ။ တနည်း။) စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ပဟတာသီဝိသော ဝိယ၊ လုံကန်ဖြင့် ခတ်အပ်သော မြွေဟောက်ကဲ့သို့တည်း။ ဝိသပ္ပနရသော၊ မိမိ၏ဖြစ်သော

အခြင်းအရာဖြင့် မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ပျံ့နှံ့ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ အနိဋ္ဌရုပ်ကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ကိုယ်ကိုတုန်လှုပ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ကိုယ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းဟူသော သမ္ပတ္တိရသရှိ၏။ ဝိသနိပါတော ဝိယ၊ မြားဆိပ်,မြွေဆိပ် ကျခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဒဟနရသော၊ မှီရာဟဒယဝတ္ထုကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ မှီရာကိုယ်အလုံးကို လောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဒါဝဂ္ဂိ ဝိယ၊ တောမီးကဲ့သို့တည်း။ ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိမိကိုယ်၄င်း, သူ့ကိုယ်၄င်း ဖျက်ဆီးတတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ လဒ္ဓေါကာသော၊ ရအပ်သောအခွင့်ရှိသော။ သပတ္တော ဝိယ၊ ရန်သူကဲ့သို့တည်း[၁]။ အာဃာတဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနော၊ ကိုးပါးသော အာဃာတဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံ ဝိယ၊ အဆိပ်နှင့်ရောနှောသော ကျင်ပုပ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏[၂]။

၄၇၆။ ဣဿာယနာ၊ ငြူစူခြင်းကို ပြုခြင်းသည်[၃]။ ဣဿာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုဣဿာသည်။ ပရသမ္ပတ္တီနံ၊ သူ့စည်းစိမ်တို့ကို။ ဥဿူယနလက္ခဏာ၊ ငြူစူခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သည်းမခံနိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုသူဘါးစည်းစိမ်တို့၌သာလျှင်။ အနဘိရတိရသာ၊ မမွေ့လျော်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တဒတာ၊ ထိုသူဘါးစည်းစိမ်မှ။ ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မရှုစိမ့်ပဲ မျက်နှာလွှဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပရသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနာ၊ သူဘါးစည်းစိမ်လျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏။ သံယောဇနန္တိ၊ သံယောဇဉ်ကြိုးတစင်းဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၁-သူတပါးကား ပျက်စီးသည်သည်း ရှိ၏၊ မပျက်စီးသည်လည်း ရှိ၏၊ မိမိမူကား အယုတ်သဖြင့် အဆင်းအရေ ဖောက်ပြန်ခြင်း စသောအဖြစ်သို့ရောက်၍ စင်စစ်မချွတ် ပျက်စီးလေ၏။ ထိုကြောင့် ဒေါသကြီးသောသူသည် အိုမင်းလွယ်သည်ဟု ကျမ်းဂန်ဆိုချေသည်။ သူတပါးကိုပစ်ခတ်ခြင်းငှါ လက်ဖြင့်ကိုင်ယူသောမစင်သည် မိမိကိုလက်ဦးလူးသကဲ့သို့ သူတပါးကား လူးသည်လည်း ရှိ၏၊ မလူးသည်သည်း ရှိကောင်း၏။ (ပြည်)

၂-အဆိပ်နှင့်ရောသော ကျင်ပုပ်သည် အချင်းခပ်သိမ်း စွန့်အပ် စက်ဆုပ်အပ်သကဲ့သို့ သုံးဆောင်သောကာလ, အကျိုးပေးရာကာလတို့၌ စင်စစ်အနိဋ္ဌဖြစ်သောကြောင့် ဒေါသကို အလိုမလိုက်၊ အချင်းခပ်သိမ်း စွန့်အပ်, စက်ဆုပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပြတော်မူသည်။ (ပြည်)

၃-ဣဿာယ ကရဏံ ဣဿာယနာ၊ နာမဓာတ် ဏျပစ္စည်း, ယုပစ္စည်း။ (ပြည်)

၄၈၇။ မစ္ဆရဘာဝေါ၊ ဝန်တိုခြင်းရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ မစ္ဆရိယံ၊ မည်၏[၁]။ တံ၊ ထိုမစ္ဆရိယသည်။ လဒ္ဓါနံ ဝါ၊ ရအပ်ပြီးမှုလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ လဘိတဗ္ဗာနံ ဝါ၊ ရအပ်ဆဲ ရအပ်လတ္တံ့မှုလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ သမ္ပတ္တီနံ၊ စည်းစိမ်တို့ကို။ နိဂူဟနလက္ခဏံ၊ လျှို့ဝှက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ တာသံယေဝ၊ ထိုမိမိစည်းစိမ်တို့၏သာလျှင်။ ပရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏဘာဝအက္ခမနရသံ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သူတပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်ကို မနှစ်သက်သော အခြင်းအရာဖြင့်) တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ကဋုကဉ္စုကတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ခါးစပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏[၂]၊ ဝါ၊ မသာယာ မနှစ်သက်သော အခြင်းအရာ, ဆင်းရဲသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၏[၃]။ ဝါ၊ ယောက်မဖျားဖြင့်ယူ၍ ဆိတ်ဆွန်းဆိတ်ဆွန်းသာ ပူဇော်ပေးကမ်းတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော စင်စစ် စည်းနဲသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏[၄]။ အတ္တသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနံ၊ အာဝါသစသော မိမိစည်းစိမ်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ စေတသော၊ စိတ်၏။ ဝိရူပဘာဝေါ၊ မလှသောအဖြစ်ဘည်း၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

၄၈၈။ ကုစ္ဆိတံ၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်အပ်သော။ ကတံ၊ ဒုစရိုက်အမှုသည်။ ကုကတံ၊ မည်၏။ တဿ၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်အပ်သော ဒုစရိုက်,သုစရိုက်အမှုကို

၁-နိရုတ္တိနည်းဖြင့်ကား မာ ဣဒံ အစ္ဆရိယံ အညေသံ ဟောတု မယှမေဝ ဟောတူတိ မစ္ဆရိယံ၊ ပြု။ (ပြည်)

၂-ကဋုကာကာရဂတိ ကဋုကဉ္စုကတာ။ ဋီ ၁၅၂၊ ကဋုက-သဒ္ဒါသည် ကေန'မ္ဗော-ကဋုကပ္ဖလော-ဟူသော ဒဓိဝါဟနဇာတ်၌ အခါးကိုဟောသည်။ တြိကဋုကော-စသည်၌ အစပ်ကို ဟောသည်။ (ပြည်)

၃-ကဋုကသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ အသာတတ္ထော၊ ဒုက္ခတ္ထော ဝါ၊ အဉ္စုကသဒ္ဒေါ ဂတျတ္ထော။ မဓုသာရ။ (ပြည်)

၄-ကဋုကဉ္စုကတာ ဝုစ္စတိ ကဋစ္ဆုဂါဟော၊ အဘိ ၁၊ ၄၀၇ အဋ္ဌသာလိနီ။ ဤ၌ ကဋုက-သဒ္ဒါသည် ယောက်မဟော၊ အဉ္စု-ဓာတ်သည် ဗုဒ္ဓံ အဥ္စတိ-၌ကဲ့သို့ ပူဇာအနက်ဟော။ ဓာတွန်- မကျေ။ (ပြည်)

အာရုံပြု၍ဖြစ်သော နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏[၁]။ တံ၊ ထိုကုက္ကုစ္စသည်။ ပစ္ဆာနုတာပလက္ခဏံ၊ နောက်၌ အဖန်တလဲလဲ ပူပန်စေခြင်း, နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ကတာ-ကတာနုသောစနရသံ၊ ပြုကျင့်မိ,လွန်ကျူးမိသော ဒုစရိုက်, မပြုမိမကျင့်မိသော သုစရိုက်တရားကို အဖန်တလဲလဲလျှောက်၍ အောက်မေ့စိုးရိမ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်နှလုံးပူပန်လျက် အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ကတာကတပဒဋ္ဌာနံ၊ ကတဒုစရိုက်, အကတသုစရိုက်လျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏။ ဒါသဗ္ဗံ ဝိယ၊ ကျွန်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသာ၊ ဆိုပြီးမှကြွင်းသော သံခါရတို့သည်။ ဝုတ္တပကာရာ-ယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤရွေ့တရပ်အပြီးတည်း။

ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ အဋ္ဌာရသ သံခါရာ၊ တို့သည်။ ပဌမေန၊ သော။ ဒေါသမူလေန၊ နှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပဌမေန၊ ပဌမဒေါသမူနှင့်။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။

၁-ပြုမိလွန်ကျူးမိသောဒုစရိုက်,မပြုမကျင့်မိသောသုစရိုက်အမှုသည် ရှုံ့ရှာစက်ဆုပ်အပ်သောကြောင့် ကုကတမည်ရင်းတည်း။ ထိုအမှုကိုအာရုံပြု၍ သူတော်ကောင်းတို့ စက်ဆုပ်ရှုံ့ရှာဖွယ် အပါယ်လားကြောင်း ဤသည် ဤသည် မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို ငါပြုမိလေသည်၊ ခက်စွဟု နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်, သဂ္ဂမောက္ခာကို ရခြင်း၏အကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ဤသည်ဤသည် သုစရိုက်တရားကို ငါမပြုမိ, မကျင့်မိလေ၊ ငါ့အား သေခါနီးအခါ ဘီရုတ္တာဏလေဏပရာယနဖြစ်သော တစိုးတစိသော သုစရိုက်တရား မရှိသည်ကား ခက်စွ ငါ့ကိုယ်ဟု နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်လည်း ပထဝီကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော ဈာန်သည် ပထဝီကသိဏမည်သကဲ့သို့ ကာရဏူပစာအားဖြင့် ကုကတမည်သတည်း။ ထို ကုကတမည်သော နှလုံးမသာယာသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကြောင့် သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ကုက္ကုစ္စစေတသိက်သည် ကုက္ကုစ္စမည်၏ ဟူလိုသည်။ မပြုမိသေးသော သုစရိုက်အမှုသည် မပြုသေးပဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် ကုကတမည်လေသနည်း ဟူမူကား-လောက၌ သူတော်တံတွာ ပြုအပ်ပြုသင့်သောကောင်းမှုကို မပြုမိသော သူတို့သည် တာဏလေဏပရာယနဖြစ်သော ကောင်းမှုကို ငါမပြုမိပါ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှု ဖြစ်ခဲ့၏တကားဟု ပြုသင့်ကျင့်သင့်လျက် မပြုမိမကျင့်မိသော ကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှုဟု ခေါ်ဝေါ်ကြရကား လောကဝေါဟာရအားလျော်စွာ နှစ်,လ,နေ့ရက်လွန်၍ မပြုမိမကျင့်မိသော သုစရိုက်အမှုသည်လည်း ကုကတမည်လေသတည်း၊ လောကဝေါဟာရဝိသယော၊ သဒ္ဒေါ နေကန္တပရမတ္ထကော-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် လျော်စွာ သဒ္ဒါဟူက လောကဝေါဟာရအရာသာဟူလိုသည်။ (ပြည်)

ဂစ္ဆန္တိ ယထာ စ၊ သို့လည်း။ ဝေ၊ တူ။ ဒုတိယေနာပိ၊ နှင့်လည်း။ သမ္ပယောဂံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ သသင်္ခါရတာ စ၊ သည်၎င်း။ အနိယတေသု၊ အနိယတ,ဣဿာစသည်တို့၌။ ထိနမိဒ္ဓသမ္ဘဝေါ စ၊ ထိနမိဒ္ဓ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်၎င်း။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။

၄၇၉။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ မောဟမူလေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေန၊ ယုတ်ဝိညာဉ်နှင့်။ ဖဿော၊ ၎င်း။ပ။ စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ၎င်း။ပ။ [၁၀၁] ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ဧကာဒသ၊ သင်္ခါရတို့၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ၎င်း။ မနသိကာရော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေဝါပနကာ၊ ကုန်သော။ ဒွေ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေရသ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့သုံးပါးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ စိတ္တဋ္ဌိတီတိ၊ ကား။ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ ခဏဋ္ဌီမျှသာတည်း။ (မတ္တ-ဖြင့် သန္တာနဋ္ဌိတိကို စင်စေသတည်း။) ဒုဗ္ဗလော၊ အားနည်းသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ (တနည်း။) ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ စိတ်၏ပဝတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဌိတိမျှသာတည်း။ (မဂ္ဂင်္ဂဒိဘာဝံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဓိမောက္ခဝိရဟတော၊ တည်း[1]။) စိကိစ္ဆာ၊ ဉာဏ်ဟူသောကုစားခြင်းမှ[2]။ ဝိဂတာ၊ ကင်းသည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ မည်၏။ သာ-ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ သံသယလက္ခဏာ၊ ယုံမှားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ ဤသို့လေလော,ဤသို့မဟုတ်လေလော ဤသို့စသည်ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်မွေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ကမ္ပနရသာ၊ အထူးထူးသောအာရုံ၌ စိတ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနိစ္ဆယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဟူသော နှလုံးနှစ်ခွကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ ကား။ အနေကံသဂ္ဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၌ ကေန်မဟုတ် အထူးထူးသော သဘောကိုယူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။

၁-ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တောတိ ဧတေန ပဝတ္တိသင်္ခါတော ဌိတိမတ္တော၊ န မဂ္ဂင်္ဂဒိဘာဝံ ဂစ္ဆတိ အဓိမောက္ခဝိရဟတောတိ အတ္ထော။ (ဝိကာသိနီ ၁-၃၂၃) (ပြည်)

၂-နိဿက္ကတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ (ဝိကာသိနီ ၁-၃၂၃) (ပြည်)

အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနာ၊ ၏။ ပဋိပတ္တိအန္တရာယကရာ၊ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သောတရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ သေသာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာမှကြွင်းသော ဒွါဒသသင်္ခါရတို့သည်။ ဝုတ္တပကာရာယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။

ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တေန၊ နှင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာ၊ ကုန်သော။ ဒွါဒသ၊ တို့သည်။ (သမ္ပယောဂံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်၌။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဓိမောက္ခော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုအဓိမောက္ခနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ တေရသေဝ၊ သင်္ခါရတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဓိမောက္ခသဗ္ဘာဝတော၊ အဓိမောက္ခထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလဝတရော၊ သာ၍အားရှိသော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်ဝိညာဉ်၌။ ယံ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) တံ-ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ သရူပေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတံ၊ ၏။ အဓိမောက္ခမနသိကာရာ၊ တို့သည်။ ယေဝါပနကဝသေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးသတ်။ ဧဝံ၊ သို့။ အကုသလသင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၉၁။ အဗျာကတေသု၊ သင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဝိပါကအဗျာကတာ၊ တို့သည်။ အဟေတုကသဟေတုကဘေဒတော၊ အဟိတ်သဟိတ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့တွင်။ အဟေတုကဝိပါကဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ အဟိတ်ဝိပါက်ဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဟိတ်ဝိပါက်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ကုသလာကုသလဝိပါကစက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုသလဝိပါက်, အကုသလဝိပါက် စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ဖဿော၊ ဧင်း။ပ။စိတ္တဋ္ဌိတိ၊ ဧကဂ္ဂတာဧင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သရူပေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ သင်္ခါရတို့ဧင်း။ ယေဝါပနကော၊ သော။ မနသိကာရောယေဝ၊ သာလျှင်ဧင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သောတဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာပိ၊ ကာယဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ ဧတေယေဝ ပဉ္စ၊ ထိုငါးပါးတို့

သာလျှင်တည်း။ ဥဘယဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ နှစ်ပါးသော ကုသလဝိပါက်, အကုသလဝိပါက် မနောဓာတ်နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ တို့သည်။) ဧတေ စေဝ၊ ထိုငါးပါးတို့ရင်း။ ဝိတက္ကဝိစာရာဓိမောက္ခာ စ၊ တို့ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တိဝိဓာယပိ၊ သော။ အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ (သမ္ပယုတ္တာ၊ တို့သည်။) တထာ၊ ထို အတူ ရှစ်ပါးတို့ပင်တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးတို့တွင်။ ယာ သောမနဿသဟဂတာ၊ အကြင်သောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာယ၊ ထိုသောမနဿသဟဂုတ် သန္တီရဏ အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ပီတိ၊ သည်။ အဓိကာ၊ လွန်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကဝိပါကဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသဟေတုကသင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အဋ္ဌကာမာဝစရဝိပါကသမ္ပယုတ္တာ၊ ရှစ်ပါးသောကာမာဝစရဝိပါက်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့သည်။ အဋ္ဌဟိ ကာမာဝစရကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တသင်္ခါရသဒိသာယေဝ၊ သမ္ပယုတ္တသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ အနိယတေသု၊ တို့တွင်။ ယာ တာ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာ၊ ထိုကရုဏာ, မုဒိတာတို့သည်။ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ၊ သတ္တဝါပညတ်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ န သန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ-ကသ္မာ၊ ကား။ ကာမာဝစရဝိပါကာ၊ တို့သည်။ ဧကန္တပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ စင်စစ် ပရိတ္တတရားလျှင် အာရုံရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န သန္တိ၊ ကုန်။ ကေဝလဥ္စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ကရုဏာမုဒိတာ၊ တို့သည်သာ။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဝိရတိယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝိပါကေသု၊ တို့၌။ န သန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပဉ္စ သိက္ခာပဒါ ကုသလာယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ထိုပါဠိဖြင့် လောကီယဝိပါကေသု ဝိရတိယော န သန္တိ-ဟုပြ၏။)

[၁၀၂] ပန၊ ထိုမှတပါး။ ရူပါဝစရအရူပါဝစရလောကုတ္တရဝိပါကဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ တေသံ ရူပါဝစရာဒိဝိပါကဝိညာဏာနံ၊

တို့၏။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒိသာ ၀ေ၊ တူ ကုန်သည်သာတည်း။

၄၉၂။ ကိရိယဗျာကတာပိ၊ ကြိယာအဗျာကတသင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အဟေတုကသဟေတုကဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ တို့ တွင်။ အဟေတုကကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အဟေ-တုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ စ အဟေတုကကိရိယသင်္ခါရာ၊ တို့သည်ကား။ ကုသလဝိပါကမနောဓာတုအဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုဒွယသမ္ပယုတ္တေ-ဟိ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့်။ သမာနာ၊ ကုန်၏[၁]။ ပန၊ ရသင့် သောအထူးကို ဆိုဦးအံ့။ မနောဝိညာဏဓာတုဒွယေ၊ မနောဝိညာဏ-ဓာတ်နှစ်ပါး၌။ ဝီရိယံ၊ သည်။ အဓိကံ၊ ၏။ ဝီရိယသဗ္ဘာဝတော၊ ဝီရိယ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗလပ္ပတ္တော၊ ဗိုလ်သို့ရောက်သော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၂]။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအဟေတုကကြိယာသင်္ခါရ၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဟေတုကကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့ သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုသဟေတုကသင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အဋ္ဌကာမာဝစရကိရိယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝိရတိယော၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌဟိ ကာမာဝစရကုသလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တသင်္ခါရသဒိသာ၊ သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့နှင့်တူကုန်၏။ ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရကိရိယသမ္ပယုတ္တာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သဗ္ဗာကာရေနာပိ၊ ဓမ္မအားဖြင့်၎င်း, ဒွာရရုံအားဖြင့်၎င်း, ပဝတ္တိအာကာရ အားဖြင့်၎င်း, အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ တေသံ၊ ထိုရူပါ-

---

၁-ထို ကြိယာသင်္ခါရတို့တွင် အဟိတ်ကြိယာမနောဓာတ်သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့သည် ကုသလဝိပါက် မနောဓာတ် သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်၏၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်သမ္ပယုတ် သင်္ခါရတို့သည် သောမနဿသဟဂတသန္တီရဏသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်၏၊ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗန-သမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့သည် ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏသမ္ပယုတ်သင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်၏။ ဤသို့သောအနက်ကိုပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ကုသလာ။ပ။ သမာနာ-ဟူ၍မိန့်၏ ထိုဝိညာဉ်တို့မှ ရသင့်သော ဝိသေသကိုပြခြင်းငှါ မနောဝိညာဏဓာတုဒွယေ ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ဗိုလ်ဟူသည် ဝီရိယအဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို နှလုံးထား၍ ဤစကားကို ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

ဝစရ အရူပါဝစရကြိယာတို့၏။ ကုသလဝိညာဏသမ္ပယုတ္တသဒိသာယေဝ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောသင်္ခါရတို့နှင့် တူကုန်သည်သာလျှင် တည်း။ ဣတိ၊ ဤခွေအပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အဗျာကတာပိ သင်္ခါရာ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဣဒံ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဣဒံ၊ ဤကထာမုခသည်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ· နယေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ တည်း။

အတီတာဒိဝိဘာဂကထာ

ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (ဧဝံ ခန္ဓာ ဝိတ္ထာရိတာတိ သမ္ဗန္ဓော။) ယံကိဉ္စိ ရူပံ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဝိတ္ထာရိတာ၊ ချဲ့တော်မူအပ်ကုန်၏။

[ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌မူလည်း ဖြစ်သော။ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ မူလည်းဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ ဝါ၊ ရုန့်ရင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုခုမံ ဝါ၊ သိမ်မွေ့သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဟီနံ ဝါ၊ ယုတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဏီတံ ဝါ၊ မွန်မြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ယံ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယံ ဒူရေ ဝါ၊ အကြင်ဒူရရုပ်သည်၎င်း။ ယံ သန္တိကေ ဝါ၊ အကြင်သန္တိကရုပ် သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုတဆဲ့တပါးသော ဩကာသ၌ ပြအပ်သော အလုံးစုံသောရုပ်ကို။ ဧကဇ္ဈံ၊ ရုပ္ပနလက္ခဏာတခု၌ တပေါင်းတည်း ပြု၍။ အဘိသံယူဟိတွာ၊ ရုံးစု၍။ အဘိသံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ အယံ သဗ္ဗော၊ ဤအတိတ်စသော တဆဲ့တပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း ရုပ္ပနလက္ခဏာအားဖြင့် တချက်တည်းပေါင်းစုရုံးချုံးအပ်သော သဘော တရားအလုံးစုံကို။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရုပ်အစုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယာကာစိ၊ အမှတ် မရှိ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယာကာစိ၊ သော။ သညာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ အဘိသံခိ·

ပိတွာ၊ ချုံး၍။ အယံ သင်္ဂဟော၊ ဤ(အတိတ်စသော) တဆဲ့တပါးသော အပြားအားဖြင့် ကွဲပြားသော်လည်း ဝိဇာနနလက္ခဏာအားဖြင့် တချက်တည်း ပေါင်းစုရုံးချုံးအပ်သော သဘောတရားအလုံးစုံကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဉ်အစုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ယံကိဉ္စီတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ အနဝသေသ-ပရိယာဒါနံ၊ အကြွင်းမဲ့ သိမ်းကျုံးသောစကားတည်း၊ ဝါ၊ အကြွင်းမဲ့ကုန်စေသောစကားတည်း၊ ဝါ၊ ချက်ကုန်ရှိမဲ့ ပိုက်စိပ်သဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူသောစကားတည်း။ ရူပန္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော ရုပ်ဟူသော အနက်ကိုလွန်၍ အနက်တပါး လျှဉ်းပါးသည်ကို နှစ်စေသောစကားတည်း၊ ဝါ၊ မြစ်သောစကားတည်း၊ ဝါ၊ ယံကိဉ္စိအရသည် နပုံသကဖြင့် ညွှန်းထိုက်သမျှ ရှိမဲ့သဒ္ဒေမဟုတ် ရုပ်သာဟူ၍ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း[1]။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဒဒ္ဒယေနာပိ၊ ယံကိဉ္စိ-ဟူသောပုဒ် ရူပံ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါး အပေါင်းဖြင့်လည်း[2]။ ရူပဿ၊ ရုပ်ကို။ အနဝ-သေသပရိဂ္ဂဟော၊ အကြွင်းမဲ့သိမ်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁-ယံကိဉ္စိ-၌ ယံ-ဟူသောပုဒ်သည် သာမန်အားဖြင့် အမှတ်မရှိသည်ကို ပြသည်၊ ကိဉ္စိ-ဟူသောပုဒ်သည် ဧကစ္စ-ဟူသောပုဒ်နှင့် အနက်တူသည်ဖြစ်၍ပကာရအထူးအပြားကို သုံးသပ်၍ အမှတ်မရှိသည်ကို ပြသည်၊ ယံ-ဟူသော, ကိဉ္စိ-ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးစုံဖြင့်လည်း စိန္တော ကာ ကော စ ကိံ သဒ္ဒေ၊ အပ္ပကဏ္ဍဿ ဝါစကော။ ယကာရယုတ္တော အာဒိမှိ၊ သကလတ္ထဿ ဝါစကော။ အယာဒိ စ အစိန္တော စ၊ ပုစ္ဆာဇောတကသညိတော-ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ နပုံးလိင်ဖြင့် ပြခြင်းငှါထိုက်သော အလုံးစုံကိုနှံ့၍ သိမ်းဟူသည်။ ထိုနပုံးလိင်ဖြင့် ပြခြင်းငှါထိုက်သော အနက်တပါးတို့၌လည်း လျှဉ်းပါးလေသောကြောင့် ရူပံ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ထိုပသင်္ဂကို နှစ်စေသည်၊ ဝါ၊ မြစ်သည်။ ထိုကြောင့် တပုဒ်ပုဒ်ကိုသာ မဟောမူ၍ နှစ်ပုဒ်လုံးကို ဘုရားဟောတော်မူရသည် ဟူလိုသော်။ တဿ အဓိပ္ပေတတ္ထံ အတိစ္စ ပဝတ္တိတော အတိပ္ပသင်္ဂဿ နိယမနတ္ထံ ရူပန္တိ အာဟ။ (မူလဋီကာ။) နိယမနတ္ထန္တိ နိဝတ္တနတ္ထံ။ (အနု။) နိယမနတ္ထန္တိ နိဝါရဏတ္ထံ၊ (မခု။) ယံကိဉ္စိ ရူပံ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်တို့၏ အသီးအသီးသောအနက်ကို ဆိုပြီ၊ နှစ်ပါးစုံဖြင့်ကား အဘယ်သို့သောအထူးကို ပြုအပ်သနည်း စဒ်ရှိရကား ဧဝံ ပဒဒ္ဒယေနာပိ-စသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၂-ပဒဒ္ဒယေနာပိ-၌ ပိ-ကား သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထ။ ယံ-တပုဒ် ကိဉ္စိ-တပုဒ် ရူပံ-တပုဒ်ဖြစ်၍ ပဒတ္တ-ယေန-ဆိုသင့်တုံလျက် အဘယ့်ကြောင့် ပဒဒ္ဒယေန-ဆိုသနည်း စုဒ်ရှိရကား ယံကိဉ္စီတိ သန္ဓိ-ပါတံ ယံ-သဒ္ဒံ ကိ-သဒ္ဒဉ္စ အနိယမေကတ္တဒီပနဝသေန ဧကံ ပဒန္တိ ဂဟေတွာ ပဒဒွယေနာပီတိ ဝုတ္တံ။ (မူလဋီကာ။) ယံကိဉ္စီတိ ဧတ္ထ၊ ပုဒ်၌။ ယံသဒ္ဒဉ္စ၊ ယံသဒ္ဒါကိုရင်း။ သန္ဓိပါတံ၊ စနိပါတ်

အထ-ပစ္ဆာ၊ ထိုနောင်မှ။ အဿ-ရူပဿ၊ ၏။ [၁၀၃] အတီတာဒိနာ၊ အတိတ်စသည်ဖြင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ဝေဘန်ခြင်းကို။ (အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဇ္ဈတ္တ-အာဒိနာ၊ ဖြင့်။) အာရဘတိ၊ အားထုတ်တော်မူ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့ကား။ အတီတံ၊ အတိတ်တည်း။ ကိဉ္စိ၊ ကား။ အနာဂတာဒိဘေဒံ၊ အနာဂတ်စသည် အပြားရှိ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဝေဒနာဒီသု၊ တို့၌။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၄၉၄။ တတ္ထ၊ ထိုရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့တွင်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ ရူပံ၊ သည်။ အဒ္ဓါသန္တတိသမယခဏဝသေန၊ ခဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စတုဓာ၊ လေးပါးအဖို့ဖြင့်။ အတီတံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအတူလေးပါးသော အဖို့ဖြင့်။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုအဒ္ဓါသန္တတိသမယခဏတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အဒ္ဓါနဝသေန၊ အခွန့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကဿ၊ တဦးသောသတ္တဝါ၏။ ဧကသ္မိံ ဘဝေ၊ တခုသောဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီးသော ရုပ်သည်။) အတီတံ၊ မည်၏။ စုတိတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ (ဥပ္ပဇ္ဇနကံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ရုပ်သည်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ ဥဘိန္နံ၊ စုတိပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးတို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ (ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်သည်။) ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။

သန္တတိဝသေန၊ ရှေ့နောက်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဘာဂဧက-ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ တူသောအဖို့ရှိသော တခုသောအခြင်းအရာရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်ရင်း။ (သဘာဂ) ဧကာဟာရသမုဋ္ဌာနဉ္စ၊

နှင့်တကွသော။ ကိသဒ္ဒဉ္စ၊ ကိံသဒ္ဒါကိုရင်း။ အနိယမေကတ္ထဒီပနဝသေန၊ အနိယမဖြစ်သော အနက်တပါးတည်းကိုသာ ပြသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကေ ပဒန္တိ၊ တပုဒ်တည်းဟူ၍။ ဂဟေ-တွာ၊ ၍။ ပဒဒွယေနာပိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။ဤသို့ ဋီကာပါဌ်ကို အနက်သမ္ဗန်။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား ယံ-တပုဒ် ကိဉ္စိ-တပုဒ်ပင်ဖြစ်သျှင်းမူလည်း အနိယမအနက် တပါးကိုသာ ပြသောကြောင့် ယံကိဉ္စိ-ကိုဘပုဒ်တည်းယူ၍ ရူပ်-တပုဒ်ဖြစ်ခကား ပဒဒွယေန-ဆိုပါသည် ဟုလိုသည်။ ။သနိပါတ်-ကား ယဿလာဘနည်း၊ သက္ကချကဆသိကမ္ပိ မစ္ဆဂ္ဂမ္မမ္ပိ စရန္တမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ ပဿတိ-ကဲ့သို့။ (ပြည်)

တုသောအဖို့ရှိသော တခုသော အခြင်းအရာရှိသော အာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်ရင်း။ ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သည် နောက်၌ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။[၁] တတော၊ ထိုကာလမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝိသဘာဂ-ဥတုအာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ဝိသဘာဂဥတုအာဟာရလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်။ အတီတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ (ဝိသဘာဂဥတုအာဟာရ-သမုဋ္ဌာနံ၊ သည်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ စိတ္တဇံ၊ စိတ္တဇရုပ်သည်။ ဧကဝီထိ-ဧကဇဝနဧကသမာပတ္တိသမုဋ္ဌာနံ၊ တခုသော ပဉ္စဒွါရဝီထိ တခုသော မနောဒွါရဇောဝီထိ တခုသောသမာပတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏။ ပါဋိယေက္ကံ၊ အသီးတခုဖြစ်သော။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ အတီတာ-ဒိဘေဒေါ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ တေသညေဝ-ဥတုအာဟာရစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဥတုသမုဋ္ဌာန်, အာဟာရသမုဋ္ဌာန်, စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့ကိုသာလျှင်။ ဥပတ္ထမ္ဘကဝသေန၊ ထောက်ပံ့ခိုင်ခံ့စေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တဿ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏။ အတီတာဒိ-ဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သမယဝသေန၊ သမယ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကမုဟုတ္တပုဗ္ဗဏှသာယန္ဟ-ရတ္တိန္ဒိဝါသု၊ တခုသောမုဟုတ္တ နံနက်အဖို့ ညနေအဖို့ ညဉ့် နေ့ အစရှိကုန်သော။ သမယေသု၊ သမယတို့၌။ သန္တာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ တံ သမယံ၊ ဧကမုဟုတ္တစသော ထိုထိုသမယရှိသော ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ နာမ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။

၁-သဘာဂေါ ဧကောကာရော ဥတုသမုဋ္ဌာနံ တေဿာတိ သဘာဂဧကဥတုသမုဋ္ဌာနံ။ သီတသည် သီတ၏ သဘာဂတည်း၊ ဥဏှသည် ဥဏှ၏ သဘာဂတည်း။ ယင်းသဘာဂ ဖြစ်သော သီတဥဏှသည် ပုဗ္ဗာပရအားဖြင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ်သို့ဖြစ်၍ ဧက-ဥတုသမုဋ္ဌာနံ ဆိုအပ်သနည်းဟူမူ-ယံ ပန သီတံ ဥဏှံ ဝါ သရိရေ သန္နိပတိတံ သန္တာနဝသေန ပဝတ္တမာနံ အနူနံ အနဓိကံ ဧကာကာရံ၊ တံ ဧကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဋီကာ။ သဘာဂ-ဟူပြီး၍ အဘယ့်ကြောင့် ဧက-သဒ္ဒါကိုပြုသနည်း? သဘာဂဥတုနော အနေကတ္တာ ဧကဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ ရင်း။ (ပြည်)

ခဏာဝသေန၊ ခဏ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပါဒါဒိခဏတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ဥပါဒ်စသောခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သောရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏတ္တယသို့ရောက်သည်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ မဖြစ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အနာဂတံ၊ မည်၏။ (တတော၊ ထိုခဏတ္တယပရိယာပန္နမှ။) ပစ္ဆာ၊ ၌။ (အတိက္ကန္တတ္တာ၊ ခဏတ္တယကို လွန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အတီတံ၊ မည်၏။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ အတိက္ကန္တ-ဟေတုပစ္စယကိစ္စံ၊ လွန်ပြီးသောဟေတုကိစ္စ ပစ္စယကိစ္စရှိသော ရုပ်သည်။ အတီတံ၊ မည်၏။ နိဋ္ဌိတဟေတုကိစ္စံ၊ ပြီးပြီးသော ဟေတုကိစ္စရှိသော။ အနိဋ္ဌိတပစ္စယကိစ္စံ၊ မပြီးသေးသောပစ္စယကိစ္စရှိသော ရုပ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ ဉဘယကိစ္စံ၊ နှစ်ပါးသောဟေတုကိစ္စ ပစ္စယကိစ္စသို့။ အသမ္ပတ္တံ၊ မရောက်သေးသော ရုပ်သည်။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သကိစ္စက္ခ-ဏေ၊ မိမိ၏ကိစ္စကို ပြုဆဲခဏ၌။ ဝါ၊ မိမိကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သောခဏ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနာဂတံ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အတီတံ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအတီတတိက်၌။ ခဏာဒိကထာဝ၊ ခဏကထာ ကိစ္စကထာသည်သာလျှင်။ နိပ္ပရိယာယာ၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချကထာမည်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော အဒ္ဓါသန္တ-တိသမယကထာတို့သည်။ သပရိယာယာ၊ သပရိယာယကထာမည်ကုန်၏။

၄၉၅။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘေဒေါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓအပြားသည်။ ဝုတ္တ-နယော ဧဝ၊ လျှင်တည်း။ အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ဣဓ၊ ဤသုတ္တန္တနည်း၌။ နိယကဇ္ဈတ္တမ္ပိ၊ နိယကအဇ္ဈတ္တကိုလည်း။ အဇ္ဈတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပရပုဂ္ဂလိကမ္ပိ စ၊ တပါးပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကိုလည်း။ ဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ၊ ၏။ ဩဠာရိကသုခုမဘေဒေါ၊ သည်။ ဝုတ္တနယောဝ၊ တည်း။

၄၉၆။ ဟီနပဏီတဘေဒေါ၊ ဟီနပဏီတအပြားကို။ ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ နိပ္ပရိယာယတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) (အချို့စာ၌ ဒုဝိဓော-ရှိ၏၊ ဋီကာမလာ။) တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အကနိဋ္ဌာနံ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပတော၊ ရုပ်အောက်။ သုဒဿီနံ၊ သုဒဿီဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပံ၊ သည်။ ဟီနံ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုသုဒဿီဗြဟ္မာတို့၏ ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ သုဒဿာနံ၊ သုဒဿာဗြဟ္မာတို့၏။ ရူပတော၊ ရုပ်ထက်။ ပဏီတံ၊ မြတ်၏။ ဧဝံ၊ ဖြင့်။ ယာဝ၊ လောက်။ နရကသတ္တာနံ၊ ငရဲသတ္တဝါ

တို့၏။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ လောက်။ ပရိယာယတော၊ ဖြင့်။ ဟီနပဏီတတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ နိပ္ပရိယာယတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ယတ္ထ ယသ္မိံ ရူပေ၊ ၌။ အကုသလဝိပါကံ၊ သော။ (ဝိညာဏံ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုအကုသလဝိပါက်ဝိညာဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဟီနံ၊ ၏။ (ယတ္ထ ရူပေ ကုသလဝိပါကံ ဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ပဏီတံ။ ယောဇနာ။)

[၁၀၄] ဒူရေသန္တိကေတိ ဣဒမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ တည်း။ အပိစ၊ လည်း။ ဩကာသတောပိ၊ ဩကာသအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဒူရဒုက်၌။ ဥပါဒါယုပါဒါယ၊ ထောက်၍ထောက်၍။ ဒူရသန္တိကတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၄၉၇။ တဒေကဇ္ဈံ အဘိသံယူဟိတွာ အဘိသံခိပိတွာတိ၊ ကား။ အတီတာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ပြအပ်သော။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ ရူပံ၊ ကို။ ရုပ္ပနလက္ခဏသင်္ခါတေ၊ ရုပ္ပန-လက္ခဏာဟု ဆိုအပ်သော။ ဧကဝိဓဘာဝေ၊ တခုသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်၌။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ရာသိံ ကတွာ၊ အစုပြု၍။ ရူပက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤတဒေကဇ္ဈံ-စသော ဝါကျ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ဤတဒေကဇ္ဈံ-စသော ဝါကျဖြင့်။ သဗ္ဗံပိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ ရုပ္ပနလက္ခဏေ၊ ၌။ ရာသိဘာဝူပဂမနေန၊ အစု၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညော၊ သော။ ရူပက္ခန္ဓော နာမ၊ မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။

၄၉၈။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ဒဿိတံ ယထာ စ၊ ပြအပ်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာစသည်တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒယိတလက္ခဏာဒီသုပိ၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ စသည်တို့၌လည်း။ ရာသိ-ဘာဝူပဂမနေန၊ အစု၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ-ဒယော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ဆောင်၍ သမွန်အပ်၏)။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝေဒနာ-ဒီဟိ၊ တို့မှ။ အညေ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော နာမ၊ မည်ကုန်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိကုန်။

ပန၊ ထုံးသည်ကိုဆိုအံ့။ တ္ထေ၊ ဤဝေဒနာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ၌။ ဝါ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာစသည်တို့တွင်။ အတီတာဒိဝိဘာဂေ၊ အတိတ်စသည်ကို ဝေဘန်ရာ၌။ သန္တတိဝသေန စ၊ ရှေ့နောက်အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ခဏာဒိဝသေန စ၊ ခဏကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ။တတ္ထ၊ ထိုသန္တတိခဏစသည်တို့တွင်။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကဝီထိဧကဇဝနဧကသမာပတ္တိပရိယာပန္နာ စ၊ တခုသောပဉ္စဒွါရဝီထိ တခုသောမနောဒွါရဝီထိ တကြိမ်သောသမာပတ်၌အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာသည်၎င်း။ ဧကဝိဓဝိသယသမာယောဂပ္ပဝတ္တာ စ၊ (ဘုရားစသောအဆင်းတော် တရားသံအစရှိသော)တခုသောအဖို့ရှိသောအာရုံ၌ သဒ္ဒါစသည်နှင့်တကွ ယှဉ်သောအားဖြင့်ဖြစ်သောဝေဒနာသည်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏။ ခဏာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ခဏတ္တယပရိယာပန္နာ စ၊ ခဏသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊ ခဏတ္တယပရိယာပန္န၏ ရှေ့အဖို့နောက်အဖို့ဖြစ်သော အတိတ်အနာဂတ်၏ အလယ်၌မူလည်းဖြစ်သော။ သကိစ္စံ၊ မိမိကိစ္စကို။ ကုရုမာနာ စ၊ ပြုဆဲလည်းဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ မည်၏။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏[၁]။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘေဒေါ၊ ကို။ နိယကဇ္ဈတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-ဤအရာတွင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌၎င်း ဤနိဿယ၌၎င်း "တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတာ ပစ္ဆာ အာတီတာ" ဟု ပါဌ်မှန်ရှိသင့်၏။ အကြောင်းမူကား ရှေးစာမျက်နှာ၌ "ခဏဝသေန ဥပ္ပါဒါဒိခဏတ္တယပရိယာပန္နံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တတော ပုဗ္ဗေ အနာဂတံ၊ ပစ္ဆာ အတီတံ" ဟူသော ပါဌ်မှန်နှင့် ညီသင့်သောကြောင့်ပေတည်း။ ပှန်ပေ၏၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်ဆဲပစ္စုပ္ပန်မှ ရှေးကာလဟူသည် ခဏတ္တယသို့ မရောက်သေးမီကာလဖြစ်၍ ထိုကာလ၌ ခဏတ္တယသို့ရောက်ရန် အသင့်ရှိသောတရားသည် အနာဂတ်သာတည်း၊ အတိတ်မဟုတ်ပေ။ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီးသည်မှ နောက်ကာလဟူသည်မှာလည်း ခဏတ္တယသို့ရောက်၍ လွန်ပြီးသောကာလဖြစ်၍ ထိုကာလသို့ ရောက်သောတရားသည် အတိတ်သာတည်း၊ အနာဂတ်မဟုတ်ပေ။ ထိုကြောင့် ဤအရာ၌ "ပုဗ္ဗန္တာပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊ ခဏတ္တယပရိယာပန္န-၏ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ ဖြစ်သော အနာဂတ် အတိတ်တို့၏ အလယ်၌မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အတီတာ၊ မည်၏-ဟု အနက်မှန် ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၄၉၉။ ဩဠာရိကသုခုမဘေဒေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သမ္ဗန္ဓော။ အကုသလာ ဝေဒနာ။ပ။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တေန၊ သော။ ဇာတိ။ပ။ဝသေန၊ ဇာတ်, သဘာဝ, ပုဂ္ဂလ, လောကီလောကုတ္တရာ တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဩဠာရိကာ-၌စပ်။) သာဝဇ္ဇ-ကိရိယာဟေတုတော၊ ပါဏာတိပါတစသော ကဲ့ရဲ့အပ်သော အမူအရာ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ပါဏာတိပါတစသော ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အပြစ်နှင့်တကွသော အကုသိုလ်ကိုပြုခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော စ၊ ကိလေသာဟူသော မီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝူပသန္တဝုတ္တိ၊ အပူမငြိမ်းသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝူပသန္တ-သဘာဝါယ၊ ကိလေသာမီး ပူပန်ခြင်း,ငြိမ်းခြင်း သဘောသဘောရှိသော။) ကုသလဝေဒနာယ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာအောက်။ ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်း၏။ သဗျာပါရတော-သဉ္စာဟတော၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရနှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ထိုပါဠ်ဖြင့် ဝိပါကုပ္ပါဒနယောဂျဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်း၌ လျှောက်ပတ်သည်ကို ဆိုသတည်း။) သဥဿာဟတော-သသတ္တိ-တော၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောသတ္တိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ထိုပါဠ်ဖြင့် ဝိကုပ္ပါဒနသမတ္ထအဖြစ်ကို ဆိုသတည်း။) သဝိပါကတော၊ အကျိုးဝိပါက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဤပါဠ်ဖြင့် ပစ္စယန္တရသမဝါယကြောင့် ထို အကုသိုလ်ဝေဒနာ၏ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုသတည်း။ ယခင် သုံးပုဒ်တို့ဖြင့်လည်း ဝိပါကဓမ္မ၏ အဖြစ်ကို သာလျှင် ပြသတည်း။) တနည်း။ သဗျာပါရတော-ကာယကမ္မာဒိဗျာပါရ-သဗ္ဘာဝတော၊ ကာယကံစသော ဗျာပါရထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဇဝနုဿာဟဝသေန၊ ဇောဟူသော ဥဿာဟ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။) သဥဿာဟတော၊ ဥဿာဟရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝိပါကုပ္ပါဒနသမတ္ထတာဝသေန၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေခြင်း၌လည်း စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သတ္တိရှိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။) သဝိပါ-ကတော-ဝိပါကသဗ္ဘာဝတော၊ ဝိပါက်ကိုဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော၊ ကိလေသာဟူသောမီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သာဝဇ္ဇတော

စ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဓမ္မ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဝိပါကာဗျာကတာယ၊ ဝိပါက်အဗျာကတဝေဒနာအောက်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ သဝိပါကတော၊ ရင်း။ ကိလေသသန္တာပဘာဝတော၊ ရင်း။ သဗျာ-ပဇ္ဇတော၊ ကိလေသဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သာဝဇ္ဇတော စ၊ ရင်း။ ကိရိယာဗျာကဘာယ၊ ကြိယာအဗျာကတဝေဒနာအောက်။ ဩဠာ-ရိကာ၊ ၏။ ပန၊ တခန်းကိုဆိုအံ့။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုသိုလ်ဝေဒနာ, အဗျာကတဝေဒနာတို့သည်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ အကုသလာယ၊ အဝူပသန္တဝုတ္တိ သဘောရှိသော အကုသိုလ်ဝေဒနာထက်။ သုခုမာ၊ သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ဒွေပိ၊ ကုန်သော။ ကုသလာကုသလဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သဗျာပါရတော၊ ရင်း။ သဥဿာ-ဟတော၊ ရင်း။ သဝိပါကတော စ၊ ရင်း။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည် အားလျော်စွာ။ ဒုဝိဓာယပိ၊ ဝိပါက်ကြိယာအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဗျာကတာယ၊ အဗျာကတဝေဒနာအောက်။ [၁၀၅] ဩဠာရိကာ၊ ရုန့်ရင်းကုန်၏။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာပိ၊ သော။ အဗျာကတာ၊ သည်။ တာဟိ၊ ထိုနှစ်ပါးသောကုသိုလ်,အကုသိုလ် ဝေဒနာတို့ထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩဠာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၀။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဘာဝဝသေန၊ သဘောလက္ခဏာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နိရဿာဒတော၊ သာယာအပ်သော သဘောမရှိခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သော သုခကို ပယ်ခြင်းအားဖြင့်ရင်း။ သဝိပ္ဖါရတော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ မငြိမ်သက်သောအားဖြင့်ရင်း။ ခေါဘကရဏတော၊ ချောက်ချားခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဥဗ္ဗေဇနီယတော၊ ထိတ်လန့်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဘိဘဝနတော စ၊ နှိပ်စက်လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဩဠာရိကာ၊ ဒုက္ခမှတပါးကုန်သော။ ဒွီဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့အောက်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရာ၊ ဒုက္ခမှတပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည်။ သာတ-တော၊ သာယာအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သန္တတော၊ ငြိမ်သက်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပဏီတတော၊ မွန်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ မနာပတော၊ နှလုံးကိုပွါးစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ မဇ္ဈတ္တတော စ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ အလယ်၌တည်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာထက်။ သုခုမာ၊ ကုန်၏[၁]။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဥဘော၊ ကုန်သော။ သုခဒုက္ခာ၊ တို့သည်။ သဝိပ္ဖါရတော၊ ရင်း။ ခေါဘကရဏတော၊ ရင်း။ ပါကဋတော စ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဒုက္ခမသုခါယ၊ ထက်။ ဩဠာရိကာ၊ ကုန်၏။ သာ၊ ထိုအဒုက္ခမသုခဝေဒနာသည်။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ တဒုဘယတော၊ ထိုနှစ်ပါးကုန်သော သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သဘာဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩဠာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အသမာပန္နဿ၊ သမာပတ်မဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ နာနာရမ္မဏေ၊ အထူးထူးသောအာရုံ၌။ ဝိက္ခိတ္တဘာဝတော၊ ပျံ့လွင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာပန္နဿ၊ သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာအောက်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ဝိပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဣတရာ သမာပန္နဿ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုဂ္ဂလဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩဠာရိကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ လောကိယလောကုတ္တရဝသေန၊ ဖြင့်။ သာသဝါ၊ အာသဝေါ၏အာရုံဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ လောကိယာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုလောကီဝေဒနာသည်။ အာသဝုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊ အာသဝေါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဩဃနိယတော၊ ဩဃလေးပါးတို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ယောဂနိယတော၊ ယောဂလေးပါးတို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဂန္ထနိယတော၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍

၁-မဇ္ဈတ္တတာ-သည် သုခဝေဒနာ၌ မရှိ၊ သာတဘာ-သည် ဥပေက္ခာ၌ မရှိ၊ သန္တတာစသည်တို့ကိုကား သုခဥပေက္ခာတို့၌ ရအပ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ယထာယောဂံ-ဟု မိန့်သည်။ (ပြည်)

ဂန္ထတရား၏အစီးအပွါးဖြစ်သောကြောင့်ငှင်း။ နီဝရဏိယတော၊ နီဝရဏ တရားတို့သည် အာရုံပြုသောအားဖြင့် မြေးယှက်ပိတ်ဖုံးအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ငှင်း။ ဝါ၊ နီဝရဏတရားတို့၏ အစီးအပွါး၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ ဥပါဒါနိယတော၊ ဥပါဒါန်တရားတို့၏ အစီးအပွါး၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ သံကိလေသိကတော၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏတော စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ငှင်း။ အနာသဝါယ၊ အနာသဝဝေဒနာအောက်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအနာသဝဝေဒနာ သည်။ ဝိပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ သာသဝါယ၊ အာသဝဝေဒနာထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ လောကိယလောကုတ္တရဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩဠာရိက-သုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

၁၀၂။ တတ္ထ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဩဠာရိကသုခုမအဖြစ်၌။ ဇာတိ-အာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘေဒေါ-သံကရော၊ ရောယှက်ခြင်းကို။ ပရိဟရိ-တဗ္ဗော၊ ရှောင်အပ်၏၊ ဝါ၊ ပယ်အပ်၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အကုသလ-ဝိပါကကာယဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ အကုသလဝိပါက် ကာယဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အဗျာကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ မူလည်း။ သဘာဝါဒိဝသေန၊ သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကိယတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဩဠာရိကာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အဗျာကတာ။ပ။ သုခုမာတိ၊ ဟူသော။ ဇော-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

[အဗျာကတာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ အသမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ သာသဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ အနာသဝါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခု-မာ၊ သည်။ သမာနာပိ၊ မူလည်း။ သဘာဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩဠာရိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။) ဧဝံ၊ တူ။ သုခါဒယောပိ၊ တို့သည် လည်း။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩဠာရိကာ၊ ကုန်သည်။ (သမာနာပိ၊

ကုန်မူလည်း။) သဘာဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သုခုမာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ဇာတိအာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမ္ဘေ- ဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဩဠာရိ- ကသုခုမတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသမ္ဘေဒမဖြစ်သော အခြင်း အရာသည်။ သေယျထာ-ကတမံ၊ နည်း။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတဝေဒ- နာသည်။ ဇာတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာကုသလာဟိ၊ ဝေဒနာတို့ထက်။ သုခုမာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဗျာကတာ။ပ။ သုခုမာဟူရာ၌။ ကတမာ အဗျာ- ကတာ၊ အဘယ်အဗျာကတဝေဒနာနည်း။ ဒုက္ခာ ကိံ၊ ဒုက္ခဝေဒ- နာလော။ သုခါ ကိံ၊ လော။ သမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ ကိံ၊ လော။ အသမာပန္နဿ၊ ၏။ ဝေဒနာ ကိံ၊ လော။ ကိံ၊ အသို့နည်း။ [၁၀၆] သာသဝါ၊ သာသဝဝေဒနာလော။ ကိံ၊ နည်း။ အနာသဝါ၊ လော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (အဗျာကတာယ၊ အဗျာကတဝေဒနာ၏။) သဘာဝါဒိဘေ- ဒေါ၊ ကို။ န ပရာမသိတဗ္ဗော၊ အပ်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ကုသလာကုသလမှုခစသော အလုံးစုံတို့၌လည်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ တံ တံ ဝါ ပန ဝေဒနံ၊ ထိုထိုဝေဒနာကို။ ဥပါဒါ- ယုပါဒါယ၊ ထောက်၍ထောက်၍။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဩဠာရိကသုခုမာ၊ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ အကု- သလာဒီသုပိ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာစသည်တို့တွင်လည်း။ လောဘသဟဂတာ- ယ၊ လောဘသဟဂုတ်ဝေဒနာအောက်။ ဒေါသသဟဂတာ၊ ဒေါသသဟ ဂုတ်ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အဂ္ဂိ ဝိယ၊ မီးကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ နိဿယဒဟနတော၊ မှီရာဟဒယဝတ္ထုကို လောင်တတ်သောကြောင့်။ ဝါ၊ မှီရာခန္ဓာကို လောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဩဠာရိကာ၊ မည်၏။

လောဘသဟဂတာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ဒေါသသဟဂုတ်ထက်သိမ်မွေ့၏၊ ဒေါသသဟဂတာပိ၊ သည်လည်း။ နိယတာ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ ရောက် သော မိစ္ဆတ္တနိယတဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ အနိယတာ၊ အနိယတ ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ နိယတာပိ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိယတ ဝေဒနာသည်လည်း။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌ တည်ကောင်းသော ဝိပါကအကျိုးရှိသော ဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ဣတရာ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိကမဟုတ်သောဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ကပ္ပဋ္ဌိ-

တိကာသုပိ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး ငရဲ၌တည်ကောင်းသော ဝိပါကအကျိုးရှိသော ဝေဒနာတို့တွင်လည်း။ အသင်္ခါရိကာ၊ အသင်္ခါရိကဝေဒနာသည်။ ဩဠာ-ရိကာ၊ ၏။ ဠာဘရာ၊ သသင်္ခါရိကဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ လောဘသဟဂတာ၊ လောဘသဟဂုတ်ဝေဒနာသည်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပ-ယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်ဖြစ်မူ။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ဠတရာ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ် ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ သာပိ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် ဝေဒနာသည်လည်း။ နိယတာ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်အံ့။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ အနိယတာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ နိယတာပိ၊ နိယတသည်လည်း။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ဠတရာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကာသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ အသင်္ခါရိကာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ဠတရာ၊ သသင်္ခါရိက သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ အဝိသေသေန စ၊ ဒေါသသဟဂုတ်၊ လောဘသဟဂုတ်ဟုမခွဲ သာမန်အားဖြင့် ကား။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ ဗဟုဝိပါကာ၊ များသောအကျိုးရှိမူ။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ အပ္ပဝိပါကာ၊ အကျိုးနည်းမူ။ သုခုမာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ် ဝေဒနာသည်။ အပ္ပဝိပါကာ၊ အကျိုးနည်းမူ။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ ဗဟုဝိပါ-ကာ၊ အကျိုးများမူ။ သုခုမာ၊ ၏။

အပိစ၊ တနည်းလည်း။ ကာမာဝစရကုသလာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဩဠာ-ရိကာ၊ ၏။ ရူပါဝစရာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုရူပါဝစရကုသိုလ် ဝေဒနာထက်။ အရူပါဝစရာ၊ သည်။ (သုခုမာ၊ ၏။) တတော၊ ထိုအရူပါဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာထက်။ လောကုတ္တရာ၊ သည်။ (သုခုမာ၊ ၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဒါနမယာ၊ ဒါနမယဖြစ်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာ-ဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ သီလမယာ၊ သီလမယဖြစ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်ဝေဒနာသည်။ သုခုမာ၊ ၏။ တတော၊ ထိုသီလမယထက်။ ဘာဝနာမယာ၊ သည်။ သုခုမာ၊ ၏။ ဘာဝနာမယာပိ၊ သည်လည်း။ ဒုဟေတုကာ၊ ဒွိဟိတ်ဖြစ်မူ။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ တိဟေတု-ကာ၊ မူ။ သုခုမာ၊ ၏။ တိဟေတုကာပိ၊ သည်လည်း။ သသင်္ခါရိကာ၊ သသင်္ခါရိကဖြစ်မူ။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ အသင်္ခါရိကာ၊ ဖြစ်မူ။ သုခုမာ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမဇ္ဈာနိကာ၊ ပဌမစျာန်၌ ယှဉ်သော။ ရူပါဝစရာ၊ ရူပါဝစရကုသိုလ်စေတနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ မည်၏။ပ။ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာ၊

သည်။ သုခုမာဝ၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အရူပါဝစရာ၊ အရူပါဝစရ ဖြစ်သော။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ သုခုမာဝ၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ လောကုတ္တရာ၊ ဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သည်။ သုခုမာဝ၊ တည်း။ တံတံဘူမိဝိပါကကိရိယဝေဒနာသု စ၊ ထိုထိုဘုံ၌ဖြစ်သော ဝိပါက် ဝေဒနာ ကြိယာဝေဒနာတို့၌ငှင်း။ ဒုက္ခာဒိအသမာပန္နာဒိသာသဝါဒိဝသေ-န၊ ဒုက္ခစသည့်, အသမာပန္နစသည့်, သာသဝစသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တဝေဒနာသု စ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝေဒနာတို့၌ငှင်း။ သေ နယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဩကာသဝသေန စာပိ၊ ဩကာသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ နိရယေ၊ ၌။ ဒုက္ခာ၊ ဖြစ်သော ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ တိရစ္ဆာန-ယောနိယံ၊ ၌။ (ဒုက္ခာ၊ သည်။) သုခုမာ၊ ၏။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီသု၊ ဘုံတို့၌။ (ဒုက္ခာ၊ သည်။) သုခုမာဝ၊ တည်း။ ဒုက္ခာ၊ ကို။ ယောဇေ-တဗ္ဗာ ယထာ စ၊ ယှဉ်အပ်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ သုခါပိ၊ ကိုလည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဘုံတို့၌။ ယထာနုရူပံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဝတ္ထုဝသေန စာပိ၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံဖြစ်သော ဝတ္ထုအားဖြင့်လည်း။ ဟီနဝတ္ထုကာ၊ ယုတ်သောဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော။ ယာကာစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဩဠာရိကာ၊ မည်၏။ ပဏီတဝတ္ထုကာ၊ သော။ (ယာကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။) သုခုမာ၊ မည်၏။

ဟီနပဏီတဘေဒေ၊ ၌။ ယာ၊ အကြင်ဝေဒနာသည်။ ဩဠာရိကာ၊ ၏။ သာ၊ သည်။ ဟီနာ၊ ၏။ ယာ စ၊ သည်ကား။ သုခုမာ၊ ၏။ သာ၊ သည်။ ပဏီတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။

၅၀၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒူရပဒံ၊ ဒူရ-ပုဒ်ကို။ (ဝိဘတ္တံ-၌စပ်။) အကု-သလာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ကုသလာဗျာကတာဟိ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာဟိ၊ တို့မှ။ ဒူရေ၊ ၏။ သန္တိကေပဒံ၊ ကို။ (ငှင်းဝိဘတ္တံ-၌စပ်။) အကုသလာ ဝေဒနာ၊ သည်။ အကုသလာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်၊ ဝါ၊ မှ။ [၁၀၇] သန္တိကေ၊ နီး၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘင်္ဂေ၊

ဋ္ဌ။ ဝိဘတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝိသဘာဂတော စ၊ ဇာတိစသောအားဖြင့် မတူသော ကောဋ္ဌာသ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ အသံသဋ္ဌတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါကတာ စသော အားဖြင့် မတူသောကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော မနှီးနှောသောအားဖြင့် ၎င်း။ အသရိက္ခတော စ၊ သဘောအားဖြင့် မတူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း၊ ဝါ၊ မတူသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ကြောင့်ရင်း။ ကုသလာဗျာကတာဟိ၊ တို့မှ။ ဒူရေ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ကုသလာ-ဗျာကတာ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဝေဒနာတို့သည်။ အကုသလာယ၊ အကု-သိုလ်ဝေဒနာမှ။ ဒူရေ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ (ဩဠာရိကသုခုမဘေဒဋ္ဌ ဝုတ္တနယကိုမှီသဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော) ခပ်သိမ်းသောဝါရတို့၌။ ဧသ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အကုသလာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သဘာဂတော စ၊ ဇာတိစသောအားဖြင့်တူသော ကောဋ္ဌာသရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သရိက္ခတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါကတာ စသောအားဖြင့် တူသောသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အကု-သလာယ၊ နှင့်။ သန္တိကေ၊ နီး၏။ ဣတိ၊ ဤမျှ အပြီးတည်း။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓေ၊ ၏။ အတီတာဒိဝိဘာဂေ၊ အတိတ်စသည်၏အဖြစ်ကို ဝေဘန်ရာဋ္ဌ။ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်စကား အမြွက်တည်း။

ပန၊ ထိုမှတပါး။ တံတံဝေဒနာသမ္ပယုတ္တာနံ၊ ထိုထိုဝေဒနာနှင့်ယှဉ်ကုန် သော။ သညာဒီနံပိ၊ သညာစသည်တို့၏လည်း။ တေ၊ အတီတာဒိဝိဘာဂဋ္ဌ ဤဝိတ္ထာရ ကထာမုခကို။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ကမာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၀၄။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိဒိတွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဧတေသွေဝ ခန္ဓေသု၊ ထိုငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၌သာလျှင်။ ဉာဏဘေဒတ္ထံ၊ အထူးထူးအပြားပြားသောဉာဏ်၏ အထူးဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကမတော၊ ဒေသနာက္ကမအားဖြင့်ရင်း။ ဝိသေသတော၊ ခန္ဓာနှင့်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ အထူးအားဖြင့်ရင်း။ အနူနာဓိကတော စေဝ၊ ငါးပါးအောက်မယုတ် ငါးပါးထက်မလွန် ငါးပါးတိတိရှိသည်အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း။ တထေဝ၊ တထေဝလည်း။ ဥပမာတော စ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်နှိုင်းယှဉ်သောအားဖြင့်ရင်း။

ဒိဋ္ဌေ-ဒိဋ္ဌိဟိ အာကာရေဟိ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ-တော စ၊ ပညာစက္ခုဖြင့်ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်ဖြင့်ရင်း။ ဝေ၀၊ ဤသို့သခေ်ပ ဝိတ္ထာရအားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ အတ္ထသိဒ္ဓိတော စ၊ လိုအပ်သောအကျိုးပြီးစီးသောအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ အဆုံးအဖြတ် နည်းကို။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝိညာ-တဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ-တာသု ဂါထာသု၊ ထိုဂါထာတို့၌။ ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်စဉ်ရင်း။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်ရင်း။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်ရင်း။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံစဉ်ရင်း။ ဒေသနာက္ကမော၊ ဒေသနာအစဉ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကမော၊ သည်။ ဗဟုဝိဓော၊ များသော အပြားရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဥပ္ပတ္တိက္ကမစသည်တို့တွင်။ ပဌမံ ကလလံ။ပ။ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောအစဉ်သည်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ (အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏) ဖြစ်စဉ်မည်၏။ ဒဿနေန။ပ။ တိ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့စသောအစဉ်သည်။ ပဟာနက္ကမော၊ ပယ်စဉ်မည်၏။ သီလဝိသုဒ္ဓိ။ ပ ။ တိ ဝေမာဒိ၊ သည်။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ ကျင့်စဉ်မည်၏။ ကာမာဝစရာ။ ပ ။ တိ ဝေမာဒိ၊ သည်။ ဘူမိက္ကမော၊ ဘုံစဉ်မည်၏။ စတ္တာရော။ ပ ။ ဓာန ာတိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဒါနကထံ သီလကထန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍ရင်း။ ဝေမာဒိ၊ သည်။ ဒေသနာက္ကမော၊ မည်၏။ တေသု၊ ထိုဥပ္ပတ္တိက္ကမစသည်တို့တွင်။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ တာဝ၊ စွာ။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ သည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်း။ ကလလာဒီနံ ဝိယ၊ ကလလစသည်တို့ကဲ့သို့။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနေန၊ (ပဌမံ ရူပက္ခန္ဓော တတော ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဤသို့သောနည်းဖြင့်) ရှေ့နောက်ဖြစ်စဉ်ကိုမှတ်ခြင်းအားဖြင့်။ အနုပ္ပတ္တိ-တော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပဟာနက္ကမော၊ သည်လည်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကုသလာဗျာကတာနံ၊ တို့၏။ အပဟာတဗ္ဗတော၊ မပယ်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ သည်လည်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အပဋိပဇ္ဇနီယတော၊ မကျင့်သုံးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဘူမိက္ကမော၊ သည်လည်း။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။

ဝေဒနာဒီနံ၊ တို့၏။ စတုဘူမိကရိယာပန္နတ္တာ၊ ဘုံလေးပါး၌အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ဘည်း။ ပန၊ ပါရိသေသကိုဆိုအံ့။ ဒေသနာက္ကမော၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဟိ၊ ထင်ရှားဆိုအံ့။ အဘေဒေန၊ ရုပ်စသည်တို့၏ ဘေဒဝိဘာဂကို မပြုမူ၍ တပေါင်းတည်းယူသဖြင့်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ အတ္တဂါဟပတိတံ၊ အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌေဘသ၌ကျသော။ ဝေနေယျဇနံ၊ ဆုံးမထိုက်သောသတ္တဝါအပေါင်းကို။ သမူဟဃနဝိနိဗ္ဘောဂ-ဒဿနေန၊ ရုပ်မှနာမ်ကို ကင်းကွာစေ၍ ရုပ်နာမ်အပေါင်း၌ ဃနအစိုင်အခဲကို ခွဲခြမ်း၍ပြသဖြင့်။ အတ္တဂါဟတော၊ အတ္တဟုစွဲလမ်းခြင်းမှ။ မောစေတုကာမော၊ လွတ်စေလိုသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ [၁၀၈] တဿ တဿ ဇနဿ၊ ၏။ ဟိတကာမော၊ အစီးအပွါးကိုအလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သုခဂ္ဂဟ-ဏတ္ထံ၊ ယူလွယ်မှတ်လွယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စက္ခုအာဒီနမ္ပိ၊ စက္ခုစသော ပဉ္စဒြေ့တို့၏လည်း။ ဝိသယဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဩဠာရိကံ၊ သော။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ လက်ဦး။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ တတော၊ ထိုခနောင်မှ။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌရူပသံဝေဒနိကံ၊ ဣဋ္ဌရုပ်အနိဋ္ဌရုပ်ကို ခံစားတတ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ သဥ္ဇာနာတိ၊ အမှတ်ပြု၍သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာဝိသယဿ၊ ဝေဒနာ၏ အာရုံ၏။ အာကာရဂ္ဂါဟိကံ၊ အခြင်းအရာကိုယူတတ်သော။ သညံ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊) ၏။ သညာဝသေန၊ ဖြင့်။ အဘိသင်္ခါရကေ၊ ပြုပြင်တတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) တေသံ ဝေဒနာဒီနံ၊ တို့၏။ နိဿယံ၊ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နေသံ၊ ထိုဝေဒနာစသည်တို့၏။ အဓိပတိဘူတဥ္စ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ဒေသေတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ၊ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၅။ ဝိသေသတောတိ၊ ကား။ ခန္ဓာနဥ္စ၊ ခန္ဓာတို့၏ရင်း။ ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာနဥ္စ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ရင်း။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ နေသံ၊ ထိုခန္ဓာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏။ ဝိသေသော၊ သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အဝိသေသတော၊ သာမန်အားဖြင့်။ ဝါ၊

သာသဝဥပါဒါနိယဟု အထူးမပြုသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ သာသဝဥပါဒါနိယဘာဝေန၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ် ဥပါဒါန်တရားတို့၏အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသေ-သေတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ ပဉ္စ စေဝ ဝေါ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ စေဝ ခန္ဓေ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကိုရင်း။ ပဉ္စ စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကိုရင်း။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဒေသေဿာမိ၊ အံ့။ တံ ဒေသနံ၊ ကို။ (တုမှေ၊ တို့သည်)။ သုဏာထ၊ နာကုန်လော့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ဟူသည်။ ကတမေ စ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ၊ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ သန္တိကရုပ်မူလည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤ ရုပ္ပနလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားအလုံးစုံကို။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပ။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကို။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤတရားငါးပါးတို့ကို။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သာသဝံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ဥပါဒါနိယံ၊ ဥပါဒါန်တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤအာသဝဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သောရုပ်ကို။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယာ ကာစိ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ပ။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ပ။ သန္တိကေ ဝါ၊ သော။ သာသဝံ၊ သော။ ဥပါဒါနိယံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ကို။ ဝိညာ-ဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေ၊ ဤအာသဝ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်တို့ကို။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။]

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့သည်။ အနာသဝါပိ၊ အာသဝေါ၏အာရုံမဟုတ်သည်တို့သည်လည်း။ အတ္ထိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (အနာသဝံ၊ သော။) ရူပံ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့မရှိသော်လည်း။ အဿ-ရူပဿ၊ ၏။ ရာသဋ္ဌေန၊ အစုဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ခန္ဓဘာဝေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ရူပံ၊ ကို။) ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာသဋ္ဌေန စ၊ အားဖြင့်၎င်း။ သာသဝဋ္ဌေန စ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဟူသော အနက်အားဖြင့်၎င်း။ (အဿ-ရူပဿ၊ ၏။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓဘာဝေါ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ရူပံ၊ ကို။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့ကို။ အနာသဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံမဟုတ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ခန္ဓေသု ဧဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (ဧဝ-သဒ္ဒါ အဋ္ဌာနပယုတ်။) သာသဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံဖြစ်သော ဝေဒနာစသည်တို့ကို။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဥပါဒါနဂေါစရာ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣဓ-ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုခန္ဓာ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍၊ ဝါ၊ တဖို့တစုတည်းပြု၍။ ခန္ဓာတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။

၅၀၆။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အနူနာဓိကတောတိ၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနူနာ၊ ငါးပါးအောက် မယုတ်ကုန်သော။ အနဓိကာ၊ ငါးပါးထက် မလွန်ကုန်သော။ ပဉ္စေဝ၊ ငါးပါးတိတိသာဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) သဗ္ဗသင်္ခတသဘာဂေကသင်္ဂဟတော စ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊ အတ္တကောင်, အတ္တ၏ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အကြောင်း၏။ ဧတပရမတော စ၊ ထိုငါးပါးသာ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အညေသံ၊ တပါးကုန်သော သီလက္ခန္ဓ သမာဓိက္ခန္ဓ စသည်တို့၏။ တဒဝရောဓတော စ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၌သာ

ဝင်သည့်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (ပဋ္ဌေ၀၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အနေကပ္ပဘေဒေသု၊ များသောအပြားရှိကုန်သော။ [၁၀၉] သခ်တမမ္မေသု၊ တို့ကို။ သဘာဂဝသေန၊ ရုပ္ပနလက္ခဏာစသော တူသောအဖို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သင်္ဂယှမာနေသု၊ ပေါင်း၍ယူအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ရူပမ္ပိ၊ ရုပ္ပနလက္ခဏာရှိသောသဘောတရားသည်လည်း။ ရူပ-သဘာဂေကသင်္ဂဟဝသေန၊ ရုပ္ပနလက္ခဏာဟူသော တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်။ ဝေဒနာသဘာဂေကသင်္ဂဟဝသေန၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဟူသော တူသောအဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ခန္ဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သညာဒီသု၊ သညာစသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏[၁]။ တသ္မာ သဗ္ဗသခ်-တသဘာဂေကသင်္ဂဟတော၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌေ၀၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ပဥ္စ၊ ကုန်သော။ ယဒိဒံ-ယေ ဣမေ ရူပါဒယော၊ စသည်တို့ကို။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။) အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထု၊ ဖြစ်သော။

၁-တစိုးတစိ အထူးမှတ်စရာ မရှိပြီလောဟူမူ? တေသု သခ်တာဘိသခ်ရဏာကိစ္စံ အာယူ-ဟနရသာယ စေတနာယ ဗလဝန္တိ သာ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ ဝုတ္တာ၊ အညေ စ ရုပ္ပနာဒိဝိသေသ-လက္ခဏရဟိတာ ဖဿာဒယော သခ်တာဘိသခ်ရဏာသာမညေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရင်း။ ရုပ္ပန စသော ဝိသေသလက္ခဏာမှ ကင်းသော်လည်း ဖဿစသည်တို့သည် ဖုသနစသော အသီးသီး သော လက္ခဏာရှိကုန်သည် မဟုတ်လောဟု။ ကြောင့် ဖုသနာဒယော ပန သဘာဝါ ဝိသုံ ခန္ဓသဒ္ဒဝစနီယာ န ဟောန္တီတိ ဓမ္မသဘာဝညုနာ တထာဂတေန ဖဿက္ခန္ဓာဒယော န ဝုတ္တာကိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ရင်း။ ဝေဒနာသညာတို့ကိုကား အဘယ့်ကြောင့် ဝိသုံခန္ဓာဝဖြင့် ဟောအပ်ကုန်သနည်း၊ ဖဿစသည်တို့ကဲ့သို့ သခ်တာဘိသခ်ရဏ သာမန်အားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မယူအပ်သနည်း ဟူမူ? ယထာ ဖဿာဒယော ဝိသေသတော ဧဒနုဂ္ဂဏာဝုတ္တိ-တာယ သခ်တာဘိသခ်ရဏသဘာဝါတိ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာသညာပိညာ-ဏာနီတိ ရူပဓမ္မာ ဝိယ တာနိ ဝိသုံ ခန္ဓဘာဝေန ဝုတ္တာနိ၊ ဝိဘင်းအနု။ ဖဿာဒယော၊ တို့သည်။ ဝိသေသတော၊ ဖြင့်။ တဒနုဂ္ဂဏာဝုတ္တိဘာဝယ၊ ထိုစေတနာအားလျော်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သခ်တာဘိသခ်ရဏသဘာဝါ၊ ပြုပြင်အပ်သောတရားတို့ကို အထူးပြုပြင်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သမောဓာနံ၊ သွင်းအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာသညာဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ သမောဓာနံ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိသုံ၊ သီး။ ခန္ဓဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ ဝိယ၊ သို့။ တာနိ၊ ထိုဝေဒနာသညာဝိညာဉ်တို့ကို။ ဝိသုံ၊ သီး။ ခန္ဓဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ရင်းအနုနက်။ (ပြည်)

တော·ရူပါဒိပဥ္စကံ၊ ထိုရုပ်စသော တရားငါးပါး အပေါင်းသည်။ တေပရမံ၊ ဤရွေငါးပါးတိတိ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝုတ္တပ္ပကာ·ကား ထင်ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ရူပေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ရူပံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ရူပံ၊ ကို။ အဘိနိဝိဿ၊ မှားသော အားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ တော၊ ဤရုပ်သည်။ မမ၊ ၏။ သန္တကံ၊ ဥစ္စာ တည်း။ သော၊ ဤရုပ်သည်။ အဟံ အသ္မိ၊ ငါဖြစ်၏။ သော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိဋ္ဌိ၊ ဤမှားသော အယူ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ သညာယ၊ သည်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့သည်။ ဝိညာဏေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ပ။] အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုဿ၊ ၏။ တသ္မာ ဧတပရမတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ပဉ္စေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ အညေပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သီလာဒယော၊ သီလက္ခန္ဓအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မက္ခန္ဓာ၊ အကြင်တရားအစုတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုသီလက္ခန္ဓစသော တရားအစုတို့သည်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ပရိယာပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၌သာလျှင်။ အဝရောဓံ၊ ဝင်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေသံ၊ တို့၏။ တသ္မာ တဒဝရောဓတောပိ၊ ကြောင့် လည်း။ ပဉ္စေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ် ၏။ (ဣတိ-ပရိသမာပန၊ ဝေ-စသည်ကား နိဂုံး။) တနည်း။ ဣတိ-ဝေ၊ သို့။ (ဣတိ-ကို ဝေ-ဖွင့်သည်။) အနူနာဓိကတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၇။ ဥပမာတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဥဒ္ဒေသ၌။ ဟိ၊ အကျယ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂိလာနသာလူပမော၊ သူနာ စရပ်နှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဂိလာနူပမဿ၊ သူနာနှင့်တူသော။ ဝိညာ-ဏုပါဒါနက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဝါသနဋ္ဌာနတော၊ နေရာဋ္ဌာန၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂေလညူပမော၊ အနာရောဂါနှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အာဗာဓကတ္တာ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခတာ၏ အစွမ်းဖြင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သညုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂေလည-သမုဋ္ဌာနူပမော၊ သလိပ် သည်းခြေ လေစသော အနာ၏ဖြစ်ကြောင်း လျှင် ဥပမာရှိ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ကာမသညာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ရာဂါဒိ-

သမ္ပယုတ္တဝေဒနာသမ္ဘဝါ၊ ရာဂစသည်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဖြစ်သင့်သော ကြောင့်တည်း။ သခ်ါရုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ အသပ္ပါယ-သေဝနူပမော၊ မလျော်ကန်တတ် မသင့်တင့်သော ဥတုဘောဇဉ်စသည်ကို မှီဝဲသည်နှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝေဒနာဂေလညဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အနာ၏။ နိဒါနတ္တာ၊ အကြောင်းရင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝေဒနံ ဝေဒနတ္တာယ အဘိသင်္ခရောန္တီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အကုသလဿ။ပ။ ဒုက္ခသဟဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒနတ္တာယ၊ ဝေဒနာ၏အဖြစ်ကိုရခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ပြုပြင်ကုန်၏]။ [အကုသလဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခသဟဂတံ၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ ကာယ-ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။]

ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော၊ သည်။ ဂိလာနူပမော၊ သူနာနှင့်တူ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝေဒနာဂေလညေန၊ ဝေဒနာဟူသော အနာမှ။ အပရိမုတ္တတ္တာ၊ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အပိစ၊ နည်းတပါးကိုဆိုအံ့။ ဧတေ ခန္ဓာ၊ ထိုငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ စာရကကာရဏအပရာ-ဓကာရဏကာရကအပရာဓိကူပမာ၊ နှောင်အိမ်, ဒွတ္တိံသကမ္မကာရဏ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ညှဉ်းဆဲခြင်း, ပြစ်မှားလွန်ကျူးသောအပြစ် ဒွတ္တိံသကမ္မကာရဏဟူသော ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုတတ်သော အာဏာသား, ပြစ်မှားလွန်ကျူးသော အပြစ်သင့်သောသူလျှင် ဥပမာရှိကုန်၏။ ဘာဇန-ဘောဇနဗျဉ္ဇနပရိဝေသကဘုဉ္ဇကူပမာ စ၊ စားခွက်, စားအပ်သော ဘောဇဉ်, လက်သုပ်ဟင်းလျာ, လုပ်ကျွေးတတ်သောစဖိုသည်, စားတတ်သော သူလျှင် ဥပမာရှိကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၇။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတော ဒွိဓာတိ၊ ကား။ သင်္ခေပတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝိတ္ထာရတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးသောအခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတောပိ၊ ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ဝိနိစ္ဆယနယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ အာသီဝိသူပမေ၊

သုတ်၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စတ္ထိကတော၊ သတ်အံ့မူးမူး ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဒဠှဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဘာရသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘာရတော၊ လေးလံသောဝန်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ခဇ္ဇနီယပရိယာယဝသေန၊ ခဇ္ဇနီယဒေသနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ခါဒကတော၊ စားအံ့မူးမူး ဘီလူးဥပါနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယမသုတ္တဝသေန၊ ဖြင့်။ အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တသင်္ခတဝဓကတော၊ အနိစ္စ အဖြစ်။ပ။ သင်္ခတ၏အဖြစ် သူသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဠှဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤငါးပါးသောဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာတို့တွင်။ ရူပံ၊ ကို။ ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယ၊ ရေမြှုပ်စိုင်ကဲ့သို့။ ဒဠှဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပရိမဒ္ဒနာသဟနတော၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းငှါမခံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [၁၁၀] ဝေဒနာ၊ ကို။ ဥဒကပုဗ္ဗုဠံ ဝိယ၊ ရေပွက်ကဲ့သို့။ (ဒဠှဗ္ဗာ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ မုဟုတ္တရမဏီယတော၊ တသက်လျှာ[၁] တခဏမျှ မွေ့လျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သညာ၊ ကို။ မရီစိကာ ဝိယ၊ တံလှပ်ကဲ့သို့။ ဒဠှဗ္ဗာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝိပ္ပလမ္ဘနတော၊ အချွတ်ချွတ် အယွင်းယွင်း ဆိုမြည်ယောင်ယမ်းစေ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ကဒလိက္ခန္ဓော ဝိယ၊ ငှက်ပျောတုံးကဲ့သို့။ (ဒဠှဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ အသာရကတော၊ အနှစ်မဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ မာယာ ဝိယ၊ မျက်လှည့်ပြသော အရုပ်ကဲ့သို့။ (ဒဠှဗ္ဗံ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ ဝဉ္စကတော၊ လှည့်ပတ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (မာယာယ ဒဿိတံ ရူပံ မာယာတိ အာဟ။ မူလဋီကာ။) ဝိသေသတော စ၊ အားဖြင့်ကား။ သုဋ္ဌုရမ္မိ၊ အလွန်မြတ်သော်လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ၊ ကို။ အသုဘန္တိ၊ အသုဘဟူ၍။ ဒဠှဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေဒနာ၊ ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခဘာဟိ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခသဘောတို့မှ။ အဝိနိမုတ္တတော၊ မလွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒဠှဗ္ဗာ၊ ၏။) သညာသင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ အဝိဓေယျတော၊ စီရင် ပြုပြင်ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ် အာဏာမပိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒဠှဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဥဒယဗ္ဗယဓမ္မတော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဠှဗ္ဗံ၊ ၏။

၁-ဤ၌ တသက်လျှာဟူသည်မှာ တခဏမျှပင်ဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

၅၀၉။ ဝေ ပဿန္တသ္သတ္တသိဒ္ဓိတောတိ၊ ကား။ ဝေ-ဣမိနာ သခေ်ပ-ဝိတ္ထာရဝသေန စ၊ ဤသို့သခေ်ပ ဝိတ္ထာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့်။ ပဿတော၊ ရှုသောယောဂီ၏၊ ဝါ၊ အား။ ယာ အတ္တသိဒ္ဓိ၊ အကြင်လိုအပ်တောင့်တအပ်သော အကျိုး၏ပြီးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတောပိ၊ ထိုအကျိုး၏ ပြီးခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယ-နယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ သေယျထိဒံ၊ ထိုဝိနိစ္ဆယနယဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဝါ၊ ထိုအကျိုး၏ပြီးခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း။ သခေ်-ပတော၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဥ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဥက္ခိတ္တာသိက-ပစ္စတ္ထိကာဒိဘာဝေန၊ မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော ရန်သူနှင့်တူသည် အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ ရှုသောယောဂီကို၊ ဝါ၊ သည်။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့သည်၊ ဝါ၊ တို့ကြောင့်။ န ဝိဟညတိ၊ မညှဉ်းဆဲအပ်၊ ဝါ၊ မဆင်းရဲမပင်ပန်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပက္ခန္ဓာစသည် တို့ကို။ ဖေဏပိဏ္ဍာဒိသဒိသဘာဝေန၊ ရေမြှုပ်စိုင်စသည်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ အသာရေသု၊ အနှစ်မဲ့သောခန္ဓာငါးပါးတို့၌။ သာရဒဿီ၊ အနှစ်ရှိသောတရားဟု ရှုလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဝိသေသတော စ၊ ဖြင့်လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကရူပံ၊ ကို။ အသုဘတော၊ အားဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ကဗဠီကာရာဟာရံ၊ ကဗဠီကာရအာဟာရ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ အသုဘေ၊ အသုဘဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တိကရုပ်၌။ သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုဘဟူ၍ မှတ်မှားသော သညာ-ဝိပလ္လာသစိတ္တဝိပလ္လာသဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်၏။ ကာမောဃံ၊ ကာမောဃကို။ ဥတ္တရတိ၊ ကူးခပ်နိုင်၏။ ကာမယောဂေန၊ ကာမယောဂ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ ကာမာသဝေန၊ ကာမာသဝအားဖြင့်။ အနာ-သဝေါ၊ အာသဝေါကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထံ၊ အဘိဇ္ဈာဟူသော ကာယဂန္ထကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

ဝေဒနံ၊ ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဖဿာဟာရံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ သုခန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုခဟူ၍မှတ်မှား သော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဘဝေါဃံ၊ ဘဝေါဃကို။ ဥတ္တရတိ၊ ကူးခပ်နိုင်၏။ ဘဝယောဂေန၊ ဘဝယောဂနှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။

ဘဝါသဝေန၊ အားဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗျာပါဒ-ကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတု-ပါဒါန်ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

သညံ၊ ကိုငင်း။ သခါရေ စ၊ တို့ကိုငင်း။ အနတ္တတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ မနောသဉ္စေတနာဟာရံ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ ဝိပလ္လာသံ၊ အတ္တဟူ၍ မှတ်မှားသော ဝိပလ္လာသကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌောဃံ၊ ဒိဋ္ဌောဃကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ ဒိဋ္ဌာသဝေန၊ အားဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ-ကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း၊ ဝါ၊ မဖြစ်စေ။

ဝိညာဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဝိညာဏာဟာရံ၊ ကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ၏။ အနိစ္စေ၊ ၌။ နိစ္စန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇောဃံ၊ ကို။ ဥတ္တရတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာယောဂေန၊ နှင့်။ ဝိသံယုဇ္ဇတိ၊ မယှဉ်။ အဝိဇ္ဇာသဝေန၊ အားဖြင့်။ အနာသဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထံ၊ ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ကို။ န ဥပါဒိယတိ၊ မစွဲလမ်း။ ဝါ၊ စေ။

[၁၁၁] ဇေ-ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ ဝဓကာဒိဝသေန၊ မိုးအပ်သော သန့်လျက်ရှိသော သူသတ်ယောကျ်ားနှင့် တူသည်စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုခြင်းသည်။ မဟာနိသံသံ၊ ပြန့်ပြောကြီးမား တိုးပွါးသော အာနိသင်ရှိသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ မီရော၊ ပညာရှိသည်။ ဝဓကာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဿေယျ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်အောင်ရှုရာ၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ
ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ခန္ဓနိဒ္ဒေသော နာမ

ဧကဒ္ဒသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၅-အာယတနဒေသနာနိဒ္ဒေသ (၁၁၂-၁၂)

အာယတနဝိတ္ထာရကထာ

၅၁၀။ အာယတနာနီတိ၊ ကား။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးတို့တည်း။ (ဒွါဒသ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ ကား။) စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ တနည်းကား။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ စက္ခာယတနံ၊ ၎င်း။ပ။ ဓမ္မာယတနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဒွါဒသ၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုတဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌။

အတ္ထလက္ခဏတာဝတွကမသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ။ သဒ္ဒတ္ထ, လက္ခဏာ, ထိုသို့တဆဲ့နှစ်ပါးသာအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်, အစဉ်, အကျဉ်း, အကျယ်အားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ထို့မှတပါး။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတော စေဝ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထလက္ခဏာစသည်တို့တွင်။ တနည်း။ တတ္ထ-တိဿံ ဂါထာယံ၊ ၌။ ဝိသေသတော၊ ဝိသေသအနက်အားဖြင့်။ တာဝ၊ လက်ဦးစွာ။ (ဝုစ္စတေ၊ ၏။) (ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်)။ စက္ခတိ၊ သာယာတတ်၏၊ ဝါ၊ ညီညွတ်မညီညွတ်သည်ကို ကြားတတ်၏၊ ဝါ၊ ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်)။ စက္ခု၊ မည်၏။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာတတ်၏။ စ၊ တနည်းကား။ ဝိဘာဝေတိ၊ ထင်ရှားပြတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ယံ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ အကြင် ဝဏ္ဏာယတနသည်။) ရူပယတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ ဝဏ္ဏာယတနံ၊ သည်။) ရူပံ၊ မည်၏။ ဝဏ္ဏဝိကာရံ၊ အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇမာနံ၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဟဒယင်္ဂတဘာဝံ၊ နှလုံး၌ဖြစ်သောအလိုကို။ ပကာသေတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ သုဏာတိ၊ နာတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောတံ၊ မည်၏။ သပ္ပတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဒေါ၊ မည်၏။ ဥဒါဟရိယတိ၊ ရွတ်ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဃာယတိ၊ နမ်းတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဃာနံ၊ မည်၏။ ဂန္ဓယတိ၊ ပြတတ်၏၊ ဝါ၊ ချောပစ်ကုံးတိုက်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

ဂန္ထော၊ မည်၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝတ္ထုံ၊ တည်ရာဝတ္ထုကို။ သူစယတိ၊ ပြတတ်၏၊ ဝါ၊ ချောပစ်ကုံးတိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ တည်း။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရရသကို။ အဝှါယတိ၊ ခေါ်သကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇိဝှါ၊ မည်၏[၁]။ တံ-အာရမ္မဏံ၊ ကို။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ရသန္တိ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့ သာယာအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ရသော၊ မည်၏။ (အဝုတ္တကတ္တုသာဓ်။) အဿာဒေန္တိ၊ သာယာတတ်ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ အတ္ထော၊ တည်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ သာသဝဓမ္မာနံ၊ သာသဝတရားတို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အရာဌာနတည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။ အာယော-တိ၊ ကား။ ဥပ္ပတ္တိဒေသော-ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ဥပ္ပတ္တိဒေသော-ဥပ္ပတ္တိဌာနံ၊ ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ (ယံ အာရမ္မဏံ၊ ကို။) ဖုသိယတိ၊ တွေ့ထိအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မည်၏။ (ယော သဘာဝေါ၊ သည်။) မုနာတိ၊ သိတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သော သဘာဝေါ၊ သည်။) မနော၊ မည်၏။ (ယေ သဘာဝါ၊ တို့သည်။) အတ္တနော၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ သဘောလက္ခဏာကို။ ဓာရယန္တိ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တေ သဘာဝါ၊ တို့သည်။) ဓမ္မာ၊ ကုန်၏[၂]။

၁-ဇီဝိတ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာဟာရရသသည် ဤ၌ ဖလူပစာရအားဖြင့် ဇီဝိတ မည်၏၊ ထိုရသသို့ ညွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဇီဝိတံ အဝှါယတီတိ-ဟူသတည်း။ ဇီဝိတ အဝှါဟူသင့်လျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ဇိဝှါပြီးသတည်း။ (ပြည်)

၂-အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရယန္တီတိ ဓမ္မာ-၌ စက္ခုစသည်တို့သည်လည်း သကသက လက္ခဏာကို ဆောင်ကုန်သောကြောင့် ဓမ္မမည်ကုန်၏ဟု မရောက်ခဲ့လောဟု။ ကား အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရယန္တီတိ ယေ ဝိသေသလက္ခဏေန အာယတနသဒ္ဒပရာ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ တေ စက္ခာဒယော တထာ ဝုတ္တာတိ အညေ မနောဂေါစရဘူတာ ဓမ္မာ သာမညလက္ခဏေနေဝ ဧကာယတနတ္တံ ဥပနေတွာ ဝုတ္တာ-ဒိန့်သော်။ ဤအနက်ကို အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်းဟု။ ကား ဩဠာရိကာတ္တာရမ္မဏမနနသင်္ခါတဘာဝီ ဝိသယဝိသယီဘာဝေဟိ ပုရိမာနိ ပါကဋာနီတိ တထာ အပါကဋာ စ အညေ မနောဂေါစရာ န အတ္တနော သဘာဝံ န ဓာရေန္တီတိ ဣမဿတ္ထဿ ဒီပနတ္ထော ဟိ ဓမ္မသဒ္ဒေါတိ၊ မူလဋီကာ။ အတ္တနော လက္ခဏံ ဓာရယန္တီတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဥပနေတွာ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။ ယော၊ အကြင် စက္ခုအစရှိသည်တို့ကို။

၅၁၁။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဝိသေသတော၊ သာမညအားဖြင့်။ အာယ-တနတော စ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏ သကသကကိစ္စကို အားထုတ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာယာနံ၊ အားထုတ်တတ်သည်ဖြစ်၍ အာယဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ တနနတော စ၊ ချဲ့တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာယတဿ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ဖြစ်သော ရှည်စွာသော ဝဋ္ဋဒုက္ခကို။ နယနတော စ၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အာယတနန္တိ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုရူပါဒီသု၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရ, ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့၌။ တံတံဒွါရာရမ္မဏာ၊ ထိုထိုဒွါရ, ထိုထို အာရုံရှိကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သေန

ဝိသေသလက္ခဏေန၊ ဝိသေသလက္ခဏာအားဖြင့်။ အာယဘနသဒ္ဒပရာ၊ နှောင်းသော အာယတန-သဒ္ဒါ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ အာယတန-သဒ္ဒါ၏ အနက်ပြဋ္ဌာန်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ (အတ္ထသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော။)ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်ကုန်၏။ တေ စက္ခာဒယော၊ တို့ကို။ တထာ စက္ခုတီတိအာဒိပ္ပကာရေန၊ စက္ခုတိ-ဤသို့အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ (အနုဒ္ဓိကား တထာတိ စက္ခာယတနာဒိပ္ပကာရေန-ဟူ၏။) အဋ္ဌကထာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ စက္ခုတိအစရှိသော အပြားအားဖြင့် မိန့်အပ်ကုန်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညေ၊ စက္ခုစသည်မှတပါးကုန်သော။ မနောဂေါစရဘူတာ၊ မနောဝိညာဉ်၏သာ ကျက်စားရာအာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မာယဘနဖြစ်ဆိုက်သော တရားတို့ကို။ သာမညလက္ခဏေနဝါ၊ အနုဘဝနစသော ဝိသေသလက္ခဏာကို မယူမူ၍ ဓမ္မ၏အဖြစ် ဟူသော ဆက်ဆံသော လက္ခဏာဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မာယတနန္တံ၊ ဓမ္မာယတန-ဟူသော တနုသော အာယတနအဖြစ်သို့။ ဥပနေတွာ၊ ဆောင်၍။ အဋ္ဌကထာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (အညေ မနောဂေါစရဘူတာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ န စက္ခာဒယော သဗ္ဗဓမ္မာတိ အဓိပ္ပါယော။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ငါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩဠာရိကာတ္တာရမ္မဏမနနသင်္ခါ-တေဟိ၊ ဩဠာရိကဖြစ်သော စက္ခုအာရုံသော ဝဏ္ဏ,ရူပါရုံအစရှိသောအာရုံ, မနာယတန၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသယဝိသယီဘာဝေဟိ၊ ဝိသယဝိသယီတို့၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်။ ပုရိမာနိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော စက္ခု,သောတ။ပ။ မနတို့သည်။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တထာ-တေဟိ ဝိသယဝိသယီဘာဝေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ အညေ စ-အညေ ငေါ၊ စက္ခုစသည်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ (စ-ကား ဧဝတ္ထ အဋ္ဌာနပယုတ်။) မနောဂေါစရာ စ၊ မနောဝိညာဉ်၏သာ ကျက်စားရာ အာရုံဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်း။ (ဤ၌ယှဉ်မူ သမုစ္စည်း။) အတ္တနော၊ ၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ န ဓာရေန္တိ၊ ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဓာရေန္တိ ဧဝ၊ သာလျှင် တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမဿ အတ္ထဿ၊ ကို။ ဓမ္မသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဒီပနတ္ထော၊ ပြခြင်း အနက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ဤကား ဋီကာအနက်။ (ပြည်)

သေန၊ မိမိမိမိဉစ္စာဖြစ်သော။ အနုဘဝနာဒိနာ၊ သော။ ကိစ္စေန၊ ဖြင့်။ အာယတန္တိ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ထကုန်၏။ ဃဋေန္တိ၊ စေ့ဆော်ကုန်၏၊ ဝါယမန္တိ၊ အားထုတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ မိမိကိစ္စကို ပြုကြကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤဝိကပ်၌ အာယတန္တိ ဧတ္ထာတိ အာယတနာနိ-ဟု အဓိကရဏသာဓ်ပြု၊ ဒုတိယတတိယတို့၌ကား ကတ္တုသာဓ်ချည်းပြု။) စ၊ ထိုမှတပါး။ အာယဘူတေ၊ ထိုထိုဒွါရအာရုံ၌ဖြစ်တတ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ တေ ဓမ္မေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့ကို။ တနောနိ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့သည်။ တနောန္တိ၊ ချဲ့တတ်ကုန်၏။ ဝိတ္ထာရေန္တိတိ၊ ချဲ့တတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောဘိ၊ ၏။ စ၊ တပါး။ အနမတဂ္ဂေ၊ မသိအပ်သောအစရှိသော။ သံသာရေ၊ ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အတိဝ အာယတံ၊ အလွန်ရှည်စွာသော။ ဣဒံ သံသာရဒုက္ခံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ န နိဝတ္တတိ၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓအားဖြင့် မနစ်မချုပ်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ နယန္တေဝ၊ ဆောင်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။ ပဝတ္တယန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤစက္ခုစသော တရားတို့သည်။ အာယတနတော စ၊ ၎င်း။ အာယာနံ၊ တို့ကို။ တနနတော စ၊ ၎င်း။ အာယတဿ၊ ကို။ နယနတော စ၊ ၎င်း။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။

၅၁၂။ အပိ စ၊ လည်း။ နိဝါသနဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ နေရာဌာနဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ အာကရဋ္ဌေန၊ ပြွမ်းရာတည်ရာဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ စုဝေးရာအရပ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ရာဒေသဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ကာရဏဋ္ဌေန စ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ အာယတနံ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ ကို။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကေ၊ လောက၌။ ဣဿရာယတနံ၊ ပရမိဿရနတ်မင်း၏ နေရာ။ ဝါသုဒေဝါယတနံ၊ ဗိဿနိုးနတ်မင်း၏နေရာ။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ နိဝါသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာဌာနကို။ [၁၁၃] အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၁-အာယတနံ အာယတနန္တိ အာဒေမဋ္ဌိတာဝနံ အဿာသမညာယ စက္ခာဒိသု နိရုဠှ-ဘာဝဒဿနတ္ထံ။ ဋီကာ။ (ပြည်)

သုဝဏ္ဏာယတနံ၊ ရွှေ၏ပြွမ်းရာ၊ ဝါ၊ ရွှေ၏တည်ရာ၊ ဝါ၊ ရွှေထွက်ရာ ရွှေတွင်း။ ရဇတာယတနံ၊ ရာ။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အာကရော၊ ကို။ (အာယတနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ၏။) ပန၊ လောကကြောင်းမှတပါး သာသနာကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သာသနေ၊ ၌။ မနောရမေ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်သော။ အာယတနေ၊ ရဟန်းသူမြတ်တည်းဟူသော ငှက်တို့၏စုဝေးရာ အင်ကြင်းတောနှင့်တူသော ဘုရားသာသနာတော်၌။ ဝိဟင်္ဂမာ၊ ရဟန်းသူတော်သူမြတ်ဟု ဆိုအပ်သော ငှက်အပေါင်းတို့သည်။ နံ၊ ထိုသီလပညာသမာဓိကွန်ဂုဏ်ဖြင့် လွှန်၍ သူမွန်သူမြတ်ဆိုအပ်သော တောစိုးသစ်ပင်ကြီးကို။ သေဝန္တိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ သမောသရဏဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဒက္ခိဏာပထော၊ ဂင်္ဂါ၏ တောင်ဘက် ဒက္ခိဏာပထတိုင်းသည်။ ဂုန္နံ၊ နွားတို့၏။ အာယတနံ၊ ဖြစ်ရာ တည်း။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ သဉ္ဇာတိဒေသော၊ ကို။ သတိ၊ (အတ္တနော သန္တာနေ ဘူတေ ပုဗ္ဗေ ပရိစိဏ္ဏေနု၊ ရှေးဘဝ၌ လေ့ကျက်ဘူးသော အားဖြင့်) မိမိ သန္တာန်၌ ထင်ရှားဖြစ်ဘူးသော။ အာယတနေ၊ (ဣဒ္ဓိဝိဓ စသော အဘိညာဉ်အား လျော်ကပ်သော) အဓိကာရအကြောင်းသည်။ သတိ-သန္တေ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ရှိလတ်သော်။ (သတိအာယတနေ၊ သတိဟူသော အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်-ဟု မပေးလေလင့်။) တတြ-တတြဝ၊ ထိုထို ဣဒ္ဓိဝိဓစသော အရာ၌လျှင်။ သက္ခိဘဗ္ဗတံ၊ သက်သေထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ကာရဏံ၊ ကို။

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စက္ခုအာဒီသုပိ၊ စက္ခုစသည်တို့၌လည်း။ စိတ္တ-စေတသိကာ၊ ကုန်သော။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့နှင့် စပ်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဝသန္တိ နိဝ-သန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ နေကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏[၁]။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။

၁-ထိုစက္ခု စသည်တို့၌ စင်စစ်ပင် နေကုန်သလော၊ ထိုစက္ခုစသည်သည် နိဝါသ ကြိယာ၏ မှချာဓာရပင်လော၊ ပရိယာယ် ရာဇာ သေတိ-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ပရံပရာဓာရလော ဟု။ ကား တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ-ဟု မိန့်သော်။ ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏ စက္ခုစသည်နှင့် မကင်းမူ၍ စပ်၍ဖြစ်ခြင်းရှိသောကြောင့် စင်စစ်မနေသော်လည်း နေကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်၊ တဒုပနိဿယာဓာရဟူလို။ ဤကိုရည်၍ ဋီကာ၌ နိဝသန္တိတိ နိဝသန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ တေနာဟ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယာတိ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

စက္ခာဒယော စ၊ စက္ခုစသည်ဘို့သည်လည်း။ နေသံ၊ ထိုစိတ်စေတသိက် တရားတို့၏။ နိဝါသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာဌာနသည်။ ဟောတိ၊ ၏ ။

စ၊ ထိုမှတပါး။ တန္နိဿိတတ္တာ စ၊ ထိုစက္ခုတို့ကို မှီသည်၏အဖြစ် ကြောင့်ရင်း။ တဒါရမ္မဏတ္တာ စ၊ ထိုရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်ရင်း။ စက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ တေ၊ ထိုစိတ်စေတသိက်တရားတို့သည်။ အာကိဏ္ဏာ၊ ပြွမ်းကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ အာကရော၊ ပြွမ်းရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏ [၁]။

စ၊ ထိုမှတပါး၊ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ သမော-သရဏဋ္ဌာနံ၊ စုဝေးရာဌာနသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တတ္ထ-တတ္ထ၊ ထိုထိုစက္ခုစသောဝတ္ထု, ရူပါရုံစသောအာရုံ၌။ ဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏ-ဝသေန၊ ဝတ္ထုဒွါရအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမောသရဏတော၊ စည်းဝေး သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း [၃]။

၁-အကြင်အရပ်၌ ရွှေရတနာစသည်ဘို့သည် စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ပြွမ်း၍တည်ကုန်၏၊ ထိုအရပ်သည် ထိုရွှေစသည်တို့၏ ပြွမ်းရာဖြစ်သကဲ့သို့ စိတ်စေတသိက်တို့သည်လည်း စက္ခုစသည်တို့၌ပြွမ်း၍ တည်ကုန်ရကား ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏တကွ ရောပြွမ်းလျက် တည်ရာဖြစ်ကုန်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍ စက္ခာဒီသု စေတော။ပ။ နေသံ အာကရော-ဟု မိန့်သော်။ (ပုည်)

၂-တန္နိဿိတတ္တာ-ဟူသော ပါဌ်၌ စက္ခုစသည်တို့သည် စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ နိဿယပစ္စည်းဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ မနောဒွါရဖြစ်သော မနသည် မနောဝိညာဉ်အစရှိသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ နိဿယပစ္စည်းမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုမနောဒွါရဖြစ်သော မန၏ ထိုစိတ်စေတသိက်တို့၏ ဒွါရ၏အဖြစ်ကို နိဿယသဒိသဖြစ်၍ နိဿယဘာဝဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကိုရည်၍ ဋီကာ၌ တန္နိဿိတတ္တာတိ ဧတ္ထ။ပ။ နိဿယဘာဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မိန့်သော်။ အနု ၂-၄၀ ၌လည်း မနောတိ ဒွါရဘူတော မနော၊ နိဿယဘာဝေါတိ ဧတ္ထ နိဿယသဒိသော နိဿယော၊ သဒိသတာ စ ဖလဿ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၃-စိတ်စေတသိက်တို့မဖြစ်မီ ရှေးအဖို့၌ အစုအပုံ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စက္ခုစသည်တို့၌ တည်ကုန်သလော၊ ဖြစ်ပြီး၍အနာဂတ်၌ အထူးဖြစ်၍ စုဝေးကုန်သလော၊ အဘယ်အားဖြင့် သမောသရဏဋ္ဌာန ဖြစ်သနည်းဟူမူ? ရှေး၌မရှိမူ၍သာလျှင် ဝတ္ထုဒွါရအာရုံစသော ပစ္စယသာမဂ္ဂီဖြင့် စိတ်စေတသိက်တို့ဖြစ်ကုန်၏၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း အများတပေါင်းတည်း ထိုထိုစက္ခုစသည်တို့၌ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ ရအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပေါင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဝတ္ထုဒွါရာရမ္မဏဝသေန သမောသရဏတော-ဟု မိန့်သော်။ (ပုည်)

စ၊ တပါး။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ သဥ္ဇာတိဒေသော၊ ဖြစ်ရာဒေသသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တန္နိဿယာရမ္မဏ-ဘာဝေန၊ ထိုစက္ခုစသည်လျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်, ထိုရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုစက္ခုစသည်, ရူပါရုံစသည်တို့၌သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း[၁]။

စ၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခာဒယော၊ စက္ခုအစရှိသည်တို့သည်။ နေသံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိလတ်သော်။ (တေသံ၊ စိတ်စေတသိက်တို့၏။) အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ အာကရဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ သဥ္ဇာတိ-ဒေသဋ္ဌေန၊ ၎င်း။ ကာရဏဋ္ဌေန စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေဟိပိ ကာရဏေဟိ၊ ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုစက္ခုစသောတရားတို့ကို။ အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် (စက္ခုတိ စသည်ဖြင့် ၎င်း, အာယတနတော စသည်ဖြင့်၎င်း, နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန စသည်ဖြင့်၎င်း) ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ အတ္ထေန၊ ကြောင့်။ စက္ခု စ၊ စက္ခုမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏၊ တံ၊ ထိုစက္ခုမည်သောတရားသည်။ အာယ-တနဥ္စ၊ အာယတနမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ စက္ခာယတနံ၊ မည်၏။ပ။ ဓမ္မာ စ၊ ဓမ္မမည်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဓမ္မမည်သော တရားတို့သည်။ အာယတနဥ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာယတနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤတဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌။ အတ္ထတော၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-အရူပဓမ္မတို့၏မှချအားဖြင့် ဥပ္ပတ္တိဒေသမည်သည် မရှိမဟုတ်လောဟူမူ ? ဥပ္ပတ္တိ၏ ပစ္စယဖြစ်ကုန်သော စက္ခုစသည်ဘို့ကို ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနကဲ့သို့ပြု၍ ဥပစာရအားဖြင့် ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် တန္နိဿယာရမ္မဏဘာဝေန-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

၅၁၃။ လက္ခဏာတိ၊ ကား။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏတောပိ၊ လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုစက္ခုစသည်တို့၏။ တာနိ စ ပန လက္ခဏာနိ၊ ထိုလက္ခဏာတို့ကို ကား။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

တာဝတွတောတိ၊ ကား။ တာဝဘာဝတော၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်[1]။ ဣဒံ-အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ သင့်စွ။ စက္ခာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဓမ္မာ ဧဝ၊ (မိမိ မိမိတို့၏ လက္ခဏာကိုဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ဓမ္မမည်ကုန်သည် ချည်းတည်း။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဓမ္မမည်ကုန်သည်ချည်း ဖြစ်လျက်။ ဓမ္မာယတနမိစ္စေဝ၊ ဟူ၍သာလျှင်။ အဝတွာ၊ (အကွဲအပြားမရှိ တခုတည်း) မဟောမူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသာယတနာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ယုတ္တိသဘော စောကြောငြားအံ့။ ဆဝိညာဏကာယုပ္ပတ္တိဒွါရာရမ္မဏဝဝတ္ထာနတော၊ ခြောက်ပါးသောဝိညာဏ-ကာယတို့၏ဖြစ်ရာ ဒွါရအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကြောင့်။ ဒွါဒသာယတနာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣဓ၊ ဤအာယတန နိဒ္ဒေသ၌။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏကာယာနံ၊ တို့၏။ ဒွါရဘာဝေန၊ ဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏဘာဝေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဝဝတ္ထာနတော၊ အာယတန တို့ကိုမှတ်ခြင်း ပိုင်းခြားခြင်းကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုအာယတနတို့၏။ အယံ ဘေဒေါ၊ ဤတဆဲ့နှစ်ပါးသော အပြားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသ၊ တဆဲ့နှစ်ပါးသော အာယတနတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တနည်း။ ဒွါဒသ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ စက္ခုဝိညာဏဝီထိပရိယာပန္နဿ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိ၌ အကျုံးဝင် သော။ ဝိညာဏကာယဿ၊ ၏။ စက္ခာယတနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိဒွါရံ၊ ဖြစ်ရာဒွါရသည်၎င်း။ ရူပါယတနမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အာရမ္မဏဥ္စ၊ ကျက်စားရာ အာရုံသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိ၊ စက္ခာယတန ရူပါယတနမှ တပါးကုန်သော၊ သောတာယတနသဒ္ဒါယတန-

---

[1] ၁-တာဝတွတော၌ တွ-သည် ဘာဝတ္ထတည်းဟု ပြခြင်းငှါ တာဝဘာဝတော-ဟူသည်။ (ပြည်)

စသည်တို့သည်။ တထာ၊ တူ။ ဣတရေသံ၊ စက္ခုဝိညာဏဝီထိပရိယာပန္န-ဝိညာဏကာယမှတပါးကုန်သော သောတဝိညာဏဝီထိပရိယာပန္နဝိညာဏ-ကာယစသည်တို့၏ (ဥပ္ပတ္တိဒွါရာနိ၊ တို့သည်ငှင်း။ အာရမ္မဏာနိ စ၊ တို့သည် ငှင်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ ဆဋ္ဌဿ၊ မနောဝိညာဏ-ဝီထိပရိယာပန္နဝိညာဏကာယ၏။ ဘဝင်္ဂမနသင်္ခါတော၊ နှစ်ကြိမ်လှုပ်၍ ပြတ်သောဘဝင်စိတ်ဟုဆိုအပ်သော။ မနာယတနေကဒေသော၀၊ မနာယ-တနတစိတ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပတ္တိဒွါရဥ္စ၊ ဖြစ်ရာဒွါရသည်ငှင်း။ အသာ-ဓာရဏမေ၀၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့အား မဆက်ဆံသည်သာလျှင်ဖြစ် သော။ ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မာယတနဟူသော။ [၁၁၄] အာရမ္မဏဥ္စ၊ သည်ငှင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ (တနည်း။) အသာဓာရဏမေ၀၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏၊ ၀ါ၊ တို့အား ဒွါရ၏အဖြစ် အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် မဆက်ဆံသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဓမ္မာယတနံ၊ ဟူသော။ အာရမ္မဏဥ္စ၊ သည်ငှင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပြန်။) ဣတိ၊ သို့။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏကာယာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဒွါရာရမ္မဏဝ၀တ္ထာနတော၊ ဖြစ်ရာဒွါရ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့် အာယတနတို့ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းကြောင့်။ ဒွါဒသ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနကထာ၌။ တာဝတွတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၄။ ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဓာပိ၊ ဤအာယတနကထာ၌လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော ခန္ဓကထာ၌။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမာ-ဒီသု၊ တို့တွင်။ ဒေသနာက္ကမော၀၊ သာလျှင်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ အာယတနေသု၊ တို့တွင်။ သနိဒဿနသပ္ပဋိ-ဃဝိသယတ္တာ၊ သနိဒဿနသပ္ပဋိဃဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ပါကဋံ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတံ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝိသယာနိ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဖြစ်သောသဒ္ဒါရုံစသည်လျှင်အာရုံရှိကုန်သော။ သော-တာယတနာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) အထ ၀ါ၊ ကား။ ဒဿနာနုတ္တရိယသ၀နာနုတ္တရိယဟေတုဘာ၀ေန၊ ဒဿနာနုတ္တရိယတရား, သ၀နာနုတ္တရိယတရားတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟူပကာရတ္တာ၊ များသောကျေးဇူး ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ တို့တွင်။

စက္ခာယတနသောတာယတနာနိ၊ တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ တတော၊ မှ။ ဃာနာယတနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ တီဏိ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ပဥ္စန္နံပိ၊ စက္ခုစသော ငါးပါးတို့၏လည်း။ ဂေါစရဝိသယတ္တာ၊ ကျက်စားရာလျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တေ၊ ၌။ မနာယတနံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) ပန၊ တပါး။ စက္ခာယတနာဒီနံ၊ စက္ခာယတနစသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့၏။ ဂေါစရတ္တာ၊ ကျက်စားရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုအဇ္ဈတ္တိကာယတန၏။ အနန္တရာနိ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်ကုန်သော[၁]။ ဗာဟိရေသု၊ ဗာဟိရာယတနတို့တွင်။ ရူပါယတနာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ဝိညာဏုပ္ပတ္တိကာရဏဝဝတ္ထာနတောပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ ပိုင်းခြားအင်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်း။ တေသံ၊ ထိုအာယတနတို့၏။ အယံ ကမော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဝုတ္တံ ဟေတံ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ။ပ။ မနောဝိညာဏန္တိ-အနက်ထင်ပြီ။) ဧဝံ၊ သို့။ ကမတောပိ၊ လည်း။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၅။ သင်္ခေပဝိတ္ထာရာတိ၊ကား။ ဟိ၊ အကျယ်ဆိုအံ့။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ မနာယတနဿ စေဝ၊ ၏၎င်း။ ဓမ္မာယတနေကဒေသဿ စ၊ ၏၎င်း။ နာမေန၊ နာမ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒဝသေသာနံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းကုန်သော။ အာယတနာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ ရူပေန၊ ရုပ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒွါဒသာပိ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ နာမရူပမတ္တမေဝ၊ နာမ်နှင့်ရုပ်မျှသည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဇာတိဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုအဖြစ်အားဖြင့် တူသည်၏အဖြစ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စက္ခုပသာဒမတ္တမေဝ၊ စက္ခုပသာဒမျှသာလျှင်။ ဟောတိ၊

၁-အနန္တရနဲ့ရာနိ-ရှိမူ အကြားအကြား၌ ဖြစ်ကုန်သော-ဟု ပေး။ (ပြည်) ဋီကာ၌ ဤအရာတွင် အနန္တရံ-ဟု ရှိ၏၊ ဤ၌လည်း ထိုအတူ အနန္တရံ-ဟူ၍သော်၎င်း အနန္တရံ အနန္တရံ-ဟူ၍သော်၎င်း ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၏။ ပစ္စယဂတိနိကာယပုဂ္ဂလဘေဒတော ပန၊ ပစ္စယဘေဒ, ဂတိဘေဒ, နိကာယဘေဒ,ပုဂ္ဂလဘေဒအားဖြင့်ကား။ အနန္တပ္ပဘေဒံ၊ အဆုံးမရှိသော အပြားရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) သောတာယတနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော အာယတနတို့သည်။ တထာ၊ ထိုစက္ခာယတနအတူ။ (အနန္တပ္ပဘေဒါနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) မနာယတနံ၊ သည်။ ကုသလာ။ပ။ဘေဒေန၊ ဖြင့်။ ဧကူနနဝုတိပ္ပဘေဒဥ္စ၊ သည်၎င်း။ ဧကဝီသုတ္တရသတပ္ပဘေဒဥ္စ၊ နှစ်ဆဲ့တခုအလွန်ရှိသော တရာအပြားရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဝတ္ထုပ္ပဋိပဒါဒိဘေဒတော ပန၊ စက္ခုစသော ဝတ္ထုတို့၏အပြား, ဒုက္ခပဋိပဒါစသော ပဋိပဒါစသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်ကား။ အနန္တပ္ပဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ဝိသဘာဂပ္ပစ္စယာဒိဘေဒတော၊ ဝိသဘာဂပစ္စယအစရှိသည်တို့၏အပြားအားဖြင့်။ အနန္တပ္ပဘေဒါနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ သည်။ ပထဝီဓာတု။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တိပ္ပဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ပစ္စယာဒိဘေဒတော၊ ဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဓမ္မာယတနံ၊ သည်။ ဝေဒနာ။ပ။ နိဗ္ဗာနာနံ၊ တို့၏။ သဘာဝနာနတ္တဘေဒတော၊ သဘာဝဘေဒ, နာနတ္တဘေဒအားဖြင့်။ အနေကပ္ပဘေဒံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သခေ်ပဝိတ္ထာရာ-သခေ်ပဝိတ္ထာရတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

၁၁၆။ ပန၊ တပါး။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနကထာ၌။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတာနိ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့ကို။ အနာဂမနတော၊ မလာသောအားဖြင့်၎င်း။ အနိဂ္ဂမနတော စ၊ မထွက်သွားသောအားဖြင့်၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တာနိ၊ ထိုအာယတနတို့သည်။ ဥဒယာ၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသောအရပ်မှ။ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ မလာကုန်။ ဝယာ၊ ဘင်္ဂက္ခဏမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ ကုဟိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အရပ်သို့။ နပိ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားလည်းမသွားကုန်။ အထ ခေါ၊ ကား။ ဥဒယာ၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ [၁၁၅] အပ္ပဋိလဒ္ဓသဘာဝါနိ၊ မရအပ်သော သဘောရှိကုန်၏။ ဝယာ၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ ၌။ ပရိဘိန္နသဘာဝါနိ၊ ပျက်သောသဘော ရှိကုန်၏။

ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝေမဇ္ဈေ၊ ရှေးအဖို့နောက်အဖို့တို့၏အလယ်၌။ ပစ္စယာယတ္တ-ဝုတ္တိတာယ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝသာနိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏ အလိုသို့မလိုက်တတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာဂမနတော၊ ဖြင့်ရင်း။ အနိဂ္ဂမန-တော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ နိရီဟက-တော၊ (တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွသော အမူအရာ၏အဖွင့်ဖြင့်) အားထုတ်ခြင်း ကင်းသောအားဖြင့်ရင်း။ အဗျာပါရတော စ၊ ကြံသောအားဖြင့် ကြောင့်ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန် ၏။) (ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သစ္စာပတ္တိနည်းအားဖြင့် ဗျာပါရကိုလက်ဦး ပြလို၍ "န ဟိ စက္ခုရူပါဒီနံ ဧဝံ ဟောတိ" စသည်ကိုမိန့်သော်။) ဟိ၊ အကျယ် ဆိုအံ့။ စက္ခုရူပါဒီနံ၊ စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏။ အမှာက်၊ တို့၏။ သာမဂ္ဂိယံ၊ ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝိညာဏံ နာမ၊ ဝိညာဉ်မည်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ဘိမူ။ အဟော ဝတ၊ သြော်ကောင်းလေ စွ။ ဣတိ-ဧဝံ စိန္တာ၊ ဤသို့ သောအကြံသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ထိုနောင် ဤဟာ-ကို ပြလို၍ "န စ တာနိ" စသည်ကို မိန့်သော်။) တာနိ၊ ထိုစက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့သည်။ ဝိညာဏုပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဒွါရဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝတ္ထုဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်ရင်း။ အာရမ္မဏဘာဝေန ဝါ၊ ဖြင့်ရင်း။ န စ ဤဟန္တိ၊ အားထုတ်သည်လည်း မဟုတ်ကုန်။ ဗျာပါရံ၊ ကြံစည်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရပြုခြင်းသို့။ န စ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်သည်လည်း မဟုတ်ခဲ့ကုန်[၁]။

အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။ စက္ခုရူပါဒိသာမဂ္ဂိယံ၊ စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ စက္ခု-ဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့သည်။ (ယံ-ယသ္မာ ဒွါရာဒိဘာဝတော၊ အကြင်ဒွါရ, ဝတ္ထု ,အာရုံ, ကိစ္စကိုစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ သော-ဒွါရာဒိသမတ္ထတာ၊ ဤဒွါရ, ဝတ္ထု, အာရုံ,

၁-ပဋိပါဠိ အစဉ်ညီအောင် ဆိုသင့်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဥပ္ပဋိပါဠိ ဆိုဘိသနည်း? ဥဘယံပိ ပန ဤဟာ စ ဟောတိ ဗျာပါရော စာတိ ဥပ္ပဋိပါဠိဝစနံ။ နှစ် ါးလုံးလည်း ဤဟာလည်းဖြစ်၏၊ ဗျာပါရလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် န ဟိ-စသည်ကု ဥပ္ပဋိပါဠိဆိုသတည်း။ (ပြည်)

ကိစ္စကို စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ၊ ဤဟာ,ဗျာပါရကင်းကုန်သော စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏ ဒွါရ, ဝတ္ထု, အာရုံ, ကိစ္စ၌စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဓမ္မတာဝ-ကာရဏသမတ္ထတာဝ၊ အကြောင်းအဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်မည်၏။) (တနည်း။) ယံ သမ္ဘဝန္တိ၊ အကြင်ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်၏။ သော၊ ဤစက္ခုရူပါဒိသာမဂ္ဂီရှိလသော် စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မတာဝ-သဘာဝေါဝ၊ သဘောပင်တည်း။ ဣတိ၊ အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိရီဟကတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ အဗျာပါရတော စ၊ ဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏[၁]။ အပိ စ၊ လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ ခြောက်ပါးသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို။ ဝုဝသုဘသုခတ္တဘာဝရဟိတတ္တာ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်, တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်, ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်, အတ္တ၏အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုညဂါမော ဝိယ၊ လူဆိတ်သောရွာကဲ့သို့။

၁-ဤအရာ၌ ဖွင့်သော ဋီကာ၏အနက်ကား-သပရိပ္ဖန္ဒကိရိယာဝသေန၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွသော အမှုအရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဤဟန်၊ အားထုတ်ခြင်းသည် ဤဟာ၊ မည်၏၊ စိန္တနာဝသေန၊ ဤသို့ဖြပ်ဘိမူဟု ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာပါရဏ,ရဏံ၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရကို ပြုခြင်းသည်။ ဗျာပါရော၊ မည်၏၊ တတ္ထ၊ ထိုဤဟာ, ဗျာပါရ နှစ်ပါးတို့တွင်။ ဗျာပါရံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည် ဖြစ်၍။ န ဟိ စက္ခုရူပါဒီနံ ဧဝံ ဟောတိ-တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ဤဟံ၊ ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ န စ တာနိတိအာဒိံ၊ ဤသို့အစရှိသောစကားကို။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ပဋိပါဋိအစဉ်ညီအောင် ပြသင့်သော်လည်း။ ဥဘယမ္ပိ၊ ဝါကျနှစ်ပါးဖြင့် ပြအပ်သောအနက်သဘော နှစ်ပါးသည်လည်း။ ဤဟာ စ၊ ဤဟာမည်သည်ရင်း။ ဗျာပါရော စ၊ ဗျာပါရမည်သည်ရင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့သောအနက်သဘောကို နှလုံး၌ထား၍။ ဥပ္ပဋိပါဋိယာစနံ၊ အစဉ်ချွတ်သောအားဖြင့် ဆိုခြင်းကို။ ကတံ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတော် ပြုအပ်၏။ ဓမ္မတာဝါတိ၊ ကား။ သဘာဝေါဝ၊ သဘောပင်တည်း၊ ဝါ၊ ကား။ ကာရဏသမတ္ထတာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ပင်တည်း၊ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ပင်တည်း။ ဤဟာဗျာပါရရဟိတာနံ၊ ဤဟာ ဗျာပါရကင်းကုန်သော စက္ခာယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏။ ဒွါရာဒိဘာဝေါ-ဒွါရဝတ္ထုအာရမ္မဏဘာဝေါ၊ ဒွါရ, ဝတ္ထု, အာရုံ, ကိစ္စတို့၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဤဖြင့် သော-၏အနက်ကို ဖွင့်သည်။) ဓမ္မတာ-ကာရဏသမတ္ထတာ၊ အကြောင်းအဖြစ်၌ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ် မည်၏။ (ဤဖြင့် သော-၏အစပ်ကို ပြသည်။) စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤကာရဏသမတ္ထတာ စသောအခြားမဲ့၌ ဆိုအပ်သောအနက်၌။ ယန္တိ တေသ၊ ယံ-ဟူသော ဤဝုဒ်၏။ ယသ္မာတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော သဘာဝေါ-ဟူသော အနက်၌။ ယံသဒ္ဒေါ၊ ယံ-သဒ္ဒါသည်။ သမ္ဘဝနဝိသေသနံ၊ သမ္ဘဝန္တိ-ကြိယာ၏ ဝိသေသန တည်း။ ယံ သမ္ဘဝန္တိ-ဟု ကြိယာပရာမသန-ဟူလို။ ဤကား ဋီကာနက်။ (ပြည်)

ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။ ဗာဟိရာနိ၊ တို့ကို။ အဇ္ဈတ္တိကာနံ၊ တို့ကို။ အဘိဃာတကတ္တာ၊ အလွန်သတ်ညှဉ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂါမ-ဃာတကစောရာ ဝိယ၊ ရွာကိုလုယက် တိုက်ဖျက်သော ခိုးသားတို့ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စက္ခု၊ ကို။ မနာပါမနာပေဟိ၊ မနာပအမနာပ ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပေဟိ၊ တို့သည်။ ဟညတိ၊ ညှဉ်းဆဲအပ်၏။ ဣတိ-ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဝိတ္ထာရော၊ အကျယ်ကိုကား။ (နေတဗ္ဗော၊ ဆောင်အပ်၏။) အပိ စ၊ လည်း။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ တို့ကို။ ဆပါဏကာ ဝိယ၊ (မြွေ၊ မိကျောင်း၊ ငှက်၊ အိမ်ခွေး၊ မြေခွေး၊ တောမျောက်ဟူသော) သတ္တဝါခြောက်ကောင်တို့ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဗာဟိရာနိ၊ တို့ကို။ တေသံ၊ တို့၏။ ဂေါစရာ ဝိယ၊ (ဝိသမ၊ ဗိလ၊ အာကာသ၊ ဂါမ၊ သုသာန၊ ဝန-ဟူသား) ကျက်စားရာတို့ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း[၁]။ ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒံ တာဝ အာယတနာနံ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

ဓာတုဝိတ္ထာရကထာ

၅၁၇။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ တဒနန္တရာ၊ ထိုအာယတနကထာ၏ အခြားမဲ့၌။ ဓာတုယောတိ၊ ကား။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့တည်း။

၁-တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌကထာ စကား၌။ ဝိသမာဒိအဇ္ဈာသယေဟိ၊ ဝိသမစသည်တို့၌ အလိုရှိကုန်သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတန-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိသမ-ဘာဝ။ပ။ဝနဘာဝေဟိ၊ မညီညွတ်သည်၌ အလိုရှိသောမြွေ၊ တွင်းအခေါင်း၌ အလိုရှိသော မိကျောင်း၊ ကောင်းကင်၌ အလိုရှိသောငှက်၊ ရွာ၌အလိုရှိသော အိမ်ခွေး၊ သုသာန်၌မှီသော သဒိသဥပါဒိဏ္ဏမွေ၌ အလိုရှိသော မြေခွေး၊ တော၌အလိုရှိသော မျောက်တို့သည်။ ဤကား ရူပကအနက်တို့တည်း၊ ဝါ၊ ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိ၊ တော၌အလိုရှိသော မျောက်နှင့် တူကုန်သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ တို့သည်။ သဒိသအနက်။ ဝါ၊ တော၌အလိုရှိသော မျောက်ကဲ့သို့သော။ စက္ခာဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဥပမာအနက်။ ဝါ၊ ဝိသမဘာဝ။ပ။ ဝနဘာဝေဟိ စက္ခာ-ဒီဟိ၊ တော၌အလိုရှိသောမျောက် စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတနတို့သည်။ သမုပေက္ခာအနက်။ အဘိရမိတတ္တာ၊ အလွန်မွေ့လျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပါဒိနံ၊ တို့၏။ ဝိသမာဒိသဒိသတာ၊ မညီညွတ်သောအရပ်စသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဋီကာအနက်။ (ပြည်)

စက္ခုဓာတု၊ ၎င်း။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။ ဣတိ ဣမေ၊ ဤသည်တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘဆဲ့ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့၌။ အတ္ထတော၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်၎င်း။လက္ခဏာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ကမတော၀တ္ထုသခ်ေတော၊ အစဉ်, ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်, ရေတွက်ခြင်းအားဖြင့် ၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ဖြင့်၎င်း။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ၌။ အတ္ထတောတိ၊ ကား။ စက္ခတိ၊ သာယာတတ်၏၊ ဝါ၊ ထင်စွာပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ ရူပယတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ မည်၏။ စက္ခုဿ၊ (အသာဓာရဏအကြောင်းဖြစ်သော) စက္ခု၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ညာဉ်။ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသတ္ထတော၊ ဝိသေသဖြစ်သော ဝစနတ္ထအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏[၁]။ အဝိသေသေ ပန၊ ကား။ ဝိဒဟတိ၊ စီရင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဓီယတေ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ (သို့ချည်း နှင်နှင် ယောဇနာ။) ဝိဓာနံ၊ စီရင်ခြင်း။ တောယ၊ ဤ စက္ခုစသော

ဝ-စက္ခုဿ ဝိညာဏံ-ဟု အကြောင်းဖြစ်သောစက္ခုကို သာမိအဖြစ်ဖြင့် ပြသတည်း၊ သို့သော်လည်း ရူပါလောကမနသိကာရ စသည်ဘို့သည်လည်း ထိုဝိညာဉ်၏ အကြောင်းတို့ချည်း မဟုတ်ကုန်လောဟူမူ? အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော်လည်း ထိုရူပါလောက စသည်တို့သည် သာဓာရဏအဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ စက္ခုကား ဝိသေသအကြောင်း အသာဓာရဏအကြောင်းဖြစ်ဘိသော်၊ ထိုကြောင့် အသာဓာရဏအကြောင်းအားဖြင့် စက္ခုဿ ဝိညာဏံ-ဟူသော ဤနိဒ္ဒေသကိုမှုသတည်း။ ဤကိုရည်၍ မူလဋီကာ၌ စက္ခုဿာတိ ဝိသေသကာရဏံ အသာဓာရဏသာမိဘာဝေန နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ဟူ၏။ ဤဝိသေသ-သဒ္ဒါသည် အာဝေနိကအနက်, အတိသယအနက်ကို ဟောသတည်း။ ထိုနှစ်ပါးစုံကိုပြခြင်းငှါ တံ ဟိ ပုဂ္ဂလန္တရသာဓာရဏံ နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ ာတ်-ဟု မိန့်သတည်း။ တံ၊ ထိုစက္ခုသည်။ ပုဂ္ဂလန္တရသာဓာရဏံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး၏ စက္ခုတပါးအား မဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ဟိ အညပုဂ္ဂလစက္ခုဝိညာဏဿ သာဓာရဏံ၊ န ဝေ စက္ခုတိ-ထုဘ်။ နီလာဒိသဗ္ဗရူပသာဓာရဏဉ္စ၊ အညိုစသော အလုံးစုံသော ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသော စက္ခုဝိညာဉ်အား ဆက်ဆံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပံ ပန ကိဉ္စိ နီလာဒိသဗ္ဗရူပါရမ္မဏဝိညာဏသာဓာရဏံ န ဟောတိ-ဗျတိရိက်သုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာမိဘာဝေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ အပ်၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

သဘောတရားဖြင့်။ ဝိဓိယတော၊ စီရင်အပ်၏၊ ဝါ၊ ကား။ ဝေတ္တ၊ ဤစက္ခု စသည်တို့၌။ ဓိယတိ၊ ထားအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ လောကိယာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ကာရဏ-ဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၊ ဝါ၊ အချင်းချင်း မရောယှက်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အနေကပ္ပကာရံ၊ များသောအပြားရှိသော။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝိဒဟန္တိ၊ (ဤသို့ဤသို့လည်း သင့်သည်ဖြစ်ရာ၏၊ ဖြစ်လေဟု) တိုက်တွန်းစီရင်သကဲ့သို့ ဖြစ်စေတတ်ကုန် ၏။ ကိမိဝ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဓာတုယော၊ ရွှေကျောက်,ငွေကျောက် အစရှိသော ဓာတ်တို့သည်။ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိံ၊ ရွှေငွေစသည်ကို။ (ဝိဒဟန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့တည်း။) စ၊ ထိုမှတပါး။ ဘာရဟာရေဟိ၊ ဝန် ထမ်းသောသူတို့သည်။ ဘာရော၊ ကို။ ဓိယတေ ဝိယ၊ ဆောင်အပ် သကဲ့သို့။ [၁၁၆] သတ္တေဟိ၊ တို့သည်။ ဓိယန္တေ-ဓာရိယန္တိ၊ ဆောင်အပ် ကုန်၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သော၊ ဤသဘောတရားသည်။ ဒုက္ခဝိဓာနမတ္တမေဝ၊ ဒုက္ခကိုစီရင်ခြင်းမျှသာ တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဝသဝတ္တနတော၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ စ၊ ပါး။ ကာရဏဘူတာဟိ၊ ကုန်သော။ ဧတာဟိ၊ ဤလောကီဓာတ်တို့ဖြင့်။ သတ္တေဟိ၊ တို့သည်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ အနု-ဝိဓိယတိ၊ စီရင်အပ်၏။ စ၊ ပါး။ တထာဝိဟိတံ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် စီရင်အပ်ပြီးသော။ တံ၊ ထိုသံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခကို။ ဧတာသွေဝ၊ ထိုစက္ခုစသော သဘောတရားတို့၌သာလျှင်။ ဓီယတိ-ဌပိယတိ၊ ထားအပ် ၏။ (ဣတိ အယံ အတ္ထော။) ဣတိ၊ သို့။ စက္ခာဒိသု၊ တို့တွင်။ ဧကေ-ကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ သည်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ ဝိဒဟတိ ဓိယတိတိ-အာဒိနာ၊ သော။ အတ္ထဝသေန၊ ဖြင့်။ ဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၅၁၈။ အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တိတ္ထိတို့၏။ အတ္တာ နာမ၊ အတ္တမည်သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဧတာ၊ ဤစက္ခုစသော သဘောတရားတို့သည်။ သဘာ-ဝတော၊ ဖြင့်။ (နတ္ထိ၊ မရှိကုန်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်ကုန်။ (အတ္ထိ ဧဝ၊ သာလျှင်တည်း။) ပန၊ အနွယကိုဆိုအံ့။ ဧတာ၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ သဘာဝံ၊ ကို။ ဓာရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာတု-

ယော၊ မည်ကုန်၏။ လောကေ၊ ၌။ ဝိစိတ္တာ၊ ဆန်းကြယ်ကုန်သော။ ဟရိတာလမနောသိလာဒယော၊ ဆေးတန်းမြင်းသီလာ အစရှိကုန်သော။ သေလာဝယဝါ၊ ကျောက်၏အစိတ်တို့ကို။ ခေတုယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ ယထာ၊ သို့။ ဝေံ၊ တူ။ တောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ခေတုယော ဝိယ၊ ဆေးတန်းမြင်းသီလာစသော ကျောက်၏အစိတ်ခေတ်တို့နှင့် တူကုန်သည် တည်း။ ခေတုယော၊ တူကုန်သည်။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိစိတ္တာ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့သည်။ ဉာဏဥေယျာဝယဝါ၊ ဉာဏ်,ဥေယျတို့၏ အစိတ်ဖြစ်ကုန်သော ခေတ်မျှတို့သည်၊ ဝါ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိအပ်သော အဝိပရိတသဘာဝဓမ္မ၏ အစိတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ (ခေတုယော၊ တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ သဂ်ီရသခ်ါတဿ၊ ကိုယ်ဟုဆိုအပ်သော။ သမုဒါ-ယဿ၊ ခန္ဓာပဉ္စကအပေါင်း၏။ အဝယဝဘူတေသု၊ အစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန် သော။ အညမညဝိသဘာဂလက္ခဏပရိစ္ဆိန္နေသု၊ အချင်းချင်း ဝိသဘာဂ လက္ခဏာဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ရသသောဏိတာဒီသု၊ အဆီအနှစ် အရည်အသွေး အစရှိသည်တို့၌။ ခေတုသမညာ၊ ခေတ်ဟူသော အမည် သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ပဉ္စက္ခန္ဓသခ်ါတဿ၊ ဟုဆိုအပ် သော။ အတ္တဘာဝဿ၊ အတ္တဘော၏။ အဝယဝေသု၊ ကုန်သော။ ဧတေ-သုပိ၊ ဤစက္ခုစသည်တို့၌လည်း။ ခေတုသမညာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ အညမညဝိသဘာဂ-လက္ခဏပရိစ္ဆိန္နာ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။) အပိ စ၊ လည်း။ ခေတူတိ တေံ၊ သည်။ နိဇ္ဇီဝမတ္တ-ဿေဝ၊ ဇီဝမဟုတ်သော သဘောတရားမျှ၏သာလျှင်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ တထာ ဟိ၊ ထိုကြောင့်လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ (လောကေ၊ လူ့ရွာ၌။) ပုရိသောတိ၊ ပုရိသဟူ၍။ (ယော ဓမ္မသမုဒါယော၊ အကြင် ခန္ဓာပဉ္စက ဓမ္မအပေါင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ခေါ်ဆိုအပ်၏။) အယံ၊ ဤပုရိသဟု လောက၌ခေါ်သော ဓမ္မသမုဒါယသည်။ ဆခေတုရော၊ ခြောက်ပါးသော ပထဝီစသော နိဇ္ဇီဝမျှဖြစ်သော သဘောတရားတို့၏ အပေါင်းမျှ ဖြစ်၏၊ ဝါ၊ ပထဝီစသော ခြောက်ပါးသောခေတ်မျှသာ ရှိ၏။ (တွေ၊ ဤပထဝီ စသော ခေတ်ခြောက်ပါး၌။ ဇီဝေါ ဝါ၊ ဇီဝသည်၎င်း။ ပုရိသော ဝါ၊ ပုရိသသည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ထင်အောင် ပါဌသေသ

နှင့်တကွသော ယောဇနာသည်ကား ဋီကာနည်း။) (တနည်း။) အယံ ပုရိသော၊ ဤပုရိသဟု လောက၌ ခေါ်စကြသောသူသည်။ ဆဓာတုရော၊ ခြောက်ပါးသောဓာတ် အစိတ်ရှိ၏။ ဣတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဇီဝသညာ-သမူဟနတ္ထံ၊ ဇီဝဟူ၍ဖောက်ပြန်သော အမှတ်သညာကိုနုတ်ပယ်ခြင်းငှါ။ ဓာတုဒေသနံ၊ ကို။ အကာသိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ အတ္ထေန၊ ဖြင့်။ စက္ခု စ၊ စက္ခုလည်းမည်၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုသည်။ ဓာတု စ၊ မည်၏။ (ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) စက္ခုဓာတု၊ မည်၏။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၁၉။ လက္ခဏာဒိတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခုစသောဓာတ်တို့၌။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏာဒိတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ နေသံ-စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ တာနိ စ ပန လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကိုကား။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ကမတောတိ၊ ကား။ ဣဓာပိ၊ ဤဓာတုဒေသနာ၌လည်း။ ပ ။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ သော စ ပနာယံ-ဒေသနာက္ကမော၊ ကိုကား။ ဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗ-ဝဝတ္ထာနဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ အစဉ်ကို မှတ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စက္ခုဓာတု ရူပဓာတူတိ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဤဓာတ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဟေတု၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းမည်၏။ စက္ခုဝိညာဏဓာတူတိ၊ ဟူသောဤဓာတ်သည်။ ဖလံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးမည်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သောတဓာတု သဒ္ဒဓာတု သောတ-ဝိညာဏဓာတုစသည်တို့၌။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

[၁၁၇] ၅၂၀။ တာဝတွတောတိ၊ ကား။ တာဝဘာဝတော၊ ထိုမျှတဆဲ့ရှစ်ပါး အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တေသု တေသု သုတ္တာဘိဓမ္မပ္ပဒေသေသု၊ ထိုထိုသုတ် အဘိဓမ္မာပါဠိရပ်တို့၌။ အာဘာဓာတု သုဘာဓာတု။ ပ ။ အနေကဓာတု နာနာ-ဓာတု လောကော၊ အနေကဓာတုလောကနာနာဓာတုလောကရင်း။ ဣတိ-ဝေမာဒယော၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ အညာပိ၊ အဌာရသဓာတုမှတပါး

လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဒိဿန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့အဋ္ဌာရသဓာတုမှတပါး သုံးဆဲ့ငါးပါးစင် ထင်သည်ဖြစ်လျက်။ သဗ္ဗာသံ၊ အလုံးစုံ သုံးဆဲ့ငါးပါးသောဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာရသာတိ အယမေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အဋ္ဌာရသဟူသော ဤပရိစ္ဆေဒကိုသာလျှင်။ ကတော၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ပြားအံ့။ သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗဓာတူနံ၊ အလုံးစုံသောဓာတ်တို့၏။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးသောဓာတ်၌ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ကတော၊ ၏[၁]။)

ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ရူပဓာတုယေဝ၊ ရူပဓာတ်သည်ပင်လျှင်။ အာဘာဓာတု၊ အာဘာဓာတ်မည်၏။ ပန၊ ပါး။ သုဘဓာတု၊ (ရာဂဝတ္ထု၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော သုဘအခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော) သုဘဓာတ်သည်။ ရူပါဒိပဋိဗဒ္ဓါ၊ ရူပဓာတုစသည်တို့နှင့်စပ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သုဘနိမိတ္တတ္တာ၊ ရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘအခြင်းအရာ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သုဘနိမိတ္တံ၊ ရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘအခြင်းအရာသည်။ သုဘဓာတု၊ မည်၏။ တဉ္စ၊ ထိုရာဂဖြစ်ပွါးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော သုဘဟူ၍မှတ်အပ်သော အခြင်းအရာသည်လည်း။ ရူပါဒိဝိနိမုတ္တံ၊ ရူပဓာတ် သဒ္ဒဓာတ်စသည်တို့မှ လွတ်သောမည်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဝါ၊ ကား။ ကုသလာဝိပါကာရမ္မဏာ၊ ကုသလဝိပါက်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယော ဧဝ၊ ရူပ သဒ္ဒ စသည်တို့သည်သာလျှင်။ သုဘဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ဤသုဘဓာတ်သည်။ ရူပါဒိမတ္တမေဝ၊ ရူပ သဒ္ဒ စသည်မျှပင်တည်း။ အာကာသာနဉ္စာယတနဓာတုအာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ မနောဝိညာဏဓာတုယေဝ၊ ဓာတ်ပင်တည်း။ သေသာ၊ စိတ်မှကြွင်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့သည်။ ဓမ္မဓာတု၊ မည်၏။ သညာဝေဒယိတနိရောဓဓာတု ပန၊ ဓာတ်သည်ကား။ သဘာဝတော၊ ပရမတ္ထ

၁-ပရမတ္ထမဟုတ်သောသဘော၏ ပရမတ္ထသဘောတို့၌ တရံတခါမျှ ဝင်သောမည်သည် မရှိသောကြောင့် သဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ဟူသော ဝိသေသနကို မှသတည်း။ (ပြည်)

သဘောအားဖြင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သာ၊ ထိုသညာဝေဒယိတ နိရောဓဓာတ်သည်။ ဓာတုဒ္ဒယနိရောဓမတ္တမေဝ၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ဓမ္မဓာတ်နှစ်ပါးတို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှသာတည်း။ (စတုတ္ထာရုပ္ပစိတ္တုပ္ပါဒ-နိရောဓဘာဝတော၊ စတုတ္ထ အရူပစိတ္တုပ္ပါဒ်ဘို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှ၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။)

ကာမဓာတု၊ သည်၊ ဓမ္မဓာတုမတ္တံ ဝါ၊ ဓမ္မဓာတ်မျှသည်မူလည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဓာတု-အစရှိသောစကား၌။ ကာမဓာတု၊ သည်။ ကတမာ၊ နည်း။ ကာမပ္ပဋိသံယုတ္တော-ကာမရာဂ-သမ္ပယုတ္တော၊ သော။ (တနည်း။) ကာမပ္ပဋိသံယုတ္တော-အာရမ္မဏ-ကရဏေန ကာမဂုဏောပသံဟိတော၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သော။ တက္ကော၊ သည်။ ဝိတက္ကော၊ သည်။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော၊ သည်။ (ကာမဓာတု၊ မည်၏။) ဝါ၊ ကား။ အဋ္ဌာရသာပိ ဓာတုယော၊ တဆဲ့ရှစ်ပါး သောဓာတ်တို့သည်လည်း။ (ကာမဓာတု၊ မည်၏။) ယထာဟ။ ဟေဋ္ဌ-တော၊ အောက်အဖို့အားဖြင့်။ အဝီစိနိရယံ၊ ကို။ ပရိယန္တံ ကရိတွာ၊ အပိုင်း အခြားပြု၍။ ဥပရိတော၊ အားဖြင့်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝေ၊ တို့ကို။ အန္တောကရိတွာ၊ ၍။ တေသိံ အန္တရေ-အဝီစိပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိပရိစ္ဆိန္နေ ဩကာသေ၊ အောက်ကားအဝီစိ အထက်ကားပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဖြင့် ပိုင်း ခြားအပ်သော အရပ်အကွက်အတွင်း၌။ ဧတ္ထာဝစရာ၊ ဤအရပ်အကွက် အတွင်း အောက်အဖို့၌ သက်ဝင်၍ ကျင်လည်တတ်ကုန်သော။ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ၊ တပါးအရပ်၌ ကျင်လည်ကုန်ငြားသော်လည်း ယထာဝုတ္တ ဌာနာ၌သာလျှင် အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ယံ-ယေ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ယေ ဓာတုအာယတနာ၊ တို့သည်။ ယေ ရူပါ၊ တို့သည်။ ယံ-ယာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ယာ သညာ၊ သည်။ ယေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤယထာဝုတ္တအရပ်အကွက်အတွင်း အောက်အဖို့သို့လည်း သက်ဝင်၍ ကျင်လည်၍ ယထာဝုတ္တဌာနာ၌သာလျှင် အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာဓာတုစသော သဘောတရားကို။ ကာမဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဟ။

[၁၁၈] နေက္ခမ္မဓာတု၊ ဓာတ်သည်။ (ဝိတက္ကပက္ခေ၊ ဝိတက်အဖို့၌။) ဓမ္မဓာတု ဧဝ၊ ပင်တည်း။ (ဓမ္မဓာတ်သာဟူကောင်းသလော။) သဗ္ဗေပိ

ကုသလာ ဓမ္မာ နေကမ္မဓာတုတိ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ မနောဝိညာဏ-ဓာတုပိ၊ သည်လည်း။ (နေကမ္မဓာတု၊ မည်သည်။) ဟောတိယေဝ၊ တည်း။ [သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ (ဒါနမယပုညကြိယ သီလမယပုညကြိယ ပဗ္ဗဇ္ဇကုသိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ကိုရသည်တိုင်အောင်ဖြစ်သော) အလုံးစုံသော အနဝဇ္ဇဓမ္မတို့သည်လည်း။ နေကမ္မဓာတု၊ မည်၏။] ဗျာပါဒ။ ပ။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဓမ္မဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။

ဟီနမဇ္ဈိမပဏီတဓာတုယော၊ တို့သည်။ အဋ္ဌာရသဓာတုမတ္တမေဝ၊ ဓာတ်မျှပင်တည်း။ ဟိ၊ စွ။ ဟီနာ ဟီဠိတာ၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချအပ်ကုန်သော။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ ဟီနဓာတု၊ မည်၏။ မဇ္ဈိမပဏီတာ၊ အလယ်အလတ်နှင့် ချီးမွမ်းတောင့်တအပ် မြတ်ကုန်သော။ စက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ မဇ္ဈိမာ စေဝ၊ မဇ္ဈိမလည်းမည်ကုန်၏။ ပဏီတာ စေဝ၊ လည်း မည်ကုန်၏။ နိပ္ပရိယာယေန ပန၊ ဖြင့်ကား။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မ-ဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟီနဓာတု၊ မည်၏။ လောကိယာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာဗျာကတာ၊ ကုန်သော။ ဥဘောပိ စ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်ငှင်း။ စက္ခု-ဓာတုအာဒယော စ၊ တို့သည်ငှင်း။ မဇ္ဈိမဓာတု၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ လောကုတ္တရာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုယော၊ တို့သည်။ ပဏီတဓာတု၊ မည်၏။

ပထဝီတေဇောဝါယောဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။ အာပေါဓာတု စ၊ သည်ငှင်း။ အာကာသဓာတု စ၊ သည်ငှင်း။ ဓမ္မဓာတုယေဝ၊ ပင်တည်း။ ဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ-သတ္တဝိညာဏဓာတုသင်္ခေပေါယေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်အစရှိသော ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်အကျဉ်းပင်တည်း။

သတ္တရသ ဓာတုယော စ၊ တို့သည်ငှင်း။ ဓမ္မဓာတုဧကဒေသော စ၊ သည်ငှင်း။ သင်္ခတဓာတု၊ မည်၏။ ပန၊ ပါး။ အသင်္ခတဓာတု၊ သည်။ ဓမ္မဓာတုဧကဒေသောဝ၊ ဓမ္မဓာတ်တစိတ်ပင်တည်း။ အနေကဓာတု-နာနာဓာတုလောကော ပန၊ သည်ကား။ အဋ္ဌာရသဓာတုပဘေဒမတ္တမေဝ၊ ဓာတ်အထူးအပြားမျှပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ရှေးအပြီးတည်း။

ဣတိ၊ သို့။ သဘာဝတော၊ ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ သမ္ဘ-ဓာတူနံ၊ တို့၏။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကို သာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၅၂၁။ အပိ စ၊ လည်း။ ဝိဇာနနသဘာဝေ၊ အထူးသဖြင့် အာရုံကို သိခြင်းသဘောရှိသော။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဇီဝသညိနံ၊ ဇီဝ-ဟု မှားသော သညာရှိကုန်သော သူတို့၏။ သညာသမူဟနနတ္ထံပိ၊ ဝိပလ္လာသသညာကို ပယ်ခွါနုတ်ပစ်ခြင်း အကျိုးငှါလည်း။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ ဝိဇာနနသဘာဝေ၊ သော။ ဝိညာဏေ၊ ၌။ ဇီဝသညိနော၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုနိဇီဝလျက်ဇီဝစွဲမှတ်သော သညာရှိကုန်သောသူတို့၏။ စက္ခု။ပ။ ကာယမနောဓာတုမနောဝိညာဏဓာတုဘေဒေန၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်။ပ။ ကာယဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ်မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ကို ဝေဖန်ခွဲခြမ်းသဖြင့်။ တဿ-ဝိဇာနနသဘာဝဿ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ အနေကတဉ္စ၊ တပါး မက များသည်၏အဖြစ်ကိုရင်း။ စက္ခုရူပါဒိပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတာယ၊ စက္ခု ရူပါရုံစသော ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနိစ္စ-တဉ္စ၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကိုရင်း။ ပကာသေတွာ၊ ပြတော်မူ၍။ ဒီဃ-ရတ္တာနုသယိတံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး အဖန်တလဲလဲ ကိန်း သော။ ဇီဝသညံ၊ ကို။ သမူဟနိတုကာမေန၊ ပယ်ခွါနုတ်ပစ်တော်မူလို သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။ ကိဉ္စ ဘိယျော၊ စိုးစဉ်းဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယဝသေန စ၊ ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ တထာ၊ တူ။ (အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။) စ၊ ထင်ရှား ဆိုအံ့။ အနတိသင်္ခေပဝိတ္ထာရာယ၊ မကျဉ်းလွန်း မကျယ်လွန်းဖြစ်သော။ ဣမာယ ဒေသနာယ၊ ဤဓာတုဒေသနာဖြင့်။ ယေ ဝေနေယျသတ္တာ၊ အကြင်ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒဇ္ဈာသယ-ဝသေန စ၊ ထိုသို့ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယတို့၏ အစွမ်း အားဖြင့်လည်း။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ပကာသိတာ၊ ကုန်၏။

ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အပြားဖြင့်။ (ပကာသိယမာ-နေ၊ ပြတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။) အဿ-ဘဂဝတော၊ ၏။ သဒ္ဓမ္မ-

တေဇဝိဟတံ၊ သူတော်ကောင်းတရား၏အစွမ်းဖြင့် ဖျောက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ခဏေန၊ ဟောတော်မူသော ခဏ၌ပင်လျှင်။ ဝေနေယျသတ္တဟဒယေသု၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှလုံးတို့၌။ တမော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မှောင်သည်။ ဝိလယံ၊ ကြေပျက်ကင်းပျောက်ခြင်းသို့။ ဥပယာတိ၊ ရောက်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုသို့သော အပြားဖြင့်။ သင်္ခေပဝိတ္ထာရနယေန၊ သင်္ခေပနည်း, ဝိတ္ထာရနည်းအားဖြင့်။ သေ-သော ဘဂဝါ၊ သည်။ ဟိ၊ အမှန်လျှင်။ မမံ၊ တရားတော်ကို။ ပကာသယတိ၊ ပြတော်မူ၏[၁]။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ တာဝတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၁၁၉] ၅၂၂။ သင်္ခတောတိ၊ ကား။ (သင်္ခတောတိ ဂဏနတော၊ ဋီကာ။) စက္ခုဓာတု၊ သည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိတော၊ စက္ခု၏ အဖြစ်ဟူသော သာမညအားဖြင့်၊ ဝါ၊ စက္ခုဇာတ်အားဖြင့်။ ဧကော၊ သော။ ဓမ္မောတွေဝ၊ ဓမ္မဟူ၍သာလျှင်။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ စက္ခုပသာဒေါ၊ စက္ခုပသာဒပင်တည်း[၂]။ တထာ၊ တူ။ သောတ။ပ။ ရသဓာတုယော၊ တို့သည်။ သောတပသာဒါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဧကော ဓမ္မောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ ယောဇနာ။) ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတု ပန၊ သည်ကား။ ပထဝီတေဇဝါဝါယောဝသေန၊ ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာတိ၊ တို့ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကုသလာကုသလဝိပါကဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သောတ။ပ။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ (ဒွေ ဓမ္မာတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။) မနောဓာတု ပန၊ သည်ကား။ ပဉ္စ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တယော ဓမ္မာတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဓမ္မဓာတု၊ သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏ရင်း။ သောဠသန္နံ၊ ကုန်သော။ သုခုမရူပါနံ၊ တို့၏ရင်း။ အသင်္ခတာယ၊ သော။ ဓာတုယာ စ၊ ၏ရင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝီသတိ

၁-ဤဂါထာကား ဝသန္တတိလကဂါထာဖြစ်၍ သင်္ခေပဝိတ္ထာရနယေန တထာ တထာ ဟိ-ဟု-တွဲ၍ ရအပ်သင့်သည်။ (ပြည်)

၂-တေနာဟ “စက္ခုပသာဒေါ”တိ-ဟု ဋီကာရှိရကား စက္ခုပသာဒဝသေန-ကား မှုဟောင်းမဟုတ်။ (ပြည်) သို့သော်လည်း နောက်အခြားမှဲ့ ဝါကျ၌ သောတပသာဒါဒိ-ဝသေန-ဟု ပါဠိဟောင်းပင် ရှိရကား စက္ခုပသာဒဝသေန-လည်း ပါဠိဟောင်းပင် ဖြစ်ရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သခ်ံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ သေသကုသလာကုသလာဗျာကတဝိညာဏဝသေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြွင်းသော အဗျာကတဝိညာဉ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်[၁]။ (ဆသတ္တတိ ဓမ္မာတိ သခ်ံ ဂစ္ဆတီတိ။ ဝေမေတ္တ သခ်ံတောပိ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။)

၅၂၃။ ပစ္စယာတိ၊ ကား။ စ၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတုကထာ၌၊ ဝါ၊ စက္ခုဓာတုစသည်တို့တွင်။ စက္ခုဓာတု၊ သည်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ ဝိပ္ပယုတ္တ။ပ။ ပစ္စယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပဓာတု၊ သည်။ (စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။) ပုရေ။ပ။ ယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သောတဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့အား။ သောတဓာတုသဒ္ဒဓာတုအာဒယော၊ တို့သည်။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ အစိတ်အစိတ်အား ကျေးဇူးပြုသည်မှတပါး အပေါင်းအား ကျေးဇူးပြုသည်ကို ဆိုအံ့။ နေသံ ပဉ္စန္နံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့အား။ အာဝဇ္ဇနမနောဓာတု၊ အာဝဇ္ဇန်းဖြစ်သော မနောဓာတ်သည်။ အနန္တရ။ပ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာ စ ပဉ္စပိ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်စသော ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့သည်လည်း။ သမ္ပဋိစ္ဆနမနောဓာတုယာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဖြစ်သော မနောဓာတ်အား။ (ပဉ္စဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) သမ္ပဋိစ္ဆနမနောဓာတု၊ သည်။ သန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ သာ စ၊ ထိုသန္တီရဏမနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်း။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဝုဋ္ဌောဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်အား။ (တထာ၊ တည်း။) ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနမနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်လည်း။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ (တထာ၊ တည်း။) ပန၊ အထူးတက်အံ့။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အနန္တရာယ၊

၁-အဗျာကတာပေက္ခာယ သေသဂ္ဂဟဏံ၊ ကုသလာကုသလံ ပန သဗ္ဗသော အဂ္ဂဟိတမေဝါတိ၊ ဋီကာ။ (ပြည်)

မိမိအခြားမဲ့၌ဖြစ်သော။ (အနန္တရာယ အနန္တရာယ-ဟု ဝိဇ္ဇာလည်း ရှိ၏၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ပေး။) ဇဝနမနောဝိညာဏ-ဓာတုယာ၊ အား။ တေဟိ စေဝ ပဉ္စဟိ၊ ထိုငါးပါးကုန်သော အနန္တရ, သမနန္တရ, နတ္ထိ, ဝိဂတ, အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်ငင်း။ အာသေဝန-ပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်ငင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေ-သော၊ ဤဆိုပြီးသော နည်းသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ပဉ္စဒွါရေ၊ ၌။ နယော၊ နည်းတည်း။

မနောဒွါရေ ပန၊ ၌ကား။ ဘဝင်္ဂမနောဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ အာ-ဝဇ္ဇနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ အာဝဇ္ဇနမနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်လည်း။ ဇဝနမနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ ပုရိမေဟိ ပဉ္စဟိ ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓမ္မဓာတု ပန၊ (သဟဇာတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓ) ဓမ္မဓာတ်သည်ကား။ သတ္တန္နံပိ ဝိညာဏဓာတူနံ၊ တို့အား။ သဟဇာတ။ပ။ အဝိဂတာဒီဟိ၊ အစရှိသည် တို့ဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ စက္ခုဓာတုအာဒယော စ၊ တို့သည်ငင်း။ ကေစ္စာ စ ဓမ္မဓာတု၊ အချို့သော သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်စသော ဓမ္မဓာတ်သည်ငင်း။ ကေစ္စာယ၊ သော။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အား။ အာရမ္မဏပစ္စယာဒီဟိပိ၊ တို့ ဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့အား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ စက္ခုရူပါ-ဒယောဝ၊ စက္ခုရူပစသည်တို့ သည်သာလျှင်။ ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ အထ ခေါ၊ သော်ကား။ အာလောကာဒယောပိ၊ သူရိယာလောကစသည်တို့သည်လည်း။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊) ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပုဗ္ဗာစရိယာ၊ ရှေးဆရာမြတ်တို့သည်။ စက္ခု။ပ။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဟု၊ မိန့်ကုန်ပြီ။

၁-ကေစ္စာ စ ဓမ္မဓာတု-အရကား သုခုမရုပ်နိဗ္ဗာန်အပြားရှိသော ဓမ္မဓာတ်,သမ္ပယောဂ အဖြစ် အနန္တရအဖြစ် စသည်မရှိသဖြင့် အာရုံပြုခြင်းငှါ သင့်သော ဓမ္မဓာတ် ဤသည်တို့ကို ယူ၊ ပဉ္စဒွါရတို့၌ဖြစ်သော ဝိပါက်ကိုကြဉ်ခြင်းငှါ ကေစ္စာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ-ဟူသည်၊ မနောဒွါရ၌ဖြစ်မှုကား ဝိပါက်သည်လည်း တဒါရုံဖြစ်၍ ကေစ္စဓမ္မဓာတ်ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ် သင့်၏။ (ပြည်)

[၁၂၀] [စက္ခု။ပ။ ရေ၊ စက္ခုပသာဒ, ရူပါရုံ, အာလောက, မနသိ-ကာရတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သောတ။ပ။ ရေ၊ သောတပသာဒ, သဒ္ဒါရုံ, နားပေါက်, မနသိကာရတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဃာန။ပ။ ရေ၊ ဃာနပသာဒ, ဂန္ဓာရုံ, အနံ့ကိုဆောင်တတ်သောလေ, မနသိကာရတို့ကို။ပ။ ဇိဝှါ။ပ။ ရေ၊ ဇိဝှါပသာဒ, ရသာရုံ, ခံတွင်း၌တည်သော အာဟာရကို စိုစေတတ်သော အာပေါဓာတ်, မနသိကာရတို့ကို။ပ။ ကာယ။ပ။ ရေ။ ကာယ-ပသာဒ,ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ကာယပသာဒ၏ မှီရာဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်, မနသိ-ကာရတို့ကို။ပ။ ဘဝင်။ပ။ ရေ၊ နှစ်ကြိမ်လှုပ်သော ဘဝင်စိတ်, ဓမ္မာရုံ, မနသိကာရတို့ကို။ပ။]

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတုကထာနိဒ္ဒေသ၌။ သင်္ခေပေါ၊ တည်း။ ဝိတ္ထာရတော ပန၊ ဖြင့်ကား။ ပစ္စယပ္ပဘေဒေါ၊ ပစ္စည်းအပြားသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဝိ၊ ထင်စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ တံ့။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပစ္စယတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၂၄။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတောတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတ်တို့၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတောပိ၊ ရှုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ သဗ္ဗာ ဝေ။ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခတာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့ကို။ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝိတ္တတော၊ လွန်လေပြီးသော အစွန်း လာလတ့ံသော အစွန်းတို့၌ သဘောမှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝသုည-တော၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘအဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတော စ၊ ကံ စသော အကြောင်းနှင့်စပ် သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။

ဝိသေသတော ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤတဆဲ့ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့တွင်။ စက္ခုဓာတု၊ ကို။ ဘေရိတလံ ဝိယ၊ စည်မျက်နှာကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ရူပဓာတု၊ ကို။ ဒဏ္ဍော ဝိယ၊ စည်လက်ခတ်ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) စက္ခု-ဝိညာဏဓာတု၊ ကို။ သဒ္ဒေါ ဝိယ၊ စည်သံကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) တထာ၊ ထိုမှတပါး။ စက္ခုဓာတု၊ ကို။ အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံအပြင်ကဲ့သို့။ပ။

မုခံ ဝိယ၊ မျက်နှာကဲ့သို့။ပ။ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ၊ မျက်နှာရိပ်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ မျက်နှာ၌ မှည့်မည်း,မှုန်ကူစသော အမှတ်ကဲ့သို့။ပ။ ဥစ္ဆုတိလာ ဝိယ၊ ကြံ,နှမ်းတို့ကဲ့သို့။ပ။ ယန္တစက္ကယဋ္ဌိ ဝိယ၊ ကြံညှစ်ယန္တရား, နှမ်းပွတ်သော စက်၌ ဖွဲ့သော အတံကဲ့သို့။ ဥစ္ဆုရသတေလာနိ ဝိယ၊ ကြံရည်ဆီတို့ကဲ့သို့။ပ။ အဓရာရဏိ ဝိယ၊ မီးပွတ်ခုံကဲ့သို့။ပ။ ဥတ္တရာရဏိ ဝိယ၊ မီးပွတ်တံကဲ့သို့။ပ။

မနောဓာတု ပန၊ ကိုကား။ ယထာသမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့၏။ (ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ နိဇ္ဇီဝဿ၊ နိဇ္ဇီဝတရား၏။ ကေစိ၊ အချို့ကုန်သော။ နိဇ္ဇီဝါ၊ တို့ကို။) ပုရေစရာနုစရာ၊ ရှေ့သွားနောက်လိုက် ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ ဝိယ၊ သို့။ ပုရေစရာနုစရာ၊ ရှေ့သွားနောက်လိုက်ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤကား ပုရေစရာနုစရာ ဝိယာတိ နိဇ္ဇီဝဿ ကဿစိ ကေစိ နိဇ္ဇီဝါ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယာတိ အတ္ထော-ဟူသော ဋီကာပါဌ်နှင့်အညီ။) (တနည်း) မနောဓာတု ပန၊ ကိုကား။ ယထာသမ္ဘဝတော၊ စွာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုအာဒီနံ၊ တို့၏။ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ရှေ့သွားအံ့ နောက်လိုက်အံ့ဟု အလိုစင်စစ် မရှိသော်လည်း ရှေ့သွားနောက်လိုက်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤကား မနောဓာတုယေဝ ဝါ အတ္တနော ခဏံ အနတိဝတ္တန္တီ။ပ။ ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဟူသော ဋီကာပါဌ်နှင့် အညီ။)

ဓမ္မဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ကို။ သလ္လမိဝ စ၊ မြားငြောင့်ကဲ့သို့၎င်း။ သူလမိဝ စ၊ တံကျင်ကဲ့သို့၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ သညာသင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဝေဒနာသလ္လသူလယောဂါ၊ ဝေဒနာဟူသော မြားငြောင့်တံကျင်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အာတုရာ ဝိယ၊ အနာကိုယ်လုံး ပြည့်သောရောဂါသည်တို့ကဲ့သို့။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဝါ၊ ကား။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏။ သညာ၊ ကို။ အာသာဒုက္ခဇနနတော၊ တောင့်တအာသာ ဟူသော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ တောင့်တ၍မရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ ရိတ္တမုဋ္ဌိ ဝိယ၊ အချည်းနှီးသော လက်ဆုပ်ကဲ့သို့၎င်း။ အယာထာဘုစ္စနိမိတ္တဂ္ဂါဟကတော၊ မဟုတ်မမှန်သော အာရုံ၏ အမှတ်နိမိတ်ကို ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝနမိဂေါ ဝိယ၊ တော သမင်ကဲ့သို့၎င်း။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပက္ခိပန-

တော၊ ပစ်ချတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အင်္ဂါရကာသုယံ၊ မီးကျီး
တွင်း၌၊ ဝါ၊ မီးကျီးစု၌။ ခိပနကပုရိသာ ဝိယ၊ ပစ်ချတတ်သော ရန်သူ
ယောကျာ်းတို့ကဲ့သို့ရင်း။ ဇာတိဒုက္ခာနုဗန္ဓတော၊ မိမိသည် ဖြစ်စေအပ်
သော ဇာတိဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဇပုရိ-
သာနုဗန္ဓစောရာ ဝိယ၊ မင်း၏ ရဲမက်တော်တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သော
ခိုးသူတို့ကဲ့သို့ရင်း။ သဗ္ဗာနတ္ထာဝဟဿ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးစီးပွါး
မဲ့ကို ဆောင်တတ်သော။ ခန္ဓသန္တာနဿ၊ ခန္ဓာအစဉ်၏။ ဟေတုတော၊
အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသရုက္ခဗီဇာနိ ဝိယ၊ အဆိပ်ပင်ကြီး၏
မျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ နာနာဝိဓုပဒ္ဒဝနိမိတ္တ-
တော၊ အထူးထူးအပြားပြားသော နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ၏
အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ခုရစက္ကံ ဝိယ၊ (ပဒုမာကဲ့သို့ ထင်သော
အသွားထက်သော)သင်မုန်းစက်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ အသင်္ခတာ ပန ဓာတု၊
အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ကိုကား။ အမတတော၊ အမြိုက်ဆေးနှင့်တူသော
အားဖြင့်ရင်း။ သန္တတော၊ ပူပန်မလိမ်း ငြိမ်းအေးသောအားဖြင့်ရင်း။
ခေမတော စ၊ ဘေးဥပါဒ်ကင်းသောအားဖြင့်ရင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ကသ္မာ၊
ကား။ သဗ္ဗာနတ္ထာဝဟဿ ပဋိပက္ခဘူတတ္တာ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးမဲ့ကို
ဖြစ်စေတတ်သော (ရာဂအစရှိသော, ဇာတိအစရှိသော, အဆိပ်နှင့်တူသော
အနုပ္ပသန္တသပ္ပဋိဘယ) တရားအပေါင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း။ မနောဝိညာဏဓာတု၊ ကို။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ဝဝတ္ထာနာ-
ဘာဝတော၊ ဤအာရုံသည် ဤဝိညာဉ်၏အာရုံတည်းဟု အမှတ်မရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အရညမက္ကဋော ဝိယ၊ တောမျောက်ကဲ့သို့ရင်း။ ဒုဒ္ဒမန-
တော၊ ဆုံးမခက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿခဠုင်္ကော ဝိယ၊ အရိုး
ပေါက်အောင်ထိုးသော်လည်း ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ မရောက်သော မြင်းကြမ်း
ကဲ့သို့ရင်း။ ယထာကာမနိပါတတော၊ အမှတ်မရှိ မိမိအလိုရှိအပ်သော
အာရုံ၌ ကျခြင်းကြောင့်။ ဝေဟာသက္ခိတ္တဒဏ္ဍော ဝိယ၊ ကောင်းကင်သို့
ပစ်လွှင့်အပ်သော တုတ်ကဲ့သို့ရင်း။ လောဘဒေါသာဒိနာနပ္ပကာရကိလေ-
သဝေသယောဂတော၊ လောဘဒေါသအစရှိသော အထူးထူးအပြားပြား
များသော ကိလေသာဟူသော အသွင်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ရင်္ဂနဋော
ဝိယ၊ ကမြူးရာသဘင်သို့ရောက်သော အထူးထူးသောအသွင်ကို ဆောင်

တတ်သော ကချေသည်ကဲ့သို့ရင်း။ ဒင္ဂုမ္ဗာ၊ ၏။ (ဤ၌ ရင်္ဂ-သဒ္ဒါ နစ္စဋ္ဌာန ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် "နစ္စဋ္ဌာနံ သိယာ ရင်္ဂါ"-ဟု အဘိဓာန်လာ၏။ နာနာဝေသဓာရီ ရင်္ဂဂတော နဋော ရင်္ဂနဋော)။

ဣတိ ဣဒံ ဓာတူနံ ဝိဘင်္ဂဝါရကထာမုခံ။

ဣတိ သာရတ္ထနုပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

အာယတနဓာတုနိဒ္ဒေသော နာမ

ပန္နရသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

၁၆-ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသ (၁၂၂-၁)

ဣန္ဒြိယဝိတ္ထာရကထာ

[၁၂၂] ၅၂၅။ ပန၊ တခန်းကို ဆိုအံ့။ ဓာတူနံ၊ တို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ကာလ၌။ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ဣန္ဒြိယာနိ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ အကျဉ်းပြအပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ ရင်း [1] ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗာဝီသတိ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌—

အတ္ထတော၊ သာဓာရဏ, အသာဓာရဏ အနက်အားဖြင့်ရင်း။ လက္ခဏာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်ရင်း။ ကမတော စ၊ အစဉ်အားဖြင့်ရင်း။ ဘေဒါ-ဘေဒါ၊ ဘေဒ, အဘေဒအားဖြင့်ရင်း။ တထာ၊ ပါး။ ကိစ္စာ၊ မိမိတို့၏ ကိစ္စ အားဖြင့်ရင်း။ ဘူမိတော စ၊ ဖြစ်ရာဘုံအားဖြင့်ရင်း။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ-ဝိဇာနေယျ၊ သိရာ၏။

တတ္ထ-တေသု၊ ထိုအတ္ထလက္ခဏာစသည်တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ စက္ခတီတိ စက္ခုတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ အားဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ပကာသိတော၊ ပြီ။ ပန၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ပစ္ဆိမေသု၊ နောက် ဖြစ်ကုန်သော။ တီသု၊ သုံးပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာသော ဣန္ဒြေကို။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ အရိယာမဂ်၏ ရှေးအဖို့၌။ အနညာတံ၊ မသိဘူး မရဘူးသေးသော။ အမတံ၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသော၊ ဝါ၊ သေခြင်းကင်း ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ကို။ ဇာနိဿာမိ၊ သိအောင်ပြုအံ့။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော

၁-ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ စက္ခုဒ္ဒွါရေ၊ စက္ခုဒ္ဒွါရ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒဋ္ဌံ၊ မိမိ၏ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ထိုကိုဖွင့်ပြန်သည်။ စက္ခုဒ္ဒွါရဘာဝေန၊ စက္ခုဒ္ဒွါရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံဒွါရိကေဟိ၊ ထိုစက္ခုဒ္ဒွါရ၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်စေတသိက် တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ဣန္ဒဘာဝံ ပရမိဿရဘာဝံ၊ လွန်စွာအစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေသည်။ တေ တံဒွါရိကေ၊ ထိုစက္ခုဒ္ဒွါရ၌ ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့ကို။ ရူပဂ္ဂဟဏေ၊ ၌။ အတ္တာနံ၊ သို့။ အနုဝတ္တေတိ၊ လိုက်စေတတ်၏။ တေ စ တံဒွါရိကာ၊ တို့သည်လည်း။ တံ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေသို့။ အနုဝတ္တန္တိ၊ အစဉ်လိုက်တတ် ကုန်၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌသမ္ဘဝတော စ၊ ဣန္ဒြေ၏သဘော၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယ-သဒ္ဒါ၏အနက်၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်ရင်း။ အနညာတဉ္ညဿာမီတိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊ ကို။ အာဇာနနတော၊ ပဌမမဂ်ဖြင့် မြင်အပ်ပြီးသော အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ (ထိုမဂ်ဖြင့်သိအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးကိုတဖန်) သိခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌသမ္ဘဝတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တတိယံ၊ ကို။ အညာတာဝိနော၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို သိပြီးသော။ စတူသု သစ္စေသု၊ တို့၌။ နိဋ္ဌိတဉာဏကိစ္စဿ၊ ပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စရှိသော။ ခီဏာသဝဿ၊ အား။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ရင်း။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌသမ္ဘဝတော စ၊ ရင်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။)

သော-ဧသော ဣန္ဒြိယဋ္ဌော နာမ၊ ဤဣန္ဒြိယ၏ သဘောမည်သည်၊ ဝါ၊ ဤဣန္ဒြိယ-သဒ္ဒါ၏ အနက်မည်သည်။ ကော ပန၊ နည်း။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ (စောဒနာ၊ တည်း။) ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံကို ပြတတ်သော တရား၏သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဣန္ဒမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံကိုပြတတ်သည်ဟူသော ဣန္ဒြိယ-သဒ္ဒါ၏ အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒဒေသိတဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် ဟောအပ်သော တရား၏သဘောသည်၊ ဝါ၊ ဟောအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒဒိဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် မြင်တော်မူအပ်သောတရား၏ သဘောသည်၊ ဝါ၊ မြင်တော်မူအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒမည်သော ကံသည် စီရင်အပ် ဖြစ်စေအပ်သောတရား၏ သဘောသည်၊ ဝါ၊ စီရင်အပ် ဖြစ်စေအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ ဣန္ဒဇုဋ္ဌဋ္ဌော ဣန္ဒမည်သော သဗ္ဗညုဘုရားသည် မှီဝဲအပ်သော တရား၏ သဘောသည်၊ ဝါ၊ မှီဝဲအပ်သည်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ မည်၏။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ သော အတ္ထော၊ ထိုသဘောသည်၊ ဝါ၊ ထိုအနက်သည်။ ဣဓ၊ ဤနှစ်ဆဲ့နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ယထာယောဂံ၊ စွာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏[၁]။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန်

၁-ဤအနက်ကား လိင်္ဂေတိ။ပ။ ယထာယောဂန္တိ အာဟ-ဟူသော ဋီကာကိုမြော်သည်။ လိင်္ဂေတိ ဂမေတိ ဉာပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လိင်္ဂံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤသဘောတရားဖြင့်။ လိင်္ဂီယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုသို့

ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်သစ္စာဥ္စေယျတရားကို သိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝါ၊ သဗ္ဗညုဘုရားသည်။ ပရမိဿရိယဘာဝတော၊ လွန်ကဲသော အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒော၊ မည်တော်မူ၏။ ကုသလာ-ကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မဥ္စ၊ သည်လည်း။ ကမ္မေသု၊ ကံတို့၌။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သောသူ၏။ ဣဿရိယာဘာဝတော၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣန္ဒော၊ ၏။) တေနေဝ-ဘာဂဝတော ကမ္မသဉ္စ ဣန္ဒတ္တာ၊ ထိုသို့ ဘုရား၏ရင်း, ကံ၏ရင်း ဣန္ဒမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပင်လျှင်။ တွေ-ဧတေသု ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ ကမ္မသဥ္စနိ-တာနိ၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေ

သိကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ လိင်္ဂံ၊ မည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂေတိ၊ နည်း။ ဝါ၊ ကိဥ္စ၊ အဘယ်ကိုလျှင်။ လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ ငြားအံ့။ ဣန္ဒံ၊ အစိုးရသော ကံကို။ လိင်္ဂေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒော၊ အစိုးရသောကံကို။ လိင်္ဂိယတိ၊ အပ်၏။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသောကံကို။ လိင်္ဂံ၊ သိစေတတ်သည်တည်း။ တနည်း။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသော ကံ၏။ လိင်္ဂံ၊ သိကြောင်းတည်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂံ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်။ ဝါ၊ အစိုးရသောကံ၏ သိကြောင်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂဿ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သော။ ဝါ၊ အစိုးရသောကံ၏ သိကြောင်းဖြစ်သော တရား၏။ အတ္ထော-တံသဘာဝေါ၊ ထိုသိစေခြင်းဟူသော သဘော၊ ဝါ၊ ထိုသိကြောင်းဟူသောသဘော။ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော၊ သဘော။ ဝါ၊ ကား။ ဣန္ဒလိင်္ဂမေဝ၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ၊ အစိုးရသော ကံ၏ သိကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒဿ၊ သဒ္ဒါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော၊ အစိုးရသောကံကို သိစေတတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အစိုးရသော ကံ၏ သိကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော ဣန္ဒြိယသဒ္ဒါ၏အနက်။ သဇ္ဇိတံ၊ စီရင်အပ်၏။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့် သိဋ္ဌံ၊ မည်၏။ သဇ္ဇခါတ်။ တပစ္စည်း။ ခါတွန်နှင့် တက္က တ-ပစ္စည်း ဋ္ဌ-ပြု၍ ပြီးသည်။ ဣန္ဒေန၊ အစိုးရ သောကံသည်။ သိဋ္ဌံ၊ စီရင်အပ်ဖြစ်စေအပ်သည်တည်း။ ဣန္ဒသိဋ္ဌံ၊ သည်။ ဇုဋ္ဌံ-သေဝိတံ၊ မှီဝဲအပ်သည်တည်း။ ကမ္မသခ်ါတဿ၊ ကံဟုဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒဿ၊ အစိုးရသောတရားကို၊ ဝါ၊ ၏။ လိင်္ဂါနိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏၊ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုအစိုးရသော ကံသည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မဇာနေဝ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့ကိုသာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အညာနိ၊ တပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ န ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထာ၊ ထိုဣန္ဒလိင်္ဂ-ဣန္ဒသိဋ္ဌဟု ဆိုအပ်သော အနက်တို့ကို။ ကမ္မေ ဝေ၊ ၌သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတရေ စ၊ ဤမှတပါးသော ဣန္ဒဒေသိတ စသော အနက်တို့ကိုကား။ ဘဂဝတိ ဝေ၊ ၌ သာလျှင်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ရင်းဋီကာနက်။ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော စသည်၌ ဋ္ဌ-ကို ဋ္ဌ-ရေးသည်။ (ပြည်)

တို့သည်။ ကုသလာကုသလံ၊ ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ဉလ္လိင်္ဂေန္တိ-ဉာပေန္တိ၊ သိစေတတ်ကုန်၏။ တေန စ၊ ထိုဣန္ဒမည်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံသည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ စီရင်အပ်,ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သောကံသည် ပြတတ်သည်၏ သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ပြတတ်သည်ဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သောကံသည် စီရင်အပ်,ဖြစ်စေအပ်သည်၏ သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ စီရင်အပ်, ဖြစ်စေအပ်သည်ဟူသော အနက်ကြောင့်ရင်း[၁]။ (တနည်း) ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သောကံကို ပြတတ်, သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ပြတတ်, သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်ရင်း[၂]။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ထိုဗာဝီသတိန္ဒြေတို့ကို။ (ဣန္ဒေန၊ မည်သော။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်။ ပကာသိတာနိ၊ ဟောကြားပြသအပ်ကုန်၏။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါနိ စ၊ ထူးသောသဗ္ဗညုတညာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လည်း သိတော်မူအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣန္ဒဒေသိတဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော ဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒဒိဋ္ဌဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော ဘုရားသည် မြင်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောကြောင့်ရင်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်ရင်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။ မုနိန္ဒေန၊ မုနိငါးပါးတို့ကို အစိုးရတော်မူသော။ တေနေဝ ဘဂဝတာ၊ ထိုဣန္ဒမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည်ပင်လျှင်။ ကာနိစိ၊ အချို့သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဂေါစရာသေဝနာယ၊ အာရုံပြုသော အားဖြင့် မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ ကာနိစိ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာသေဝနာယ၊ ပွါးစေသောအားဖြင့် မှီဝဲခြင်းဖြင့်။ သေဝိတာနိ၊ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣန္ဒဇုဋ္ဌဋ္ဌေနပိ၊ ဣန္ဒမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဂေါစရာသေဝန,

---

၁-ဤကား ဣန္ဒလိင်္ဂဿ အတ္ထော တံသဘာဝေါ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော၊ ဣန္ဒလိင်္ဂမေဝ ဝါ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒဿ အတ္ထောတိ ဣန္ဒလိင်္ဂဋ္ဌော-ဟူသော ဋီကာကိုလိုက်သည်။ (ပြည်)

၂-နောက်၌လည်း ဤနည်းပေး။ ဤကား လိင်္ဂ-သဒ္ဒါ ဘာဝပ္ပဋ္ဌာနကြံ၍ အတ္တ-သဒ္ဒါ၏ သဘာဝတ္ထသကတ္ထအနက် နှစ်ပါးကိုယူ၍ ယောဇနာသည်။ (ပြည်)

ဘာဝနာသေဝနအားဖြင့် မှီဝဲအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်လည်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်လည်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ မည်ကုန်၏။

[၁၂၃] အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ အာဓိပစ္စသင်္ခါတေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဣဿရိယဋ္ဌေနာပိ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်လည်း၊ ဝါ၊ သကတ်အနက်ကြောင့်လည်း။ ဧတာနိ၊ ဤစက္ခုစသော ဗာဝီသတိဓမ္မတို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကုန်၏[၁]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္တိယံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌။ တသ္မိံ၊ ထိုစက္ခုစသည်သည်။ တိက္ခေ၊ ထက်သည်ရှိသော်။ (တေသံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏။) တိက္ခတ္တာ၊ ထက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မန္ဒေ စ၊ နုံ့သော်ကား။ မန္ဒတ္တာ၊ နုံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီး၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကုန်၏။) အယံ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ အတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

လက္ခဏာဒီဟီတိ၊ ကား။ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနေဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ နေသံ စက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ တာနိ စ လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကို။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနေဝ၊ ပြီးသည်သာတည်း။ ဟိ၊ စွ။ ပညိန္ဒြိယာဒီနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါး

၁-ဤ ဣဿရိယဋ္ဌေန-ဟူသော ပါဌ်ကိုမြော်၍ နောက်ဣန္ဒလိင်စသည်တို့၌ ဘာဝပ္ပဋ္ဌာန ကြံသည်။ အဓိပတိနော ဘာဝေါ အာဓိပစ္စံ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိရ၏၊ အဓိပတိပစ္စယသတ္တိ မဟုတ်၊ ဘိုးသော် ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ ဣန္ဒြိယပစ္စယ-သတ္တိ မရှိသည်မဟုတ်လော ဟူမူ? ယင်းသို့ပင် မရှိသော်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ မိမိမိပစ္စည်း ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေနှင့် တကွဖြစ်သော သန္တာန်၌ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်သော လိင်စသည်တို့သည် မိမိသို့ အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည် အာဓိပစ္စမည်သတည်း။ လိင်စသည်တို့သည် မိမိတို့၏ အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် ဣန္ဒြေသို့လိုက်ကုန်သနည်းဟု။ ကား ယထာ-သကပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနမ္ပိ ယေဘုယျေန သဘာဝကသန္တာနေယေဝ တံတဒါ-ကာရေန ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ န ပန ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝတော။ ဤကား အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနီ-ဋီကာ။ ဤကျမ်းဋီကာ၌လည်း အသတိပိ စ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ အတ္တနော အတ္တနော ပစ္စယေသေန ပဝတ္တမာနေဟိပိ တံသဟိတသန္တာနေ အညာ-ကာရေန အပ္ပဝတ္တမာနေဟိ လိင်္ဂါဒီဟိ အနုဝတ္တနိယဘာဝေါ အာဓိပစ္စံ-ဟုလာ၏။ (ပြည်)

တိုသည်။ အတ္ထတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အမောဟောယေဝ၊ ပင်တည်း။ သေသာနိ၊ ပညိန္ဒြေစသည်မှ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတိုသည်။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌။ (လက္ခဏာဒီဟိ၊ တိုဖြင့်။) သရူပေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။

၅၂၆။ ကမတောတိ၊ ကား။ အယံပိ၊ ဤအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသနာက္ကမောဝ၊ သာလျှင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြေတိုတွင်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေ ပရိညာယ၊ အဇ္ဈတ္တဓမ္မတိုကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့်။ အရိယဘူမိပဋိလာဘော၊ အရိယဘုံကိုရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာနိ၊ အတ္တဘော၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနိ၊ တိုကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သော အတ္တဘာဝေါ၊ သည်။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဣတ္ထီတိ ဝါ၊ မ,ဟူ၍ရင်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊ ကျား,ဟူ၍ရင်း။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ သော ဓမ္မော၊ ထိုကျား-မဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော တရားသည်ကား။ အယံ၊ ဤတရားပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ တတော၊ ထိုစက္ခုန္ဒြေစသည်မှ။ (ပရံ၊ ၌။) ဣတ္ထိန္ဒြိယဥ္စ၊ ကိုရင်း။ ပုရိသိန္ဒြိယဥ္စ၊ ကိုရင်း။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) သော ဒုဝိဓောပိ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေသည်လည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ။ တတော၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေမှ။ (ပရံ၊ ၌။) ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ဝေဒနာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဉ္စ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ဝေဒနာသည်လည်း။ ဒုက္ခံ စ၊ သာတည်း။ (စ-ကို သည်မှာယှဉ်။) ယာဝ စ၊ အကြင်ရွေ့လောက်ကား။ (စ-ကို ဤမှာလည်းယှဉ်။) (ဒုဝိဓတ္တဘာဝါနုပါလကဿ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အတ္တဘောကိုစောင့်တတ်သော။) တဿ-ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ မပြတ်မစဲဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊၏။) တာဝ၊ လောက်။ (ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။) ဧတေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ ထိုဝေဒနာတို၏။ အနိဝတ္တိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ[၁]။

၁-ဤဝါကျကား ရှေ့နောက်ပြန်၍ ယောဇနာရသော ဥတ္တရဝါကျတ္ထ၊ ထိုဝါကျဖြင့်လည်း စက္ခုစသည်တို၏ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပရိညေယျ အဖြစ်ကို သိစေသည်။ (ပြည်)

တတော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေမှ။ ပရံ၊ ၌။ သုခိန္ဒြိယာဒီနိ၊ တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။) ပန၊ ပါး။ တံနိရောဓတ္ထံ၊ ထိုဝေဒနိန္ဒြေတို့၏ ချုပ်ခြင်းငှါ။ တေ ဓမ္မာ၊ ဤသဒ္ဓါစသောတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂဖြစ်သော အကျင့်ကိုပြခြင်းငှါ။ တတော၊ ထို သုခိန္ဒြေစသည်တို့မှ။ (ပရံ၊ ၌။) သဒ္ဓါဒီနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေစသည်တို့ကို။ (ဒေသိ-တာနိ၊ ကုန်၏။) ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဤအကျင့်ဖြင့်။ သေ-သော ဓမ္မော၊ ဤအနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမည်သောတရားသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ၏။ အမောဃဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အချည်းနှီးမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းငှါ။ တတော၊ ထိုပဋိပတ်ဖြစ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေစသည်မှ။ (ပရံ၊ ၌။) အနညာ-တညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) တဿေဝ၊ ထိုအနညာတည-ဿာမိတိန္ဒြေ၏သာလျှင်။ ဖလတ္တာ၊ ကြောင့်ရင်း။ တတော၊ ထိုအနညာ-တညဿာမိတိန္ဒြေကို ပွါးစေသည်မှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဘာဝေ-တဗ္ဗတ္တာ စ၊ ပွါးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ၊ ၏။) တတော၊ ထိုအညိန္ဒြေမှ။ ပရံ၊ ၌။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ ဣမဿ၊ ဤတရားကို။ အဓိဂမော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣမသ္မိံ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ်တရားကို။ အဓိဂတေ စ ပန၊ ရပြီးသော်ကား။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ကရဏီယံ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်။ ကိဉ္စိ၊ စိုးစဉ်းမျှ။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန်သက်သာရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒေသိတံ၊ ၏။ ဣတိ-အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဗာဝီသတိဣန္ဒြေတို့၌။ ကမော၊ ဒေသ-နာက္ကမတည်း။

ဘေဒါဘေဒါတိ၊ ကား။ စ၊ ထူးသည်ကိုဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဣန္ဒြေ တို့တွင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဘေဒေါ၊ အပြားသည်။

အဋ္ဌကထာ၌ ရှိရင်းအတိုင်း ဝါကျအနေမပျက်စေပဲ ယောဇနာလိုလျှင် ယာဝ၊ လောက်။ တဿ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ တေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ တို့၏။ အနိဝတ္တိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ဝေဒယိတံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ သဗ္ဗံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ပေတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ-ဟူ၍ ယောဇနာ အပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသောဣန္ဒြေတို့၏။ အဘေဒေါ၊ မကွဲမပြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ဘေဒါဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ၏။

၅၂၇။ ကိစ္စာတိ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ သည်။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ တာဝ၊ စွာ။ စက္ခုန္ဒြိယဿ၊ ၏။ စက္ခာယတနံ။ ပ။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗံ၊ ပြီးစေအပ်သော။ (အနုဝတ္တာပနံ-၌ စပ်) အတ္တနော၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော စက္ခုန္ဒြေစသည်၏။ တိက္ခမန္ဒာဒိဘာဝေ၊ ထက်သည် နုံ့သည် စသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) စက္ခုဝိညာဏာဒိဓမ္မာနံ၊ တို့ကို ၎င်း။ (အနုဝတ္တာပနံ-၌ စပ်) ယံ တံ တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတအတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနံ၊ အကြင်တိက္ခမန္ဒစသည်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည်[၁]။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣဒံ၊ ဤဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည်။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ သောတဃာနဇိဝှါကာယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကို။ ဧဝံ၊ တူ။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ပန၊ အထူးကိုဆိုအံ့။ မနိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ [၁၂၄] ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ (သာဓေတဗ္ဗံ၊ သော။) (သဗ္ဗတ္ထ စ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗန္တိ အဓိကာရော အနုဝတ္တတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော) သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။)

၁-တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတံ-ဟု ဝါကျရှိ၏၊ ထိုရှိတိုင်း အနုဝတ္တာပနံ-၌ ဝိသေသနအချို့ဆရာတို့စပ်ကုန်၏။ ထိုပုဒ်သည် အနုဝတ္တာပနံ-၏ ဝိသေသနမဟုတ်၊ အတ္တာကာရ၏ ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့် တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတအတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနံ-ဟု သမာသ်ရှိသော်သာ သင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ အတ္တာကာရ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ကို ရည်၍ အတ္တနော တိက္ခမန္ဒာဒိအာကာရော အတ္တာကာရော။ တဿ အနုဝတ္တာပနံ-ဟု မိန့်သော်၊ တနည်း တိက္ခ၊ ပ။ တ္တာပနံ၊ တိက္ခမန္ဒစသည်ဟု ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာ မိမိ၏အခြင်းအရာသို့ လိုက်စေခြင်းသည်-ပေး။ ဤကားအတ္တာကာရကို အသီးယူသတည်း၊ ဤ၌ တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတအတ္တာကာရ-ကား ဒွန်တည်း၊ ဤကား အထဝါ တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတဿ စ အတ္တာကာရဿ စ အနုဝတ္တာပနံ တိက္ခ။ပ။ ဝတ္တာပနံ၊ ဝိသုံ အတ္တာကာရဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ ရူပါဘိဟနနာဒိကဿ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟူသောဋီကာနှင့်အညီတည်း။ (ပြည်)

ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာမေတဗ္ဗံ၊) သဟဇာတ-ဓမ္မာနုပါလနံ၊ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။) (ဣတ္ထိန္ဒြိယပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။)[1] ဣတ္ထိ။ပ။ နုဝိဓာနံ၊ ဣတ္ထိလိင်,နိမိတ္တ,ကုတ္တ,အာကပ္ပ၊ ပုရိသလိင်,နိမိတ္တ,ကုတ္တ,အာကပ္ပ အခြင်းအရာကို စီရင်ခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း[2]။) သုခ။ပ။ ယာနံ၊ တို့၏။ သဟဇာတဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ နှိပ်နင်း၍။ ယထာသကံ ဩဠာရိကာကာရာနုပါပနံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဉစ္စာဖြစ်သော ရုန့်ရင်းသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။) ဥပေက္ခိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ သန္တပဏီတမဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ ငြိမ်သက်မွန်မြတ်သော လျစ်လျူသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။) သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ စသည်တို့၏။ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနဥ္စ၊ အသဒ္ဓိယစသော ပဋိပက္ခဓမ္မတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ပသန္နာကာရာဒိဘာဝ-သမ္ပာပနဥ္စ၊ ကြည်သောအခြင်းအရာ ချီးပင့်သောအခြင်းအရာ အာရုံသို့ ကပ်၍ တည်သောအခြင်းအရာ အာရုံ၌ကောင်းစွာထားသောအခြင်းအရာ သဘောကိုရှုသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်၎င်း။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။) အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ သံယောဇနတ္တယပ္ပဟာနဥ္စေဝ၊ သံယောဇဉ်သုံးပါးအပေါင်းကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ တပ္ပဟာနာဘိမုခဘာဝကရဏဥ္စ၊ ထိုသံယောဇနတ္တယကို ပယ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်၎င်း။ ကိစ္စံ၊ မည်၏။ အညိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိတနုကရဏပဟာနဥ္စေဝ၊ ကာမရာဂဗျာပါဒစသည်တို့ကို ခေါင်းပါးအောင်ပြုသဖြင့် ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ သဟဇာတာနံ၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝသာနုဝတ္တာပနဥ္စ၊ အလိုသို့လိုက်စေခြင်းသည်၎င်း။

---

[1] ဘာဝရုပ်သည် ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် ဤ၌ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန, သာမေတဗ္ဗံ နှစ်ပုဒ်မလိုက်သင့်။ (ဆ-သံ-သော)

[2] ဣန္ဒြေစသည်တို့၏ လိင်စသည်တို့အား ဇနက, ဥပတ္ထမ္ဘနအဖြစ်မရှိသည်မှတ်လော၊ အဘယ်သည်အနုဝိဓာနနည်း ? အနုပ္ပါဒနေ၊ မဖြစ်စေခြင်းသည်၎င်း၊ အနုပတ္ထမ္ဘနေ စ၊ မထောက်ပံ့ခြင်းသည်၎င်း။ သတိပိ၊ သော်လည်း၊ တပ္ပစ္စယာနံ၊ ထိုဣတ္ထိနိမိတ္တ ပုရိသနိမိတ္တ စသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကံစသည်တို့၏၊ တပ္ပဝတ္တနေ၊ ထိုဣတ္ထိနိမိတ္တစသော အခြင်းအရာရှိသောရုပ်ကိုဖြစ်စေခြင်း၌။ နိမိတ္တဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အနုဝိဓာနံ၊ စီရင်ခြင်းမည်၏။ ဋီကာနက်။ (ပြည်)

(ကိစ္စံ၊ ဓါ၊) အညာတာဝိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ တို့၌။ ဥဿုက္ကပ္ပ-ဟာနဥ္စေဝ၊ လုံ့လပြုခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (ကိစ္စံ၊ မည်၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကိစ္စတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ၏။

၁၂၀။ စ၊ ပါး။ ဘူမိတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ တို့တွင်။ စက္ခု။ ပ ။ ယာနိ၊ တို့သည်။ ကာမာဝစရာနေဝ၊ ကာမာဝစရတရားတို့သည်သာ တည်း။ မနိန္ဒြိယ။ ပ ။ ယာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ သဒ္ဓါ။ ပ ။ ယာနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ စတုဘူမိပရိယာပန္နာနိ၊ ကုန်၏။ သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကာမာ။ ပ ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဘူမိတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ဝင်၏။ အဝသာနေ၊ ၌။ တီဏိ၊ တို့သည်။ လောကုတ္တရာနေဝ၊ တို့သာတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ တို့၌။ ပ ။ ဝိဇာနေယျ၊ ၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ-ယထာဝုတ္တာ-နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဇာနန္တော၊ သော။

သံဝေဂဗဟုလော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရေ၊ ရသီလ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍သိပြီး၍။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဝါ၊ ဆုံးရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို။ ကရိဿတိ၊ မျက်မှောက်ပြုပေလတ့်။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။

ဣဒံ ဣန္ဒြိယာနံ ဝိတ္ထာရကထာမုခံ။

သစ္စဝိတ္ထာရကထာ

၁၂၉။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ သစ္စာနီတိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ တဒနန္တရာနိ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏ အခြားမဲ့၌ အကျဉ်းပြအပ်ကုန်ပြီးသော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ သော[၁]။

၁-ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ-ဟု အများအားဖြင့်ပါဌ်ရှိ၏။ သမုဒယ-နိရောခ-သဒ္ဒါတို့သည် နိယတပုလ္လိင်ဖြစ်၍ သန္တံ-ဟူသော ဝိသေသျလိုက်၍ သမု-ဒယံ နိရောဓံ-ဟု နပုလ္လိင်ရုပ် မဖြစ်သင့်ပေ။ ထိုသို့မဖြစ်သောကြောင့် နပုလ္လိင်နှင့်ရှိသော ထိုသို့သောပါဌ်ကို လိင်္ဂဝိပလ္လာသ-ဟု ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌိသံ ဌ ၁-၅၁-၌ "ဣဒံ ဒုက္ခံ

အရိယသစ္စံ၊ ၎င်း။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုသို့အကျဉ်းပြအပ်ပြီးသော။ သာသနက္ကမေ၊ အရိယသစ္စာ၌၊ ဝါ၊ အရိယသစ္စဒေသနာ၌[၁]။

[၁၂၅] ဝိဘာဂတော၊ ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်၎င်း။ နိဗ္ဗစန-လက္ခဏာဒိပ္ပဘေဒတော၊ ဝိဂ္ဂိုဟ်လက္ခဏာစသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထတ္ထုဒ္ဓါရတော စေဝ၊ သစ္စာ၏သဘော, ထိုသစ္စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ အနူနာဓိကတော၊ မယုတ်မလွန်သောအားဖြင့်၎င်း။

ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့ကို။ နိစ္ဆယာ၊ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဉာဏကိစ္စတော၊ သစ္စာဉာဏ်၏ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ အန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်းဝင်သောတရားတို့၏။ ပဘေဒါ၊ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်၎င်း။ စတုက္ကတော၊ ဖြင့်၎င်း။

အရိယသစ္စန္တိအာဒီသု ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော”တိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဒုက္ခသမုဒယံ ဒုက္ခနိရောဓ”န္တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ကတော-ဟု မိန့်ဆိုလေသည်။ သို့သော်လည်း ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဠိ၌မူ မဟာဋီကာ ၂-၄၄၉-၌ သဘ္ဘိပ် ဒ္ဒိန္န ပဒါနံ သမာနာဓိကရဏဘာဝေ လိင်္ဂဘေဒေါ ဂဟိတော ယထာ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ-ဟု ဤပုဒ်ကိုပင် ခုံတင်၍ ဆုံးဖြတ် ထားသောကြောင့် “ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ”ဟု ရှိသောပါဠိသာလျှင် ယုတ္တတရ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပြင်ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ-ဟု လိင်မပြန်ပဲရှိသော ယှဉ်ဖက်ပါဠိနှင့်လည်း ညီညွတ်ပေ၏။ (ဆ-သံ-သော)

၁-သာသနာ၏ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဖြစ်၍ သစ္စာကို သာသနက္ကမဟူသည်၊ ယင်းသို့သော် ဤသစ္စာတို့၌ သာသနာဖြစ်၏လော၊ အဘယ်သို့အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်းဟု၊ ကား သကလံ ဟိ သာသနံ။ပ။ တသ္မာ သစ္စေသု ကမတိဟူသည်။ ဤဋီကာ၌ သကလံ သာသနံ-ကို သစ္စေသု ကမတိ-၌ ကတ္တားစပ်။ သာသတိတိ သာသနံ၊ ဧတ္ထ ဝါ ဧတေနာတိ သာသနံ။ ဆုံးမတတ် ဆုံးမရာ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဘုရားစကားဘည်းဟူသော ပရိယတ္တိ သာသနာရ၏။ သာသနံ ကမတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္ထာတိ ကမော၊ သာသနာ၏ သန္တာနအားဖြင့် ဖြစ်ရာသစ္စာလေးပါးရ၏။ တနည်း။ သာသတိ ဧတ္ထ ဧတေနာတိ ဝါ သာသနံ၊ အဓိသီလသိက္ခာစသော သိက္ခတ္တယတည်းဟူသော သာသနာရ၏။ ကမတိ ဧတ္ထာတိ ကမော၊ သိက္ခတ္တယတည်းဟူသောသာသနာ၏ ပရိညာစသောကိစ္စကို ပြီးစေသောအားဖြင့် ဖြစ်ရာ သစ္စာလေးပါးရ၏။ ဤကား သီလသမာဓိပညာသင်္ခါတံ ဝါ သာသနံ ဧတေသု ကမတိ-ဟူသော ဋီကာဒုတိယဝိကပ်နှင့် အညီတည်း။ သာသနက္ကမော၊ သာသနက္ကမသစ္စာ ၄-ပါးရ၏။ ထိုအနက်ကို ပြတတ်သော စတုသစ္စဒေသနာကိုလည်း ထိုသစ္စာ၏ ဝေါဟာရအားဖြင့် သာသနက္ကမော-ဟု ဆိုသတည်း။ (ပြည်)

သုညတော၊ သုညအားဖြင့်ရင်း။ ကေဝိဓာဒီဟိ၊ ကေဝိဓအောစရှိသည်တို့ဖြင့်ရင်း။ သဘာဂဝိသဘာဂတော၊ ဖြင့်ရင်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညူနာ၊ သည်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုဝိဘာဂစသည်တို့တွင်။ ဝိဘာဂတောတိ ပဒဿ၊ ၏။ (ဝိနိစ္ဆ-ယော ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့ကို။ အဘိသမန္တေဟိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိကုန်သော အရိယာတို့သည်။ ယေ အတ္ထာ၊ အကြင်သဘောတို့ကို။ အဘိသမေတဗ္ဗာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ်ကုန်၏။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ လေးပါးလေးပါးတို့ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထာ၊ တို့သည်။ (တနည်း) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒီနံ၊ တို့၏။ စတ္တာရော စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ အတ္ထာ၊ တို့သည်။ တထာ၊ မှန်ကုန်၏။ (တနည်း) တထာ-တံသဘာဝါ၊ ထိုဒုက္ခစသည်တို့၏ သဘောကေန်မှန်ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ မချွတ်မယွင်းသော သဘောဖြစ်ကုန်၏။ (တနည်း) အဝိတထာ-အမုသာ-သဘာဝါ၊ မုသားမဟုတ် ဟုတ်မှန်သော သဘောဖြစ်ကုန်၏။ အနညထာ-အညာကာရရဟိတာ၊ အဗာဓနစသော တပါးသော အခြင်းအရာမှကင်းကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ ပီဠနဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို) နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘော။ သင်္ခ-တဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ်တပေါင်းတည်းဖြစ်၍ ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘော။ သန္တာပဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏အကြောင်း၏အဖြစ်တို့ဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်စေခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ကိလေသာဟူသော ပူလောင်တတ်သော တရားနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင်ပူလောင်စေခြင်းသဘော။ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘော။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် လေးပါးကုန်သော။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဒုက္ခဋ္ဌာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဟူသောသဘောတို့သည်။ တထာ၊ ကုန်၏။ အဝိတထာ၊ ကုန်၏။ အနညထာ၊ ကုန်၏[၁]။ သမုဒယဿ၊

၁-ထိုလေးပါးတို့၏အထူးကို ဋီကာ၌ ဒုက္ခဒုက္ခတာ တန္နိဗ္ဗတ္တတာပိ အခိဋ္ဌိတတာ ပိဠနဋ္ဌော၊ပ။ ဒွေဓာ ပရိဏာမေတဗ္ဗတာ ဝိပရိဏာမဋ္ဌော-ဟုမိန့်သော်။ ဤဋီကာပါဌ်၌

သမုဒယသစ္စာ၏။ အာယူဟနဋ္ဌော၊ (ထိုထိုအာရုံ ဘုံဘဝတို့၌ အလှန်နှစ်သက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်) နှံ၍ ဒုက္ခစည်ပင်ပြန့်ပွါး၍ များအောင်အပေါင်းအစုကိုပြုခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်းသဘော။ နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခကို ညွှန်ပြသကဲ့သို့ ဖြစ်စေခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ ဤကား ထိုဒုက္ခပင်တည်းဟု ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ဖြစ်စေခြင်းသဘော။ သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်တွင်းသား သတ္တဝါကို သံသာရဒုက္ခနှင့်ယှဉ်စေခြင်းသဘော။ ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ရခြင်းကို ဆီးတားပိတ်ပင်မြစ်တားခြင်းသဘော။ (ဣမေ စတ္တာရော သမုဒယဿ သမုဒယဋ္ဌော-စသည်ကိုလိုက်၍ပေး။) နိရောဓဿ၊ သစ္စာ၏။ နိဿရဏဋ္ဌော၊ သတ္တဝါတို့၏ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သောသဘော၊ ဝါ၊ သင်္ခတတို့မှလွတ်သောသဘော၊ ဝါ၊ သင်္ခတတို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကင်းသောသဘော။ ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဥပဓိတို့မှဆိတ်သောသဘော ကင်းသောသဘော၊ ဝါ၊ သမုဒယမှဆိတ်သောသဘော ဆိတ်ရာဖြစ်သောသဘော။ အသင်္ခတဋ္ဌော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ အမတဋ္ဌော၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ (ဣမေ စတ္တာရော နိရောဓဿ နိရောဓဋ္ဌော-ယှဉ်လေ။) မဂ္ဂဿ၊ သစ္စာ၏။ နိယျာနဋ္ဌော၊ သံသရာမှထွက်မြောက်ခြင်းသဘော။ ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ ဒဿနဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်းသဘော၊ ဝါ၊ သစ္စာကိုမြင်ခြင်းသဘော။ အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၌၊ ဝါ၊ ကိလေသဒုက္ခဟူသော ပူပန်ခြင်းကို ငြိမ်းအေးစေခြင်း၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ မိမိ၏အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိ

အမိဋ္ဌိတတာ၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၍ တည်သည်၏အဖြစ်သည်။ "ပီဠနဋ္ဌော၊ မည်၏ဟုပေး"။ အချို့ဋီကာ၌ အနိဋ္ဌတာ-ရှိသည်ကား မလျော်လှန်း၊ မူလဋီကာ၌လည်း ၎င်းကိုမိန့်ပြီး၍ ပီဠန, သန္တာပနှစ်ပါးတို့၏အထူးကို ပုဂ္ဂလဟိံသနံ ဝါ ပီဠနံ၊ အတ္တနော ဝေ တိခိဏဘာဝေါ သန္တာပနံ သန္တာပေါ-ဟု မိန့်၏။ ဤလေးပါးတို့တွင်လည်း ပီဠနဋ္ဌ-သည်ဒုက္ခ၏ အခိုင်းအနှိုင်းအထောက်အထားမရှိ၊ မိမိသဘောအားဖြင့်သာ ထင်ရှားဖြစ်သော အခြင်းအရာတည်း။ ဤမှတပါးကုန်သော သင်္ခတဋ္ဌ, သန္တာပဋ္ဌ, ဝိပရိဏာမဋ္ဌတို့သည် အစဉ်အတိုင်းပေါင်းရုံးတတ် ဖြစ်စေတတ်သောသမုဒယ, ကိလေသသန္တာပကင်းသောမဂ္ဂ, အဝိပရိဏာမဖြစ်သော နိရောဓကိုမြင်ခြင်းတို့ဖြင့် ထင်ရှားဖြစ်သော အခြင်းအရာတို့တည်း။ (ပြည်)

အစိုးရသည်၏အဖြစ်ကို ပြုစေတတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောသဘော။ (တနည်း) အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော။ (ရှေးကား သဟဇာတာဓိပတိ၊ နောက်ကား အာရမ္မဏာဓိပတိ ဟူလို။) ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် လေးပါးကုန်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဋ္ဌာ၊ မဂ်၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောတို့သည်။ ပ ။ အနညထာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ဒုက္ခဿ ပီဠနဋ္ဌော။ ပ ။ အဘိသမယဋ္ဌောတိ ဧဝမာဒိံ၊ ဤသို့စသည်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ အဘိသမယဋ္ဌော၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော သဘော၊ ဝါ၊ အထူးအားဖြင့် အသင့်သိတတ်သောဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောသဘော[၁]။

၁-ဤ၌ အဘိသမယဋ္ဌသည် ပီဠနဋ္ဌစသည်မှ အသီးပင်လော၊ အသီးဖြစ်ခဲ့သော် ဒုက္ခ၏သဘောငါးပါးဖြစ်ခဲ့၏ တကားဟူမူ—အသီးမဟုတ်ဘူး၊ ပီဠနဋ္ဌစသော လေးပါး တို့ကိုပင် အဘိသမေတဗ္ဗပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် တပေါင်းတည်းပြု၍ ဟောသတည်း။ ထို ကြောင့် အဘိသမယဋ္ဌောတိ အဘိသမေတဗ္ဗဋ္ဌော၊ အဘိသမယဿ ဝါ ဝိသယဘူတော အတ္ထော အဘိသမယဋ္ဌော-ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိ-သစ္စဝိဘင်္ဂ ဋီကာပါဌ်ကို အဘိသမေတဗ္ဗဋ္ဌောတိ ယထာဝုတ္တပီဠနာဒိအတ္ထမေဝ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗတာယ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ ဝဒတိ၊ တေန အဘိသမယ- သဒ္ဒံ ကမ္မတ္ထံ ဒဿေတိ-ဟု အနုဋီကာမိန့်သော်၊ (တနည်းကား၊) ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗဖြစ်သော ပီဠ- နဋ္ဌ စသော ဝိသယကို ထိုးထွင်းသော ပဋိဝေဓဉာဏ်၏ ပရိဇာနနစသော ပဝတ္တိအာကာရ ဝိသေသကို အဘိသမယဋ္ဌော-ဟူသည်။ ထို့ကြောင့် အထဝါ အဘိသမယဿ ပဝတ္တိအာကာ- ရော အဘိသမယဋ္ဌော၊ သော စေတ္ထ အဘိသမေတဗ္ဗေန ပီဠနာဒိနာ ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌ- ဗ္ဗော-ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ ထိုဒုက္ခသစ္စာ စသည်တို့၏ လေပါးလေးပါးသော အတ္ထတို့တွင် ပဌမပဌမအတ္ထ၏ သရသအားဖြင့် ဒုတိယတ္ထစသည်တို့သည် အညဒဿနအားဖြင့် အာဝိ ဘဝနာကာရကိုရည်၍ ရှေးဆရာတော်တို့သည်—

ပဌမံ သကလက္ခဏမေကပဒံ၊ ဒုတိယာဒိပဒဿ နိဒဿနတော။
သမနီ ဒုနိမာ သမဒူ သနိဒူ၊ ဝိဘဇေ ကမတော ပဌမေန ဝိနာ—ဟု

မိန့်သည်။ (သင်္ခေပဝဏ္ဏနာဋီကာ သမုစ္စည်းပိုင်း၌ ဤဂါထာရှိသည်။) တ၁ါဒ တပါဒ၌ သဂိုဏ်းလေးခုရှိသော တောဋကဂါထာ။ ဒုတိယာဒိပဒဿ-ကို ဒုတိယာဒိပဒံ အဿ-ဟုပုဒ်ခွဲ။ အဿ-စတုသစ္စဿ၊ ထိုသစ္စာလေးပါး၏။ ပဌမံ၊ လက်မှုန်ဖြစ်သော။ ဧကပဒံ၊ ပီဠနဋ္ဌ, အာယူဟနဋ္ဌ, နိဿရဏဋ္ဌ, နိယျာနဋ္ဌဟူသော တခုတခုသောအဖို့သည်။ သကလက္ခဏံ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ထင်စွာဖြစ်သော အခြင်းအရာလက္ခဏာသည်၊ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမေန၊ လက်ဦးစွာသောအဖို့ကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ သမနီ၊ သမုဒယ, မဂ္ဂ, နိရောဓသစ္စာတို့ကို။ နိဒဿနတော၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော သန်တဋ္ဌ, သင်္ခတဋ္ဌ, ဝိပရိဏာမဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ဝေဖန်ရာ၏။ ဒုနိမာ၊

ဣတိ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဝိဘတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ စတုန္နံ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ အတ္ထာနံ၊ သဘောတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။ အယံ၊ ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာတို့၌၊ ဝါ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိဘာဂတော၊ သစ္စာတို့၏သဘောကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်သောအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

၅၃၀။ ပန၊ ပါး။ နိဗ္ဗစနလက္ခဏာဒိပဘေဒတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤဥဒ္ဒေသ၌။ နိဗ္ဗစနတော၊ ဝိဂ္ဂြိုဟ်အားဖြင့်။ တာဝ၊ ရှေးဖျားလက်မွန်။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဥဒ္ဓရိဿာမ၊ ၏။) ဣဓ၊ ဤဒုက္ခ-ဟူသောပါဌ်၌။ ဒုဣတိ အယံ သဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကုစ္ဆိတေ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော အနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ကုစ္ဆိတံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်၊ စက်ဆုပ်အပ်သော။ ပုတ္တံ၊ သားဆိုးကို။ ဒုပ္ပုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ပါး။ ခံ-သဒ္ဒေါ၊ သည်။ တုစ္ဆေ၊ အချည်းနှီးဟူသော အနက်၌။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တုစ္ဆံ၊ သော။ အာကာသံ၊ ကို။ ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ ဆိုအံ့။ ပဌမံ၊ လက်ဦးစွာသော။ ဣဒံ သစ္စံ၊ သည်။ အနေကုပဒ္ဒဝါဓိဋ္ဌာနတော၊ များစွာသောဥပဒ္ဒဝေါတို့၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်အပ်, ကဲ့ရဲ့အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဗာလဇနပရိကပ္ပိတ-ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝဝိရဟိတတော၊ မိစ္ဆာဆက်ဆံ, ဉာဏ်မသန်သူ လူမိုက်တို့သည် ကြံဆအပ်သော ဓုဝသုဘသုခအတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည် ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တုစ္ဆံ၊ အချည်းနှီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ ကုစ္ဆိတတ္တာ စ၊ ထိုသို့ကဲ့ရဲ့အပ်, စက်ဆုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တသ္မာ တုစ္ဆတ္တာ စ၊ ထိုသို့ ဓုဝသုဘသုခအတ္တအဖြစ်မှ ဆိတ်သည်ဖြစ်၍ အချည်းနှီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒုက္ခနိရောဓ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ နိဒ္ဒိသနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော နိဒါနဋ္ဌ, သံယောဂဋ္ဌ, ပလိဗောဓဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ၏။ သမုဒ္ဒယ၊ သမုဒယ, မဂ္ဂ, ဒုက္ခသစ္စာတို့ကို၊ နိဒ္ဒိသနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယ အစရှိသော ဝိဝေကဋ္ဌ, အသင်္ခတဋ္ဌ, အမတဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ၏။ သနိဒ္ဒူ၊ သမုဒယ နိရောဓ ဒုက္ခသစ္စာတို့ကို။ နိဒ္ဒိသနတော၊ ကြောင့်။ ဒုတိယာဒိပဒံ၊ ဒုတိယအစရှိသော ဟေတုဋ္ဌ, ဒဿနဋ္ဌ, အာဓိပတေယျဋ္ဌဟူသောအဖို့ကို။ ကမတော၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇေ၊ ၏။ (ပြည်)

စ၊ ပါး။ သံဂ္ဂတိ အယံ သဒ္ဒေ၊ သည်။ သမာဂမော သမေတန္တိ- အာဒီသု၊ တို့၌။ သံယောဂံ၊ တကွယှဉ်ခြင်းအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဥ- ဂ္ဂတိ အယံသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ ဥဒိတန္တိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို။ (ဒီပေတိ၊ ၏။) အယသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်ရှဆိုအံ့။ ဂ္ဂဒိပိ ဒုတိယသစ္စံ၊ ဤဒုတိယသစ္စာသည်လည်း။ အဝသေသပစ္စယသမာယောဂေ၊ မိမိမှကြွင်းသော ကုသိုလ်,အကုသိုလ်ကံဟူသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်း ယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဒုက္ခဿ၊ သစ္စာ၏။ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဂ္ဂတိ၊ သို့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ သံယောဂေ၊ မိမိမှကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဥပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသမုဒယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[၁]။

၁-သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ ဒုက္ခသမုဒယံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ သမုဒယော-ဟူသော အတ္ထဝါကျကို ရအပ်၏။ ဤဝါကျ၌ အာဂမ, ဂ္ဂတ ပုဒ်တို့နှင့်ကင်း၍ အသီးအခြားယှဉ်အပ်ခဲ့ရကား သံ-ဥ-ဟူသော ဥပသဂ္ဂသဒ္ဒါတို့သည် ဓာတ်ကိုမငဲ့ ဓာတ်နှင့်မယှဉ်၊ ကိုတိုချည်းသက်သက် သံယောဂတ္ထဥပ္ပါဒနတ္ထကို ပြနိုင်ကုန် သလော စုဒ်ရှိရကား သံယောဂေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ သမုဒယောတိ ဧတ္ထ ဝိသုံ ပယုဇ္ဇမာနာပိ ဥပသဂ္ဂသဒ္ဒါ သဓာတုကံ သံယောဂတ္ထံ ဥပ္ပါဒနတ္ထဥ္စ ဒီပေန္တိ ကြိယာဝိသေသကတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သစ္စဝိဘင်းမူလဋီကာ။ ဤဋီကာလည်း ၎င်းနည်း။ သံယောဂေ။ပ၊ ဧတ္ထ၊ သံ။ပ။ ယော-ဟူသော ဤဝိဂ္ဂဟဝါကျ၌။ ဝိသုံ ပယုဇ္ဇမာနာပိ၊ အာဂမ, ဂ္ဂတပုဒ်တို့နှင့် ကင်း၍ အသီးအခြား ယှဉ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်လျှင်းမူလည်း။ ဥပသဂ္ဂသဒ္ဒါ၊ သံ-ဥ-ဟူသော ဥပသာရဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဒါတို့သည်၊ သဓာတုကံ၊ အန္တောနီတ ဂမုဓာတ်, ဂ္ဂဓာတ် တို့နှင့်တကွဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သံယောဂတ္ထံ၊ ယှဉ်ခြင်းအနက်ကိုငှင်း။ ဥပ္ပါဒနတ္ထဥ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းအနက်ကိုငှင်း။ ဒီပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ကြိယာဝိသေသကတ္တာ၊ ဥပသာရ ပုဒ်တို့၏ ကြိယာကိုအထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဂ္ဂတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ အဓိပ္ပါယ်ကား—သမုဒယော-၌ သံ-ဥ-တို့သည် သမာဂမော-၌ အာဂမ-ဟူသောပုဒ်, ဥဒိတံ-၌ ဂ္ဂတ-ဟူသော ပုဒ်တို့နှင့်တကွ ယှဉ်သကဲ့သို့မဟုတ်၊ ၎င်းပုဒ် တို့နှင့်ကင်း၍ အသီးယှဉ်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်သည့်ငြားလည်း မိမိတို့၏ အတွင်းဝင်၍ အန္တောနီတဖြစ်သော ဂမုဓာတ်, ဂ္ဂဓာတ်တို့နှင့်တကွသာလျှင် သံယောဂတ္ထဥပ္ပါဒနတ္ထကို ပြကုန်သည်၊ ဓာတ်ကိုမငဲ့ မိမိတို့ချည်းသက်သက် မပြနိုင်ကုန်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း? ဥပ- သာရပုဒ်တို့သည် ကြိယာကို အထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ထိုသို့ကြိယာကို အထူးပြုလျက် ဓာတ်နှင့်တကွ ဖြစ်၍ပြနိုင်သောကြောင့်လျှင် ဓာတွတ္ထံ ဥပေစ္စ သဇ္ဇန္တီတိ- ဟူသော ဝစနတ္ထဖြင့် ဥပသဂ္ဂဟု ဆိုအပ်ကုန်သတည်း။ ဥပမာကား ဥပနဂရံ-ဟူသော

[၁၂၆] ပန၊ ပါး။ တတိယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒုက္ခနိရောဓန္တိ ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ရောဓသဒ္ဒေါ စ၊ သည်ကား။ စာရကံ၊ နှောင်ချိုင့်ဟူသောအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိ-သဒ္ဒါ-၏ အဘာဝ, ရောဓ-သဒ္ဒါ၏ စာရက အနက်ကို ပြသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအသင်္ခတဓာတ်၌။ သံသာရ-စာရကသင်္ခါတဿ၊ သံသရာနှောင်ချိုင့်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒုက္ခရောဓဿ၊ ဒုက္ခဟူသော နှောင်ချိုင့်၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ကသ္မာ၊ ကား။ သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ၊ အလုံးစုံသော ဂတိငါးပါးမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း[1]။ ဝါ၊ ကား။ တသ္မိံ အသင်္ခတေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ သမဓိဂတေ၊ အသင့်အား ဂြင့် ရအပ်, သိအပ်သည်ရှိသော်။ (တဒဓိဂမဝ-တော၊ ထိုအသင်္ခတဓာတ်ကို ရခြင်းရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။) သံသာရ-စာရကသင်္ခါတဿ၊ သော။ ဒုက္ခရောဓဿ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တပ္ပဋိပက္ခတ္တာ-တဿ ပဝတ္တိသင်္ခါတဿ ရောဓဿ ပဋိပက္ခဘူတာယ နိဝတ္တိယာ အဓိဂတတ္တာ၊ (ဖွင့်၊ အဓိဂတ-ပုဒ်ကြေ) ထိုသံသရာဖြစ်သော ပဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော ရောဓ၏ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သော နိဝတ္တိဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုသိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သောအနက်ကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခနိရောဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[2]။ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏။ အနုပ္ပါဒနိရောဓပစ္စယတ္တာ၊ တဖန်

ပုဒ်၌ ဥပ-သဒ္ဒါသည် အန္တောနီတဖြစ်သော ဓာတ်၏အနက်နှင့်တကွ ကြိယာကိုပြနိုင်သည် ဖြစ်၍ နဂရဿ သမီပေ ပဝတ္တတိ ဟူသော ဝါကျတ္ထကိုရသကဲ့သို့ရင်း, အဓိစိတ္တံ-ဟူသောပုဒ်၌ အဓိ-သဒ္ဒါသည် အန္တောနီတဖြစ်သော ဓာတ်၏အနက်နှင့်တကွ ကြိယာကိုပြနိုင်သည် ဖြစ်၍ စိတ္တမဓိကိစ္စ ပဝတ္တန္တိ ယေ ဓမ္မာ-ဟူသော ဝါကျတ္ထကို ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့ရင်းဟူလိုသော်။ ဝိသုံ ပယုဇ္ဇမာနာတိ အာဂမဏ္ဍတပဒေဟိ ဝိနာ ပယုဇ္ဇမာနာ။ သဓာတုကန္တိ အန္တောနီတေန ဓာတုနာ သဓာတုကံ။ တေနေဝ တေ ဥပသဂ္ဂါတိ စ ဝုတ္တာ။ ဤအနု-ဋီကာကိုမှီ၍ ကြံသောအဓိပ္ပါယ်။ (ပြည်)

၁-ဤဝိကပ်၌ အဘာဝေါ ဧတ္ထ ရောဓဿာတိ နိရောဓော-ဟူသော ဤဝိဂ္ဂဟဖြင့် နိဗ္ဗာန်၏ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏။ ဆရာတို့ကား သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်ကိုထောက်၍ ဤ၌နိ-သဒ္ဒါသည် သုညအနက်ကိုပြ၏ဟူစကုန်၏။ သုညဟူသည် အဘာဝ ပင်တည်းဟု ယူသော်သင့်၏၊ အဘာဝနှင့်သုညအသီးယူသော် နိသဒ္ဒေါ အဘာဝံ ဒီပေတိ-နှင့် မတန်။ (ပြည်)

၂-ဒုက္ခသမုဒယော ဒုက္ခနိရောဓော-ရှိသည်ကား မိမိလိင်တည်း။ ဒုက္ခသမုဒယံ ဒုက္ခ-နိရောဓံ-ရှိသည်ကား အရိယသစ္စံ-ပုဒ်ကိုငဲ့၍ နပုံနဖြစ်သည်။ ရှေးဝိကပ်၌ကဲ့သို့ပင်။ ဤအတ္ထ-

မဖြစ်ပြန်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော နိရောဓ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[၁]။

ပန၊ ပါး။ စတုတ္ထသစ္စံ၊ ကို။ (ဝုစ္စတိ-၌စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤစတုတ္ထသစ္စာသည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဖြစ်သော အသင်္ခတဓာတ်သို့။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ကရဏ-ကြေ။) တဒဘိမုခီဘူတတ္တာ၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓသို့ ရှေးရှုဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။) ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏။ ပဋိပဒါ စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[၂]။

ဝိကပ်၌လည်း အဘာဝေါ တေသွံ ရောဓဿာတိ နိရောဓော-ဟူ၍ပင် သမာသ်ပြု။ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက် ဖြစ်သော်လည်း အဓိကရဏသမာသ်ပင် မှတ်လေ။ အထူးမှုကား ဤဝိကပ်၌ ဒုက္ခ၏မရှိခြင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်အားမရှိခြင်းဟု မှတ်အပ်၏၊ နိဗ္ဗာန်အားသာလျှင် မရှိခြင်းဟူ၍ မမှတ်အပ်။ ထိုကြောင့် ဒုက္ခဘာဝေါ ပနေတ္ထ ပုဂ္ဂလဿ န နိဗ္ဗာနဿေဝ-ဟု ဋီကာမိန့်သော်။ ဤဋီကာ၌ န နိဗ္ဗာနဿ မဟူ၊ န နိဗ္ဗာနဿေဝ-ဟူသောကြောင့်ကား နိဗ္ဗာန်အားသာလျှင် မရှိခြင်းကိုမမှတ်အပ်။ ပုဂ္ဂိုလ်အားရှင်း နိဗ္ဗာန်အားရှင်း မရှိခြင်းကို မှတ်အပ်၏ဟူလိုသော်။ ဤဝိကပ်၌ နိ-သဒ္ဒါ၏အဘာဝအနက်ပင်ယူ။ ဆရာတို့ကား တပ္ပဋိ-ပက္ခတ္တာ-ကိုထောက်၍ ပဋိပက္ခဟူစကြ၏၊ ဆင်ခြင်။ ဤနှစ်ဝိကပ်၌ပင် နိ-သဒ္ဒါ ခြားလျက် ဒုက္ခ-နှင့်ရောဓ-သမာသ်ဖြစ်သည်ဟုမှတ်။ ထိုကြောင့် အဘာဝေါ ဒုက္ခနိရောဓဿ ဒုက္ခရောဓဿ အဘာဝေါ ဟောတိ-ဟူသကား။ နိရောဓ-သဒ္ဒါ၏ ဥပစာရတ္ထကို ပြပြန်လိုရကား ဒုက္ခဿ ဝါ-စသည်ကိုမိန့်။ (ပြည်)

၁-အနုပ္ပါဒေါ ဧဝ နိရောဓော အနုပ္ပါဒနိရောဓော။ တဖန် ဘဝဂတိစသည်တို့၌ မဖြစ်ပြန်ခြင်းသည် နိရောဓမည်သတည်း၊ ခဏဘင်သည်ကား နိရောဓမမည်။ ဤသို့ ခဏဘင်ကို ဟောတတ်သော နိရောဓ-သဒ္ဒါကို အနုပ္ပါဒေါ-ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် နစ်စေ၍ အနုပ္ပါဒအနက်ကို ဟောတတ်သော နိရောဓ-သဒ္ဒါကို ယူသတည်း။ ဤအတ္ထဝိကပ်၌ အနုပ္ပါဒနိရောဓ၏အကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးဖြစ်သော အနုပ္ပါဒနိရောဓ၏အမည်ကို တင်၍ နိရောဓပစ္စယကို ဖလူပစာအားဖြင့် နိရောဓ-ဟူသတည်း။ (ပြည်)

၂-ဤဝိကပ်၌ ပဋိပဒါသည်ပင် ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိဖြစ်ရကား ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိ၏ပင်၊ ထိုပဋိပဒါဟူသော စကားသည် အယုတ္တမဟုတ်လောဟူမူ? အယုတ္တမဟုတ်၊ ယုတ္တတည်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထိုကြောင့်ဋီကာ၌ နနု စ သာ ဧဝ။ပ။ နိဒ္ဒေသော ကတောတိ-မိန့်သော်။ သာ ဧဝ ပဋိပဒါ၊ ထိုရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ တဿာ ဧဝ ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိယာ၊ ထိုဒုက္ခနိရောဓနိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်း၏သာလျှင်။ ပဋိပဒါ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ ဣတိ-ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤသို့သောစကားသည်။ န ယုဇ္ဇတိ နနု၊ မသင့်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ အယံ၊ ကား။

(တနည်း) ဒုက္ခနိရောဓပ္ပဋိတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း အဆုံးတိုင် သောဖိုလ်၏။ ပဋိပဒါ စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏ ^၁^။

စောဒနာ၊ တည်း။ စောဒကဆရာအလိုကား ဒုက္ခနိရောဓပ္ပဋိတ္တိယာ-ဟူသော သမ္ပန်ပုဒ်၏အရ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်းဟူသည်လည်း အရိယမဂ်ပင်။ ပဋိပဒါ ဟောတိ-၌ ပဋိပဒါ၏အရ ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည်လည်း အရိယမဂ်ပင်ဖြစ်၍ သစ္စိကိရိယာဓမ္မသစ္စိကရဏဓမ္မတို့၏ တပါးမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သမ္ပန္နီ-သမ္ဗန္ဓအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်းခြင်းသည် မသင့်ဟူလို သော်။ ထိုကိုဖြေခြင်းငှါ န-ဟူသော ပါဌ်ကိုမိန့်သော်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ တနည်း၊ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်မဟုတ်။ ယုဇ္ဇတိ ဧဝ၊ လျှင်တည်း။ ပဋိသေဓ၊ နှစ်ချက်ပြ။ ဧဝ သဒ္ဒါ။ ယှဉ်မြဲရာ။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပုဂ္ဂလာဓိဂမသာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏၊ ဝါ၊ သိခြင်း၏။ ပတ္တိဘာဝေန စ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ယေဟိ၊ အကြင်အကြောင်းတရားတို့ဖြင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရ၏။ တေသံ ကာရဏဘူတာနံ၊ ထိုရကြောင်း ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ ပဋိပဒါဘာဝေန စ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ ၏။ သစ္စိကိရိယာ-သစ္စိကရဏဓမ္မာနံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း, မျက်မှောက်ပြုကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့၏။ အညတ္တာဘာဝေ၊ တပါးသောအဖြစ်၏ မရှိခြင်းသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ပုဂ္ဂလသစ္စိကိရိယာဓမ္မဘာဝေဟိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းဓမ္မမျက်မှောက်ပြုကြောင်းဓမ္မတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ပုဂ္ဂလသစ္စိကိရိယာဓမ္မ-သစ္စိကရဏဓမ္မ ဟုခွဲ၊ သစ္စိကရဏ-ကြေသည်။ "ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းနှင့် မျက်မှောက်ပြုကြောင်း တရား၏အဖြစ်ဖြင့် ဤသို့လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ယူသင့်၏။ ဆ-သံ-သော") နာနတ္တံ၊ ၏ အဖြစ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော၊ ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိ ယာ-၏အရကို ပုဂ္ဂိုလ်၏ဒုက္ခနိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း အရိယမဂ္ဂဓမ္မကိုယူ။ ပဋိပဒါ-၏ အရကို အကြင် အရိယမဂ္ဂဓမ္မတို့ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိရောဓကိုသိ၏၊ ထိုသိကြောင်း ရောက် ကြောင်းဖြစ်ကုန်သောအရိယမဂ္ဂဓမ္မကိုယူဟူလိုသော်။

၁- ဤဝိကပ်အလို ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိ-အရ ရောက်ခြင်းအပြီးအဆုံးဖြစ်သော ဖိုလ်ကိုယူ၍ ပဋိပဒါ-အရကို ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကိုယူ၍ တရားကိုယ်ကွဲလွဲရကား သမ္ပန္နီသမ္ဗန္ဓဖြစ်သင့်လှ၏ဟူလိုသော်။ ဤကိုရည်၍ ဋီ၌ အထ ဝါ ယံ။ပ။ပဋိပဒတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ဟု မိန့်သော်။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ခြင်း၏။ ယံ နိဋ္ဌာနံ၊ အကြင်ပြီးဆုံးခြင်းသည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သယဉ္စ၊ မိမိဟု ဆိုအပ်သော အရိယမဂ်မူကား။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိဘူတံ၊ အပြီးအဆုံး မဟုတ်သေးဘူး ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်ဆဲမျှဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ ၏။ တဿာ၊ ထိုနိဋ္ဌာနဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော နိရောဓပ္ပတ္တိ၏။ (ပဋိပဒ-တွင်စပ်) အဘိသမယဘူတာယ၊ အဘိသမယဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခနိရောဓသို့ရောက်ဆဲရောက်စဖြစ် သော အရိယမဂ်၏။ (တာ-၌စပ်) ပဋိပဒတာ၊ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဤကားဋီကာနက်။ (ပြည်)

[၅၃၁] ပန၊ သာဓာရဏကိုဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တောနိ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတို့ကို။ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ကုန်သော။ အရိယာ၊ တို့သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏[၁]။ ယထာဟ၊ ကား။ စတ္တာရိမာနိ။ ပ။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အရိယာ၊ ဘုရားအစရှိသောအရိယာတို့သည်။ ဣမာနိ၊ ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ သိတော်မူကုန်၏။ ပ။ အပိစ၊ လည်း။ အရိယဿ၊ အရိယာဖြစ်တော်မူသော ရှင်တော်ဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ သဒေဝကေ။ ပ။ ဝုစ္စန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာဂတော၊ သည်။ အရိယော၊ မည်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့မြတ်စွာဘုရား၏ အရိယမည် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဿ၊ ထိုအရိယမည်သောဘုရား၏။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။) အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့၏။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ ရှေးရှုမျက်မှောက်အသင့်အားဖြင့် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယဘာဝသိဒ္ဓိတောပိ၊ အရိယာအဖြစ်၏ ပြီးခြင်းကြောင့် လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ မည်ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဣမေသံ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့၏။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်သောအတိုင်း။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ တထာ-ဂတော၊ သော။ အရဟံ၊ လူနတ်တို့၏ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ကို။ အရိယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အပိ စ ခေါ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အရိယာနိ၊ မဖောက်မပြန်မှန်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မဖောက်

၁-အရိယေဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ-ပြု။ သိပြီးဖြစ်သောကာလ၌ သာမညအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမည်ကောင်းလျက် အဘယ့်ကြောင့် သိဆဲကာလကပင် ဗုဒ္ဓါဒယော-ဟု မိန့်လေသနည်းဟူမူ? ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တီတိ ဧတ္ထ။ ပ။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ ဝုတ္တံ။ ဋီကာ။ ဗုဒ္ဓါ။ ပ။ ဧတ္ထ၊ ပါဌ်၌။ ပဋိဝိဒ္ဓကာလေ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော ကာလ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓါဒိဝေါဟာရံ၊ ဗုဒ္ဓစသော ဝေါဟာရကို။ အာဂမ္မ ရာဇဂဟံ ဗုဒ္ဓေါတိအာဒီသု ဝိယ၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဘာဝိနိ၊ မချတ်ဖြစ်လတ္တံ့ သည်၌။ ဘူတေ ဝိယ၊ ဖြစ်ပြီး၌ကဲ့သို့။ ဥပစာရေ၊ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမကာလေပိ၊ ရှေးကာလ၌လည်း။ (ဗုဒ္ဓါဒိ-ဒဗ္ဗေသုပိ၊ ဘုရားအစရှိသော ဒြပ်တို့၌လည်း။) အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဗုဒ္ဓါဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ရှင်းနက်။ (ပြည်)

မပြန် မှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်သိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ၊ မချွတ်မယွင်းစေတတ်ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အရိယသစ္စာနိ၊ ကုန်၏။ အရိယာနီတိ၊ ကား။ တထာနိ၊ မှန်ကုန်သော။ အဝိတထာနိ၊ မဖောက်မပြန်ကုန်သော။ အဝိသံဝါဒကာနိ၊ မချွတ်မယွင်းစေတတ်ကုန်သော။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း[၁]။ ယထာဟ၊ ကား။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ခေါ၊ စစ်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့သည်။ တထာနိ၊ ကုန်၏။ အဝိတထာနိ၊ မဖောက်ပြန်ကုန်။ အနညထာနိ၊ တပါးသောအခြင်းအရာမရှိကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယသစ္စာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဗ္ဗစနတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃၂။ လက္ခဏာဒိပ္ပဘေဒတော၊ ဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။) ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပုစ္ဆာ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတွင်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ သည်။ ဗာဓနလက္ခဏံ၊ နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းတို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ သန္တာပနရသံ၊ ဒုက္ခသမင်္ဂိပုဂ္ဂိုလ်ကို ပူပန်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သံသာရမောက္ခ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော ပဝတ္တိ, နိဝတ္တိတို့တွင်) ပဝတ္တိဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ ပဘဝလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခ၏မပြတ်မစဲဖြစ်ကြောင်း အမွန်အစ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ပုရိမဘဝနှင့်စပ်၍မပြတ်မစဲ ပစ္ဆိမဘဝ၏ ဖြစ်ကြောင်းအမွန်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ အနုပစ္ဆေဒကရဏရသံ၊ အဖန်တလဲလဲ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်း ဒုက္ခ၏ မပြတ်မစဲခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ပလိဗောဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဘဝမှထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ဘဝမှထွက်မြောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို

၁-ကေနဋ္ဌေနအားဖြင့် အရိယ-သဒ္ဒါ၏ အဝိတထ အဝိသံဝါဒက အနက်၌ နိရုဠ္ဟဖြစ်သည်ကို ပြခြင်းငှါ အပိ စ ခေါ ပန-စသည်ကို မိန့်သော်။ အရိယန္တိ အဝိတထာဘာဝေန ဉာယန္တီတိ အရိယာနိ-ပြု။ အဝိတထာဘာဝေန အရဏီယတ္တာ အဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ အရိယာနိ။ ဋီကာ။ အရိယသမညာ ဝါ အဝိသံဝါဒကေ အဝိတထေ နိရုဠ္ဟာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဤအလိုသော်ရူဠ္ဟီဟူလို။ (ပြည်)

နှောင့်ယှက်တားမြစ်ခြင်းလျှင်ဉာဏ်အားထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏[၁]။ နိရောဓသစ္စံ၊ သစ္စာသည်။ သန္တိလက္ခဏံ၊ (ရာဂက္ခယစသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် အလုံးစုံသောဝဋ်ဆင်းရဲအပူကို) ငြိမ်းအေးစေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အစ္စုတိရသံ၊ မရွေ့ခြင်းဟူသော ဂုဏ်ရှိ၏၊ ဝါ၊ မရွေ့ခြင်းဟူသောကိစ္စရှိ၏[၂]။ အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (ပဉ္စက္ခန္ဓဟူသော နိမိတ်မှဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏[၃]။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ သည်။ နိယျာနလက္ခဏံ၊ အနုသယကိုအကြွင်းမဲ့ဖြတ်သဖြင့် သံသရာနှောင်ချိုင့်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသောလက္ခဏာရှိ၏။ ကိလေသပ္ပဟာနရသံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာဟူသောနိမိတ်မှ, ဝါ၊ သံသရာဟူသော ပဝတ္တိမှ စိတ်၏ထကြောင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ထကြောင်းတရားဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်သိအပ် ယူအပ် မှတ်အပ်သည်ဟူလို။) အပိစ၊ လည်း။ ပဝတ္တိပဝတ္တနနိဝတ္တိနိဝတ္တနလက္ခဏာနိ၊ မပြတ်မစဲဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဒုက္ခ၏အဖြစ်, မစဲဖြစ်စေတတ်သော ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပဘဝအကြောင်း၏အဖြစ်, ဝဋ်ဒုက္ခမှ ဆုတ်နစ်ပြန်လည်တတ်သောတရား၏အဖြစ်, ဆုတ်နစ်ပြန်လည်စေတတ်သောတရား၏ အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာရှိကုန်၏[၄]။ တထာ၊ ပါး။ သင်္ခတတဏှာအသင်္ခတဒဿနလက္ခဏာနိ စ၊ ပြုပြင်အပ်သည်၏အဖြစ်, တောင့်တမက်မောတတ်သည်၏အဖြစ်, ပြုပြင်ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်, သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်တတ်သည်၏အဖြစ်တည်းဟူသောလက္ခဏာလည်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ၌။ လက္ခဏာဒိပ္ပဘေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁-ဘဝမှထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သည်၊ တားမြစ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ် မှတ်အပ် သိအပ်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

၂-ရွေ့ခြင်းသည် ကိစ္စဖြစ်ရကား ထိုရွေ့ခြင်း၏ မရှိခြင်းကို ကိစ္စကဲ့သို့ တဒ္ဓမ္မူပစာရအားဖြင့် တင်စား၍ အစ္စုတိရသံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၃-ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရကောင်းဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ် သိအပ် မှတ်အပ်၏ ဟူလို၊ (ပြည်)

၄-ဝိနာပိ ဘာဝါဘိဓာယိနာ သဒ္ဒေန ဘာဝပ္ပဓာနော နိဒ္ဒေသော ဟောတိ။ သမ္မောဟ၌ ပဝတ္တိပဝတ္တကနိဝတ္တိနိဝတ္တက-ဟု ပါ၌ရှိ၏၊ မပြတ်မစဲဖြစ်ခြင်း ဖြစ်စေခြင်း နစ်ခြင်း နစ်စေခြင်းလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ဟူ၍ သော်လည်း သိစလွယ်ပေး။ (ပြည်)

[၁၂၇] ၅၃၃။ အတ္ထတ္ထုဒ္ဒါရတော စေဝါတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။) သစ္စဋ္ဌော၊ သစ္စာ၏ သဘောဟူသည်။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ ယော တစ္ဆာ-ဝိပရီတဘူတဘာဝေါ၊ အကြင်မချွတ်မယွင်းသော မဖောက်မပြန်သော ဟုတ်မှန်သော သဘောသည်။ (န ဟောတိ ဂေါစရော ဟောတိ-တို့၌ ပကတိကတ္တား စပ်။) ပညာစက္ခုနာ၊ ပညာမျက်စိဖြင့်။ ဥပပရိက္ခမာနာနံ၊ ကပ်၍ ထက်ဝန်းကျင်ရှုမြော်စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်သောသူတို့၏။ (ဉာဏဿ-၌စပ်။) မာယာဝ၊ (ရွှေစသည် မဟုတ်သည်ကို ရွှေစသည်ကဲ့သို့ ထင်စေအပ်သော) မျက်လှည့်ကဲ့သို့။ ဝိပရီတော၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသည်။ (န ဟောတိ၊ မဖြစ်။) မရီစိဝ၊ တံလျှပ်ကဲ့သို့။ ဝိသံဝါဒကော စ၊ ချွတ်ယွင်းစေသည်ရှင်း။ တိတ္ထိယာနံ၊ တို့၏။ အတ္တာဝ၊ ကြံဆအပ်သော အတ္တကဲ့သို့။ အနုပလဗ္ဘသဘာဝေါ စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် မရအပ်သော သဘောသည်ရှင်း။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။ ဗာဓနပဘာဝသန္တိနိယျာနပ္ပကာရေန၊ နှိပ်စက်ခြင်း, အမွန်အကြောင်း, ငြိမ်သက်ချမ်းအေးခြင်း, ထွက်မြောက်ခြင်းအပြားဟုဆိုအပ်သော။ တစ္ဆာ-ဝိပရီတဘူတဘာဝေန၊ မချွတ်မယွင်းသည်၏အဖြစ်, မဖောက်မပြန်သည်၏ အဖြစ်, ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အရိယဉာဏဿ၊ အရိယာတို့၏ ဉာဏ်၏[၁]။ ဂေါစရော စ၊ ကျက်စားရာသည်လည်း။ ဟောတိယေဝ၊ သာလျှင်တည်း။ အဂ္ဂိလက္ခဏံ ဝိယ၊ မီး၏ပူခြင်း လက္ခဏာကဲ့သို့ရှင်း။ လောကပကတိ ဝိယ စ၊ လောက၏ ပြကတေ့ကဲ့သို့ရှင်း။ သေ-သော တစ္ဆာဝိပရီတဘူတဘာဝေါ၊ ထိုမချွတ်မယွင်းသော, မဖောက်မပြန်သော, ဟုတ်မှန်သောသဘောသည်။ သစ္စဋ္ဌော၊ သစ္စာ၏သဘောမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဣဒံ။ပ။ မေတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဝိတ္ထာရော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ၊ အကြင်ဒုက္ခကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တေ၊ ဤဒုက္ခသည်။

၁-အရိယဉာဏဿာတိ အရိယာနံ ဉာဏဿ။ အနု။ ထိုအရိယာတို့၏ဉာဏ်သည် မချွတ်မယွင်း ယူတတ်သည်ကိုရည်၍ ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာ၌ အရိယဉာဏဿာတိ အဝိတထ-ဂါဟကဿ ဉာဏဿ၊ တေန ပဋိဝေဓပစ္စဝေက္ခဏာနိ ဂယှန္တိ၊ တေသဉ္ဟိ ဂေါစရဘာဝေါ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗတာ အာရမ္မဏဘာဝေါ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ဟု မိန့်သော်။ (ပြည်)

တထံ၊ မဖောက်မပြန်မှန်၏။ ဓေတံ၊ သည်။ အဝိတထံ၊ မချွတ်မယွင်း။ ဓေတံ၊ သည်။ အနညထံ၊ တပါးသောအခြင်းအရာမှ ကင်း၏။]

အပိ စ၊ လည်း။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အဗာဓကံ၊ မနှိပ်စက်တတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဒုက္ခာ၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗာဓကံ၊ နှိပ်စက်တတ်သောသစ္စာသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တတော၊ ကြောင့်။ ဗာဓကတ္တနိယာမေန၊ (ဒုက္ခသည် နှိပ်စက်တတ်သည်သာတည်း၊ ဒုက္ခသည်သာလျှင် နှိပ်စက်တတ်၏၊ ဤသို့ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း)ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်၏ မြဲခြင်း, ဗာဓကအဖြစ်၌လည်း ဒုက္ခ၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤဒုက္ခကို။ သစ္စံ၊ ဟူ၍။ မတံ၊ အပ်၏။

တံ၊ ထိုတဏှာကို။ ဝိနာ၊ ၍။ အညတော၊ တပါးသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ထိုတဏှာကြောင့်။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ဟောတိ စ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်၏ သမုဒယ၌ မြဲခြင်း, ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်၌ သမုဒယ၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဝိသတ္တိကာ၊ တဏှာကို။ သစ္စံ ဣတိ၊ ၍။ (ဣတိ-ကြေ။ မတာ၊ ၏။)

ယတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနတော၊ မှ။ အညာ၊ သော။ သန္တိ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးရာသည်၊ ဝါ၊ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ န စ သန္တံ၊ ငြိမ်းရာမဟုတ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တတော၊ ကြောင့်။ သန္တဘာဝနိယာမေန၊ သန္တအဖြစ်၏ နိဗ္ဗာန်၌ မြဲခြင်း, သန္တအဖြစ်၌ နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းအားဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ကို။ သစ္စံ ဣတိ၊ ဟူ၍။ မတံ၊ ၏။

မဂ္ဂါ၊ အရိယမဂ်မှ။ အညံ၊ သော။ နိယျာနံ၊ သံသရာနှောင်အိမ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းသည်။ (ယတော၊ ကြောင့်။) န အတ္ထိ၊ မရှိ။ သော မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အနိယျာနော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်သည်။ န စာပိ ဟောတိ၊ ဖြစ်လည်းမဖြစ်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာ၊ (နှစ်ပါးပြားသော နိယာမဖြင့်လည်း) မချွတ်မယွင်း ဟုတ်မှန်သော နိယျာနအဖြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သစ္စ-သမ္မတော၊ ၏။ ဣတိ-ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တစ္ဆာဝိပလ္လာသ-ဘူတဘာဝံ၊ မချွတ်မယွင်းသော သဘော, မဖောက်ပြန်သော သဘော,

ဟုဘ်မှန်သော သဘောကို။ စတုသ္သပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခာဒီသု၊ တို့၌။ အဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ သစ္စဋ္ဌံ၊ သစ္စာ၏သဘောဟူ၍။ ပဏ္ဏိဘာ၊ တို့သည်။ အာဟု၊ ဟောကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤရွေ့အပြီးတည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္ထတော၊ ဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

(အနုသန္ဓေ—သစ္စ-သဒ္ဒါ၏ ဖြစ်သင့်သမျှသောအနက်ကို ထုတ်လိုရကား ကထံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ အာဒီသု အရိယသစ္စေ-တွင်၍သွား။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သော အနက်တို့ကိုဆိုပြီး၍ အလိုရှိအပ်သောအနက်ကို ထုတ်လိုရကား ကထံ-စသည်ကိုမိန့်။ သွာယမိဓာပိ အရိယသစ္စေ ဝတ္တတိ-တိုင်အောင်သွား။)

၅၃၄။ အတ္ထုဒ္ဓါရတော၊ သစ္စ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်သောအနက်ကိုဆိုပြီး၍ လိုအပ်သောအနက်ကို ထုတ်သောအားဖြင့်။ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ အယံ သစ္စ-သဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ အတ္ထေသု၊ တို့၌။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ ဣဒံ-ဣမေ အနေကတ္ထာ၊ တို့သည်။ သေယျထာ-ကတမေ၊ ကား။ သစ္စံ။ပ။ အာဒီသု၊ တို့၌။ ဝါစာသစ္စေ၊ နှုတ်သစ္စာ၌။ (စကားမှန်ဟူလိုသည်။) သစ္စေ ဌိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဝိရတိသစ္စေ၊ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ခြင်းဟူသောသစ္စာ၌[၁]။ ကသ္မာ နု။ပ။ ဝဒါ-နာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ ဒိဋ္ဌိသစ္စေ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသောသစ္စာ၌[၂]။ [ပဝါဒိယာ၊ မိမိ၏ဝါဒကို ဟောကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်[၃]။ ကုသလာဝဒါနာ၊ မိမိကိုယ်ကို ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိဟု ဆိုပါကုန်လျက်[၃]။ နာနာ၊ အမျိုးမျိုး

၁-မုသာဝါဒဝိရတိမှ တပါးသော ဝိရတိတို့၌ သစ္စ-သဒ္ဒါ မထင်ရကား ဝိရတိသစ္စေတိ မုသာဝါဒဝိရတိယံ-ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ (ပြည်)

၂-ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမညံ-ဟူ၍ ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိသည်ပင် မှန်၏ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိသစ္စာမည်သတည်း။ (ပြည်)

၃-ပဝါဒိယာ သေ-၌ ပဝါဒိယာ-ကို ဝါဒိနော-ဟု သုတ္တနိပါတ်၌ ဖွင့်၏။ နိဒ္ဒေသ၌လည်း ဝိပ္ပဝဒန္တီတိပိ ပဝါဒိယာသေ။ အထ ဝါ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ထိုပုဒ်နောင် သေ-ကား နိပါတ်မျှသာ။ ဗျာကရုဏ်းဆရာတို့အလိုအားဖြင့် ပဌမဗဟုဝုစ်၏ အယှဉ်၌ လာသော အာဂုံတည်း။ ထိုကြောင့် ဣတိ-ဝုတ်၌ ၄၁-၌ သေဘိ နိပါတမတ္တံ၊ အာဠ္ဗရစိန္တကာ ပန ဤဒိသေသု ဌာနေသု သေကာရာဂမံ ဣစ္ဆန္တိ-ဟူ၍ရင်း သုတ္တနိ-၌ ၁-၂၁-၌ ပစ္စတ္တဗဟုဝစနဿ ဟိ သေကာရာဂမံ ဣစ္ဆန္တိ သဒ္ဒလက္ခဏ-ကောဝိဒါ၊ အဋ္ဌကဿာစရိယာ ပန သေတိ နိပါတောတိ ဝဏ္ဏယန္တိ-ဟူ၍ရင်း မိန့်ဆိုကုန်၏၊

အစားစား ကွဲပြားကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ အမှန်တရားတို့ကို၊ ဝါ၊ မှန်သော အယူတို့ကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝဒန္တိ နု၊ ဆိုကုန်သနည်း။] ကေ ဟိ သစ္စံ နဒုတိယန္တိအာဒီသု၊ တို့၌။ ပရမတ္ထသစ္စေ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ၌။ (ထို၏ သရုပ်ကို နိဗ္ဗာနေ စေဝ မဂ္ဂေ စ-ဟု မိန့်သည်။) ဝါ၊ သစ္စာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ စေဝ၊ ၌ရင်း။ မဂ္ဂေ စ၊ ၌ရင်း။ ဒိဿတိ၊ ၏။ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ကတိ ကုသလာတိအာဒီသု၊ တို့၌။ အရိယသစ္စေ၊ ၌။ [စတုန္နံ၊

ထိုကိုမှီ၍ သဒ္ဒနီတိ (၁၁၀၂)၌ သေကာ ဣာ ဓမာ အာချာတနာမေဟိ-ဟု သုတ်တည်၍ ကရောမသေ, ဂတာသေ-စသည်ကို ပုံစံထုတ်ပြထားလေသည်။

ကုသလာဝဒါနာ-ပုဒ်ကို နိဒ္ဒေသ ၁၂၆၊ ၂၁၉၊ ၂၂၂ စသည်နှင့် ဤသုတ်အဖွင့် ၂၂ဂ-တို့၌ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါ ထိရဝါဒါ-စသည်ဖြင့် ဖွင့်၏၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ပဏ္ဍိတဝါဒါတိ ပဏ္ဍိတာ မယန္တိ ဧဝံ ကထေန္တာ-ဟု ဖွင့်၏။ သုတ္တနိ ဋ္ဌ ၂-၂၅၅-၌ ကုသလာဝဒါနာ-ပုဒ်ကို မယံ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါတိ ဧဝံသညိနော ဟုတွာ-ဟု ဖွင့်၏။ ၎င်း ၂၆၉-၌ကား ကုသလဝါဒါ သမာနာ-ဟု ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်အားလုံးနှင့် ကုသလာ-ဟူသော ပါဠိနေပုံကို ထောက်ဆကြည့်လျှင် ကုသလာဣတိ ဝဒါနာ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဣတိ-ကိုချေ၍ ကုသလာ-ဝဒါနာ-ဟု ဆိုထားသည်ဟူ၍ ယူသင့်၏။ ဝဒါနာ-ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း ဝဒမာနာ-ဟု ဆိုလိုလျက် မ-ကိုဧချေ၍ပြီးသည်ဟူ၍လည်း မောဂ္ဂလ္လာန် မာနဿ မဿ ၅-၁၆၂-သုတ်ကို မှီ၍ မှတ်သင့်၏။ တနည်း ကုသလာ ဣတိ ဝဒါနာ ကုသလဝဒါနာ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ဆန္ဒာနုရက္ခဏ အလို့ငှါ လ-၌ အ-ကို ဒီဃပြုထားသည်ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ တနည်းကား ကုသလဝဒနာ-ဟု ဆိုလိုလျက်ဆန္ဒာနုရက္ခဏအလို့ငှါ လ-နှင့် ဒ-တို့၌ အ-ကို ဒီဃပြုထားသည်ဟူ၍လည်း ယူသင့်၏။ ထိုသို့ယူလျှင် ကုသလာဝဒါနာ-ပညာရှိဝါဒရှိပါကုန်လျက်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဤ ၃-နည်းတို့တွင် ဣတိ-ကျေသည်ဟု ယူသောပဌမနည်းကို ယုတ္တတရဟု ထင်၏။ ပြည်နိဿယမူရင်း၌ကား နာနာပဝါဒိယာ၊ အထူးထူးသောအယူကို ဆိုတတ်ကုန်သော။ ကုသလာဝဒါနာ၊ အပြစ်ကင်းသော အနဝဇ္ဇဓမ္မကို ဖြတ်တတ်ကုန်သောသူတို့သည်။ (အဝ-ရှေးရှိသော ဒါ-ဓာတ်သည် ခဏ္ဍနအနက်ကို ဟောသည်) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သစ္စာနိ ငါ၏အယူသာမှန်သည်တို့ကို။ ဝဒန္တိ နု၊ ဆိုကုန်သနည်း-ဟု အနက်ပြန်ဆိုထားလေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

၁-နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပရမတ္ထသစ္စာဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း၊ အဘယ်သို့ကား ဘုရားဟောတော်မူသနည်း စုဒ်ရှိရကား အဓမောသဓမ္မတ္တာနိဗ္ဗာနံ။ပ။ ဝဒုတိ ဟိ ဝုတ္တံ-မိန့်။ နိဗ္ဗာနေ စေဝ မဂ္ဂေ စ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာဆိုသည်မဟုတ်လော၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်နှစ်ပါးဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း ကေ-မဆိုသင့်ဟု စုဒ်ရှိပြန်ရကား တဿ ပန။ပ။ သစ္စန္တိ ဝုတ္တံ-မိန့်။ ဋီကာ။ အမောသဓမ္မတ္တာ၊ မချွတ်မယွင်းစေသောသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ၊ မလှည့်စား မမှားယွင်းသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ပရမတ္ထသစ္စံ၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောသဘောဖြစ်သော သစ္စာမည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အမောသ။ပ။ ဒုတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အမောသဓမ္မံ၊ မချွတ်မယွင်းစေသော၊ ဝါ၊ မလှည့်စား မမှားယွင်းသော သဘောရှိ၏။ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အရိယာ၊

ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့တွင်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှသောသစ္စာတို့သည်။ ကုသလာ၊ တို့နည်း။] သွာယံ-သော အယံ၊ ထိုသစ္စ-သဒ္ဒါသည်။ ဣဓာပိ၊ ဤလည်း။ အရိယသစ္စေ၊ ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပ ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၁၂၈] ၅၃၅။ အနူနာဓိကတောတိ၊ ကား။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ အနူနာနိ၊ မယုတ်ကုန်သော။ အနဓိကာနိ၊ မလွန်ကုန်သော။ စတ္တာရေဝ-စတ္တာရိ ဧဝ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ အညဿ၊ ဤလေးပါးမှတပါးသော သစ္စာ၏။ အသမ္ဘဝတော စ၊ မဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အညတရဿ၊ ထိုလေးပါးတို့တွင် တပါးပါးသောသစ္စာ၏။ အပနေယျာဘာဝတော စ၊ မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (စတ္တာရေဝ ဝုတ္တာနိ၊ သမ္ဗန်) ဟိ-

---

ဘုရားစသော အရိယာတို့သည်။ သစ္စတော-သစ္စံ ဣတိ၊ မဖောက်မပြန် မှန်၏ဟူ၍။ ဝိဒူ၊ သိတော်မူကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုရင်း၊ တံသမ္ပာပကဿ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂဿ စ၊ ကိုရင်း။ ပဇာနနာ၊ သိခြင်းသည်။ ပဋိဝေဓော၊ ရှေးရှုမျက်မှောက် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အဝိဝါဒကာရဏံ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ မငြင်းခုံခြင်းအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် တခုတည်းအဖြစ်ကြောင့်။ ဒွယံပိ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ဧကံ ဟိ သစ္စံ။ပ။ ပဇာနန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမိဿာ ဂါထာယ၊ ၌။ သစ္စန္တိ၊ ဧကံ သစ္စံ-ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မိံ သစ္စေ၊ ၌။ ပဇာန်-ပဇာနန္တိ၊ သဘောထိထိ အပြားအားဖြင့်သိသော။ ပဇာ၊ သတ္တဝါသည်။ နေဝ ဝိဝဒေ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို မပြုရာ။ တံ၊ ထိုသို့ မငြင်းမခုံခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ သစ္စံ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်ဟူသော သစ္စာသည်။ ဧကံ ဟိ ဧကံ ဧဝ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် တပါးတည်းသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော သစ္စာသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဤကားဋီကာနက်။ နိဗ္ဗာန်နှင့်မဂ်ကိုသာဆိုသော် ဒုက္ခနှင့် သမုဒယ လွတ်ခဲ့၏တကား၊ ဒုက္ခသမုဒယကို ထိုးထွင်း၍ သိကလည်း၊ အဝိဝါဒဟေတု မဟုတ်လော စုဒ်ရှိရကား သတိပိ ဒုက္ခသမုဒယာဝဗောဓေ။ပ။တဿ ပနာတိအာဒိမာဟ။ အနု၊ ဒုက္ခသမုဒယာဝဗောဓေ၊ ဒုက္ခသမုဒယကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ပညာဘာဝနာ၊ သည်။ ယာဝဒေဝ နိရောဓမဂ္ဂါဓိဂမတ္ထာ၊ အကြင်မျှလောက် နိရောဓမဂ္ဂကို သိခြင်းဟူသော အကျိုးအတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္ဆိမဒွယဿေဝ၊ နောက်ဖြစ်သော နိရောဓမဂ္ဂသစ္စာနှစ်ပါး၏သာလျှင်။ သစ္စဋ္ဌံ၊ သစ္စာသဘောသည်။ သာတိ-သယံ၊ လွန်ကဲသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒဓိဂမဿ စ၊ ထိုနိရောဓမဂ္ဂနှစ်ပါးကို သိခြင်း၏လည်း၊ အဝိဝါဒဟေတုတံ၊ မငြင်းခုံခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ဝိဘာဝိတံ၊ ထင်စွာပြအပ်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒဿေန္တော၊ ပြလိုရကား။ တဿ ပနာတိ-အာဒိံ၊ ကို။ အာစရိယော၊ ဋီကာဆရာသည်။ အာဟ၊ မိန့်ပြီ။ ရင်းအနုနက်။ (ပြည်)

ချွဲအံ့။ ဧတေဟိ၊ ထိုလေးပါးတို့မှ။ အညံ၊ တပါးသော။ အဓိကံ ဝါ၊ အလွန်သည်လည်း။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုလေးပါး တို့တွင်။ ကေမွိ၊ တပါးမျှလည်း။ အပနေတဗ္ဗံ ဝါ၊ ပယ်စကောင်းသည် လည်း။ န သမ္ဘောတိ၊ မဖြစ်။ ယထာဟ၊ ကား။ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤလောကဓာတ်၌။ (ကောစိ၊ သော။) သမဏော ဝါ၊ သည်ငှင်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ သည်ငှင်း။ (သမဏေန ဂေါတမေန၊ သည်။ ယံ သစ္စံ၊ ကို။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။) ဧတံ၊ ဤရဟန်းဂေါတမ ဟောအပ်သောသစ္စာသည်။ န ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယ သစ္စာမဟုတ်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာသည်။ အညံ၊ ရဟန်းဂေါတမဟောသည်မှ တပါးတည်း။ အဟံ၊ သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမပညတ်အပ်သော ဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အညံ၊ အရှင်ဂေါတမပညတ်သည်မှတပါးသော။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ပညပေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ-ဧဝံဝဒေယျ၊ ဤသို့သူဖြစ်စနိုး စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ကထဉ္စ-ကေနစိ အရိယသစ္စပညာပနပကာရေန၊ တစုံတခုအရိယသစ္စာကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအမြွက်ဖြင့်။) သစေပိ အာဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍လာစေကာမူ။ (အာဂစ္ဆတု၊ လာပစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်စနိုးစိတ်ရှိ၍ လာငြားသော်လည်း။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤမိမိ၏ဝါဒကို တည်စေနိုင်သောအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ အလျင်း မရှိဟူ၍မှတ်[၁]။ (ဤသို့ပါဌ်သေသနှင့်တကွ ပါဠိနက်ကိုမှတ်။ ဣတိအာဒိ

၁-ဤပါဠိတော်၌ နှစ်ပါးသောအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် ယောဇနာရာ၏။ အသို့ယောဇနာအပ် သနည်းဟူမူ? နေတံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ အာဂစ္ဆေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဤကား တပါးသော ယောဇနာတည်း။ ဤပါဌ်ဖြင့် ဇာတိစသည်တို့၏ ဒုက္ခအရိယသစ္စာအဖြစ်၌ မဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏၊ ကေနစ္ဆနော ဗာဓကဘာဝတော-ဟု ဟိတ်လာ။ အညံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ အာဂစ္ဆေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ ဤကားတပါးသော ယောဇနာ တည်း။ ဤပါဌ်ဖြင့်လည်း ဒုက္ခအရိယသစ္စာအဖြစ်၏ ဇာတိစသည်တို့၌ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၏၊ အနညတ္တဘာဝတော-ဟု ဟိတ်လာ။ အကယ်၍လည်း တစုံတခုသော တပါးသော အရိယသစ္စာကို ပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်းအမြွက်ဖြင့် တစုံတယောက်သော သမဏဗြာဟ္မဏသည် ဖြစ်စနိုးနိုးစိတ်ရှိ၍ စွတ်ရွတ်၍လာငြားအံ့၊ ယင်းသို့လာသော်လည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ပညတ်ခြင်း၌ငှင်း ထိုပညတ်၌ မိမိဝါဒကို တည်စေခြင်း၌ငှင်း တတ် စွမ်းနိုင်သောသူမရှိဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ အဟာဝိဒံ။ပ။ ပညပေဿာမိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ-ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဒုတိယသုတ်၌လည်း နည်းတူ။ (ပြည်)

အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။) ယထာ စ ဟာ။ ပ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ဟိ ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သမဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ သမဏေန ဂေါတမေန၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်ပဌမဒုက္ခသစ္စာကို။ ဒေသိတံ၊ ပြီ။ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမသည် ဟောအပ်သောဒုက္ခသည်။ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ အဟံ၊ သည်။ ဧတံ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယ-သစ္စံ၊ ဤအရှင်ဂေါတမဟောအပ်သော ပဌမဒုက္ခသစ္စာကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ စွန့်၍။ အညံ၊ တပါးသော။ ဒုက္ခံ ပဌမံ အရိယသစ္စံ၊ ကို။ ပညပေဿာမိ၊ ပညတ်ပေအံ့။ ဣတိ-ဝေ၊ ဤသို့သောစကားကို။ (သစေပိ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုစေကာမူ။ ဝဒတု၊ ဆိုပစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဆိုသော်လည်း။) ဧတံ ဌာနံ၊ ဤမိမိဝါဒကို တည်စေနိုင်သောအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ (ဣတိအာဒိ အာဟာတိ သမ္ဗန္ဓော။)

အပိစ၊ လည်း။ ပဝတ္တိံ၊ မပြတ်မစဲ ထပ်တလဲလဲဖြစ်သော သံသရာဝဋ်ကို။ အာစိက္ခန္တော၊ ကြားတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဟေတုကံ၊ အကြောင်းသမုဒယနှင့်တကွ။ အာစိက္ခိ၊ ကြားတော်မူ၏။ နိဝတ္တိဉ္စ၊ ဝဋ်တရားမှဆုတ်နစ်သော နိရောဓကိုလည်း။ အာစိက္ခန္တော၊ သော။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) သဉပါယံ၊ အကြောင်းဉပါယမဂ်နှင့်တကွ။ အာစိက္ခိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတူနံ၊ ဝဋ်,ဝဋ်မှနစ်သော နိရောဓ, ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းတရားတို့၏။ ဧတပ္ပရမတော၊ ထိုသို့လေးပါးသာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရေဝ စတ္တာရိ ဧဝ၊ တို့ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ပါး။ ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗ-သစ္ဆိကာတဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗာနံ၊ ပိုင်းခြား၍သိအပ်သောတရား, ပယ်အပ်သောတရား, မျက်မှောက်ပြုအပ်သောတရား, ပွါးစေအပ်သောတရားတို့၏၎င်း။ တဏှာ။ ပ။ ယာနံ၊ တဏှာ၏တည်ရာ, တဏှာ, တဏှာ၏ချုပ်ရာ, တဏှာ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်း ဉပါယတို့၏၎င်း[၁]။ အာလ-ယ။ ပ။ ယာနဥ္စ၊ ပဥ္စကာမဂုဏဟုဆိုအပ်သော အာလယ, (တနည်း) သကလဝဋ္ဋကြာမဟုဆိုအပ်သော အာလယ, ထိုအာလယ၌ မွေ့လျော်သည်၏အဖြစ်, ထိုအာလယကို အကြွင်းမဲ့နုတ်ဖျက်ခွါလှစ်ရာ,ထိုအာလယကို

၁-ဤပါဠိဖြင့် တဏှာ၌ အာဒီနဝဒဿာဝီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် တဏှာဝတ္ထု စသည်တို့၏ ဧတပ္ပရမအဖြစ်ဖြင့် သစ္စာတို့၏ဧတပ္ပရမအဖြစ်ကို ဆိုသည်။ (ပြည်)

အကြွင်းမဲ့ နုတ်ဖျက်ခွါလှစ်ခြင်း၏အကြောင်း ဉပါယတို့၏ရင်း။ ဝသေနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃၆။ ကမတောတိ၊ ကား။ အယံပိ၊ ဤအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသ-နာက္ကမော ဝ၊ ဒေသနာအစဉ်ပင်တည်း။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ လေးပါးတို့တွင်။ ဩဠာရိကတ္တာ စ၊ ရင်း။ သဗ္ဗသတ္တသာဓာရဏတ္တာ စ၊ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သုဝိညေ-ယျံ၊ သိလွယ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဒေဝ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏သာလျှင်။ ဟေတုဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ တဒနန္တရံ၊ ၌။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟေတုနိရောဓာ၊ အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာပနတ္ထံ၊ ငှါ။ တတော၊ ထိုသမုဒယသစ္စာမှ။ ပရံ၊ ၌။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ၏။) တဒဓိဂမူပါယဒဿနတ္ထံ၊ ထိုနိရောဓကို ရခြင်း သိခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြခြင်းငှါ။ အန္တေ၊ ၌။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဘဝသုခဿာဒဂဓိတာနံ၊ ဘဝသုခကို သာယာ မက်မောကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ သံဝေဂဇနနတ္ထံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စိမ့်သောငှါ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ သည်။ အကတံ၊ မပြုပြင်အပ်ပဲ၊ ဝါ၊ ပြုပြင်တတ်, ပြီးစေတတ်သော အကြောင်းမရှိပဲ၊ ဝါ၊ အကြောင်းကို လက်ဦးမပြုပဲ။ နေဝ အာဂစ္ဆတိ၊ မလာ။ (ဤပါဌ်ဖြင့် အဟေတုကဝါဒကိုပယ်သတည်း။) ဣဿရနိမ္မာနာ-ဒိတော၊ ပရမေသွာ ဖန်ဆင်းခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ဤပါဌ်ဖြင့်ကား ပဇာပတိပုရိသပကတိကာလစသော ဝါဒကိုပယ်၏။) ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဣတော၊ ဤသမုဒယသစ္စာ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ တတော၊ ထိုနောင်မှ။ သဟေတုကေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွသော။ ဒုက္ခေန၊ သည်။ အဘိဘူတတ္တာ၊ နှိပ်စက်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝိဂ္ဂမာနသာနံ၊ ထိတ်လန့်သောနှလုံးရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဒုက္ခနိဿရဏဂဝေသီနံ၊ ဒုက္ခ၏ထွက်မြောက်ရာကို ရှာကုန်သော သူတို့အား။နိဿရဏဒဿနေန၊ ထွက်မြောက်ရာကိုပြသဖြင့်။ အဿာသဇန-နတ္ထံ၊ သက်သာခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နိရောဓံ၊ ကို။ (အာဟ၊ ၏။) တတော၊ ထိုနောင်မှ။ နိရောဓာဓိဂမတ္ထံ၊ နိရောဓကိုရခြင်းငှါ။ နိရောဓ-

သမ္မာပဏံ၊ နိရောဓသို့ ရောက်စေတတ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ ဝံ၊ သို့။ပ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၃၇။ ဇာတိအာဒီနံ နိစ္ဆယာတိ၊ ကား။ (ယေ တေ ဇာတိအာဒ-ယော ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာတိ သမ္ဗန္ဓော။) အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ အကျယ်ပြတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ။ပ။ [၁၂၉] သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) ဒွါဒသ ဓမ္မာ၊ တို့ငှါး။ ယာယံ တဏှာ။ပ။ ဝိဘဝ-တဏှာတိ၊ ဟူ၍။ သမုဒယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) တိဝိဓာ၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့ငှါး။ ယော တဿာယေဝ။ပ။ အနာလယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝံ၊ သို့။ နိရောဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (ဝုတ္တံ၊ သော။) အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကမေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ တပါးတည်းသာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ငှါး။ ကတမံ။ပ။ သမ္မာသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝံ၊ သို့။ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။) အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ တို့ငှါး။ (ဣတိ ပရိသမာပန။) ဣတိ၊ သို့။ စတုန္နံ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဇာတိအာဒယော၊ ကုန်သော။ ယေ တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ တေသံ-ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့ကို။ နိစ္ဆယာပိ၊ ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိနိစ္ဆ-ယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဒုက္ခနိဒ္ဒေသကထာ

ဇာတိနိဒ္ဒေသ

သေယျထိဒံ၊ ဤအဆုံးအဖြတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ ဇာတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အနေကတ္ထော၊ ရှိ၏။ တထာ-တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ သေ-ဧသော ဇာတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဧကံပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဘဝေါ၊ ဘဝ၌။ အာဂတော၊ ၏။ အတ္ထိ ဝိသာခေ နိဂဏ္ဌာ နာမ သမဏဇာတီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိကာယေ၊ ၌။ အာဂတော၊ ၏။ [ဝိသာခေ၊ ခါ။ နိဂဏ္ဌာ နာမ၊ နိဂဏ္ဌအမည်ရှိသော။ သမဏဇာတိ၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။] ဇာတိ ဒွိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ သင်္ခတလက္ခဏေ၊ (အမှတ်မရှိသော ရုပ်နာမ်၏ ဉပါဒ်ဟူသော) သင်္ခတ

တရား၏ လက္ခဏာဉ်။ [ဇာတိ၊ ဇာတိကို။ ဒီပတိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရေတွက်ကြောင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။] မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ အမိဝမ်း၌။ ပဌမံ၊ သော။ ယံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ၏။ ပဌမံ၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ တံ ပဌမံ ဝိညာဏံ၊ ထိုလက်ဦးဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ တစုံတခုမှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ထင်ရှားသည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမဝိညာဏသခ်ါတာ၊ သော။) သာဝ၊ ထိုသဘောတရားသည်သာလျှင်။ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ (တနည်း) တံ ပဌမဝိညာဏံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ (တနည်း) တဒုပါဒါယ တတော ပဋ္ဌာယ၊ ထိုပဌမဝိညာဉ်မှစ၍။ (သတ္တော၊ ကို။ ဇာတောတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမဝိညာဏသခ်ါတာ၊ သော။)[1] သာဝ၊ သည်သာလျှင်။ အဿ၊ ၏။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေဟူသော ခန္ဓာငါးပါး၌။ အာဂတော၊ ၏။ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ သမ္ဗတိဇာတော၊ ယခုဖွားစဖြစ်သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဣတိ ဧတ္ထ၊

၁-မူလဋီကာ ၂-၆၁ ကိုမှီ၍ ထည့်ရက်သော ပါဌ်သေသများ ဖြစ်သည်။ ထိုဋီကာ၏ အနက်-ကား-တဒုပါဒါယာတိ၊ ကား။ တံ ပဌမံ ဝိညာဏံ၊ ထိုလက်မှန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို။ ဥပါဒါယ၊ အစပြု၍။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။ အဿ၊ ထိသတ္တဝါ၏။ ကုတောစိ၊ တစုံတခုသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ၊ မှ။ နိဂ္ဂမနံ၊ ထွက်ခြင်းကို ဥပါဒါယ၊ ၍။ န ဟောတိ၊ ထင်ရှားသည် မဟုတ်။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေါ၊ ဤသို့ လက်ဦးအသစ် ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကိုစွဲ၍ ဇာတိ၏ထင်ရှားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ၏၊ ပဌမဝိညာဏသခ်ါတာ၊ သော။ သာဝ၊ ထိုသဘောတရားသည်သာလျှင်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ တဒုပါဒါယ၊ ထိုလက်မှန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို အစပြု၍။ (သတ္တော၊ ကို။) ဇာတောတိ၊ ဖြစ်ပြီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ အဿ၊ ၏။ ပဌမဝိညာဏသခ်ါတာ၊ သော။ သာဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဇာတိ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဝိညာဏမုခေန၊ ဝိညာဉ်ကိုအရင်းပြုသဖြင့်။ ပဉ္စပိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ ပဋိသန္ဓိယန္တိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာတော်သည်။ အာဟ၊ ၏၊ ဋီကာနက်။ ပဋိသန္ဓိယန္တိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တက္ခဏေ။ ဤဋီကာဟူ၏။ (ပြည်)

၌။ ပသူတိယံ၊ သားဖွားခြင်းအနက်၌[၁]။ ဇာတိဝါဒေန၊ အမျိုးကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့်။ အကွိတ္တော၊ မပစ်ပယ်အပ်။ အနုပကုဋ္ဌော၊ မဆဲရေးအပ်။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကုလေ၊ ၌။ ဘဂိနိ၊ နှမ။ ယတော၊ အကြင်အခါမှ။ (ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။) အဟံ၊ ငါသည်။ အရိယာယ၊ ဖြူစင်သော၊ ဝါ၊ အရိယအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ ဇာတိယာ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဖြင့်၊ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဖြင့်၊ ဝါ၊ ၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အရိယသီလေ၊ အရိယအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌၊ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌[၂]။

၅၃၈။ သွာယံ-သော အယံ ဇာတိသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဂဗ္ဘသေယျာနံ၊ အမိဝမ်းဟူသော ကိန်းဝပ်ရာရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ ပဋိသန္ဓိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ မာတုကုစ္ဆိမှာ၊ မှ။ နိက္ခမနံ၊ ဖွားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တာဝ၊ လောက်။ ပဝတ္တေသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ (ဝတ္တတိ၊ သင့်၏။) ဣတရေသံ၊ အဏ္ဍဇဇလာ-ဗုဇမှတပါးကုန်သော သံသေဒဇဩပပါတိကတို့အား။ ပဋိသန္ဓိခန္ဓေသွေဝ၊ ပဋိသန္ဓေ ခန္ဓာတို့၌သာလျှင်။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ အယံပိ၊ ဤ(ပဋိသန္ဓိခန္ဓေသွေဝ-ဟု အနန္တရ၌ ဆိုအပ်သော) ကထာသည်လည်း။ ပရိယာယကထာဝ၊ ပရိယာယ်စကားသာလျှင်တည်း။ ပန၊ ပရိယာယ်မှတပါး မုချကိုဆိုအံ့။ နိပ္ပရိယာယတော၊ ဖြင့်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထို ဧကစတုပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တ-မာနာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ယေ ယေ ခန္ဓာ၊ အကြင်အကြင် ဧကစတုပဉ္စခန္ဓာတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ တေသံ၊ ထိုထို ဧကစတု ပဉ္စခန္ဓာတို့၏။ ပဌမပါတုဘာဝေါ၊ လက်မွန်အစ ထင်ရှားခြင်း အဝတ္ထာသည်။ ဇာတိ နာမ၊ ဇာတိစစ်မည်၏။

[၁၃၀] ပန၊ သရူပတ္ထမှတပါး လက္ခဏာစသည်ကို ဆိုအံ့။ သာ သော၊ ထို(လက်မွန်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော) ဇာတိသည်၊ ဝါ၊ ထို(ခန္ဓာတို့၏ လက်မွန်ဖြစ်စ အဝတ္ထာ-ဟု ဆိုအပ်သော)

၁-သမ္မုတိဇာတော-၌ ဇာတ-သဒ္ဒါဖြင့် ရအပ်သော မာတုကုစ္ဆိမှ နိက္ခမနဟုဆိုအပ်သော ဇာယနတ္ထကို ရည်၍ ပသူတိယံ-ဟူသည်။ (ပြည်)

၂-မူလဋီ ၂-၆၁၊ အနုဋီ ၂-၆၉ ကိုမှီသည်။ (ပြည်)

ဇာတိသည်။ တတ္ထ တတ္ထ ဘဝေ၊ ထိုထိုကေစတုပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌။ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ၊ (တခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏) လက်မှန်အသစ်ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ နိယျာတနရသာ၊ (ထိုတခုသောဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ဝဋ်သား သတ္တဝါအား ရော့ယူလော့ဟု) ဆောက်နှင်းပေးအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အတီတဘဝတော၊ အနန္တရအတီတဘဝမှ။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ဥမ္မုဇ္ဇနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ခန္ဓာအစဉ်၏ ပေါ်လှာခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ပေါ်လှာခြင်းမျှဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဝိစိတ္တတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဒုက္ခအထူး, ဒုက္ခအစိတ်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ ဒုက္ခအထူး, ဒုက္ခအစိတ်ဟူသော အကျိုးရှိ၏။

၅၃၉။ ကသ္မာ ပန၊ ကား။ သော ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်သနည်း။ ဣတိ စေ၊ ငြားအံ့။ အနေကေသံ၊ တပါးမကများစွာကုန်သော။ ဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဒုက္ခာနိ၊ တို့သည်။ အနေကာနိ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ-ဣမာနိ၊ ဤအနေကဒုက္ခတို့သည်။ သေယျထာ-ကတမာနိ၊ တို့နည်း။ ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ပ။ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ဣတိ-ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့တည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခဒုက္ခစသည်တို့တွင်။ ကာယိကစေတသိကာ၊ ကာယိကစေတသိကဖြစ်သော။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ ကို။ သဘာဝတော စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာမတော စ၊ ထိုသဘောအားဖြင့်ပင်လျှင် ရအပ်သောအမည်အားဖြင့်၎င်း။ (တနည်း) နာမတော စ၊ ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဒုက္ခဟုရအပ်သော အမည်အားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏[၁]။

၁-မူလဋီ ၂၆၀ ကို မှီသည်။ ထိုဋီကာ၏ အနက်ကား သဘာဝတောတိ၊ ကား။ ဒုက္ခဝေဒယိတသဘာဝတော၊ ဆင်းရဲခြင်းခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောအားဖြင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော

သုခါ၊ သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဝိပရိဏာမေ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းသည်။ (သတိ၊ ရှိသော်[၁]။) ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊ အဟော ငတေ မေတံ နာဟောသိ-ဟု စေတသိကဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ စေဝ၊ သည်၎င်း။ အဝသေသာ၊ သုခဒုက္ခဥပေက္ခာမှ ကြွင်းကုန်သော။ တေဘူမကာ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပီဠိတတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်းသည် အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ကဏ္ဏသူလ။ပ။ စေတသိကော၊ နားကိုက်ခြင်း, သွားကိုက်ခြင်း, ရာဂကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း, ဒေါသကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း အစရှိသော ကိုယ်စိတ်ကိုမှီသော။ အာဗာဓော၊ အနာသည်။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဇာနိတဗ္ဗတော စ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥပက္ကမဿ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းပယောဂ၏။ အပါကဋဘာဝတော စ၊ မထင်ရှားသည်၏အဖြစ်

သဘောအားဖြင့်၎င်း။ နာမတောတိ၊ ကား။ တေနေဝ သဘာဝေန၊ ထိုဆင်းရဲစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ခံစားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောအားဖြင့်သာလျှင်။ လဒ္ဓနာမတော၊ ဒုက္ခဟုရအပ်သော အမည်အားဖြင့်၎င်း။ တေန၊ ထိုသဘာဝတော စ နာမတော စ-ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ အဉ္ဉေန၊ သော။ ပရိယာယေန၊ အကြောင်းအားဖြင့် ဣဒံ၊ ဤကာယိက, စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ အဟုတ်သော်ကား။ ဒုက္ခတ္တာယေဝ၊ ဒုက္ခအစစ်ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏၊ ဣတိ၊ သို့။ သဘာဝေန၊ ဒုက္ခဝေဒယိတသဘော အားဖြင့်။ နာမံ၊ ကို။ ဝိသေသေတိ၊ အထူးပြု၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ နာမတောတိ၊ ကား။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တတာယ၊ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လဒ္ဓနာမတော၊ ဒုက္ခဟုရအပ်သော အမည်အားဖြင့်။ အညေ၊ ကုန်သော။ ဥဒယဗ္ဗယဝန္တော၊ ဖြစ်ခြင်း, ပျက်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ-တထာ၊ တူ။ ဣဒံ၊ သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ န ဒုက္ခံ၊ မမည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ ကား၊ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခဘူတမေဝ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိမေန၊ သော၊ ဒုက္ခသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဒုက္ခ-သဒ္ဒါကို။ ဝိသေသေတိ၊ ၏။ ၎င်းဋီကာနက်။ ဒုက္ခသဘောကင်းသော တရားကိုလည်း ပရိယာယ်အားဖြင့် ဒုက္ခဟုဟောအပ်ရကား ဒုက္ခသဘာဝဝါစကဒုက္ခ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ ဒုက္ခဒုက္ခဟူ၍ ဆိုအပ်၏၊ ယထာ ရူပရူပန္တိ။ (ပြည်)

၁-ယခု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ စသည်တို့၌ကား ဝိပရိဏာမေန-ဟု ရှိ၏၊ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းဖြင့်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

ကြောင့်ရှင်း။ ပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခံ နာမ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဒုက္ခမည်၏။ အာပါကဋဒုက္ခန္တိပိ၊ မထင်ရှားသောဒုက္ခဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒွတ္တိံသကမ္မကာရဏာဒိသမုဋ္ဌာနော၊ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာအလျောက် ညှဉ်းဆဲခြင်း အစရှိသည်ကြောင့်ဖြစ်သော[၁]။ အာဗာဓော၊ သည်။ အပုစ္ဆိတ္ဘာဝ၊ မမေးပဲလျှင်။ ဇာနိတဗ္ဗတော စ၊ ကြောင့်ရှင်း။ ဥပက္ကမဿ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းပယောဂ၏။ ပါကဋဘာဝတော စ၊ ကြောင့်ရှင်း။ အပ္ပဋိစ္ဆန္နဒုက္ခံ နာမ၊ မဖုံးလွှမ်းအပ်သော ဒုက္ခမည်၏။ ပါကဋဒုက္ခန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသံ၊ ဒုက္ခဒုက္ခမှကြွင်းသော။ ဒုက္ခသစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အာဂတံ၊ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ စသည်ဖြင့် လာသော။ ဇာတိအာဒိသဗ္ဗံပိ၊ ဇာတိအစရှိသော အလုံးစုံသည်လည်း။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထိုဒုက္ခ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယာယဒုက္ခံ၊ မည်၏[၂]။ ပန၊ ပါး။ ဒုက္ခဒုက္ခံ၊ ကို။ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (န ပရိယာယဒုက္ခံ နိပ္ပရိယာယဒုက္ခံ-ပြု။)

တတြ၊ ထို ဇာတိ,ဇရာအစရှိသော တရားအပေါင်းတို့တွင်။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ (ဒုက္ခာ-၌စပ်။) ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တာဒိသု၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ် စသည်တို့၌။ ဘဂဝတာပိ၊ (အနာဝရဏဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော)ရှင်တော်ဘုရားသော်လည်း။ ဥပမာဝသေန၊ ဥပမာ၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပကာသိတံ၊ ပြတော်မူအပ်သော[၃]။ အာပါ-

၁-ကမ္မကာရဏ-လိုသည်၊ ကရဏ-မလို။ ကာရာ တု ဗန္ဓနာဂါရံ၊ ကာရဏာ တု စ ဃာတနာ။ အဘိဓာန်။ ဥပက္ကမဿ စ ပါကဋဘာဝတောတိ ကာရဏဝသေန ဒုက္ခဝိသေသဿ ပါကဋဘာဝံ ဒဿေတိ။ မူလ။ ကာရဏဝသေနာတိ ဃာတနာဝသေန။ အနု။ (ပြည်)

၂-မိမိ၏သဘောကို လွှတ်၍ အပြားအထူးဖြင့် ဒုက္ခဟူ၍ ဆိုအပ်သော တရားသည် ပရိယာယေန ပကာရန္တရေန ဝုတ္တံ ဒုက္ခံ ပရိယာယဒုက္ခံ-ပြု၍ ပရိယာယဒုက္ခမည်၏။ (ပြည်)

၃-အကယ်၍ ဟောကြားခြင်းဖြင့် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်စကောင်းသည်ဖြစ်အံ့၊ ရှင်တော်ဘုရား အတိအကျ ဟောကြားတော်မူခဲ့ရာ၏။ အလွန်ကြီးကျယ်များပြားသော အစုအပုံကြီးဖြစ်၍ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်းငှါမတတ်ကောင်းခဲ့ရကား ရှင်တော်ဘုရားသည်လည်း ဥပမာဖြင့်သာလျှင် ပြရသတည်း၊ အခြားသူကား ဆိုပါဘွယ်မရှိဟူလိုသော်။

ယိကံ၊ အပါယ်၌ဖြစ်သော။ ယံ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သုဂတိ-ယမ္ပိ၊ သုဂတိဘုံ၌သော်လည်း။ မနုဿလောကေ၊ လူ့ရွာ၌။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိ-မူလကာဒိဘေဒံ၊ အမိဝမ်းသို့သက်ဝင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ဒုက္ခစသည် အပြားရှိသော။ ယဥ္စ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ မျိုးစုံ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။

၃၄၀။ တတြ တေသု အာပါယိကဒုက္ခဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒိဘေဒ-ဒုက္ခေသု၊ တို့တွင်။ (တနည်း) တတြ-တသ္မိံ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ကား။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒိဘေဒံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အယံ သတ္တော၊ ဤမနုဿဂတိ ပဋိသန္ဓေစွဲနေသော သတ္တဝါသည်။ မာတု-ကုစ္ဆိမှိ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တမာနော၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပလပဒုမပုဏ္ဍရီကာဒိသု၊ ဥပ္ပလကြာမျိုး,ပဒုမာကြာမျိုး,ပုဏ္ဍရီကကြာမျိုး စသည်တို့၌။ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အာမာသယဿ၊ အစာ သစ်အိမ်၏။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ပက္ကာသယဿ၊ အစာကျက် အိမ်၏။ ဥပရိ၊ အထက်အဖို့ဖြစ်သော။ ဥဒရ။ပ။ကာနံ၊ ဝမ်းလွှာကျောက် ဆူးရိုးတို့၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်ဖြစ်သော။ ပရမသမ္ဗာဓေ၊ မလွန့်မလက်သာ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းစွာသော။ တိဗ္ဗန္ဓကာရေ၊ အလွန်ထူထပ်သောအမိုက် တိုက်ဖြစ်သော။ နာနာကုဏပ။ပ။ ပဝနဝိစရိတေ၊ သည်းခြေ, သလိပ်, ပြည်,သွေး, အစာသစ်, အစာဟောင်းစသော အထူးထူးသော အပုပ်ဝတ္ထု တို့၏ မကောင်းနံ့ဖြင့် ကြာမြင့်စွာထုံအပ်သော လွန်စွာမကောင်းသော အနံ့ရှိသော ဝမ်းလေတို့၏ သွားလာရာဖြစ်သော။ အဓိမတ္တဇေဂုစ္ဆေ၊ (ကာလရှည်လျှားစွာသုံးသော ရေအိမ်ပမာ) လွန်မင်းစွာ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိသော။ ကုစ္ဆိပဒေသေ၊ အမိဝမ်းခေါင်းအရပ်၌။ ပူတိမစ္ဆပူတိကုမ္မာသ-စန္ဒနိကာဒိသု၊ ငါးပုပ်, မုယောမုံ့ပုပ်, တံစီးအိုင်အစရှိသည်တို့၌။ ကိမိ၊ ပိုးလောက်သည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ ဝိယ၊ သို့။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအမိ ဝမ်းတိုက်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ သော။ သော၊ ထိုသူငယ်သည်။ ဒသမာသေ၊ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး။ မာတုကုစ္ဆိသမ္ဘဝေန၊ အမိဝမ်း၌ဖြစ်သော။ ဥသ္မာနာ၊ အငွေ့ဖြင့်၊ ဝါ၊ တေဇောဓာတ်ဖြင့်။ ပုဋပါကံ ဝိယ၊ ချက်ပြုတ်အပ်သော

ရှင်တော်ဘုရား အဘယ်သို့ ဥပမာဖြင့်ပြအပ်သနည်းဟူမူ? ဘဂဝတာပိ တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ကတမော န ခေါ မဟန္တတရော။ပ။ ဥပနိဓမ္ပိ န ဥပေတီတိ ဥပမာဝသေန ပကာ-သိတံ အာပါယိကံ ဒုက္ခံ။ မူလဋီ ၂-၆၂။ (ပြည်)

ဟင်းမျိုးစသော အထုပ်ကဲ့သို့[၁]။ ပစ္စမာနေ့ာ၊ ကျက်သည်ဖြစ်၍။ ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ဝိယ၊ ပေါင်းတင်သော မုံ့ညက်စိုင်ကဲ့သို့။ သေဒိယမာနေ့ာ၊ ပေါင်းတင်သကဲ့သို့ဖြစ်၍။ သမိဉ္ဇနပသာရဏာဒိဝိရဟိတော၊ ကွေးခြင်း, ဆန့်ခြင်းအစရှိသည်မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ၊ လွန်ကဲစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘောတိ၊ ခံရရှာ၏။ ဣတိ-ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဒုက္ခသည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကံ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

[၁၃၁] ပန၊ ပါး။ သော၊ ထိုအမိဝမ်း၌ ကိန်းသောသတ္တဝါသည်။ မာတု၊ ၏။ သဟသာ၊ အဆောတလျင်။ ဥပက္ခလန။ ပ ။ နာဒီသု၊ ချော်ချွတ်ခြင်း, (အဆောတလျင်) သွားခြင်း, ထိုင်ခြင်း, ထခြင်း, လူးလည်းပြန်လှန်ခြင်းအစရှိသည်တို့၌။ သုရာဓုတ္တဟတ္ထဂတော၊ သေ သောက်ကြူးလက်သို့ရောက်သော။ ဧဠကော ဝိယ၊ သိုးငယ်ကဲ့သို့ရင်း။ အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထဂတော၊ အလမ္ပာယ်လက်သို့ရောက်သော။ သပ္ပပေါ- တကော ဝိယ စ၊ မြွေသူငယ်ကဲ့သို့ရင်း။ အာကဍ္ဎနပရိကဍ္ဎနဩဓူနနနိဒ္ဓုနနာဒိနာ၊ ရှေးရှုငင်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်ငင်ခြင်း, အောက်သို့ ခါခြင်း, ဗီလာခါခြင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင်အဖို့အားဖြင့်ခါခြင်း စသည်နှင့် တူသော[၂]။ ဥပက္ကမေန၊ ပယောဂဖြင့်။ ယံ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်လွန်ကဲ စွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ မာတု၊ ၏။ သီတုဒက- ပါနကာလေ၊ အေးစွာသောရေ သောက်သောအခါ၌။ သီတနရကုပပန္နော ဝိယ၊ အေးမြသော ရေရှိသော လောကန္တရိက်ငရဲ၌ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဥဏှ- ယာဂုဘတ္တာဒိအဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ ပူသောယာဂု, ပူသောထမင်း

၁-အာမေ အာဟာရော အာသယတိ တိဋ္ဌတိ ဧတ္ထာတိ အာမာသယော၊ ပက္ကော အာသယတိ ဧတ္ထာတိ ပက္ကာသယော၊ နာနာကုဏပါနံ ပိတ္တသေမှပုဗ္ဗလောဟိတာဒီနံ ဂန္ဓော နာနာကုဏပဂန္ဓော၊ နာနာကုဏပဂန္ဓပရိဘာဝိတေန အတိသယဒုဂ္ဂန္ဓဝါ- တေန ဝိစရိတောတိ အတ္ထော။ ပဝနသဒ္ဒေါ ဟေတ္ထ ဝါတဝါစကော။ ပုဋ္ဌပါကံ ဝိယာတိ ပစ္စမာနမံသာဒိပုဋ္ဌော ဝိယ။ သမ္မောဟဝိနောဒနော။

၂-အတ္တနော အဘိမုခံ ကဍ္ဎနံ အာကဍ္ဎနံ၊ ပရိတော သဗ္ဗတော ဘာဂေန ကဍ္ဎနံ ပရိကဍ္ဎနံ၊ အဓောဓူနနံ ဩဓူနနံ၊ တိရိယံ သဗ္ဗတော ဝါ ဓူနနံ နိဓူနနံ၊ မူလဋီကာ ၂-၆၂။ နိမ္မာယ နိမ္မာယ ဓူနနံ နိဒ္ဓုနနံ၊ အာကဍ္ဎနာဒိသဒ္ဒါနံ ဧတ္ထ အာကဍ္ဎနာဒီတိ ဝုတ္တံ။ ဤဋီကာ။ ဤအလိုသော် ကူဟာဆောင့်-ဆောင့်၍ခါခြင်း-ပေး။

စသည်ကို မျိုသောအခါ၌။ အင်္ဂါရဝဋ္ဋိသမ္ပရိကိဏ္ဏော ဝိယ၊ မီးကျီးမိုးဖြင့် ပြွမ်းသကဲ့သို့။ လောဏမ္ဗိလာဒိအဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ အငန် အချဉ် စသော အစာကိုမျိုသောအခါ၌။ ခါရာပဋိစ္ဆကာဒိကမ္မကာရဏပ္ပတ္တော ဝိယ၊ ပဲကွပ်ဖြင့်ရွှေ၍ အငန်ရေပက်ခြင်းအစရှိသော ကမ္မကာရဏသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ယဉ္စ တိမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ထက်သော ဆင်းရဲကိုလည်း။ အနုဘောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောဒုက္ခသည်။ ဂဗ္ဘပရိဟရဏ-မူလကံ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ အဿ၊ ထိုသူငယ်အား။ (ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌စပ်) မူဠဂဗ္ဘာယ၊ အဖြောင့်မသွား လမ်းမှားသောကိုယ်ဝန်ရှိသော။ မာတုယာ၊ အမိ၏။ (ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ-၌စပ်) မိတ္တာမစ္စသုဟဇ္ဇာဒီဟိပိ၊ အဆွေခင်ပွန်း, အလုံးစုံသော ကိစ္စ၌ဘက္ခပ္ပါဖက်ဖြစ်သောသူ, နှလုံးအကျွမ်းဝင်သောသူ အစရှိသည်တို့ သည်လည်း။ အဒဿနာရဟေ၊ ကြည့်ခြင်းငှါမထိုက်သော။ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဌာ-နေ၊ ဆင်းရဲဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဆေဒနဖာလနာဒီဟိ၊ ဖြတ်ခြင်း, ခွဲခြင်းစသည် တို့ဖြင့်။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဂဗ္ဘဝိပတ္တိမူလကံ၊ ကိုယ်ဝန်ပျက်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။

ဝိဇာယမာနာယ၊ သားဖွားသော။ မာတုယာ၊ ၏။ ကမ္မဇေဟိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါတေဟိ၊ လေတို့သည်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ဦးခေါင်းစောက်ထိုး ခြေမိုးမြှော်အားဖြင့် ပြန်လှန်၍။ နရကပပါတံ ဝိယ၊ နရက်ချောက်သို့ ကျသကဲ့သို့။ အတိဘယာနကံ၊ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ရှိသော။ ယောနိမဂ္ဂံ၊ အမိယောနိဝသို့။ ပဋိပါတိယမာနဿ၊ ချအပ်သည် ဖြစ်၍။ ပရမသမ္ဗာဓေန၊ အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသော။ ယောနိမုခေန၊ ညှပ်သောအမိယောနိဝဖြင့်။ နိက္ကဍ္ဎိယမာနဿ၊ ငင်ထုတ်အပ်သော သူငယ် အား။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) တာလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ အလွန်ကျဉ်းစွာသော သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ နိက္ကဍ္ဎိယမာနဿ၊ ငင်ထုတ် အပ်သော။ မဟာနာဂဿ၊ ဆင်ပေါက်ကြီးအား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိယ စ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့ရင်း။ သင်္ဃာတပဗ္ဗတေဟိ၊ ကြိတ်သောတောင်တို့သည်။ ဝိစုဏ္ဏိယမာနဿ၊ မုန့်မုန့်ညက်ညက်ကြေစေအပ်သော။ နရကသတ္တဿ၊ ငရဲသူသတ္တဝါအား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိယ စ၊ ရင်းတည်း။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝိဇာယနမူလကံ၊ ဖွားခြင်းလျှင်အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

ပန၊ ပါး။ ဇာတာယ၊ ဖွားပြီးသော။ တရုဏဝဏ္ဏသဒိသာယ၊ အသားနု တက်သစ်သော အမာနှင့်တူသော။ သုကုမာရသရီရာယ၊ အလွန်သိမ်မွေ့ နူးညံ့သောကိုယ်ရှိသောသူငယ်ကို၊ ဝါ၊ အား။ (သုကုမာရ-သဒ္ဒါသည် အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သည်ကို ဟောသည်) ဟတ္ထဂ္ဂဟဏနှာပနမောဝန- စောဠပရိမဇ္ဇနာဒိကာလေ၊ လက်ဖြင့်ကိုင်ခြင်း, ရေချိုးခြင်း, လက်ခြေ စသည်ကိုဆေးခြင်း, အနှီးဖြင့် အညစ်အကြေးကိုသုတ်ခြင်းစသောကာလ ၌။ (သကလသရီရနှာပနံ နှာပနံ၊ ဧကဒေသမောဝနံ မောဝနံ၊ မူလဋီကာ ၂-၆၂) သုစိမုခခုရဓာရာဟိ၊ အပ်ဖျား သင်ဓုန်းသွားတို့ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈန- ဖာလနသဒိသံ၊ ထိုးသည် ခွဲသည်နှင့်တူသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ မာတုကုစ္ဆိတော၊ မှ။ ဗဟိနိက္ခမနမူလကံ၊ ဖွားခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။

တတော၊ ထိုဖွားပြီးမှ။ ပရံ၊ ၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ အတ္တနာဝ၊ သူသည် ပင်လျှင်။ အတ္တာနံ၊ သူ့ကို။ ဝဓေန္တဿ၊ သတ်သောသူအားရင်း။ အစေလကဝတာဒိဝသေန၊ အစေလကတက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂံ၊ နေသို့ရှေးရှု ကျင့်သဖြင့် ပူစေခြင်း, ငါးပါးသောအပူဖြင့် ပူစေသောအကျင့်၌ အဖန် တလဲလဲအားထုတ်ခြင်းကို။ အနုယုတ္တဿ၊ အားထုတ်သောသူအားရင်း။ (သူရိယာဘိမုခပဝတ္တနေန အာတာပနံ၊ ပဉ္စဂ္ဂိတာပေန ပရိတာပနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဗ္ဗောယေဝ ဝါ တာပေါ ဒွိဓာပိ ဝုတ္တော။ မူလဋီကာ ၂-၆၂) ကောဓဝသေန၊ အမျက်ထွက် သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ အဘုဉ္ဇန္တဿ၊ မစား မသောက်နေသောသူအားရင်း။ ဥဗ္ဗန္ဓန္တဿ စ၊ ကြိုးဆွဲချသောသူအားရင်း။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အတ္တူပက္ကမမူလကံ၊ မိမိလုံ့လလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ပန၊ ပါး။ ပရတော၊ သူတပါးမှ။ ဝဓဗန္ဓနာဒီနိ၊ သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ အနုဘဝန္တဿ၊ ခံစားရသောသူအား။ ယံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ပရူပက္ကမမူလကံ၊ သူတပါးလုံ့လလျှင် အရင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤမွှေတရပ်တည်း။ (ဣတိ ဣမဿ စသည်ကား နိဂုံး။)

ဣတိ-ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗဿပိ၊ ဖြစ်သော။ ဣမဿ ဒုက္ခဿ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောဒုက္ခ၏။ အယံ ဇာတိ၊ ဤဇာတိသည်။ ဝတ္ထုမေဝ၊ အကြောင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

၁၄၁။ တေန၊ ကြောင့်။ ဇာယေထ။ ပ။ ဇာတိန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ကို။ အာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သတ္တော၊ သည်။ နရကေသု၊ ငရဲဘုံတို့၌။ နေ၁ စေ ဇာယေထ၊ အကယ်၍ မဖြစ်ငြားအံ့။ (ဧဝံ၊ သော်။) တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ အဂ္ဂိဒါဟာဒိကံ၊ ငရဲမီးလောင်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အပ္ပသယှံ၊ သည်းမခံနိုင်လောက်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ကုဟိံ နု၊ အဘယ်မှာလျှင်။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ လဘေထ၊ ရအံ့နည်း။ (ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ၏။) ပတိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ (န အတ္ထိ၊ မရှိ။) (တနည်းကား) (ဇာတိယာ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ၍။ သော သတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။) ကုဟိံ နု၊ အဘယ်အရပ်၌လျှင်။ ပတိဋ္ဌံ-ပတိဋ္ဌန္တော၊ တည်သည်ဖြစ်၍။ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ လဘေထ၊ ရရာအံ့နည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလောကဓာတ်၌၊ ဝါ၊ ဤဒုက္ခသစ္စာ၌။ မုနိ၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားသည်။ ဇာတိံ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဆင်းရဲဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပေပြီ။ (ဤဂါထာဝယ် တတိယပါဒကား ဥပေန္ဒဝဇိရာ၊ အကြွင်းကား ဣန္ဒဝဇိရာ။)

[၁၃၂] တိရစ္ဆေသု၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံတို့၌။ ကသာပတောဒဒဏ္ဍာဘိဃာတာဒိဘဝံ၊ ကြိမ်လုံး, နှင်တံ, တုတ်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။ အနေကံ၊ များစွာသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တဟိံ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်ဘုံ၌။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ တတ္ထ၊ ထိုတိရစ္ဆာန်ဘုံ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ကထံ၊ အဘယ်မှာ။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်လေတော့အံ့နည်း။ တတော-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (စတုတ္ထပါဒဥပေန္ဒဝဇိရာ၊ အကြွင်း ဣန္ဒဝဇိရာ။)

ပေတေသု၊ ပြိတ္တာဘုံတို့၌။ ခုပ္ပိပါသဝါတာတပါဒိပ္ပဘဝံ၊ အစာမွတ်ခြင်း, ရေသိမ့်ခြင်း, လေ, နေပူ အစရှိသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော။

ဝိစိတ္တံ၊ ဆန်းကြယ်သော၊ ဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော၊ ဝါ၊ အံ့ဖွယ်သရဲရှိသော။ (ဝိစိတ္တန္တိ ဝိဝိဓံ၊ အစ္ဆရိယံ ဝါ။ ဋီကာ)။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌။ အဇာတဿ၊ မဖြစ်သော သတ္တဝါအား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ မုနိ၊ သည်။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဒုက္ခံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ (ဣန္ဒဝဇီရာ၊ ခုဒ္ဒပိပါသ-ဟူလိုလျက် ဒ္ဒ-ကြေသည်။)

တိဗ္ဗန္ဓကာရေ၊ အလွန်ထူထပ်သော အမိုက်အတီဖြစ်သော။ အသယှသီတေ၊ သည်းမခံနိုင်လောက် ကြောက်စရာချမ်းအေးခြင်းလည်း ရှိထသော။ လောကန္တရေ စ၊ လောကန္တရက်၌ရင်း။ အသုရေသု စ၊ အသုရကာယ်တို့၌ရင်း။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုလောကန္တရက် အသုရကာယ်ဘုံတို့၌။ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ န စဿ-န စေ အဿ၊ အကယ်၍မဖြစ်ငြားအံ့။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ န ဘဝေ၊ ရာ။ တတော-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (ပုဗ္ဗစုဏ္ဍန္ဒဝဇီရာ၊ အပရစုဉပေန္ဒဝဇီရာ)။

ဂူထနရကေ၊ ဘင်စုငရဲ၌။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဝသတိ ဝိယ၊ နေရသကဲ့သို့။ မာတုဂဗ္ဘေ၊ အမိဝမ်းတိုက်၌။ စိရံ၊ စွာ။ ဝသံ-ဝသန္တော၊ နေရသည်လည်းဖြစ်သော။ အတော၊ ထိုအမိဝမ်းတိုက်မှ။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခမံ-နိက္ခမန္တော စ၊ ထွက်ရသည်လည်းဖြစ်သော။ သတ္တော၊ သည်။ အတိဃောရံ၊ အလွန်ပြင်းပြကြမ်းကြုတ်သော။ ယဥ္စာပိ ဒုက္ခံ၊ သို့လည်း။ ပပ္ပေါတိ၊ ရောက်၏။ ဣဒံပိ ဒုက္ခံ၊ သည်လည်း။ ဇာတိံ၊ ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အယံ ဇာတိ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ (ဝသန္တတိလကဂါထာ။)

ဗဟုနာ၊ များစွာသော။ ဘာသိတေန၊ စကားဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣဓ လောကေ၊ ၌။ ကုဟိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသောအရပ်၌။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ အပိ၊ ဤဆင်းရဲသည်လည်း[၁]။ ဇာတိဝိရဟော၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ကင်းလတ်သော်။

၁ သက္ကဘ ကိဉ္စိတ် ပုဒ်နှင့် မိတ္တူဖြစ်သောကြောင့် ကိဉ္စိ-နောင် ဒ-အာဂုံနှင့် ကိဉ္စိဒပိ-ဟု ပြီးသည်၊ ထိုပုဒ်မှ အပိ-ကို ဒုက္ခံ-နှင့်ယှဉ်၍ အနက်ပြန်ထားသည်။ ထိုသို့ပြန်ရာ၌ ယံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ကိဉ္စိ-ဟု ယံ-ပုဒ် နှစ်ခါထပ်လျက်ရှိ၏။ ကိဉ္စိအပိ၊ တစုံတခုအနည်းငယ်သော်လည်း ဖြစ်သော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ ဤဆင်းရဲဟူသမျှသည်-ဟု ဤသို့လည်း အနက်ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ကဒါစိ၊ တရံတဆစ်မျှလည်း။ ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေဝ အတ္တိ နနု၊ မရှိသည်မဟုတ်လော။ (တနည်း) နနု။ စင်စစ်။ နေဝ အတ္ထိ၊ မရှိ။ အတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟေသိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ဠမံ ဇာတိ°၊ ကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ (ဝသန္တတိလကဂါထာ။)

အယံ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော စကားရပ်သည်။ တာဝ၊ စွာ။ ဇာတိယံ၊ ဇာတိ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။

ဇရာနိဒ္ဒေသ

၅၄၂။ ဇရာပိ ဒုက္ခာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဇရာ၊ သည်။ သခ်တလက္ခဏာ္ဘ၊ သခ်တတရားတို့၏ ဌီလက္ခဏာငင်း။ ခဏ္ဍိစ္စာဒိသမ္ဘတော၊ ခဏ္ဍိစ္စ (ပါလိစ္စ ဝလိတ္တစတာ) စသည်ဖြင့် သမုတ်အပ်သော။ သန္တတိယံ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ဧကဘဝပရိယာပန္နခန္ဓပုရာဏဘာဝေါ စ၊ တခုသောဘဝ၌အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ်ငင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ၏။ သာ-ခန္ဓပုရာဏဘာဝသညိတာ ပါကဋဇရာ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်ဟု သမုတ်အပ်သော ထင်ရှားသော ဇရာကို။ ဣခ၊ ဤဇရာပိ ဒုက္ခာ-ဟူသောပုဒ်၌။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ ပန၊ ဒုက္ခ မည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သာ-သော ဇရာ၊ ထိုပါကဋဇရာသည်။ ခန္ဓပရိပါက-လက္ခဏာ၊ (တခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော) ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ရော် ဟောင်းမြင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ ရင့်ရော် ဟောင်းမြင်းသည်၏အဖြစ်ဟု မှတ်အပ်၏။ မရဏူပနယနရသာ၊ သေခြင်း၏ အနီးသို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ယောဗ္ဗနဝိနာသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အရွယ် ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သောသဘောဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သခ်ါရဒုက္ခဘာဝ-တော စေဝ၊ သခ်ါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ဒုက္ခ၏တည်ရာ, ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ငင်း။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။ [၁၃၃] ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသိထိလီဘာဝဣန္ဒြိယဝိကာရဝိရူပ-

တာယောဗ္ဗနဝိနာသဗလူပဃာတသတိဝိပ္ပဝါသပရပရိဘဝါဒိအနေကပစ္စယံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ လျော့သည်၏အဖြစ်,စက္ခုစသောဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်, ရှိက်ပက်ရှုံ့တွ အဆင်းမလှသည်၏အဖြစ်, အရွယ်ပျက်စီးခြင်း, ခွန်အားပျက်စီးခြင်း, သတိ(သုတဝီရိယ စသည်တို့)၏ ကင်းခြင်း[၁], သားမယား ကျေးကျွန်စသော သူတပါးတို့သည် သက်ကျားအိုဟု မရိုမသေ မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်း, နှိပ်စက်ခြင်းစသော များစွာသောအကြောင်းရှိသော။ ကာယိကစေတသိကံ၊ ကာယိက, စေတသိကဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခ၏။ ဇရာ၊ သည်။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာသည်၊ ဝါ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အင်္ဂါနံ။ပ။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူသော။ တေ ဝစနံ၊ ကို။ အာစရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏။ သိထိလီဘာဝါ၊ လျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဝိကာရတော၊ ဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ယောဗ္ဗနဿ၊ ပျိုမျစ်တင့်တယ်သောအရွယ်၏။ ဝိနာသေန၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဗလဿ၊ ခွန်အား၏။ ဥပဃာတတော၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၎င်း။

သတာဒီနံ၊ သတိ(သုတဝီရိယပညာ)စသည်တို့၏။ ဝိပ္ပဝါသာ၊ ပျောက်ကင်းခြင်းကြောင့်၎င်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တဒါရေဟိ၊ သားမယားတို့သည်။ အပသာဒနီယတော စေဝ၊ သက်ကျားအိုဟု မရိုမသေ တစီးတစောင်း မောင်းမဲပြည်တွန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘိယျော၊ အလွန်။ ဗာလတ္တပတ္တိယာ၊ သူငယ်အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ သူငယ်ပြန်ခြင်းကြောင့်၎င်း[၂]။

၁-ဥပလက္ခဏအားဖြင့် သတိ-သာဟူသည်၊ ထိုကြောင့် ဂါထာ၌ သတာဒီနံ-ဟူသည်၊ သတာဒီနန္တိ သတိသုတဝီရိယပညာဒီနံ။ မူလဋီကာ ၂-၆၃။ စာအချို့၌ သတိမတိ-ဟူ၍ရှိ၏၊ သတိပညာကင်းခြင်းဟူ၍ပေး။ (ပြည်)

၂-အဝသဝတ္တာပစ္စင်္ဂတာယ သုဇိအသုစိအာဒိဝိစာရဏဝိရဟေန စ ဗာလကုမာရကကာလော ဝိယ ဇိဏ္ဏကာလော ဟောတီတိ အာဟ ဘိယျော ဗာလတ္တပတ္တိယာတိ။ မူလဋီကာ ၂-၆၂။ (ပြည်)

မစ္စေ၊ သတ္တဝါသည်။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ တထာ၊ ထို့မျိုး။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သို့။ ပပ္ပေါတိ၊ ရောက်၏။ တေ သဗ္ဗံ၊ ဤဒုက္ခအလုံးစုံသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာဟေတု၊ ဇရာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ မည်၏။

အယံ ဇရာယံ ဝိနိစ္ဆယော။

မရဏနိဒ္ဒေသ

၅၄၃။ မရဏမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ ဧတ္ထာပိ၊ ၌လည်း။ မရဏံ၊ သည်။ သင်္ခတလက္ခဏဉ္စ၊ ဘင်တည်းဟူသော သင်္ခတလက္ခဏာလည်း။ ယံ၊ အကြင်ဘင်ဟူသော ခဏိကမရဏကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဇရာမရဏံ ဒွီဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧကဘဝပရိယာပန္န-ဇီဝိတိန္ဒြိယပ္ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒေါ စ၊ တခုသောဘဝ၌အကျုံးဝင်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်းငှင်း။ ယံ၊ အကြင်ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒဟု မှတ်အပ်သော ပါကဋမရဏကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ နိစ္စံ မရဏတော ဘယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [နိစ္စံ၊ အမြဲ။ မရဏတော၊ သေခြင်းအားဖြင့်။ ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဝါ၊ မရဏတော ဘယံ၊ သေခြင်းဟူသော ဘေးသည်[1]။ ဟောတိ၊ ၏။] (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒဟု မှတ်အပ်သော ပါကဋမရဏကို။ ဣဓ၊ ဤမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ-ဟူသော ပါဠ်၌။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (ပဝတ္တံ၊ သော။) မရဏံ၊ ငှင်း။ ဥပက္ကမမရဏံ၊ ပယောဂလုံ့လဖြင့် သေခြင်းငှင်း။ သရသ-မရဏံ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် သေခြင်းငှင်း။ အာယုက္ခယမရဏံ၊ အသက် ကုန်၍ သေခြင်းငှင်း။ ပုညက္ခယမရဏံ၊ ဘုန်းကံကုန်၍သေခြင်းငှင်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့သော အမည်အပေါင်းသည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိ-ယုပစ္ဆေဒသညီတပါကဋမရဏ၏သာလျှင်။ နာမံ၊ တည်း။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒသညီတပါကဋမရဏသည်။ စုတိလက္ခဏံ၊ (တခု

---

[1] ၁-နေယံ ပါဠိတော ပဏ္ဍနတော ဘယံ ဟောတိ၊ ပတနာဘယံ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဥပမာဖွင့်။ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ ၂-၁၇၀ ကို ရှု။

သောဘာဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏)ရှေ့ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏၊ ဝါ၊ စဝနတာ-ဟူ၍ပြအပ်သော ရွေ့ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိယောဂရသံ၊ ပြည့်စုံသော ဘာဝခန္ဓာတို့မှ ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ကင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တနည်း။ အကြင်အကြင်ရအပ်သော သတ္တဝါသန္တာနရတို့မှ ကင်းစေခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ခွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏[1]။ ဂတိဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြင်အကြင်ရောက်ဆဲသောဂတိမှ ကင်းကွာစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ အကြင်အကြင် ရောက်ဆဲသောဂတိမှ ကင်းကွာစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏[2]။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုဘာဝတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ပါပဿ။ပ။ဘာသိတန္တိ၊ ဟူသော။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ၊ အကုသိုလ်ကံစသော ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ ကံ,ကမ္မနိမိတ်,ဂတိနိမိတ်ဟုဆိုအပ်သော အကုသလဝိပါက်၏အာရုံကို[3]။ အနုပဿတော၊ အဖန်တလဲလဲမြင်ရသော။ မိယမာနဿ၊ သေဝနီးပါး

၁-သမ္ပတ္တိဘာဝခန္ဓေဟိ ဝိယောဇေတီတိ ဝိယောဂရသံ။ ဝိယောဂကိရိယာဘုတာယ ဝါ ဝိယောဂရသန္တိ ဝုတ္တံ။ မူလ။ ဝိယောဂရသန္တိ ယထာဓိဂတေဟိ သတ္တသန္တါနေဟိ ဝိယောဇနရသံ။ ဤဋီကာ။ (ပြည်)

၂-ယထူပပန္နာယ ဂတိယာ ဝိပ္ပဝါသနဝသေန ဂယှတီတိ ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ ဤဋီကာ။ သမ္မောဟဋီကား ဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာန်-ရှိ၏၊ ဂတိမပါ၊ သတ္တဿ ပရိမဘာဝတော ဝိပ္ပဝါသော ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတီတိ ဝိပ္ပဝါသပစ္စုဋ္ဌာနံ၊ ရင်းမူလဋီကာ။ ဤအလို သတ္တဝါ၏ သတ္တဝါကို ရှေးဘာဝမှ ကွေကွင်းခြင်းဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ကွေကွင်းစေတတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ ခွင်းတတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပေး။ (ပြည်)

၃-ဤအနက်၏ မှီရာကို ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တန္တိ ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ ပါပဂတိနိမိတ္တဉ္စာတိ အတ္ထော-စသည်ဖြင့် မူလဋီကာကို ပြည်ရှင်း၌ ထုတ်ပြထား၏၊ အကုသိုလ်ကံ စသော ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ကို-ဟု ပြန်ထားသော အဘက်ပါအနက်သည် ထိုဋီကာပါဌ်အား လျော်စွာ ပြန်ဆိုချက် ဖြစ်ပေသည်၊ သို့သော် ထိုပြန်ချက်၌ "စသော"၏အရ ယူရန်အနက် မရှိသောကြောင့် သင့်မြည်မထင်၊ ယခုမူလဋီကာ စာအုပ်တို့၌မူ ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တန္တိ ပါပကမ္မနိမိတ္တံ ပါပဂတိနိမိတ္တဉ္စာတိ အတ္ထော-စသည်ဖြင့် ပါဌ်ရှိ၏၊ ဤပါဌ်တွင် သံဝဏ္ဏနာ၌ အာဒိမပါ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၌ အာဒိ-၏အရ ပါပဂတိနိမိတ်ကို ယူအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ၊ အကုသိုလ်ကံစသည်၏ နိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ် အကုသိုလ်၏အကျိုး ပါပဂတိနိမိတ်ကို၊ ဝါ၊ အကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကမ္မနိမိတ် အကုသိုလ်၏အကျိုး ပါပဂတိနိမိတ်ကို-ဟု ပြန်သင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

ရောက်သော။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှုကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။) ဝိယောဂံ၊ ကွေကွင်းခြင်းကို။ အသဟန္တဿ၊ သည်းမခံနိုင်သော။ (မိယမာနဿ၊ သေဝနီးပါးရောက်သော။) ဘဒ္ဒဿာပိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံရှိသော သူအားလည်း[၁]။ ပိယဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော။ မာနသံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အဝိသေသတော၊ သာမန်အားဖြင့်၊ ဝါ၊ ပါပဘဒ္ဒရ-ဟု အထူးမဝေဖန်သောအားဖြင့်။ သဗ္ဗေသဉ္စာပိ၊ အလုံးစုံ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိတုဇ္ဇမာနမမ္မာနံ၊ အစပ်အဆက်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တတ်သောလေသည် ထိုးကျင့်အပ်သော သေကွင်းအရပ်ရှိကုန်သော[၂]။ (သတ္တာနံ၊ တို့အား။) သန္ဓိဗန္ဓနစ္ဆေဒနာဒိကံ၊ အစပ်အဖွဲ့တို့၏ ပြတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲအစရှိသော၊ ဝါ၊ ပြတ်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော[၃]။ သရီရဇံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ အသယှံ၊ သည်းမခံနိုင်အောင် နာကျင်ထသော။ အပ္ပတိကာရံ၊ (နတ်ဆေး, နတ်ဝါး, နတ်မန္တရားတို့ဖြင့်သော်လည်း) ကုစား၍ မရကောင်းထသော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒံ မရဏံ၊ သည်။ ယတော၊ ကြောင့်။ တေသံ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) တေန၊ ကြောင့်။ တေံ မရဏံ၊ ကို။ ဒုက္ခမိစ္စေဝ၊ ဒုက္ခ ဟူ၍သာလျှင်။ ဘာသိတံ၊ ၏။

အယံ မရဏေ ဝိနိစ္ဆယော။

သောကာဒိနိဒ္ဒေသ

[၁၃၄] ၅၄၄။ သောကာဒီသု၊ တို့တွင်။ ဉာတိဗျသနာဒီဟိ၊ ဆွေမျိုး၏ပျက်စီးခြင်းစသည်တို့သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ နှိပ်စက်အပ်သောသူ၏။

၁-စာကိုယ်၌ ဘဒ္ဒဿာပါ'သဟန္တဿ-ဟု ရှိသင့်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၂-မရန္တနေနာတိ မမ္မံ၊ ယသ္မိံ တာဠိတေ န ဇီဝတိ တံ။ (ဏွာဒိ ၁၃၆) မရတိ တေသ္မိံ ပဟာတေတိ မမ္မံ-ဟူ၍လည်း ဝစနတ္ထပြုသင့်၏။ အနာတရ ထိခိုက်မိလျှင် သေစေနိုင်သည့် အသည်းနှလုံးစသော ကိုယ်အင်္ဂါကို ယူအပ်၏။ (ဆ-သံ-သော)

၃-မူလဋီကာ ၂-၆၄ ကို မှီသည်။ (ပြည်)

စိတ္တသန္တာပေါ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းသည်၊ ဝါ၊ စိတ်ကိုပူပန်စေတတ်သော တရားသည်။ သောကော နာမ၊ မည်၏။ သော-သောကော၊ သည်။ အတ္တတော၊ ဖြင့်။ ဒေါမနဿမေဝ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာသည်သာလျှင်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ၏။ (စေတသိကန္တရာဘာဝတော၊ သောကစေတသိက်ဟု အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။) ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ အတ္တအားဖြင့် ဒေါမနဿပင်ဖြစ်သော်လည်း။ (ဒေါမနဿဝိသေသတ္တာ၊ ဒေါမနဿအထူး၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောကဿ စ၊ ၏လည်း။ ဝိသိဋ္ဌ-လက္ခဏာဒယော၊ ထူးသောလက္ခဏာစသည်တို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဆိုသင့်ကုန်၏။) အန္တောနိဇ္ဈာနလက္ခဏော၊ ပျံ့ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ အတွင်း၌သာလျှင်တွန့်လျက် ကြံခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သွေ့ခြောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏[၁]။ (တနည်း) စိတ်၏ပူပန်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏[၂]။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ ပရိဇ္ဈာပနရသော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှလောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနုသောစန-ပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဉာတိဗျသန စသည်အားလျော်သော စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ထိုထိုဂုဏ်ဒေါသသို့လျှောက်၍ စိတ်၏ပူပန်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏[၃]။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်သည်ကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခတော၊ ကြောင့်ငှာ။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ကြောင့်ငှာ။ ဒုက္ခော၊ ၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟဒယံ၊ နှလုံးကို။ သောကော၊ သည်။ ဝိသသလ္လံ၊ ဆိပ်လူးမြားသည်။ တုဇ္ဇတိ ဣဝ၊ စူးဝင်သကဲ့သို့။ တုဇ္ဇတိ၊ စူးဝင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ထိုးကျင့်တတ်၏။ အဂ္ဂိတတ္တော၊ မီးရဲရဲပူသော။ နာရာစောဝ၊ စဉ်းသွားကဲ့သို့။ ဘုသဉ္စ၊ ပြင်းစွာလည်း။ ပုန၊ ထပ်တလဲလဲ။ ဒဟတေ၊ ပူလောင်၏။

၁-ဝိသာရရဟိတံ အန္တော ဧဝ သင်္ကိစိတံ စိန္တနံ သုက္ခနံ ဝါ အန္တောနိဇ္ဈာနံ။ မူလဋီကာ။ (ပြည်)

၂-အန္တောနိဇ္ဈာနံ စိတ္တသန္တာပေါ၊ ဤဋီကာ၊ ဤနည်း၌ စိတ်ကိုအဇ္ဈတ္တရဖြစ်၍ အန္တော-ဆိုသည်။ (ပြည်)

၃-ဉာတိဗျသနာဒိအနုရူပံ သောစနံ အနုသောစနံ၊ တံ တံ ဝါ ဂုဏံ ဒေါသဉ္စ အနုဂန္တွာ သောစနံ တပ္ပနံ အနုသောစနံ။ မူလဋီကာ ၂-၆၄။ (ပြည်)

ဗျာဓိံ၊ ဖျားနာခြင်းကို[၁]။ သမာဝဟတိ၊ လွန်စွာဆောင်တတ်၏။ ဇရာမရဏာဘေဒနံ၊ အိုခြင်း, သေခြင်း, ပျက်စီးခြင်းလျှင်အကြောင်းရှိသော[၁]။ ဝိဝိဓံ၊ သော။ ဒုက္ခမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဝဟတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အယံ သောကေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပရိဒေဝ

၁၃၅။ ဉာတိဗျသနာဒိဟိ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ ၏။ ဝစီပလာပေါ၊ စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အချည်းနှီးငိုကြွေးမြည်တမ်းသောအသံသည်။ ပရိဒေဝေါ နာမ၊ မည်၏။ သော ပရိဒေဝေါ၊ သည်။ လာလပ္ပနလက္ခဏော၊ အဖန်ဖန် မြည်တမ်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဂုဏဒေါသကိတ္တနရသော၊ ကျေးဇူးအပြစ်ကို ကြားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သမ္ဘမပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စီးပွါးရှိသည် မရှိသည်ကိုရင်း ရှက်ကြောက်သင့်သောသူကိုရင်း မစိစစ်မူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ဝေနောက်သော အဖြစ်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရွေးရှူထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ စိတ်၏ဝေနောက်မူးလည် ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏[၂]။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ သင်္ခါရဒုက္ခ-ဘာဝတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောကသလ္လဝိဟတော၊ သောကဟူသော မြားငြောင့်သည် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရိဒေဝမာနော၊ ငိုကြွေး သော သူသည်။ ကဏ္ဌောဋ္ဌတာလုတလသောသဇံ၊ လည်ချောင်း, နှုတ်ခမ်း, အာစောက်အပြင်တို့၏ သွေ့ခြောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ အပ္ပသယှံ၊ သည်းခံခြင်းငှါမတတ်ကောင်းသော။

ဘိယျော၊ သောကဒုက္ခ၏အထက်၌။ (သောကသမုဋ္ဌာနော ဟိ ပရိ-ဒေဝေါ။) အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ကို။

၁-ဗျာဓိဇရာမရဏာဘေဒနံ၊ နာခြင်းအိုခြင်း သေခြင်းအထူးရှိသော၊ ဝါ၊ သေခြင်း အထူးဟူသော-ဟူ၍လည်း အနက်ပေးသင့်၏။ အတိသာရစသော အနာအထူးကိုရင်း, အချိန်မတန်မီ အိုခြင်းသေခြင်းတို့ကိုရင်း ဗျာဓိအထူးစသည်ဟု ယူအပ်၏ (ဆ-သံ-သော)

၂-မူလဋီကာ ၂-၆၅ မှီသည်။

အဓိဂစ္ဆတိယေဝ၊ ရသည်သာတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိဒေဝံ၊ ကို။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ (ဤဂါထာ ကား ဝသန္တတိလကဂါထာတည်း။)

အယံ ပရိဒေဝေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဒုက္ခ

၁၄၆။ ကာယိကံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခသည်။ ကာယပီဠနလက္ခဏံ၊ ကိုယ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဒုပ္ပညာနံ၊ ပညာမဲ့တို့၏။ ဒေါမနဿကရဏရသံ၊ နှလုံးမသာခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်၌မှီသောအနာဟူ၍ ညဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခ-တော စ၊ ကြောင့်ရင်း။ မာနသဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ကာယိကံ၊ သော။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (တံသမင်္ဂိံ၊ ထိုဒုက္ခနှင့်ပြည့်စုံ သော သူကို။) တနည်း။ (သမ္ပယုတ္တေ၊ တို့ကို။) ပီဠေတိ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ တတ်၏။ မာနသံ၊ စိတ်၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခဥ္စ၊ ကိုလည်း။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇနယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသေ-သတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ (အရိယာ ဂါထာ။ ပီဠေ-၄-မတြာ ပဌမဂိုဏ်း၊ တိကာယိ-ဒု၊ ကမိဒံ-တ၊ ဒုက္ခံ-စ၊ ဒုက္ခဉ်-မ၊ စမာန-ဆဋ္ဌ-ဇ-ဂိုဏ်း၊ သံဘိယ်-သ၊ ယော-ပါဒန္တဂရု။)[၁]

အယံ ဒုက္ခေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဒေါမနဿ

[၁၃၅] ၁၄၇။ မာနသံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဒေါမနဿသည်။ စိတ္တပီဠနလက္ခဏံ၊ စိတ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ မနောဝိဃာတရသံ၊ (ဗျာပါဒနှင့်ယှဉ်သည်၏ အစွမ်းအား

၁-ယခုစာကိုယ်၌ တတိယပါဒတွင် ဒုက္ခံ-တပုဒ်လိုနေ၏၊ ဒုက္ခံ ဒုက္ခဉ္စ မာနသံ ဘိယျော-ဟု ရှိမှ ပြည့်စုံသည်။ (ဆ-သံ-သော)

ဖြင့်) စိတ်ကိုညှဉ်းဆဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မာနသဗ္ဗာဓိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ နှလုံး၌ ဖြစ်သောအနာဟူ၍ ညဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကို ဆိုအံ့။ ဒုက္ခဒုက္ခတော စ၊ ၎င်း။ ကာယိကဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ ကာယိကဒုက္ခကိုဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ၊ စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည်။ ကေသေ၊ ဆံတို့ကို။ ပကိရိယ၊ ကြဲဖြန့်၍။ ကန္ဒန္တိ၊ ငိုမြည်တမ်းကုန်၏။ ဥရာနိ၊ ရင်တို့ကို။ ပဋိပိသန္တိ၊ တီးခတ်ကြိတ်နှိပ်ကုန်၏။ အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ရှေးရှုလူးလည်းကုန်၏။ ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ ကိုယ်ကိုလှိမ့်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓံပါဒံ၊ ခြေမိုးမြော်။ ပပတန္တိ၊ လည်းကုန်၏။ သတ္ထံ၊ လက်နက်ကို။ အာဟရန္တိ၊ (မိမိကိုယ်၌ ထိုးခုတ်သောအားဖြင့်) ဆောင်ကုန်၏။ ဝိသံ၊ အဆိပ်ကို။ ခါဒန္တိ၊ စားကုန်၏။ ရဇ္ဇုယာ၊ ကြိုးဖြင့်။ ဥဗ္ဗန္ဓန္တိ၊ အထက်၌ချည်၍ ဆွဲချကုန်၏။ အဂ္ဂိံ၊ မီးပုံတွင်းသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နာနပ္ပကာရကံ၊ အထူးထူးအပြားပြားရှိသော။ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုဆင်းရဲကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားရကုန်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

(ဒေါမနဿံ၊ သည်။) ယတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ပီဠေတိ၊ နှိပ်စက်တတ်၏။ ကာယဿ စ၊ ကိုယ်ကိုလည်း။ ပီဠနံ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ သမာဝဟတိ၊ မပြတ်ဆောင်တတ်၏။ တတော၊ ကြောင့်။ ဝိဒေါမနဿာ၊ ကင်းသော ဒေါမနဿရှိကုန်သော ဘုရားစသော အရိယာအရှင်တို့သည်။ ဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ဟောတော်မူပေကုန်၏။ (အရိယာဂါထာ။)

အယံ ဒေါမနဿေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဥပါယာသ

၅၄၈။ ဉာတိဗျသနာဒီဟိ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌဿ၊ ၏။ အဓိမတ္တစေတော-ဒုက္ခပ္ပဘာဝိတော၊ လွန်ကဲစွာသော စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ ဒေါသောယေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဥပါယာသော နာမ၊ မည်၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ သော။ (အညော၊ စုဒ္ဒသအကုသိုလ်စေတသိက်မှ တပါးသော။) ဧကော၊ သော။ ဓမ္မော၊ စေတသိက်တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ ဧကေဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။) သော-ဥပါယာသော၊

သည်။ စိတ္တပရိဒဟနလက္ခဏော၊ စိတ်ကိုထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ နိတ္ထုနနရသော၊ ညည်းတွားခြင်းလျှင် ပြည့်စုံခြင်းရှိ၏၊ ဝါ၊ ညည်းတွားခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဝိသာဒပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကိုယ်စိတ်၏ မပျံ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်၏နစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ (ဝိသီဒနံ ဝိသာဒေါ။) ဝါ၊ ကိုယ်စိတ်၏နစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောတရားဟူ၍ ညာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ဒုက္ခမည်ကြောင်းကို ဆိုအံ့။ သခ်ါရ-ဒုက္ခဘာဝတော စ၊ ၎င်း။ စိတ္တပရိဒဟနတော စ၊ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင် လောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာယဝိသာဒနတော စ၊ ကိုယ်၏မပျံ့ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ဝါ၊ ကိုယ်၏ နစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေ-နေတံ ဝုစ္စတိ။)

စိတ္တဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ပရိဒဟနာ စ၊ ပူလောင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကာယဿ၊ ၏၊ ဝါ၊ ကို။ ဝိသာဒနာ စ၊ ပြင်းပြစွာနစ်စေခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် နစ်စေခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပါယာသော၊ သည်။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲစွာသော။ ဒုက္ခံ၊ ကာယိက-စေတသိကဒုက္ခကို။ ယံ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏¹။ တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ရှင်တော်ဘုရားဟောအပ်၏။ (အရိယာဂါထာ။)

အယံ ဥပါယာသေ ဝိနိစ္ဆယော။

၁-ဥပါယာသသည် အဘယ်သူတို့အား ဒုက္ခ၏ဝတ္ထုဖြစ်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား စိတ်ကို ပူလောင်စေတတ်သနည်း၊ အဘယ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ကိုယ်ကိုနစ်စေတတ်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်ကား ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သနည်းဟူမူ ? ဝိသာဒပ္ပတ္တိယာ။ပ။ အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ ဇနယတီတိ ဒုက္ခောတိ ဝုတ္တော။ မူလဋီကာ ၂-၆၆။ ဝိသာဒပ္ပတ္တိယာ၊ နစ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ (ဝေဒနာပြင်းပြ၍ မိန်းမောတွေဝေ မလှုပ်မလှုက်နိုင်သည်ကို နစ်သည်ဟူ၍ လောကဝေါဟာရရှိ၏။) သုခဒုက္ခကာရဏံ၊ သုခဒုက္ခ၏အကြောင်းကို။ အဂဏ-ယိတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ ဒုက္ခဋ္ဌာနာဒီနိ၊ ဆင်းရဲ၏အကြောင်း စသည်တို့ကို၊ ဝါ၊ ဆင်းရဲသော ရပ်ခြင်း, ထိုင်ခြင်းစသည်တို့ကို။ ကရောန္တာနံ၊ ပြုကုန်သောသူတို့အား၊ ဝါ၊ သူတို့၏။ ဥပါယာသော၊ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းသည်။ ကာယိကဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသာဒနဝသေန၀၊ အားကြီးသော နစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ပြင်းပြသောနစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သောနစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ (ဥဋ္ဌေတုံပိ အသက္ကုဏေယျတာကရဏဝသေန အတိဗလဝံ

စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤသောကစသည်တို့တွင်။ မန္ဒင်္ဂိနာ၊ အားနည်းသောမီးဖြင့်။ အန္တောဘာဇနေ၊ အိုးတွင်း၌သာလျှင်။ ပါကော ဝိယ၊ ကြိုချက်အပ်သောဝတ္ထု၏ ကျက်ခြင်းကဲ့သို့။ သောကော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တိက္ခင်္ဂိနာ၊ ပြင်းစွာသောမီးဖြင့်။ ပစ္စမာနဿ၊ ကျက်သောဝတ္ထု၏။ ဘာဇနတော၊ အိုးမှ။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခမနံ ဝိယ၊ ဆူဝေခြင်းကဲ့သို့။ ပရိဒေဝေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခန္တာဝသေသဿ၊ ထွက်သည်မှကြွင်းသော။ နိက္ခမိတုံ၊ ထွက်ခြင်းငှါလည်း။ (ပိကြေ။) အပ္ပဟောန္တဿ၊ မလောက်သောဝတ္ထု၏။ အန္တောဘာဇနေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ယာဝပရိက္ခယာ၊ ခန်းခြောက်တူးခြစ်သည်တိုင်အောင်။ ပါကော ဝိယ၊ သို့။ ဥပါယာသော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

အပ္ပိယသမ္ပယောဂ

၁၄၉။ အမနာပေဟိ၊ နှလုံးကို မပွါးစေတတ်ကုန်သော။ သတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ သမောဓာနံ၊ တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံရခြင်းသည်။ အပ္ပိယသမ္ပယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုအပ္ပိယသမ္ပယောဂသည်။ အနိဋ္ဌသမောဓာနလက္ခဏော၊ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံခြင်းမျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ စိတ္တဝိဃာတ-

---

ဝိရူပံ ဝါ သီဒနံ ဝိသီဒနံ၊ ဝိသီဒနံ ဝိသာဒေါ။ ၎င်းမူလဋီကာကိုရှု။) ဝါ၊ ပင်ပန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ (ဤအနက်ကား-အာယာသောတိ သံသီဒနဝိသီဒနာကာရပ္ပဝတ္တော စိတ္တကိလမထော-ဟူသော အဖွင့် (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၈၈)ကို ရှု၍ အဓိပ္ပါယ်ထုတ်ပေးသည်။) ဉာတိဝိနာသာဒီနိ၊ ဆွေမျိုး၏ပျက်စီးခြင်း စသည်တို့ကို။ စိန္တေန္တာနံ၊ ကြံကုန်သောသူတို့၏။ (ဥပါယာသော၊ သည်။) ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ ဝတ္ထု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဝတ္တိက္ခဏေယေဝ၊ ဖြစ်သောခဏ၌ပင်လျှင်။ ဥပါယာသော၊ သည်။ ဒေါမနဿသမ္ပယောဂတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဒဟတိ၊ လောင်တတ်၏။ အဝိပ္ပါရိကတာကရဏာသေန၊ မသုံ့သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာယံ၊ ကို။ ဝိသာဒေတိ၊ ပြင်းပြစွာနစ်စေ၏၊ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အားဖြင့် နစ်စေ၏၊ ဝါ၊ ပင်ပန်းစေ၏။ တဒုဘယကရဏေနေဝ၊ ထိုစိတ်ကိုပူလောင်ခြင်း, ကိုယ်ကိုပြင်းပြစွာနစ်စေခြင်း, နှစ်ပါးစုံကိုပြုခြင်းဖြင့်လျှင်။ တတော၊ ထိုစိတ်ကိုပူလောင်ခြင်း, ကိုယ်ကိုပြင်းပြစွာနစ်စေခြင်းမှ။ ပရံ၊ ၌။ တံနိမိတ္တံ၊ ထိုစိတ်၏ပူလောင်ခြင်း ကိုယ်၏ပြင်းပြစွာ နစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ကာယိကံ၊ လည်းဖြစ်သော။ စေတသိကံ၊ လည်းဖြစ်သော။ အဓိမတ္တံ၊ လွန်ကဲစွာသော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဇနယတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ၎င်းနက်။ (ပြည်)

ကရဏရသော၊ စိတ်၏ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနုတ္တ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကာယိကဒုက္ခ, စိတ္တာဝိဃာတစသော အနုတ္တတို့၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ (ဤဋီကာအလို) ဝါ၊ ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်ဥပဒ္ဒဝေါ၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏[၁]။ ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကိုဆိုအံ့။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

[၁၃၆] အပ္ပိယေ၊ မချစ်မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ကို။ ဒိသွာဝ၊ မြင်တည့်၍လျှင်။ ဣဓ-ဣမသ္မိံ လောကေ၊ ၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ စေတသိ၊ ၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ-ပစ္ဆာ၊ မှ။ ကာယေ၊ ၌။ တဒုပက္ကမသမ္ဘူတံ၊ ထိုမချစ်မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့၏ ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဒ္ဒယဿာပိ၊ နှစ်ပါးစုံသော ကာယိက-ဒုက္ခ, စေတသိကဒုက္ခ၏လည်း။ ဝတ္ထုတော၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော-အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ၊ ကို။ မဟေသိနာ၊ သည်။ (ဣဓ-ဣမသ္မိံ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။) ဒုက္ခော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပိ-ယေဟိ သမာဂမော၊ ကို။ ဝိညေယျော၊ ၏။

အယံ အပ္ပိယသမ္ပယောဂေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပိယဝိပ္ပယောဂ

၁၅၀။ မနာပေဟိ၊ ကုန်သော။ သတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိနာ-ဘာဝေါ၊ ကွေကွင်းခြင်းသည်၊ ဝါ၊ ကင်း၍ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ပိယဝိပ္ပ-ယောဂေါ နာမ၊ မည်၏။ သော-ပိယဝိပ္ပယောဂေါ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဝတ္ထု-ဝိယောဂလက္ခဏော၊ ဣဋ္ဌဝတ္ထုနှင့် ကွေကွင်းခြင်းမျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ သောကုပ္ပါဒနရသော၊ သောကကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဗျသနပစ္စုပဋ္ဌာ-

---

၁-အနုတ္တဘာဝေါ ဥပဒ္ဒဝဘာဝေါ၊ မူလဋီကာ၊ ဤအလိုသော် အနုတ္တ၏အကြောင်း ဖြစ်သော ဥပဒ္ဒဝကို အနုတ္တဟူလိုသည်၊ ကာယိကဒုက္ခ စိတ္တာဝိဃာတစသော အနုတ္တတို့ကို ဖြစ်ပွါးစေတတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဤကား-အနုတ္တာနံ ဘာဝေတိ ဝိဘာဝေတီတိ အနုတ္တဘာဝေါ၊ အနုတ္တဘာဝေါ ဟုတွာ ပစ္စုပဋ္ဌာတီတိ အနုတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော-ဟု ကြံသော နေ့ာမတိတည်း။ (ပြည်)

နော၊ ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းစသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (မူလဋီကာအလို) ဝါ၊ ဘေးရန်ဉပဒ္ဒဝေါ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ (ဤဋီကာအလို) ပန၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကား။ သောကဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဝတ္ထုတော၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခော၊ မည်၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ဉာတိဓနာဒိဝိယောဂါ၊ ဆွေမျိုးဉစ္စာစသည်တို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်း ကြောင့်။ သောကသရသမပ္ပိတာ၊ သောကဟူသောမြားသည် စူးဝင်အပ် ကုန်သော။ ဗာလာ၊ မလိမ္မာသောသူတို့သည်။ ယတော-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိတုဇ္ဇန္တိ၊ နှလုံးတုန်ဆတ် အသည်းပြတ်မျှနာကျင်ကုန်၏။ တတော-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ပိယဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကို။ ဒုက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ မတော၊ ၏။

အယံ ပိယဝိပ္ပယောဂေ ဝိနိစ္ဆယော။

ဣစ္ဆိတာလာဘ

၅၅၁။ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ မယံ၊ တို့သည်။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း သဘောရှိကုန်သည်။ န အဿာမ၊ မဖြစ်ရကုန်မူကား။ အဟော ဝတ၊ ကောင်းလေစွခြေ်။ ဣတိအာဒိသု၊ ကုန်သော။ အလဗ္ဘ-နေယျဝတ္ထူသု၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုတို့၌။ ဣစ္ဆာဝ၊ အလိုကိုပင်လျှင်။ ယံပိစ္ဆံ န လဘတိ၊ တံပိ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ၏။ ယမ္ပိ-ယေနပိ ဓမ္မေန၊ အကြင်လိုချင်ခြင်းသဘောဖြင့်လည်း။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊ (တောင့်တ၍ မရစကောင်းသော မအိုမသေခြင်း အစရှိသောဝတ္ထုကို) လိုချင်တောင့်တသောသူသည်။ န လဘတိ၊ တောင်းတိုင်း မရ။ တမ္ပိ ဣစ္ဆနံ၊ ထို(တောင့်တ၍ မရစကောင်းသောဝတ္ထုကို) အလိုရှိခြင်း တောင့်တခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဒုက္ခတခု တည်း[၁]။ (တနည်း) ဣစ္ဆိတဝတ္ထုံ၊ လိုအပ်သောဝတ္ထုကို။ ဣစ္ဆံ-ဣစ္ဆန္တော၊

၁-ဤကား ယံ ပိစ္ဆန္တိ ယေနပိ ဓမ္မေန အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုံ ဣစ္ဆန္တော န လဘတိ၊ တံ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုံပိ ဣစ္ဆနံ ဒုက္ခံ ဟူသော သတိပဋ္ဌာနသုတ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ တည်း၊ ဤကိုရည်၍ မူလဋီကာ၌လည်း ယမ္ပီတိ ယေနပီတိ အတ္ထော ဝုတ္တော၊ ယဒါပိ ပန ယံ-သဒ္ဒေါ "ဣစ္ဆ"န္တိ ဧတံ အပေက္ခတိ၊ တဒါပိ အလာဘဝိသိဋ္ဌာ ဣစ္ဆာ ဝုတ္တာ ဟောတိ-ဟူသည်။ (ပြည်)

သော်လည်း။ ယံ န လဘတိ၊ အကြင်မရ။ တံ အလဘနံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း[၁]။ သာ ဣစ္ဆာ၊ ထိုမရကောင်းသည်၌ တောင့်တသော ဣစ္ဆာသည်။ အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုဣစ္ဆနလက္ခဏာ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုကို လိုချင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ လိုချင်ခြင်းမျှဟု မှတ်အပ်၏။ တပ္ပရိယေ-သနရသာ၊ ထိုမရကောင်းသောဝတ္ထုကို ရှာခြင်းကိစ္စရှိ၏။ တေသံ၊ ထိုအလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုတို့သို့။ အပ္ပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မရောက်နိုင်, မရနိုင်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ အကြောင်းကား။ ဒုက္ခဝတ္ထုတော၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ၏။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

ဣဓ၊ ဤလူ့ရွာ၌၊ ဝါ၊ ဤဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ တံ တံ၊ ထိုထိုဝတ္ထုကို။ ပတ္ထယမာနာနံ၊ တောင့်တကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုဝတ္ထုကို။ အလာဘတော၊ မရခြင်းကြောင့်။ ဝိဃာတမယံ၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒေါမနဿသည်။ (တနည်း။) ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ကြိုးဆွဲချခြင်း, ပြင်းစွာဖျားခြင်း, ဝမ်းသွေးသွန်ခြင်း စသော ကာယိကဒုက္ခသည်။ ဇာယတိ၊ ၏။

အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထူနံ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသော ဝတ္ထုတို့ကို။ ပတ္ထနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ တဿ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခ, စေတသိကဒုက္ခ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇိနော၊ သည်။ ဣစ္ဆိတာလာဘံ-အလဗ္ဘနေယျဣစ္ဆံ၊ အလိုရှိသည်ကိုမရခြင်း,

၁-ဤကား-ဤဋီကာနှင့် အညီတည်း၊ သက်သက် အလာဘန မရခြင်းမျှကို ဒုက္ခဆို ကောင်း၏ မရောက်ခဲ့လေသလောဟူမူ? ယဒါ "န လဘတိ"တိ တေ အပေက္ခတိ၊ တဒါ ဣစ္ဆာ-ဝိသိဋ္ဌော အလာဘော ဝုတ္တော ဟောတိ-ဟု မူလဋီကာဆရာ မိန့်သော်၊ ယင်းသို့သော် ဣစ္ဆာနှင့်အလာဘ နှစ်ပါးရသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဣစ္ဆာ ဝ။ ပ။ ဝုတ္တာ။ ဆိုသနည်းဟူမူ-သော ပနတ္ထတော အညော မေ့ော နတ္ထီတိ တထာပိ အလဗ္ဘနေယျ-ဣစ္ဆာဝ ဝုတ္တော ဟောတိ၊ ၎င်း။ အဓိပ္ပါယ်ကား-အလာဘသည် ရကောင်းသော်လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိရကား လက္ခဏ ရသစသည်ကို ထုတ်လို၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ရကောင်းသော ဣစ္ဆာကို ဆိုအပ်သည် ဟူလိုသော်-ယင်းသို့သော် ဣစ္ဆိတာလာဘမဋ္ဌိဝိ-ဟူ၍၎င်း ဣစ္ဆိတာလာဘော-ဟူ၍၎င်း၊ အလာဘကို ဆိုလတံ့မဟုတ်လောဟူမူ-ဣစ္ဆိတာလာဘန္တိ အလဗ္ဘနေယျဣစ္ဆမေဝ ဝဒတိ။ ၎င်း။ (ပြည်)

မရကောင်းသည်၌ တောင့်တခြင်းကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းတခုဟူ၍။ အပြဝိ၊ ဟောတော်မူပေ၏။

အယံ ဣစ္ဆိတာလာဘေ ဝိနိစ္ဆယော။

ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓ

[၁၃၇] ၅၅၂။ ပန၊ တခန်းဆိုအံ့။ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။

တာဒိနာ၊ လောကဓံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ သည်းခံချီတော်မူသော သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားသည်။ ဣဓ၊ ဤဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဇာတိပ္ပ-ဘုတိကံ၊ သော။ ယံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ (သရူပတော၊ ဖြင့်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ယဥ္စ ဒုက္ခံ၊ ကိုလည်း။ အညတ္ထ၊ တပါးသောဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်, ဗာလပဏ္ဍိတသုတ် စသည်တို့၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ သော်လည်း။ ဣဓ၊ ၌။ သရူပတော၊ ဖြင့်။ (အညတ္ထစသည်ကား ထည့်သည်။) အဝုတ္တံ၊ မဟောအပ်။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသောဒုက္ခသည်။ ဧတေ၊ ဤဉပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တဒေသကေန၊ ဒုက္ခ၏ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိပြီး၍ ခရီးညွှန်တော်မူတတ်သော၊ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဟောကြားတော်မူတတ်သော။ မဟေသိနာ၊ သည်။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ ဣမေ ဉပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တထာ-တံ ဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ ဟိ-ဝိတ္ထာရေမိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ပါဝကော၊ မီးသည်။ ဣန္ဓနံ၊ မီးစာကို။ ဗာဓေတိ ဣဝ၊ နှိပ်စက်သကဲ့သို့ရင်း။ ပဟရ-ဏာနိ၊ လက်နက်တို့သည်။ လက္ခံ၊ လက်မှန်တိုင်ကို[၁]။ ဗာဓေန္တိ ဣဝ၊ သို့ရင်း။ ဍံသမကသာဒယော၊ မှက်ခြင်စသည်တို့သည်။ ဂေါရူပံ၊ နွားအပေါင်းကို။ ဗာဓေန္တိ ဣဝ၊ သို့ရင်း။ လာယကာ၊ လယ်ရိတ်ယောကျ်ားတို့သည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို၊ ဝါ၊ ကောက်ပင်ကို။ ဗာဓေန္တိ ဣဝ၊ သို့ရင်း။ ဂါမဃာတကာ၊ မြို့ရွာဖျက်ဆီးသော ခိုးသားတို့သည်။ ဂါမံ၊ ကို။ ဗာဓေန္တိ ဝိယ၊ သို့ရင်း။

၁-စိုက်ဆောက်မယိုင် လက်မှန်တိုင်နှင့် ပြိုင်သော်တန်စိမ့်ရည်လသေး-ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ ဆိုသည်။ (ပြည်)

ဇာတိအာဒယော၊ တို့သည်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဥ္စကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ နာနပ္ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိဗာဓေန္တော၊ နှိပ်စက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တိဏလတာဒီနိ၊ တို့သည်။ ဘူမိယံ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ရင်း။ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝါနိ၊ အပွင့် အသီး အညွန့်တို့သည်။ ရုက္ခေသု၊ တို့၌။ (နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဝိယ၊ သို့ရင်း။) ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသုယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အာဒိဒုက္ခံ၊ အစဖြစ်သော ဆင်းရဲသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ မဇ္ဈေဒုက္ခံ၊ သည်။ ဇရာ၊ တည်း။ ပရိယောသာနဒုက္ခံ၊ သည်။ မရဏံ၊ တည်း။ မာရဏန္တိကဒုက္ခာဘိဃာတေန၊ (သမား လက်ချ ခွင့်မရ၍ ပြင်းပြလွန်မင်း) သေခြင်း၏ အနီး၌ဖြစ်သော ဒုက္ခသည် အလွန်နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့်။ ပရိဍယှနဒုက္ခံ၊ စိုးရိမ်ပူလောင်သော ဒုက္ခသည်။ သောကော၊ မည်၏။ တဒသဟနတော၊ ထိုသေဝပါးနီး အား ကြီးသော ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့်။ လာလပ္ပနဒုက္ခံ၊ အထွေထွေ မြည်တမ်းခြင်းဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား။ ပရိဒေဝေါ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုပရိဒေဝမှ။ ဥဒ္ဒံ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ တတော၊ ပရိဒေဝထက်။ ဥဒ္ဒံ၊ အလွန်။ ဓာတုက္ခောဘသခ်ါတအနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗသမာယောဂတော၊ (လည်ချောင်း ခြောက်သွေ့ခြင်း စသည်, ရိုးဆက်တို့၏ အစပ်ကိုဖြတ်ခြင်းစသည်ကို ဖြစ်စေ တတ်သော သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေမညီ ပထဝီစသော) ဓာတ်ချောက် ချားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အလိုမရှိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့ကြုံခြင်း ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ၏။ အာဗာဓနဒုက္ခံ၊ နာကျင်ခြင်းဆင်းရဲသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ မည်၏။ တေန၊ ထိုကာယိကဒုက္ခသည်။ ဗာဓိယမာနာနံ၊ နှိပ်စက်အပ် ကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့အား။ တတ္ထ၊ ထိုကာယိကဒုက္ခ၌။ ပဋိဃုပ္ပတ္တိတော၊ ဒေါသ၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စေတောဗာဓနဒုက္ခံ၊ စိတ်၏နာကျင် ခြင်းဆင်းရဲသည်၊ ဝါ၊ စိတ်ကိုနှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခသည်။ ဒေါမနဿံ၊ မည်၏။ သောကာဒိဗုဒ္ဓိယာ၊ သောကစသည်တို့၏ ပွါးခြင်းသည်။ ဇနိတဝိသာဒါနံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ပင်ပန်းခြင်းရှိသောသူတို့၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေအပ် သော ပြင်းပြစွာနစ်ကုန်သောသူတို့၏။ အနုတ္ထုနနဒုက္ခံ၊ အတွင်း၌လောင် ကြေခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား။ (အနုတ္ထုနနံ အန္တောနိဇ္ဈာယနံ။ ဋီကာ။) ဝါ၊ ညည်းတွားခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား။ ဥပါယာသော၊ မည်၏။ မနောရထဝိဃာတပ္ပတ္တာနံ၊ နှလုံးအလိုပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သောသူတို့အား၊ ဝါ၊ နှလုံးအလိုပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သောသူတို့အား။ ဣစ္ဆာဝိဃာတ-

ဒုက္ခံ၊ အလိုမပြည့် ပျက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခသည်။ ဣစ္ဆိတာ-လာဘော၊ အလိုရှိအပ်သည်ကို မရခြင်းမည်၏၊ ဝါ၊ မရစကောင်းသည်ကို အလိုရှိသည်မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့်။ ဥပပရိက္ခိယမာနာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ် ကုန်သည်ရှိသော်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ကေမေကံ၊ တခုတခုသော။ ယဒေတံ-ယံ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဒုက္ခကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ (တနည်း။) ယဒေတံ-ယံ ဧတံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ကေမေကံ၊ တပါးတပါးစီ။ ဒဿေတွာ၊ ဤလည်းဒုက္ခ-ဤလည်း ဒုက္ခဟုပြ၍။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဟောအပ်သည်ရှိသော်။ အနေကေဟိပိ၊ များစွာ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကပ္ပေဟိ၊ ကပ်ကမ္ဘာတို့ဖြင့်။ အသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ ဝတ္တုံ၊ ဟောခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ် ကောင်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗံပိ၊ ဖြစ်သော။ တံ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဧကဇလ-ဗိန္ဒုမှိ၊ တခုသော သမုဒ္ဒရာရေပေါက်၌။ သကလသမုဒ္ဒဇလရသံ၊ အလုံးစုံ သော သမုဒ္ဒရာရေ၏ အရသာကို။ (သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။) ဒဿေတိ ဝိယ၊ ပြသကဲ့သို့။ ယေသု ကေသုစိ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ (တိဿ၏ရင်း, ဖုဿ၏ရင်းဟု ဝိသေသမပြု) အကြင်အမှတ်မရှိသော ငါးပါးသော ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာတို့၌။ သံခိပိတွာ၊ (အလုံးစုံသော သတ္တဝါ၌ဖြစ်သော စက္ခုရောဂ စသော အလုံးစုံသောဒုက္ခသည်လည်း ဤသို့ သဘောရှိသည်သာလျှင် တည်းဟု) ချုံး၍။ ဒဿေတုံ ငှါ။ သံခိတ္တေန။ပ။ ဒုက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ (ဒေသေတဗ္ဗပကာရကိုသိ၍ ဒေသနာအရာ၌ လိမ္မာတော်မူသော) ရှင်တော် ဘုရားသည်။ အဝေါစ၊ ဟောတော်မူပေပြီ။ ဣတိ၊ ဤဖွဲ့ခြင်းတရပ် အပြီး သတ်တည်း။

အယံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဝိနိစ္ဆယော။

အယံ တာဝ ဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ နယော။

သမုဒယနိဒ္ဒေသကထာ

၅၃၃။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ သမုဒယနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ယာယံ တဏှာတိ၊ ကား။ ယာ အယံ တဏှာ၊ အကြင်တဏှာသည်။ ပေါနောဗ္ဘဝိကာတိ၊ ကား။ ပုနဗ္ဘဝကရဏံ၊ တဖန်အသစ်သောဘဝကို ပြုခြင်းသည်။ ပုနော-

ဗ္ဗဝေါ၊ မည်၏။[၁] [၁၃၈] ဝေါဿ၊ ထိုတဏှာ၏။ ပုနဗ္ဘဝေါ၊ တဖန်ဘဝအသစ်ကို ပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော။ သီလံ၊ သဘောအလေ့သည်။ အဿ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ၊ မည်၏။ နန္ဒိရာဂေန၊ နန္ဒိရာဂမည်သော လောဘနှင့်၊ ဝါ၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောလောဘနှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွ အနက်သရုပ်တရားကိုယ် အားဖြင့်တူသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ မည်၏။ နန္ဒိရာဂေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ အတ္ထတော၊ အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဧကတ္တမေဝ၊ တူသည်၏ အဖြစ်သို့သာလျှင်။ ဂတာ၊ ရောက်သည်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏[၂]။ တတြ တတြာဘိနန္ဒိနီတိ၊ ကား။ ယတြ ယတြ၊

ၢ-ကရဏ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြေသည်ဟူလို။ မနောသမ္ဘဝေါ ၌ မနော-သဒ္ဒါကဲ့သို့ ပုရိမပဒ၏ ဩကာရန္တအဖြစ်ကို မှတ်အပ်၏။ တနည်းသည်း။ နာဝါယ တရတီတိ နာဝိ-ကော-၌ တရတိ-ကြိယာ၏အနက်ကို ဏိက-ပစ္စည်းဟော၍ ဝုတ္တတ္ထာနမပ္ပယောဂေါ-ဟူသော သုတ်ဖြင့်ကြေသကဲ့သို့ ကရဏ-ဟူသောကြိယာ၏ အနက်ကို ဏိက-ပစ္စည်း ဟောလေရကား ဝုတ္တတ္ထာနမပ္ပယောဂေါ-ဟူသော သုတ်ဖြင့်ကြေ၍ ကရဏ-သဒ္ဒါကွယ်သတည်း။ နည်းနှစ်ပါး တို့၏ အထူးကား ရှေးနည်း၌ ဥတ္တရပဒလောပဖြစ်သော ပုနောဗ္ဘဝ-နှင့် ဏိက-ပစ္စည်းကွဲ သည်။ နောက်နည်းအလိုသော် ပုနောဗ္ဘဝ-ကို ဥတ္တရပဒလောပ မကြံရပြီ၊ ကြိယာဝါစက-ကရဏ-သဒ္ဒါ ဏိက-ပစ္စည်းဟော၍ ကြေသည်၊ ဤကား နည်းနှစ်ပါး အထူးတည်း။ ပုနဗ္ဘဝံ ဒေတီတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ။ နာနက္ခဏိက ကမ္မဝေဘနာနှင့် ဘကာ့သော တဏှာကို ကောက်။ ပုနဗ္ဘဝါယ သံဝတ္တတီတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ၊ ကမ္မသဟာယဖြစ်သော တဏှာကိုကောက်။ ပုနပ္ပုနံ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ၊ နှစ်ပါးစုံကိုကောက်။ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ။ ပုနဗ္ဘဝံ ဖလံ အရဟတိ၊ သော ဝါ ဓေတိဿာ ပယောဇနန္တိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ။ ဤကား ဋီကာနည်း။ မူလဋီ ၂-၆၉။ (ပြည်)

၂-နန္ဒနဋ္ဌေန၊ စုံမက်တတ် နှစ်သက်တတ်သော အနက်ကြောင့်။ နန္ဒိ၊ မည်၏။ ရဉ္ဇနဋ္ဌေန၊ အဝတ်ကိုတပ်စွန်းသော ဆိုးရည်ကဲ့သို့ တပ်စွန်းတတ်သော အနက်ကြောင့်။ ရာဂေါ၊ မည်၏။ ယော စ နန္ဒိရာဂေါ၊ အကြင်စုံမက် နှစ်သက်တတ်, တပ်စွန်းတတ်သော လောဘသည်ရှိ၏။ ယာ စ တဏှာ၊ အကြင်အာရုံကို တောင့်တတတ်၍ တဏှာမည်သော လောဘသည်ရှိ၏။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ဥဘယံ၊ ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ ဧကတ္တံ-အတ္ထတော ဧကံ၊ အနက် သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် တူကြ၏။ ဧကဉ္စနမေဝ၊ သဒ္ဒါသည်သာလျှင်။ နာနံ၊ ထူး၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာမည်သော လောဘကို။ နန္ဒိရာဂေန သဒ္ဓိံ အတ္ထတော ဧကတ္တံ ဂတာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်၏။ ဤသို့ ဖွင့်သော သမ္မောဟဋီကာ (၆၉) ကိုရှု၍ သဟဂတ-ကို တဗ္ဘော-ဟူ၍ ဤ၌ မဆိုသင့်။ သတလိင်္ဂဿ အတ္ထဿ၊ သဘာလက္ခဏာဓာရိနော။ ဓေကင်္ဒဿီ ဒုမ္မေဓော၊ သတဒဿဝ ပဏ္ဍိ-တော-ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ တခုသော အနက်၏ သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ် များသည် ဖြစ်၍ လောဘဟူသော အနက်တရားကိုယ် တခုတည်းဖြစ်သော်လည်း "တဏှာ စ တသိဏာ

အကြောင်အကြောင်ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဌိတိ, သတ္တာဝါသတို့၌။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုအတ္တဘော၏ ဖြစ်ရာဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, သတ္တာဝါသတို့၌။ အဘိနန္ဒိနီ၊ အလွန်ရှေးရှုနှစ်သက်တတ်၏။သေယျထိဒန္တိ သော သဒ္ဒေါ၊ သည်။ နိပါတော၊ တည်း။ တဿ၊ ထိုသေယျထိဒံ-ဟူသောနိပါတ်၏။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ကတရာ၊ အတိ

ဇော၊ ဇာလိနီ စ ဝိသတ္တိကာ။ ဆန္ဒော ဇဋာ နိကန္တျာသာ၊ သိဗ္ဗိနိ ဘဝနေတ္တိ စ” ဤသို့စသည် ပြအပ်သော အမည်ပညတ် များပြားသည်ဖြစ်၍ နန္ဒိရာဂဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘနှင့် တဏှာဟူ၍ ဆိုအပ်သော လောဘသည် အနက်သရုပ်တရားကိုယ်အားဖြင့် မကွဲမပြား တူသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်ဟု သိစိမ့်သောငှါ သဗ္ဗညုဘုရားသည် “ယာယံ တဏှာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ” ဟု ဟောတော်မူသည်ဟူလိုသော်။ ဋီကာ၌ကား “တဗ္ဘာဝတ္ထော ဟိ သေ သဟဂတသဒ္ဒေါ” ဟူ၏။ တဗ္ဘာဝတ္ထလက္ခဏာမထင်၊ ဆင်ခြင်။ ဤ၌ တဗ္ဘောဟူ၍ မဆိုသင့်သော် အဘယ်၌ ဆိုသင့်သနည်း? “ယာယံ တဏှာ ပေါနောဗ္ဘ-ဝိကာ နန္ဒိရာဂသဟဂတာတိ တဗ္ဘာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နန္ဒိရာဂဘူတာတိ အတ္ထော” ဟု ပဋ္ဌမကုသိုလ်စိတ်အဖွင့် အဋ္ဌသာလိနီ (၁၁၁) ၌ ဆိုသင့်သည်။ “ပုဒ်အနက် အထူးမရှိ တဗ္ဘော၊ ပစ္စည်းအနက် အထူးမရှိ သွတ္ထ”ဟု သဒ္ဒဝိဒူတို့ဆိုကြသည်။ တဗ္ဘောဟူသည်လည်း တဿ ဘာဝေါ အတ္ထော တဗ္ဘာဝေါ။ တဿ၊ ထိုရှေးပုဒ်၏။ ဘာဝေါ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဘာဝေ၊ ထိုရှေးပုဒ်အနက်၌။ နန္ဒိရာဂဟူသော ရှေးပုဒ်၏ အနက်၌ပင်လျှင် သဟဂတ-သဒ္ဒါဖြစ်သည်၊ အနက်အသီးအခြား မရှိဟူလို။ တနည်း။ သော ဧဝ ဘာဝေါ တဗ္ဘာဝေါ။ သော ဧဝ၊ ထိုနန္ဒိရာဂ-ဟူသောပုဒ်၏အနက်သည် ပင်လျှင်။ ဘာဝေါ၊ သဟဂတ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ အနက်။ တဗ္ဘာဝေ၊ ထိုနန္ဒိရာဂ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်သော လောဘဟူသော ပဒတ္ထ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဂူထဂတ, မုတ္တဂတ-၌ ဂူထ-သဒ္ဒါ မုတ္တ-သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော ကျင်ကြီး,ကျင်ငယ်ဟူသော အနက်၌ပင်လျှင် ဂတ-သဒ္ဒါဖြစ်၍ ဂတ-သဒ္ဒါ၏အနက် အသီးအခြားမရှိဟူလို။ ထို့ကြောင့် နန္ဒိရာဂဘူတာတိ အတ္ထော-ဟုမိန့်သော်၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သော တရား ဖြစ်၍ ဖြစ်၏ဟူလို။ ဤကားနေ့ာမတိဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်တည်း။ အဋ္ဌသာလိနီဋီကာ-၌ကား တတြ တတြ၊ တိုထိုဘဝ ထိုထိုအာရုံ၌။ အဘိနန္ဒနတော၊ ရှေးရှုစုံမက် နှစ်သက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နန္ဒီ၊ မည်၏။ နန္ဒိဘူတော၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ တပ်စွန်းတပ်သော သဘောတရားသည်။ နန္ဒိရာဂေါ၊ မည်၏။ နန္ဒိရာဂ-ဘာဝေန၊ စုံမက်နှစ်သက်တတ် တပ်စွန်းတတ်သောတရား၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ်ပဝတ္တိ-နိမိတ်နှင့်။ သဟဂတာ၊ တကွဖြစ်သည်တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒိရာဂသဟဂတာ၊ မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤနန္ဒိရာဂသဟဂတာ-ဟူသောပုဒ်၌။ သမ္ပယောဂ-ဝသေန၊ ဖြင့်။ သဟဂတဘာဝေါ၊ သဟဂတအဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့သမ္ပယုတ်အားဖြင့် သဟဂတအဖြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဟဂတသဒ္ဒေါ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ နန္ဒိရာဂဘာဝံ၊ နန္ဒိရာဂအဖြစ်ကို။ ဇောတေတိ၊ ထွန်းတတ်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဿ၊ ထိုနန္ဒိရာဂသဟဂတ-ဟူသောပုဒ်၏။ နန္ဒိရာဂဘူတာ၊ နန္ဒိရာဂ-

နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍မေးငြားအံ့။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကာမတဏှာဘဝတဏှာဝိဘဝတဏှာတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဣမာ၊ ဤတဏှာတို့သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အာဝိဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ့်။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဣဓ၊ ဤသမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ တိဝိဓာပိ၊ သော။ အယံ တဏှာ၊ ကို။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘောဖြင့်။ ကေတ္တံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတွာ၊ ဆောင်၍။ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

နိရောဓနိဒ္ဒေသကထာ

၁၁၄။ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ တဿာယေဝ တဏှာယာတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ယော သမုဒယနိရောဓော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော သမုဒယနိရောဓော၊ ကို။ (တဿေဝ ဒုက္ခဿ နိရောဓောတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မူ၍။ တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ သမုဒယနိရောဓေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓော၊ အကျိုးဖြစ်သောဒုက္ခ၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သမုဒယနိရောဓေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ အညထာ၊ တပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ မချုပ်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။

အဖြစ်နှင့်တကွဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်- ဟုဆို၏၊ ဤဋီကာ အလိုသော် တဿ ဘာဝေါ တဗ္ဘာဝေါ။ တဿ၊ ထိုနန္ဒီရာဂ၏။ ဘာဝေါ၊ အဖြစ်ဟူသော သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ်တည်း။ တဗ္ဘာဝေါ၊ နန္ဒီရာဂ၏ အဖြစ်ဟူသော သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ်။ တဗ္ဘာဝေ၊ ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဤ၌ ဘာဝ ၏ သကတ်ပဝတ္တိနိမိတ်ဘောဟောဟူလိုသည်။ တိုအလိုကား ဘာဝေါ ပဒတ္ထော သတ္တာယ၊ မဝိပ္ပါယကြိယာသု စ။ သဘာဝသ္မိံ စ လီသာယံ၊ ပုရိသိတ္ထိန္ဒြိယေသု စ-ဟူ၍ မိန့်ရကား အာသယာသယီဘာဝေါ-၌ကဲ့သို့ ပဒတ္ထ၌ဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။ ဘာဝေါ, အဝတ္ထာ, အဘိဓေယျော, ဝစနီယော, ဝစ္စံ-တို့ကား ပရိယာယ်တည်း။ အတ္တနော့မတိ ကိဥ္စာပိ၊ ကသိတာ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ။ တထာပိ နယမာဒါယ၊ ကသိတတ္တာ အကောပိယာ။ အာကာရေန မနာပေန၊ ကထနေ ယေန ကေနစိ။ န ဝိရုဇ္ဈတိ စေ အတ္ထော၊ တံ ပမာဏံ သုဓီမတံ။ အမိပ္ပါယော သုဒ္ဓဗုဒ္ဓေါ၊ ယသ္မာ ဝိဇ္ဇတိ ပါဠိယံ။ တသ္မာ ဥပဋ္ဌဟံ ဂဏှေ၊ ဂရုံ ဂရုမတံ ဝိဒူ။ (ပြည်)

တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။) ဝေနာဟ၊ ကား ထင်ပြီ။

မူလေ၊ ရေသောက်မြစ်သည်။ အနုပဒ္ဒဝေ၊ ဥပဒ္ဒဝေါမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒဠှေ၊ မြဲမြံသည်ရှိသော်။ ဆိန္နောပိ၊ ဖြတ်အပ်သော ခက်မ, ခက်သေး ရှိသော်လည်း။ ရုက္ခော၊ သည်။ ပုနဒေဝ၊ တဖန်လျှင်။ ရူဟတိ ယထာပိ၊ ပေါက်ရောက်ပြန်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံပိ၊ ဤအတူလည်း။ တဏှာနုသယေ၊ တဏှာနုသယည်းကို။ အနူဟတေ၊ မပယ်အပ်သေးလတ်သော်။ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ပုနပ္ပုနံ၊ တလုံလဲလဲ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ သို့။ သမုဒယနိရောဓနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တော၊ သော်။ သမုဒယနိရောဓေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဒေသေသိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ သီဟသမာနဝုတ္တိနော၊ ခြသေ့နှင့်တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏။ တော၊ ထိုခြသေ့တူလျော် ရှင်တော်ဘုရားတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရောဓေန္တော စ၊ ချုပ်စေကုန်သော်ငင်း။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တာ စ၊ ဟောတော်မူကုန်သော်ငင်း။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဖလေ၊ ၌။ န ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပန၊ ကွဲလွဲသည်ကို ဆိုအံ့။ တိတ္ထိယာ၊ တို့သည်။ သုဝါနဝုတ္တိနော၊ ခွေးနှင့်တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏။ တော၊ ထိုခွေးအကျင့်ရှိသော တိတ္ထိတို့သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ နိရောဓေန္တာ စ၊ ငင်း။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ကို။ ဒေသေန္တာ စ၊ ငင်း။ အတ္တကိလမထာနုယောဂဒေသနာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဖလေ၊ ၌။ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ န ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့သောနည်းဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ဒုက္ခနိရောဓဿ၊ ကို။ သမုဒယနိရောဓဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ၏။ ပယောဇနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

၅၅၅။ အယံ ပန၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တဿာယေဝ တဏှာယာတိ၊ ကား။ ပေါနောဗ္ဘဝိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ပြီး၍။ ကာမတဏှာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တဿာ ဝိဘတ္တတဏှာယ၊ ထိုသို့ဝေဖန်အပ်ပြီးသောတဏှာ၏။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဣတိ-ကြေ။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိရာဂါ၊ သမုဒယ၏ ပြတ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကြောင့်။ ဝိမုစ္စတိ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဝိမုတ္တိဟူသောဖိုလ်

ဖြစ်၏။ (ဝိရဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိ ဆိဇ္ဇတိ သမုဒယော ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ ဝုစ္စတိ မဂ္ဂေါ။ ဋီကာ။) ဝိရာဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း။ ဝိရာဂနိရောဓော၊ မဂ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း။ အနုသယသမုဂ္ဃါတတော၊ အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ အသေသော၊ အကြွင်းမရှိကုန်အောင်စုံသော။ ဝိရာဂနိရောဓော၊ မဂ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်း။ အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ ခြင်း။ (ဤအလိုသော် ရာဂ၏ အနုပ္ပါဒနိရောဓကို မှချယူ၍ နိဗ္ဗာန်ကို ဖလူပစာရအားဖြင့်ကောက်သည်။) အထ ဝါ၊ ကား။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဝိရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဝိရဇ္ဇနံ ပလုဇ္ဇနံ သမုစ္ဆိန္ဒနံ ဝိရာဂေါ-မူ၍ ပဟာန်ကိုရသည်။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဝိရာဂ-သဒ္ဒါ, နိရောဓ-သဒ္ဒါ တို့၏ ပဟာန-ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့်။ [၁၃၉] အနုသယသမုဂ္ဃါတတော၊ ကြောင့်။ (ပဌမဝိကပ်ကဆောင်၍စပ်။) အသေသော၊ သော။ ဝိရာဂေါ၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်း,ပယ်ခြင်း။ အသေသော၊ သော။ နိရောဓော၊ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ခြင်း,ပယ်ခြင်း။ ဣတိ ဧဝမ္ပိ၊ သို့လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအသေသဝိရာဂနိရောဓော ဟူသောပုဒ်၌။ ယောဇနာ၊ သမာသ်ယှဉ်တွဲခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏[၁]။ ပန၊ ထိုသို့ဝိရာဂနိရောဓစသည်ကို ဝိရဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ နိရုဇ္ဈနံ နိရောဓော စသည်ပြု၍ ဘောကို ဟောသော်လည်း။ အတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဝါ၊ သရုပ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတာနိ၊ ဤဝိရာဂေါ နိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာသယော-ပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဝေဝစနာနိ၊ ဝေဝုစ်နှင်နှင်တို့တည်း[၂]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (န ဒုက္ခဿ နိရုဇ္ဈနမတ္တံ။ လှန်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ နိရုဇ္ဈနမတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းမျှကို။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်စင်စစ်ကို ဒုက္ခနိရောဓ-

---

၁-ဤသို့ ပယ်ခြင်း, ချုပ်ခြင်းမျှကိုမှချယူ၍ ဖလူပစာရအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုချည်း နှင်နှင် ဝိရာဂ, နိရောဓ, စာဂ, ပဋိနိဿဂ္ဂ, မုတ္တိ, အနာလယတို့၌ ကောက်ခဲလိုရကား အတ္ထတော ပန-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-စာဂေါ စသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်၍ သဗ္ဗာနေဝ ဧတာနိ ဟူသည်၊ ဝိရာဂနိရောဓောချည်းကိုသာမဟုတ်ဘူး။ စာဂါဒိပဒါနိပိ ဂဟေတွာ ဝဒတိ သဗ္ဗာနေဝ ဧတာနီတိ ဋီကာ။ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပြီးစီးစေခြင်းငှါ ပရမတ္ထတော ဟိ-စသည်ကို မိန့်သော်။ ဟိ-ကား သမတ္ထနတည်း။ (ပြည်)

အရိယသစ္စဟုဆိုအပ်သည် အဖြစ်, ဒုက္ခသ နိရုဇ္ဈမတ္တကို ဒုက္ခနိရောဓ မဆို အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာယ ဝိရာဂနိရောဓာဒိသဒ္ဒါနိပိ-စသော ပုဒ်တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်နှင့်နှင့်တို့ပင် တည်း[၁]။) ပန၊ ဥပမာခဲကတ် ဝစနတ်မှတပါး အဖြောင့်သင့်သည်ကိုဆိုအံ့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်၍။ တဏှာ၊ သည်။ ဝိရဇ္ဇတိ စေဝ၊ အရိယမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကင်းလည်းကင်း၏။ နိရုဇ္ဈတိ စ၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ချုပ်လည်းချုပ်၏[၂]။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂေါတိ စ၊ ၎င်း။ နိရောဓောတိ စ၊ ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေဝ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အာဂမ္မ၊ ၍။ တဿာ၊ ထိုတဏှာကို။ စာဂါဒယော၊ စွန့်ခြင်းစသည်တို့ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ပါး။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။ ကာမဂုဏာ-လယေသု၊ ကာမဂုဏ်ဟူသော အာလယစသည်တို့တွင်။ (ကာမဂုဏာ-လယာဒီသု-ရှိသင့်သောဟု ဋီကာဟူ၏။) ဧကောပိ၊ သော။ အာလယော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယောတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၅၅၆။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ သန္တိလက္ခဏံ၊ (ချက်ကုန်ရှိမှ့ သရွေသော ဝဋ္ဋ်ဆင်းရဲအပူကို)ငြိမ်းအေးစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ အစ္စုတိ-ရသံ၊ မရွေခြင်းဟူသောဂုဏ် ရှိ၏၊ ဝါ၊ ကား။ အဿာသကရဏရသံ၊ (သံသရာဒုက္ခမှ ငြီးငွေ့သောသူအား) သက်သာခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏။ အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာဟူသောနိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ နိပ္ပပဉ္စပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သံသရာဒုက္ခ အစမဆုံး နိုင်အောင် ချဲ့တတ် ကျယ်ပွါးစေတတ်သော တဏှာ, ဒိဋ္ဌိ, မာန-ဟူသော)

၁-တသ္မာ စ သော လဒ္ဒဂုဏ်ကား ထည့်သည်၊ ယခုအခါ ဝိရဇ္ဇနံ ဝိရာဂေါ, နိရုဇ္ဈနံ နိရောဓော, စဇနံ စာဂေါ စသည်ဘာဝသာဓ်ပြု၍ နိဗ္ဗာန်ကို အရလုခုသည်ကား လိမ်သည် ဟူ၍ သောတုဇနတို့ ထင်ရာသောကြောင့်၊ တူညှတိုက်ချိက်ရသော ဝစနတ်ကို ဆိုပြန်လို ရကား ယသ္မာ ပန-စသည်ဆိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-ခယဂမနဝသေန ဝိရဇ္ဇတိ အပ္ပဝတ္တိဂမနဝသေန နိရုဇ္ဈတိ။ မူလဋီကာ ၂-၇၀။ ဤဋီကာကား ဝိရဇ္ဇီယတိ နိရောဓီယတိ-ဟူခဲ့ရကား ကံကြိုက်သည်။ (ပြည်)

ပပဉ္စကင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏။ (ဤတယိဒံ-စသောပါဌ်သည် ပေါရာဏမဟုတ်၊ နောက်တိုးဟူ၏။)

နိဗ္ဗာနကထာ

၅၇၇။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။ သသဝိ-သာဏံ၊ ယုန်ချိုသည်။ နတ္ထိ ဝိယ၊ မရှိသကဲ့သို့တည်း။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အနုပလဗ္ဘနီယတော၊ မရအပ်, မသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (စောဒကော၊ သည်။) စေ ဝဒေယျ၊ အံ့ ။ (နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထေဝ၊ မရှိသည်ကား။) န၊ မဟုတ်။ (အတ္ထိ ဧဝ၊ ရှိသည်သာသျှင်တည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။) ဥပါယေန၊ သမ္မာပဋိပတ်ဟူသော သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ (အရိယေဟိ။ တို့သည်။) ဥပလဗ္ဘနီယတော၊ ရအပ်,သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ တဒနုရူပပဋိပတ္တိသင်္ခါတေန၊ ထိုနိဗ္ဗာန်အားလျော်သော ပဋိပတ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဥပါယေန၊ သမ္မာပဋိပတ်ဟူသော သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဥပ-လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်,သိအပ်၏။ (ကိမိဝ၊ ကား။) စေတောပရိယညာဏေန၊ ဖြင့်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ လောကုတ္တရစိတ္တံ၊ ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ ဝိယ၊ သိအပ်သကဲ့သို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနုပလဗ္ဘနီယတော နတ္ထီတိ၊ ဟူ၍။ (တယာ၊ သည်။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုသင့်[၂]။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို။

၁-ဤစောဒနာ၌ နတ္ထေဝ နိဗ္ဗာနံ-သည် သာမညပဋိညာဉ်ဖြစ်အံ့၊ မိမိစောဒကသည် လိုအပ်သော ခယမတ္တာသော နိဗ္ဗာန်၏သည်း အဘာဝသည် ရောက်ခဲ့၏၊ ယင်းသို့ ရောက်သော် ပဋိညာဝိရောဓဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသို့မဟုတ် သူတပါးတို့သည် လိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုရည်၍ ပဋိညာဉ်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ဖြစ်သော် အကြောင်းမထင်ရှားခဲ့၊ ထိုသို့အကြောင်း မရကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စောဒနာ၏အမှိုသည်မပြီး၊ ထိုသို့ဖြစ်၍ ပစ္စက္ခအားဖြင့် မရကောင်းသလော၊ ယင်းသို့မဟုတ် အနုမာနအားဖြင့်သလော။ ပစ္စက္ခအားဖြင့် ဟူငြားအံ့၊ စက္ခုစသည်တို့ဖြင့် အနေကန္တိကတာအဖြစ်ကြောင့်, အနုမာနအားဖြင့်ဟူငြားအံ့၊ သူတပါး လိုအပ်သည်ကိုရည်၍ အကြောင်းမထင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုစောဒကစကားကို န-ဟု ပဋိသေဓ ပြုပြီး၍ ဥပါယေန ဥပလဗ္ဘနီယတော-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-အခိပ္ပါယ်ကား စေတောပရိယညာဏလာဘီ အရိယာတို့သာ သူတပါးတို့လောကုတ္တရာစိတ်ကိုသိကုန်၏၊ ထိုတွင်လည်း ရဟန္တာတို့သာ အလုံးစုံတို့၏ ထိုစိတ်ကိုသိကုန်၏၊ ခပ်သိမ်းသောအရိယာတို့မသိကုန်။ ထိုအတူနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း သီလသမာဓိပညာဟူသော သမ္မာ-ပဋိပတ်ဖြစ်သော ဥပါယဖြင့်သာ သိအပ်၏ဟူလို။ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို သုံးသပ်၍ လဒ္ဓဂုဏ်ကို တသ္မာ။ပ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ-ဟူသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား ဥပလဗ္ဘနီယတော-ဟိတ်လာ။ ထိုကိုဗျတိရိက်ဖြင့် မြဲစေလိုရကား န ဟိ ယံ-စသည်ကို မိန့်သော်။ (ပြည်)

ဗာလပုထုဇ္ဇနာ၊ တို့သည်။ န ဥပလဘန္တိ-န ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်။ တံ၊ ကို။ နတ္ထီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။

၅၅၈။ (တကြောင်းတသွယ် ဖြေပြန်လိုရကား အပိ စ- စသည်ကို မိန့်သော်။) အပိ စ၊ တကြောင်းလည်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ နတ္ထီတိ၊ မရှိဘူး ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပဋိပတ္တိယာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်စ သမ္မာပဋိပတ်၏။ ဝဉ္စျဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ မြုံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း ကြောင့်တည်း[၁]။ ဟိ၊ ထင်စေအံ့၊ ဝါ၊ မှန်၏။ နိဗ္ဗာနေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေဇဝါယ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်မဖြစ်သော။ သီလာဒိခန္ဓတ္တယ-သင်္ဂဟာယ၊ သီလစသောခန္ဓတ္တယဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်သော။ သမ္မာပဋိပတ္တိ-ယာ၊ ၏။ ဝဉ္စျဘာဝေါ၊ မြုံသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ (မြုံလိုလျှင် မြုံပစေဆရာ၊ ဘယ်သို့ကြောင့်ကြသနည်းကြောင့်-န စာယံ-စသည်ကို ဆက်ပြန်သော်။) စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ အယံ သမ္မာပဋိပတ္တိ၊ သည်။ န ဝဉ္စျာ၊ မမြုံ။ နိဗ္ဗာနပါပနတော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနံ နတ္ထီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆို သင့်။) အဘာဝပါပကတ္တာ၊ သမ္မာပဋိပတ္တိဖြင့် ကိလေသာကို ဖြတ်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ အဘာဝသို့ ရောက်စေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ပဋိပတ်၏။ ဝဉ္စျဘာဝပတ္တိ၊ မြုံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ တံ၊ သင်စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (ထိုစကားကို န-ဟု ပဋိက္ခေပပြုသတည်း။) (အဘာဝ-ပါပကတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသည်ဖြစ်၍။ တယာ၊ သည်။ ခန္ဓာနံ အဘာဝေါ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ပဋိညာတံ၊ အကြင်ဝန်ခံအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုပဋိညာဉ်ကို။) န ကတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အတီတာနာဂတာ-ဘာဝေပိ၊ အတိတ်အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းအဘာဝ၌လည်း။ နိဗ္ဗာန-ပတ္တိယာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ (အတီတာနာဂတာနမေဝ ကေဝလံ၊ အတိတ်အနာဂတ် သက်သက်တို့၏

၁-သံသာရတော သံဝိဂ္ဂမာနဟဒယာ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ နိဗ္ဗာနံ အဓိဂစ္ဆန္တိ-ဟူသော ဤနယသည် သဗ္ဗသမယဖြင့်ပြီး၏၊ ထိုသမယ၌ သာသနာနှင့် ယှဉ်သော သမယကိုသာ မှီ၍ ပဋိပတ္တိယာ ဝဉ္စျဘာဝါပဇ္ဇနတော-ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

သာလျှင်။ နု၊ မဟုတ်။ အထ ခေါ၊ ကား။) ဝတ္တမာနာနမ္ပိ၊ ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာတို့၏လည်း။ အဘာဝေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တွံ၊ သင် စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (တံ ဝစနံ၊ ကို။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တေသံ၊ ထိုဝတ္တမာန်ခန္ဓာတို့၏။ အဘာဝါသမ္ဘဝတော၊ အဘာဝ၏မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ အဘာဝေ စ၊ မရှိလျှင်လည်း။ အဝတ္တမာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ ဝတ္တမာန်မဟုတ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်သောကြောင့်တည်း[၁]။ ဝတ္တမာနက္ခန္ဓနိဿိတမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကိုမှီသော မဂ်ခဏ၌။ သောပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုပတ္တိယာ၊ သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန ဓာတ်သို့ ရောက်ခြင်း၏။ အဘာဝဒေါသတော၊ မရှိဟူသော အပြစ်ရှိသော ကြောင့်။ (န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။) (မယံ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ ရှိသမျှ အလုံးစုံသော တရားတို့၏သာလျှင်။ အဝတ္တမာနတာယ၊ ဝတ္တမာန်မဟုတ် သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ န ဝဒါမ၊ မဆိုပါကုန်။ စရဟိ၊ ထိုသို့မဆိုသော်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကား။ ကိံ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ့။) တဒါ၊ ထိုမဂ်ခဏ၌။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အဝတ္တမာနတ္တာ၊ ဝတ္တမာန် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။) န ဒေါသော- ယထာဝုတ္တဒေါသာဘာဝေါ၊ အရှင်ဆိုအပ်သော ဒေါသ၏မရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ တွံ၊ သင်စောဒကသည်။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့[၂]။ တံ ဝစနံ၊ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္တမာနတ္တာ-ဟူသော ထိုစကားကို။ တယာ၊ သည်။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ တနည်း။ န န ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိသည် မဟုတ်။ (သဒေါသောယေဝ၊ အပြစ်အတိ ချုံ့သိုငြိသည်သာလျှင်တည်း။

၁-စဉ်းငယ်ထိုထက်လွန်စွာ အပြစ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အကယ်၍ ဝတ္တမာနတို့၏ အဘာဝ သည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်အံ့၊ မဂ်ဖြစ်သောအခိုက်၌ ထိုမဂ်၏နိဿယဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည် ဝတ္တမာန်ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုအခါ နိဗ္ဗာန်၏အဘာဝသည်ဖြစ်ရာ၏၊ ယင်းသို့ဖြစ်က လည်း မဂ်ခဏ၌လည်း နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာ၏အဘာဝသည် ရောက်၏ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍- "ဝတ္တမာန ။ပ။ဒေါသတော"-ဟုမိန့်သော်။ (ပြည်)

၂-မဂ်ခဏ၌ ကိလေသာတို့၏ အဝတ္တမာန်ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည် နိဗ္ဗာန်မည် ရကား ဝတ္တမာနာနမ္ပိ အဘာဝေါ နိဗ္ဗာနံ-ဟု ငါတို့ဆိုသော စကားသည် အပြစ်စိုးစိမရှိ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၏ မရှိခြင်းကိုရည်၍ မဆိုပါဘူးဟူသောစကားကို ဆိုငြားအံ့ ဟူလိုသော်။ (ပြည်)

ကသ္မာ၊ ကား[၁]။) အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ နိရုတ္တကဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိရုတ္တက-ဘာဝအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏၊ ဝါ၊ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေံ-ဣမသ္မိံ အဘာဝဿ နိဗ္ဗာနဘာဝေ၊ ဤမဂ်ခဏ၌ ကိလေသာတို့၏မရှိခြင်း အဘာဝ၏ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိခဲ့သော်။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏတော၊ အရိယမဂ်ဖြစ်သောခဏမှ။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေးအဖို့၌လည်း။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ နိရုတ္တကဘာဝေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်၏ အနုပလဗ္ဘနီယအဖြစ်, အဘာဝမတ္တအဖြစ်၏ မဖြစ်သင့်ခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အဘာဝသာဓနတ္ထံ၊ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ကာရဏံ၊ အနုပ-လဗ္ဘနီယတော အဘာဝပါပကတ္တာ တဒါ ကိလေသာနံ အဝတ္တမာနတ္တာ-ဟု ဤသို့ရေရွတ်အပ်သော အကြင်အကြောင်းကို။ တယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ။ဤကား အနိယတ်ဝါကျထည့်သည်။) တေံ ကာရဏံ၊ ဤသင်ရေရွတ်ထုတ်ဖော်အပ်သော အကြောင်းတုသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်သော အကြောင်းယုတ္တိမဟုတ်။

၅၅၉။ ယော ခေါ အာဝုသော။ပ။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ခယော၊ ရာဂဒေါသမောဟတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ကို။ (တွံ၊ သည်။) စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (တံ ဝစနံ၊ ကို။ တယာ၊ သည်။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ အရဟတ္တဿာပိ၊ ၏လည်း။ ခယမတ္တာပဇ္ဇနတော၊ ကုန်ခြင်းခယမျှအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း။ [၁၄၀] ယော ခေါ။ပ။ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ပြီ။ ကိဉ္စ ဘိယျော၊ လွန်စွာအပြစ်ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဣတ္တရကာ-လာဒိပ္ပတ္တိဒေါသတော၊ တိုသောကာလရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းစသော များစွာသောအပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (ခယော

၁-အကယ်၍ ကိလေသာတို့၏ အဝတ္တမာနဖြစ်ဆဲမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော အဘာဝသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်အံ့၊ ယင်းသို့ဖြစ်သော် အရိယမဂ်၏ နိရုတ္တကအဖြစ်သို့ ရောက်၏။အဘယ့်ကြောင့်နည်း? မဂ်ခဏမှ ရှေး၌လည်း ထိုအဘာဝပြီးသောကြောင့်တည်း။ ထိုအနက်ကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍ အရိယမဂ္ဂဿ-စသည်ကိုမိန့်သော်။ (ပြည်)

နိဗ္ဗာနန္တိ ဝစနံ၊ ကို။ တယာ၊ သည်။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့နိဗ္ဗာန်၏ ခယမတ္တအဖြစ် ရှိလတ်သော်၊ ဝါ၊ သင် စောဒက ဆိုတိုင်း ခယမတ္တသည် နိဗ္ဗာန်မည်ခဲ့လတ်သော်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ဣတ္တရ-ကာလံ၊ တိုသောကာလရှိသော အဖြစ်သို့ရင်း။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ သင်္ခတ လက္ခဏာရှိသော အဖြစ်သို့ရင်း။ သမ္မာ။ပ။ ဘာဝဥ္စ၊ သမ္မာပယောဂကို ငဲ့ခြင်းကင်း၍ မိမိသဘောအားဖြင့် သိအပ်ရအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရင်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ရာ၏။ စ၊ ဆက်အံ့။ သင်္ခတလက္ခဏတ္တာယေဝ၊ သင်္ခတ လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သင်္ခတပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခတ တရားအပေါင်း၌အကျုံးဝင်သည်။ သင်္ခတပရိယာပန္နတ္တာ၊ ၌အကျုံးဝင် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဂါဒီဟိ၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂီဟိ၊ တဆဲ့တသီး မီးတို့သည်။ အာဒိတ္တံ၊ ပြင်းစွာလောင်အပ်သည်။ အာဒိတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဉ္စ၊ မည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိပိ ဒေါသံ၊ ဤသို့သော အပြစ်သို့လည်း။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရာ၏။ (တသ္မာ၊ ထိုသို့ အပြစ်များစွာ ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ခယော နိဗ္ဗာနန္တိ ဝစနံ၊ ကို။ တယာ၊ သည်။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။) ယသ္မာ ခယာ၊ အကြင်ရာဂစသည် အလုံးစုံ တို့၏ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော ကုန်ခြင်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဘိယျော ဥပရိ၊ အထက်၌။ (ရာဂါဒီနံ၊ တို့၏။) ပဝတ္တိ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ သဗ္ဗပရိယောသာနဿ ရာဂါဒိခယဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝ-တော၊ ကြောင့်။ န ဒေါသော၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (တံ ဝစနံ၊ ကို။ တယာ၊ သည်။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ တနည်း။န ဒေါသော၊ အပြစ်မရှိသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) တာဒိသဿ ခယဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သဗ္ဗပရိယောသာနရာဂါဒိခယ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်တည်း။ (တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသောခယသည်။) ဘာဝေပိ၊ လည်း။ အဿ ခယဿ၊ ထိုသို့သော ခယ၏။ ဝုတ္တပ္ပကာရဒေါသာနတိ-ဝတ္တနတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဒေါသကိုမလွန်နိုင်ခြင်း ကြောင့်။ (န ဒေါသောတိ ဝစနံ၊ ကို။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်[၁]။) စ၊

၁-ခယော-ဟူသောကြောင့် ယင်းခယမတ္တကို အကယ်၍ နိဗ္ဗာန်ဟုမှတ်အံ့၊ ဤသို့ မှတ်ခဲ့သော် ခယေ ဉာဏံ-စသည်တို့၌ မဂ်ကိုခယဟု ဟောသောကြောင့် ထိုမဂ်ဖြစ်သည်မှ စ၍လည်း ရာဂစသည်တို့၏ အနုပ္ပတ္တိဖြစ်ရကား မဂ်၏လည်းနိဗ္ဗာနဘာဝါပတ္တိ-ဒေါသငြိသည် ဟုပြလို၍ အရိယမဂ္ဂဿ စ-စသည်ကိုမိန့်သတည်း။ (ပြည်)

အပြစ် သည်သာမဟုတ်သေး၊ ဝါ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ နိဗ္ဗာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်း။ (န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဒေါသော၊ ရာဂစသောအပြစ်တို့ကို။ ခီဏေတိ၊ ကုန်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်အံ့။ တတော၊ ထိုအရိယမဂ်ဖြစ်သည်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဘိယျော၊ အထက်၌။ ဒေါသာနံ၊ ရာဂါဒိဒေါသတို့၏။ ပဝတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ခယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။)

ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအံ့။ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသင်္ခါတဿ၊ တဖန်မဖြစ်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော နိရောဓဟုဆိုအပ်သော။ ခယဿ၊ ခယ၏။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဥပနိဿယတ္တာ၊ ဥပနိဿယမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်[၁]။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) ယဿ၊ အကြင်ခယ၏။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒုပစာရေန၊ အတ္ထအားဖြင့် ထိုခယ၏ဝေါဟာရအားဖြင့်။ (ဖလူပစာရဟူလို။) (နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) ခယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ သည်။ ဇမ္ဗုခါဒကသုတ္တေ၊ ၌။) ဝုတ္တံ၊ ၏။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) န ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ အတိသုခုမတ္တာ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ အဿ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အတိသုခုမတာ စ၊ သည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အပ္ပေါသုက္ကဘာဝါဝဟနတော၊ တရားမဟောကြောင့်ကြမ့်နေလိုသည်၏ အဖြစ်ကိုဆောင်ခြင်းကြောင့်ငှင်း။ အရိယေန၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဿိတဗ္ဗတော စ၊ အရိယာ

၁-အနုပ္ပတ္တိ ဇဝ နိရောဓော အနုပ္ပတ္တိနိရောဓော၊ ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့၏ မဂ်ဖြစ်သည်မှစ၍ မဖြစ်ခြင်းသည်ပင် နိရောဓမည်သတည်း။ အဘယ့်ကြောင့် နိရောဓဟူသနည်း? ယထာ နိရုဒ္ဓါ န သန္တိ၊ ဇဝံ အနုပ္ပန္နာပိတိ အဘာဝသာမညတော နိရောဓသဒ္ဒိသဘာယ-ဟူသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ထိုနိရောဓကို ခယဟူသနည်း? အယံ ဟိ မဂ္ဂေန ခေပေတဗ္ဗာကာရော၊ ယဒိဒံ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟဿ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာပါဒနန္တိ ခယောတိ စ ဝုစ္စတီတိ။ ဋီကာ။ ထိုခယကို ခဏနိရောဓ ခယမှထူးစေလိုသည်ဖြစ်၍ အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသင်္ခါတဿ-မ-သည်။ ထိုခယ၏လည်း အနိပ္ဖန္နအဖြစ်ကြောင့် ပရိယာယေန ဥပနိဿယတ္တာ-ဟူသည်။ (ပြည်)

သခင်တို့သာမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း။ သိဒ္ဓါ၊ ထင်ရှား၏၊ ဝါ၊ ပြီး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

၅၆၀။ တယိဒံ-တံ ဣဒံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ မဂ္ဂသမင်္ဂိနာ၊ အရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော သခင်သည်သာ။ ပတ္တဗ္ဗတော၊ ရောက်အပ်သော တရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသာဓာရဏံ၊ ခပ်သိမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဆက်ဆံ။ ပုရိမကောဋိယာ၊ (ဤမည်သော ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဖြစ်၏ဟု) ရှေးအစွန်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ အပ္ပဘဝံ၊ အမွန်အစ မရှိ။ "မဂ္ဂဘာဝေ၊ အရိယမဂ်ရှိလသော်။ ဘာဝတော၊ ရှိသောကြောင့်။ အပ္ပဘဝံ၊ အကြောင်းအမွန်အစမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်"။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ (တေံ ဝစနံ၊ န အပ္ပဘဝံ-ဟူသော ဤစကားကို။ တယာ၊ သည်။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်သည်။ အနုပ္ပါဒနီယတော၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ပတ္တဗ္ဗမေဝ၊ အချို့ပြုသော အားဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားသာတည်း။ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ် သော တရားကားမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဘဝမေဝ၊ အကြောင်း အမွန်အစမရှိသည်သာတည်း။ အပ္ပဘဝတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဇရာမရဏံ၊ အိုခြင်း, သေခြင်းလည်းမရှိ။ ပဘဝဇရာမရဏာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ နိစ္စံ၊ မြဲ၏။

နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ နိစ္စဘာဝပ္ပတ္တိ ဣဝ၊ မြဲသောအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့။ အဏုအာဒီနမ္ပိ၊ အဏုမြူ ပကတိ ကာလ ပုရိသ စသည်တို့၏လည်း။ နိစ္စဘာဝပ္ပတ္တိ၊ ခြင်းသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ကောင်း၏။) ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဟေတုနော၊ (ထိုအဏု စသည်တို့၏ နိစ္စဘာဝကို အသင့်အားဖြင့် ပြီးစေတတ်သော) အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ နိစ္စတ္တာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအဏု ပကတိ-ကာလ ပုရိသစသည်တို့သည်။ နိစ္စာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဟေတုလက္ခဏဿ၊ အကြောင်းဟူသော လက္ခဏာ၏။ အနုပပတ္တိတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ၊ နိဗ္ဗာန်သည် မြဲသကဲ့သို့။ (တေ၊ ထိုအဏုစသည်တို့သည်။) ဥပ္ပါဒါဒီနံ၊ ဥပ္ပါဒ လက္ခဏာစသည်တို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသောကြောင့်။ နိစ္စာ၊ ကုန်၏။

ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျာသိ၊ အံ့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အပ်။ (ကသ္မာ၊ ကား။) အဇာ-အာဒီနံ၊ တို့၏။ အသိဒ္ဓတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် သဘောမထင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဤပါဠ်ဖြင့် နိစ္စာ အဇာဒယော-ဟု ပရမတိပဋိညာဉ်ဖြင့် နိစ္စအဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော အဇာစသော ဝတ္ထုမထင်၊ ထိုကြောင့်လည်း အကြောင်းသည် နိဿယအားဖြင့်မထင်ဟု ပြ၏။ အပ္ပဘဝတ္တာ-ဟု မိမိဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းကိုရည်၍ ယထာ-ဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဘာဝတော-စသည်ကိုမိန့်သော်)။

၅၆၁။ ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအံ့။ ယထာဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဘာဝတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော အပ္ပဘဝတ္တာ-ဟူသော ယုတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒမေဝ၊ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သည်သာလျှင်။ နိစ္စံ၊ ၏။ ရူပ-သဘာဝါတိက္ကမတော၊ ရုပ်၏သဘောကိုလွန်ခြင်းကြောင့်။ အရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်၊ ဝါ၊ ရုပ်၏သဘောမရှိ[၁]။ ဗုဒ္ဓါဒီနံ၊ တို့၏။ နိဋ္ဌာယ၊ ပြီးခြင်းဆုံးခြင်း၏။ ဝိသေသာဘာဝတော၊ အထူးမရှိသောကြောင့်။ ဧကာဝ၊ တပါးသာဖြစ်သော။ နိဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယေန၊ အကြင်သူသည်။ ဘာဝနာယ၊ အရိယမဂ်ကိုပွါးစေသဖြင့်။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်သိအပ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ကိလေသဝူပသမဥ္စ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းကိုရင်း။ ဥပါဒိသေသဉ္စ၊ ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိကိုရင်း[၂]။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညာပနီယတ္တာ၊ သိစေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ယံ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။) ဥပါဒိသေသေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ပညာပိယတိ၊ သိစေအပ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။) သဥပါဒိသေသံ၊ မည်၏။ စ၊ ထိုမှတပါး။ သမုဒယပ္ပဟာနေန၊ သမုဒယကိုပယ်သဖြင့်။ ဥပဟတာယတိကမ္မဖလဿ[၃]၊ ပယ်ဖျက်အပ်ပြီးသော အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတံ့သော ကံ၏အကျိုးရှိသော။ အဿ၊ ထိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏။

၁-ဤပါဠိဖြင့် ရုပ်တရားတို့၏ ရုပ္ပနသဘောသည်ရင်း ပဋိဃာတဝန္တအဖြစ်ဖြင့် ကလာပ်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပဒေသနှင့် စပ်ခြင်းသည်ရင်း သဘောဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ နိဗ္ဗာန်၏တစုံတခု၌ ပဋိဃာတအဖြစ်သည်ရင်း သပ္ပဒေသအဖြစ်သည်ရင်း မရှိဟုပြ၏။ (ပြည်)

၂-ဥပါဒီယတိ ကာမုပါဒါဒီဟီတိ ဥပါဒိ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကဿေတမဓိဝစနံ၊ ဥပါဒိယေဝ သေသော ဥပါဒိသေသော။ (ပြည်)

၃-အာယတိံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ကမ္မဖလံ အာယတိကမ္မဖလံ၊ ဥပဟတံ အာယတိကမ္မဖလံ ယေနာတိ ဥပဟတာယတိကမ္မဖလော၊ တဿ-ဟု ဝစနတ္ထပြု။ (ဆ-သံ-သော)

စရိမစိတ္တတော၊ အဆုံးစုတိစိတ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ နောက်၌။ ပဝတ္တိခန္ဓာနံ၊ ပဝတ္တိဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ အနုပ္ပါဒနတော စ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသောခန္ဓာတို့၏။ အန္တရဓာနတော စ၊ ကွယ်ခြင်းကြောင့်ရင်း။ [၁၄၁] ယော ဥပါဒိသေသာဘာဝေါ စ၊ အကြင်ကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိ၏မရှိခြင်းသည်လည်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) တံ-ဥပါဒိသေသာဘာဝံ၊ ထိုကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိ၏ မရှိခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညာပနီယတော၊ သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌။ ဥပါဒိသေသော၊ ကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တံ-နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။) အနုပါဒိသေသံ၊ မည်၏။

အသိထိလပရက္ကမသိဒ္ဓေန၊ လျော့လျည်းမဟုတ် တင်းမာသော ဝီရိယကြောင့် ပြီးသော။ ဉာဏဝိသေသေန၊ လောကီမှထူးသော လောကုတ္တရာဉာဏ်ဖြင့်။ အဓိဂမနီယတော စ၊ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ သဗ္ဗညုဝစနတော စ၊ သဗ္ဗညုရှင်စောဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ပရမတ္ထေန၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ (သဘာဝတော၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်[၁]။) နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ (ပရမတ္ထအားဖြင့်) မရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ဝိဇ္ဇမာနမေဝ၊ သာတည်း။) ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အတ္ထိ။ ပ။ အသင်္ခတန္တိ၊ သော။ ဝေါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဇာတံ၊ ဝေဒနာစသည်တို့ကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယသမဝါယဟုဆိုအပ်သော ကာရဏသာမဂ္ဂီကြောင့် ဖြစ်သည်ပြီးသည်မဟုတ်သော။ အဘူတံ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ထင်ရှားဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သော။ အကတံ၊ တစုံတခုသောအကြောင်းသည် ပြုအပ်သည်လည်းမဟုတ်သော။ အသခ်တံ၊ အသင်္ခတဖြစ်သော တရားသည်၊ ဝါ၊ သခ်တမဟုတ်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။]

ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓနိဒ္ဒေသေ ဝိနိစ္ဆယကထာမုခံ။

---

[၁] ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂ် ယခုစာကိုယ်၌ သဘာဝတော-ဟု ရှိ၏၊ သဘောအားဖြင့်-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ ဋီကာ၌ ပရမတ္ထေန နာဝိဇ္ဇမာနံ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ-ဟု မိန့်ဆိုသောကြောင့် ဤအရာ၌ သဗ္ဘာဝတော-ဟူ၍ရင်း သဘာဝတော-ဟူ၍ရင်း ဤ ၂-ပုဒ်လုံးပင် လိုမည် မထင်ပေ။ (ဆ-သံ-သော)

မဂ္ဂနိဒ္ဒေသကထာ

၅၆၂။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော၊ ကုန်သော။) အဋ္ဌ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေပိ၊ လည်း။ အတ္ထတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ကာမံ ပကာသိတာယေဝ၊ အကယ်၍ကား ပြအပ်ကုန်ပြီးသည်သာတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပြပြီးဖြစ်သော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဧကက္ခဏေ၊ တခုသောခဏ၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ နေသံ၊ ထိုရှစ်ပါးသော တရားတို့၏။ ဝိသေသာဝဗောဓနတ္ထံ၊ (ပဋိပက္ခဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို သတ်ခြင်းအစရှိသော ပဝတ္တိအာကာရ)အထူးကို သိစေခြင်းငှါ။ ဝဒါမ၊ ကုန်အံ့။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ သင်္ခေပတော၊ ဖြင့်။ စတုသစ္စပဋိဝေဓာယ၊ ခြင်းငှါ။ ပဋိပန္နဿ၊ သော။ ယောဂိနော၊ ၏။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ၊ နိဗ္ဗာန် လျှင် အာရုံရှိသော။ အဝိဇ္ဇာနုသယသမုဂ္ဃါတကံ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သော။ ပညာစက္ခု၊ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ သမ္မာဒဿနလက္ခဏာ၊ မဖောက်မပြန် သစ္စာကို မြင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဓာတုပ္ပကာသနရသာ၊ ပရမတ္ထဖြစ်သော စတုသစ္စကို ထင်စွာပြခြင်းကိစ္စရှိ၏[၁]။ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရဝိဒ္ဓံသနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော အမိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏၊ ဝါ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ တထာ သမ္ပန္နဒိဋ္ဌိနော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအခြင်းအရာ အားဖြင့် (ဖြစ်သော) သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဋီကာနှင့် အညီပေးသည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ တထာ၊ ထိုမှတပါးဟု လွယ်စကာ မပေးနှင့်။) တံသမ္ပယုတ္တော၊ ထိုမဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပနိဃါတကော၊ ကာမသင်္ကပ္ပစသော မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တတ် သတ်တတ်သော။ စေတသော၊ ကို။ နိဗ္ဗာနပဒါဘိနိရောပနော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်သည်။ (မဂ္ဂင်ိ-ကို ငဲ့၍ နပုံးရှိသည်။) သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာသင်္ကပ္ပသည်။ သမ္မာစိတ္တာဘိနိရောပနလက္ခဏော၊ မဖောက်မပြန် သမ္ပယုတ်စိတ်ကို

၁-ဋီကာ၌ ပရမတ္ထပ္ပကာသနရသာ-ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အတ္ထပ္ပကာသနရသာ-ဟု ရှိသော သီဟိုဠ်မူကဲ့က ယုတ္တတရဖြစ်ပေသည်။ (ဆ-သံ-သော)

နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အပ္ပနာရသော၊ သမ္ပယုတ်ကို နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ သွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏၊ ဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။

တထာ ပဃာတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသောမဂ် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ရှုသည်လည်းဖြစ်ထသော။ ဝိတက္ကယတော စ၊ ဝုတ္တပကာရသမ္မာသင်္ကပ္ပ ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စိတ်ကိုဘက်စေသည်လည်းဖြစ်ထသော။ (ယောဂိနော၊ ၏။) တံသမ္ပယုတ္တာဝ၊ ထိုသမ္မာသင်္ကပ္ပနှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝစီဒုစ္စရိတသမုဂ္ဃါတိကာ၊ ဝစီဒုစ္စရိုက်ကို အကြွင်းမဲ့သတ်တတ်, ဖြတ်တတ်သော။ မိစ္ဆာဝါစာယ၊ မှ။ ဝိရတိ၊ ကြဉ်တတ်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ သမ္မာဝါစာ နာမ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာဝါစာသည်။ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ နာသောသူတို့ကိုရင်း, သမ္ပယုတ် တရားတို့ကိုရင်း သိမ်းဆည်းခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရမဏရသာ၊ မိစ္ဆာဝါစာမှ ကြဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဝါစာပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မိစ္ဆာဝါစာကို ပယ်ခြင်း လျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ပယ်တတ်သော တရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ တထာ ဝိရမတော၊ ထိုဝုတ္တပကာ ရသမ္မာဝါစာဖြင့် ကြဉ်သောယောဂီ၏။ တံသမ္ပယုတ္တာဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာကမ္မန္တသမုစ္ဆေဒိကာ၊ မိစ္ဆာ ကမ္မန္တကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တတ်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိဝိရတိ၊ ပါဏာတိ ပါတစသောကာယဒုစ္စရိုက်တို့မှ ကြဉ်တတ်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ သမ္မာကမ္မန္တော နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာကမ္မန္တသည်။ သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏော၊ အပြစ်ကင်းသောကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ်သောအမှုကို ကောင်းစွာဖြစ်စေခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိရမဏရသော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တမှ ကြဉ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာကမ္မန္တပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာ ကမ္မန္တကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ အဿ-ယောဂိနော၊ ၏။ တေသံ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာနံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိဘူတော၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြောင်း

ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တံသမ္ပယုတ္တာ၀၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော မဂ္ဂင်တို့နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကုဟနာဒိဥပက္ကိလေသဒိကာ၊ အံ့ဖွယ်ပြုခြင်းစသည်ကို လွန်စွာဖြတ်တတ်သော။ ယာ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိ၊ အကြင်မိစ္ဆာဇီဝမှ ကြဉ်တတ်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သောတရားသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သော၊ ထိုမိစ္ဆာဇီဝဝိရတိသည်[၁]။ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာအာဇီဝသည်။ ဝေါဒါနလက္ခဏော၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ကို၊ ဝါ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကို စင်ကြယ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဉာယာဇီဝပဝတ္တိရသော၊ လျောက်ပတ်သော အသက်မွေးခြင်းကိုဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာဇီဝပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာဇီဝကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ ပယ်တတ်သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏[၂]။

၁-သမ္မာအာဇီဝေါဟူသော ပဓာနပုဒ်ကိုနှဲ၍ ပုလ္လိင်ဖြင့်ဆားသည်၊ ကမ္မခာရည်းသမာသ် ဝါကျမှ တပါးသောအရာ၌ နည်းတူပင် ပဓာနပုဒ်နှင့် လိင်တူမြဲဖြစ်သည်။ (ဆ-သံ-သော)

၂-စတုရင်္ဂသမန္နာဂတာ၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဝါစာ၊ စကားသည်။ ဇနံ၊ နားထောင်သူအပေါင်းကို။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူတတ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဗ္ဗိပက္ခဝိရတိသဘာဝါ၊ ထိုလေးပါးအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော စကားကောင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အနှိုဖြစ်သော မုသာဝါဒအစရှိသည်မှ ကြဉ်ခြင်းသဘောရှိသော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ ဘေဒကရဏမိစ္ဆာဝါစာပဟာနေန၊ ကွဲပြားခြင်းကို ပြုတတ်သော မိစ္ဆာဝါစာကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ ဇနေ၊ နားထောင်သူတို့ကိုရင်း။ သမ္ပယုတ္တေ စ၊ တို့ကိုရင်း။ ပရိဂ္ဂဏှနကိစ္စဝတီ၊ သိမ်းယူခြင်းကိစ္စရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဂ္ဂဟဏလက္ခဏာတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ စီဝရကမ္မာဒိကော၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းစသော ပယောဂဟု ဆိုအပ်သော။ ကမ္မန္တော၊ ကမ္မန္တသည်။ ကော၊ သော။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ နိပ္ဖါဒေတိ ယထာ၊ ပြီးစေသကဲ့သို့ရင်း။ တံတံကိရိယာနိပ္ဖါဒကော၊ ထိုသိုကိရိယာကို ပြီးစေတတ်သော။ စေတနာသင်္ခါတော၊ စေတနာဟုဆိုအပ်သော။ ကမ္မန္တော၊ သည်။ ဟတ္ထပါဒစလနာဒိကိရိယံ၊ လက်သှုပ်ခြင်း ခြေလှုပ်ခြင်းစသော အမှုအရာကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ ယထာ ပါ, ပြီးစေသကဲ့သို့ရင်း။ ဇဝ-တထာ၊ တူ။ သာဝဇ္ဇကတ္တဗ္ဗကိရိယာသမုဋ္ဌာပကမိစ္ဆာကမ္မန္တပ္ပဟာနေန၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော ပြုအပ်သော အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော မိစ္ဆာကမ္မန္တကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်၊ နိရဝဇ္ဇသမုဋ္ဌာပနကိစ္စဝါ၊ အပြစ်မရှိသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကိုဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သမုဋ္ဌာပေန္တော ဝေ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သောဓမ္မကိစ္စအားလျော်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေလျက်သာလျှင်။ ပဝတ္တံ စ၊ ဖြစ်သည်း ဖြစ်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏောတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝသင်္ခါတာယ၊ သော။ တဿာ သီလဘူမိယံ၊ ထိုသီလဟူသောမြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတဿ၊ တည်ပြီးသော။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဒနုရူပေါ၊ ထိုဆိုပြီးသော မဂ္ဂင်အားလျော်သော။ တံသမ္ပယုတ္တော၀၊ ထိုဆိုပြီးမဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကောသဇ္ဇသမုစ္ဆေဒကော၊ ပျင်းခြင်းကိုဖြတ်တတ်သော။ ယော ဝီရိယာရမ္ဘော၊ အကြင်ဝီရိယဟုဆိုအပ်သော အာရမ္ဘသည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) သေ-သော၊ ထိုဝီရိယာရမ္ဘသည်။ သမ္မာဝါယာမော နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထို သမ္မာဝါယာမသည်။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးပင့်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သံကိလေသပက္ခမှ ချီကြွခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အနုပ္ပန္နအကုသလာနုပ္ပါဒနာဒိရသော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းစသောကိစ္စ ရှိ၏။ မိစ္ဆာဝါယာမပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ၏။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝါယာမတော၊ လုံ့လအားထုတ်သော။ တဿ၊ ထိုယောဂီ၏။ တံသမ္ပယုတ္တော၀၊ သော။ မိစ္ဆာသတိဝိနိဒ္ဓုနနော၊ အကုသိုလ်ခန္ဓာဟူသော မိစ္ဆာသတိကို အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးတတ်သော။ စေတသော၊ စိတ်၏။ [၁၄၂] အသမ္မောသော၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားသည်။ သမ္မာသတိ နာမ၊ မည်၏။ သာ၊ ထိုသမ္မာသတိသည်။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏာ၊ အာရုံသို့ကပ်၍တည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ အာရုံကို သဘောအလျောက် မဖောက်မယွင်း မှတ်နိုင်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အသမ္မုဿနရသာ၊ အာရုံကို မမေ့မလျော့စေခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသတိပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ၏။ ဝေ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အနုတ္တရာယ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ သတိယာ၊ သည်။ သံရက္ခိယမာနစိတ္တဿ၊ ကောင်းစွာစောင့်အပ်သောစိတ်ရှိသော ယောဂီ၏။ တံသမ္ပယုတ္တော၀၊ သော။ မိစ္ဆာသမာဓိဝိဒ္ဓံသိကာ၊ သော။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ သည်။ သမ္မာသမာဓိ နာမ၊ မည်၏။ သော၊ ထိုသမ္မာသမာဓိသည်။ အဝိက္ခေပလက္ခဏော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ ဝါ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မပျံ့လွင့်ကြောင်း၏ အဖြစ်

ဝုတ္တော၊ ၏။ ကာယဝါစာနံ၊ တို့၏၊ ဝါ၊ တို့ကိုရင်း။ ခန္ဓသန္တာနဿ စ၊ ခန္ဓာ အစဉ်၏ရင်း၊ ဝါ၊ ကိုရင်း။ သံကိလေသဘူတမိစ္ဆာအာဇီဝပ္ပဟာနေန၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော မိစ္ဆာအာဇီဝကို ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ ညစ်ညူးစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအာဇီဝကိုပယ်ခြင်းဖြင့်။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကို။ ဝေါဒါပနလက္ခဏောတိ၊ ဟူ၍။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ မူလဋီကာ ၂-၇၁-၏ အနက်။ (ပြည်)

လျှင် လက္ခဏာရှိ၏။ သမာဓာနရသော၊ သမ္ပယုတ်စိတ်ကို အညီအညွတ် ကောင်းစွာအာရုံ၌ထားခြင်းကိစ္စရှိ၏။ မိစ္ဆာသမာဓိပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မိစ္ဆာသမာဓိကိုပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သောအခြင်းအရာရှိ၏၊ ဝါ၊ မိစ္ဆာသမာဓိကို ပယ်တတ်သောတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့တရားအပြီးတည်း။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ-နိဒ္ဒေသေ နယော။ (ဤပါဠိအချို့မရှိ။) ဧဝံ-ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စနိဒ္ဒေသ၌။ ဇာတိအာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ ၏။

၅၆၃။ ဉာဏကိစ္စတောတိ၊ ကား။ သစ္စဉာဏဿ၊ သစ္စာတို့ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။ ကိစ္စတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ သစ္စဉာဏံ၊ သည်။ အနုဗောဓဉာဏံ၊ တကြိမ်မဟုတ် အဖန်တလဲလဲ သိသောဉာဏ်ရင်း၊ ဝါ၊ အနုဿဝစသည်သို့ လျှောက်၍သိသောဉာဏ်ရင်း။ ပဋိဝေဓဉာဏဉ္စ၊ ထိုးထွင်း၍သိသောဉာဏ်ရင်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အနုဗောဓဉာဏံ၊ သည်။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်၍။ အနုဿဝါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ နိရောဓေ စ၊ နိရောဓသစ္စာ၌ရင်း။ မဂ္ဂေ စ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌ရင်း။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ပဋိဝေဓ-ဉာဏံ၊ သည်။ လောကုတ္တရံ၊ တရားဖြစ်၍။ နိရောဓံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ ၍။ ကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်း, ပယ်ခြင်း, ပွါးစေခြင်း, မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယမ္ပိ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ၏။ပ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောသုတ်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ အဿ၊ ထိုပဋိဝေဓဉာဏ်၏။ တံ ကိစ္စံ၊ ထိုပရိညေယျစသော သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း ပယ်ခြင်းစသော ကိစ္စသည်။ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

ပန၊ အဖို့တပါးကိုဆိုအံ့။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ယံ ဧတံ သစ္စဉာဏံ၊ အကြင်သို့သော ဤသစ္စာဉာဏ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုလောကီသစ္စာဉာဏ်၌။ ဒုက္ခဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိသောဉာဏ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝဝသေန၊ ပရိယုဋ္ဌာန်ဟုဆိုအပ်သော နှိပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိယုဋ္ဌာနသင်္ခါတော အဘိဘဝေါ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝေါ၊ ဋီကာ။) ဝါ၊ အလွန်ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်း အစွမ်းအားဖြင့်။ (အနက်တူသဒ္ဒါထပ်၍ သာတိသယဖြစ်သည်။) ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပရိယုဋ္ဌာန်ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ သမုဒယဉာဏံ၊ သည်။ ပရိယုဋ္ဌာနာဘိဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား လိုက်သည်၊ နောက်နှစ်ပါး၌လည်း နည်းတူပင်လိုက်။) ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) နိရောဓဉာဏံ၊ သည်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ခဉာဏံ၊သည်။ ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝဝိရဟိတေသု၊ဓုဝအဖြစ်,သုဘအဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တအဖြစ်တို့မှ ကင်းကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝသညာသင်္ခါတံ၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘအဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တအဖြစ်ဖြင့် အမှတ်မှားဟုဆိုအပ်သော။ ဖလေ၊ ၌။ ဝိပ္ပဋိပတ္တိံ၊ ဖောက်ပြန်မှားယွင်းသောအကျင့်ကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။)သမုဒယဉာဏံ၊ သည်။ ဣဿရပဓာနကာလသဘာဝါဒီဟိ၊ ပရမိဿာ ဗြဟ္မာမင်းစသော ဣဿရ အကြောင်း,ပကတိအဗျတ္တဟူသော ပဓာနအကြောင်း,ကာလအကြောင်း, သဘာဝအကြောင်းစသည်တို့ဖြင့်။ လောကော၊ ကသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အကာရဏေ၊ ၌။ ကာရဏာဘိမာနပဝတ္တံ၊ အကြောင်းဟု အမှတ်မှားသောအားဖြင့်ဖြစ်သော။ ဟေတုမှိ၊ ၌။ ဝိပ္ပဋိပတ္တိံ၊ ကို။ (နိဝတ္တေတိ၊ ၏။) နိရောဓဉာဏံ၊ သည်။ အရူပလောကလောကထူပိကာဒီသု၊ အရူပဘုံ, ရုပ်ရှိသောလောက၏ အထွဋ်အဖျားဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံစသည်တို့၌[၁]။ အပဝဂ္ဂဂ္ဂါဟဘူတံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ကင်းရာမောက္ခနိဗ္ဗာန်ဟု စွဲလမ်းယူမှားသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ နိရောဓေ၊ ၌။ ဝိပ္ပဋိပတ္တိံ၊ ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ (အပဝဇ္ဇန္တိ သင်္ခါရာ ဧတသ္မာတိ အပဝဂ္ဂေါ။) မဂ္ဂဉာဏံ၊ သည်။ ကာမသုခလ္လိကအတ္တကိလမထာနုယောဂပ္ပဘေဒေ၊ ကိလေသာကာမနှင့် ယှဉ်သောသုခ၌ ကပ်ငြိသောအကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း, ကိုယ်ကိုပင်ပန်းဆင်းရဲစေတတ်သော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း အပြားရှိသော။ အဝိသုဒ္ဓိ-

၁-လောကထူပိကာယာတိ အသညဘဝေ။ မဓု။ ဆရာကြီးတို့ကား နေဝသညာနာသညာယတနဘုံဟူ၍၊ အရူပလောကကို အသီးဆိုပြီးရကား မသင့်စန်း။

မဂ္ဂေ၊ စင်ရာစင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းမဟုတ်သည်၌။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂ္ဂါ-ဟဝသေန၊ စင်ရာစင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းဟု စွဲလမ်းမှတ်မှားသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဥပါယေ၊ အကြောင်း၌။ ဝိပ္ပဋိပတ္တိံ၊ ကို။ နိဝတ္တေတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ လောကေ။ပ။ သစ္စာနီတိ၊ ဟူသော။ တံ-ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (အင်္ဂုတ္တရ-ဂါထာ။)

[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယော နရော၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ န ဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ တာဝ၊ လောက်။ သော နရော၊ သည်။ လောကေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌ရင်း။ လောကပ္ပဘဝေ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းအမှန် သမုဒယသစ္စာ၌ရင်း။ သိဝေ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း မကပ်လိမ်း၍ ငြိမ်းအေးချမ်းမြေ့သော။ လောကတ္ထင်္ဂမေ စ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌ရင်း။ တဒုပါယေ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၌ရင်း။ သမ္မုယှတိ၊ ပြင်းစွာတွေဝေ၏။] (ဝေမတ္တ ဉာဏကိစ္စတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၅၆၄။ အန္တောဂဓာနံ ပဘေဒါတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ တဏှံ၊ တဏှာကိုင်ရင်း။ အနာသဝဓမ္မေ စ၊ အာသဝေါတို့၏ အာရုံမဟုတ်သော လောကုတ္တရာတရားတို့ကိုရင်း။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သေသာ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ၌။ (အန္တောဂဓာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။) ဆတ္တိံသတဏှာဝိစရိတာနိ၊ သုံးဆဲ့ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်တို့သည်။ သမုဒယသစ္စေ၊ ၌။ (အန္တော-ဂဓာနိ၊ ကုန်၏။) နိရောဓသစ္စံ၊ သည်။ အသမ္မိဿံ၊ တပါးတည်းဖြစ်၍ တစုံတခုသောတရားနှင့်မရောနှော။ (ကုတော တဒန္တောဂဓပ္ပဘေဒေါတိ အဓိပ္ပါယော။) မဂ္ဂသစ္စေ၊ ၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမုခေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပဓာနပြုသာဖြင့်။ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ။ပ။ င်္ဂါနိ၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်, ပညိန္ဒြေ, ပညာဗိုလ်, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ (အန္တောဂဓာနိ၊ ကုန်၏။) သမ္မာသင်္ကပ္ပါ-ပဒေသေန၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပကိုညွှန်းသဖြင့်။ [၁၄၃] တယော၊ ကုန်သော။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော၊ နေက္ခမ္မဝိတက်, အဗျာပါဒဝိတက်, အဝိဟိံသာဝိတက်တို့သည်။ (အန္တောဂဓာ၊ ကုန်၏။) သမ္မာဝါစာပဒေသေန၊ သမ္မာ-

ဝါစာကို ညွှန်းသဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝစီသုစရိတာနိ၊ တို့သည်။ပ။ သမ္မာဝါစာမည်၏ဟု တဗိုန်ဖြစ်သောကြောင့်။ ...

သမ္မာဇီဝမုခေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပိစ္ဆတာ စ၊ သည်ရင်း။ သန္တုဋ္ဌိတာ စ၊ သည်ရင်း။ (အနွေ့ာဂဓာ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံယေဝ၊ ကုန်သော။ တေသံ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါနံ၊ တို့၏။ အရိယကန္တသီလတ္တာ စ၊ အရိယာတို့သည် ချစ်နှစ်သက်အပ်သော သီလ၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အရိယကန္တသီလဿ၊ ၏။ သဒ္ဓါဟတ္ထေန၊ သဒ္ဓါလက်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ စ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ တေသံ၊ ထိုသဒ္ဓါနြေ့စသည်တို့၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သီလဿ၊ ၏။) အတ္ထိဘာဝတော၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယ။ပ။ ပါဒါ၊ တို့သည်။ပ။ သမ္မာဝါယာမာပဒေသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓ။ပ။ ဂ်ါနိ၊ တို့သည်။ပ။ သမ္မာသတိအပဒေသေန၊ ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓ။ပ။ ဂ်ါနိ၊ တို့သည်။ သမ္မာသမာဓိအပဒေသေန၊ ဖြင့်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာဒယော၊ သဝိတက္ကသဝိစာရသမာဓိအစရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့သည်ရင်း။ စိတ္တသမာဓိ။ပ။ ဂ်ါနိ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်ဟူသော စိတ္တသမာဓိ။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ အနွေ့ာဂဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ (ဝေမေတ္ထ အနွေ့ာဂဓာနံ ပဘေဒတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၅၆၅။ ဥပမာတောတိ၊ ကား။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ဘာရော ဝိယ၊ ဝန်ကိုကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဘာရာဒါနမိဝ၊ ဝန်ကိုယူခြင်းကိုကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဘာရနိက္ခေပနမိဝ၊ ဝန်ကိုချခြင်းကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဘာရနိက္ခေပနူပါယော ဝိယ၊ ဝန်ကိုချခြင်း၏ အကြောင်းကိုကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) စ၊ တနည်းလည်း။ ရောဂေါ ဝိယ၊ အနာကိုကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ရောဂနိဒါနမိဝ၊ အနာ၏အကြောင်းရင်းကိုကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏[1]။) ရောဂ-

၁-ရောဂါ၏နိဒါန်းကား အကြောင်းရင်းတည်း၊ သမုဋ္ဌာန်ကား နီးသောအကြောင်းတည်း။ ထိုတွင် မလျော်ကန်ပတ်မသင့်တင့်သော ဘောဇဉ် အာဟာရဥတုစသည်ကို မှီဝဲခြင်းသည် ဝေးသောအကြောင်း ဖြစ်ရကား နိဒါန်းတည်း၊ သလိပ်သည်းခြေ သွေးလေ မညီ ပထဝီစသောဓာတ်ဘို၏ ချောက်ခြား ဖောက်ပြန်သည်ကား နီးသောအကြောင်း ဖြစ်ရကား သမုဋ္ဌာန်တည်း။ (ပြည်)

ဝူပသမော ဝိယ၊ ရောဂါ၏ငြိမ်းခြင်း ပျောက်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဘေသဇ္ဇမိဝ၊ အနာပျောက်ကြောင်းဆေးကောင်းကို ကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဝါ၊ ကား။ ဒုဗ္ဘိက္ခမိဝ၊ ရခဲသော ထမင်းအစာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ဝတ်မွတ်ရှားပါး အစားအစာ ရခဲသောအခါကိုကဲ့သို့။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိ ဝိယ၊ မိုးမကောင်း သောအခါကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ မိုးမရွာသောအခါ လွန်စွာမိုးရွာသောအခါကို ကဲ့သို့။ သမုဒယသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သုဘိက္ခမိဝ၊ ရလွယ်သောထမင်း အစာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုကဲ့သို့၊ ဝါ၊ ကုံတံပေါများ အစားအစာ ဝပြော သောအခါကိုကဲ့သို့။ နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) သုဝုဋ္ဌိ ဝိယ၊ လုပ်ချိန် အခါ အသင့်အတင့်ကောင်းစွာ မိုးရွာခြင်းကိုကဲ့သို့။ မဂ္ဂသစ္စံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) အပိ စ၊ တနည်းလည်း။ ဝေရီဝေရမူလဝေရသမုဂ္ဃါတ ဝေရသမုဂ္ဃါ- တူပါယေဟိ၊ ရန်ရှိသောသူ, ရန်, ရန်ကိုအကြွင်းမဲ့သတ်ရာ, ရန်ကိုအကြွင်းမဲ့ သတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း။ ဝိသရုက္ခ။ပ။ နုပါယေဟိ၊ အဆိပ်ပင်, အဆိပ်ပင်၏အမြစ်, အမြစ်ပြတ်ခြင်း,ထိုအမြစ်ပြတ်ခြင်း၏အကြောင်းတို့နှင့် ရင်း။ ဘယ။ပ။ ပါယေဟိ၊ ဘေး, ဘေး၏အကြောင်း, ဘေးကင်းခြင်း, ထိုဘေးကင်းရာသို့ရောက်ခြင်း, သိခြင်း၏အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း။ ဩရိမ။ပ။ ဝါယာမေဟိ စ၊ ဤမှာဖက်ကမ်း, ကြီးစွာသောရေအယဉ်, ထိုမှာဖက်ကမ်း, ထိုမှာဖက်ကမ်းသို့ ရောက်စေတတ်သောလုံ့လတို့နှင့်ရင်း။ ယောဇေတွာပိ၊ ယှဉ်၍လည်း။ ဧတာနိ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့ကို။ ဥပမာတော၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရှေ့တရပ်အပြီးသတ်တည်း။ ဝေမေတ္ထ ဥပမာတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၆၆။ စ၊ ထိုမှတပါး။ စတုက္ကတောတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာ လေးပါးတို့၌။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသာမည်၍။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည် သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသာမည်၍။ န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဒုက္ခဉ္စေဝ၊ ဒုက္ခလည်း မည်သော။ အရိယသစ္စဉ္စ၊ အရိယသစ္စာလည်းမည်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နေဝ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခလည်းမမည်သော။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယ သစ္စာလည်းမမည်သောတရားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သမုဒယာဒီသု၊ သမုဒယ

စသည်တို့၌။ သေ နယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစတုက္က၌။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကြဉ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ဆဲ့ကိုးပါး တရားတို့သည်လည်းကောင်း။ သာမညဖလာနိ စ၊ မဂ်၏အကျိုးဖြစ်ကုန်သော ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် သုံးဆဲ့ခုနစ်ခုတို့သည်လည်းကောင်း။ ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော သဘောတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ဣတိ ဝစနတော၊ ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သင်္ခါရဒုက္ခတာယ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသာမည်၏။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာကားမမည်။ နိရောဓော၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသာမည်၏။ န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဣတရံ၊ ဒုက္ခနိရောဓတို့မှ တပါးသော။ အရိယသစ္စဒ္ဒယံ၊ သမုဒယမဂ္ဂသစ္စာဟူသော အရိယသစ္စာနှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သင်္ခါရဒုက္ခတာယ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ကောင်း၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ကောင်းသော်လည်း။ ယဿ၊ အကြင်ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ ဝုဿတိ၊ သုံး၏။ (တဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏။) တထဋ္ဌေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောပရိညေယျ အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့်။ (ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်သည်။) န သိယာ၊ မဖြစ်ကောင်း။ ပန၊ အလျှော်ကိုဆိုအံ့။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အပြားအားဖြင့်။ တဏှာယ၊ တဏှာကို။ အညတြ၊ ထား၍။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ငါးပါးအပေါင်းသည်။ ဒုက္ခဋ္ဌေဝ၊ ဒုက္ခလည်းမည်၏။ အရိယသစ္စဥ္စ၊ အရိယသစ္စာလည်းမည်၏။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သာမညဖလာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယဿ၊ ကို။ ပရိညတ္ထံ၊ ငှါ။ ဘဂဝတိ၊ ၌။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကို။ ဝုဿတိ၊ ၏။ (တဿ၊ ၏။) တထဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ နေဝ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမမည်သည်သာတည်း။ န အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမမည်သည်သာတည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ၊ ဝါ၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ သမုဒယာဒီသုပိ၊ သမုဒယသစ္စာ စသည်တို့၌လည်း။ ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်၍။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌။ စတုက္ကတောပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

[၁၄၄] ၅၆၇။ သုညတေကဝိဓာဒီဟိတိ ဧတ္ထ၊ ဌ္ဓ။ တာ၀၊ စွာ။ သုညတော၊ အားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ သေသော၊) ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ ပရမတ္ထေန၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနေ၀၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဝေဒကကာရကနိဗ္ဗုတဂမကာဘာ၀တော၊ ခံစားတတ်သောသူ, ပြုတတ်သောသူ,ငြိမ်းတတ်သောသူ,သွားတတ်သောသူမရှိခြင်းကြောင့်။ သုညာနိ၊ ဗာဟိရကတိတ္ထိတို့သည် ကြံအပ်ကုန်သော ခံစားတတ်သောသူစသည်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ-လွှယ်ပြီ။

[ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒုက္ခမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ကောစိ၊ သော။ ဒုက္ခိတော၊ ဒုက္ခကိုခံစားတတ်သောသူသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ကိရိယာ၀၊ ပြုခြင်းသည်သာလျှင်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သော သူသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ နိဗ္ဗုတိ၊ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ နိဗ္ဗုတော၊ ငြိမ်းတတ်သော။ ပုမာ၊ ကျားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (မဂ္ဂ-မတ္ထိ-ကို မဂ္ဂေါ+အတ္ထိဖြတ်၊ ဩ-ကို အ-ရေး၊ မ-အာဂုံ။) မဂ္ဂေါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာသွားကြောင်း အကျင့်ခရီးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဂမကော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သော။ ပုမာ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။] (ရထောဒ္ဓတဂါထာ။)

အထ ဝါ၊ ကား။ ပုရိမဒ္ဒယံ၊ ရှေးဖြစ်သော ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာနှစ်ပါး အပေါင်းသည်။ ဓုဝသုဘသုခတ္တသုညံ၊ မြဲသောသဘော, တင့်တယ်သော သဘော, ချမ်းသာသောသဘော, အတ္တဟူသောသဘောမှ ဆိတ်၏။ အမတပဒံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္တသုညံ၊ အတ္တမှဆိတ်၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂ-သစ္စာသည်။ ဓုဝသုခအတ္တဝိရဟိတော၊ ဓုဝသုခအတ္တမှကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသု၊ ထိုသစ္စာလေးပါးတရားတို့၌။ သုညတာ၊ ဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ (အရိယာဂါထာ။)

ဝါ၊ ကား။ (ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာလေးပါးတို့တွင်။) တီဏိ၊ သုံးပါးသော သစ္စာတို့သည်။ နိရောဓသုညာနိ၊ နိရောဓသစ္စာမှ ဆိတ်ကုန်၏။ နိရောဓော စ၊ သည်လည်း။ သေသတ္တယသုညော၊ ကြွင်းသောသစ္စာသုံးပါးအပေါင်းမှ ဆိတ်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤလေးပါးသောသစ္စာတို့တွင်။ ဟေတု၊ သမုဒယ-မဂ္ဂမည်သော အကြောင်းသစ္စာသည်။ ဖလသုညော၊ အကျိုးသစ္စာမှ ဆိတ်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သမုဒယေ၊ ပေါ်နေဘ္ဘဝိက တဏှာဟူသော သမုဒယ၌။ ဒုက္ခဿ၊ ပုနဗ္ဘဝဟုဆိုအပ်သော အာယတိ ဒုက္ခ၏။ အဘာဝ-

တော စ၊ ကြောင့်ငှင်း။ မဂ္ဂေ၊ ၌။ နိရောဓေသ၊ (၏။ အဘာဝတော စ၊ ကြောင့်တည်း။) ပကတိဝါဒီနံ၊ တို့၏။ ပကတိ၊ မာယာမည်သော ပကတိ သည်။ (ဝိကာရေဟိ၊ မဟာအဟံကာရ စသောဝိကာရတို့ဖြင့်။) သဂဗ္ဘာ ဝိယ၊ မျိုးရှိသကဲ့သို့၊ ဝါ၊ မျိုးနှင့်တကွဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ·တထာ၊ တူ။ (ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။) ဖလေန၊ အကျိုးသစ္စာဖြင့်။ သဂဗ္ဘော၊ မျိုးရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်[၁]။ ဒုက္ခသမုဒယာနဉ္စ၊ တို့၏ငှင်း။ နိရောဓမဂ္ဂါနဉ္စ၊ တို့၏ငှင်း။ အသမဝါယာ၊ အညီအညွတ်တကွမဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလံ၊ အကျိုးသစ္စာသည်။ ဟေတုသုညဉ္စ၊ အကြောင်းသစ္စာမှ ဆိတ်သည် လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ သမဝါယဝါဒီနံ၊ သမဝါယဝါဒီတိတ္ထိတို့၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) ဒွိအဏုကာဒိ၊ အကြောင်းပရမာဏုမြူနှစ်ခုရှိသော တခုသော အကျိုးစသည်သည်။ ဟေတုသမဝေတံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွတည်သည်။ (ဧကီဘူဘာဝိ၀ သမ္ဗန္ဓံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွတခုတည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍စပ်သည်။) ဟောတိ ဝိယ၊ သို့။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏အကျိုးသစ္စာသည်။ ဟေတု-သမဝေတံ၊ အကြောင်းသစ္စာနှင့်တကွတည်သည်။ (ဧကီဘူတမိဝ သမ္ဗန္ဓံ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍စပ်သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (တေနေတံ ဝုစ္စတိ။)

[ဣဓ၊ ဤသစ္စာလေးပါး၌။ တယံ၊ ဒုက္ခ, သမုဒယ, မဂ္ဂဟူသော သစ္စာ သုံးပါးအပေါင်းသည်။ နိရောဓသုညံ၊ နိရောဓသစ္စာမှဆိတ်၏။ နိဗ္ဗုတိပိ၊ နိရောဓသစ္စာသည်လည်း။ တေန တယေန၊ ထိုဆိုပြီးသော သစ္စာသုံးပါးမှ။ သုညာ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းသစ္စာသည်။ ဖလေန၊ အကျိုးသစ္စာမှ။ သုညော၊ ၏။ ဖလံပိ၊ အကျိုးသစ္စာသည်လည်း။ တံဟေတုနာ၊ ထိုအကြောင်းသစ္စာမှ။ သုညံ၊ ၏။] (အရိယာဂါထာ၊ နိဗ္ဗုတိဿုညာ ဟေတုပ္ဖလံ-ဟု သံယုတ်နှင့်ရွတ်။) ဧဝံ တာဝ[၂]သုညတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကေဝိဓာဒိဝိနိစ္ဆယကထာ

၅၆၈။ စ၊ ထိုမှတပါး။ ကေဝိဓာဒီဟီတိ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသစ္စာ လေးပါးတို့တွင်။ သဗ္ဗမေဝ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ (သံသာရဿ၊ ၏။)

၁-ကိုယ်ဝန်ဆောင်သော သတ္တဝါကို မျိုးရှိသည်ဆိုသကဲ့သို့ ဤ၌အကျိုးကိုဂဗ္ဘဗီဇ ကိုယ်ဝန်မျိုးဟူ၍ဆိုသည်။ (ပြည်)

၂-သုညတေကဝိဓာဒီဟိ·ဟု ပဒုဒ္ဓါရပြုခဲ့ရာကွင် သုညတော ဝိနိစ္ဆယလက်ဦးဆိုပြီး၍ ကေဝိဓာဒိ ကျန်ချေသေးရကား တာဝ-ဟူသည်။ (ပြည်)

ပဝတ္တိဘာဝတော၊ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ (ဘာဝ-သည် သဘောဟော။) ကေဝိမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နာမရူပတော၊ နာမ်ရုပ် အားဖြင့်။ ဒုဝိမံ၊ ၏။ ကာမရူပါရူပ္ပပဝတ္တိဘာဝဘေဒတော၊ ကာမ-ရူပ-အရူပ ဟူသော ဥပပတ္တိအပြားအားဖြင့်။ တိဝိမံ၊ ၏။ စတုအာဟာရဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိမံ၊ ၏။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စဝိမံ၊ ၏။

သမုဒယောပိ၊ သည်လည်း။ ပဝတ္တကဘာဝတော၊ ပဝတ္တိဟုဆိုအပ် သော ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ကေဝိဓော၊ တပါးအဖို့ရှိ၏။ (ဘာဝ-သည်သဘာဝဟော။) ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာသမ္ပယုတ္တ-တော၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်, ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ်အားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ကာမဘဝ-ဝိဘဝတဏှာဘေဒတော၊ ကာမတဏှာ-ဘဝတဏှာ-ဝိဘဝတဏှာ အပြား အားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ စတုမဂ္ဂပ္ပဟေယျတော၊ လေးပါးသောမဂ်တို့ သည် ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။ ရူပါဘိနန္ဒနာဒိ-ဘေဒတော၊ ရူပက္ခန္ဓာ၌တပ်သော တဏှာအစရှိသော အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ၊ ရူပါရုံ၌တပ်သော တဏှာအစရှိသောအပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓော၊ ၏။ ဆတဏှာကာယဘေဒတော၊ ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယအပြားအား ဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ၏။

[၁၄၅] နိရောဓောပိ၊ သည်လည်း။ အသင်္ခတဓာတုဘာဝတော၊ အသင်္ခတဓာတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကေဝိဓော၊ ၏။ ပရိယာယေန ပန၊ အကြောင်းအမြွက်အားဖြင့်ကား။ သဉပါဒိသေသအနုပါဒိသေသဘေဒ-တော၊ ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနှင့်တကွဖြစ်သော နိဗ္ဗာန ဓာတ် ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာမရှိသော နိဗ္ဗာနဓာတ် အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ဘဝတ္တယဝူပသမတော၊ ဘဝသုံးပါး အပေါင်း၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ စတုမဂ္ဂါဓိဂမနီယတော၊ လေးပါးသောမဂ်တို့သည် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ၊ လေးပါးသော မဂ်တို့သည် အာရုံပြု၍ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။ ပဉ္စာဘိနန္ဒနာဝူပသမတော၊ ရူပါဘိနန္ဒနစသော ငါးပါးသောအဘိနန္ဒနတို့ ၏ ငြိမ်းရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓော၊ ၏။ ဆတဏှာကာယက္ခယဘေဒတော၊

ခြောက်ပါးသော တဏှာကာယတို့၏ကုန်ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အပြားအားဖြင့်။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ၏။

မဂ္ဂေါပိ၊ သည်လည်း။ ဘာဝေတဗ္ဗတော၊ ဘာဝေတဗ္ဗအဖြစ်ဟူသော သာမညလက္ခဏာအားဖြင့်။ ကေဝိဓော၊ ၏။ သမထဝိပဿနာဘေဒတော၊ သမထ-ဝိပဿနာအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဒဿန-ဘာဝနာဘေဒတော၊ ဒဿန-ဘာဝနာအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ခန္ဓတ္တယဘေဒတော၊ သီလက္ခန္ဓ, သမာဓိက္ခန္ဓ, ပညာက္ခန္ဓဟူသော သုံးပါးတို့၏အပေါင်း၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သပ္ပဒေသတ္တာ၊ သီလက္ခန္ဓစသည်တို့၏ အစိတ်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နဂရံ၊ မြို့ကို။ ရဇ္ဇေန၊ မင်း၏နိုင်ငံဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ ဝိယ၊ ရေတွက်အပ်သကဲ့သို့။ နိပ္ပဒေသေဟိ၊ ကြွင်းသောအစိတ်မရှိကုန်သော။ တီဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ယထာဟ။ [အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒကာဝိသာခ။ အရိ-ယေန၊ အရိယာဖြစ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ ခေါ၊ စစ်။ န သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာဝုသော ဝိသာခ၊ ခ။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်ကား။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ အာဝုသော ဝိသာခ၊ ခ။ ယာ စ သမ္မာဝါစာ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သီလက္ခန္ဓေ၊ သီလကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ယော စ သမ္မာဝါယာမော၊ သည်လည်းကောင်း။ ယာ စ သမ္မာသတိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သမာ-ဓိက္ခန္ဓေ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ယာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ သမ္မာသင်္ကပ္ပော၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပညာက္ခန္ဓေ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။]

ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌၊ ဝါ၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌။ သမ္မာ-ဝါစာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ တို့သည်။ သီလမေဝ၊ သီလပင်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသမ္မာဝါစာစသော သုံးပါးသောတရားတို့ကို။ သဇာတိတော-သမာနဇာတိတော၊ ဝစီဒုစ္စရိတဝိရတိစသော ဘေဒ

တို့၌ တူသောသီလဇာတ်အားဖြင့်။ သီလက္ခန္ဓေန၊ သီလကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သီလက္ခန္ဓေ-တိ၊ ဟူ၍။ ဘုမ္မေန၊ သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ညွှန်းခြင်းကို။ ကိဋ္ဌာပိ ကတော၊ အကယ်၍ကား ပြုအပ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြုအပ်သော်လည်း။ ကရဏဝသေနေဝ၊ တတိယာဝိဘတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်၍ဆိုအံ့။ သမ္မာဝါယာမာဒီသု၊ ကုန်သော။ တီသု ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မ-တာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဧကဂ္ဂဘာဝေန၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အပ္ပေတုံ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဝီရိယေ၊ ဝီရိယသည်။ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးပင့်ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေန္တေ၊ ပြီးစေသည်ရှိသော်။ သတိယာ စ၊ သတိသည်လည်း။ အပိလာပနကိစ္စံ၊ မပေါ်စေခြင်းကိစ္စကို၊ ဝါ၊ မဒွမလျော့ခြင်းကိစ္စကို။ သာဓေန္တိယာ၊ ပြီးစေသည်ရှိသော်။ လဒ္ဓူ-ပကာရော၊ ရအပ်သောကျေးဇူး ပြုခြင်းရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ (အပ္ပေတုံ၊ ငှါ။) သက္ကောတိ၊ ၏။

တတြ၊ ထိုသို့တတ်နိုင်ရာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ့်သည်ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဟိ၊ ထင်ရှားစေအံ့။ နက္ခတ္တံ၊ သဘင်ကို။ ကီဠိဿာမ၊ ကစားကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌေသု၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ သဟာယေသု၊ သူငယ်ချင်းတို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ သုပုပ္ဖိ-တံ၊ လှိုင်လှိုင်ပွင့်သော။ စမ္ပကရုက္ခံ၊ စကားပင်ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ၊ လက်ကိုမြှောက်၍။ ဂဟေတုံပိ၊ ဆွတ်ခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကု-ဏေယျ၊ မစွမ်းနိုင်ရာ။ အထ၊ ထိုသို့မစွမ်းနိုင်လတ်သော်။ အဿ၊ ထို လက်လှမ်းသောသူအား။ ဒုတိယော၊ နှစ်ယောက်မြောက်သော အဖော်သည်။ ဩဏမိတွာ၊ ကုန်း၍။ ပိဋ္ဌိံ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးရာ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ တဿ၊ ထိုကုန်းသောအဖော်၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ၌။ ဌတွာပိ၊ ရပ်လျက်လည်း။ ကမ္ပမာနော၊ တုန်သည်ဖြစ်၍။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကုဏေယျ၊ ရာ။ အထ၊ ထိုသို့တုန်လတ်သော်။ အဿ၊ ထိုသူအား။ ဣတရော၊ သုံးယောက်မြောက်သော အဖော်သည်။ အံသကူဋံ၊ ပခုံးစွန်းကို။ ဥပနာမေယျ၊ ညွတ်စေရာ၏။ သော၊ သည်။ ဧကဿ၊ ၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊

၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ဧကဿ၊ ၏။ အံသကူဋံ၊ ကို။ ဩလုဗ္ဘ၊ လက်ထောက်၍။ ယထာရုစိ၊ အလိုအတိုင်း။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဩစိနိတွာ၊ ဆွတ်၍။ ပိဠန္ဓိတွာ၊ ပန်၍။ နက္ခတ္တံ၊ ကို။ ကီဠေယျ ယထာ၊ ကြည့်စားရာသကဲ့သို့။ ဣဒံ၊ ဤ ဤဥပမေယျကို။ ဧဝံ သမ္ပဒံ၊ ဤဥပမာနှင့်အတူ ပြီးစီးပြည့်စုံသည်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။

[၁၄၆] ဟိ-ကထံ၊ အသို့တူသနည်း ဟူမူကား၊ ဝါ၊ ချဲ့။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဥယျာနံ၊ သို့။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သဟာယာ ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဧကတော၊ တည်း။ ဇာတာ၊ ကုန်သော။ သမ္မာဝါယာမာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သုပုပ္ဖိတစမ္ပကော ဝိယ၊ ကောင်းစွာပွင့်သော စကားပင်ကဲ့သို့။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာပိ၊ ၍လည်း။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တော ဝိယ၊ မစွမ်းနိုင်သောသူကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဧကဂ္ဂဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပေတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ပိဋ္ဌိံ ဒတွာ၊ ၍။ ဩဏတသဟာယော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝါယာမော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အံသကူဋံ ဒတွာ၊ ၍။ ဌိတသဟာယော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သတိ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ တေသု၊ ထိုသူငယ်ချင်းသုံးယောက်တို့တွင်။ ဧကဿ၊ ၏။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ဧကဿ၊ ၏။ အံသကူဋံ၊ ကို။ ဩလုဗ္ဘ၊ ၍။ ဣတရော၊ ဤမှတပါး ပန်းဆွတ်သောသူသည်။ ယထာရုစိ၊ တိုင်း။ ပုပ္ဖံ၊ ကို။ ဂဟေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ဝီရိယေ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တေ၊ သော်။ သတိယာ စ၊ သည်လည်း။ အပိလာပနကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိယာ၊ သော်။ (လဒ္ဓု-ပကာရော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။) သမာဓိ၊ သည်။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ဧကဂ္ဂဘာဝေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသောတရားတို့တွင်။ သမာဓိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာ-တိတောတိ၊ သဝိတက္က-သဝိစာရစသည်ပြားသော သမာဓိတို့၌ တူသော သမာဓိ၏ သမာဓာန သဘောဟူသောဇာတ်အားဖြင့်။ သမာဓိက္ခန္ဓေန၊ သမာဓိကျေးဇူးဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဝါယာမသတိယော ပန၊ တို့သည်ကား။ ကိရိယတော၊ သမာဓိအားကျေးဇူးပြုသော သမာဓိအားလျော်

သော ကိစ္စအားဖြင့်။ (သမာဓိကစ္စေန၊ ဖြင့်။) သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိရိယတော၊ ၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပေသုပိ၊ တို့တွင်လည်း။ ပညာ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ၊ တ္တဟူ၍။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နိစ္ဆေတုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်။ ဝိတက္ကော၊ ဝိတက်သည်။ အာကောဋေတွာ၊ ခေါက်၍ ခေါက်၍။ ဒေန္တေ၊ ပေးသည်ရှိသော်။ နိစ္ဆေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်သနည်း[၁]။ ဟေရညိကော၊ ပွဲစားမင်းသည်။ ကဟာပဏံ၊ အသပြာကို။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗဘာဂေသု၊ အလုံးစုံသော အဖို့တို့၌။ ဩလောကေတုကာမော၊ ကြည့်ခြင်းငှါလိုသည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ စက္ခုတလေနေဝ၊ မျက်စိအပြင်ဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဝတ္တေတုံ၊ ထိုမှဤမှလှန်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်။ အင်္ဂုလိပဗ္ဗေဟိ၊ လက်ချောင်းတို့ဖြင့်။ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လှန်၍ လှန်၍။ ဣတော စိတော စ၊ ဤမှဤမှလည်း။ ဩလောကေတုံ၊ ကြည့်ခြင်းငှါ။ သက္ကោ- တိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝမေဝ၊ တူ။ ပညာ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နိစ္ဆေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဘိနိရောပနလက္ခဏေန၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ အာဟနန- ပရိယာဟနနရသေန၊ ရှေးရှု ခေါက်ခြင်း, အဖန်တလဲလဲ ခေါက်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင် ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိသော။ ဝိတက္ကေန၊ သည်။ အာကော- ဋေန္တေန ဝိယ၊ (အနိစ္စံ အနိစ္စံ စသည်ဖြင့် ပညာ၏ကိစ္စနှင့် တူသောကိစ္စဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင်မှ အဖန်တလဲလဲခေါက်သကဲ့သို့ရင်း။ ပရိဝတ္တေန္တေန ဝိယ စ၊ (အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်) လှန်လှော်သကဲ့သို့ ရင်း။ အာဒါယ ဝိယ၊ ယူ၍ကဲ့သို့[၂]။ (ဝိယလိုက်။) ဥဂ္ဂဟိတွာ၊ ကြံ၍ ကြံ၍။

၁-အကျယ်ချဲ့လိုသော ကျမ်းဆရာတို့သည် ကထံ-သဒ္ဒါ, သေယျထိဒံ-သဒ္ဒါတို့ဖြင့် တက်မြဲ၊ ထို့ကြောင့် ယထာ ဟိ-၌ ဟိ-ကား နိပါတ်ချသာ အနက်မရှိဟု ဆရာတို့ဆို ဆိုကုန်၏။ (ပြည်)

၂-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စာကိုယ်၌ အာဒါယာဒါယ-ဟု ရှိ၏၊ ဟူ၍ ယူ၍-ဟု အနက်ပေးရာ၏။ (ဆ-သံ-သော)

(ဝိစ္ဆာလောပ-ထည့်[1]။) ဒိန္နမေဝ၊ ပေးအပ်သော အာရုံကိုသာလျှင်။ ပညာ၊ သည်။ နိစ္ဆေတုံ၊ ငှါ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမာပိ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိ,သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့တွင်လည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သဇာတိတော၊ ဒုက္ခေဉာဏံ စသည်တို့၌တူသော ပဇာနနသဘော ဟူသော ပညာ၏ ဇာတ်အားဖြင့်။ ပညာက္ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ သမ္မာ-သင်္ကပ္ပေါ ပန၊ သည်ကား။ ကိရိယတော၊ ပညာ၏ကိစ္စနှင့်တူသော ကိစ္စ အားဖြင့်[2]။ သင်္ဂဟိတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေဟိ တီဟိ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သင်္ဂဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တိဝိဓော ခန္ဓတ္တယဘေဒတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိဝသေနေဝ၊ သောတာပတ္တိမဂ် စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၏။

အပိ စ၊ တနည်းကို။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ တို့သည်။ အဝိတထတ္တာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ အဘိညေယျတ္တာ ဝါ၊ ရှေးရှုမျက်မှောက်သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ ဧကဝိဓာနိ၊ တပါးအဖို့ရှိကုန်၏။ လောကိယလောကုတ္တရတော ဝါ၊ အား ဖြင့်ရင်း။ သင်္ခတာသင်္ခတတော ဝါ၊ အားဖြင့်ရင်း။ ဒုဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ် အားဖြင့်ရင်း။ အပ္ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ တိဝိဓာနိ၊ ကုန်၏။ (ဒဿနပဟာတဗ္ဗတစ်, ဘာဝနာပဟာတဗ္ဗတစ်, ဒဿနဘာဝနာအပ္ပဟာ-တဗ္ဗတစ် သုံးဖြစ်၏။) ပရိညေယျာဒိဘေဒတော၊ ပရိညေယျ,ပဟာတဗ္ဗ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗ,ဘာဝေတဗ္ဗ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤရွေ့တခန်းတည်း။ (ဝေမေတ္တ ကေဝိခါဒိဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

၁-အာဒါယ ဉီဟိဟ္ဝာ၊ မူလဋီ ၂-၅၉။ အာဒါယ ဉီဟိတ္ဝာတိ ဂဟေတွာ ဝိယ တက္ကေတွာ ဝိတက္ကေတွာ၊ အနု ၂-၆၈။ (ပြည်)

၂-ပေတို့၌ ကိရိယဝသေန-ရှိ၏၊ ရှိသည်အတိုင်းလည်း နိသျည်း၌ ယောဇနာ၏။ ကိရိယတောတိ ဧတ္ထ ပညာသဒိသကိစ္စံ ကိရိယာတိ ဝုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ ပန သမာဓိဉပကာရကံ တဒနုရူပကိစ္စန္တိ အယမေတ္ထ ဝိသေသော-ဟုလာသော ဤဋီကာ၊ ရင်းနည်းတူ မူလ-ဋီကာတို့၌ လာသောကြောင့် ပါဠ်ဟောင်း မမှတ်သာ။ (ပြည်)

[၁၄၇] ၅၆၉။ သဘာဂဝိသဘာဂတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ အဝိတထတော၊ အားဖြင့်ရင်း။ အတ္တသုညတော၊ အတ္တမှဆိတ်သောအားဖြင့်ရင်း။ ဒုက္ကရပဋိဝေဓတော စ၊ ခဲယဉ်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း၊ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်ရင်း။ အညမညသဘာဂါနိ၊ အချင်းချင်း တူသောအဖို့ရှိကုန်၏၊ ဝါ၊ တူသောသဘော ရှိကုန်၏။ ယထာဟ——

[အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ (ယံ၊ အကြြင်စကားကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ့်။) တံ ဝစနံ၊ ကို။ တွံ၊ သည်။ ကိံမညသိ၊ အသို့အောက်မေ့သနည်း။ ယော ဝါ၊ အကြြင်သူသည်မူလည်း။ ဒူရတော၀၊ မှလျှင်။ သုခုမေန၊ ကျဉ်းလှစွာသော။ တာဠစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ သံကွင်းပေါက်ဖြင့်၊ ဝါ၊ သံကောက်ပေါက်ဖြင့်။ အသနံ၊ မြားကို။ ပေါ်ခါနုပေါ်ခံ၊ အဆင့်ဆင့်။ အဝိရာဓိတံ၊ မချွတ်မယွင်း။ အတိပါတေယျ၊ ပစ်ရာ၏။ ယော ဝါ ပန၊ မူလည်း။ သတဓာ၊ အစိတ်များစွာ။ ဘိန္နဿ၊ စိတ်အပ်သော။ ဝါဠဿ၊ သားမြီး၏။ ကောဋိယာ၊ မြားဖျား၌တပ်သော အစွန်းဖြင့်။ (ကောဋိ-ယာတိ ကဏ္ဍဿ ကောဋိယာ ဝါလဂ္ဂေန၊ ဋီကာ။) ကောဋိံ၊ တခုသော သားမြီးစွန်းကို။ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ၊ တော့မိအောင် ပစ်ရာ၏။ (တေသု၊ ထိုသူနှစ်ဦးတို့တွင်။ ကတမဿ၊ အဘယ်သူ၏။) ကတမံ၊ အဘယ်အမှုသည်။ ဒုက္ကရတရံ ဝါ၊ အလွန်ပြုနိုင်ခဲသည်ရင်း။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ၊ ဖြစ်စိမ့်ပြီးစိမ့်သောငှါ အလွန်တတ်နိုင်ခဲသည်ရင်း။ ဟောတိ နု ခေါ၊ သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။) ဘန္တေ၊ ရား။ ယော၊ သည်။ သတဓာ၊ အစိတ်များစွာ။ ဘိန္နဿ၊ သော။ ဝါဠဿ၊ ၏။ ကောဋိယာ၊ ဖြင့်။ ကောဋိံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ၊ ၏။ (တဿ၊ ထိုဝါဠဝေဓိ လေးသမား၏။) တေဒေ၀၊ ထိုသားမြီးစွန်းတခုဖြင့် သားမြီးစွန်းတခုကို တော့မိအောင် လေးပစ်သော အမှုသည်သာလျှင်။ ဒုက္ကရတရဉ္စေ၀၊ သည်လည်းကောင်း။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တေ၊ လျှောက်လသော်။) အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ ယေ၊ တို့သည်။ ဣဒံ၊ ဤ တဏှာကြဉ်သော တေဘုမ္မကတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အကန်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ပ။

အယံ၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိစသော အရိယမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ၊ အကျင့်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဘူတံ၊ ကန်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ သစ္စာလေးထွေ ခွဲဝေတိတိ အမှန်သိနိုင်သော ထိုသူတို့သည်။ တတော၊ ထိုဝါဋ္ဋဝေဓိ လေးသွား၏ အမှုထက်။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈ-တရံ၊ အလွန်ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲသည်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပေကုန်၏။]

သလက္ခဏဝဝတ္ထာနတော၊ မိမိမိမိလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ တူသောသဘောရှိသည် မဟုတ်ကုန်၊ ဝါ၊ သဘောမတူကုန်။ (ပာဓက, ပဘဝ, သန္တိ, နိယျာနလက္ခဏာကိုယူ) စ၊ တနည်း။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော ဒုက္ခ,သမုဒယတို့သည်။ ဒုရဝ-ဂါဟတ္တေန၊ (ပီဠနစသော အာယူဟနစသော သဘောအားဖြင့်။ ဤကား ဒုက္ခ, ဤကား တံကာရဏ-ဟု ယာထာဝ-အားဖြင့်) သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း။ (ဂမ္ဘီရ-တွင်စပ်) ဂမ္ဘီရတ္တာ စ၊ နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း[၁]။ လောကိယတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ သာသ-ဝတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ သဘာဂါနိ၊ တူသောသဘောရှိကုန်၏။ ဖလ-ဟေတုဘေဒတော၊ အကျိုးအကြောင်း အထူးအားဖြင့်ရင်း။ ပရိညေယျ-ပဟာတဗ္ဗတော စ၊ ဗ္ဗအားဖြင့်ရင်း။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ပစ္ဆိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရတ္တေန၊ သဏှသုခုမမမ္မဖြစ်၍ တရားကိုယ်သရုပ်အားဖြင့်ပင် နက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒုရဝဂါဟ-တွင်စပ်) ဒုရဝဂါဟတ္တာ စ၊ သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း[၂]။ လောကုတ္တရတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ အနာသဝတ္တာ စ၊ ကြောင့်ရင်း။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ ဝိသယဝိသယီဘေဒတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ သစ္ဆိကာ-တဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗတော စ၊ အားဖြင့်ရင်း။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ပဌမတတိ-

---

၁-ဒုက္ခ,သမုဒယတို့သည် ဩဠာရိကဖြစ်၍ တိရစ္ဆာန်တို့အားပင် ထင်ရှားသောကြောင့် သရုပ်အထဲ မနက်လှန်း၊ ပီဠနစသောသဘော အာယူဟနစသော သဘောအားဖြင့် မဖောက်မပြန် သက်ဝင်ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသောကြောင့် နက်သည်ဟူလို။ (ပြည်)

၂-နိရောဓ,မဂ္ဂတို့သည် သရုပ်တရားကိုယ်သာ နက်သည်၊ အရိယာမဂ်ဖြင့် သရုပ်တရားကိုယ်ကိုသိက သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် ယာထာဝ သက်ဝင်ခြင်းငှါ မခဲယဉ်းလှပြီ ဟူလို။ (ပြည်)

ယာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဖလာပဒေသတော၊ အကျိုးဟူ၍ ညွှန်းအပ်သောအားဖြင့်။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ သခ်တာသခ်တတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ဒုတိယစတုတ္ထာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဟေတုအပဒေသတော၊ အကြောင်းဟူ၍ ညွှန်းအပ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ ကေန္တကုသလာကုသလတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ပဌမစတုတ္ထာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ သခ်တတော၊ အားဖြင့်။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ လောကိယလောကုတ္တရတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။ ဒုတိယတတိယာနိ စာပိ၊ တို့သည်လည်း။ နေဝ သေက္ခာနာသေက္ခဘာဝတော၊ က္ခအဖြစ်အားဖြင့်။ သဘာဂါနိ၊ ကုန်၏။ သာရမ္မဏာနာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသဘာဂါနိ၊ ကုန်။

ဣတိ-ဣမိနာ ကမေန၊ ဤအစဉ်ဖြင့်ငှင်း။ ဧဝံ ပကာရေဟိ၊ ဤသို့အပြားရှိကုန်သော။ နယေဟိ စ၊ နည်းတို့ဖြင့်ငှင်း။ (တနည်း) ဣတိ၊ သို့။ ဧဝံ ဣမေဟိ၊ ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ ပကာရေဟိ၊ အထူးအပြားဖြစ်ကုန်သော။ နယေဟိ စ၊ နည်းတို့ဖြင့်လည်း။ ဝိစက္ခဏော၊ သည်။ အရိယသစ္စာနံ၊ တို့၏။ သဘာဂဝိသဘာဂတံ၊ သဘာဂအဖြစ်, ဝိသဘာဂအဖြစ်ကို။ ဝိဇညာ၊ သိရာ၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်ပြီးတော့သည်။ (ဣတိသဒ္ဒေန ဝိဇာနနက္ကမံ ဒဿေတိ။ ဧဝံ ပကာရေဟီတိ ဧဝံသဒ္ဒေန ဝိဇာနနကရဏဘူတေန ဧဝ။ ဋီကာ။ ဣတီတိ ဝ၊ နိဒဿနတ္ထော။ ဧဝံသဒ္ဒေါ ဣဒမတ္ထော။ အနု။)

ဣတိ သာဓုဇနပါမောဇ္ဇတ္ထာယ ကတေ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ

ပညာဘာဝနာဓိကာရေ

ဣန္ဒြိယသစ္စနိဒ္ဒေသော နာမ

သောဠသမော ပရိစ္ဆေဒေါ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အကတံ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းသည် ပြုအပ် သည်လည်းမဟုတ်သော ၄၃၁

+အကမ္မညဘာဝကရာဝ- သေသနီဝရဏာဒိပဋိပက္ခ- ဘူတာ၊ အမှု၌ မကောင်း သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ် ကုန်သော ဆိုအပ်ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စ စသည်မှ ကြွင်းကုန် သော ကာမစ္ဆန္ဒ စသော နီဝရဏ, တဒေကဋ္ဌ သံကိ လေသဓမ္မတို့၏ ဆန့်ကျင် ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏.... ၂၀၁

အက္ခလိတပဋိဝေဓလက္ခဏော၊ မချော်ချွတ်မူ၍ ထိုးထွင်း ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏.... ၂၄၀

အက္ခိကူဋ္ဌေ၊ မျက်ထောင့်၌... ၂၁

အဂေဓလက္ခဏော၊ မတပ်မက် မလိုချင်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏.... .... ၂၄၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ မကျန်းမာခြင်း၏ ဆန့် ကျင်ဖက် ဖြစ်တည်းဟူ သောလက္ခဏာ ရှိကုန်၏ ၂၀၁

အဂ္ဂိံ အဒံသု၊ မီးတိုက်ကုန်၏ ၂၄

အင်္ပစ္စင်္ဂသိထိလိဘာဝဣန္ဒြိယ- ဝိကာရဝိရူပတာယောဗ္ဗန- ဝိနာသဗလူပဃာတ သတိ- ဝိပ္ပဝါသပရပရိဘဝါဒိ အနေ- ကပစ္စယံ၊အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ လျော့သည်၏အဖြစ်,စက္ခု စသောဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်သည်၏အဖြစ်, ရှိုက်ပက်ရှုံ့တွအဆင်းမလှ သည်၏အဖြစ်,အရွယ် ပျက်စီးခြင်း, ခွန်အား ပျက်စီးခြင်း, သတိ (သုတ ဝီရိယစသည်တို့)၏ ကင်းခြင်း, သား မယား ကျေးကျွန်စသော သူတပါး တို့သည် သက်ကျားအိုဟု

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

မရှိမသေ မထေမဲ့မြင် ပြု
ခြင်း, နှိပ်စက်ခြင်းစသော
များစွာသော အကြောင်း
ရှိသော.... .... ၄၀၀-၁
အင်္ဂါရဝဿပရိတ္တာယကော၊
မီးကျီးမိုးကိုစောင့်ရှောက်
ကာကွယ်နိုင်သော.... ၁၀
အင်္ဂီရသံ၊ ကိုယ်တော်မှ ပြိုးပြိုး
ပြက်ထွက်သောရောင်ခြည်
ရှိတော်မူသော.... ၄၃
အစက္ကိုက္ကလက္ခဏော၊ ကြမ်း
ထမ်းသည်၏အဖြစ် တည်း
ဟူသော ကောပ၏ ဆန့်
ကျင်ဖက် လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၇၇
အစလေ နိရိဥနေ၊ တုန်လှုပ်
ခြင်း ကင်းလွတ်ပြီးသော် ၁၃
အစေလကဝတာဒိဝသေန၊ အ
စေလက တက္ကတွန်းတို့၏
အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း အစ
ရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၃၈၇
+အစ္စုတိရသံ၊ မရွေ့ခြင်း
ဟူသောဂုဏ် ရှိ၏.... ၃၇၈
အဇာတံ၊ ဝေဒနာ စသည်တို့
ကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယ သမ
ဝါယဟုဆိုအပ်သောကာ
ရဏာသာမဂ္ဂီကြောင့် ဖြစ်
သည် ပြီးသည် မဟုတ်
သော.... .... ၄၃၁
အဇာတဗုဒ္ဓိဒါရကော၊ ဝေါ-
ဟာရ၌ လိမ္မာသော
ဉာဏ်မရောက်သေးသော
သူငယ်ရင်း.... ၁၇၃
အဇိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကုဋိလ
ဘာဝကို ဖျောက်သော
ကြောင့်သာလျှင်အချင်း
ခပ်သိမ်း မကောက်သည်
၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှု ထင်တတ်ကုန်၏ ၂၀၂
အစ္စာယိကကမ္မာနုဿရဏာ-
ဒီသု၊ ရှောင်တခင်ပြုအပ်
သောအမှုကို အောက်မေ့
ခြင်း စသည်တို့၌.... ၂၇၂
+အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တိက ရုပ်
မည်၏.... ၂၃၄
×အဇ္ဈုပေက္ခနသာရထိ ဝိယ၊
လျစ်လျူရှုသော ရထား
ထိန်းနှင့် တူ၏ ဟူ၍ ၂၀၈
အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌဿ၊ ဖိအပ်သော ၂၄
အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ၊ လွှမ်းလျှံ၍ ၂၂၀
အညတရာပဂမပဒဋ္ဌာနာ၊
တပါးပါး၏ ကင်းခြင်း
ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော
အကြောင်းရှိ၏ ၂၅၅

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

အညာဏလက္ခဏော၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက် အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၉၁

အဋ္ဌကထာယမ္ပိ၊ မဟာ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ၂၂၀

အဋ္ဌံကတွာ၊ ဥစ္စာ ထုပ်ကြီး ပြု၍ ၁၉၀

အနုအာဒိနမ္ပိ၊အဏုမြူပကတိကာလ ပုရိသစသည်တို့၏ လည်း ၄၂၉

အတိက္ကန္တဟေတုပစ္စယကိစ္စံ၊ လွန်ပြီးသော ဟေတုကိစ္စ ပစ္စယ ကိစ္စ ရှိသော ရုပ်သည် ၃၀၀

အတိပ္ပသင်္ဂနိယမနံ၊ အလိုရှိအပ်သော ရုပ်ဟူသော အနက်ကို လွန်၍ အနက် တပါး လျှဉ်းပါးသည်ကို နှစ်စေသောစကားတည်း ၃၀၅

အတိမဟန္တံ၊အလွန်များသော ဝီထိ စိတ္တုပ္ပါဒ် တည်းဟူသော အသက်ရှိသော ၂၆၁

အတီတာဒိဘေဒဘိန္နံ၊အတိတ် စသော အပြားအားဖြင့် ပြားသော ၂၄၀

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

အတီတာနာဂတာဘာဝေပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ခန္ဓာ တို့၏ မရှိခြင်း အဘာဝ၌ လည်း ၄၂၄

+အတ္တဂါရဝပရဂါရဝပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိကို ရိုသေသော သူ၏ အဖြစ်, သူတပါးကို ရိုသေသောသူ၏အဖြစ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိကုန်၏ ၂၇၆

အတ္တဂါဟပတိတံ၊ အတ္တဟု စွဲလမ်းခြင်းဟူသော ဒိဋ္ဌေ၌ ကျသော ၃၂၀

အတ္တတ္တနိယဂါဟဝတ္ထုသ္မိ၊ အတ္တကောင်, အတ္တ၏ ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အကြောင်း၌ ၃၂၂

+အတ္တနော၊မိမိ၏။လက္ခဏံ၊ သဘော လက္ခဏာ ကို။ ဓာရယန္တိ၊ ဆောင်တတ် ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ ဓမ္မ မည်ကုန်၏ ၃၃၀

အတ္ထုတ္ထုဒ္ဒါရတောစေဝ၊သစ္စာ၏သဘော,ထိုသစ္စာသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ထုတ်သော အားဖြင့်၎င်း ၃၆၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အတ္တလက္ခဏတာဝတ္တကမ- သင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ သဒ္ဒတ္ထ, လက္ခဏာ, ထိုသို့ တဆဲ့ နှစ်ပါးသော အတိုင်း အရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်, အစဉ်,အကျဉ်း,အကျယ် အားဖြင့်ရင်း ၃၂၉

အဒန္ဓတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လေး သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ် သော ထိနမိဒ္ဓလွှန်သော ကိလေသာတို့၏ဆန့်ကျင် ဖက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ် အား ရှေးရှု ထင်တတ် ကုန်၏ ၂၇၉

အဒဿနကာမတာဒိပဒဋ္ဌာနာ၊ မဖူးမြင်လိုသည်၏အဖြစ် စ သည် လျှင် နီး သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၉၂

+အဒါသိ၊ပေးတော်မူ၏ ၄၂၄၄

အဓိကတာနိသံသာ စေဝ၊ ရအပ်သော အဘိညာဉ် ဟူသော အာနိသင် ရှိ သည်လည်း ၁

အဓိပတိယဋ္ဌေန၊အစိုးရသည် ၏ အဖြစ် တည်းဟူသော သဘောကြောင့် ၂၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဓိမတ္တဇေဂုစ္ဆော၊(ကာလရှည် လျားစွာသုံးသောရေအိုး ပမာ)လွန်မင်းစွာစက်ဆုပ် ဖွယ်ရှိသော ၃၉၄

အဓိမုတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊(အဿဒ္ဓိ- ယမိစ္ဆာဓိမုတ္တိ၏ဆန့်ကျင် ဖက်ဖြစ်၍)သဒ္ဒေယျဝတ္ထု၌ တည်လျက် ဆုံးဖြတ်တတ် သောတရားဟူ၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၇၅

အနင်္ဂဏော၊ကိလေသာမရှိလတ် ပြီးသော် ၃

အနင်္ဂဏော၊ မလ အသုစိဖြစ် သော အကုသိုလ် ကင်း လတ်သော် ၁၅

အနတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကာယိကဒုက္ခ,စိတ္တဝိဃာတ စသော အနတ္ထတို့၏ ထင် ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်၏ ၄၁၁

အနနုကူလကရ မာတုခေါဘ- ပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ မလျော်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော မာတုခေါ- ဘ၏ပဋိပက္ခပစ္စယကြောင့် ဖြစ်သော ၂၂၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
+အနန္တရာနိ၊ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ကုန်သော	၃၃၈
အနလ္လိယမာနေ ပိ၊ မကပ်ငြိ မထိခိုက်သော်လည်း	၂၇၁
အနလ္လီနနိဿယေ ဝေ၊ မငြိမရောက်သောအမှီရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော	၂၀၄
+အနလ္လီနဘာဝေါ ဝိယ၊ မကပ်ငြိသော အလို ရှိသကဲ့သို့တည်း	၂၇၇
အနဝဋ္ဌာနရသံ၊ ငြိမ် ဝပ်စွာ မတည်တံ့ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏	၂၆၂
အနာပါထံ ကရောတိ၊ မထင်ပေါ်သည်ကို ပြု၏	၅၇
အနိစ္စဒုက္ခာနတ္တသခ်တဝဓကေ-တော၊ အနိစ္စအဖြစ်။ပ။ သခ်တ၏အဖြစ်, သူသတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်	၃၂၆
+အနိစ္စန္တိ၊အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပရိဏာမဓမ္မ သာဟု	၂၇
အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ သခ်ါရတို့ကို အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုသော ဗလဝဝိပဿနာဖြင့်	၂၀
အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏာ၊ (သဘာဝအားဖြင့် အနိဋ္ဌာရုံ, ပရိကပ္ပအားဖြင့်) အနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏	၂၆၆
အနိဒဿနအပ္ပဋိဃံ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိ, ထိပါးအပ်သည်၏ အဖြစ် မရှိသော အနိဒဿနအပ္ပဋိဃရုပ် မည်၏	၂၃၆
အနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝိသယာနိ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဃ ဖြစ်သော သဒ္ဒါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိကုန်သော	၃၃၇
အနိပ္ဖန္နံ၊ အသီး ကံစသော အကြောင်းကြောင့် မပြီးသော အနိပ္ဖန္နရုပ်မည်၏	၂၃၅
အနိမိတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊(ပဉ္စက္ခန္ဓာဟူသော နိမိတ်မှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ကိုယ်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရ ကောင်းသည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်တတ်၏	၃၇၈၊၄၂၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုကူလမိတ္တော ဝိယ၊ လျော်သော အဆွေ ခင်ပွန်းကောင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၇

အနုက္ကမိတွာ၊ မခုန်မူ၍ ၆

အနုဂန္တွာ၊ဉာဏ်ဖြင့်လျောက်၍ လျောက်၍ ၁၀၅

အနုစ္ဆဝိကဘာဝတော၊ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၆၂

အနုတ္တာသလက္ခဏံ၊ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၀

အနုတ္ထုနနဒုက္ခံ၊ အတွင်း၌ လောင်ကြေခြင်း ဆင်းရဲသည်ကား ၄၁၅

အနုပစ္ဆေဒကရဏရသံ၊အဖန်တလဲလဲ ဒုက္ခကိုဖြစ်စေခြင်း, ဒုက္ခ၏ မပြတ် မစဲခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၃၇၈

အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပဋ္ဌာနော၊အစဉ်မပြတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ၂၂၆

+အနုပလဗ္ဘနီယတော၊ မရအပ် မသိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၄၂၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုပလဗ္ဘသဘာဝေါ စ၊ ပရမတ္ထ အားဖြင့် မရအပ်သော သဘောသည်ရင်း ၃၈၀

+အနုပ္ပတ္တိနိရောဓသင်္ခါတဿ၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသာလျှင် ဖြစ်သော နိရောဓဟု ဆိုအပ်သော ၄၂၈

အနုပ္ပန္နအကုသလာနုပ္ပါဒနာဒိရသော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းစသော ကိစ္စရှိ၏ ၄၃၅

+အနုပ္ပဗန္ဓကရူပပဒဋ္ဌာနော၊ အစဉ်မပြတ် ဖွဲ့စပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၂၆

÷အနုပ္ပဗန္ဓရသော၊ ရှေ့နောက်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အစဉ်မပြတ် အဆင့်ဆင့် စပ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၂၆

+အနုပ္ပါဒနိရောဓပစ္စယတ္တာ၊ တဖန် မဖြစ်ပြန်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော နိရောဓ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၇၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အနုပန္နမာနံ၊ အခြားမှဲ့ဦးဖြစ်သောအားဖြင့် အစဉ်လိုက်သော ၂၇၃

+အနုသောစနပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ ဉာတိဗျသန စသည်အားလျော်သော စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏ ၄၀၅

အနုဿာဟနသံဟနတာ စ၊ အားထုတ်ခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် တွန့်သည်၏ အဖြစ်သည်ရင်း ၂၉၄

အနုဿာဟိတော၊ မတိုက်တွန်း မနှိုးဆော်အပ်သည် ဖြစ်၍ ၂၄၃

အနူနာဓိကတော စေ၀၊ ငါးပါးအောက် မယုတ်, ငါးပါးထက် မလွန်, ငါးပါးတိတိ ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ရင်း ၃၁၀

အနေကံသဂ္ဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၌ ကေန်မဟုတ် အထူးထူးသော သဘောကို ယူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်၏ ၃၀၀

+အနေကဝိဓံ၊ ရှိ၏ ၂၀၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဆ]

+အနေကဝိဓော၏ ၂၁၀

+အနောတ္တပ္ပံ၊ သြတ္တပ္ပမဟုတ် ၂၉၀

+အနွောနိဗ္ဗာနလက္ခဏော၊ ပျံ့ခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍ အတွင်း၌သာလျှင် တွန့်လျက် ကြံခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏ ၄၀၅

အန္ဓဘာ၀လက္ခဏော၊ (ဓမ္မသဘောကိုမဖောက်မပြန် မမြင်နိုင်ခြင်း ဟူသော) ပညာမျက်စိ ကန်းသည်၏ အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၁

အပဂမပဒဋ္ဌာနံ၊ ဖဲခြင်းချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသောအကြောင်းရှိ၏ ၂၄၉

အပဋိဗဒ္ဓံ၊ ဆန္ဒရာဂအားဖြင့် မဖွဲ့အပ်သော ၃၀

အပရိဂ္ဂဟရသော၊ တစုံတခု သော ၀တ္ထုကို ငါ့ဟာ-ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် မသိမ်းဆည်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၃၃

အပရိပ္ဖန္ဒနသီတိဘာ၀ပစ္စု-ပဋ္ဌာနာ၊ ဒရထကိုနှိပ်နင်း သဖြင့် ပူပန်တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍အေးချမ်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏ ၂၇၆

အပရိမာဏသချ်မွိ၊ အတိုင်းအရှည်ကင်းသော အရေအတွက်ရှိသော ဘဝင်သည်လည်း ၂၅၇

အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မနှိပ်စက် မမြေးယှက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ၁၃၈

အပလိဗုဒ္ဓါ၊ မမြေးယှက် မနှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ၆၃

အပဝဂ္ဂါပဟာဘူတံ၊ သခ်ါရတို့၏ကင်းရာ မောက္ခနိဗ္ဗာန်ဟု စွဲလမ်းယူမှားသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ၄၃၇

အပသာဒနီယတော စေဝ၊ သက်ကျားအိုဟု မရှိမသေ တစီးတစောင်း မောင်းမဲ မြည်တွန်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၄၀၁

အပဿေနဖလကံ ကတွာ၊ တကဲပျဉ်ပြု၍ ၇၈

အပိလာပနလက္ခဏာ၊ သမ္မယုတ် တရားတို့ကို ဗူးတောင်းကဲ့သို့ မပေါ်စေခြင်း,(ကျောက်ဖျာကဲ့သို့ မလှုပ်မရှား မြဲစွာအောက်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

မေ့စေခြင်း) လက္ခဏာရှိ၏ ၂၇၅

အပ္ပတိကာရံ၊နတ်ဆေးနတ်ဝါး နတ်မန္တရားတို့ဖြင့် သော်လည်း ကုစား၍ မရကောင်းထသော ၄၀၄

အပ္ပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊မရောက်နိုင် မရနိုင်သည် ဖြစ်၍ ဉာဏ်အားရှေး ရှုထင်တတ်၏ ၄၁၃

အပ္ပဒုဋ္ဌဿ၊ အပြစ်ကင်းသည်ဖြစ်၍ မပြစ်မှားကောင်းသော သူအား ၂၆

+အပ္ပနာ၊ ဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အပ္ပနာကို ၁၅၃

အပ္ပနာရသော၊ သမ္မယုတ်ကို နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ သွင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၄၃၃

အပ္ပေါဿုက္ကဘာဝါဝဟနတော၊ တရားမဟောကြောင့်ကြမဲ့နေလိုသည်၏ အဖြစ်သို့ ဆောင်ခြင်းကြောင့်ရင်း ၄၂၈

အဗျာပါရတော စ၊ ကြံသောအားဖြင့် ကြောင့်ကြဗျာပါရပြုခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၄၀-၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဘာဝပါပကတ္တာ၊ သမ္မာပဋိပတ္တိဖြင့် ကိလေသာကို ဖြတ်ခြင်းကို မုခပြုသဖြင့် ခန္ဓာတို့၏ အဘာဝသို့ ရောက်စေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၄၂၇
အဘိဃာတကတ္တာ၊ အလွန် သတ်ညှင်း တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၂
အဘိဇ္ဈာယတိ၊ တပ်သောအားဖြင့် မိမိသို့ ရှေးရှုကြံ၏ ၂၄၇
အဘိညေယျတ္တာ ဝါ၊ ရှေးရှု မျက်မှောက် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၄၄၆
အဘိနိပ္ပိဠေသိ၊ ညှပ်၏ ၇၄
အဘိနိမ္မိတုကာမော၊ ဖန်ဆင်းလိုသော သူသည် ၆၂
အဘိနိဝေသကရဏပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ဤသည်သာလျှင် အမှန်ဟု)အမှားကို နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြုခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏ ၂၆၁
အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သို့ စိတ်ကို စေလွှတ်ခြင်းငှါ ခံ့သည်ကို ၁၅၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဘိဘဝနတော စ၊ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၁၀၂
အဘိရူပေ၊ ထူးသော သဏ္ဍာန်ရှိကုန်သော ၁၄၂
အဘိသံခိပိတွာ၊ ချုံး၍ ၃၀၄
အဘိသံယူဟိတွာ၊ ရုံးစု၍ ၃၀၄
အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ၊ ပြုပြင်ခြင်း အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်ကြဗျာပါရသို့ ရောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည် ၂၄၀
+အဘိသမယဋ္ဌော၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော ၃၇၁
အဘိသမန္တေဟိ၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် အသင့်သိကုန်သော အရိယာတို့သည် ၃၆၉
အဘူတံ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ထင်ရှားဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်သော ၄၃၁
အမတဋ္ဌော၊ ပျက်စီးခြင်းကင်းသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော သဘော ၃၇၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယ-
တာ စ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့
ရှေးရှုဖြစ်ခြင်း၏ အ
ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်
ရင်း ၃၆၇

အမုတ္တစာဂတာဒိဝသေန၊
လွတ်လွတ် စွန့်ခြင်းမရှိ
သည်၏ အဖြစ်စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၂၄၃

+အယံ ပန၊ ဤဆိုလတ်အံ့
သည်ကား ၁၉၃

အယာထာဘုစ္စနိမိတ္တဂါဟက-
တော၊ မဟုတ်မမှန်သော
အာရုံ၏ အမှတ်နိမိတ်ကို
ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၅၅

အယောနိသော အာဘိနိဝေသ-
လက္ခဏာ၊ မသင့်မတင့်
သော အကြောင်း (အနု-
ပါယ, လမ်းရိုးမမှန်သော
ဉပ္ပထ) အားဖြင့် နှလုံး
သွင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၂

အယောနိသောမနသိကာရ-
ပဒဋ္ဌာနော၊ မသင့်မတင့်
သောအကြောင်း (အနု-
ပါယ, ဉပ္ပထ) အားဖြင့်
နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် နီး
သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၉၂

အရညဂတသုဒေသကော
ဝိယ၊ တောသို့ကျင်လည်
သော ခရီးညွှန်ကောင်း
ကဲ့သို့တည်း ၂၇၈

အရတိဝိဇမ္ဘိကာဒီသု၊ (အစွန်
အနားဖြစ်သော ဆိတ်ငြိမ်
သော ကျောင်းတို့၌ရင်း
လွန်ကဲသော ကုသိုလ်ဟု
ဆိုအပ်သော သမထဝိပ-
ဿနာတို့၌ရင်း) မမွေ့
လျော်ခြင်း ကိုယ် တဆန့်
ကျင်ကျင်ရှိခြင်း ပျင်းရိ
ခြင်း စသည်တို့၌ ၂၉၄

+အရိယဉာဏဿ၊ အရိယာ
တို့၏ ဉာဏ်၏ ၃၈၀

+အရိယသစ္စာနိတိ၊ ဟူ၍ ၃၇၇

+အရူပလောက လောကထူ-
ပိကာဒီသု၊ အရူပဘုံ, ရုပ်ရှိ
သော လောက၏ အထွဋ်
အဖျားဖြစ်သော အသည-
သတ်ဘုံ စသည်တို့၌ ၄၃၇

†အလဇ္ဇာလက္ခဏံ၊ မရှက်
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၀

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[အ]

အလဗ္ဘနေယျဝတ္ထုကြ္စန- လက္ခဏာ၊ တောင့်တ၍ မရကောင်းသောဝတ္ထုကို လိုချင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏ ၄၁၃

အလောဘာဒိကိရိယဟေတု- ဝိရဟိတံ၊ အလောဘ စသော ကြိယာဟိတ်ကင်း သော ကြိယာဝိညာဉ် သည် ၂၅၄

အလောဘာဒိဝိပါကဟေတု- ဝိရဟိတံ၊ အလောဘ စသော ဝိပါက်ဟိတ်မှ ကင်းသော ကုသလ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည် ၂၄၉

အလောဘာဒိ ဝိပါကဟေတု- သမ္ပယုတ္တံ၊ အလောဘ စသော ဝိပါက်ဟိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ် သည် ၂၅၁

+အဝတ္တမာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ ဝတ္တမာန် မဟုတ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကြောင့်တည်း ၄၂၅

အဝသေသပစ္စယသမာယော- ဂေ၊ မိမိမှ ကြွင်းသော ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံ ဟူသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည် ၃၇၃

အဝိဇ္ဇာနုသယဝိဒ္ဓံသနပစ္စုပဋ္ဌာ- န၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအမိုက် မှောင်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင် တတ်၏ ၄၁၂

အဝိတထတ္တာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း ၄၄၉

အဝိမေယျတော၊ စီရင်ပြုပြင် ခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း သည်၏ အဖြစ်, အာဏာ မပိုင် သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၂၆

အဝိရဇ္ဈမာနံ၊မချွတ်ယွင်းမူ၍ ၁၀၈

+အဝိသံဝါဒကာနိ၊ မချွတ် မယွင်းစေတတ်ကုန် သော ၃၇၈

အဝိသာရလက္ခဏော၊ မရွေ့ မပျံ့လွင့်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၇၃

အဝူပသန္တဝုတ္တိ၊ အပူမငြိမ်း သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည် ၃၁၁

အပဝူပသမကရဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေ- သပဋိပက္ခဘူတာ၊ မငြိမ် မသက်သည်ကို ပြုတတ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ကုန်သော ဥဒ္ဒစ္စ ပြခြာန်း
သော ကိလေသာ တို့၏
ပဟာယက ပဋိပက္ခဖြစ်၍
ဖြစ်ကုန်၏ ၂၇၈

+အသံဖုဋ္ဌဘာဝစ္ဆိဒ္ဒဝိဝရ-
ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဘုတ်
သည် မထိအပ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၍ ဘုတ်
တို့၏ အပေါက် အကြား
အဝ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေ
တတ်၏ ၂၂၂

အသံသဋ္ဌတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါ-
ကတာ စသော အားဖြင့်
မတူသော ကိစ္စ ရှိသည်၏
အဖြစ်ဟူသော မနှီးနှော
သောအားဖြင့်ရင်း ၃၁၀

အသံသပ္ပနရသော၊ (ထိုမှ
ဤမှ ရွေ့ရှားသော သူ
ငယ်ကဲ့သို့ ပြုရအံ့လောဟု
မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ဟူ
သော) ရွေ့ရှားခြင်း၏
ဆန့်ကျင်ဖက် ဖြစ်သော
ဆုံးဖြတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၀၄

အသံသိဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
ဆုတ်နစ်ခြင်း၏ဆန့်ကျင်
ဖက်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

ဉာဏ်အားရှေးရှုထင်တတ်
၏ ၂၇၉

အသဇ္ဇမာနေ၊ မငြိမထိပဲ ၆၃

အသတ္တိဝိဃာတော စ၊ သတ္တိ
ကင်းသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်း
ခြင်းသည်ရင်း ၂၈၄

အသန္နိဋ္ဌာနဝိကမ္ပကာလေ၊
အာရုံကို မဆုံးဖြတ်နိုင်
သောကာလ,ပျံ့လွင့်သော
ကာလ၌ ၂၄၀

အသပ္ပါယသေဝနူပမော၊
မလျောက်ပတ် မသင့်တင့်
သောဥတုဘောဇဉ်စသည်
ကို မှီဝဲသည်နှင့် တူ၏ ၃၂၅

အသမ္ပဋိဝေဓရသော၊ကောင်း
စွာထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ
မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော သမ္ပတ္တိ
ရသရှိ၏ ၂၈၁

အသမ္မုဿနရသာ၊ အာရုံကို
မမေ့မလျော့စေခြင်းကိစ္စ
ရှိ၏ ၄၃၅

အသမ္မာပဋိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာ-
နော၊မသင့်မလျော်သော
အကျင့်ကို ရှေးရှုဖြစ်စေ
တတ်၏ ၂၈၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အသမ္မောသရသာ၊ မေ့လျော့ခြင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ ရှိ၏ ၂၇၅

အသယှသီတော၊ သည်းမခံနိုင် လောက် ကြောက်စရာ ချမ်းအေးခြင်းလည်း ရှိထ သော ၃၉၉

အသရိက္ခတော စ၊ သဘော အားဖြင့် မတူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၁၈

အသာဓာရဏာ စ၊ တပါးနှင့် မဆက်ဆံ အသေက္ခတို့၏ သာလျှင် အာဝေဏိက ဖြစ်သော မနောဝိညာဏ ဓာတ်ရင်း ၂၅၄

အသာရဇ္ဇလက္ခဏာ၊ ကြောက် ရွံ့ခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၉၀

အသိထိလပရက္ကမသိဒ္ဓေန၊ လျော့လျည်းမဟုတ် တင်း မာသော ဝီရိယကြောင့် ပြီးသော ၄၃၁

အသိဒ္ဓတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ပရ မတ္ထ အားဖြင့် သဘော မထင်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း ၄၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

အဿခဠုင်္ကော ဝိယ၊ အရိုး ပေါက်အောင် ထိုးသော် လည်း ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ မရောက်သော မြင်းကြမ်း ကဲ့သို့ရင်း ၃၅၆

အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ကြိယာ ဝိညာဉ်ရင်း ၂၅၄

အဟေတုကံ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိ ၂၃၄

အဟေတုကဝိပါကမနော-ဝိညာဏဓာတုဘဝင်္ဂါနံ၊ ဝုဋ္ဌောဖြစ်သော ကာလ, သန္တိရဏကိစ္စ တပ်ကုန် သော သုံးပါးကုန်သော အဟေတုကဝိပါက် မနော ဝိညာဏဓာတ်,အာဝဇ္ဇန်း ဖြစ်သောကာလ အမှတ် မရှိသော ဘဝင်တို့တွင် ၂၅၅

[အာ]

+အာကဍ္ဎနပရိကဍ္ဎနသြဂ္ဂဟန-နိဗ္ဗေဌနနာဒိနာ၊ ရှေးရှု ငင်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင် အဖို့အားဖြင့် ငင်ခြင်း, အောက်သို့ခါခြင်း, ဖိလာ ခါခြင်း၊ ဝါ၊ ထက်ဝန်း ကျင်အဖို့အားဖြင့် ခါခြင်း စသည်နှင့်တူသော ၃၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာကာရနာနတ္တတော၊ ဖြစ်သော အခြင်း အရာ ထူးသောအားဖြင့်ရင်း ၂၂၇

+အာကာရ၊ မည်ကုန်၏ ၁၃၈

+အာကာသဓာတု၊ မည်၏ ၂၂၁-၂

+အာကာသေ၊ ၌ ၆၈

အာဂမနာဒိဝသေန၊ အာဂုံ ပစ္စယတို့၏ အစွမ်း အား ဖြင့် ၂၅၂

အာစယလက္ခဏော၊ ရှေးဦး အစ ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၂၅

အာတာပနပရိတာပနာနု- ယောဂံ၊နေသို့ရှေးရှုကျင့် သဖြင့် ပူစေခြင်း, ငါးပါး သောအပူဖြင့် ပူစေသော အကျင့်၌ အဖန် တလဲလဲ အားထုတ်ခြင်းကို ၃၉၇

အာဒါသတလံ ဝိယ၊ ကြေးမုံ အပြင်ကဲ့သို့ ၂၃၅

အာဒိကမ္မိကော၊ လူရှိင်း လက် သစ်သာ ဖြစ်သေးသော ၈

အာဒိပုရိသော၊ လက်ဦးအစ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၁၂၉

အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုသော သူ၏ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၁၉၇

အာဓိပတေယျဋ္ဌော၊ သစ္စာကို မြင်ခြင်း၌ မိမိ အစိုးရ သည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ် သည်၏ အဖြစ် တည်းဟူ သော သဘော ၃၇၀

အာနေဉ္ဇပတ္တော၊ မတုန်လှုပ် သောအဖြစ်သို့ရောက်လတ် ပြီးသော် ၁၄

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ ၄၅၀

အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာ- နော၊ ထင်ခြင်းသို့ရောက် သော အာရုံလျှင် နီးသော အကြောင်း ရှိ၏ ၂၇၁

အာပါနဘူမိံ၊စားပွဲသောက်ပွဲ ခံရာကို ၇၂

အာဗာဓကတ္တာ၊ ဒုက္ခဒုက္ခ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခ, သင်္ခါရ- ဒုက္ခတာ၏အစွမ်းဖြင့် နှိပ် စက်ညှဉ်းဆဲတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၂၄

အာမာသယဿ၊ အစာသစ် အိမ်၏ ၃၉၄

+အာယတနံ အာယတနန္တိ၊ ဟူ၍ ၃၃၂

+အာယတနံ၊ အာယတနကို ၂၂၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာယတနတော စ၊ စိတ် စေတသိက် တို့၏ သက သက ကိစ္စကို အားထုတ် ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၃၁

အာယတနာနံ၊ အခွဲနှင့် တကွ တဆဲ့တပါးသော ရုပ် အာယတနတို့၏ ၂၂၇

အာယတနေ၊ ရဟန်းသူမြတ် တည်းဟူသော ငှက်တို့၏ စုဝေးရာ အင်ကြင်းတော နှင့် တူသော ဘုရား သာ သနာတော်၌ ၃၃၃

+အာယတနေန၊ အာယတန ဖြင့် ၂၂၆

အာယတဿ၊ အနမတဂ္ဂ·သံ သရာ၌ဖြစ်သော ရှည်စွာ သော ဝဋ္ဋဒုက္ခကို ၃၃၁

အာယူဟနဋ္ဌော၊ (ထိုထိုအာရုံ, ဘုံဘဝတို့၌ အလွန် နှစ် သက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်) နှံ့၍ ဒုက္ခစည်ပင်ပြန့်ပွါး၍ များအောင် အပေါင်း အစုကို ပြုခြင်းသဘော ၃၇၀

+အာယူဟနရသာ၊ ပေါင်းစု ရုံးစည်းခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏ ၂၆၉

အာယူဟနရသာ၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို မိမိတို့ကိစ္စ၌

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

ဖရိုဖရဲ မရှိစေမူ၍ စည်း ရုံး စေ့စပ် နှိုးဆော်ခြင်း, ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၂

အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေး ရှုထင်တတ်၏ ၂၇၅

+အာရဘိဿာမ၊ အားထုတ် ကုန်အံ့ ၂

အာရမ္မဏကရဏသမ္ပတ္တိပစ္စု· ပဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မည၏အဖြစ် ကြောင့်ပင်လျှင် ပြည့်စုံ လျောက်ပတ်သောအခြင်း အရာ အားဖြင့် အာရုံကို ယူခြင်း ဟူသော အကျိုး ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏ ၂၈၁

အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏက္ခမာနိ၊ ရူပါ ရုံစသော အာရုံကို ယူခြင်း ငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သည် ၂၅၀

အာရမ္မဏပဋိပါဒကော၊ အာရုံ ကို စီရင်တတ် ထင်စေ တတ်သော မနသိကာရ စေတသိက်ရင်း ၂၈၄

အာရမ္မဏသဘာဝစ္ဆာဒနရ· သော၊ အာရုံသဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၆၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာဝဇ္ဇနရသာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း, ဆင်ခြင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၁၄

အာဝဋ္ဋန္တိ၊ ရှေး႐ှုလှူးလည်းကုန်၏ ၄၀၇

+အာဝိဥ္ဆနရသံ၊ အာဝဇ္ဇန်းစသော ဝိညာဉ်ကို ဆွဲငင်ဆောင်သွားခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၁၉၇

အာသဝုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊ အာသဝေါ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း ၃၁၃

အာသာဒုက္ခဇနနတော၊ တောင့်တအာသာဟူသော ဆင်းရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့် ၃၅၅

အာဟနနပရိယာဟနန-ရသေန၊ရှေး႐ှုခေါက်ခြင်း, အဖန်တလဲလဲခေါက်ခြင်း, ထက်ဝန်းကျင်ခေါက်ခြင်း ကိစ္စရှိသော ၄၄၇

အာဟုန္ဒရိကံ၊ ကျဉ်းမြောင်း၏ ၁၁၁

အာဠှိန္ဒေ၊ ကျောင်းဦး၌ ၆၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၆၅

ဣဋ္ဌဝတ္ထုဝိယောဂလက္ခဏော၊ ဣဋ္ဌဝတ္ထုနှင့်ကွေကွင်းခြင်းမျှဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၄၁၁

ဣဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံ, ပရိကပ္ပအားဖြင့် ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ ၂၆၆

ဣတရေသံ၊အဏ္ဍဇ,ဇလာဗုဇမှ တပါးကုန်သော သံသေဒဇ,ဩပပါတိကတို့အား ၃၉၀

ဣတရေသု၊ ရူပက္ခန္ဓာမှ တပါးသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင် ၂၄၀

+ဣတိ၊ ဤရှေ့မဟာကုသိုလ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော စကားပြီး သတည်း ၂၄၅

+ဣတိ အာဟ၊ ၏ ၁၄၆

ဣတ္တရကာလာဒိပ္ပတ္တိဒေါသ-တော၊ တိုသော ကာလရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းစသော များစွာသော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

အပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်လည်း ၄၂၆
ဣတ္ထိန္ဒြိယာဒိတ္တယေန၊ဣတ္ထိန္ဒြေ
ပုရိသိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ သုံး
ပါး အပေါင်းနှင့် ၂၃၅-၆
+ဣတ္ထိ။ပ။နုဝိဓာနံ၊ဣတ္ထိလိင်,
နိမိတ္တ, ကုတ္တ, အာကပ္ပ,
ပုရိသလိင်, နိမိတ္တ, ကုတ္တ,
အာကပ္ပ အခြင်းအရာကို
စီရင်ခြင်းသည် ၃၆၆
+ဣဒံ ဒုက္ခံ အပိ၊ ဤဆင်းရဲ
သည်လည်း ၃၉၉
+ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ၏ ၁၉
ဣဒ္ဓိပဗ္ဗာရုံ၊ ဣဒ္ဓိသို့ ရှိုင်းဝှမ်း
သည်ကို ၇၂
+ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ၊ ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်
သော ပကတိသော အ
ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း
ကြိယာကို ၁၊၈
ဣဒ္ဓိဝိဓံ၊ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကို ၃
ဣန္ဒဇုဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဣန္ဒ မည်သော
သဗ္ဗညု ဘုရားသည် မှီဝဲ
အပ်သော တရား၏ သ
ဘောသည် ၃၅၉
ဣန္ဒဒိဋ္ဌဗ္ဗေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော
ဘုရားသည် မြင်တော်မူ
အပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော သဘောကြောင့်
ရင်း ၃၆၁
ဣန္ဒဒေသိတဗ္ဗော၊ ဣန္ဒမည်
သော သဗ္ဗညုဘုရားသည်
ဟောအပ်သော တရား၏
သဘောသည် ၃၅၉
+ဣန္ဒလိင်္ဂဗ္ဗေန စ၊ ဣန္ဒမည်
သော ကံသည် ပြတတ်
သည်၏ သဘောကြောင့်
ရင်း ၃၆၁
ဣန္ဒလိင်္ဂဗ္ဗော၊ ဣန္ဒမည်သော
ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံကို
ပြတတ်သော တရား၏
သဘောသည် ၃၅၉
ဣန္ဒသိဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဣန္ဒမည်သော
ကံသည် စီရင်အပ်,ဖြစ်စေ
အပ်သော တရား၏ သ
ဘောသည် ၃၅၉
ဣမမှာ ကာယာ၊ ဤကရဇ-
ကာယမှ ၁၉
ဣဿရနိမ္မာနာဒိတော၊ ပရ-
မေဿရ ဖန်ဆင်းခြင်း အစ
ရှိသော အကြောင်း
ကြောင့် ၃၀၇
ဣဿရပဓာနကာလသဘာဝါ-
ဒီဟိ၊ ပရမိဿရ ဗြဟ္မာမင်း
စသော ဣဿရအကြောင်း,

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဤ]

ပကတိအဗျတ္တ ဟူသော ပဓာနအကြောင်း, ကာလ အကြောင်း, သဘာဝအကြောင်း စသည်တို့ဖြင့် ၄၃၇
ဤဿရာယတနံ၊ ပရမိဿွာ နတ်မင်း၏ နေရာ ၃၃၂
+ဤဿရိယဋ္ဌေနာပိ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်လည်း ၃၆၂
+ဤဿာယနာ၊ ငြူစူခြင်းကို ပြုခြင်းသည် ၂၆၇

[ဥ]

ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်ကဲထူးမြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည် ၁၈
ဥက္ကာပဘာသဒိသံ၊ မီးရှူးတန်ဆောင် အရောင်နှင့် တူသည် ၁၀၈
ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စတ္ထိကတော၊ သတ်အံ့ မူးမူး ချီအပ်သော သန်လျက်ရှိသောရန်သူနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆
ဥဇ္ဇာလယတော၊ တောက်စေသော ယောကျ်ားအား ၁၅၄
ဥဇ္ဇာလေသိ၊ တောက်စေ၏ ၁၅၄
ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ၊ ဥတု, စိတ်, အာဟာရဟူသော သုံးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ၂၃၉
ဥဒကကာကာဒယော စ၊ တင်ကျီး အစရှိသော ငှက်တို့သည်ရင်း ၆၇
ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ၊ ရေနောက် မှုန်နည်ကို ကြည်စေတတ်သော စက္ကဝတ် မင်းဖျား၏ ပတ္တမြားရတနာကဲ့သို့ ၂၇၄
ဥဒကုဂ္ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေထွက်ရာ ကာလကဲ့သို့ ၂၂၈
ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ချီတော်မူ၍ ၅၁
+ဥပစယော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းသည် ၂၂၅
ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၂၆
ဥပဋ္ဌိတဝိသယပဒဋ္ဌာနာ၊ ထင်တိုင်းသော အကြင်အကြင်သို့သော အာရုံလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၆၈
ဥပတ္ထမ္ဘနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ သြဇာဋ္ဌမကရုပ်ကို ဖြစ်စေသော အားဖြင့် ရူပကာယကို ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေတတ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

သော သဘောဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင် တတ်၏ ၂၃၁

ဥပတ္ထမ္ဘနရသ၊ ထောက်ပံ့ခြင်း, အားပေးခြင်း, ချီးပင့်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၂

+ဥပနယနရသ၊ ဘင်၏ အနီး သို့ ဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၃၀

ဥပမာဝသာနေ စ၊ ဥပမာအ ဆုံး၌လည်း ၂၂၈

+ဥပဟတာယတိကမ္မဖလဿ၊ ပယ်ဖျက်အပ်ပြီးသော အနာဂတ်၌ ဖြစ်လတ္တံ့ သော ကံ၏ အကျိုးရှိ သော ၄၃၀

ဥပါဒိန္နိယတော၊ ဥပါဒိန် တရားတို့၏ အစီးအပွါး၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၁၄

+ဥပါဒိသေသဥ္စ၊ ကိလေသာ တို့မှ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ငါးပါးဟူသော ဥပါဒိကို ရင်း ၄၃၀

ဥပေက္ခာယုတ္တာဝ၊ ဥပေက္ခာ သမ္ပယုတ် သည်သာလျှင် ၂၅၄

+ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံသော ၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဥ]

+ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏ ၄၀

ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ နောက်ထပ်ဖြစ် ကုန်သော အာယတန တို့၏ ၂၂၇

ဥပ္ပတ္တိဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၂၂၈

ဥဗ္ဗန္ဓိတ္တဿ စ၊ ကြိုးဆွဲချသော သူအားရင်း ၃၉၇

ဥဗ္ဗေဇနိယတော၊ ထိတ်လန့် ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၃၁၂

ဥမ္မာရတ္ထာယ၊ တံခါးခုံအလို့ငှါ ၁၄၅

ဥမ္မုဇ္ဇနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ခန္ဓာအစဉ် ၏ ပေါ်လှာခြင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင် တတ်၏ ၃၉၁

ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသော၊ ပေါ်လာ စေသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏ ၂၂၆

ဥဿန္နေသု၊ အလွန်ပြောကုန် သည် ရှိသော် ၁၃၄

+ဥဿာဟနဘာဝေန၊ အား ထုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၂၇၂

ဥဿာဟိတော ဝါ၊ တိုက်တွန်း အပ်သည် ဖြစ်၍ရင်း ၂၄၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဦ]

ဦနာဓိကတာနိဝါရဏရသာ၊ ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆို အပ်သော လိန, လွန်သည် ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဥဒ္ဓတကိုမြစ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၀၆

[ဧ]

ဧကင်္ဂဏံ၊ တပြင်တည်းကဲ့သို့ လင်းသည် ၅၆

ဧကင်္ဂုလမတ္တံ၊ လက်တသစ် အတိုင်းအရှည် ရှိသော အရပ်ကို ၉၇

+ဧကစ္စာ စ ဓမ္မဓာတု၊ အချို့ သော သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန် စသော ဓမ္မဓာတ်သည် ၎င်း ၃၅၇

ဧကဇဝနေကသမာပတ္တိသမု- ဋ္ဌာနံ၊ တခုသော ပဉ္စဒွါရ- ဝီထိ, တခုသော မနော- ဒွါရဝီထိ, တခုသော သမာ ပတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိ သော ရုပ်သည် ၃၀၇

ဧကတော ကတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် တပေါင်းတည်း ပြု၍ ၂၄၀

ဧကန္တရိကဝသေန၊ တပေါင်း တည်း အင်္ဂါ, အာရုံတပါး ရှိသော ဝင်စားခြင်းအား ဖြင့် ၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဧ]

ဧကပ္ပဟာရေနေဝ၊ တပြိုင်နက် ဖြင့် သာလျှင် ၁၂၄

ဧကမုဟုတ္တပုဗ္ဗဏှသာယနှ- ရတ္တိန္ဒိဝါသု၊ တခုသော မုဟုတ္တ, နံနက်အဖို့, ညနေ အဖို့, ညဉ့်နေ့ အစရှိကုန် သော ၃၀၇

ဧကဘဝပရိယာပန္နခန္ဓပုရာဏ- ဘာဝေါ စ၊ တခုသော ဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာတို့၏ ဟောင်းမြင်း ရင့်ရော်သည်၏ အဖြစ် ၎င်း ၄၀၀

ဧကဘဝပရိယာပန္နဇီဝိတိန္ဒြိ- ယပ္ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒေါ စ၊ တခုသော ဘဝ၌ အကျုံး ဝင်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အစဉ်၏ ပြတ်ခြင်း၎င်း ၄၀၂

ဧကဝိဓမ္ပိ၊ တပါးအဖို့ရှိသည် ဖြစ်မှုလည်း ၂၄၂

ဧကဝိဓဝိသယသမာယောဂ- ပ္ပတ္တာ စ၊ (ဘုရားစသော အဆင်းတော်, တရားသံ အစရှိသော) တခုသော အဖို့ရှိသော အာရုံ၌ သဒ္ဓါ စသည်နှင့် တကွ ယှဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ေ]	
သော အားဖြင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာသည်ရင်း	၃၁၀
ကေဝိထိ ကေဇဝန ကေသမာ-ပတ္တိပရိယာပန္နာ စ၊ တခုသော ပဥ္စဒွါရဝိထိ, တခုသော မနောဒွါရဝိထိ, တကြိမ်သော သမာပတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာသည်ရင်း	၃၁၀
ကေဝိသုတ္တရသတပ္ပဘေဒဥ္စ၊ နှစ်ဆဲ့တခု အလွန်ရှိသော တရာအပြားရှိသည်ရင်း	၃၃၉
ဒကေန ပါဒေန၊ လက်ဝဲဖဝါးတော် တဖက်ဖြင့်	၅၁
+တေံ ဌာနံ၊ ဤ မိမိ၏ ဝါဒကို တည်စေနိုင်သော အကြောင်းသည်	၃၀၅
ဒတံ ပါဠိဟာရိယံ၊ ဤ တိရော ဘာဝ ပြာဋိဟာကို	၅၇
တေပရမတော စ၊ ထိုငါးပါးသာ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ရင်း	၃၂၂
တေပ္ပရမတော၊ ထိုသို့လေးပါးသာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်	၃၀၆
[ေ]	
တေသွံ အန္တရေ အဝိစိပရ-နိမ္မိတဝသဝတ္တိပရိစ္ဆိန္နေ ဩကာသေ၊ အောက်ကား အဝိစိ အထက်ကား ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော အရပ်အကွက် အတွင်း၌	၃၄၈
တ္တေ ပရိယာပန္နာ၊ တပါးအရပ်၌ ကျင်လည် ကုန်ငြားသော်လည်း ယထာဝုတ္တဌာန၌သာလျှင် အကျုံးဝင်ကုန်သော	၃၄၈
တ္တောဝစရာ၊ ဤအရပ် အကွက်အတွင်း အောက်အဖို့၌ သက်ဝင်၍ကျင်လည်တတ်ကုန်သော	၃၄၈
သော-ဒွါရာဒိသမတ္တတာ၊ ဤ ဒွါရ,ဝတ္ထု,အာရုံ,ကိစ္စကို စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်	၃၄၀
သိကာ ဝိယ၊ တံခါးတိုင်နှင့်တူ၏ ဟူ၍ရင်း	၂၇၆
[ဩ]	
ဩကပ္ပနလက္ခဏာ၊ (ဤဝတ္ထုသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏ ဟု သဒ္ဒှယျဝတ္ထုသို့)	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သြ]

သက်ဝင်၍ ကြံစည် ယုံ
ကြည်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၇၄
သြဿနိယတော၊ သြဿလေးပါး
တို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်း
မိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်ရှင်း ၃၁၃
သြဿုတ္တရဏော ဝိယ၊
(မိကျောင်းမကန်းစသည်
ဖြင့် ပြွမ်းသော) ရေ
အယဉ်ကို မကြောက်မရွံ့
မဆုတ်မနစ် ကူးခပ်ဝံ့
သော ယောကျ်ားကဲ့သို့ ၂၇၄
+သြဇာလက္ခဏော၊ (အင်္ဂါ
ကြီးငယ်သို့လျှောက်သော
ရသ၏ အနှစ်သာရဟု ဆို
အပ်သော ဩဇာရှိသော
ကာယ၏ အထောက်အပံ့
အားကို ပြုတတ်သော,
မျိုအပ်သော အာဟာရ
၏) အဆီအစေး သြဇာ
ဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၂၃၁
+သြဒဟနရသံ၊ ဝိညာဉ် ဒွါရ
တို့ကို ပိတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၄
သြဘာသဂတံ၊ ဉာဏ်ဟူသော
အလင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ၁၄
သြရိမ။ပ။ ဝါယာမေဟိ စ၊ ဤ
မှာဖက်ကမ်း, ကြီးစွာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သြ]

သော ရေအယဉ်,ထိုမှာ
ဖက်ကမ်း,ထိုမှာဖက်ကမ်း
သို့ ရောက်စေတတ်သော
လုံ့လတို့နှင့် ၄၄၀
သြဠာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသော ရုပ်
မည်၏ ၂၃၅
သြဠာရိကော၊ ဒွါဒသဝိဓ
သြဠာရိက ရုပ်၌ ၂၃၆

[က]

ကင်္ဂုဘတ္တော၊ ဆတ်ထမင်းကို ၁၂၄
+ကဋုကဥ္စုကတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
ခါးစပ်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းလျှင်
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
သော အခြင်းအရာရှိ၏ ၂၉၈
ကဏ္ဌောဋ္ဌတာလုတလသော-
သဇံ၊ လည်ချောင်း
နှုတ်ခမ်း အာစောက်
အပြင်တို့၏ သွေ့ခြောက်
ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ၄၀၆
ကဏ္ဏသူလ။ပ။စေတသိကော၊
နားကိုက်ခြင်း သွားကိုက်
ခြင်း, ရာဂကြောင့် ဖြစ်
သော ပူပန်ခြင်း,ဒေါသ
ကြောင့် ဖြစ်သော ပူပန်
ခြင်း အစရှိသော ကိုယ်
စိတ်ကို မှီသော ၃၉၂

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[က]

ကဏှသုက္ကမဏ္ဍလဝိစိတ္တံ၊ မျက်
  နက်ဝန်း, မျက်ဖြူဝန်းတို့
  ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ၂၀၄
+ကတပရိကမ္မေန၊ ပြုအပ်ပြီး
  ပရိကံ ရှိသည်ဖြစ်၍ ၆၁
ကတဝါလဝေဓပရိစယဿ၊
  ပြုအပ်ပြီးသော သားမြီး
  ၏ အစွန်းတခုဖြင့် အစွန်း
  တခုကို ဆိုင်ပြိုင်ထိုးပစ်
  ခြင်း၌ လေ့လာခြင်း
  ရှိသော ၁၀၇
ကတာကတာနုသောစနရသံ၊
  ပြုကျင့်မိ လွန်ကျူးမိ
  သော ဒုစရိုက်, မပြုမိ
  မကျင့်မိသော သုစရိုက်
  တရားကို အဖန်တလဲလဲ
  လျှောက်၍ အောက်မေ့
  စိုးရိမ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၈၉
ကတူပကာရော၊ ပြုအပ်သော
  မွေးမြူခြင်း ရှိသော ၂၀၅
+ကတ္တဗ္ဗံ၊ ၏ ၁၄၇
+ကတွာ၊ ၍ ၃၈
+ကထံ၊ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်
  သနည်း ၄၄၀
ကပ္ပဋ္ဌိတိကာ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး
  ငရဲ၌ တည်ကောင်းသော
  ဝိပါက အကျိုးရှိသော
  ဝေဒနာသည် ၃၁၅
ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃ-
  တော၊ ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး
  ရွာသောအခါမှ ၁၂၈
ကဗဠီကာရော၊ အလုပ်အလွေ
  မဟုတ်သော်လည်းအလုပ်
  အလွေကဲ့သို့ ပြုအပ်သော ၂၃၁
ကမတာတွသံခ်တော၊ အစဉ်,
  ထိုတဆဲ့ရှစ်ပါးမျှ အတိုင်း
  အရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်,
  ရေတွက်ခြင်း အားဖြင့်
  ၎င်း ၃၄၃
ကမ္မဇာဒိတ္တိကဝသေန၊ ကမ္မဇ
  စသော တိက်၏ အစွမ်း
  အားဖြင့် ၂၃၆
ကမ္မညဘာဝေါ္ဂဝ၊ တန်းဆာ
  ကြီးငယ် ပြုအံ့သော၌
  ကောင်းသည် လျော်သည်
  အဖြစ်ကဲ့သို့ ၂၂၅
ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ ပထဝီ
  ကသိုဏ်းစသော ကမ္မ
  နိမိတ်ကိုသာလျှင် ၂၅၇
ကမ္မနိယေ၊ အဘိညာဉ်တန်ခိုး
  ဖန်ဆင်းခြင်း၌ ခံ့လတ်
  ပြီးသော် ၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကမ္မဝိပါကဇာ၊ အမှတ်မဲ့သော ကံ၏ အကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော ၁၈

ကမ္မာရသာလံ၊ ပန်းပဲဖိုသို့ ၁၁၂

ကမ္မေန ဥပါဒိန္နတ္တာ၊ ကံသည် မိမိ၏အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၂၃၆

ကရဏ္ဍာယ၊ မြွေပခြုပ်မှ ၉၁

ကသာပတောဒဒဏ္ဍာဘိဃာ-တာဒိဘာဝံ၊ ကြိမ်လုံး နှင်တံ တုတ်တို့ဖြင့် ပုတ် ခတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ ကြောင့် ဖြစ်သော ၃၉၈

ကသိဏပဋိလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်ပြန် သော အားဖြင့်ရှင်း ၄

ကသိဏာနုလောမတော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်သင့် အားဖြင့်ရှင်း ၄

ကသိဏာနုလောမပဋိလောမ-တော၊ ကသိုဏ်းတို့၏ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်ရှင်း ၄

ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိတနုကရ-ဏပဟာနဉ္စ၊ ကာမ ရာဂ ဗျာပါဒစသည် တို့ကို ခေါင်းပါးအောင်ပြုသဖြင့် ပယ်ခြင်းသည်ရှင်း ၃၆၆

ကာမသုခလ္လိကအတ္တကိလ-မထာနုယောဂ ဘေဒေ၊ ကိလေသာကာမနှင့် ယှဉ် သောသုခ၌ ကပ်ငြိသော အကျင့်ကိုအားထုတ် ခြင်း, ကိုယ်ကိုပင်ပန်း ဆင်းရဲစေတတ်သော အကျင့်ကို အားထုတ်ခြင်း အပြားရှိသော ၄၃၇

ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနပဒ-ဋ္ဌာနာ၊ သတိ၏ အာရုံ ဖြစ်သော ကာယစသော သတိပဋ္ဌာန်လျှင် နီးစွာ သော အကြောင်းရှိ၏ ၂၇၅

ကာမာနံ ဝါ၊ သုံးဆောင်အပ် သော ကာမဂုဏ်တို့၏ လည်း ၂၄၇

ကာယစိတ္တာကမ္မညဘာဝ-ဝူပသမလက္ခဏာ၊ ကိုယ် စိတ်တို့၏ဒါနသီလစသော ပုညကြိယာ၌ မကောင်း သည်၏ အဖြစ်,မလျောက် ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူ သော ကာမစ္ဆန္ဒပြဓာန်း သော ကိလေသာဓမ္မတို့ကို

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[က]

ငြိမ်စေခြင်း လက္ခဏာ
ရှိကုန်၏ ၂၀၀

ကာယစိတ္တကုက္ကုစ္စဝိနောဒနရသာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏
(နဂ်လသိသ, စန္ဒကောဋ္ဌ,
ဂေါမုတ္တဝက်ဟု ဆိုအပ်
ကုန်သော သုံးပါးသော)
အကောက်တို့ကို နှိပ်နင်း
ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိကုန်
၏ ၂၀၂

ကာယစိတ္တ ဂရုဘာဝ ဝူပသမ-
လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏
လေးသည်၏ အဖြစ်ဟူ
သော ထိနမိဒ္ဓလွန်သော
ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေ
ခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏ ၂၇၉

+ကာယစိတ္တ ထမ္ဘဝူပသမ-
လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏
ခက်ထန် ခိုင်မာသည်၏
အဖြစ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိမာန
လွန်သော ကိလေသာ
တို့ကို ငြိမ်စေခြင်း
လက္ခဏာ ရှိကုန်၏ ၂၀၀

ကာယစိတ္တဒရထ နိမဒ္ဒနရသာ၊
ကိုယ်စိတ်ကို ပူပန်စေတတ်
သော ဒေါမနဿ
အကြောင်း ခံကုန်သော
ဥဒ္ဓစ္စလွန်သောကိလေသာ
တို့ကို နှိပ်နင်း ဖျက်ဆီး
ခြင်း ကိစ္စရှိကုန်၏ ၂၇၉

ကာယစိတ္တ ဒရထ ဝူပသမ-
လက္ခဏာ၊ ကိုယ်စိတ်ကို
ပူပန် စေတတ်သော
ဒေါမနဿ အကြောင်းခံ
ကုန်သော ဥဒ္ဓစ္စလွန်သော
ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေ
ခြင်း လက္ခဏာ ရှိကုန်၏ ၂၇၉

+ကာယဝိညတ္တိ၊ မည်၏ ၂၁၇

ကာယဝိညတ္တိ အာဒိကမ္မည-
တာပရိယန္တံ၊ ကာယဝိည-
တ္တိ အစ,ကမ္မညတာ အဆုံး
ရှိသော ရုပ်ငါးခုသည် ၂၃၀

+ကာယဝိပ္ဖန္ဒနဟေတုဘာဝ-
ပစ္စုပဋ္ဌာန၊ ကိုယ်လှုပ်
ခြင်း၏ အကြောင်း၏
အဖြစ်ဖြင့် ရှုသော
ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်
တတ်၏ ၂၁၇

ကာယဿ ပဿမ္ဘနံ၊ ဝေဒနာ
စသော ခန္ဓာသုံးပါး
အပေါင်း၏ ပူပန်ခြင်းကို
ငြိမ်းစေတတ်သော တရား
သည် ၂၇၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကာယိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယ၌ဖြစ်၍ သာယာ အပ်သော တရားဟူ၍၊ ဝါ၊ သာယာအပ်သည် ဖြစ်၍၊ ဝါ၊ သာယာ အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင် တတ်၏ ၂၆၅

ကာယိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယ၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက် တတ်သည် ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၆၆

ကာယိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကိုယ်၌မှီသော အနာ ဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၄၀၇

+ကာရဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင် တတ်၏ ၂၁၂

ကာရဏာဘိမာနပဝတ္တံ၊ အကြောင်းဟု အမှတ် မှားသောအားဖြင့် ဖြစ် သော ၄၇၇

ကာလပဝေဒနာ၊ ဆွမ်းခံ အခါကို ကြားလျှောက် လာခြင်းသည် ၄၆

[က]

ကိစ္စတော၊ ပိုင်းခြား၍ သိ ခြင်း, ပယ်ခြင်း, ပွါးစေ ခြင်း,မျက်မှောက်ပြုခြင်း ကိစ္စအားဖြင့် ၄၃၆

ကိစ္စာနုဘာဝလက္ခဏော၊ ကိစ္စ ကို ပြီးစေသော အာနု ဘော်၏ ထင်ရှားရှိသော ခဏ၌ ၂၄၀

ကိဥ္စိ အန္တရံ၊ စိုးစဉ်းသော ခဏပတ်လုံး ၂၆၂

+ကိရိယတော၊ ပညာ၏ ကိစ္စနှင့်တူသော ကိစ္စ အားဖြင့် ၄၄၉

ကိရိယမနောဓာတုယာ၊ ကြိယာမနောဓာတ် ပဉ္စ ဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ ၂၄၉

ကိလေသသန္တာပဘာဝတော စ၊ ကိလေသာဟူသော မီးဖြင့် ပူလောင်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း ၃၁၁

+ကုက္ကုစ္စံ၊ မည်၏ ၂၉၉

ကုဋာဂါရမတ္တော၊ အိမ်ထွတ် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန် သော ၁၃၂

+ကုဋိလဘာဝကရမာယာ- သာဌေယျာဒိပဋိပက္ခ-

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ဘူတာ၊ ကောက်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော မာယာသာဌေယျ အစရှိသည်တို့၏ ပဟာယက ပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ ၂၀၂

ကုလဝမူ ဝိယ၊ အမျိုးကောင်း သမီးကဲ့သို့တည်း ၂၇၇

+ကုသလ။ပ။ သမ္မယုတ္တသင်္ခါရေဟိ၊ သမ္မယုတ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့နှင့် ၃၀၃

ကုသလဝိပါကာနိ၊ အဟိတ် ကုသလဝိပါက်တို့သည် ၂၅၂

ကုသလဝိညာဏသမ္မယုတ္တာ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော သညာသည် ၂၆၇

ကုသလဝိပါကာနန္တရံ၊ ကုသလဝိပါက် ပဥ္စဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ ၂၅၉

+ကုသလာဝဒါနာ၊ မိမိကိုယ်ကိုကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိဟု ဆိုပါကုန်လျက် ၃၀၂

ကုသလိဿာသခိတ္တဥသုပဋိဝေဓော ဝိယ၊ လိမ္မာသော လေးသမားသည် ပစ်လွှတ်အပ်သော မြား၏ စူးဝင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၀

ကုဟနာဒိဥဗ္ဗေဒိကာ၊ အံ့ဖွယ်ပြုခြင်း စသည်ကို လွန်စွာဖြတ်တတ်သော ၄၃၄

ကေတုကမျတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ တံခွန်ကဲ့သို့ မိမိကို အပေါ်ထား၍ လွှားလိုသည်၏ အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏ ၂၉၅

ကေဝလံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် မရောမယှက် သက်သက် ၂၄၇

ကြိယံ၊ ကြိယာဝိညာဉ်သည် ၂၅၄

[ခ]

ခဇ္ဇနီယပရိယာယဝသေန၊ ခဇ္ဇနီယဒေသနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃၂၆

ခဇ္ဇုပနကပဘာသဒိသံ၊ ပိုးစုံးကြူး အရောင်နှင့် တူသည် ၁၀၀

ခဏာဒိကထာဝ၊ ခဏကထာ, ကိစ္စကထာသည် သာလျှင် ၃၀၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ခဏ္ဍိစ္စာဒိဘာဝေန၊ သွားကျိုးသည်၏ အဖြစ်, ဆံဖြူသည်၏ အဖြစ်, အရေတွန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၂၃၀

ခတကူပကမ္မိ၊ တူးအပ်သော လက်ယက်တွင်းငယ်၌ ၂၂၈

ခန္ဓတ္တယဘေဒတော၊ သီလက္ခန္ဓ, သမာဓိက္ခန္ဓ, ပညာက္ခန္ဓ ဟူသော သုံးပါးတို့၏ အပေါင်း၏ အပြားအားဖြင့် ၄၄၅

ခယမတ္တာပစ္စုပ္ပနတော၊ ကုန်ခြင်းခယမျှ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း ၄၂၆

ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (ရုပ်တို့၏ ဘင်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၃၁

ခါဒကတော၊ စားအံ့မူးမူး ဘီလူးဥပါနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆

ခါရာပဋိစ္ဆကာဒိကမ္မကာရဏာပ္ပတ္တော ဝိယ၊ ပဲကွပ်ဖြင့် ရွှေ၍ အငန်ရေပက်ခြင်း အစရှိသော ကမ္မကာရဏာသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ၃၉၆

ခါရုဒကမဟာမေဃော၊ ငန်လှစွာသော မိုးကြီးသည် ၁၃၀

ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ ချအပ်သော သားတစ်ကဲ့သို့တည်း ၂၉၁

ခိပ္ပနိသန္တိနော၊ လက်လည်စွာလှ လိုတိုင်းရသည့် ခိပ္ပနိသန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၉

ခုပ္ပိပါသဝါတာတပါဒိပ္ပဘဝံ၊ အစာမွတ်ခြင်း, ရေသိပ်ခြင်း, လေ, နေပူ အစရှိသည် တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ၃၉၈

ခေါဘကရဏတော၊ ချောက်ချားခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း ၃၁၂

[ဂ]

ဂဇ္ဇိတော၊ ထစ်ကြိုးသော ၂၂

ဂဏိကာ၊ ပြည်ကြီးကံကြွေးမသည် ၂၄

ဂဏ္ဍိသဒ္ဒေါ၊ ခေါင်းလောင်းကျောက်စည်သံ ၉၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ]

+ဂတိဝိပ္ပဝါသပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ အကြင်အကြင် ရောက်ဆဲသော ဂတိမှ ကင်းကွာစေသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၄၀၃

ဂန္ထနိယတော၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဂန္ထတရား၏ အစီးအပွါးဖြစ်သောကြောင့်ရင်း ၃၁၃

ဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗတ္တယံ၊ ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဟူသော သုံးခုအပေါင်းသည် ၂၃၇

ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကာဒိဘေဒံ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ဝင်ခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ဒုက္ခစသည် အပြားရှိသော ၃၉၄

ဂမနကာလော ဝိယ၊ ရေစီးသော ကာလကဲ့သို့ ၂၂၈

ဂမ္ဘီရဋ္ဌေန၊ သဏ္ဍာသုခုမဓမ္မဖြစ်၍ တရားကိုယ် သရုပ်အားဖြင့်ပင် နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၄၅၁

+ဂမ္ဘီရတ္တာ စ၊ နက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၄၅၁

ဂရုဘာဝကရထိနမိဒ္ဓါဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာ၊ လေးသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ထိနမိဒ္ဓပြခါန်းသော ကိလေသာတို့၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ ၂၇၉

ဂဟဏပစ္စယဘာဝေန၊ ယူခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၇၅

ဂါမဃာတကစောရာ ဝိယ၊ ရွာကို လုယက်တိုက်ဖျက်သော ခိုးသားတို့ကဲ့သို့ ၃၄၂

ဂိလာနသာလူပမော၊ သူနာစရပ်နှင့်တူ၏ ၃၂၄

ဂုဏဒေါသကိတ္တနရသော၊ ကျေးဇူး, အပြစ်ကို ကြားခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၀၆

ဂေလညကရအဿဒ္ဓိယာဒိပဋိပက္ခဘူတာ၊ မကျန်းမာခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော အဿဒ္ဓိယစသော ပါပဓမ္မ, တဒေကဋ္ဌ ပါပဓမ္မတို့၏ ပဟာယက ပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏ ၂၈၂

ဂေလညသမုဋ္ဌာနူပမော၊ သလိပ်, သည်းခြေ, လေစသော အနာ၏ ဖြစ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ]

ကြောင်းလျှင် ဥပမာ ရှိ၏ ၃၂၄
+ဂေါစရ ဝိယ၊ (ဝိသမ,ဗိလ, အာကာသ,ဂါမ, သုသာ-န,ဝနဟူသား) ကျက်စား ရာတို့ ကဲ့သို့တည်း ၃၄၂
+ဂေါတြဘုတော၊ ဂေါတြဘူ ပရိကံ ဝေါဒါန်မှ ၂၆၀

[ဃ]

ဃဋ္ဋနဝသေန၊ ဝိသယီဝိသယ ဖြစ်၍ ထိခိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၃၅
ဃဋ္ဋနာ၊ ထိပါးခြင်းသည် ၂၅၈
ဃန်၊ တခဲနက်လုံးသည်ကို ၁၂၂
+ဃာတေန၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာန် အလို ပယ်သတ်သဖြင့် ၁၂

[စ]

စက္ကဝါဠာ၊ တောင်တို့သည် ၁၃၃
+စက္ခာဒယော စ၊ စက္ခု စသည်တို့သည်လည်း ၃၃၄
စက္ခာဒိပဥ္စဝိဓံ၊ စက္ခု အစ ရှိသော ငါးပါး အပြား ရှိသော ရုပ်သည် ၂၃၄
+စက္ခု၊ သည် ၂၀၄
စက္ခု။ပ။ ကာယမနောဓာတု- မနောဝိညာဏဓာတု-

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

ဘေဒေန၊ စက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်။ပ။ကာယဝိညာဏ ဓာတ်မနောဓာတ်မနော- ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို ဝေ ဖန်ခွဲခြမ်းသဖြင့် ၃၅၀
စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကံ၊ စက္ခု ပသာဒလျှင် မှီရာဝတ္ထု ရှိသော ၂၅၈
+စက္ခုပသာဒေါ၊ စက္ခုပသာဒ ပင်တည်း ၃၅၁
စက္ခုရူပါဒိပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိ- တာယ၊ စက္ခုရူပါရုံစသော ပစ္စည်းနှင့် စပ်သော ဖြစ် ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၅၀
စက္ခုရူပါဒိသာမဂ္ဂိယံ၊ စက္ခာ- ယတန ရူပါရုံစသည်တို့၏ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ် သည် ၃၄၀
စက္ခုဝိညာဏာဒိအပဂမပဒ- ဋ္ဌာနာ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသည်တို့၏ ကင်းခြင်း ချုပ်ခြင်းလျှင် နီးသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၅၀
စက္ခုဝိညာဏာဒိ သတ္တဝိညာ- ဏဓာတုသင်္ခေပါယော၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

ရှိသော ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏခေတ် အကျဉ်း ပင်တည်း ၃၄၉

စက္ခုသန္နိဿိတရူပဝိဇာနန-လက္ခဏံ၊ စက္ခုဝတ္ထုကို မှီသည်ဖြစ်၍ ရူပါရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၄၉

စတုတ္ထာရုပ္ပစိတ္တုပ္ပါဒနိရောဓ-ဘာဝတော၊ (စတုတ္ထအရူပ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း) ၃၄၈

စတုန္နံ အာရုပ္ပါနံ၊ လေးပါးကုန်သော အာရုပ္ပဈာန်တို့နှင့် ၂၄၅

စတုမဂ္ဂယုတ္တစိတ္တဖလတ္တာ၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၅၃

စတုမဂ္ဂသမ္ပယောဂတော၊ လေးပါးသော အရိယမဂ်တို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့် ၂၄၆

စန္ဒနံ ဝိယ၊ ဂေါသိတ စန္ဒကူးကဲ့သို့တည်း ၂၇၈

စန္ဒပူဝေ၊ လဝန်းသဏ္ဍာန်ရှိသော မုံ့တို့ကို ၈၃

[စ]

စပလာယိကာနိဒ္ဒါပစ္စုပဌာနံ၊ မျက်လှာ တလှုပ်လှုပ် မှိတ်တုဘ်မှိတ်တုတ် အိပ်မွေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏ ၂၉၄

စာရကံ၊ နှောင်ချိုင့်ဟူသော အနက်ကို ၃၇၄

စာရကကာရဏအပရာဓကော-ရဏကာရကအပရာဓိကူ-ပမာ၊နှောင်အိမ်,ဒုတ္တိံသကမ္မကာရဏ-သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ညှဉ်းဆဲခြင်း, ပြစ်မှားလွန်ကျူးသောအပြစ် ဒွတ္တိံသကမ္မကာ-ရဏ-ဟူသော ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုတတ်သော အာဏာသား, ပြစ်မှားလွန်ကျူးသော အပြစ်သင့်သောသူလျှင် ဥပမာရှိကုန်၏ ၃၂၅

စိတကံ၊ ထင်းပုံသို့ ၂၁

+စိတ္တကမ္မညတာ၊ မည်၏ ၂၈၀

စိတ္တပရိဒဟနလက္ခဏော၊ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၄၀၉

စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏာ၊မုန့်မုန့်ညက်ညက် ၁၃၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ]

စေတနာဘာဝလက္ခဏာ၊ နှိုး ဆော်ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ ရှိသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူ သော လက္ခဏာ ရှိ၏ ၂၇၂

စေတသိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာ-နံ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ သာယာ အပ်သည်ဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၆၆

စေတသိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်၌ဖြစ်၍ နှိပ်စက်တတ် သည်ဟု ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၆၆

စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ၊စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သတ္တဝါတို့သည် ၄၀၀

[ဆ]

+ ဆတ္တိံသ၊ သုံးဆဲ့ခြောက် ပါးသော စိတ်တို့သည် ၂၇၀

ဆတ္တိံသ တဏှာဝိစရိတာနိ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်တို့သည် ၄၃၀

ဆဓာတုရော၊ခြောက်ပါးသော ပထဝီစသော နိဇ္ဇီဝမျှ ဖြစ် သော သဘောတရားတို့၏ အပေါင်းမျှ ဖြစ်၏ ၃၄၅

ဆန္ဒာဒီနိ၊ ဆန္ဒနှင့်သမာဓိ,ဝီရိ-ယနှင့် သမာဓိ, စိတ္တနှင့် သမာဓိ,ဝီမံသနှင့် သမာဓိ လေးစုံကုန်သော ၃၇

+ဆန္ဒော့ဘတိ တော်၊ ဆန္ဒ-ဟူ သော ဤအမည်သည် ၂၀၃

ဆ ပါဏကာ ဝိယ၊ (မြွေ, မိကျောင်း,ငှက်,အိမ်ခွေး, မြေခွေး, တောမျောက် ဟူသော)သတ္တဝါ ခြောက် ကောင်တို့ကဲ့သို့ ၃၄၂

ဆ ဝိညာဏကာယပ္ပဝတ္တိဒွါရ-ရမ္မဏ ဝဝတ္ထာနတော၊ ခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ ကာယတို့၏ ဖြစ်ရာ ဒွါရ-အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့် ပိုင်း ခြား မှတ်သားခြင်း ကြောင့် ၃၃၆

ဆိန္နဝဋ္ဋုမကာနုဿရဏာဒီသု၊ ပြတ်ပြီးသော သံသရာခရီး ရှိကုန်သော အရှင် တို့ကို အောက်မေ့ခြင်း စသည် တို့၌ ၁၀၃

[ဇ]

ဇမ္ဗုပက္ကသဒိသံ၊ သပြေသီးမှည့် နှင့် တူသည် ၉၉

ဇဝနပဋိပါဒကော၊ ဇောကို စီရင်တတ်, ထင်စေတတ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဇ]

သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
စိတ်ရင်း ၂၇၄
ဇာတပရိစယာ၊ ဖြစ် သော
လေ့ကျက်ခြင်း ရှိကုန်
သော ၂၄၄
ဇာတိဇရာဘင်္ဂ၊ ဇာတိ, ဇရ-
တာ, အနိစ္စတာသည် ၂၃၇
ဇာတိဒုက္ခာနုဗန္ဓတော၊ မိမိ
သည် ဖြစ်စေအပ်သော
ဇာတိ ဒုက္ခသည် အစဉ်
လိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၅၆
ဇာလုပစ္ဆေဒေါ၊ မီးလျှံပြတ်စဲ
သော အခါသည် ၁၂၉
ဇီဝသညာသမူဟနတ္ထံ၊ဇီဝဟူ၍
ဖောက်ပြန်သော အမှတ်
သညာကို နုတ်ပယ်ခြင်း
ငှါ ၃၄၆
+ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏
အကြောင်းဖြစ်သော
အာဟာရ ရသကို ၃၃၀
ဇုဏှာယ၊ လရောင်ရှိသော ၂၂
ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝစ္ဆုကီအာ-
ဒယော ဝိယ၊ တပည့်ကြီး,
လက်သမားကြီး စသော
သူတို့ကဲ့သို့ ၂၉၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဈ]

ဈာနင်္ဂယောဂဘေဒတော၊
ဈာန်အင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သော
အပြားအားဖြင့် ၂၄၅

[ဉ]

ဉာဏဥေယျာဝယဝါ၊ ဉာဏ်
ဥေယျတို့၏ အစိတ် ဖြစ်
ကုန်သော ခေတ်မျှ တို့
သည် ၃၄၅
ဉာဏဘေဒတ္ထံ၊ အထူးထူး
အပြားပြားသောဉာဏ်၏
အထူး ဖြစ်ခြင်း အကျိုး
ငှါ ၃၀၇
ဉာဏဝိပ္ပါရော၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော
အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ ပျံ့
ခြင်း အဟုန် အဟိန်
(အရှိန်)၏ ဖြစ်ခြင်း
ရှိသော ၁၇
ဉာဏုပ္ပတ္တိတော၊ အရဟတ္တမဂ်
ဉာဏ် ဖြစ်သည်မှ ၁၉
+ဉာဏေန အဓိဋ္ဌဟန္တော တိ၊
ကား ၃၉
ဉာတိဇနဿ၊ မိဘစသော
ဆွေမျိုးအပေါင်း၏ ၂၄၃

[တ]

+တံ အလဘန်၊ သည်။
ဒုက္ခံ၊ တည်း ၄၁၃

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[တ]

+တံခဏပဝတ္တံ၊ ထိုခဏ၌သာ လျှင် ဖြစ်သော ၁၈၂

တံတံဘူမိဝိပါကကိရိယဝေဒ-နာသု စ၊ ထိုထိုဘုံ၌ ဖြစ်သော ဝိပါက် ဝေဒနာ, ကြိယာဝေဒနာတို့၌ရင်း ၃၁၇

+တံ ပဌမံ ဝိညာဏံ၊ ထို လက်ဦးဖြစ်သောဝိညာဉ် ကို ၃၈၉

တစ္ဆကာဒယော ဝိယ၊ တံစည်းသွားအစရှိသော သူတို့ကဲ့သို့တည်း ၂၆၀

တစ္ဆနိယျာနဘာဝတ္တာ၊ (နှစ်ပါးပြားသော နိယာမဖြင့် လည်း) မချွတ် မယွင်း ဟုတ်မှန်သော နိယျာန အဖြစ် ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ၃၈၁

တစ္ဆာဝိပရီတဘူတဘာဝေန၊ မချွတ်မယွင်းသည်၏ အဖြစ်, မဖောက်မပြန် သည်၏အဖြစ်, ဟုတ်မှန် သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၈၀

တစ္ဆာဝိပလ္လာသဘူတဘာဝံ၊ မချွတ်မယွင်းသော သဘော, မဖောက်ပြန် သော သဘော, ဟုတ်မှန် သော သဘောကို ၃၈၁

တဇ္ဇာ၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ်အား လျော်ကပ်သော ၂၅၉

တဇ္ဇာသမန္နာဟာရေန စေဝ၊ ထိုဖဿအားလျော်သော အ ကြောင်း ဖြစ် သော အာဝဇ္ဇန်းသည်ရင်း ၂၇၁

တဇ္ဇေတွာ၊ ခြိမ်းခြောက်၍ ၅၆

တဒဇ္ဈာသယဝသေန စ၊ ထိုသို့ ဆုံးမထိုက်သော ဝေနေယျ တို့၏ အဇ္ဈာသယ တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း ၃၅၀

+တတြာ။ပ။ယာနံ၊ တတြာ၏ တည်ရာ တတြာ, တတြာ၏ ချုပ်ရာ, တတြာချုပ်ရာ နိရောဓသို့ရောက်ကြောင်း ဥပါယတို့၏ရင်း ၃၈၆

တတိယစိတ္တံ၊ တတိယ မဟာ ကုသိုလ် စိတ်သည် ၂၄၄

+တတော၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အတီတာ၊ မည်၏။ ပစ္ဆာ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ မည်၏ ၃၁၀

+တတ္ထ စ၊ ထို ဒိဗ္ဗသောတ ဓာတ်၏ နိဒ္ဒေသ၌ရင်း ၉၃

တထဋ္ဌေန၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော ပရိညေယျ

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[တ]

အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့် ၄၄၁

+တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အပြားဖြင့် ၃၅၁

တထာပဿတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ရှုသည်လည်း ဖြစ်ထသော ၄၃၃

တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုရူပါရုံစသော ပဉ္စာရုံကို ခံတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၅၀

တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ထိုသန္တီရဏစသောကိစ္စ တပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၅၀

တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပဉ္စဒွါရ၌ သန္တီရဏသည် ယူအပ်သော အာရုံကို မှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်, မနောဒွါရ၌ ထင်သော အာရုံကိုနှလုံးသွင်းတတ်, ဆင်ခြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၅၅

[တ]

တထာသမ္ပန္နဒိဋ္ဌိနော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာနုသယကိုအကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအခြင်းအရာအားဖြင့် (ဖြစ်သော) သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၄၃၂

တဒညပစ္စယဇာတံ၊ ထိုကံမှ တပါးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ရုပ်သည် ၂၃၆

တဒမိဂမူပါယဒဿနတ္ထံ၊ ထိုနိရောဓကို ရခြင်း,သိခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြခြင်းငှါ ၃၀၇

တဒဝရောဓတော စ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၌သာ ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း ၃၂၂

တဒသဟနတော၊ ထိုသောဝပါးနီး အားကြီးသော ဆင်းရဲကို သည်းမခံနိုင်ခြင်းကြောင့် ၄၁၅

တဒုပက္ကမသမ္ဘူတံ၊ ထိုမချစ်မနှစ်လိုအပ်သော သတ္တဝါသခါရတို့၏ ပယောဂကြောင့်ဖြစ်သော ၄၁၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

တဒုပါယေ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၌ရင်း ၄၃၈

တဒေဝ ရူပံ၊ ထိုဘဝင် လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ရူပါရုံကိုလျှင် ၂၅၈

+တန္နိဿယာရမ္မဏဘာဝေန၊ ထိုစက္ခုစသည်လျှင် မှီရာရှိသည်၏အဖြစ်, ထိုရူပါရုံစသည်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၅

+တန္နိဿိတတ္တာ စ၊ ထိုစက္ခုတို့ကို မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၃၄

တပ္ပဟာနာဘိမုခဘာဝကရဏာဋ္ဌ၊ ထိုသံယောဇနတ္တယကို ပယ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်ရင်း ၃၆၆

တဗ္ဗိပရီတတာယ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

+တမ္ပိ ဣစ္ဆန်၊ ထို(တောင့်တ၍ မရစကောင်းသော ဝတ္ထုကို) အလိုရှိခြင်း, တောင့်တခြင်းသည်လည်း ၄၁၂

[တ]

တသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထိုကမ္မ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ် သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံ၌သာလျှင် ၂၅၇

+တဿ တဿ ဓမ္မဿ၊ ထိုထိုအလိုရှိအပ်, ပြီးစေအပ်သော ဓမ္မ၏ ၃၀

တဿ တဿေဝ ကမ္မဿ၊ ထိုထိုပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏သာလျှင် ၂၅၇

+တာဒိသဿ ခယဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သဗ္ဗပရိယောသာန ရာဂါဒိခယ၏ ၄၂၇

တာဒိနာ၊ လောကဓံတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ သည်းခံချီတော်မူသော သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရားသည် ၄၁၄

တာဒိသမေဝ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ဟေတု သမ္ပယုတ္တဓမ္မအားဖြင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော ၂၅၇

တာလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ အလွန်ကျဉ်းစွာသော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် ၃၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

+တာဝ ဘာဝတော၊ ထိုမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ၃၃၆

တာလစ္ဆိဂ္ဂလေန၊ သံကွင်း ပေါက်ဖြင့် ၄၅၀

တိကသန္ဓိပါတသင်္ခါတဿ၊ ဝတ္ထု၊အာရုံ၊ဝိညာဉ်သုံးပါး ပေါင်းဆုံစုဝေးခြင်းဟု ဆို အပ်သော ၂၇၁

တိက္ခမန္ဒပ္ပဝတ္တိကာလေ၊ ထက် သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာကာလ, နုံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ရာ ကာလ၌ ၂၄၀

တိက္ခမန္ဒာဒိဘာဝေ၊ထက်သည် နုံ့သည် စသည်၏အဖြစ် သည် ၃၆၅

တိခိဏံ၊ ထက်သော ၁၁၂

+တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏ ၂၀၅

တိဏပုရိသကေသု၊ မြက်ဖြင့် လုပ်သော လယ်စောင့် ယောကျ်ားရုပ်တို့၌ ၂၆၀

တုဇ္ဇတိ ဣဝ၊ စူးဝင်သကဲ့သို့ ၄၀၅

တူလပိစု ဝိယ၊ လဲဝါ ဂွမ်းစု ကဲ့သို့ ၇၆

တေလဥ္ဇနရာဂေါ ဝိယ၊ ဆီမင် ဖြင့် စွန်းခြင်းကဲ့သို့တည်း ၂၈၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

တေသညေဝ ဝိညာဏာနံ၊ ထို ပဋိသန္ဓေဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဝိညာဉ်တို့၏သာလျှင် ၂၅၀

[ထ]

+ထိနတာ၊ (အားထုတ်ခြင်း ကင်းသည်၏အဖြစ်, ဆုတ် နစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်) တွန့်သည်၏ အဖြစ်သည် ၂၈၃

ထိရသညာပဒဋ္ဌာန၁၊ မြဲမြံ သော သညာသာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏ ၂၇၅

ထူပထူပဋ္ဌာနေ၊ မြင့်ရာမြင့်ရာ ၌ ၁၂၅

[ဒ]

ဒက္ခိဏာပထေ၊ ဂင်္ဂါ၏ တောင်ဘက် ဒက္ခိဏာ ပထတိုင်းသည် ၃၃၃

+ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏ ၂၁၄

+ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏ ၁၄၂

+ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနံ၊ မြင်ခြင်း ငှါ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ရူပတဏှာလျှင် အကြောင်း ရှိသော ကံကြောင့်ဖြစ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

သော မဟာဘုတ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၁၉၇

ဒန္တဂမနံ၊ နှေးသောသွားခြင်း
ရှိသည်ကို ၈၅

ဒဿနဝိသယတ္တာ၊ စက္ခု
ဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၃၇

ဒဿနာဒီနိ၊ ဒဿန, သဝန,
ဃာယန, သာယန, ဖုသန
ကိစ္စတတ်သော စိတ်တို့
ငှင်း ၂၆၂

ဒဿနာနုတ္တရိယသဝနာနုတ္တ-
ရိယဟေတုဘာဝေန၊
ဒဿနာနုတ္တရိယတရား,
သဝနာနုတ္တရိယ တရား
တို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၃၃၇

+ဒဿေတိ၊ ၏ ၅၁

ဒိဋ္ဌံ နာမ၊ ဒိဋ္ဌအာရုံမည်၏ ၂၃၇

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒီနိ ဝါ၊ ဒိဋ္ဌ,သုတ,
မုတ, မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း ၂၄၇

ဒိဋ္ဌာဒိရူပရူပါဒိဝတ္ထာဒိစတုက္က-
ဝသေန၊ ဒိဋ္ဌာဒိစတုက္က,
ရူပရူပါဒိစတုက္က, ဝတ္ထာဒိ-
စတုက္ကတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၂၃၇

+ဒိဋ္ဌိသစ္စေ၊ ဒိဋ္ဌိ-ဟူသော
သစ္စာ၌ ၃၈၂

+ဒိဗ္ဗာ၊ ဒိဗ္ဗမည်၏ ၉၄

ဒီဃရတ္တာနုသယိတံ၊ ရှည်မြင့်
စွာသော ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး
အဖန်တလဲလဲ ကိန်းသော ၃၅၀

+ဒီပယေ၊ ပြရာ၏ ၁၅၇

ဒုက္ကရပဋိဝေဓတော စ၊ ခဲယဉ်း
စွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်
၏ အဖြစ်အားဖြင့်ငှင်း ၄၅၀

+ဒုက္ခံ၊ ကာယိက စေတသိက-
ဒုက္ခကို ၄၀၉

+ဒုက္ခနိရောဓပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခ-
နိရောဓသို့ ရောက်ခြင်း၏ ၃၇၅

+ဒုက္ခနိရောဓပ္ပတ္တိယာ၊ ဒုက္ခ-
နိရောဓသို့ရောက်ခြင်း
အဆုံးတိုင်သော ဖိုလ်၏ ၃၇၆

ဒုက္ခန္တဒေသကေန၊ ဒုက္ခ၏
ဆုံးရာနိဗ္ဗာန်ကို သိပြီး၍
ခရီးညွှန်တော်မူတတ်
သော ၄၁၄

ဒုက္ခဟေတုနိယာမေန၊ ဒုက္ခ-
ဟေတုအဖြစ်၏သမုဒယ၌

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

မြဲခြင်း, ဒုက္ခဟေတုအဖြစ်
၌ သမုဒယ၏ မြဲခြင်း
အားဖြင့် ၃၈၁

ဒုက္ခာဒိအသမာပန္နာဒိသာသ-
ဝါဒိဝသေန၊ ဒုက္ခစသည်,
အသမာပန္နစသည်,
သာသဝ စသည်တို့၏
အစွမ်းအားဖြင့် ၃၁၇

ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဟေတုတော၊
အဟော ဝတ မေတံ
နာဟောသိဟု စေတသိက
ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း
၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၉၂

+ဒုဋ္ဌ၊ရှုန့်ရှင်းကြမ်းကြုတ်စွာ ၁၄၄

ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊သိမ်မွေ့
သည်ဖြစ်၍ ထိုးထွင်း၍
သိနိုင်ခဲသော သဘောရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ဒုဗ္ဗလဒုဟေတုက။ပ။ မနော-
ဝိညာဏဓာတု စ၊ အား
နည်းသော ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်
၏ အကျိုးဖြစ်သော
ဉပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်
မနောဝိညာဏဓာတ်ရှင်း ၂၅၆

ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ၊ ဖြစ်စိမ့်,
ပြီးစိမ့်သောငှါ အလွန်
တတ်နိုင်ခဲသည်ရှင်း ၄၅၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

+ဒုရဝဂါဟတ္တာ စ၊ သက်ဝင်
ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း ၄၅၁

ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊မိမိကိုရှင်း,
သူ့ကိုရှင်း ဖျက်ဆီးတတ်
သောတရားဟု ဉာဏ်အား
ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၉၇

ဒူရေ၊(ဉာဏ်နှင့်ဝေးသည်
ဖြစ်၍)ဒူရေရုပ်မည်၏ ၂၃၅

ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာဒိ-
သမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ အလှူဝတ္ထု,
အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် စသည်
တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုရှင်း ၂၄၂

ဒေါဝါရိကော ဝိယ စ၊ တံခါး
မှူးနှင့်တူ၏ ဟူ၍ရှင်း ၂၇၆

ဒေါသော၊ တဖန်ဝင်စား၍
ဓိဋ္ဌာန်ခြင်း၌ အပြစ်သည် ၆၃

ဒွိအဏုကာဒိ၊ အကြောင်း
ပရမာဏုမြူ နှစ်ခုရှိသော
တခုသော အကျိုးစသည်
သည် ၄၄၇

ဒွိက္ခတ္တုံ သကိံ ဝါ၊ တကြိမ်
နှစ်ကြိမ် ၂၉၂

+ဒွတ္တိံသကမ္မကာရဏာဒိ-
သမုဋ္ဌာနေ၊ သုံးဆယ့်
နှစ်ပါးသော ကံကြမ္မာ
အလျောက် ညှင်းဆဲခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

အစရှိသည်ကြောင့် ဖြစ်
သော ၃၉၃
+ဒွိပဉ္စဝိညာဏဘေဒတော စ၊
နှစ်ဌာန, ငါးဌာန အပြား
အားဖြင့်ရင်း ၂၅၀

[ဓ]

+ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ၊
မဖောက်မပြန်သော
သဘာဝနိရုတ္တိကို ရွတ်ခြင်း
ကြောင့် ၁၀၄
ဓာတုက္ခောဘသခ်ိတအနိဋ္ဌ-
ဖောဋ္ဌဗ္ဗသမာယောဂ-
တော၊ (လည်ချောင်း
ခြောက်သွေ့ခြင်းစသည်,
ရိုးဆက်တို့၏ အစပ်ကို
ဖြတ်ခြင်းစသည်ကိုဖြစ်စေ
တတ်သော သလိပ်သည်း
ခြေ သွေးလေမညီ ပထဝီ
စသော)ဓာတ်ချောက်
ချားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော
အလိုမရှိအပ်သော
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့ကြုံ
ခြင်းကြောင့် ၄၁၅
ဓာတုဒွယနိဃောဓမတ္တမေဝ၊
မနောဝိညာဏဓာတ်
ဓမ္မဓာတ်နှစ်ပါးတို့၏ ချုပ်
ခြင်းမျှသာတည်း ၃၄၈

[ဓ]

+ဓာတုပ္ပကာသနရသာ၊ ပရ-
မတ္ထဖြစ်သော စတုသစ္စကို
ထင်စွာပြခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၃၂

ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝရဟိ-
တတ္တာ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်,
တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ်,
ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်,
အတ္တ၏ အဖြစ်မှ ဆိတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၄၁
ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝသုည-
တော၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘ
အဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တ
အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၅၄
ဓုဝသုဘသုခတ္တဘာဝဝိရဟိ-
တေသု၊ ဓုဝအဖြစ်, သုဘ
အဖြစ်, သုခအဖြစ်, အတ္တ
အဖြစ်တို့မှ ကင်းကုန်
သော ၄၃၇
ဓုဝသုဘသုခတ္တသုညံ၊ မြဲသော
သဘော, တင့်တယ်သော
သဘော, ချမ်းသာသော
သဘော, အတ္တဟူသော
သဘောမှ ဆိတ်၏ ၄၄၂

[န]

န အတိတိခိဏာ၊မထက်လွန်း ၂၅၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]	
န ကုတောစိဇာတံ၊ တစုံတခု သော အကြောင်းကြောင့် မဖြစ်သော လက္ခဏာရုပ် လေးခုသည်	၂၃၆
န ဒက္ခိဿန္တိ၊ သာသနာတွင် မမြင်ကုန်လတ္တံ့	၂၀၀
နဒီတီရေ၊ မြစ်ကမ်းသဲခုံ၌	၂၂၈
+နဒေါသော ယထာဝုတ္တ- ဒေါသာဘာဝေါ၊ အရှင် ဆိုအပ်သော ဒေါသ၏ မရှိခြင်းသည်	၄၂၅
+နန္ဒိရာဂေန၊နန္ဒီရာဂမည်သော လောဘနှင့်	၄၁၇
+န ပဝတ္တေတိ၊ မမျှစေနိုင် မရှည်စေနိုင်	၂၁၄
န ပသာဒရုပံ၊ ပသာဒမဟုတ် သောရုပ်	၂၃၄
+န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်	၁၁၂
နဝန္နံ အဝသေသ ကာမာဝစရ ကိရိယာနံ ဝါ၊ ကိုးပါး ကုန်သော အာဝဇ္ဇန်း ဝုဋ္ဌောမှ ကြွင်းသော ကာမာဝစရ ကြိယာ တို့တွင်ဝင်း	၂၆၀
နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အသစ်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ် သော ဥပ္ပါဒအဝတ္ထာ၏ ကင်းခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ညဏ်အားရှေးရှု ထင် တတ်၏	၂၇၀
န သဇ္ဇတိ ယထာ၊ လက်မှန် တိုင်သို့ မရောက်မီ အကြား၌ မငြိသကဲ့သို့	၁၀၀
န ဟောတု၊ လောဘစသော ဟိတ် မဟုတ်	၂၃၄
နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဆင်သဏ္ဌာန်, နဂါးသဏ္ဌာန်ကိုမူလည်း	၁၉
နာတိဥပဗြူဟနမိလာပန- ရသာ၊ မပွါးစေလွန်း မညှိုးကြုံစေလွန်းသော ကိစ္စရှိ၏	၂၆၆
+နာနာကရဏံ၊ အထူးတည်း	၈၉
နာနာကုဏပ။ပ။ ပဝနဝိစ- ရိတော၊သည်းခြေ,သလိပ်, ပြည်, သွေး, အစာသစ်, အစာဟောင်း စသော အထူးထူးသော အပုပ် ဝတ္ထုတို့၏ မကောင်းနံ့ဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော လွန်စွာ မကောင်းသော အနံ့ရှိသော ဝမ်းလေ တို့၏ သွားလာရာ ဖြစ်သော	၃၉၄

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[န]

နာနာဝိဓုပဒ္ဒဝနိမိတ္တတော၊ အထူးထူး အပြားပြားသော နှိပ်စက်ညှင်းဆဲတတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၅၆

နာရာစေဝ၊ စဉ်းသွားကဲ့သို့ ၄၀၅

နိစ္စမ္မဂါဝီ ဝိယ၊ အရေမရှိသော နွားမကဲ့သို့ ၂၇၀

နိတ္ထုနနရသော၊ ညည်းတွားခြင်းလျှင် ပြည့်စုံခြင်း ရှိ၏ ၄၀၉

နိဒါနဋ္ဌော၊ ဒုက္ခကို ညွှန်ပြသကဲ့သို့ ဖြစ်စေခြင်း သဘော ၃၇၀

နိဒ္ဒေါက္ကမကာလာဒီသု၊ အိပ်မွေ့ခြင်းသို့ သက်သော အခါ စသည်တို့၌ ၂၅၇

နိပ္ပီတိကစိတ္တုပဒဋ္ဌာနာ၊ ပီတိကင်းသော စိတ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏ ၂၆၇

နိပ္ဖန္နံ၊ (ကံစသော အကြောင်းတို့သည်ပြီးစေအပ်သော) နိပ္ဖန္နရုပ်မည်၏ ၂၃၅

နိဗ္ဗစနလက္ခဏာဒိပ္ပဘေဒတော၊ ဝိဂြိုဟ် လက္ခဏာစသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်ငင်း ၃၆၈

နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောဖြင့် ၄၁၉

နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ (တတိယဝါရက စုတိကျအောင်)ဖြစ်ကုန်သော ၂၂၉

နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည်ငင်း ၂၂၈

နိဗ္ဗာနပဒါဘိနိရောပနံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်သည် ၄၃၂

နိဗ္ဗာနဘာဝါပဇ္ဇနတော၊ နိဗ္ဗာန်မည်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်း ၄၂၈

+နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ် နှင်နှင်တို့ပင်တည်း ၄၂၂

နိဗ္ဗိသံ၊ အဆိပ်ကုန်သည်ကို ၇၇

နိယတာ၊ အာနန္တရိယအဖြစ်သို့ရောက်သော မိစ္ဆတ္တနိယတဝေဒနာသည်လည်း ၃၁၅

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[န]

နိယတာနိယတာရမ္မဏတ္တာ၊ မြဲသောအရုံ, မမြဲသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၅၁

နိယျာတနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ (ဤသည်တို့ကား ရုပ်တရားတို့ဟူ၍ ထိုရုပ်တို့က) ဆောက်နှင်းသကဲ့သို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၂၆

နိယျာတနရသာ၊ (ထိုတခုသော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်ကို ဝင်ရှသား သတ္တဝါအား ရော့ ယူလော့ဟု) ဆောက်နှင်း ပေးအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၃၉၁

နိယျာနလက္ခဏံ၊ အနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်သဖြင့် သံသရာနှောင်ချိုင့်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏ ၃၇၉

နိရတ္ထကဘာဝပဝေဒနတော၊ နိရတ္ထကဘာဝအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်တည်း ၄၂၆

[န]

နိရဿာဒတော၊ သာယာအပ်သောသဘော မရှိခြင်း ကြောင့်ရှင်း ၃၁၂

+နိရဿာသံ၊ ရှုစရာမရှိသည်ကို ၁၂၂

နိရီဟကတော၊ (တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့် တကွသော အမူအရာ၏ အစွမ်းဖြင့်) အားထုတ်ခြင်းကင်းသော အားဖြင့်ရှင်း ၃၄၀

+နိရုဇ္ဈတိ စ၊ တဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ချုပ်လည်း ချုပ်၏ ၄၂၂

နိရုဒ္ဓသမနန္တရာ၊ ချုပ်သည်၏ အခြားမဲ့၌ ၂၅၆

+နိရုဒ္ဓါ၊ ချုပ်ကုန်ပြီးသော တရားတို့တည်း ၁၀၃

+နိဝတ္တိ-နိဝတ္တာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ နေကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏ ၃၃၃

နိဝုတ္တဓမ္မာ၊ ဂေါစရသော၀န အားဖြင့် မှီဝဲသုံးဆောင်ဘူးသော တရားတို့သည် ၁၀၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

နိဝုတ္ထသန္တာနံ၊ မှီဝဲအပ်ဘူး, သုံးဆောင် ခံစားအပ် ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို ၁၀၅

+နိဝုတ္ထာတိ၊ ကား ၁၀၃

နိဿရဏဋ္ဌော၊ သတ္တဝါတို့၏ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သော သဘော ၃၇၀

နီလပခုမသမာကိဏ္ဏံ၊ ညိုသော မျက်မွေးဖြင့် ထက်ဝန်း ကျင် ပြွမ်းထသော ၂၀၄

နိဝရဏိယတော၊ နိဝရဏ တရားတို့သည် အာရုံပြု သောအားဖြင့် မြဲ့ယှက် ပိတ်ဖုံးအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၃၁၄

နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော၊ နေက္ခမ္မဝိတက်,အဗျာပါဒ ဝိတက်, အဝိဟိံသာ ဝိတက်တို့သည် ၄၃၈

+နေဝကမ္မဇနာကမ္မဇံ၊ နေဝ- ကမ္မဇနာကမ္မဇမည်၏ ၂၃၇

[ပ]

ပကတိဝဏ္ဏဝိဇဟနဝိကာရဝ- သေန၊ မိမိ၏ ပြကတေ့ သော ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို စွန့်ခြင်း,ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ အစွမ်း ဖြင့် ၁၉

[ပ]

ပက္ကုထိတဥဒကဿ၊ ကျိုက် ကျိုက်ဆူသော ရေ၏ ၉၆

ပက္ခန္ဒနရသာ၊ (ဒါန သီလ စသည်တို့၌ မသက်ဝင်နိုင် သည် ဖြစ်၍ ဆုတ်နစ် သော)သဟဇာတ်တရား တို့ကို မနစ်မဆုတ်စုတ်စုတ် သက်ဝင်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၄

ပဂုဏံ၊ လေ့လာ နှုတ်တက် သည်ကို ၄၃

ပစ္စယဂတိနိကာယပုဂ္ဂလဘေ- ဒတော ပန၊ ပစ္စယဘေဒ- ဂတိဘေဒ နိကာယဘေဒ ပုဂ္ဂလဘေဒ အားဖြင့် ကား ၃၃၉

ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတော စ၊ ကံ စသော အကြောင်းနှင့် စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည် ၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၅၄

ပစ္စာနုတာပလက္ခဏံ၊ နောက် ၌ အဖန်တလဲလဲ ပူပန် စေခြင်း နှိပ်စက်ညှင်းဆဲ ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၉၉

ပစ္ဆာ ဝါ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်တိုင် အောင် နောက်ကာလ၌ ရင်း ၁၉

ပဋ္ဌမဇ္ဈာနဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ် သုံးခုကို ၂၆၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာနိ၊ ပဉ္စမဇ္ဈာန်နှင့် ယှဉ်သော လောကုတ္တရာ-ဝိညာဉ်တို့ကို ၂၆၅

ပဉ္စာဘိနန္ဒနာဝူပသမတော၊ ရူပါဘိနန္ဒနစသော ငါးပါးသော အဘိနန္ဒနတို့၏ ငြိမ်းရာ၏ အဖြစ်ဖြင့် ၄၄၄

ပဋလံ ဝိယ၊ အဆီလွှာနှင့် တူသည် ၁၂၂

ပဋိပက္ခာဘိဘဝနဋ္ဌ၊ အသဒ္ဓိယ-စသော ပဋိပက္ခဓမ္မတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်ရင်း ၃၆၆

ပဋိပတ္တိအန္တရာယကရာ၊ ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သောတရားတည်း ၃၀၁

ပဋိပတ္တိဒဿနေန၊ ပေးလှူပူဇော်ခြင်း, ရှိခိုးခြင်း စသော အကျင့်ကို မြင်သဖြင့် ၂၄၄

ပဋိပိသန္တိ၊ တီးခတ်ကြိတ်နှိပ်ကုန်၏ ၄၀၈

ပဋိသောတဂတံ၊ အညာသို့ ဆန်တက်သော ၂၆၂

ပဋိဟရတိ၊ မိမိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်ကို ပယ်တတ် ဖျောက်တတ်၏ ၁၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ၊ (တခုသော ဘဝဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ခန္ဓာအစဉ်၏) လက်မှန် အသစ် ဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၃၉၁

ပဏ္ဍကာဒိဘာဝံ၊ ပဏ္ဍုက် စသည်၏ အဖြစ်သို့ ၂၅၆

ပတိဋ္ဌာဘာဝေါ၊ ဥပဒ္ဒဝေါကို ငြိမ်းစေသော အားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာ တည်ရာ၏ အဖြစ်သည် ၁၀

ပထဝိတော၊ မြေအောက် အစွန်းမှ ၁၃၀

+ပဒဋ္ဌာနံ၊ နီးစွာသော အကြောင်းတည်း ၁၇၆

+ပဒေသေ၊ ၌ ၂၉

+ပန၊ အထူးကို ဆိုအံ့ ၂၄၅

ပဘဝလက္ခဏံ၊ ဒုက္ခ၏ မပြတ် မစဲဖြစ်ကြောင်း အမှန် အစ၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏ ၃၇၈

ပရာဘဏ္ဍံဝါ၊ အရှင်မပေးသော သူဥစ္စာကိုမူလည်း ၂၄၇

+ပရမတ္ထသစ္စေ၊ ပရမတ္ထ-သစ္စာ၌ ၃၀၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပရမသမ္ဗာဓေ၊ မလွန်နိုမလက်
သာ အလွန်ကျဉ်းမြောင်း
စွာသော ၃၉၄

ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန်
သက်သာရာ ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ၃၆၄

ပရမိဿရိယဘာဝတော၊ လွန်
ကဲသော အစိုးရသည်၏
အဖြစ် ရှိတော်မူသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၃၆၀

ပရာမာသရသာ၊ (အနိစ္စစသော
·သဘော အမှန်ကို လွန်၍
တပါးသော နိစ္စစသော)
မမှန်သော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၂

ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ နာသော
သူတို့ကိုငင်း, သမ္ပယုတ်
တရားတို့ကိုငင်း သိမ်း
ဆည်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၄၃၃

ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်
ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ပရိဇပိတ္ဝာ၊ မန္တရားရွတ်သော
အစဉ်ဖြင့် ရွတ်၍ ၃၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗသစ္ဆိကာ-
တဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗာနံ၊ ပိုင်း
ခြား၍ သိအပ်သော
တရား, ပယ်အပ်သော
တရား,မျက်မှောက်ပြုအပ်
သော တရား,ပွါးစေအပ်
သော တရားတို့၏ငင်း ၃၀၆

ပရိတ္တာလောကံ၊ မြင့်ရှည်
မတည်သော အလင်းကို ၁၅၅

ပရိပစ္စမာနရူပပဒဋ္ဌာနာ၊ရင့်ဆဲ
ဟောင်းဆဲသော ရုပ်လျှင်
နီးစွာသော အကြောင်း
ရှိ၏ ၂၃၀

ပရိဟရိတုံ၊ လက်တုံ့ချေခြင်း
ငှါ ၉၉

ပရိပါကဘေဒမတ္တံ၊ ရင့်ခြင်း
ပျက်ခြင်းမျှသည် ၂၃၉

ပရိပုဏ္ဏကာလော ဝိယ၊ ရေ
ပြည့်ရာ ကာလကဲ့သို့ ၂၂၈

ပရိပုဏ္ဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊
ရုပ်၏ ပြည့်စုံသည်၏
အဖြစ်ကို ရှေးရှု ဖြစ်စေ
တတ်၏ ၂၂၆

ပရိဗန္ဓော၊ အံန္တရာယ် ပြုတတ်
သည် ၁၅၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာန၊ ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ပျက်ဆဲသော ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏ ၂၃၁

ပရိဘေဒလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ထက်ဝန်းကျင် အားဖြင့် ပျက်ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၂၃၁

ပရိမဒ္ဒနာသဟနတော၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းငှါ မခံ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၂၆

ပရိယုဋ္ဌာနဘိဘဝသေန၊ ပရိယုဋ္ဌာနဟု ဆိုအပ်သော နှိပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၃၇

ပရိဝဋ္ဋုမံ၊ ထက်ဝန်းကျင်လုံးသည်ကို ၁၂၂

ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ မဂ်ရခြင်းကို ဆီးတားပိတ်ပင် မြစ်တားခြင်း သဘော ၃၇၀

ပလိဗောဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ် အားထင်သော အခြင်း အရာရှိ၏ ၃၇၈

ပလုဋ္ဌိတွာ၊ ပြတ်ကျ၍ ၁၂၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပလောဘေတွာ၊ ဖြားယောင်း၍ ၅၆

ပလ္လင်္ကပမာဏံ၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော ၆၇

+ပဝတ္တတိ၊ မျှ၏ ရှည်၏ ၂၁၃

ပဝတ္တိ၊ အစဉ်မပြတ် စေ့စပ် ဖွဲ့ရှက်လျက် ဖြစ်ခြင်း သည် ၂၂၈

+ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တော၊ စိတ်၏ ပဝတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဌီတိမျှသာတည်း ၃၀၀

ပဝတ္တိနိဝတ္တိ တဒုဘယဟေတူနံ၊ ဝဋ္ဋ,ဝဋ္ဋမှ နစ်သော နိရောဓ,ထိုနှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းတရားတို့၏ ၃၀၆

ပဝတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ (သံသာရမောက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ပဝတ္တိနိဝတ္တိတို့တွင်) ပဝတ္တိဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၃၇၈

+ပဝတ္တိပဝတ္တနနိဝတ္တိနိဝတ္တနလက္ခဏာနိ၊ မပြတ်မစဲ ဖြစ်တတ်သော ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ အဖြစ်, မစဲဖြစ်စေတတ်သော ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏ ပဘဝ အကြောင်း၏ အဖြစ်,

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ဆုတ်နစ် ပြန် လည်တတ်သော တရား၏ အဖြစ်, ဆုတ်နစ် ပြန်လည် စေတတ်သော တရား၏ အဖြစ်တည်း ဟူသော လက္ခဏာ ရှိကုန်၏ ၃၇၉

ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏ ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ် ခြင်းဟူ၍ မှတ်အပ်၏ ၂၂၆

ပသန္နာကာရာဒိဘာဝသမ္ပာ- ပန္န၊ ကြည်သော အခြင်း အရာ, ချီးပင့်သော အခြင်းအရာ,အာရုံသို့ကပ် ၍ တည်သော အခြင်း အရာ, အာရုံ၌ ကောင်း စွာ ထားသော အခြင်း အရာ, သဘောကို ရှုသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေ ခြင်း သည်ရှင်း ၃၆၆

ပသာဒနရသာ၊ (နောက်ကျု ခြင်းဟူသော အညစ် အကြေးကို ပယ်ထုတ်၍) သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ကြည်စေခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၇၄

ပသူတိယံ၊ သားဖွားခြင်း အနက်၌ ၃၉၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

ပဿိတွာ ပဿိတွာ၊ အဖန် တလဲလဲရှု၍ ၉၉

ပဿန္တိယေဝ၊ မြင်ကုန် သလျှင်ကတည်း ၁၄၀

ပဟတာသိဝိသော ဝိယ၊ လုံကန်ဖြင့်ခတ်အပ်သော မြွေဟောက်ကဲ့သို့တည်း ၂၉၆

ပဟာယေထ၊ စွန့်ကုန်ရာ၏ ၂၀၂

ပါကဋဇရုံ၊ ထင်ရှားသောရုပ် ဇရာကို ၂၃၀

ပါကဋပါဋိဟာရိယံ၊ ထင်ရှား သော ဣဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ် ရှိသော ပြာဋိဟာသည် ၅၈

ပါစီနေန စ၊ အရှေ့အရပ် ဖြင့်ရှင်း ၇၅

ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ သူ့အ သက်ကို လျင်စွာချခြင်း စသည်တို့၌ ၂၄၈

+ပါပကမ္မာဒိနိမိတ္တံ၊အကု သိုလ်ကံစသော ကမ္မ နိမိတ်, ဂတိနိမိတ်ကို ၄၀၃

ပါသာဏာဘိဃာတသမုဒ္ဓတ- ဘသ္မံ ဝိယ၊ ကျောက်ဖြင့် ခတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ထက်ဝန်းကျင် လွင့်ထက် သော ပြာကဲ့သို့တည်း ၂၉၂

ပါဠိ၊ တည်း ၈၀

အက္ခရာစဉ် — စာမျက်နှာ

[ပ]

ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ဝိယ၊ ပေါင်းတင်သော မုံ့ညက်စိုင်ကဲ့သို့ ၃၉၅
+ပိဒဟိ၊ ပိတ်၏ ၄၆
ပိယဝတ္ထုကံ၊ ချစ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်သော သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့နှင့် ကွေကွင်းခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ၄၀၇
ပိလောတိကခဏ္ဍံ၊ စင်ကြယ်သော ပုဆိုးပိုင်းကို ၄၄
ပိဋ္ဌိနန္ဒနဝိကတိံ၊ လက်ကောက် လက်ကြပ်စသော တန်းဆာအထူးကို ၁၀
ပိဋ္ဌိနင္ဒော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ်, ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏အကြောင်း၏ အဖြစ်တို့ဖြင့် ဒုက္ခသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို) နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းသဘော ၃၆၉
ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ၊ တဆဲ့ခြောက်စိတ် ကလာပြည့်သော လမင်းကဲ့သို့တည်း ၂၇၀
ပုထုဇ္ဇနသာဓာရဏာတော စ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၁၄
ပုနသဥ္စာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏာရသာ၊ တဖန် သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၆၀
+ပုနော္ဘဝေါ၊တဖန်ဘဝသစ်ကိုပြုခြင်းဟုဆိုအပ်သော ၄၁၇
ပုပ္ဖဖလူပဇီဝိနိယော၊ အပွင့် အသီးကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော ၁၁၆
ပုပ္ဖမုဋ္ဌိမှို၊ ပန်းဆုပ်ကို ၁၆၄
ပုဗ္ဗန္တတော၊ ရှေးဖြစ်သော အနာဂတ်အဖို့မှ ၂၂၅
ပုဗ္ဗန္တာပရန္တမဇ္ဈတ္တဂတာ စ၊ ဒ္ဓဟတ္တယပရိယာပန္န၏ ရှေ့အဖို့နောက်အဖို့ဖြစ်သော အတိတ်အနာဂတ်၏ အလယ်၌မူလည်းဖြစ်သော ၃၁၀
ပုဗ္ဗန္တာပရန္တဝိဝိတ္တတော၊ လွန်လေပြီးသော အခွန့်, လာလတံ့သောအခွန့်တို့၌ သဘောမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၃၅၄
+ပုဗ္ဗပယောဂသာ၊ ပုညကြိယာ၌ တွန့်ခြင်းဖြစ်လတ်သော် ထိုတွန့်ခြင်းမှ ကင်းစေ၍ ကောင်းစွာအားထုတ်စေသည်၏

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ပ]

အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော စိတ္တပယောဂ၏ ၂၄၃
ပုဗ္ဗာပရိယဝဝတ္ထာနေန၊ (ပဌမံ ရူပက္ခန္ဓော, တတော ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဤသို့ သောနည်းဖြင့်) ရှေ့နောက် ဖြစ်စဉ်ကိုမှတ်ခြင်း အားဖြင့် ၃၁၈
+ပုဗ္ဗာပရိယဝသေန၊ ရှေ့၌ ဖြစ်သည် နောက်၌ဖြစ် သည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ၃၀၇
+ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍ ၂၄၃
ပုရိမကမ္မဇဝနစိတ္တာဒိနဥ္စ၊ ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သောကံ, ဇောစိတ်အစရှိသည် တို့၏ရင်း ၂၆၀
ပုရေစရာနုစရာ ဝိယ၊ ရှေ့သွား အံ့ နောက်လိုက်အံ့ဟု အလိုစင်စစ်မရှိသော် လည်း ရှေ့သွားနောက် လိုက်ကဲ့သို့ ၃၅၅
ပူဇာ၊ စောင်းသံပူဇော်ခြင်းကို ၅၆
ပူတိမစ္ဆပူတိကုမ္မာသစန္ဒနိ- ကာဒီသု၊ ငါးပုပ်,မုယော မုန့်ပုပ်,တံစီးအိုင် အစ ရှိသည်တို့၌ ၃၆၄
ပေါင်္ခါနုပေါင်္ခံ၊ အဆင့်ဆင့် ၄၅၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဖ]

ဖဂ္ဂုဏပုဏ္ဏမဒိဝသေယေဝ၊ တပေါင်းလပြည့်၌ သာလျှင် ၁၂၄
ဖလဟေတုဘေဒတော၊ အကျိုးအကြောင်းအထူး အားဖြင့်ရင်း ၄၅၁
+ဖုသတိ၊ တွေ့တတ်၏ ၂၇၀
ဖေဏပိဏ္ဍာဒိသဒိသဘာဝေန၊ ရေမြှုပ်စိုင်စသည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၇

[ဗ]

+ဗလပ္ပတ္တော၊ ဗိုလ်သို့ ရောက်သော ၃၀၃
+ဗလရူပံ၊ အားအစွမ်း ဟူသောရုပ်ရင်း ၂၃၃
ဗာဓကတ္တနိယာမေန၊ (ဒုက္ခ သည် နှိပ်စက်တတ်သည် သာတည်း၊ ဒုက္ခသည်သာ လျှင် နှိပ်စက်တတ်၏၊ ဤသို့ နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း) ဒုက္ခ၌ ဗာဓကအဖြစ်၏ မြဲခြင်း, ဗာဓကအဖြစ်၌ လည်း ဒုက္ခ၏မြဲခြင်း အားဖြင့် ၃၀၁
ဗာဓနပဘာဝသန္တိနိယျာနပ္ပ- ကာရေန၊ နှိပ်စက်ခြင်း,

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ]

အမှန်အကြောင်း,ငြိမ် သက်ချမ်းအေးခြင်း, ထွက်မြောက်ခြင်းအပြား ဟုဆိုအပ်သော ၃၀၀
ဗာလဇနပရိကပ္ပိတဓုဝသုဘ- သုခတ္တဘာဝဝိရဟိတ- တော၊ မိစ္ဆာဆက်ဆံ ဉာဏ်မသန့်သူလူမိုက်တို့ သည် ကြံဆအပ်သော ဓုဝ,သုဘ,သုခ,အတ္တ အဖြစ်မှ ဆိတ်သည်ကင်း သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ၃၇၂
+ဗာလတ္တပတ္တိယာ၊ သူငယ် အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း ကြောင့်ရင်း ၄၀၁
ဗာလဒါရကာ၊ မလိမ္မာသေး သောသူငယ်တို့သည် ၂၄၄
+ဗျာဓိံ၊ ဖျားနာခြင်းကို ၄၀၆
+ဗျာပါရံ၊ ကြံစည်ကြောင့် ကြံ ဗျာပါရပြုခြင်းသို့ ၃၄၀

[ဘ]

ဘဒ္ဒဿာပိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ ရှိသောသူအားလည်း ၄၀၄
ဘန္တတ္တာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ထက်ဝန်း ကျင် လည်သည်၏အဖြစ် တည်းဟူသော အခြင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဘ]

အရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၈၂
ဘယ။ပ။ ပါယေဟိ၊ ဘေး, ဘေး၏အကြောင်း,ဘေး ကင်းခြင်း,ထိုဘေးကင်း ရာသို့ရောက်ခြင်း,သိခြင်း ၏အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း ၄၄၀
ဘရိတော၊ ပြည့်၏ ၄၆
ဘဝဂတိဋ္ဌိတိနိဝါသေသု၊ သုံးပါးသောဘဝ, ငါးပါး သောဂတိ,ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ,ကိုးပါးသော သတ္တာဝါသတို့၌ ၂၆၃
ဘာဇနဘောဇနဗျဉ္ဇန- ပရိဝေသကဘုဉ္ဇကူပမာ စ၊ စားခွက်,စားအပ်သော ဘောဇဉ်, လက်သုပ်ဟင်း လျာ,လုပ်ကျွေးတတ် သောစဖိုသည်,စားတတ် သောသူလျှင် ဥပမာ ရှိကုန်သည်လည်း ၃၂၅
ဘာဇနဝိကတိံ၊ အိုးခွက် အထူးကို ၁၁
ဘာရတော၊ လေးလံသောဝန် နှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ၃၂၆
+ဘာသနေ၊ ရွတ်ဆိုခြင်း ကြောင့် ၁၀၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဘ]	
ဘိက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏလာဘီ ရဟန်းသည်	၁၄၂
ဘေဒေါ၊ ဒုဝိဓ အဖြစ်ဟု ဆို အပ်သော အထူးသည်	၂၅၀
[မ]	
မက္ကဋာလေပေါ ဝိယ၊ မျောက် နှဲစေး ကွဲ့သို့တည်း	၂၉၁
+မစ္ဆရဘာဝေါ၊ ဝန်တိုခြင်း ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်	၂၉၀
+မဇ္ဈတ္တတာ၊ အလယ်အကြား ၌တည်သော သဘောရှိ သောသူ၏ အဖြစ်သည်	၂၀၅
မဇ္ဈတ္တဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ လျစ်လျူသော အာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏	၂၆၆
+မနသိ၊ စိတ်၌	၂၀၄
မနုဿူပစာရံ၊ လူတို့၏ ဒဿ- နူပစာရဖြစ်သော ရှန့်ရင်း သော အာရုံကို	၁၄၀
မနောမယာ၊စျာန်စိတ်ကြောင့် ပြီးသော ကိုယ်ကို ဖြစ်စေ တတ်သော	၁၀
မနောရထဝိဿာတပ္ပတ္တာနံ၊ နှလုံးအလို ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော သူတို့ အား	၄၁၅
[မ]	
+မရဏတော ဘယံ၊ သေခြင်း ဟူသော ဘေးသည်	၄၀၂
မရဏူပနယနရသာ၊ သေခြင်း ၏ အနီးသို့ ဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၄၀၀
မဟန္တံ၊ များသော ဝီထိ စိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော အသက်ရှိသော	၂၆၀
မဟာဂတိကတ္တာပိ၊အံ့ဖွယ်သရဲ သော သွားခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း	၁၃၉
မဟာခရာဟိ၊ ထန်းလုံး အင် ကြင်းပင်စည် စသည့် ကြီး စွာသောရေအယဉ်တို့ဖြင့်	၁၃၀
+မာဂဓိကာယ၊ မာဂဓတိုင်း၌ ထင်သော	၁၈၈
မာနသဒုက္ခာဝဟနတော စ၊ စေတသိကဒုက္ခကို ဆောင် တတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၄၀၇
မာနုသိကာ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ် သော	၉၄
မာရဏန္တိကဒုက္ခာဘိဿာတေန၊ (သမားလက်ချ ခွင့်မရ၍ ပြင်းပြလွန်မင်း) သေခြင်း ၏ အနီး၌ဖြစ်သော ဒုက္ခ	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
သည့် အလွန်နှိပ်စက်ခြင်း ကြောင့်	၄၁၅
+မိစ္ဆာဇီဝပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ မိစ္ဆာဇီဝကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏	၄၃၄
မိစ္ဆာဒဿနမတ္တံ၊ မှားယွင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်းမျှသာတည်း	၂၈၂
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစသော မိစ္ဆာအယူကို	၂၄၆
မိစ္ဆာဘိနိဝေသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏	၂၈၂
မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနေ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပကို ပယ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏	၄၃၃
မိစ္ဆာသတိဝိနိဒ္ဓုနနော၊ အကုသိုလ်ခန္ဓာဟူသော မိစ္ဆာသတိကို အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးတတ်သော	၄၃၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မိတ္တာမစ္စသုဟဇ္ဇာဒီဟိပိ၊ အဆွေခင်ပွန်း, အလုံးစုံသော ကိစ္စ၌ တကွပြုဖက်ဖြစ်သောသူ, နှလုံးအကျွမ်းဝင်သောသူ အစရှိသည် တို့သည်လည်း	၃၉၆
မိဒ္ဓနတာ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်, ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အမှု၌မကောင်းသည်၏ အဖြစ်သည်	၂၉၄
မိလာပနရသံ၊ ညှိုးကြုံစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၉၅
မုတိံ၊ မှန်ကန် ရမိ သိတတ်သော	၁၀၀
မုတ္တသိရာ၊ ပြေလွတ်သော သျှောင်ထုံး ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍	၁၁၇
+မုဟုတ္တရမဏီယတော၊ တသက်လျာ တခဏမျှ မွေ့လျော်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း	၃၂၆
မူဠ္ဂဗ္ဘာယ၊ အဖြောင့်မသွား လမ်းမှားသော ကိုယ်ဝန် ရှိသော	၃၉၆
မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ မောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့်	

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၁၄၁

[ယ]

+ယံ ကိဉ္စိ တိ ဣဒံ ဝစနံ၊
သည် ၃၀၅
+ယံ တံ တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတ-
အတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနံ၊
အကြောင်တိက္ခ မန္ဒစသည်ဟု
ဆိုအပ်သော မိမိ၏ အခြင်း
အရာသို့ လိုက်စေခြင်း
သည် ၃၆၅
ယထာဂဟိတနိမိတ္တဝသေန၊
ယူဘူး မှတ်ဘူးသော
အကြောင်း အကြောင်းသို့သော
နိမိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၂၆၇
ယထာ တထာ ဝါ အနိဋ္ဌာ-
ကာရသမ္ဘောဂရသံ၊
ဟုတ်သည်မှုလည်း
ဖြစ်သော မဟုတ်သည်
မှုလည်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌ-
အခြင်းအရာဖြင့် အနိ-
ဋ္ဌာရုံကို အဖန်ဖန် သုံး
ဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၆၆
ယထာ တထာ ဝါ ဣဋ္ဌာကာရ-
သမ္ဘောဂရသံ၊ ဟုတ်သည်
မှုလည်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌ
အခြင်းအရာဖြင့် အာရုံကို

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ယ]

အဖန်ဖန် သုံးဆောင်ခြင်း
ကိစ္စရှိ၏ ၂၆၆
+ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်သင့်
သည်အားလျော်စွာ ၃၁၃
ယထာဝဝတ္ထာပိတေ ဝိသယေ၊
ဝဝတ္ထာသည် ယခင်ဆိုအပ်
ခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာ
အားဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော
အာရုံ၌ ၂၆၀
ယထာဝုတ္တယုတ္တိသဗ္ဘာဝတော၊
ဆိုအပ်ပြီးသော အပြား
ရှိသော အပ္ပဘာဝတ္တာ
ဟူသော ယုတ္တိရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ၄၃၀
ယထာသကံ ဩဠာရိကာကာရ-
နုပါပနံ၊ အကြောင်း အကြောင်း
မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ရုန့်ရင်း
သော အခြင်းအရာသို့
ရောက်စေခြင်းသည် ၃၆၆
ယထာ သဘာဝပဋိဝေဓလက္ခ-
ဏော၊ ဓမ္မတို့၏ အကြောင်း
အကြောင်း အနိစ္စစသော
သာမညလက္ခဏာ,ကက္ခ-
ဋ္ဌတ္တ ဖုသနစသော ဝိသေသ
လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၄၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ယ]

ယန္တစက္ကယဋ္ဌိ ဝိယ၊ ကြံညှစ်ယန္တရား, နှမ်းပွတ်သောစက်ဌ်ဖွဲ့သော အတံကဲ့သို့ ၃၅၅

ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်အသစ်စက်စက် ရှေးဦးအစ ဖြစ်ခြင်းသည် ၂၂၉

•ယာဂုယာ၊ အနွေးယက်မန်းကို ၄၅

ယာနီကတာ၊ တက်ကစီးကပြီးယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်ပြီ ၇၅

+ယုတ္တသကုဏော၊ ယှဉ်သောငှက်သည် ၆၇

ယေဝါပနကာ၊ သရုပ်အားဖြင့်မလာ ယေဝါပနဟူသောပုဒ်ဖြင့်သာ ဟောအပ်ကုန်သော ၂၇၀

ယော ဥပါဒိသေသာဘာဝေါ စ၊ အကြင် ကိလေသာမှကြွင်းသော ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဥပါဒိ၏ မရှိခြင်းသည်လည်း ၄၃၁

ယောဂနိယတော၊ ယောဂလေးပါးတို့သည် အာရုံပြု၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၁၃

[ယ]

ယောဗ္ဗနဝိနာသပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အရွယ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေး၌ ထင်တတ်၏ ၄၀၀

[ရ]

ရင်္ဂနဋ္ဌော ဝိယ၊ ကမ္ဘူးရာသဘင်သို့ ရောက်သော အထူးထူးသော အသွင်ကို ဆောင်တတ်သော ကချေသည်ကဲ့သို့ရင်း ၃၅၆

ရသသောဏိတာဒီသု၊ အဆီအနှစ် အရည် အသွေး အစရှိသည်တို့၌ ၄၄၅

ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာသမ္ဘ-ဝါ၊ ရာဂစသည်တို့နှင့်သမ္ပ-ယုတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာဖြစ်သင့် သောကြောင့်တည်း ၃၂၄

ရာဇပုရိသာနုဗန္ဓစောရာ ဝိယ၊ မင်း၏ရဲမက်တော်တို့သည်အစဉ် လိုက်အပ်သော ခိုးသူတို့ကဲ့သို့ရင်း ၃၅၆

ရာသိကရဏလက္ခဏံ၊ အပေါင်းအစုပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော တရားတည်း ၂၆၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရာသိဘာဝူပဂမနေန၊ အစု၏
အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း
ကြောင့် ၃၀၉
ရူပဂတံ၊ ခွက်ကြုတ်စသော
ဝတ္ထုကို ၇၀
ရူပဇနကပစ္စယာနံ၊ ရုပ်ကိုဖြစ်
စေတတ်သော အကြောင်း
တို့၏ ၂၄၀
ရူပပရိပါကလက္ခဏာ၊ ရုပ်တို့၏
ရင့်ခြင်း ဟောင်းခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၃၀
+ရူပ။ပ။ သမုဋ္ဌာနေ၊ ရုပ်၏
လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို
ပြုတတ်သော ဓာတ်
ချောက်ချားခြင်း၏ ဆန့်
ကျင်ဖက် ဖြစ်သော
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်
သော ၂၂၄
ရူပမတ္တာရမ္မဏရသံ၊ ရူပါရုံမျှကို
အာရုံပြုခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၄၉
+ရူပရူပံ နာမ၊ မည်၏ ၂၃၁
+ရူပသဘာဝါတိက္ကမတော၊
ရုပ်၏ သဘောကို လွန်ခြင်း
ကြောင့် ၄၃၀
ရူပသဘာဂေကသင်္ဂဟဝသေန၊
ရုပ္ပနလက္ခဏာ ဟူသော
တူသော အဖို့အားဖြင့်
တဖို့တည်းပေါင်းစု၍
ယူခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့် ၃၂၃
ရူပဿ၊ နိပ္ဖန္နရုပ်၏ ၂၂၅
+ရူပဿ ဥပစယော၊ ရူပဿ-
ဥပစယမည်၏ ၂၂၇
ရူပါဒိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာ-
နာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်သို့
ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်
တတ်၏ ၂၅၄
ရူပါဒိဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ ရူပါရုံ-
စသော ပဉ္စာရုံကို သိခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၀
ရူပါဒိသမ္ပဋိစ္ဆနရသာ၊ ရူပါရုံ-
စသည်ကို ခံယူခြင်း ကိစ္စ
ရှိ၏ ၂၅၀
ရူပါနံ၊ (အခွဲနှင့်တကွ တဆယ့်
တပါးသော) အာယတန
ရုပ်တို့၏ ၂၂၉
ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊
ရူပါရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား
ထင်တတ်၏ ၂၄၉
+ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်-
ဝိညာဉ်သည် ၂၅၃
ရူပါဟရဏရသော၊ ဩဇာ
သျှင် ရှစ်ခုမြောက်သော

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ရ]

ရုပ်ကို ဆောင်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏ ၂၃၁
+ရောဂနိဒ္ဒါနမိဝ၊ အနာ၏ အကြောင်းရင်းကို ကဲ့သို့ ၄၃၉

[လ]

+လက္ခံ၊ လက်မှန်တိုင်ကို ၄၁၄
လက္ခဏာရူပဝဇ္ဇံ၊ လက္ခဏာရုပ် သည် ကြည်အပ်သော ၂၃၉
လက္ခဏာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည် တို့၏ ပုရေစရဖြစ်၍ ရူပါရုံ- အစရှိသော အာရုံတို့ကို သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၄
လက္ခေယေဝ၊ လက်မှန်တိုင်၌ သာလျှင် ၁၀၇
+လဒ္ဓပစ္စယံ၊ ယောနိသော- မနသိကာရ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ် သော အကြောင်းရှိသည် ၂၆၁
+လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်သိအပ်ကုန် ၏ ၁၀၄
လာလပ္ပနဒုက္ခံ၊ အထွေထွေ မြည်တမ်းခြင်း ဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား ၄၁၅
လာလပ္ပနလက္ခဏော၊ အဖန် ဖန် မြည်တမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၄၀၆
လီနတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အာရုံကို

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[လ]

ယူခြင်း၌ တွန့်သော အ ခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ် အားရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၆၄
လောကတ္တဂမေ စ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာ၌ ရင်း ၄၃၀
လောကပ္ပဘဝေ၊ ဒုက္ခ၏ အ ကြောင်း အမှန် သမုဒယ သစ္စာ၌ရင်း ၄၃၀
လောကိယံ၊ လောက၌ အကျုံး ဝင်၏ ၂၃၄
လောကုတ္တရဝိပါကံ၊ လော ကုတ္တရာ ဝိပါက်ဝိညာဉ် သည် ၂၅၃
လောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ၊ လောဘ ဥပနိဿယည်း ရသော ကံ၏အကျိုး ဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အ ဖြစ်ကြောင့် ၁၄၂

[ဝ]

ဝစီပလာပေါ၊ စပါးဖျင်းကဲ့သို့ အချည်းနှီး ငိုကြွေးမြည် တမ်းသော အသံသည် ၄၀၆
+ဝစီဝိညတ္တိ၊ မည်၏ ၂၁၀
+ဝဋ္ဋူဘာဝါပစ္စနတော၊ မြို့ သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက် ခြင်းကြောင့်တည်း ၄၂၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝဍ္ဎိအာကာရေန၊ ရှေးဖြစ်လင့်သော ရုပ်ပေါ်တွင် ပွါးစီးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ၂၂၉

ဝတ္တမာနက္ခန္ဓနိဿိတမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို မှီသော မဂ်ခဏ၌ ၄၂၅

ဝတ္တမာနာယ၊ သောင်းသဲ စည်ပင် ဖြစ်လတ်ကျင်သော် ၁၀

+ဝတ္တေတိ နာမ၊ လိုက်စေနိုင်သည် မည်၏ ၈၉

ဝတ္ထုပ္ပဋိပဒါဒိဘေဒတော ပန၊ စက္ခုစသော ဝတ္ထုတို့၏ အပြား, ဒုက္ခပဋိပဒါ စသော ပဋိပဒါစသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်ကား ၃၃၉

ဝတ္ထုဝသေန စာပိ၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ရာအာရုံ ဖြစ်သော ဝတ္ထုအားဖြင့်လည်း ၁၁၇

ဝတ္ထုသု၊ အရိုးစုမျှဖြစ်သော ပြိတ္တာအဆင်းစသော အာရုံတို့၌ ၂၅၅

+ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏ ၂၀၀

+ဝဒေယျုံ၊ အကယ်၍ ဆိုကုန်ငြားအံ့ ၂၀၁

ဝဓကာဒိဝသေန၊ မိုးအပ်သော သန်လျက်ရှိသော သူသတ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ယောက်ျားနှင့် တူသည် စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၃၂၈

+ဝသိပ္ပတ္တိယာ၊ ဝသီဘော်သို့ ရောက်သဖြင့် ၁၅

ဝါတာဘိဃာတစလဇလံ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သော ရေကဲ့သို့တည်း ၅၉၂

ဝါတာဘိဃာတစလဓဇပဋာကာ ဝိယ၊ လေခတ်သဖြင့် လှုပ်သော တံခွန်ကုက္ကားကဲ့သို့တည်း ၂၉၂

ဝါသုဒေဝါယတနံ၊ ဗိဿနိုး နတ်မင်း၏ နေရာ ၃၃၂

ဝိဂတူပက္ကိလေသေ၊ ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်ပြီးသော် ၃

+ဝိဇာနာတိ၊ (သညာ၏ အမှတ်ပြု၍ သိသော အခြင်းအရာမှ) ထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် သိတတ်၏ ၂၄၁

ဝိဇ္ဇံ၊ ဂန္ဓာရီစသော ဝိဇ္ဇာကို ၃၀

ဝိဇ္ဇာဌာနေသု ဝါ၊ သက်ကြည့် ဗေဒင် ဆေးဝါး မန္တန်စသော ဝိဇ္ဇာတို့၌ရင်း ၁၇၉

ဝိညာဏံ စိတ္တံ မနောတိ ပဒတ္တယံ၊ မနောဟူသော ပုဒ်သုံးခု အပေါင်းသည် ၂၄၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိညာဏပစ္စယာ၊ စက္ခုဝိညာဉ် စသော ဝိညာဉ်ငါးပါး အပေါင်းသည် ၂၅၁

+ဝိညာဏဟေတုတ္တာ၊ ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၂၀၄

ဝိညာဏုပ္ပတ္တိကာရဏဝဝတ္ထာနတောပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏ ပိုင်းခြားအပ် မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်း ၃၃၈

+ဝိညာတံ နာမ၊မည်၏ ၂၃၈

+ဝိညာယန္တိ၊ ကုန်၏ ၂၁၉

ဝိတက္ကယတော စ၊ ဝုတ္တပကာရ သမ္မာသင်္ကပ္ပဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ စိတ်ကို တက်စေသည်လည်း ဖြစ်ထသော ၄၃၃

ဝိတုဇ္ဇန္တိ၊ နှလုံးတုန်ဆတ် အသည်းပြတ်မျှ နာကျင်ကုန်၏ ၄၁၂

+ဝိတုဇ္ဇမာနမမ္မာနံ၊ အစပ် အဆက်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်တတ်သော လေသည်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ထိုးကျင့်အပ်သော သေကွင်း အရပ်ရှိကုန်သော ၄၀၄

ဝိတ္ထာရကထာမုခံ၊ အကျယ်စကား အမြွက်မျှတည်း ၂၄၀

ဝိနိပါတတ္တာ၊ ချိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၁၅၁

ဝိနိယောဂက္ခမဘာဝါဝဟာ၊ ယှဉ်ခြင်းငှါ ခံသည်၏ အဖြစ် သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်၏ ၂၈၁

ဝိပန္နာယ၊ ပွဲကြွေပျက်စီးသည်ရှိသော် ၁၁၁.

ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ ဇရာမရဏဟူသော နှစ်ပါးသော အဖို့တို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော ၃၆၉

+ဝိပရိဏာမေ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းသည် ၃၉၂

ဝိပရီတတ္တာ၊ ပြန်၍ ဃဋ္ဋန အားဖြင့် မယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

ဝိပါကာဗျာကတာယ၊ ဝိပါက်အဗျာကတ ဝေဒနာအောက် ၃၁၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိပ္ပဋိသာရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စိတ်နှလုံးပူပန်လျက် အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏ ၂၉၉

ဝိပ္ပလမ္ဘနတော၊ အချွတ်ချွတ် အယွင်းယွင်း ဆိုမြည် ယောင်ယမ်းစေတတ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း ၃၂၆

ဝိပ္ပသန္နတ္တာ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်၏အဖြစ် ကြောင့် ၂၃၅

ဝိပ္ဖါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အကျိုးကို ပြုပြင်ခြင်း ပြီးစေခြင်း ဗျာပါရရှိသောအဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင် တတ်၏ ၂၆၉

ဝိမုခဘာဝဘူတာ၊ မျက်နှာ လွှဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်ကုန်၏ ၂၀၇

+ဝိယောဂရသံ၊ ပြည့်စုံသော ဘဝခန္ဓာတို့မှ ကင်းစေ ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၀၃

ဝိရဇ္ဇတိ စေဝ၊ အရိယမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကင်း လည်း ကင်း၏ ၄၂၂

ဝိရတိ၊ ကြဉ်တတ်သောတရား, ကြဉ်ခြင်းတရား, ကြဉ် ကြောင်းဖြစ်သော တရားသည် ၄၃၃

+ဝိရတိသစ္စေ၊ မုသာဝါဒမှ ကြဉ်ခြင်းဟူသော သစ္စာ၌ ၃၀၂

+ဝိရာဂေါ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ် ခြင်း ပယ်ခြင်း ၄၂၀

ဝိရူပဝေသဓာရိနော၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ဖောက်ပြန်သော အဆင်း ကို ဆောင်ကုန်သည် ၁၁၇

ဝိရူပေ၊ မကောင်း ဖောက် ပြန်သော သဏ္ဌာန် ရှိကုန်သော ၁၄၂

ဝိလယံ၊ ကြေပျက်ကင်း ပျောက်ခြင်းသို့ ၃၅၀

ဝိလီယတိ၊ ကြေပျက်၏ ၁၁၄

ဝိလီယန္တိ၊ မြည့်မြည့်ကြေ ကုန်၏ ၁၂၀

ဝိဝဋ္ဋန္တိ၊ ကိုယ်ကိုလှိမ့်ကုန်၏ ၄၀၈

ဝိဝရဝါယုအာပပထဝီဓိကာနံ၊ အာကာသဓာတ်,ဝါယော, အာပေါ,ပထဝီဓာတ် လွန် ကုန်သော ၁၉၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝိဝေကဋ္ဌော၊ ဥပဓိတို့မှ ဆိတ်သောသဘော, ကင်းသောသဘော ၃၇၀
ဝိသနိပါတော ဝိယ၊ မြွားဆိပ်, မြွေဆိပ် ကျခြင်းကဲ့သို့တည်း ၂၉၇
ဝိသပီတံ၊ အဆိပ်လူးသော ၂၅
ဝိသပ္ပနရသော၊ မိမိ၏ဖြစ်သော အခြင်းအရာဖြင့် မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ ပျောက်ပြန့်သောအားဖြင့် ပျံ့နှံ့ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၉၆
ဝိသဘာဂတော စ၊ ဇာတ်စသောအားဖြင့် မတူသော ကောဋ္ဌာသရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ရင်း ၁၁၈
ဝိသယာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (တပါးသို့ မသွားမူ၍ စိတ်၏) အာရုံ၌ ရှေးရှုသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကြောင်းတရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏ ၂၇၅
+ဝိသယောဘာသနရသော၊ အာရုံကို ထွန်းပြခြင်း လင်းစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၈
ဝိသရုက္ခ။ပ။ နုပါယေဟိ၊ အဆိပ်ပင်, အဆိပ်ပင်၏ အမြစ်, အမြစ်ပြတ်ခြင်း, ထိုအမြစ်ပြတ်ခြင်း၏ အကြောင်း တို့နှင့်ရင်း ၄၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

+ဝိသံသဋ္ဌပုတိမုတ္တံ ဝိယ၊ အဆိပ်နှင့်ရောနှောသော ကျင်ပုပ်ကဲ့သို့ ၂၉၇
ဝိသာဒပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကိုယ်စိတ်၏ မပျံ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏ ၄၀၉
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဂါဟဝသေန၊ စင်ရာစင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဟု စွဲလမ်းမှတ်မှားသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ၄၃၈
+ဝိသေသတော ယေဘုယျေန၊ ဖြင့် ၂၇၄
+ဝိသေသတ္ထတော၊ ဝိသေသဖြစ်သော ဝစနတ္ထအားဖြင့် ၃၄၃
ဝိဿမိတုကာမာ၊ အပင်အပန်းဖြေလိုကုန်သည် ဖြစ်၍ ၂၄
ဝိဟင်္ဂမာ၊ ရဟန်း သူတော်သူမြတ်ဟု ဆိုအပ်သော ငှက်အပေါင်းတို့သည် ၃၃၃
ဝီထိပဋိပါဒကော၊ ဝီထိစိတ်ကို စီရင်တတ်, ထင်စေတတ်သော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ရင်း ၂၀၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
+ဝီရဘာဝေါ၊ ရဲရင့်သူ စွမ်းနိုင်သောသူ၏ အဖြစ်သည်	၂၇၂
ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာန်၊ ဝီရိယဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္ဘ၏ အကြောင်းရှစ်ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏	၂၇၃
+ဝီရိယာဝနောဒနရသံ၊ ဝီရိယကို ဖျက်ဆီးခြင်း ကိစ္စရှိ၏	၂၉၄
ဝီဟိပုရာဏဘာဝေါ ဝိယ၊ ကောက်၏ ဟောင်းမြင်းသော အဖြစ်ကဲ့သို့တည်း	၂၃၀
+ဝုစ္စတိ၊ ၏	၂၁၈
ဝုဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ ဟူသော နိမိတ်မှ စိတ်၏ ထကြောင်းဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်၏	၃၇၉
ဝုဆို၊ အထက်၌ ပွါးခြင်းသည်ရင်း	၂၂၈
ဝုတ္တပ္ပကာရဒေါသာနတိဝတ္တနတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဒေါသကို မလွန်နိုင်ခြင်းကြောင့်	၄၂၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
ဝေဇ္ဇကမ္မံ၊ သလ္လကတ္တ အစရှိသော ဆေးသမားအတတ်သည်ရင်း	၃၁
ဝေဒကကာရက နိဗ္ဗုတဂမကာဘာဝတော၊ ခံစားတတ်သောသူ, ပြုတတ်သောသူ, ငြိမ်းတတ်သောသူ, သွားတတ်သောသူ မရှိခြင်းကြောင့်	၄၄၂
+ဝေဒနာသဘာဂေကသင်္ဂဟာဝသေန၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဟူသော တူသော အဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်း ပေါင်းစု၍ ယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်	၃၂၃
ဝေဒနာသလ္လသူလယောဂါ၊ ဝေဒနာ ဟူသော မြားငြောင့် တံကျင်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်	၃၅၅
+ဝေဒယတိ ဝေဒယတိ၊ မစဲမငြိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားတတ်၏	၂၆၄
ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဘောတရားသည်	၂၄၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဝေဒယိတလက္ခဏာ နာမ၊ အာရုံ၏အရသာကို ခံစားသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်အပ်သော တရားမည်သည် ၂၆၃

+ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏ ၁၅

ဝေ့ဝမာနေ၊ ဆတ်ဆတ် တုန်လှုပ်လျက် ၂၅

ဝေနေယျဝသေန စ၊ ဝေနေယျ တို့၏ အလိုအားဖြင့်ရင်း ၂၂၇

ဝေရီဝေရမူလဝေရသမင်္ဂါတ- ဝေရသမင်္ဂါတူပါယေဟိ၊ ရန်ရှိသောသူ, ရန်, ရန်ကို အကြွင်းမဲ့ သတ်ရာ, ရန်ကို အကြွင်းမဲ့ သတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့နှင့်ရင်း ၄၄၀

+ဝေဝစနာနိ၊ ဝေဝုစ်နှင်နှင် တို့တည်း ၄၂၁

ဝေသိယာ ဝိယ၊ ပြည်ကြီး ကံကျေးကဲ့သို့တည်း ၂၇၇

ဝေဟာသက္ခိတ္တဒဏ္ဍော ဝိယ၊ ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှင့်အပ်သော တုတ်ကဲ့သို့ရင်း ၃၅၆

ဝေါဠုဗ္ဗနာဝဇ္ဇနရသော၊ အစဉ် အတိုင်း ဝုဋ္ဌောကိစ္စ, အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စတပ်၏ ၂၅၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သံကိလေသိကတော၊ပူပန်စေ တတ် နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၃၁၄

သံခိတ္တံ၊ အာရုံ၌ တွန့်သော အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သံခိတ္တမည်၏ ၁၀၂

သံဃဋ္ဋနရသော၊ အာရုံဝိညာဉ် ကို ပွတ်ချုပ်ထိခိုက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၁

သံဃဋ္ဋေတိ၊ ကပ်ငြိထိခိုက် ပွတ်ချုပ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏ ၂၇၁

သံယောဂဋ္ဌော၊ ဝဋ်တွင်းသား သတ္တဝါကို သံသာရဒုက္ခ နှင့် ယှဉ်စေခြင်းသဘော ၃၇၀

+သံယောဂေ၊ မိမိမှ ကြွင်း သော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းသည် ၃၇၇

သံယောဇနတ္တယပ္ပဟာနဋ္ဌေ၀၊ သံယောဇဉ်သုံးပါး အပေါင်းကို ပယ်ခြင်း သည်ရင်း ၃၆၆

သံရက္ခိယမာနစိတ္တဿ၊ ကောင်းစွာ စောင့်အပ် သော စိတ်ရှိသော ယောဂီ၏ ၄၃၅

+သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ မည်၏ ၁၁၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သံဝိဒဟန ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စီရင်တတ်သော တရားဟု ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၃၂

သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂဉာဏ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၃၇

သံသရမာနာနံ၊ တလုံလဲလဲ ကျင်လည်ကုန်သော ၂၆၇

သံသီဒနရသာ၊ ဌီသို့ ရောက်သောရုပ်ကို ဖျက်ဆီးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ရုပ်တို့ကို နစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၂၇၁

သံသီဒမာနော ဝါ၊ ဆုတ်နစ်သည်ဖြစ်၍ရှင်း ၂၄၇

သဥပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသ-ဘေဒတော၊ ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာနှင့် တကွဖြစ်သော နိဗ္ဗာနဓာတ်, ကိလေသာတို့မှကြွင်းသော ဥပါဒါ-နက္ခန္ဓာမရှိသော နိဗ္ဗာန ဓာတ် အပြားအားဖြင့် ၄၄၄

သဥဿာဟတော·သသတ္တိ-တော၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော သတ္တိနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရှင်း ၃၁၁

သကိစ္စပရကိစ္စသာဓိကာ၊ မိမိကိစ္စ, သူ့ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော ၂၃၂

+သဂဗ္ဘော၊ မျိုးရှိသည် ၄၄၇

+သင်္ကမနံ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည် ၃

သင်္ကမန္တိ၊ ပြောင်းကာ ပြောင်းကာ အောက်မေ့နိုင်ကုန်၏ ၁၀၆

သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ (မီးသို့ကျသော ကြက်တောင်ကဲ့သို့ မပြန့်မူ၍) တွန့်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ထင်သောအခြင်းအရာ ရှိကုန်၏ ၂၃၆

သင်္ခတံ၊ မိမိ၏ အကြောင်းတို့သည် အညီအညွတ် ပြီးစေအပ်သော အကျိုးတရားကို ၂၆၉

သင်္ခတဓမ္မော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် အညီအညွတ် တပေါင်းတည်း ဖြစ်၍ ပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော ၃၆၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သင်္ခတတဏှာ အသင်္ခတဒဿန-
လက္ခဏာနိ စ၊ ပြုပြင်အပ်
သည်၏ အဖြစ်, တောင့်တ
မက်မောတတ်သည်၏
အဖြစ်, ပြုပြင်ခြင်းကင်း
သည်၏ အဖြစ်, သစ္စာ
လေးပါး တရားကို သိမြင်
တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော လက္ခဏာလည်း
ရှိကုန်၏ ၃၃၉

သင်္ခါဒိဿာမိ၊ မုန့်မုန့် ညက်
ညက် ဝါးအံ့ဟု ၃၆

သင်္ခါရဂတံ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါ-
ရုပ် အပြားရှိသော သင်္ခါ-
ရအပေါင်းသည် ၁၃၁

သဇာတိတော၊ ဒုက္ခေ ဉာဏံ-
စသည်တို့နှင့် တူသော
ပဇာနနသဘော ဟူသော
ပညာ၏ ဇာတ်အားဖြင့် ၄၄၉

သဇာတိတောတိ၊ သဝိတက္က-
သဝိစာရ စသည် ပြား
သော သမာဓိတို့၌ တူ
သော သမာဓိ၏ သမာဓာ-
နသဘော ဟူသော ဇာတ်
အားဖြင့် ၄၄၃

သဇ္ဈယိံသု၊ စီရင်ကုန်၏ ၃၂

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဥ္ဇာနနလက္ခဏံ၊ (ဤကား
အညို, ဤကား အရွှေ
စသည်ဖြင့်) အမှတ်ပြု၍
သိခြင်း အာရုံကိုယူခြင်း
လက္ခဏာရှိသော သဘော
တရားသည် ၂၄၀

သဥ္ဇာနနလက္ခဏံ နာမ၊ (နီလ-
စသည် အပြားရှိသော
အာရုံကို) အမှတ်ပြု၍
သိခြင်း လက္ခဏာရှိသော
တရားမည်သည် ၂၆၃

သဥ္ဇာနနလက္ခဏာ၊ အညို
စသည် ပြားသော အာရုံ-
ကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ၂၆၈

+သဥ္ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏ ၁၂၆

သညံ၊ အသုဘသညာ အနိစ္စ
သညာကို ၄၄

သဒ္ဒဟနလက္ခဏာ၊ (ရတနတ္တယ,
ကမ္မဖလဟု ဆိုအပ်သော
သဒ္ဓေယျဝတ္ထုကို) ယုံကြည်
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၂၃၄

သဒ္ဒါဒိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာ-
နာဒိ၊ သဒ္ဒါရုံ အစရှိသည်
သို့ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဉာဏ်အား ထင်တတ်ကုန်
၏ ၂၄၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဒ္ဒါဒိမတ္တာရမ္မဏရသာနိ၊ သဒ္ဒါရုံ အစရှိသည်မျှကို အာရုံပြုခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏ ၂၄၉

သဒ္ဓမ္မသဝနာဒိသောတာပတ္တိယင်္ဂပဒဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓမ္မသဝနစသော သောတာပတ္တိအင်္ဂါလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၇၅

+သဒ္ဓေယျဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ ရတနတ္တယ, ကမ္မ, ကမ္မဖလဟူသော ယုံကြည်အပ်သော သဒ္ဓေယျဝတ္ထုလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏ ၂၇၅

သနိဒဿနကမ္မဇာဒီနံ၊ သနိဒဿနတိက် ကမ္မဇတိက် အစရှိကုန်သော ၂၃၆

သနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ၊ (မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော, ထိပါးအပ်သည်နှင့် တကွဖြစ်သော) သနိဒဿနသပ္ပဋိဃရုပ်မည်၏ ၂၃၆

သနိဒဿနသပ္ပဋိဃဝိသယတ္တာ၊ သနိဒဿန သပ္ပဋိဃဖြစ်သော ရူပါရုံလျှင်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၃၃၄

သန္တတိ နာမ၊ မည်၏ ၂၂၈

သန္တပဏီတမဓုရတ္တာကာရနုပါပနံ၊ ငြိမ်သက် မွန်မြတ်သော လျစ်လျူသော အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည် ၃၆၆

သန္တဘာဝနိယာမေန၊ သန္တအဖြစ်၏ နိဗ္ဗာန်၌ မြဲခြင်း, သန္တအဖြစ်၌ နိဗ္ဗာန်၏ မြဲခြင်းအားဖြင့် ၃၀၁

သန္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ငြိမ်သက်သော အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏ ၂၆၆

သန္တာနဝိနိဝတ္တော၊ ဘဝင်အစဉ်ကို နစ်စေတတ်သော ၂၅၄

သန္တာပဋ္ဌော၊ (ဒုက္ခဒုက္ခ၏ အဖြစ်, ထိုဒုက္ခဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်) ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်စေခြင်းသဘော ၃၆၉

သန္တိရဏာဒိရသာ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သန္တိရဏကိစ္စ, တဒါရုံ ကိစ္စ, ပဋိ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သန္တေ ကိစ္စ, ဘဝင် ကိစ္စ, စုတိကိစ္စ တပ်၏ ၂၅၀

သန္တာရဏာဒီနိ၊ သဟဇာတ ရုပ်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်း, ခံခြင်းအစ ရှိကုန်သော ၂၀၀

+သန္ဓိဗန္ဓနစ္ဆေဒနာဒိကံ၊ အစပ်အဖွဲ့တို့၏ ပြတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲ အစရှိသော ၄၀၄

သန္နိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ် သုံးပါး တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သောတရား ဟူ၍ ဉာဏ်အားရှေးရှု ထင်တတ်၏ ၂၇၁

သပစ္စယံ၊ ကံ, စိတ်, ဥတု, အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းနှင့် တကွ ဖြစ်၏ ၂၇၄

+သပတ္တော ဝိယ၊ ရန်သူကဲ့သို့ တည်း ၂၆၇

+သဗ္ဗဂတိသုညတ္တာ၊ အလုံး စုံသော ဂတိငါးပါးမှ ဆိတ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း ၃၇၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဗ္ဗပစ္ဆိမံ၊ အလုံးစုံသော စိတ် တို့၏ နောက်၌ဖြစ်သော ၂၆၂

သဗ္ဗသင်္ခတသဘာဝဂေဟ· သင်္ဂဟတော စ၊ အလုံးစုံ သော သင်္ခတတရားတို့ကို တူသော အဖို့အားဖြင့် တဖို့တည်းပေါင်းစု၍ ယူ ခြင်းကြောင့်ရင်း ၃၂၂

သဗ္ဗာဝ စတုဗ္ဘူမကာပိ၊ ဘုံ လေးပါး၌ရှိသော အလုံး စုံသော သညာသည် လည်း ၂၆၀

+(သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ၄၃၁

သဗျာပဇ္ဇတော၊ ကိလေသ ဒုက္ခရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၃၁၂

သဗျာပါရတော-ကာယကမ္မာဒိ- ဗျာပါရသဗ္ဘာဝတော၊ ကာယကံစသော ဗျာပါရ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၃၁၁

သဗျာပါရတော-သဤဟတော၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရနှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း ၃၁၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဘာဂကေဥတုသမုဋ္ဌာန်၊ တူသောအဖို့ရှိသော တခုသော အခြင်းအရာ ရှိသော ဥတုလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ရုပ်သည်ရင်း ၁၀၆

သဘာဂတော စ၊ ဇာတိ စသောအားဖြင့်တူသော ကောဋ္ဌာသ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၁၁၈

သဘာဝတိက္ခေနေဝ၊ ပင်ကိုယ် သဘောအားဖြင့်သာလျှင် ထက်သော ၂၄၆

သဘာဝတော၊ မိမိ၏ အသီး ဥစ္စာ သဘောလက္ခဏာ အားဖြင့် ၂၆၄

+သဘာဝတော စ၊ ဒုက္ခ ဝေဒနာ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောအားဖြင့်ရင်း ၃၉၁

သဘာဝဘေဒတော၊ သမ္ပယုတ္တ ဘူမိအာရမ္မဏာဒိဝသဖြင့် လဗ္ဘမာနဘေဒကို မယူမူ၍ သက်သက် သဘာဝသည် ပြုအပ်သော ဘေဒဖြင့် သာလျှင် ၂၆၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သဘာဝါဒိဝသေန၊ သဘာဝ ပုဂ္ဂလ လောကိယတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ၁၁၄

သဘာဝါနုပဂမေ၊ ကက္ခဋတ္တ စသော သဘော၏ မကင်းခြင်းသည် ၂၃၀

သဘာဝေနေဝ၊ မိမိ၏ ကက္ခဋတ္တစသော သဘောအားဖြင့် သာလျှင် ၂၃၅

သမာဓာနမတ္တမေဝ၊ အညီအညွတ် ကောင်းစွာထား ခြင်းမျှသည်သာလျှင် ၂၇၃

သမာဓာနရသော၊ သမ္ပယုတ် စိတ်ကို အညီအညွတ် ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထား ခြင်း ကိစ္စရှိ၏ ၄၃၆

သမာဓိဝိပ္ဖါရာ၊ သမာဓိ၏ ပျံ့ ခြင်း အဟုန်အဟိန်၏ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ၁၈

သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏော၊ အပြစ် ကင်းသောကိုယ်ဖြင့် ပြုအပ် သော အမှုကို ကောင်းစွာ ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏ ၄၃၃

သမူဟဃနဝိနိဗ္ဘောဂဒဿ- နေန၊ ရုပ်မှ နာမ်ကို ကင်း ကွာစေ၍ ရုပ်နာမ်အပေါင်း

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

၌ ဿန အစိုင်အခဲကို ခွဲ
ခြမ်း၍ ပြသဖြင့် ၃၂၀

+သမောသရဏာတော၊ စည်း
ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း ၃၃၄

သမ္ပတ္တဂါဟကဣန္ဒြိယဝိသ-
•ယတ္တာ၊ ရောက်သော
အာရုံကို ယူတတ်သော
ဃာနိန္ဒြေ, ဇိဝှိန္ဒြေ, ကာ-
ယိန္ဒြေတို့၏ အာရုံ၏
အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၉

သမ္ပတ္တိမဟာမေဃော၊ ကမ္ဘာ
ပြိုမိုးကြီးရွာသော အခါ
သည် ၁၂၉

သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ ပါဠိ၌ သရုပ်
အားဖြင့်လာသော သမ္ပ
ယုတ် တရားတို့၏ ၂၅၂

သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊စတုသစ္စ ပဉ္စဉေယျ
တို့ကို အလိုလိုသာလျှင်
သိတော်မူပြီးသော သဗ္ဗညု
ဘုရားသည် ၂၃၃

+သမ္ဘမပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စီးပွါး
ရှိသည် မရှိသည်ကိုရင်း
ရှက်ကြောက်သင့်သော
သူကိုရင်း မစိစစ်မှု၍ ပုဂ္ဂိုလ်
၏ ဝေနောက်သော အဖြစ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

ဖြစ်၍ ဉာဏ်အား ရှေးရှု
ထင်တတ်၏ ၄၀၆

သမ္မာစိတ္တာဘိနိရောပန လက္ခ-
ဏော၊ မဖောက်မပြန်
သမ္ပယုတ်စိတ်ကို နိဗ္ဗာန်
အာရုံသို့ ရှေးရှုတက်စေ
ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ၄၃၂

သမ္မုနိံ သု၊ ကွပ်ညှပ်ပိုင်နင်း
မင်းဟု သမုတ်ကုန်၏ ၁၂၈

+သမ္မာပယောဂေန၊ အသင့်
ဥပါယဖြစ်သော အားထုတ်
ခြင်းကြောင့် ၃၀

သမ္မာ။ပ။ ဘာဝဋ္ဌ၊ သမ္မာ-
ပယောဂကို ငဲ့ခြင်းကင်း၍
မိမိသဘောအားဖြင့် သိ
အပ် ရအပ်သည်၏ အဖြစ်
သို့ရင်း ၄၂၉

သရသမရဏံ၊ မိမိသဘော
အားဖြင့် သေခြင်းရင်း ၄၀၂

သရိက္ခတော စ၊ ဒုက္ခဝိပါက-
တာ စသောအားဖြင့်
တူသော သဘောရှိသည်
၏ အဖြစ်ကြောင့်ရင်း ၃၁၈

သရီရကိရိယာနုကူလဘာဝပ္ပ-
ကာရော၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်
သော အမှုတို့၌ လျော်သည်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

အဖြစ်ဟူသော အထူး
အပြားရှိသော ၂၂၅
သလက္ခဏဝဝတ္ထာနတော၊ မိမိ
မိမိလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပိုင်း
ခြားခြင်းအားဖြင့် ၄၅၁
သဝနဝိသယတ္တာ၊ သောတ
ဝိညာဉ်၏ အာရုံ၏ အဖြစ်
ကြောင့် ၂၃၇
သဝိပါကတော ဝိပါကသဘာ-
ဝတော၊ ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေ
နိုင်သော သတ္တိထင်ရှားရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၃၁၁
သဝိပ္ဖါရတော၊ တုန်လှုပ်ခြင်း
ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
၎င်း ၃၁၂
+သသင်္ခါရာသင်္ခါရဘာဝေါ၊
သသင်္ခါရအဖြစ်, အသင်္ခါရ
အဖြစ်ကို ၂၅၂
သဥ္စာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊
ခြောက်ပါးသောအာရုံကို
သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏ ၂၅၄
သာ ခန္ဓပုရာဏဘာဝသညိတာ
ပါကဋဇရာ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏
ဟောင်းမြင်းသည်၏
အဖြစ်ဟု သမုတ်အပ်သော
ထင်ရှားသောဇရာကို ၄၀၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သာဓာရဏဘာဝအက္ခမန-
ရသံ၊ ဆက်ဆံသည်၏
အဖြစ်ကို သည်းမခံနိုင်
ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ၂၉၈
သာဓာရဏာ၊ သေက္ခ,
အသေက္ခ, ပုထုဇဉ်တို့
အား ဆက်ဆံသော
မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း ၂၅၄
သာရဏလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ်
တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေး
ရှုနှင်သကဲ့သို့ ပြေးစေ
သကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာ
ရှိ၏ ၂၈၄
သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့် ၂၄၇
+သာရထိ ဝိယ၊ မြင်းကို
နှင်တတ်သော ရထား
ထိန်းကဲ့သို့ အာရုံသို့ ရှေး
ရှုနှင်တတ် ပြေးစေတတ်
သော တရားဟူ၍ ၂၈၅
သာလိမံသောဒနာဟာရော
ဝါ၊ လူဖြစ်သောအခါ
သလေးထမင်း သားပြွမ်း
ထမင်း အစာရှိသည်၎င်း ၁၃၆
သာဝဇ္ဇကိရိယာဟေတုတော၊
ပါဏာတိပါတ်စသော
ကဲ့ရဲ့အပ်သော အမှုအရာ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
၏ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့်ရင်း	၃၁၁
+သာသနက္ကမေ၊ အရိယ သစ္စာ၌	၃၆၈
သာသဝဥပါဒါနိယဘာဝေန၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံ၏အဖြစ်, ဥပါဒါန် တရားတို့၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်	၃၂၁
သာသဝမေဝ၊ အာသဝေါ တရားနှင့်တကွဖြစ်သည် သာလျှင်တည်း	၂၃၄
သိင်္ဃါလာ၊ မြွေ, မိကျောင်း, ငှက်, အိမ်ခွေး, မြေခွေး တို့သည်	၂၀၈
သိနေရုပရိဘဏ္ဍ၊ ယူဇနာ ငါးထောင်ရှိသော မြင်းမိုရ်ခါးပန်းကို	၃၃
သိဝေ၊ ပူပန်ခပ်သိမ်း မကပ် လိမ်း၍ ငြိမ်းအေး ချမ်းမြေ့သော	၄၃၈
သီတနရကုပပန္နော ဝိယ၊ အေးမြသောရေရှိသော လောကန္တရက်ငရဲ၌ ဖြစ်သကဲ့သို့	၃၉၅
သီသော၊ မဏိတော်၌	၂၂
[သ]	
သီဟာသမာနဝုတ္တိနော၊ ခြင်္သေ့ နှင့်တူသော အကျင့် ရှိကုန်၏	၄၂၀
သီဟောက္ကန္တဝသေန၊ ခြင်္သေ့ မင်း၏ အလားကဲ့သို့ ခုန်ကျော်သည့် အစွမ်း အားဖြင့်	၁၀၇
သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော ရုပ်မည်၏	၂၃၅
သုခေနေဝ၊ လွယ်သဖြင့် သာလျှင်	၁
သုဂန္ဓိ၊ ကိုယ်တော်နံ့,ကျေးဇူး တော်နံ့ဖြင့် ကောင်း သောအနံ့ရှိတော်မူသော	၄၃
သုညာနိ၊ ဗာဟိရက တိတ္ထိ တို့သည် ကြံအပ်ကုန် သော ခံစားတတ်သော သူ စသည်တို့မှ ဆိတ် ကုန်၏	၄၄၂
+သုဏန္တောဝ၊ ကြားသည် ဖြစ်၍သာလျှင်	၉၈
သုတ္တံ၊ ရှင်ပင်တို့စကားကို ခိုင်ခံ့စေတတ်သော ပါဠိကို	၁၉၉
သုတ္တမေဝ၊ ထုတ်အပ်စရာ သာကေသုတ်ကိုပင်လျှင်	၂၀၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

+သုဓန္တသုဝဏ္ဏဿ၊ ကောင်း စွာ ဦးပြီးသောရွှေစင်၏ ၂၂၅

သုပ္ပဋိဝိဇ္ဈသဘာဝတ္တာ၊ ရှန့်ရင်းသည်၏ အဖြစ် ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိလွယ် သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၂၃၅

သုဘနိမိတ္တတ္တာ၊ ရာဂ ဖြစ်ပွါး ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ် သော သုဘအခြင်းအရာ ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း ၃၄၇

သုဘန္တိ ဝိပလ္လာသံ၊ သုဘဟူ၍ မှတ်မှားသော သညာ ဝိပလ္လာသ, စိတ္တဝိပလ္လာ သ, ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို ၃၂၇

သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဓာတုယော၊ ရွှေကျောက် ငွေကျောက် အစရှိသော ဓာတ်တို့ သည် ၃၄၄

သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ ဝိယ၊ ဦးသစ် သောရွှေစင်နှင့်တူကုန်၏ ၂၈၁

သုဝါနဝုတ္တိနော၊ ခွေးနှင့် တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏ ၄၂၀

သုဝိညေယျာ၊ လွယ်သဖြင့် သိအပ်ကုန်သည် ၂၄၁

သုသိရော၊ အခေါင်းရှိသည် ၉၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သေယျထိဒံ၊ ငါးပါးအပြား ရှိသော ကုသိုလ်သည် အဘယ်နည်း ၂၄၅

+သေသကုသလာကုသလာ- ဗျာကတဝိညာဏဝသေန၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြွင်း သော အဗျာကတဝိညာဉ်, တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ၃၅၂

သေသခန္ဓတ္တယပဒဋ္ဌာနာ၊ မိမိမှကြွင်းသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးလျှင် နီးသော အကြောင်း ရှိကုန်၏ ၂၆၉

သေသာနိ၊ ကာယဝိညာဉ်မှ ကြွင်းသော အကုသလ ဝိပါက်ခြောက်ခုတို့သည် ၂၅၃

သောကသလ္လဝိဟတော၊ သောကဟူသော မြား ငြောင့်သည် နှိပ်စက် ညှင်းဆဲအပ်သည်ဖြစ်၍ ၄၀၆

သောတာဒိသန္နိဿိတသဒ္ဒါဒိ- ဝိဇာနနလက္ခဏာနိ၊ သောတဝတ္ထုစသည်တို့ကို မှီကုန်သည်ဖြစ်၍ သဒ္ဒ အစရှိသောအာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိကုန်၏ ၂၄၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[သ]

သောပါဒိသေသနိဗ္ဗာန-
ဓာတုပတ္တိယာ၊ သဉပါဒိ
သေသနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ရောက်
ခြင်း၏ ၄၂၅

သောမနဿဟေတုနံ ဝါ၊
သောမနဿ၏
အကြောင်းတို့၏လည်း ၂၄၇

သောမနဿုပေက္ခာဉာဏ-
သင်္ခါရဘေဒတော၊
သောမနဿဥပေက္ခာ
အပြား,ဉာဏ်အပြား,
သင်္ခါရအပြားအားဖြင့် ၂၄၂

[ဟ]

ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော၊ အလွန်
ရွှင်လန်းသည်ဖြစ်၍ ၂၄၃

ဟတ္ထဂတံ၊ လက်၌ရှိသော
ဝတ္ထုကို ၂၄၄

ဟတ္ထဂ္ဂဟဏန္တာပနဓောဝန
စောဠပရိမဇ္ဇနာဒိ-
ကာလေ၊ လက်ဖြင့်ကိုင်
ခြင်း, ရေချိုးခြင်း, လက်
ခြေစသည်ကို ဆေးခြင်း,
အနှီးဖြင့် အညစ်အကြေး
ကို သုတ်ခြင်းစသော
ကာလ၌ ၃၉၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဟ]

+ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ၊
အမိုက်မှောင်၌ ဥစ္စာထုပ်
ကို ယူခြင်းငှါ ခိုးသူတို့၏
လက်ဖြန့်ခြင်းကဲ့သို့ ၂၀၃

ဟတ္ထဝိတ္တဗီဇာနိ ဝိယ၊ ကုသိုလ်
တရားတို့ကို ယူခြင်း၌
လက်နှင့်တူ၏ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိ
ကို ပြီးစေခြင်း၌ ဥစ္စာနှင့်
တူ၏ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်
တည်းဟူသော ကသိဖလ
ကို သီးစေခြင်း၌ မျိုးစေ့
နှင့်တူ၏ဟူ၍ ၂၇၅

+ဟတ္ထိဒဿကအန္ဓာ ဝိယ၊
ဆုံခြေ, မန်းဝန်း,တံမြက်
စွန်းဖြင့် ဆင်ညွှန်းသော
သူကန်းတို့ကဲ့သို့တည်း ၂၆၀

ဟဒယရူပံ၊ နှလုံးသား
အဆင်းကို ၁၀၀

+ဟိ-တံ ပါကဋ္ဋံ ကရောမိ၊ အုံ့ ၉

ဟီနဝတ္ထုကာ၊ ယုတ်သော
ဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍
ဖြစ်သော ၃၁၇

ဟီဠိတော၊ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သော ၁၄၁

ဟေတုအပဒေသတော၊
အကြောင်းဟူ၍ ညွှန်း
အပ်သည်၏အဖြစ်
အားဖြင့် ၄၅၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဟ]	
ဟေတုဋ္ဌော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း၏အဖြစ် တည်းဟူသော သဘော	၃၇၀
ဟေတုဖလာနုပုဗ္ဗဝဝတ္ထာန- ဝသေန၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏အစဉ်ကို မှတ်ခြင်း၏အစွမ်း အားဖြင့်	၃၄၆
ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဟိတ်နှင့် မယှဉ်	၂၃၄
ဟေရညိကဖလကေ၊ ပွဲမင်း၏ ပျဉ်ချပ်ပေါ်၌	၁၇၃
+ဟောတိ၊ ၏	·၉၇

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ တတိယတွဲ

အက္ခရာစဉ် မြန်မာဝေါဟာရ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အကနိဋ္ဌဗြဟ္မပြည်	၅၅
အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ	၃၀၈
အဂ္ဂညသုတ်	၁၂၃
အစိရဝတီမြစ်	၁၁၉
အနဝတတ်အိုင်	၅၂
အနာထပိဏ်သူဌေး	၇၁-၇
အနောဇာဒေဝီ	၅၈
အနောတတ္တအိုင်	၁၂၀
အပဏ္ဏကသုတ်	၅၆
အဘယဂိရိကျောင်း	၁၆၃-၄
အရှင်အာနန္ဒာထေရ်	၇၂-၃၈၉
အရှင်ဂေါတမ	၃၈၅-၆
အရှင်နာဂသေနထေရ်	၁၇၅
အရှင်ဘဒ္ဒိယထေရ်	၇၄
အရှင်မဟာကထေရ်	၅၉၊၆၀
အရှင်ရဋ္ဌပါလထေရ်	၇၃
အရှင်ရာဟုလာထေရ်	၇၄
အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်	၂၂-၂၃၊၂၀၆
[အာ-ဣ]	
အာဘဿရဗြဟ္မပြည်	၁၂၁-၂၊၁၂၃
အာသီဝိသသုတ်	၃၂၅
ဣန္ဒိယထေရ်	၅၈
[ဥ]	
ဥတေန	၂၅
ဥတ္တရကုရု (မြောက်ကျွန်း)	၅၂
ဥတ္တရမာတာ	၂၈
ဥတ္တရာ (ဒကာမ)	၂၄
[က]	
ကဏ္ဏမုဏ္ဍကအိုင်	၁၁၉
ကပေါတကန္ဒရတောကျောင်း	၂၂
ကာကဝလိယ သူဆင်းရဲ	၈၄
ကုဏာလအိုင်	၁၂၀
[ခ-ဂ-င]	
ခတ္တိယ	၁၂၉
ခါဏုကောဏ္ဍညထေရ်	၂၃
ဂင်္ဂါမြစ်	၈၄၊၁၁၉
ဂဋ္ဌုန်	၉
ငွေစောင်းတန်း	၅၅
[စ]	
စကားပင်	၄၄၆
စန္ဒကူးတော	၅၂
စန္ဒပဒုမသိရိ	၂၉
စာမရီသားမြည်းယပ်	၅၆
စိတ္တသူကြွယ်	၅၉၊၆၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[စ-ဆ]	
စူဠအနာထပိဏ်သူဌေး	၅၃
စူဠပန်ထေရ်	၄၃-၄-၅
စူဠသမုဒ္ဒထေရ်	၈၁-၂
စူဠသုဘဒ္ဒါ (အနာထပိဏ် သူဌေးသမီး)	၅၀
စေတိယတောင်	၁၀
ဆဒ္ဒန္တအိုင်	၁၂၀
[ဇ]	
ဇဋိလသူဌေး	၂၉
ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း	၅၃၊၈၂
ဇီဝက	၄၃-၅-၆
ဇောတိကသူဌေး	၂၉
[တ-ဒ]	
တာဝတိံသာနတ်ပြည်	၁၂၂
တိပိဋကစူဠနာဂထေရ်	၇၁၊၇၈
တိပိဋကစူဠာဘယထေရ်	၆၂-၈
တိဿကျောင်းကြီး	၅၆
ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်	၄၁၄
ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း	၅၈
[ဓ-န]	
ဓနဉ္စယသူဌေး	၂၉၊၃၀
ဓမ္မဂုတ္တာ	၂၈
ဓမ္မဒိန္နထေရ်	၅၆
နဂါးမင်း	၉
နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်း	၇၁-၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ-ဖ]	
ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သား	၅၆
ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး	၁၆၇
ပတ္တမြားစောင်းတန်း	၅၅
ပရမိဿာနတ်မင်း	၃၃၂
ပါဋ္ဌလိပုတ်ပြည်	၈၂
ပိယင်္ကရမာတာ	၂၈
ပုဏ္ဏ(ကျွန်)	၂၉၊၃၀
ဖုဿမိတ္တာ	၂၈
[ဗ-ဘ]	
ဗကဗြဟ္မာ	၆၀
ဗန္ဓုမတီ	၁၆၈
ဗန္ဓုမာ	၁၆၈
ဗာက္ကုလထေရ်	၂၀
ဗာရာဏသီပြည်	၂၀
ဗာရာဏသီမြစ်ဆိပ်	၂၀
ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်	၃၉၃၊၄၁၄
ဗိဿနိုးနတ်မင်း	၃၃၂
ဗေဠုဝပဏ္ဍုမည်သော စောင်း	၅၆
ဗြဟ္မနိမန္တနိကသုတ်	၅၉
ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်	၁၆၃
ဘာရသုတ်	၃၂၆
[မ]	
မဟာကထေရ်	၅၉
မဟာကသုတ်	၅၉
မဟာအနာထပိဏ်သူဌေး	၅၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မဟာအနုရုဒ္ဓထေရ်	၈၄
မဟာကပ္ပိနမင်း	၅၇
မဟာကဿပထေရ်	၈၃
မဟာပန်ထေရ်	၄၃
မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်	၂၂၊ ၅၃-၄၊၇၁-၂·၄၊၈၁-၃
မဟာရောဟဏဂုတ္တထေရ်	၉
မဟာသမ္မတ	၁၂၀
မဟိန္ဒထေရ်	၅၈
မဟီမြစ်	၁၁၉
မာဂဏ္ဍိယပြာဟ္မဏ	၂၅
မေဏ္ဍကသူဌေး	၂၉
မေတ္တေယျ(ဘုရား)	၁၆၉
မြင်းမိုရ်တောင်	၅၃-၄
[ယ-ရ]	
ယမသုတ်	၃၂၆
ယမုနာမြစ်	၁၁၉
ယသအမျိုးသား	၅၇
ယုဂန္ဓိုရ်တောင်	၈၁
ရက္ခိတထေရ်	၉
ရထကာရအိုင်	၁၂၀
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	၂၁
ရွှေစောင်းတန်း	၅၅
ရွှေပန်းတိမ်သည်	၁၀
[ဝ]	
ဝိဇ္ဇာခိုရ်	၃၀
ဝိပဿီဘုရား	၁၆၈
ဝိသကြုံ	၅၄
[သ]	
သံကိစ္စထေရ်	၂၁
သက်ဿနဂိုရ်မြို့	၈၁
သဋ္ဌိဝထေရ်	၂၃
သတ္တသူရိယပါတုဘာဝသုတ်	၁၁၈
သရဘူမြစ်	၁၁၉
သဟမ္ပတိ မဟာဗြဟ္မာ	၅၅
သာမာဝတီ	၂၅
သာဝတ္ထိမြို့	၈၁
သိကြားနတ်မင်း	၅၅
သိနေရုပဗ္ဗတ	၅၃·၄၊၈၁
သိန်းဆိုင်ကျွန်း	၁၀၊၅၆-၈၊၈၁
သိရိမာ	၂၄
သီဟပပါတနအိုင်	၁၁၉
သုဒဿာပြဟ္မာ	၃၀၈
သုဒဿီပြဟ္မာ	၃၀၈
သုဒ္ဓါဝါသပြဟ္မာ	၅၅
သုဘကိဏှာဘုံ	၁၃၁
သုမနဒေဝီ	၂၉
[ဟ]	
ဟံသပပါတနအိုင်	၁၁၉

ပ-မ-ဗ-သ-ဧ— ၂၈၆—၁၂-၅-၆၇— ၂၀၀၀-အုပ်။ (၂)

အခမှန်တရားထင်ရှားရမည်

လူ့သဘာဝစရိုက်ဆိုးများကိုပယ်ရှားပြီး စရိုက်ကောင်းများကို မြော်ဆောင်မည့်

တော်လှန်ရေးအစိုးရဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ ပိဋကတ်မြန်မာပြန်များကို ဖတ်ပါ

မြန်မာစာဖတ်တတ်သူတိုင်းဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏နိကာယ်ငါးရပ်ပိဋကတ်ပါဠိတော်

၅၂-ကျမ်းလုံးကို ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်ကြပြီ

မြန်မာပြန် ကျမ်းများ

၁။ ဒီဃနိကာယ်(သုတ္တန်)	ပါဒုတ	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၂။ မဇ္ဈိမနိကာယ် (သုတ္တန်)	။	(၃-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၃။ သံယုတ္တနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၅-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၄။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်(သုတ္တန်)	။	(၁၁-ကျမ်း)	၃-အုပ်
၅။ ခုဒ္ဒကနိကာယ် (ကျမ်း-၃၀) မှ	ဝိနည်း	(၅-ကျမ်း)	၅-အုပ်
	အဘိဓမ္မာ	(၃-ကျမ်း)	၄-အုပ်
	အခြားသုတ္တန်	(၁၄-ကျမ်း)	၈-အုပ်

အစိုးရဝန်ထမ်းများအား ဆင္ဍသံဂါယနာတင်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ကျမ်းစာအုပ်များကို အရစ်ကျဆပ်ငွေစံနစ် (**Instalment System**) အရရောင်းချသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်—ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် (ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ဝန်ဆောင်သံဃာအဖွဲ့က တည်းဖြတ်ပြီး) အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ် ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးချစ်တင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၀၃၂၂/ ၀၁၀၆)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။